

**T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**TÜRK POP MÜZİĞİNDE DEYİM VE ATASÖZÜ KULLANIMINA YÖNELİK BİR
DEĞERLENDİRME**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Gözde ÖN

**ÇANAKKALE
Ağustos, 2019**

T.C.
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı
Türkçe Eğitimi Bilim Dalı

Türk Pop Müziğinde Deyim ve Atasözü Kullanımına Yönelik Bir Değerlendirme

Gözde ÖN
(Yüksek Lisans Tezi)

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Funda ÖRGE YAŞAR

Çanakkale
Ağustos, 2019

Taahhütname

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “**Türk Pop Müziğinde Deyim ve Atasözü Kullanımına Yönelik Bir Değerlendirme**” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve değerlere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yaparak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

29.08.2019

Gözde ÖN

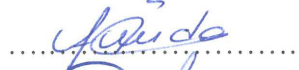
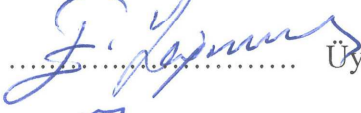

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Onay

Gözde ÖN tarafından hazırlanan çalışma, 29/08/2019 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda jüri tarafından başarılı bulunmuş ve Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Referans No : 10172502

Akademik Unvan	Adı SOYADI	İmza	
Dr. Öğr. Üyesi	Funda ÖRGE YAŞAR		Danışman
Doç. Dr.	Esin YAĞMUR ŞAHİN		Üye
Doç. Dr.	Ömer YILAR		Üye

Tarih:

İmza:

Prof. Dr. Salih Zeki GENÇ

Enstitü Müdürü V.

Önsöz

“Ağır ağır ölüyor yolculuğa çıkmayanlar, okumayanlar, müzik dinlemeyenler ve gönlünde incelik barındırmayanlar...”

Müziğin ruhun gıdası olduğu yıllardır söylenegelmiştir. Günlük hayatta neşeli olduğumuzda hareketli şarkılar, hüznü olduğumuzda daha durağan, slow şarkılar eşlik eder çoğu zaman bizlere. Nasıl ki hiç yemek yemeyen insan yoksa şarkı dinlemeyen insan da yoktur aslında. Bilinçli olarak dinlemediğimiz zamanlarda bile dışarıya çıktığımızda, bir cafede, alışveriş merkezinde, markette müziğin o hoş tınısına maruz kalırız. Çoğu zaman ritme kaptırırız kendimizi; sözlerine dikkat etmeyiz. Çoğu anlamsız gibi görünen şarkıların sözlerine kulak kesildiğimizde, aslında ne denli derin anlamlar ve sözlü kültürümüzün taşıyıcısı olan söz gruplarını barındırdığını görebiliriz.

Dil, insanlar arasında iletişimi oluşturan, insanların duygu düşünce ve isteklerini sözlü ve yazılı olarak iletmesini sağlayan bir vasıta. İnsanlar arasında sağlıklı bir iletişim kurulabilmesi için dili doğru, etkili ve güzel kullanmak son derece önemlidir. Dillerin söz varlığını yansıtan ve ortak kültürümüzü içerisinde barındıran deyimler ve atasözlerini günlük hayatta kullanmak iletişimimizi de kolaylaştıracaktır. Satırlarca cümle kurmak yerine kültürümüzün taşıyıcısı bu sözlü ürünleri kullanmak hem dil zenginliğini sağlayacak hem de az sözle çok şey ifade etmemizi sağlayacaktır. Dil zenginliğimiz olan deyim ve atasözlerini şarkılar aracılığıyla aktarmak hem eğlenceli olacak hem de öğrenmede kalıcılığı sağlayacaktır. Ezgisi ve ritmi sayesinde bildiğimiz ancak günlük hayatta çok sık kullanmadığımız deyim ve atasözlerini hatırlayabilir; yeni deyim ve atasözlerini ise daha kolay ve akılda kalıcı bir şekilde öğrenebiliriz. İşte tam da bu noktadan hareketle bu çalışmada Türk Pop Müziğinde geçen deyim ve atasözü kullanımını araştırılmak istenmiştir.

Tez genel olarak beş bölümden oluşmaktadır. Tezin birinci bölümünde problem durumu, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, varsayımlar, sınırlılıklar, araştırma soruları ve tanımlar verilmiştir.

İkinci bölümde tezin kuramsal çerçevesi belirlenmiştir. Kuramsal açıklamalar kısmında; dilin tanımı, ana dili, atasözleri (şekil, kavram ve diğer özellikleri), deyimler (şekil, kavram ve diğer özellikleri), müzik, müzik türleri, Türkiye’deki müzik türleri (Türk halk müziği, Türk sanat müziği, Askerî müzik, Klasik müzik, Dinî müzik/Tasavvuf müziği, Arabesk ve Popüler müzik) yer almıştır. Daha sonra konu ile ilgili çalışmalara ve kuramsal tartışmaya yer verilmiştir.

Üçüncü bölümde araştırmada kullanılacak yöntem, araştırma modeli, evren-örneklem, veri toplama araçları, verilerin nasıl çözümlendiği ve analiz edildiğine değinilmiştir.

Dördüncü bölümde araştırmanın bel kemiğini oluşturan bulgu ve yorumlar yer almıştır. Örneklem grubundaki tüm albümler ve içerisindeki şarkılarda geçen deyimler tespit edilerek tablo hâline getirilmiş ve yorumlanmıştır.

Beşinci ve son bölümde araştırmanın sonuçlarına ve bu sonuçlara ilişkin önerilere yer verilmiştir.

Tezde yararlanılan bütün eserler, kaynakça bölümünde alfabetik sıraya uygun olarak verilmiştir. Çalışmanın sonunda ise Ekler adı altında örneklem grubunu belirlemek üzere hazırlanıp uygulanan “Müzik Öğretmeni Adaylarının Türk Pop Müziği İçerisinde En Çok Dinledikleri Sanatçıları Belirlemeye Yönelik Form” ve buradan elde edilen bulguları karşılaştırmak üzere hazırlanıp uygulanan “Türkçe ve Müzik Öğretmeni Adaylarının ‘Türk Pop Müziği’ İçerisinde Albümleri İncelenen Sanatçıların Şarkılarında Geçen Deyim ve Atasözü Kullanımı Tahminlerini Belirlemeye Yönelik Form” yer almaktadır.

Araştırmada tez konumu seğmemde bana yol gösteren, değerli fikirleriyle her zaman bana rehberlik eden ve nm görmemi sağlayan danışman hocam sayın Dr. Öğr. Üyesi Funda ÖRGE YAŞAR'a teőekkürü bir borę bilmekteyim.

Çalışmanın her aşamasında yanımda olan, beni yreklendiren en büyük destekçim canım annem Meral n'e, beni masa başında her gördüğünde çok okuduğumu, artık masadan kalkmam gerektiğini yineleyen ve beni okutup bugünlere getiren canım babam Hüseyin N'e, çalışmanın bitmesini sabırla bekleyen ve bana manevi anlamda destek olan biricik kardeşim Elif Yaren N'e ve yol arkadaşım zcan ŞAHİN'e her zaman bana güvendikleri ve yanımda yer aldıkları için minnettarım.

İyi ki varsınız canım ailem...

anakkale, 2019

Gözde N

Özet

Türk Pop Müziğinde Deyim ve Atasözü Kullanımına Yönelik Bir Değerlendirme

Bu çalışma, söz varlığını geliştiren deyim ve atasözlerinin Türk Pop Müziği içerisindeki kullanım derecesini araştırmayı, Türkçe Eğitimi ve Müzik Eğitimi anabilim dallarında okuyan öğrencilerin Türk Pop Müziği şarkılarında deyim ve atasözlerinin yer alma düzeyine yönelik görüşlerini belirlemeyi amaçlamaktadır.

Bu bağlamda, Türk Pop Müziğinde geçen deyim ve atasözlerinin tespit edilmesi amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi kullanılmıştır. Çalışma grubunu 5 kadın ve 5 erkek Türk Pop Müziği sanatçısı oluşturmaktadır. Çalışma grubu, araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formunun Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalında okuyan 69 öğrenciye uygulanması sonucunda belirlenmiştir. Sanatçıların Türk Pop Müziği albümlerindeki şarkılar tek tek dinlenmiş, şarkı sözleri okunmuş ve şarkıların içerisinde yer alan deyim ve atasözleri belirlenmiştir.

Türkçe Eğitimi ve Müzik Eğitimi anabilim dallarında okuyan öğrencilerin Türk Pop Müziği şarkılarında deyim ve atasözlerinin yer alma düzeyine yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla, yine araştırmacı tarafından geliştirilip öğrencilere bizzat uygulanan 9 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Öğrencilerin görüşlerini tam anlamıyla yansıtabilmek için öğrenci yorumlarından doğrudan alıntılar yapılmış ancak öğrencilerin kimliğini gizlemek amacıyla farklı kodlar kullanılmıştır.

Araştırmanın bulguları, problem cümlesi ve alt problemler çerçevesinde değerlendirilmiş, tablolar haline getirilerek yorumlanmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre Türk Pop Müziği şarkılarında sözlü kültürümüzün taşıyıcısı olan deyim ve atasözlerinin önemli bir yeri bulunmaktadır. Araştırma kapsamında incelenen

albümlere bakıldığında, şarkılarında deyimleri en çok kullanan kadın sanatçının Sezen Aksu, en az kullanan sanatçının Hande Yener olduğu; atasözlerini en çok kullanan sanatçının Sıla, en az kullanan sanatçının Hande Yener olduğu belirlenmiştir. Erkek sanatçılara bakıldığında ise şarkılarında deyimleri en çok kullanan sanatçının Tarkan, en az kullanan grubun MFÖ olduğu; atasözlerini en çok kullanan sanatçının Tarkan, en az kullanan sanatçının Levent Yüksel olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte araştırma kapsamında incelenen 5 kadın ve 5 erkek sanatçıya ait albümlerde özellikle deyim kullanımının çok yoğun olduğu görülmüş, atasözlerine deyimlere nazaran daha az yer verildiği tespit edilmiştir.

Buradan hareketle söz varlığını geliştiren ve ortak kültürel değerlerimizi oluşturan deyim ve atasözlerinin şarkılar aracılığıyla öğretilmesinin, ritme bağımlı olduğundan daha kolay ve etkili olacağı düşünülmektedir. Türk Pop Müziği şarkıları, bilinen birçok deyim ve atasözünü kullanmamızı pekiştirirken bilmediğimiz birçok deyim ve atasözünü öğrenmemize ve günlük hayatta kullanmamıza da imkân sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Müzik, pop müziği, şarkı, deyim, atasözü, söz varlığı.

Abstract

An Evaluation of The Usage of Idioms and Proverbs in Turkish Pop Music

The purpose of this study is to investigate the degree of usage of idioms and proverbs that improve vocabulary in Turkish Pop Music, and to determine the opinions of students that are studying in Turkish Education and Music Education departments about the level of taking part of idioms and proverbs in Turkish Pop Music songs.

In this context, document analysis, one of the qualitative research methods, was used to identify idioms and proverbs in Turkish Pop Music. The study group consists of 5 female and 5 male Turkish Pop Music artists. The study group was determined by applying the semi-structured interview form which was developed by the researcher to 69 students that are studying at the Department of Music Education, Faculty of Education, Çanakkale Onsekiz Mart University. The songs in the Turkish Pop Music albums of the artists were listened one by one, the lyrics were read and the idioms and proverbs included in the songs were determined.

A semi-structured interview form consisting of 9 questions, which were developed by the researcher and applied to the students personally, was used to determine the opinions of the students of Turkish Education and Music Education departments regarding the level of taking part of idioms and proverbs in Turkish Pop Music songs. In order to fully reflect the views of the students, direct quotations were made from the student comments, but different codes were used to conceal the identity of the students.

The results of the study were evaluated within the framework of the problem sentence and sub-problems and also interpreted by tabularizing.

According to the results of the research, idioms and proverbs which are the carriers of our oral culture have an important place in Turkish Pop Music songs. When the albums were examined in the scope of the research, it is seen that the female artist who uses the idioms the

most in her songs is Sezen Aksu and the artist who uses the least is Hande Yener; proverbs are the most commonly used artists by Sila, and Hande Yener by the least. As for male artists, Tarkan is the artist who uses the idioms the most in his songs and MFÖ is the group that uses the least; proverbs are used the most by Tarkan and the least by Levent Yüksel, respectively. Additionally, it was found that the usage of idioms was so intense in the albums of 5 female and 5 male artists examined in the scope of the research, and it was found that proverbs were given less than idioms.

From this point of view, it is thought that it will be easier and more effective so as to teach idioms and proverbs that develop to our vocabulary and create our common cultural values through songs. Turkish Pop Music songs will reinforce the usage of many idioms and proverbs that are known and also will enable us to learn many idioms and proverbs that we do not know and use them in daily life.

Keywords: Music, pop music, song, idiom, proverb, vocabulary.

İçindekiler

	Sayfa
	No
Önsöz	ii
Özet.....	v
Abstract.....	vii
İçindekiler	ix
Tablolar Listesi.....	xvii
Şekiller Listesi.....	xxxiii
Kısaltmalar Listesi.....	xxxiv
Bölüm I: Giriş	1
Problem Durumu	1
Problem cümlesi.....	2
<i>Alt problemler</i>	2
Araştırmanın Amacı	3
Araştırmanın Önemi	3
Araştırmanın Sınırlılıkları.....	4
Varsayımlar.....	4
Tanımlar	5
Bölüm II: Kuramsal Çerçeve.....	6
Dil.....	6
Ana Dili.....	7
Atasözleri.....	11
Atasözlerinin şekil özellikleri.....	12

Atasözlerinin kavram özellikleri.....	12
Atasözlerinin diğer özellikleri.....	13
Deyimler.....	14
Deyimlerin şekil özellikleri.....	15
Deyimlerin kavram özellikleri.....	16
Deyimlerin diğer özellikleri.....	16
Müzik.....	17
Müzik türleri.....	17
<i>Türkiye'deki müzik türleri.....</i>	18
<i>Türk halk müziği.....</i>	18
<i>Türk sanat müziği.....</i>	18
<i>Askeri müzik.....</i>	18
<i>Klasik müzik.....</i>	19
<i>Dini müzik/tasavvuf müziği.....</i>	19
<i>Arabesk.....</i>	19
<i>Popüler müzik.....</i>	19
İlgili Alanyazın.....	20
Bölüm III: Yöntem.....	39
Araştırmanın Modeli.....	39
Çalışma Grubu ve Materyali.....	40
Veri Toplama Araçları	49
Verilerin Toplanması.....	50
Verilerin Analizi.....	50
Bölüm IV: Bulgular.....	53

Türk Pop Müziği Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımıyla İlgili Bulgular ve Yorum.....	53
Kadın Türk pop müziği sanatçılarının albümlerinde deyim ve atasözü kullanımı.....	53
<i>Ajda Pekkan'ın albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma durumunun incelenmesi.....</i>	53
<i>Hande Yener'in albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma durumunun incelenmesi.....</i>	108
<i>Sertab Erener'in albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma durumunun incelenmesi.....</i>	139
<i>Sezen Aksu'nun albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma durumunun incelenmesi.....</i>	158
<i>Sıla'nın albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma durumunun incelenmesi.....</i>	197
Kadın Türk pop müziği sanatçılarının albümlerinde deyim ve atasözü kullanım durumunun karşılaştırılması.....	208
Erkek Türk pop müziği sanatçılarının albümlerinde deyim ve atasözü kullanımı.....	210
<i>Gökhan Türkmen'in albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma durumunun incelenmesi.....</i>	210
<i>Levent Yüksel'in albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma durumunun incelenmesi.....</i>	222
<i>MFÖ'nün albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma durumunun incelenmesi.....</i>	234

<i>Murat Boz'un albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma durumunun incelenmesi.....</i>	250
<i>Tarkan'ın albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma durumunun incelenmesi.....</i>	262
Erkek Türk pop müziği sanatçılarının albümlerinde deyim ve atasözü kullanım durumunun karşılaştırılması.....	277
Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı ve Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Türk Pop Müziğinde Deyim ve Atasözü Kullanımına Yönelik Görüşleri.....	279
Görüşmeye katılan öğrencilerin demografik özellikleri.....	279
Öğrencilerin, kadın Türk pop müziği sanatçıları şarkılarında deyim ve atasözlerine yer verme sıklığına göre sıralamalarına yönelik bulgular.....	280
Öğrencilerin, erkek Türk pop müziği sanatçıları şarkılarında deyim ve atasözlerine yer verme sıklığına göre sıralamalarına yönelik bulgular.....	282
Öğrencilerin, çalışma kapsamında incelenen Türk pop müziği sanatçıları şarkılarında yer alan deyim ve atasözlerini hatırlamalarına yönelik bulgular.....	283
Öğrencilerin, Türk pop müziği şarkılarında en çok hangi deyimlere yer verildiğine dair görüşlerine yönelik bulgular.....	285
Öğrencilerin, Türk pop müziği şarkılarında en çok hangi atasözlerine yer verildiğine dair görüşlerine yönelik bulgular.....	287
Türkçe eğitimi anabilim dalı ve müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin deyim ve atasözlerinin Türk pop müziğinde kullanılmasının geleneksel kültürün yaşatılmasına katkısı konusundaki düşüncelerine yönelik bulgular.....	289

Türkçe eğitimi anabilim dalı ve müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin deyim ve atasözlerinin Türk pop müziğinde kullanılma amacı konusundaki düşüncelerine yönelik bulgular.....	293
<i>Şarkı sözlerini nota ve kağıtlara uydurmak.....</i>	294
<i>Şarkı sözlerini pekiştirmek.....</i>	294
<i>Şarkıyı, kendini tekrarlayan sözlerden kurtarmak.....</i>	295
<i>İlgi çekerek farkındalık yaratmak/dikkati kültürümüze çekmek.....</i>	295
<i>Boşluk doldurmak.....</i>	295
<i>Şarkının ezberde kalmasını kolaylaştırmak.....</i>	296
<i>Deyim ve atasözü kullanımını halk arasında yaygınlaştırmak.....</i>	296
<i>Şarkının popüleritesini arttırmak.....</i>	296
<i>Şarkı sözlerinin kulağa hoş gelmesini sağlamak/şarkı sözlerini zenginleştirmek.....</i>	297
<i>Duygu ve düşünceleri daha kısa yoldan anlatmak/deyimlerin duyguları ifade etmede sağladığı kolaylık.....</i>	297
<i>Unutulmuş olan deyim ve atasözlerini gün yüzüne çıkarmak/geleneklerimizi yaşatmak.....</i>	297
<i>Laf sokmak.....</i>	298
<i>Ahengi sağlamak.....</i>	298
<i>Sıra dışı olmak.....</i>	298
<i>Ticari ve toplumsal talebi karşılamak.....</i>	298
Türkçe eğitimi anabilim dalı ve müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin şarkılar aracılığıyla deyim ve atasözlerinden hangisinin öğretiminin daha kolay olduğu konusundaki düşüncelerine yönelik bulgular.....	298

Türkçe eğitimi anabilim dalı ve müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin Türk pop müziği aracılığıyla ilk kez duyup öğrendikleri deyim ve atasözlerine yönelik bulgular.....	301
Türkçe eğitimi anabilim dalı ve müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin Türk pop müziği şarkıları aracılığıyla deyim ve atasözü öğretiminin başarılı olması için getirdikleri önerilere yönelik bulgular.....	302
<i>Şarkı sözü yazarlarına yönelik öneriler.....</i>	303
<i>Türk pop müziği sanatçularına yönelik öneriler.....</i>	304
<i>Öğretmenlere yönelik öneriler.....</i>	304
<i>Türkçe ders kitabı yazarlarına yönelik öneriler.....</i>	304
Bölüm V: Tartışma, Sonuç ve Öneriler.....	306
Tartışma.....	306
Sonuç.....	306
Türk pop müziğinde deyimlerin kullanım sıklığına yönelik sonuçlar.....	307
<i>Kadın Türk pop müziği sanatçularının deyim kullanım sıklığına yönelik sonuçlar.....</i>	307
<i>Erkek Türk pop müziği sanatçularının deyim kullanım sıklığına yönelik sonuçlar.....</i>	309
Türk pop müziğinde atasözlerinin kullanım sıklığına yönelik sonuçlar.....	311
<i>Kadın Türk pop müziği sanatçularının atasözü kullanım sıklığına yönelik sonuçlar.....</i>	311
<i>Erkek türk pop müziği sanatçularının atasözü kullanım sıklığına yönelik sonuçlar.....</i>	313
Araştırmaya konu olan şarkılarda deyim ve atasözü kullanım sıklığının karşılaştırılmasına yönelik sonuçlar.....	314

Türk pop müziğinde deyim ve atasözlerinin kullanım amaçlarına yönelik sonuçlar.....	315
Şarkılar aracılığıyla deyim ve atasözlerinden hangisinin daha kolay öğretilbileceğine yönelik sonuçlar.....	317
Öğrencilerin Türk pop müziği aracılığıyla ilk kez duyup öğrendikleri deyim ve atasözlerine yönelik sonuçlar.....	317
Öğrencilerin deyim ve atasözlerinin Türk pop müziği şarkılarında kullanılmasının geleneksel kültürün yaşatılmasına katkısı konusundaki düşüncelerine yönelik sonuçlar.....	318
Araştırmaya konu olan şarkılarda geçen deyim ve atasözlerinin söz varlığına katkısına yönelik sonuçlar.....	319
Araştırmaya konu olan şarkılarda en sık kullanılan deyimlere yönelik sonuçlar.....	320
<i>Kadın Türk pop müziği sanatçılarının en sık kullandıkları deyimlere yönelik sonuçlar.....</i>	<i>320</i>
<i>Erkek Türk pop müziği sanatçılarının en sık kullandıkları deyimlere yönelik sonuçlar.....</i>	<i>321</i>
Araştırmaya konu olan şarkılarda en sık kullanılan deyimlere yönelik sonuçlar.....	322
<i>Kadın Türk pop müziği sanatçılarının en sık kullandıkları atasözlerine yönelik sonuçlar.....</i>	<i>322</i>
<i>Erkek Türk pop müziği sanatçılarının en sık kullandıkları atasözlerine yönelik sonuçlar.....</i>	<i>323</i>
Öğrencilerin, kadın Türk pop müziği sanatçılarını şarkılarında deyim ve atasözlerine yer verme sıklığına göre sıralamalarına yönelik sonuçlar.....	324

Öğrencilerin, erkek Türk pop müziği sanatçıları şarkılarında deyim ve atasözlerine yer verme sıklığına göre sıralamalarına yönelik sonuçlar.....	326
Öğrencilerin, çalışma kapsamında incelenen Türk pop müziği sanatçıları şarkılarında yer alan deyim ve atasözlerini hatırlamalarına yönelik sonuçlar.....	327
Öğrencilerin, Türk pop müziği şarkıları aracılığıyla deyim ve atasözü öğretiminin başarılı olması için getirdikleri önerilere yönelik sonuçlar.....	328
Öneriler.....	330
Söz yazarlarına yönelik öneriler.....	330
Türk pop müziği sanatçılarına yönelik öneriler.....	331
Öğretmenlere yönelik öneriler.....	331
Türkçe ders kitabı yazarlarına yönelik öneriler.....	332
Araştırmacılara yönelik öneriler.....	333
Kaynakça	335
Ekler	352
Özgeçmiş	361

Tablolar Listesi

Tablo Numarası	Başlık	Sayfa
1	Sanatçıları Belirlemeye Yönelik Anket Sonuçları.....	41
2	Ajda Pekkan Albümlerine Yönelik Genel Bilgiler.....	42
3	Hande Yener Albümlerine Yönelik Genel Bilgiler.....	44
4	Sertab Erener Albümlerine Yönelik Genel Bilgiler.....	45
5	Sezen Aksu Albümlerine Yönelik Genel Bilgiler.....	46
6	Sıla Albümlerine Yönelik Genel Bilgiler.....	46
7	Gökhan Türkmen Albümlerine Yönelik Genel Bilgiler.....	47
8	Levent Yüksel Albümlerine Yönelik Genel Bilgiler.....	47
9	MFÖ Albümlerine Yönelik Genel Bilgiler.....	48
10	Murat Boz Albümlerine Yönelik Genel Bilgiler.....	48
11	Tarkan Albümlerine Yönelik Genel Bilgiler.....	49
12	Ajda Pekkan Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	53
13	Moda Yolunda/Serseri (1966) Adlı 45’likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	55
14	Seviyorum/İlkokulda Tanışmıştık (1966) Adlı 45’likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	56
15	Bang Bang/İki Yabancı (1967) Adlı 45’likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	56
16	Dönmem Sana/İlk Aşkım (1967) Adlı 45’likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	56

17	Oyalama Beni/Saklambaç (1967) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	57
18	Boşvermişim Dünyaya/Sevdiğim Adam (1967) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	57
19	Dünya Dönüyor/Üç Kalp (1968) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	58
20	Kimdir Bu Sevgili/Onu Bana Bırak (1968) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	58
21	Özleyiş/Ve Ben Şimdi (1968) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	58
22	Boş Sokak/Çapkın (1968 Yılı) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	59
23	Ajda Pekkan (1968) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	59
24	Ne Tadı Var Bu Dünyanın/Mesut Ol Sen (1969) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	60
25	İki Yüzlü Aşk/Erkekleri Tanıyın (1969) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	60
26	Durdurun Şu Zamanı/Yaşamak Ne Güzel Şey (1969) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	61
27	Tatlı Dünya/Ben Bir Köylü Kızıyım (1969) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	61
28	Son Arzu/Üzgün Yüzlü Dertli Akşam (1969) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	61
29	Ay Doğarken/Sev Sen de Gönölünce (1969) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	62

30	Fecri Ebcioğlu Sunar: Ajda Pekkan (1969) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	62
31	Sensiz Yıllarda/Olmadı Gitti (1970) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	63
32	Yağmur/Tek Yaşanır Mı (1970) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	63
33	Gençlik Yılları/Bilmece Bildirmece (1971) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	64
34	Yalnızlıktan Bezdim/Gel (1971) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	64
35	Sen Bir Yana Dünya Bir Yana/İçiyorum (1971) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	64
36	Olanlar Oldu Bana/Çapkın Satıcı (1972) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	65
37	Dert Bende/Varsın Yansın (1972) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	65
38	Ajda Pekkan Vol. III (1972) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	66
39	Kaderimin Oyunu/Kimler Geldi Kimler Geçti (1973) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	66
40	Tanrı Misafiri/İçme Sakın (1973) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	67
41	Seninleyim/Palavra Palavra (1973) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	67

42	Nasılsın İyi Misin/İnanmam (1974) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	67
43	Sana Neler Edeceğim/Haram Olsun Bu Aşk Sana (1974) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	68
44	Hoşgör Sen/Sana Ne Kime Ne (1975) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	68
45	Al Beni/Aşk Budur (1975) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	69
46	Hoş Gör Sen (1975) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	69
47	Sana Neler Edeceğim (1975) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	70
48	Ne Varsa Bende Var/Yere Bakan Yürek Yakan (1976) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	71
49	Gözünaydın/Kim Ne Derse Desin (1976) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	71
50	Ağlama Yarım/Sakın Sakın Ha (1977) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	71
51	Süperstar (1977) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	72
52	Ya Sonra/Yeniden Başlasın (1978) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	73
53	Süperstar 2 (1979) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	73
54	Pet'r Oil/Loving On Petrol (1980) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	74
55	Sen Mutlu Ol (1981) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	74
56	Süperstar 3 (1983) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	75

57	Ajda Pekkan ve Beş Yıl Önce On Yıl Sonra (1984) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	76
58	Süperstar 4 (1987) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	77
59	Unutulmayanlar (1989) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı...	78
60	Ajda '90 (1990) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	79
61	Seni Seçtim (1991) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	80
62	Ajda '93 (1993) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	81
63	Ajda Pekkan (1996) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	82
64	The Best Of Ajda Pekkan (1998) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	83
65	Diva (2000) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	84
66	Cool Kadın (2006) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	85
67	Aynen Öyle (2008) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	86
68	Farkın Bu (2011) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	87
69	Farkın Bu Remixes (2012) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	88
70	Ara Sıcak (2013) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	88
71	Ajda Pekkan Söylüyor (2013) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	89
72	Ajda Pekkan'ın Tüm Albümlerinde Şarkı Başına Düşen Deyim ve Atasözü Sayıları.....	90
73	Ajda Pekkan'ın Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımına Genel Bakış.....	92
74	Ajda Pekkan'ın Farklı Albümlerinde Geçen Aynı Deyim ve Atasözleri.....	94

75	Hande Yener Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	108
76	Senden İbaret (2000) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	109
77	Extra (2001) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	110
78	Sen Yoluna Ben Yoluma (2002) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	111
79	Aşk Kadın Ruhundan Anlamıyor (2004) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	112
80	Hande Maxi (2006) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	113
81	Apayrı (2006) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	113
82	Kibir (Yanmam Lazım) (2007) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	114
83	Nasıl Delirdim (2007) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı....	115
84	Hipnoz (2008) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	116
85	Hayrola? (2009) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	117
86	Hande'ye Neler Oluyor? (2010) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	118
87	Hande'yle Yaz Bitmez (2010) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	119
88	Teşekkürler (2011) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	120
89	Kraliçe (2012) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	121
90	Best Of Hande Yener (2013) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	122
91	Hande Yener feat Volga Tamöz - Biri Var (2014) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	123
92	Mükemmel (2014) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	124

93	Sebastian (2015) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	125
94	Kışkışşş (2015) Adlı Single’da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	125
95	İki Deli (2015) Adlı Single’da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	126
96	Hepsi Hit Vol. 1 (2016) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı...	127
97	Hepsi Hit Vol. 2 (2017) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı...	128
98	Cefalar (2018) Adlı Single’da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	129
99	Beni Sev (2018) Adlı Single’da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	129
100	Kış Güneşi (2018) Adlı Şarkıda Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	130
101	Aşk Tohumu (2019) Adlı Single’da Deyim ve Atasözü Kullanımı...	130
102	Hande Yener’in Tüm Albümlerinde Şarkı Başına Düşen Deyim ve Atasözü Sayıları.....	131
103	Hande Yener Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımına Genel Bakış.....	132
104	Hande Yener’in Farklı Albümlerinde Geçen Aynı Deyim ve Atasözleri.....	134
105	Sertab Erener Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	139
106	Sakin Ol (1992) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	140
107	Lâ’l (1994) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	141
108	Sertab Gibi (1996) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	142
109	Sertab (1999) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	143
110	Zor Kadın (1999) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	143
111	Sertab Erener (1999) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	144
112	Yeni (2001) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	145
113	Turuncu (2001) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	145
114	Aşk Ölmez (2005) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	146

115	The Best Of Sertap Erener (2007) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	147
116	Bu Böyle (2009) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	148
117	Açık Adres (2009) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	148
118	Rengarenk (2010) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	149
119	Sade (2013) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	150
120	Ben Öyle Birini Sevdim Ki (2014) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	150
121	Tesadüf Aşk (2015) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	151
122	Kime Diyorum (2016) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	151
123	Kırık Kalpler (2016) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	152
124	Bastırın Kızlar (2018) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	152
125	Sertap Erener'in Tüm Albümlerinde Şarkı Başına Düşen Deyim ve Atasözü Sayıları.....	153
126	Sertap Erener Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımına Genel Bakış.....	154
127	Sertap Erener'in Farklı Albümlerinde Geçen Aynı Deyim ve Atasözleri.....	155
128	Sezen Aksu Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	158
129	Haydi Şansım/Gel Bana (1975) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	159
130	Allahısmaırladık (1977) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı	160
131	Serçe (1978) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	161

132	Sevgilerimle (1980) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	162
133	Ağlamak Güzeldir (1981) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	163
134	Firuze (1982) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	164
135	Sen Ağlama (1984) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	165
136	Git (1986) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	165
137	Sezen Aksu '88 Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	166
138	Sezen Aksu Söylüyor (1989) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	167
139	Gülümse (1991) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	168
140	Delî Kızın Türküsü (1993) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	169
141	Işık Doğudan Yükselir (1995) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	170
142	Düş Bahçeleri (1996) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	171
143	Düğün ve Cenaze (1997) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	172
144	Adı Bende Saklı (1998) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı...	173
145	Deliveren (2000) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	174
146	Şarkı Söylemek Lazım (2002) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	175
147	Yaz Bitmeden (2003) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	175
148	Bahane (2005) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	176
149	Kardelen (2005) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	177
150	Tempo (2006) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	177

151	Deniz Yıldızı (2008) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	178
152	Yürüyorum Düş Bahçeleri'nde (2009) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	179
153	Öptüm (2011) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	180
154	Kayıp Şehir (2013) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	181
155	Yeni ve Yeni Kalanlar (2014) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	181
156	Ben Öyle Birini Sevdim Ki (2016) Delibal Film Müziğinde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	181
157	Biraz Pop Biraz Sezen (2017) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	182
158	Demo (2018) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	183
159	Sezen Aksu'nun Tüm Albümlerinde Şarkı Başına Düşen Deyim ve Atasözü Sayıları.....	184
160	Sezen Aksu Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımına Genel Bakış.....	185
161	Sezen Aksu'nun Farklı Albümlerinde Geçen Aynı Deyim ve Atasözleri.....	188
162	Sıla Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	197
163	Sıla (2007) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	198
164	İmza (2009) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	199
165	Konuşamadığımız Şeyler Var (2010) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	200
166	Vaveyla (2012) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	201

167	Joker (2012) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	202
168	Yeni Ay (2014) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	203
169	Mürekkep (2016) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	204
170	Muhbir (2017) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	204
171	Acı (2019) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	205
172	Sıla'nın Tüm Albümlerinde Şarkı Başına Düşen Deyim ve Atasözü Sayıları.....	205
173	Sıla Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımına Genel Bakış.....	206
174	Sıla'nın Farklı Albümlerinde Geçen Aynı Deyim ve Atasözleri.....	207
175	Gökhan Türkmen Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	210
176	Büyük İnsan (2008) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	211
177	Biraz Ayrılık (2010) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	212
178	Ara (2012) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	213
179	Çatı Katı (2014) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	213
180	En Baştan (2014) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	214
181	Vay Halimize (2016) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı...	215
182	Taş (2016) Remixes Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	215
183	Sessiz (2016) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	216
184	Taş (2017) Genco Arı Remix Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	216
185	Lafügüzaf (2018) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	217
186	Synesthesia (2018) Maxi Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı....	217
187	Yılan (2018) SHØS & Bora Çifterler Remix Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	218

188	İhtimaller Perisi (2018) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	218
189	Virgül (2019) Adlı Maxi Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	219
190	Gökhan Türkmen'in Tüm Albümlerinde Şarkı Başına Düşen Deyim ve Atasözü Sayıları.....	219
191	Gökhan Türkmen'in Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımına Genel Bakış.....	220
192	Gökhan Türkmen'in Farklı Albümlerinde Geçen Aynı Deyim ve Atasözleri.....	221
193	Levent Yüksel Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	222
194	Med Cezir (1993) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	223
195	Levent Yüksel'in 2. CD'si (1995) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	224
196	Bi Daha (1997) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	225
197	Adı Menekşe (1998) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	225
198	Aşkla (2000) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	226
199	Uslanmadım (2004) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	227
200	Kadın Şarkıları (2006) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	228
201	Aşk Mümkün Müdür Hâlâ (2010) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	228
202	Seni Yakacaklar (2011) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	229
203	Topyekûn (2012) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	229
204	Hayatıma Dokunan Şarkılar (2017) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	230

205	Levent Yüksel'in Tüm Albümlerinde Şarkı Başına Düşen Deyim ve Atasözü Sayıları.....	231
206	Levent Yüksel Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımına Genel Bakış.....	232
207	Levent Yüksel'in Farklı Albümlerinde Geçen Aynı Deyim ve Atasözleri.....	233
208	MFÖ Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	234
209	Ele Güne Karşı Yapayalnız (1984) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	235
210	Peki Peki Anladık (1985) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	236
211	Vak The Rock (1986) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	236
212	No Problem (1987) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	237
213	Sufi (1988) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	238
214	Best of MFÖ (1989) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	238
215	Geldiler (1990) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	239
216	Agannaga Rüşvet (1992) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	240
217	Dönmem Yolumdan (1992) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	241
218	M.V.A.B. (1995) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	242
219	MFÖ Collection (2003) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı...	243
220	Agu (2006) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	244
221	Ve MFÖ (2011) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	244
222	Kendi Kendine (2017) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	245

223	MFÖ'nün Tüm Albümlerinde Şarkı Başına Düşen Deyim ve Atasözü Sayıları.....	246
224	MFÖ Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımına Genel Bakış....	247
225	MFÖ'nün Farklı Albümlerinde Geçen Aynı Deyim ve Atasözleri...	248
226	Murat Boz Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	250
227	Maximum (2007) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	251
228	Uçurum (2008) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	252
229	Şans (2009) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	253
230	Hayat Sana Güzel (2010) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	254
231	Aşklarım Büyük Benden (2011) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	254
232	Dance Mix (2012) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	255
233	Vazgeçmem (2013) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	256
234	Elmanın Yarısı Hadi İnşallah (2014) Adlı Film Müziğinde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	256
235	A Be Kaynana Kardeşim Benim (2015) Soundtrack Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	256
236	Janti (2016) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	257
237	Geç Olmadan (2018) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı...	258
238	Öldür Beni Sevgilim (2019) Adlı Orijinal Film Müziğinde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	258
239	Murat Boz'un Tüm Albümlerinde Şarkı Başına Düşen Deyim ve Atasözü Sayıları.....	259

240	Murat Boz Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımına Genel Bakış.....	260
241	Murat Boz'un Farklı Albümlerinde Geçen Aynı Deyim ve Atasözleri.....	261
242	Tarkan Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	262
243	Yine Sensiz (1993) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	263
244	Aacayıpsin (1994) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	264
245	Ölürüm Sana (1997) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	265
246	Karma (2001) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	266
247	Bir Oluruz Yolunda (2002) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	267
248	Dudu (2003) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	267
249	Özgürlük İçimizde (2003) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	268
250	Ayrılık Zor (2005) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	268
251	Metamorfoz (2007) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	269
252	Adımı Kalbine Yaz (2010) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	270
253	Kara Toprak (2010) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	271
254	Cuppa (2016) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	271
255	10 (2017) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı.....	272
256	Tarkan'ın Tüm Albümlerinde Şarkı Başına Düşen Deyim ve Atasözü Sayıları.....	273
257	Tarkan Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımına Genel Bakış..	274
258	Tarkan'ın Farklı Albümlerinde Geçen Aynı Deyim ve Atasözleri...	276

259	Görüşmeye Katılan Öğrencilerin Demografik Özellikleri.....	280
260	Öğrencilerin, Şarkılarında En Çok Deyim ve Atasözü Kullanan Kadın Pop Müziği Sanatçılarını Sıralamalarına Yönelik Görüşleri..	281
261	Öğrencilerin, Şarkılarında En Çok Deyim ve Atasözü Kullanan Erkek Pop Müziği Sanatçılarını Sıralamalarına Yönelik Görüşleri..	282
262	Öğrencilerin, İncelenen Sanatçıların Şarkılarından Hatırladıkları Deyimler.....	283
263	Öğrencilerin, İncelenen Sanatçıların Şarkılarından Hatırladıkları Atasözleri.....	284
264	Öğrencilerin, Türk Pop Müziği Şarkılarında En Çok Kullanılan Deyimlerin Hangileri Olduğuna Dair Görüşleri.....	285
265	Öğrencilerin, Türk Pop Müziği Şarkılarında En Çok Kullanılan Atasözlerinin Hangileri Olduğuna Dair Görüşleri.....	287

Şekiller Listesi

Şekil Numarası	Başlık	Sayfa
1	Kadın Türk Pop Müziği Sanatçılarının Deyim ve Atasözü Kullanma Sayıları.....	208
2	Kadın Türk Pop Müziği Sanatçılarının Deyim ve Atasözü Kullanma Oranları.....	209
3	Erkek Türk Pop Müziği Sanatçılarının Deyim ve Atasözü Kullanma Sayıları.....	278
4	Erkek Türk Pop Müziği Sanatçılarının Deyim ve Atasözü Kullanma Oranları.....	278

Kısaltmalar Listesi

akt.:	Aktaran
CD	Compact Disk
FM	Film Müziği
s.:	Sayfa
LP	Long Play
TDK:	Türk Dil Kurumu
vb.:	ve benzeri

Bölüm I: Giriş

Problem Durumu

“Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendisine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli anlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş içtimaî bir müessesedir” (Ergin, 1993, s. 3). İnsanlar duygu ve düşüncelerini paylaşabilmek için dil denilen vasıtayı kullanırlar. İnsanlar arasında anlaşmayı sağlayan dil, her milletin kendine özgü oluşturduğu ortak kültürel ve anlamsal kodları içerir. Bu kodlar sayesinde aynı kültürü paylaşan insanlar arasında sağlıklı bir iletişim kurulur.

Deyim ve atasözleri, yapısında ortak kültürel kodları barındıran ve söz varlığımızı geliştiren iki önemli unsurdur. “Bir toplumun kültürünün nesilden nesile aktarılmasında çok önemli bir rol oynayan atasözleri, bir milletin değer yargılarını anlatan özlü sözlerdir. Yüzyıllar boyu edinilen yaşam deneyimlerini içeren atasözleri, o toplumun düşünce, özlem, eleştiri, gözlem ve yargılarını dile getirir” (Çotuksöken, 1983, s. 9’dan akt. Bulut, 2013, s. 565). Deyimler ise “asıl anlamlarından uzaklaşarak yeni kavramlar meydana getiren kalıplaşmış sözlerdir” (Elçin, 1986, s. 642).

“Toplumların dil hazinelerinde önemli bir yer oluşturan atasözleri ve deyimler, toplum tarafından kabul edilen duygu ve düşüncelerin dile getirildiği kalıplaşmış sözlerdir” (Karabağ ve Coşan, 2000, s. 5). Bir topluma ait değer yargıları, kültürel kodlar aracılığıyla deyim ve atasözlerinde yer alır. Deyim ve atasözleri, bir toplumda yaşayanların ortak yaşayış ve birikimleri sonucunda ortaya çıkar. Kültürel ortaklığın göstergesi olan deyim ve atasözlerinin öğrenilmesi ve bilinmesi etkili bir iletişim kurabilmek, dili etkili kullanabilmek için son derece önemlidir. Bazen satırlarca cümle kurmak yerine ifade etmek istediğimiz olay veya durumu tek bir deyim veya atasözü ile kolaylıkla ifade edebiliriz.

Türkçemiz kültürel değerleri ve söz varlığının zenginliğini taşıyan atasözleri ve deyimler gibi zenginliklerin yanında şarkılar yönünden de zengindir. Müzik de tıpkı atasözleri ve deyimler gibi yaşanan toplumun bir parçası ve o toplumun kültürünün bir ürünüdür (Sökezoğlu, 2010). Günlük hayatta sıklıkla dinlediğimiz şarkılar genellikle rastgele seçilmiş kelimelerden oluşmaktadır. Ancak kimi zaman alâkasız kelimelerle oluşturulsa dahi birbiriyle kafiyeli kelimeler kullanıldığı için ezgisi ve ritmi sayesinde kulağa hoş gelebilmektedir. Biz de çoğu zaman kendimizi ritme kaptırdığımızdan sözlerin ne olduğuna kulak vermeyiz. Oysa bazı şarkılar vardır ki içerisindeki deyim ve atasözleri hem Türkçenin güzel kullanımına örnek oluşturmakta hem de belki bilmediğimiz birçok deyim ve atasözünü bir bütün oluşturduğu ritim sayesinde, öğreterek söz varlığımızı geliştirmemize katkı sağlamaktadır. Peki söz varlığını geliştirmeye ve Türkçenin güzel kullanımına örnek teşkil eden deyim ve atasözleri Türk Pop Müziği içerisinde ne kadar sıklıkla kullanılmaktadır?

Atasözü ve deyimlerle ilgili çok fazla çalışma yapılmış olmasına karşın bu dil yapılarının şarkılarda kullanımına ilişkin çok fazla çalışma örneğine rastlanmamıştır. Bu bağlamda çalışmanın, atasözü ve deyimlerin şarkılarda kullanılmasına yönelik çalışmalara katkıda bulunması ve yeni çalışmalara kaynaklık etmesi yönünde beklentileri karşılaması öngörülmektedir.

Problem cümlesi. “Türk Pop Müziği Şarkılarında deyim ve atasözlerinin kullanılma sıklığı nedir?”

Alt problemler. Bu çalışmada, problem cümlesinden hareketle belirlenen alt problemler aşağıdaki şekildedir:

1. Ajda Pekkan’ın albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma düzeyi nedir?
2. Hande Yener’in albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma düzeyi nedir?
3. Sertab Erener’in albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma düzeyi nedir?
4. Sezen Aksu’nun albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma düzeyi nedir?

5. Sıla'nın albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma düzeyi nedir?

6. Hangi kadın Türk Pop Müziği sanatçısının albümlerinde deyim ve atasözü kullanım oranı daha yüksektir?

7. Gökhan Türkmen'in albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma düzeyi nedir?

8. Levent Yüksel'in albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma düzeyi nedir?

9. MFÖ'nün albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma düzeyi nedir?

10. Murat Boz'un albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma düzeyi nedir?

11. Tarkan'ın albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma düzeyi nedir?

12. Hangi erkek Türk Pop Müziği sanatçısının albümlerinde deyim ve atasözü kullanım oranı daha yüksektir?

13. Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı ve Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin Türk Pop Müziği şarkılarında deyim ve atasözü kullanımına yönelik düşünceleri nelerdir?

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, söz varlığını geliştiren deyim ve atasözlerinin, Türk Pop Müziği sanatçıların şarkılarında kullanım derecesini ortaya koymak, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı ve Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin Türk Pop Müziğinde deyim ve atasözü kullanımına yönelik düşüncelerini tespit etmektir.

Araştırmanın Önemi

“Dil, düşünce, duygu ve isteklerin, bir toplumda ses ve anlam yönünden ortak olan ögeler ve kurallardan yararlanılarak başkalarına aktarılmasını sağlayan, çok yönlü, çok gelişmiş bir dizgedir (Aksan, 2000, s. 55). Bu çok yönlü dizge bizim günlük hayatta kendimizi ifade etmemizi kolaylaştırır ve sağlıklı iletişimin temelini oluşturur. Ne var ki sahip olduğumuz dil kadar dili doğru ve etkili kullanmak da son derece önemlidir. Gerek sözlü gerekse yazılı olarak kendimizi doğru ve güzel ifade etmenin yolu kelime dağarcığından yani sahip olduğumuz söz varlığını kullanmaktan geçer. Zengin kelime hazinesinin yanında sözlü kültürümüzü de

içerisinde barındıran ve söz varlığımızı geliştiren deyim ve atasözlerini bilmek ve günlük hayatta iletişim kurarken kullanmak da etkili olacaktır. Bazen satırlar dolusu cümle kurarak anlatabileceğimiz bir olay veya durumu tek bir atasözü veya deyimle ifade edebiliriz. Bu yüzden zengin kelime hazinesi kadar kültürel birikimi yansıtan atasözü ve deyimleri günlük iletişimde kullanmak önem taşımaktadır. Bu çalışmada günlük hayatta sıklıkla dinlediğimiz, örneklem grubu olarak belirlenen şarkıların içerisinde geçen deyim ve atasözleri incelenecektir. Genellikle rastgele sözcüklerle oluşturulan şarkıların yanında içerisinde deyim ve atasözlerinin sıkça kullanıldığı, Türkçenin etkili ve güzel kullanımına örnek oluşturan şarkılar da vardır. Bunların söz varlığını geliştirmeye etkisi büyük önem arz etmektedir. Özellikle ezgisi sayesinde şarkılar, kulağa hoş gelmesi yönüyle de bilmediğimiz birçok deyim ve atasözünü öğrenmemizde de büyük rol oynayacaktır. Deyim ve atasözleri alanında pek çok çalışma olmasına karşın şarkılarda geçen deyim ve atasözlerine yönelik çalışmaların sınırlı olması nedeniyle bu çalışmanın yeni çalışmalara öncülük edeceği düşünülmektedir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalında okuyan 69 öğrenciye uygulanan “Müzik Öğretmeni Adaylarının Türk Pop Müziği İçerisinde En Çok Dinledikleri Sanatçıları Belirlemeye Yönelik Form”dan hareketle belirlenen 5 kadın ve 5 erkek Pop Müziği sanatçısının Türkçe Pop Müziği albümleri ve Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Anabilim Dalında okuyan 16, Müzik Eğitimi Anabilim Dalında okuyan 16 öğrenci olmak üzere toplamda 32 öğrenci ile sınırlandırılmıştır.

Varsayımlar

Örneklem olarak seçilen Türk Pop Müziği albümlerindeki şarkıların deyim ve atasözü içerdiği, çalışma grubundaki Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı öğrencileri ile Müzik Eğitimi

Anabilim Dalı öğrencilerinin ise deyim, atasözü ve Türk Pop Müziği hakkında bilgi sahibi oldukları varsayılmıştır.

Tanımlar

Atasözü: “Milletlerin karakterlerini, hayat karşısında tavır ve zihniyetlerini ifade eden özlü sözlerdir” (Çobanoğlu, 2012, s. 5).

Deyim: “Bir kavramı, bir durumu ya çekici bir anlatımla ya da özel bir yapı içinde belirten ve çoğunun gerçek anlamlarından ayrı bir anlamı bulunan kalıplaşmış sözcük topluluğu ya da tümce” (Aksoy, 1988, s. 52).

Müzik: “Duygu ve düşüncelerin seslerle anlatılması sanatıdır” (Sakar, 2009, s. 388).

Popüler Müzik: “Başta ritmik yapısı ve akılda kalıcı kolay ezgilerinin yanı sıra, farklı akustik ve elektronik enstrümanların kullanımı ile daha çok gençliği peşinden sürükleyen, genellikle dans etmek veya eğlenmek amacı ile icra edilen müzik türüdür” (Çiftçi, 2010, s. 152).

Şarkı: Eski çağlardan beri bütün kültürlerde yer almış, küçük bir sözlü müzik formu, insanın kendini ifade etmek için seslendirdiği kısa ve yalın ses müziği biçimidir (Say, 2002).

Remix: Bir şarkının sözlerinde herhangi bir değişim olmaksızın melodisinde, ritminde yapılan değişiklikler sonucu oluşan farklı bir şeklidir.

Enstrümantal: Çalgısal, sözsüz (TDK, 2019).

Versiyon: “Bir musiki ve edebiyat eserinin az çok farklı şekli” (Misalli Büyük Türkçe Sözlük’ten akt. Güven, 2013, s. 151).

Albüm: Bir sanatçının en az iki şarkıdan oluşan, şarkılarını topladığı çalışmalarıdır.

Single: Tek parçadan oluşan, albümden küçük çalışmalarıdır.

Bölüm II: Kuramsal Çerçeve

Bu bölümde, araştırma konusunun daha iyi bir şekilde anlaşılabilmesi için araştırmayı kuramsal yönden destekleyen bilgilere yer verilmiş, ardından da araştırma konusuyla doğrudan ya da dolaylı olarak ilgili olan çalışmalar hakkında bilgi sunulmuştur.

Dil

“Dil, bilgi aktarımını sağlayarak iletişim sürecinin insanlar arasında iyi işlemesini etkileyen en önemli iletişim aracıdır” (Gömlüksiz ve Elaldı, 2011, s. 444). İletişimin temel yapı taşını oluşturan dil hakkında pek çok tanım yapılmıştır. Barın (2004)’a göre dil, insanların birbirleriyle anlaşabilmeleri için en temel araçtır. İnsan duygu ve düşüncelerini kelimelerle dil aracılığıyla oluşturup başkalarına aktarır. Toplumlari bir arada tutan ve yaşayış biçimlerini, gelenek ve göreneklerini nesilden nesile aktararak bir milleti birbirine bağlayan en güçlü kurum dildir. Dil bir topluluğun anlaşmasını sağlayan en önemli araç olduğundan bir topluluğu topluma dönüştüren olgudur.

Bir başka görüşe göre, “İnsanoğlunun kullandığı en önemli iletişim aracı olan dil, bir anda düşünemeyeceğimiz kadar çok yönlü, değişik açılardan baktığımızda başka başka nitelikleri beliren, kimi sırlarını bugün de çözemediğimiz büyüğü bir varlıktır” (Doğan, 2012, s. 1). Dil bütün bu özellikleri ile insanoğlunu çepeçevre sarmış bir varlıktır. “Dilin toplumsal ve kültürel yanı insan ilişkileri, yani bildirişimi sağlama işleviyle ilgili olduğu için, dil daha çok bu boyutuyla bilinmekte ve tanımlanmaktadır” (Buran, 2006, s. 19). Ergin’e göre (2012, s. 3) ise dil “insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendisine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş içtimaî bir müessesedir.”

İletişimin en temel ögesi olan dil, aynı zamanda bir toplumun kültürünün de taşıyıcısıdır. Bir topluma ait değer yargıları, yaşayış biçimi, kültürü o toplumda yaşayan

insanların kullandığı ortak dil sayesinde kurduğu iletişimle nesilden nesile aktarılır. Kültür, bir milletin kendine özgü oluşturduğu ortak yaşam tarzıdır.

“Kültür, bir milletin asırlar boyunca oluşturduğu yaşam tarzlarının kodlarını içine alan hafıza gibidir. Kültür, milletin yüzyıllar boyunca ilgi, algı, tutum ve davranışlarla tezahür eden yaşam biçimi, maddi ve manevi değerler toplamı olup nesilden nesile bir miras olarak aktarılagelmiştir” (Göçer, 2012, s. 50). Buradan da anlaşılacağı üzere kültür bir ortak birikim ve etkileşim gerektirir. Etkileşimi sağlayabilmek ve kültürü gelecek nesillere aktarmak dilin işlevidir. Çünkü her toplumun kültürü kendine özgüdür. Örf-adetler, gelenek-görenekler o toplumda yaşayanların ortak paydasını yani kültürünü oluşturur ve dil aracılığıyla aktarılır. Bu nedenle dil, kültür taşıyıcısıdır. Dil ve kültür birbirine sıkı sıkıya bağlı ayrılmaz bir bütündür.

Kültürün taşıyıcısı olan dili, öncelikle kişi doğup büyüdüğü ortamdan öğrenir. Bu bağlamda bireyin doğup büyüdüğü ortamda öğrendiği ilk dile ‘ana dili’ denir. “Ana dili, dilbilimciler tarafından çocuklukla bir kişinin içinde doğup büyüdüğü aile ya da toplum çevresinde ilk öğrendiği dil olarak tanımlanmaktadır” (Sinan, 2006, s. 2). Ana dili, bireyin çocukluk döneminde tanıştığı ilk dil olmasından dolayı aile ve yakın çevresinden edindiği dildir. Dolayısıyla öğrenilmez, edinilir. Ana dili, bireyin yaşadığı toplum ve kültürü de yansıması bakımından son derece önemlidir. Birey, ana dili ile birlikte kendi kültürünü ve yaşam tarzını da öğrenmektedir.

Ana Dili

İnsanlar arasında iletişim ve etkileşimi sağlayan dil, bir topluluğu topluma dönüştüren yapı taşıdır. Daha anne karnındayken bebek, annenin onunla kurduğu iletişimi dinleyerek algılamaya başlar. Etkileşimli olarak ilk dil gelişimi doğumla birlikte ana dili ile başlamaktadır. Dolayısıyla ana dili, öğrenilen ilk dil olması nedeniyle önem arz etmektedir. Bu yönüyle öncelikle ‘ana dili’ tanımına değinmek, kavramı anlayabilmek açısından yerinde olacaktır.

Ana dili “insanın içinde doğup büyüdüğü aile ya da toplum çevresinde ilk öğrendiği dildir. Anadili bilinci dili yabancı öğelere karşı savunur” (Vardar, 2002, s. 17). Vardar’ın tanımından da anlaşılacağı üzere ana dili, kişinin aile ve çevresinden edindiği ilk dildir. Dolayısıyla öğrenilmez, yaşadığı çevre vasıtasıyla edinilir.

Adalı (1983), çocuğun gözünü kendisini tamamen saran bir dil içinde açtığından, bunun da çocuğun ana dili olduğundan bahseder. Böylece ana dilinin ses özelliklerini edinerek anlama ve anlatma sürecini başlatır. Dil anlama ve anlatmayı sağlayan temel öge olduğundan bu görevini yerine getirmiş olacaktır.

Dil bir toplumun eğitim düzeyini, gelişmişliğini, kültürel öğelerini, gelenek-göreneklerini ve düşünce yapısını yansıtan ayna gibidir. “Ana dilinin insan varlığındaki yeri ve önemi inkâr edilemez. Çünkü ana dilimiz, öncelikle, duygu ve düşüncelerimizi başkalarına aktarmakta kullandığımız en güçlü anlatım aracıdır. Toplumla ilişkimizi onun aracılığıyla sağlar; ancak onunla toplumun bir parçası oluruz” (Mengi, 1987, s. 40). Duygu ve düşüncelerimizi anlatmanın yanı sıra ana dili, bir toplumu millet yapan en önemli birleştirici, bütünleştirici ögedir. Ana dili bir toplumda yaşayan insanların konuştuğu ortak dil olması nedeniyle o toplumda yaşayanları birbirine bağlar. “Ayrıca, ortak bir dille anlaşılan insanlar ortak bir evreni anlama ve anlatma yolu geliştirirler. Çünkü birey ve toplum olarak kendi dışımızda var olanları onun aracılığıyla görür; onun anlama ve anlatma olanaklarından yararlanarak yorumlar değerlendiririz” (Mengi, 1987, s.40).

İnsanın duygu boyutunu işlemek, düşünce gücünü geliştirmek, onu yaşadığı toplumun, kültürel ortamına katmak, her toplumun ana dilini bireylerine sevdirmesi, benimsetmesi, işlevsel ve etkili bir şekilde öğretebilmesi ile mümkündür. Bir öğrenme ve öğretme aracı olan dil ve dil öğretimi, bireyin öğrenim yaşantısında ve evrensel bir kimlik oluşturmasında, oldukça önemli bir yere sahiptir. (Açık Önkaş, 2010, s. 122)

Mengi (1987)'ye göre insan toplum ve kültür üçgeninde bu kadar önemli bir yere sahip olan ana dil konusu toplumumuzda öteden beri gerektiği gibi önemsenmeyen, çok fazla ele alınmayan ve üzerinde durulmayan bir konu olmuştur. Günümüzde yediden yetmişe birçoğumuzun dilimizi özenli kullanmadığı bilinen bir gerçektir. Bunun en iyi kanıtı ise yazı dilinin kullanıldığı yerlerde karşılaştığımız çeşitli imlâ hataları ve anlatım bozukluklarıdır. Aynı zamanda konuşma dilinde de Türkçenin söz varlığını oluşturan ve ana dilinin mihenk taşı olan deyimler, atasözleri, pekiştirmeler ve ikilemeleri yerinde ve etkili kullanamamak önemli bir dil sorunudur. Bu dil sorunları ancak ve ancak eğitim ile çözülebilir. Bunun için de ana dili derslerine daha fazla yer verilerek önemi artırılmalıdır.

“Ana dili dersi tüm derslerin temelidir. Yani bütün derslerin mihenk taşı kabul edilen ana dili dersinin öğretimi konusu, üzerinde düşünülmesi gereken en temel konudur. Bu ders, bir araç ders olarak okulda öğretimin temelini oluşturur” (Demirel, 2003, s. 26'dan akt. Açık Önkaş, 2010, s. 122). Ana dilinin işlek ve güzel kullanımı; anlama becerileri, okuma ve dinleme; anlatma becerileri konuşma ve yazma eğitimlerinin etkili olarak öğretimi ile mümkün olacaktır. Bunun için de yalnızca dil bilgisi kalıplarının düz anlatım yöntemiyle verildiği geleneksel yöntemler bir kenara bırakılmalı, günümüz yapılandırmacı yaklaşıma uygun bir şekilde çeşitli öğretim yöntem ve teknikler kullanılarak ana dili en etkili ve kalıcı şekilde öğretilmelidir. “Her şeyden önce öğrenciler, ana diline saygı, söyleyişte ve yazımda özene yöneltilmelidir. Bir sözcüğü yanlış yazma, yanlış bölme, önemsiz bir kusur olarak görülmemeli, ana dili öğretiminde, bugün ileri ülkelerde benimsenen, iyi sonuçlar veren yöntemlerin uygulanmasına gidilmelidir” (Aksan, 1982, s. 48). “Ana dil dersi ile ilgili davranışların kazandırılmasına dönük etkinliklere ilköğretimden yükseköğretime kadar, öğretimin her kademesinde yer verilmektedir” (Açık Önkaş, 2010, s. 123). Ancak halen daha dil eğitimi konusunda istenilen düzeye ulaşamamıştır. Gerek ortaöğretim gerekse yüksek öğretimde eğitimcilerin yakındığı nokta öğrencilerin yazılarındaki düzensizlik, karmaşa ve bilgilerini açık,

net ve anlaşılır biçimde anlatamıyor olmalarıdır. Bunun için de özellikle ana dili eğitimine önem verilmeli, etkili ve kalıcı bir dil eğitimi için öğretim imkânları çeşitlendirilmelidir. Çünkü ana dili eğitimini etkili bir şekilde gerçekleştiremeyen birey ne çevresindeki insanlarla düzgün iletişim kurabilir ne de diğer derslerde başarı gösterebilir.

Bir ana dil olarak Türkçe, duygu, düşünce ve hayallerin tam ve etkili bir şekilde ifade edilebildiği mükemmel bir anlam zenginliğine sahiptir. Bir dilin bu anlamda mükemmeliyete ulaşması için tarihi derinlik, ilim dili ve edebî dil yüzyıllarca işlenmişlik ve bir kurallar bütünlüğüyle sistemleşmişlik gerekir. Ana dili olarak Türkçe eğitimi, anlama ve anlatma eylemini gerçekleştirecek kuramsal ve uygulamalı çalışmalara dayalı olmalıdır. Öğrenciye içinde yaşadığı evreni gözlemleyecek, olan biteni algılamasını çağının edebi, sanatsal sorunlarıyla ilgilenmesini sağlayacak bilgiyi biriktirme fırsatı sunulmalıdır. (İşcan, 2007, s.6)

Ana dili eğitimi verilirken özellikle bir dile ait söz varlığından sıklıkla yararlanılmalıdır. “Bir dilin söz varlığı denilince; o dile ait sözcükler, deyimler, kalıp sözler, atasözleri, terimler ve çeşitli anlatım kalıplarının hepsi kastedilmektedir” (Sinan ve Demir, 2010, s. 649). Söz varlığını geliştiren atasözleri, deyimler, pekiştirmeler, ikilemeler vb. ana dili öğretiminde özellikle verilmesi gereken önemli başlıklardır. Çünkü bu söz yapıları ana diline ait tüm şifreleri içerisinde barındırmaktadır. Bir toplumun kültürü ve yaşayış biçimi bu söz varlıkları aracılığıyla kendini dilde göstermektedir.

Türkçe diye tesmiye olunan kültür dili, dünyanın en köklü ve işlek dillerinin birisidir. Türkler, dünyanın en eski kavimlerindendir. Dolayısıyla Türkçe de dünyanın en eski dillerindendir. Dilimiz, gerçekten de zengin bir dildir. Bir dilin zengin olması, o dilin ifade gücüyle ortaya çıkar. Yine dilde bulunan kelime, deyim, mecaz ve atasözünün çokluğu o dilin zenginliğini gösteren diğer unsurlardır. (İşcan, 2007, s. 6)

Söz varlığını oluşturan kalıp ifadeler aynı zamanda o kültürün izlerini taşır. Söz varlığı, bir toplumun yaşayış tarzına, tarihine, estetik değerlerine ve o toplumun oluşturduğu kültüre ışık tutar. Söz varlığı kültürün aynasıdır ve kültürel unsurları gözler önüne serer. Bir toplumun kültürünü taşıyan ve söz varlığını oluşturan en önemli ifadeler ise atasözleri ve deyimlerdir. Atasözleri ve deyimler söz varlığını geliştirerek ortak kültürü paylaşanların sağlıklı ve etkili iletişim kurmasını sağlayan kalıplaşmış ifadelerdir. Özellikle dil eğitiminde muhakkak öğretilmesi gereken, kültürümüzü en net şekilde yansıtan ve söz varlığımızın temel yapı taşları olan atasözleri ve deyimlere değinmek yararlı olacaktır.

Atasözleri

Atasözleri; “atalarımız tarafından uzun yaşam deneyimi sonucunda, bilgece birtakım öğüt verici düşüncelerin mahsulü, güzel ve özlü söyleyiş kalıplarına sahip, kesin yargılar bildiren, söyleyeni belli olmayan, anonim geleneksel sözlü kültür ürünleridir” (Bulut, 2013, s. 563). Atasözleri daha çok öğüt verme niteliğinde söylendiğinden, deyimlere göre daha uzun ve cümle biçiminde kalıplaşmış ifadelerden oluşur.

Atasözleri hakkında pek çok farklı tanım yapılmıştır. Yapılan bu tanımlardan bazılarına bakacak olursak: “Anonim özellik taşıyan atasözleri; ilk defa kimin tarafından ve ne zaman ortaya atıldıkları bilinmeyen, toplumların asırlar boyunca karşılaştıkları olaylardan ilham alarak ortaya çıkardığı, benimsediği ve kendilerinden sonra gelecek kuşaklara devrettikleri öğütlerdir” (Yaşar ve Öрге Yaşar, 2007, s. 95).

Güncel Türkçe Sözlükte atasözü: “Uzun deneme ve gözlemlere dayanılarak söylenmiş ve halka mal olmuş, öğüt verici nitelikte söz, deme, mesel, sav, darbimesel” olarak açıklanmaktadır (www.tdk.gov.tr).

“Atasözlerini; tarihi kökleri çok eskilere kadar dayanan, deneyim, gözlem ve tecrübelerle yoğrulan, ilk şekillerinin çoğunluğu genellikle manzum olan kalıplaşmış sözlerdir diye tanımlayabiliriz” (Gönen, 2006, s. 250).

“Atalarımızın, uzun denemelere dayanan yargılarını genel kural, bilgece düşünce veya öğüt olarak düsturlaştırıp ve kalıplaşmış şekilleri bulunan öz sözler” (Aksoy, 1988, s. 37). Aksoy, atasözlerinin gelenekle beraber yerleşmiş olduğundan bu yönüyle de ulusal bir varlık olarak kendini gösterdiğinden bahsetmiştir. Atasözlerinin tıpkı Allah ve peygamber sözleri gibi ruha işleyen bir etki taşıdığını, inandırıcı ve kutsal nitelikte olduğunu söylemiştir. Atasözlerinin bir milletin ortak düşünce ve tutumunu belirttiğini vurgulamıştır.

Atasözlerinin eğitim değeri yalnızca bunların içerdikleri mesajlarla ilgili değildir. Türkçe öğretiminde atasözleri konuşma ve yazma öğretimi için sıkça kullanılacak malzemelerdendir. Bunun yanında eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme gibi çağımız eğitiminde istenen yeteneklerin geliştirilmesine yardımcı olan beyin fırtınası yöntemine de elverişli malzemeler olan atasözleri, çok farklı etkinlikler için kaynaklık edebilirler. (Yılar, 2018, s. 41)

Atasözlerini; şekil özellikleri, kavram özellikleri ve diğer özellikler olmak üzere üç başlık altında ele almak mümkündür:

Atasözlerinin şekil özellikleri. 1. “Atasözleri şekil yönünden belirli kelimelerden oluşan kalıplaşmış ifadelerdir” (Altaylı, 2010, s. 127).

2. “Atasözleri kısa ve özündür. Az sözcükle çok şey anlatır” (Aksoy, 1988, s. 16).

3. “Atasözleri genelde kısa ve özlü yapıda, bir veya iki cümleden oluşurlar” (Altaylı, 2010, s. 127).

Atasözlerinin kavram özellikleri. Aksoy’a göre (1988, s. 17-19) atasözleri, kavram özellikleri bakımından yedi çeşittir:

1. Uzun bir gözlem ve denemeye dayanarak sosyal olayların nasıl meydana geldiğini tarafsız bir şekilde bildiren atasözleri vardır. Örneğin: *Komşunun tavuğu komşuya kaz görünür.*

2. Uzun bir gözlem sonucunda doğa olaylarının nasıl meydana geldiğini belirten atasözleri vardır. Örneğin: *Mart kapıdan baktırır, kazma kürek yaktırır.*
3. Uzun bir gözlem ve denemeye dayanarak sosyal olayların nasıl oluştuğunu bildirip bundan ders almamızı hatırlatan atasözleri vardır. Örneğin: *Ağlamayan çocuğa meme vermezler.*
4. Denemelere veya mantığa dayanarak doğrudan doğruya ahlâk dersi ve öğüt veren atasözleri vardır. Örneğin: *Çirkefe taş atma, üstüne sıçrar.*
5. Birtakım gerçekler, felsefeler, bilgece düşünceler bildirerek bunlar aracılığıyla yol gösteren atasözleri vardır. Örneğin: *Ak akçe kara gün içindir.*
6. Gelenek ve göreneklere bildiren atasözleri vardır. Örneğin: *Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı var.*
7. Bazı inanışları bildiren atasözleri vardır. Örneğin: *Ananın bahtı kızına.*

Atasözlerinin diğer özellikleri. 1. Bazı atasözlerinin birden fazla kalıbı vardır. Bu kalıplardan her biri ayrı bir atasözü olarak kabul edilmektedir. Örneğin, *denize düşen yılan sarılır* atasözünün *denize düşen yosuna sarılır* şekli de bulunmaktadır (Aksoy, 1988).

2. Bazı atasözleri, farklı bölgelerde farklı şekillerde görülebilir. Örneğin, *keskin sirke kabına zarardır* atasözü bazı bölgelerde *keskin sirke küpüne zarar* şeklinde görülebilir (Aksoy, 1988).

3. Atasözlerinde çeşitli ifade etme yolları, çeşitli söz ve anlam sanatları görülür. Örneğin:

Kurda neden boynun kalın demişler, işimi kendim görürüm demiş. (Kısa Hikâye)

Kâr eden âr etmez. (Seci)

Akça akıl öğretir. (Aliterasyon)

Güvenme varlığa, düşersin darlığa. (Tezat) (Aksoy, 1988)

4. Atasözlerinin bir kısmı, açıktan açığa ahlaki amaçlar taşır. Bu atasözleri böyle yapınız, şöyle olmayınız, bu iş böyle yapılmamalı, bu iş şöyle yapılmalı vb. hükümler içerir. Atasözlerinin bir kısmı ise açıktan açığa öğüt vermez. Bu atasözleri bazı olayların yüzyıllar boyunca nasıl sürüp geldiğini tarafsız bir kural halinde ifade eder, kurallar bizi aydınlatıp uyarırlar, böylece de düşünce ve davranışlarımızı yönlendirmiş olurlar. *Davulun sesi uzaktan hoş gelir* atasözü buna örnek olarak verilebilir (Çobanoğlu, 2004).

5. Atasözlerinde bir ulusun düşünceleri, yaşayışları, inanışları, gelenek ve görenekleri görülür. Bu nedenle her atasözü kendi ulusunun damgasını taşır (Aksoy, 1988).

6. Atasözleri içinde, anlamları birbirine zıt olanlar vardır. Çünkü aynı olay, farklı şartlar altında farklı sonuçlar verebilir. Örneğin *yalancının mumu yatsıya kadar yanar* atasözü ile *doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar* atasözü anlamca zıttır (Aksoy, 1988).

Deyimler

“Toplumların dil hazinelerinde önemli bir yer oluşturan atasözleri ve deyimler, toplum tarafından kabul edilen duygu ve düşüncelerin dile getirildiği sözlerdir” (Karabağ ve Coşan, 2000, s. 5). Her toplumun kendine özgü atasözleri ve deyimleri vardır. Atasözleri ve deyimler kültür değerlerini içinde taşıyan dil hazineleridir. Ortak kültürü ve dili yansıttığından aynı dili konuşanların anlayabileceği kalıplaşmış ifadelerdir.

Deyimler; “genellikle gerçek anlamından az çok ayrı, ilgi çekici bir anlam taşıyan, kalıplaşmış söz öbeği, tabir olarak nitelendirilir” (Yüksel, 2014, s. 171). Deyimler de atasözleri gibi söz varlığını yansıtan kalıplaşmış ifadelerdir. Ancak atasözlerinden daha küçük birimlerden oluşur ve nasihat etme gibi bir amaçları yoktur. Deyimler, az sözle çok şey anlatan dil hazineleridir. Günlük hayatta iletişim kurarken anlatmak istediğimiz bir olay veya durumu en kısa ve öz anlatımla deyimleri kullanarak ifade edebiliriz.

Deyim için yapılan diğer tanımlara bakacak olursak: “Deyimler, dilin kültürel boyutunu destekleyen ve yürüten önemli malzemelerdir” (Mete, 2014, s. 115). Dolayısıyla deyimler,

dilsel ve kültürel yönden önem taşırlar. Bir toplumun paylaştığı ortak kültürel değerleri o topluma ait dil aracılığıyla aktarılır. Dilin söz varlığını oluşturan deyimler, ortak kültürel değerlerin dildeki yansımasıdır. Deyimler aracılığıyla ifade edilmek istenen olay veya durumlar kısa, net ve anlaşılır bir şekilde karşı tarafa ulaştırılabilir.

Güncel Türkçe Sözlükte deyim, “genellikle gerçek anlamından az çok ayrı, kendine özgü bir anlam taşıyan kalıplaşmış söz öbeği, tabir” (www.tdk.gov.tr) olarak açıklanmaktadır.

“Bir kavramı, bir durumu ya çekici bir anlatımla ya da özel bir yapı içinde belirten ve çoğunun gerçek anlamlarından ayrı bir anlamı bulunan kalıplaşmış sözcük topluluğu ya da tümce” (Aksoy, 1988, s. 52).

Deyimleri; şekil özellikleri, kavram özellikleri ve diğer özellikler olmak üzere üç başlık altında incelemek mümkündür.

Deyimlerin şekil özellikleri. 1. “Deyimler de atasözleri gibi kalıplaşmış sözlerdir. Bir deyim sözleri değiştirilip yerlerine -aynı anlamda da olsa- başka sözcükler konulamaz ve deyim söz dizimi bozulamaz” (Aksoy, 1988, s. 38). Örneğin: *çam sakızı çoban armağanı* deyimini yerine *çam kozalağı çoban armağanı* demek mümkün değildir.

Ancak bazı deyimlerde cümle yapısında ve sözcüklerde herhangi bir değişiklik yapmadan fiil çekimi ve kişi zamirlerinde değişiklik yapılabilir. Örneğin: *bana göre hava hoş* yerine *sana göre hava hoş* ya da *ona göre hava hoş* denilebilir (Aksoy, 1988).

2. “Deyimler de aynen atasözleri gibi kısa ve özlü söz gruplarıdır” (Altaylı, 2010, s. 129).

3. Deyimler şekil bakımından üç başlık altında ele alınabilir (Yüceol Özezen, 2001):

a) İki ya da daha fazla sözcüğün bir araya geldiği ve herhangi bir öbek türünde olanlar (yalın ayak başı kabak vb.).

b) Sonu mastarla bitenler (iple çekmek vb.).

c) Cümle biçiminde olanlar (Fare deliğe sığmamış, bir de kuyruğuna kabak bağlamış, vb.).

Deyimlerin kavram özellikleri. 1. “Deyimlerde kesin hüküm, öğüt, yol göstericilik yoktur. Bunun için genel kural oluşturmazlar” (Atasözleri ve Deyimler, 1989, s. 11).

2. “Deyimlerin amacı, bir kavramı ya özel kalıp içinde ya da çekici, hoş bir anlatımla belirtmektir” (Aksoy, 1988, s. 41).

3. Deyimlerin çoğu öz anlamlarından ayrı bir kavram belirtir (Aksoy, 1988).

Deyimlerin diğer özellikleri. 1. Bazı deyimler, soru şeklindedir. Örneğin *alaca dana, ak buzağı sade sizde mi var?* (Gönen, 2008).

2. Bazı deyimler soru ve cevaba dayanmaktadır. Örneğin: *Adın ne? -Mülayim Ağa. Sert olsan ne halt edersin?* (Gönen, 2008).

3. Bir deyim, farklı bölgelerde farklı şekillerle söylenebilir. Örneğin, *çenesi düşük* deyimini bazı bölgelerde *çenesi çürük* şeklinde kullanılmaktadır (Aksoy, 1988).

4. Bazı deyimlerde çeşitli söz sanatlarından faydalanılmıştır. Buna yönelik *dediği dedik, çaldığı düdük* (aliterasyon), *vur abalıya* (kinaye), *kuzu gibi* (teşbih) örnekleri verilebilir (Dağpınar, 1998).

5. Bazı deyimler ülkemizin her yerinde kullanılırken bazıları bir bölgeye özgü olabilir (Aksoy, 1988).

Söz varlığını geliştiren ve dil eğitiminde önemli bir yere sahip olan atasözleri ve deyimlerin öğretimi geleneksel yöntemlerle etkili ve kalıcı bir biçimde öğrenilememektedir. Geleneksel yöntemler yerine çağın gereksinimlerine uygun çeşitli yöntem ve tekniklerle söz varlığının temel yapıları olan atasözü ve deyimleri daha kalıcı ve eğlenceli bir şekilde öğretmek mümkün olacaktır.

“Türkçemiz söz varlığı, kültürel değerlerin ifade çeşitliliği gibi açılardan oldukça zengindir. Bu zenginliklerden biri de şarkı sözlerimizdir” (Artuç, 2011, s. 1). Şüphesiz ki

müziğin hayatımızdaki yeri tartışılmaz. Şarkı dinlemek de eklemek gibi su gibi bir ihtiyaçtır. Peki günlük hayatta dinlediğimiz şarkılar içerisinde acaba bu iki temel söz varlığı ne kadar yer alıyor? Bunun için biraz da müzik konusuna değinmek yerinde olacaktır.

Müzik

Günlük hayatta yemek yemek, su içmek, uyumak gibi temel ihtiyaçların yanında hobi adı altında gerçekleştirdiğimiz faaliyetlere resim yapmak, kitap okumak gibi etkinliklerin arasına mutlaka müzik dinlemeyi de ekleriz. Çünkü “insanın doğasında ritim vardır ve şarkı dinlemek evrensel bir ihtiyaçtır” (Tabak ve Göçer, 2014, s. 157). Müzik, yaşamımızda bir hayli önem teşkil etmektedir. Müziğin, ruhu besleyen hoş tınısına çoğu zaman kendimizi kaptırırız. Neşeli olduğumuzda hareketli şarkılar, duygusal olduğumuzda durağan şarkıları tercih ederiz. Kendimizi çoğu zaman müziğin ritmine kaptırırken sözlerine dikkat etmeyiz. Hâlbuki sözlere kulak kesildiğimizde kimi şarkıların Türkçenin söz varlığını yansıtan kalıplaşmış ifadelerle ne kadar zengin olduğunu görebiliriz. Kalıplaşmış söz öbekleri olan deyimler ve atasözleri şarkılar aracılığıyla öğretildiğinde daha eğlenceli ve kalıcı bir öğrenme sağlanabilir. Dinleme, edinilen ilk beceri olduğundan müzik yoluyla eğitim öğrenciler için hem eğlenceli hem de kalıcı öğrenmeler sağlayacaktır.

Peki acaba hayatımızda bu kadar önemli bir yeri olan müzik nedir?

“Müzik, insana duyup düşündüklerini seslerle anlatma imkânı veren bir ‘dil’dir” (Say, 2009). *Güncel Türkçe Sözlükte* ise müzik kavramına ait iki tanım mevcuttur. Bunlar: “Birtakım duygu ve düşünceleri belli kurallar çerçevesinde uyumlu seslerle anlatma sanatı, musiki” ve “Bu biçimde düzenlenmiş seslerden oluşan eserlerin okunması veya çalınması” şeklindeki tanımlardır. Burada değinmemiz gereken bir diğer nokta müzik türleridir.

Müzik türleri. Müzik, şarkının çalınmasında kullanılan müzik aleti, şarkının ritmi vb. faktörlere bağlı olarak farklı başlıklar altında ele alınmaktadır. Çalışmanın bu bölümünde Türkiye’de görülen müzik türleri başlıklar altında sınıflandırılmış ve kısaca açıklanmıştır.

Türkiye’deki müzik türleri. Canbay (2015) tarafından yapılan sınıflandırmaya göre ülkemizde görülen müzik türleri şunlardır:

1. Türk Halk Müziği
2. Türk Sanat Müziği
3. Askeri Müzik
4. Popüler Müzik
5. Klasik Müzik
6. Dini Müzik

Angı (2013) ise bu sınıflandırmaya Arabesk müziğini de dahil etmiştir.

Türk halk müziği. “Halkın ortak duygu ve düşünce ve beğenilerini yansıtan ve nesilden nesile aktararak günümüze kadar ulaşan müziklerin tümüdür” (Toptaş ve Güler, 2016, s. 3). Bu müzik türü “Türk duygu ve düşüncesinin, Türk esprisinin ve sosyal hayatının tarih içindeki olaylar doğrultusunda, coğrafi konum ve göçlerin de etkileriyle” vücut bulmuştur (Tüfekçi, 1983, s. 1482’den akt. Satır ve Ortakçı, 2016, s. 348). İzzet Altınmeşe, Arif Sağ, Neşet Ertaş, Musa Eroğlu, Bedia Akartürk, Belkıs Akkale gibi sanatçılar Türk halk müziğinin önde gelen sanatçılarındandır.

Türk sanat müziği. “Daha çok Osmanlı sarayında yaşamış ve yaşatılmış, Cumhuriyet Türkiye’si ile birlikte bütün ülke insanımıza mal olmuş, uzun eğitimler sonucu seslendirilebilen, yüzlerce makamı bulunan, yazıldığı notadan okunamayan ve çalınamayan, çalgısı ve notası standart olmayan” (Yurga, 2010, s. 16’dan akt. Kahyaoğlu, 2016, s. 108) bir müzik türüdür. Zeki Müren, Müzeyyen Senar, Emel Sayın, Safiye Ayla, Münir Nurettin Selçuk gibi sanatçılar Türk Sanat müziğinin önde gelen sanatçılarından bazılarıdır.

Askeri müzik. Askeri müzik “savaş durumunda kişileri coşturup onların heyecana gelmesini sağlayan ve ordu mensuplarında psikolojik yönden olumlu etkiler ortaya koyan”

(Turan, 2000, s. 292-293'ten akt. Güner, 2007, s. 52) bir müzik türüdür. Asker müziğine en güzel örnekleri mehter müziği ve bando müziği oluşturmaktadır.

Klasik müzik. Genelde bir orkestra şefi tarafından yönetilen; çello, viyola, keman, kontrbas gibi yaylı çalgıların; flüt, obua, trompet gibi üflemeli çalgıların ve vurmali çalgıların kullanıldığı bir müzik türüdür.

Dini müzik/tasavvuf müziği. “Tasavvuf müziği vahdet-i vücud (vücudun birliği) anlayışıyla bestelenmiş dini yapıtlardan” (Angı, 2013, s. 77) oluşan bir müzik türüdür.

Arabesk. “Arabesk, Türkiye'ye özgü bir halk müziği türüdür. Genellikle duygusal bir yapıda olup, yalnızlık, umutsuz aşklar, çekilen dertler, umutsuzluk, karamsarlık, kadercilik, ölüm, başarısızlık, kişinin karışık duygular dünyası temalarını konu olarak almıştır” (Angı, 2013, s. 63). Orhan Gencebay, Müslüm Gürses, İbrahim Tatlıses, Ferdi Tayfur, Kibariye, Bergen Arabesk Müziği türüne yönelik önemli katkılar sunan sanatçılarımızdan birkaçıdır.

Popüler müzik. “Popüler müzikler çoğunlukla onu tüketen insan için hem olanakları doğrultusunda çalışma ortamında hem de işten arta kalan boş zamanını değerlendirirken tükettiği bir müziktir” (Çiftçi, 2010, s. 152). Ülkemizde popüler müzik çatısı altında Türk pop müziği, Türk rock müziği ve caz müzik gibi farklı örnekleri vermek mümkündür.

Görüldüğü üzere Türkiye'de ve dünyada pek çok farklı müzik türü bulunmaktadır. Bu türler içerisinde günümüz gençleri özellikle rap ve pop müzik türlerini dinlemektedir. Rap müzik, daha çok hızlı söylenen, çoğu anlamsız sözler ve bazen de sadece hece tekrarlarıyla yapılan ritmin ön planda olduğu, çok fazla estetik değer taşımayan bir müzik türüdür. Bu yüzden rap müzik daha çok gençlere hitap eder. Yetişkinler ve ileri yaştaki bireyler anlamsız buldukları rap müzik türünü dinlemeyi çok fazla tercih etmezler. Gençlerin ikinci tercihi olan pop müzik ise daha çok ritme uygun sözler ve içerisindeki geniş söz varlığı sayesinde kendisine her yaşta dinleyici kitlesi bulmaktadır. Bu yönüyle ülkemizde en revaçta olan iki türden en çok rağbet gören pop müzik türünü biraz daha ayrıntılı incelemek faydalı olacaktır.

Türkiye’de en çok dinlenen müzik türlerinden biri olan pop müzik, diğer müzik türlerine oranla her kesime hitap edebilen bir yapıya sahiptir. Ritmi, ezgisi ve sözleriyle uyumu sayesinde en çok tercih edilen tür olarak neredeyse zirveye yerleşmiştir.

Türk Dil Kurumu *Güncel Türkçe Sözlükte* pop müziği ile ilgili “İngiliz ve Amerikalıların başlattıkları, hareketli, yerel motiflerden yararlanılarak yapılan, gençler arasında çok beğenilen bir müzik türü, pop.” tanımına yer verilmiştir. Görüldüğü üzere pop müziğin dünyada yoğun olarak dinlenmeye başlanmasıyla birlikte, ülkemizde de bu türde eserlerin verilmeye başlandığı ve öncelikle gençler ve sonra tüm kesim tarafından sevilen ve beğenilen bir tür haline geldiğini söyleyebiliriz.

Müzik, doğumdan ölüme dek insanın tüm yaşantısında yerini alan önemli bir kültürel öge olarak, ister istemez bütün yaşantıyı etkileyen bu sürecin de bir parçası olmuştur. Müziğin kullanımı o kadar çok boyutludur ki insanların gece uyumasından gündüz uyanmasına varıncaya kadar yaşamın her anında etki eden olarak yer almaktadır (Beşevli Solmaz, 2009, s. 2).

Günümüzde müzik, popüler kültürün taşıyıcıları arasında en önemli noktaya yerleşmiştir. Bu yönüyle popüler müzik (pop müzik) de kültürel ortaklığı içerisinde barındıran ve söz varlığının yapı taşları olan deyimler ve atasözlerini içerisinde barındırdığından bu söz varlıklarının öğretiminde de daha etkili ve kalıcı bir yöntem olarak kullanılabilir. Bu noktadan hareketle bu çalışma içerisinde Türk Pop Müziği içerisinde yer alan deyim ve atasözlerinin kullanım derecesi araştırılacaktır.

İlgili Alanyazın

Bu bölümde, araştırmayı kuramsal açıdan desteklemek amacıyla şarkılarda deyim ve atasözü kullanımı ile ilgili Türkiye’de yapılmış çalışmalara yer verilmiştir. Belgesel tarama yöntemiyle incelenen bu çalışmalar; konuları, bulgu ve sonuçlarıyla birlikte açıklanmaya çalışılmıştır.

Ataseven (1988) “*Değişen Sınıf İçi Öğretim Ortamları ve Şarkıların Yabancı Dil Öğretiminde Araç Olarak Kullanılması*” adlı çalışmasında ‘Eğitimde kitap elzendir.’ anlayışının değişen koşullarla birlikte yerini otantik dokümanlara bıraktığını, bu bilgiler ışığında öğretim aracının seçimine gelindiğinde en zengin ve kullanıma en uygun kaynak olarak şarkılar ortaya çıktığını belirtmiştir. Bu noktadan hareketle araştırma sonuçlarına göre, şarkılar her zaman günceldir ve gerçeğin aynasıdır. Ayrıca şarkılar, el altında kolayca bulunabilecek edinimi kolay pedagojik materyallerdir. Dolayısıyla öğretmenin ders öncesi hazırlığını da kolaylaştırmaktadır. Bu bağlamda şarkıların çeşitli etkinlikler aracılığıyla yabancı dil öğretiminde bir araç olarak kullanılması son derece önemlidir.

Karabağ ve Coşan (2000) “*Türkçedeki Gönül, Kalp ve Yürek Kelimeleriyle İlgili Atasözleri ve Deyimler ve Bunların Almancadaki Karşılıkları*” adlı çalışmalarında toplumların dil hazinelerini oluşturan, bu nedenle de dilimizde önemli bir yere sahip deyim ve atasözlerinden “gönül, kalp ve yürek” sözcüklerini içerenleri tespit ederek Almanca karşılıklarıyla birlikte incelemişlerdir. Araştırma sonuçlarına göre incelenen kaynaklarda gönül sözcüğü ile ilgili 116, kalp sözcüğü ile ilgili 50 ve yürek sözcüğü ile ilgili 103 atasözü ve deyim büyük bir kısmının Almancada da kullanıldığı görülmüştür. Ancak yine de bu üç sözcükle kurulan deyim ve atasözü sayısının Türkçede Almancaya oranla daha fazla olduğu tespit edilmiş, bunun nedeni olarak da Türk insanının daha sıcakkanlı ve duygusal oluşu gösterilmiştir.

Sağlam (2001) “*Atasözleri ve Deyimlerde İmgelem*” adlı çalışmasında nesilden nesile aktarılan kültürümüzün taşıyıcısı deyim ve atasözlerinin, bizlere önceki kuşakların yaşam şartları ve gelenekleri hakkında dilsel imgeler aktardığını ancak bu dilsel imgelerin anlamının tam kavranamadığı için, imgelerin anlaşılmasında güçlük çekildiğini belirtmiştir. Araştırma sonuçlarına göre çeşitli atasözlerinden alınan örneklerde, özellikle atasözü ve deyimlerin sıradışı imgelemlerinden dolayı onları anlamak ve yorumlamakta güçlük çekildiği tespit

edilmiştir. Bununla birlikte bu durumun, birbiriyle bağdaştırılmayan kavramların bir arada kullanılmasından kaynaklandığı tespit edilmiştir.

Yalçın (2005) “*İlköğretim 1. ve 5. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Söz Varlığı Unsurlarının Eğitsel Açısından Değerlendirilmesi*” adlı çalışmasında örneklem olarak alınan ilköğretim 1 ve 5. sınıf Türkçe ders kitaplarında yer alan söz varlığını belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonuçlarına göre incelenen ders kitaplarının; kullanılan sözcük sayısının azlığı nedeniyle söz varlığı açısından yetersiz olduğu, öncelikle öğrencinin temel söz varlığının geliştirilmesi gerektiği ancak bunun için uygun söz varlığının kullanılmadığı ve ilköğretim 1 ve 5. sınıf ders kitaplarının öğrencilerin yaş, bilişsel gelişim ve bunlara bağlı olarak düzenlenen öğretim ilkelerine tam anlamıyla uygunluk göstermediği görülmüştür.

Özeren (2006) “*Çocuklar İçin Yaratılan Müzik Yapıtlarının Toplumsal Müzik Bilinci Dil Gelişimi Açısından Rolü ve Önemi*” adlı çalışmasında Türkiye Cumhuriyeti’nin dünyadaki en genç nüfuslardan birine ve çok güçlü bir müziksel potansiyele sahip oluşu ile Türk Dilinin zengin ve köklü alt yapısı dikkate alındığında, çocuklar için üretilen müzik yapıtları konusunda beklenen zenginliğin görülmediğinden bahsetmiş ve çalışmasında kendi akademik bilgi ve çalışmalarından hareketle bireysel gözlem ve deneyimlerinin yanı sıra konuyla ilgili tarama, değerlendirmeye dayalı verileri de bildiri kapsamında değerlendirmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, çocuklar ve gençler için gelişim özelliklerine uygun nitelikli müzik yapıtları yaratma yönündeki çabalar, Mustafa Kemal Atatürk’ün 1924 yılında Musiki Muallim Mektebi’ni kurarken düşündüklerinin günümüzde hayat bulmasına katkı sağlayacak, aynı zamanda Türkçemizin de zenginleşmesine söz varlığımızın gelişmesine katkı sağlayacaktır.

Yaşar ve Öрге Yaşar (2007) “*Çanakkale Atasözleri ve Coğrafi Analizi*” adlı çalışmalarında Türkiye’nin Anadolu ve Trakya toprakları, Asya ve Avrupa kıtaları arasında sınır oluşturan ve Karadeniz ile Akdeniz havzalarını birbirine bağlayan Çanakkale İliinden derlenen atasözlerinin coğrafi analizini yapmıştır. Bu bağlamda coğrafyanın ve kültürün

atasözlerine nasıl yansıdığı belirlenmek istenmiştir. Araştırmada Çanakkale'nin çeşitli ilçelerinden iklim özellikleri, ekonomik özellikler vb. bağlamlar belirlenerek bunlarla ilgili çeşitli atasözleri tespit edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre coğrafi öge ve olaylar diğer edebiyat ürünlerinde görüldüğü gibi atasözlerinde de kendine yer edinmiştir. Çanakkale İlinde yaşayanların çevreyle ilişkilerinin, yöreye özgü öge ve olayların atasözlerine yansıdığı tespit edilmiştir.

Gençtanrı ve Voltan Acar (2007) "*Akılcı-Duygusal Davranışçı Yaklaşım ve Sezen Aksu Şarkıları*" adlı çalışmalarında, öncelikle akılcı-duygusal davranışçı yaklaşım hakkında açıklamalarda bulunmuş daha sonra Sezen Aksu'nun çeşitli albümlerinden seçtikleri 11 Türk Pop Müziği parçasını Akılcı-Duygusal Davranışçı yaklaşım açısından şarkılardan örnekler sunarak incelemişlerdir. Araştırma sonuçlarına göre, sanatçının incelenen şarkılarının çoğunda akılcı olmayan bir inanç sisteminin dile getirildiği görülmüştür. Bütün kesimlerin beğenerek dinlediği Sezen Aksu şarkılarında, aşk en temel konu olmuştur. Ancak aşkla birlikte yaşanan sevinç, kıskançlık, coşku, umut, heyecan gibi duygular REBT (Akılcı-Duygusal Davranışçı Yaklaşım) açısından ele alındığında, düşünceden arınmış olmadığı vurgulanmıştır. Yani kişi bu duyguları akılcı olmayan bir şekilde aktardığında sağlıklı duygular yaşamaktadır. Yapılan bu çalışmanın psikolog, psikolojik danışman ve psikiyatristlere yol göstereceği düşünülmektedir.

Sakar (2009) "*Popüler Müzik ve Müzik Eğitimi*" adlı çalışmasında, ilköğretim ve orta dereceli okullarda eğitim gören 12-18 yaş arası çocukların, gündelik yaşamda tüketicisi ve hayranı oldukları popüler müziği, resmi müzik eğitim sistemi içerisine dahil edip etmemeyi tartışmıştır. Bunun için öncelikle popüler kültür ve popüler müzik kavramlarını irdeleyip müzik eğitiminde, popüler müziğin bir araç olarak kullanılabileceğini ve bunun faydalı olacağını savunmuştur. Popüler müziğe ilgisi olan öğrencilerin müziksel seçim ve beğenilerini bu sayede geliştirebileceklerini öngörmüştür. Araştırma sonuçlarına göre popüler müziğin günümüzün

gerçeği olduğu ve sanata yönelik politikaların bu gerçeği göz önünde bulundurarak yeniden biçimlendirilmesi gerektiği tespit edilmiştir.

Özkan ve Gündoğdu (2011) “*Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Türkçede Atasözleri ve Deyimler*” adlı çalışmalarında içinde yaşadığımız kültürün taşıyıcısı olan atasözleri ve deyimler doğrultusunda Türk kültüründe kadın ve erkeğin rollerini ve toplumun bu rollerden beklentilerini ortaya koymayı amaçlamışlardır. Bu amaç doğrultusunda çeşitli bağlamdaki (kadın bağlamı, erkek bağlamı, adam bağlamı vb.) deyim ve atasözleri tespit edilmiştir. Araştırma sonuçları, toplumumuzda gerek toplumsal konum gerekse davranış modellemesi açısından kız çocuk ve erkek çocuk ayrımının bulunduğunu ve bu ayrımın kültürel öğeler olan atasözü ve deyimlere yansıdığını göstermiştir. Atasözleri ve deyimler cinsiyet bağlamında incelendiğinde ise atasözü ve deyimlerin toplumsal yaşantılardan izler taşıdığı görülmüştür.

Artuç (2011) “*Yabancılara Türkçe Öğretiminde Barış Manço Şarkılarıyla Üst Seviyeye Türk Kültürüne Ait Değerlerin Kazandırılması*” adlı çalışmasında Türkçenin söz varlığının oldukça zengin olduğunu ve bu zenginliği şiirlerde, denemelerde, hikâyelerde kullananlar olduğu gibi şarkı sözlerinde kullanan sanatçıların da olduğunu belirtmiştir. Bu bağlamda Barış Manço’yu başarılı bir örnek olarak ele almış ve yabancılara Türkçe öğretiminde üst seviyeye atasözü ve deyimlerin kazandırılmasında Barış Manço şarkılarının araç olarak kullanılmasıyla ilgili yöntemleri sunmuştur. Araştırmada, Barış Manço şarkılarından örnekler sunulmuştur. Araştırma sonuçlarına göre yabancılara Türkçe öğretimini verimli hâle getirmek için Türk müziğinin kullanılması gerektiğini, bunun için de Barış Manço şarkılarının en iyi örnekleri teşkil ettiğini ifade etmiştir. Hedef kitleye kazandırılacak becerinin niteliğine göre, şarkıların hem sözlerinin yazılı olarak hem de müzikleriyle beraber kullanılmasının yabancılara Türkçe öğretiminde yararlı olacağını belirtmiştir.

Yenel Gökşenli (2012) “*Yabancı Dil Olarak İspanyolca Öğretiminde Müziğin Öğretim Aracı Olarak Kullanımı*” adlı çalışmasında yabancı dil olarak İspanyolca öğretiminde son

yıllarda şarkıların sıklıkla kullanıldığından bahsetmiş ancak öğretim amacı ile şarkıların kullanımının kitapların önüne geçemediği için daha fazla çalışmanın yapılması gerektiğini vurgulamıştır. Buradan hareketle çalışmada öncelikle müziğin öğrenci üzerindeki motivasyonu nasıl arttırdığından bahsetmiş, bu noktadan hareketle de İspanyolca öğretecekler için şarkı seçiminin nasıl yapılacağından; materyal tasarlamının ilkelerinden ve çeşitli alıştırmalar örneklerinden bölümler sunmuştur. Araştırma sonuçlarına göre, derslerde İspanyolca öğretiminde kullanılan şarkılar öncelikle öğrencilerin ilgisini derse çekmekte, derse katılımlarını arttırmakta ve hayata dair sözcük hazinesi ile adeta derslerde İspanyolca öğretim yardımcısı görevini üstlenmektedir. Öğrenciler şarkılarda geçen kimi sözcükleri bilmeseler dâhi onu ezberleyip daha sonra anlamını öğrenebilmektedirler. Bu noktadan hareketle öğretmenlerin şarkıları öğretim için daha sık kullanması, şarkı seçimlerinde öğrencilerin isteklerini ve kendi düşüncelerini harmanlayarak işlevsel ve etkili bir öğretim ortamı yaratması beklenmektedir.

Yüksel (2014) *“Türk Müziğinde ‘Dil’ Sözcüğünün Kullanıldığı Atasözü ve Deyimler Üzerine”* adlı çalışmasında, toplumların ortak yaşayış ve birikimlerinden ortaya çıkan deyim ve atasözlerinin kültürler için adeta bir hazine değeri taşıdığından, en eski metinlerden bu yana sıklıkla kullanıldığından ve birçok olayı anlatmada en etkili ve pratik yollardan birisi olduğundan bahsederek standart dildeki ‘dil’ sözcüğünün geçtiği deyim ve atasözlerini tespit etmiş, günümüz Türk müziklerinde (Pop, arabesk, halk müziği vb.) geçen ‘dil’ sözcüğü ile ilgili deyim ve atasözlerini inceleyerek kullanım alanlarını ve kullanım sıklığını göstermeye çalışmıştır. Araştırma sonuçlarına göre dilin hangi şekillerde kullanılırsa kullanılsın her zaman önem teşkil ettiği görülmüştür. Bununla birlikte belirlenen deyim ve atasözlerinin örnek şarkılar içerisinde birçok defa kullanıldığı ve birçok müzik türünde kendine yer edindiği tespit edilmiştir.

Mete (2014) “*Kültürel Ortaklığın Göstergesi Deyimlerin Öğretimi*” adlı çalışmasında bir dili etkili kullanabilmek için deyimlerin öğrenilmesi ve bilinmesi gerektiğini belirterek ortaokul 7. sınıf Türkçe dersinde öğrencilere kazandırılması amaçlanan deyimlerin öğretimi sürecinde kullanılan üç farklı uygulamadan (hikâyelerle, karikatür kullanarak ve geleneksel yöntemle) hangisinin kısa süreli, hangisinin uzun süreli olarak daha etkili olduğunu tespit etmeye çalışmıştır. Bununla birlikte uygulama sırasında cinsiyet faktörünün etkisini de araştırmıştır. Araştırma sonuçlarına göre ön test ve son test uygulamaları arasında yapılan karşılaştırmalar sonucu anlamlı farklılıklar belirlenmiş olup deyimlerin görseller aracılığıyla özellikle de karikatürlerle öğretiminin daha başarılı olduğu görülmüştür. Ayrıca uygulamanın her aşamasında kız öğrencilerin başarı oranlarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda, öğrencilerin deyimleri daha etkili ve kalıcı bir şekilde öğrenebilmeleri için derslerde bol miktarda mizah unsurları taşıyan görsellere yer verilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Tabak ve Göçer (2014) “*Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılabilecek Fiziksel-Duygusal-Kültürel Yöntem: Kuramsal Bir Çalışma*” adlı çalışmalarında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yararlanılabilecek bir yöntem olarak düşünülen fiziksel-duygusal-kültürel yöntem hakkında kuramsal bilgi sunmayı amaçlamışlardır. Bu bağlamda bu yöntem içerisinde kullanılabilecek etkinlik alanlarına (Atasözü ve deyimler, şarkılar, mizah, şiir vb.) yer vermiş ve her birini tek tek açıklamıştır. Araştırma sonuçlarına göre fiziksel-duygusal-kültürel yöntemin; esnek olması, öğrenci merkezli olması, çağdaş eğitim anlayışına uygun olması, başvurulan oyunlar, şarkılar, deyim ve atasözleri gibi tekniklerin dikkat çekici ve öğrenciyi güdüler nitelikte olması gibi sebeplerle Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde çeşitli avantajlar sağlayabileceği ifade edilmiştir.

Düşmez (2014) “*Türk Atasözlerinde Geçen Hayvan Adlarına Göre Kahraman Profilleri (Bölge Ağzlarında Atasözleri ve Deyimler Adlı Eser Örnekleminde)*” adlı

çalışmasında; eşdizimlilik, karşıtdizimlilik ve seçimlik öge kavramları esas alınmıştır. Çalışmada, öncelikle çeşitli görünümüleriyle eşdizimlilik, karşıtdizimlilik ve seçimlik öge terimleri üzerinde durulmuş, ardından kavramsal eşdizimlilik, karşıtdizimlilik ve seçimlik öge olguları Türkiye Türkçesi bölge ağızlarındaki atasözlerinde geçen hayvan adları üzerinden incelenmiştir. Bu çalışmayla atasözleri üzerinden bölge ağızlarının düşünce ve mecaz dünyasının genel görünümü ortaya çıkarılmak istenmiştir. Çalışmada öncelikle kavramlar açıklanmış, ardından hayvan adlarının geçtiği atasözleri, değişik bölgelerdeki kullanımlarına göre incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre bölge ağızlarındaki 5.890 atasözü tarandıktan sonra içinde hayvan adı geçen 1.566 adet atasözü belirlenmiştir. Bu atasözlerinde toplam 113 farklı hayvanın adı geçmektedir. Hayvanlarla ilgili atasözlerinin sayısına bakıldığında ve atasözlerinin kültürü yansıtan dil ürünlerinin başında geldiği düşünüldüğünde hayvanların, Türklerin yaşamında önemli bir yere sahip olduğu görülmüştür. Hayvan adlarının atasözlerinde sıklıkla yer aldığı tespit edilmiş ve atasözlerinin Türk kültürüne ait önemli bulgular elde etmeye yardımcı olduğu kanaatine varılmıştır.

Varişoğlu, Şeref, Gedik ve Yılmaz (2014) “*Deyim ve Atasözlerinin Öğrettilmesinde Görsel Bir Araç Olarak Karikatürlerin Başarıya Etkisi*” adlı çalışmalarında ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin deyim ve atasözlerinin anlamlarını kavramada karikatür kullanımının başarıya olan etkisini araştırmışlardır. Araştırma sonuçlarına göre uygulama yapılan deney ve kontrol gruplarından elde edilen bulgularda, karikatürlerle öğretim tekniğinin atasözleri ve deyimlerin öğretiminde mevcut öğretim programı yaklaşımlarına göre daha etkili olduğu tespit edilmiştir.

Aydar (2014) “*Popüler Kültür ve Müzik Üzerine*” adlı çalışmasında popüler kültürün müziği etkilediği ve müzikle birlikte gelişme gösterdiği düşüncesinden hareketle popüler kültürü müzikle birlikte inceleyerek çeşitli başlıklarla konuya bir yaklaşım sergilemiştir. Popüler kültür ve müzik kavramlarına açıklık getirildikten sonra popüler kültür ve müziğin ülkemizdeki durumuna da değinilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre popüler kültür ve müziğin,

kültür kavramının değişimi yönünde paralel bir ilerleme gösterdiği, popüler kültürün müzikle birlikte incelenmesinin popüler müzik evrenini yarattığı ve Türkiye’de gitgide önemi artan popüler kültürün endüstriye katkı sağladığı, dolayısıyla müziği önemli ölçüde şekillendiren bu olguya anlayışla yaklaşılması gerektiği tespit edilmiştir.

Eroğlu (2014) “15. Yüzyıl Türk Mevrit Edebiyatında Atasözleri ve Deyimler” adlı çalışmasında sözlü-yazılı zengin ve köklü bir edebiyat geleneğine sahip olan Türk milletinin bu gelenek içerisinde pek çok eser meydana getirdiğini, geniş bir coğrafyada farklı edebi türlerle zenginleşip geliştğini belirtmiştir. Bu çerçevede İslamiyet’in etkisiyle birlikte Türk edebiyatında ortaya çıkan türlerden biri de mevrit olmuştur. 15. yüzyıldan itibaren kaleme alınmaya başlayan mevritler, Türk dilinin söz varlığı olan deyim ve atasözlerini yansıması bakımından önemlidir. Bu bağlamda çalışmada mevrit yazma geleneğinin başlangıcı olan 15. yüzyılda manzum olarak kaleme alınmış mevrit türü eserlerde yer alan atasözleri ve deyimler tespit edilmiştir. Metinler incelenerek deyim ve atasözlerinden örnekler sunulmuştur. Araştırma sonuçlarına göre, Mevrit şairlerinin sahip oldukları zengin kelime hazinesi içerisinde atasözleri ve deyimlere sıkça yer verdikleri, söz varlığımızın devamlılığına küçümsenemeyecek katkılarda bulduklarını söylemek mümkündür. Bu konuda daha çok çalışma yapılarak eski metinler de incelenmeli ve deyim ve atasözü kullanımı araştırılmalıdır.

Güney, Aytan ve Şengül (2014) “Müziksel-Ritmik Zekâya Yönelik Etkinliklerin Dil Bilgisi Öğretiminde Akademik Başarıya Etkisi” adlı çalışmalarında müziksel-ritmik zekâya yönelik etkinliklerin akademik başarıya etkisini ortaya koymayı amaçlamışlardır. Müziğin öğrenmedeki rolü, etkisinden hareketle çalışma deney ve kontrol grubu ile deneysel desen kullanılarak yürütülmüştür. Araştırma 2013-2014 eğitim öğretim yılında ülkemizin kuzeyinde yer alan orta düzey sosyoekonomik yapıya sahip bir ortaokulun 7/A ve 7/B sınıflarında gerçekleştirilmiştir. Deney grubunda, müziksel-ritmik zekâya dönük etkinliklerle oluşturulmuş özgün ders içeriği, kontrol grubunda ise öğrenci çalışma kitabındaki etkinliklere dayalı içerik

kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, kip ve zaman konusunun öğrenci çalışma kitabındaki etkinlikler çerçevesinde işlendiği kontrol grubunda 8,88 olan ön test aritmetik ortalaması, son testte 12,88'e yükselmiştir. Kip ve zaman konusunun müziksel-ritmik zekâyâ yönelik etkinliklerle işlendiği deney grubunun ise ön testteki aritmetik ortalaması 8,18 iken bu oran son testte 15,76'ya yükselmiştir. Ön test ve son test arasındaki artış kontrol grubunda %57,45 iken deney grubunda %77,47'dir. Deney ve kontrol grupları arasında ortaya çıkan yüzdelerik fark, müziksel-ritmik zekâyâ dönük etkinliklerle yapılan öğretimin başarı üzerindeki olumlu etkisinin göstergesidir. Müziksel-ritmik zekâyâ yönelik etkinlikler öğretimi sıkıcılıktan ve monotonluktan kurtarmanın yanı sıra öğretim ortamını da daha eğlenceli ve etkili bir hâle dönüştürmekte, etkili ve kalıcı bir eğitim ortamı sağlamaktadır.

Balaban ve Güler (2015) "*Türkçe Deyim ve Atasözleri Perspektifinden Vahşi Hayvan İsimleri ve Türk Kültürüne Yansıması*" adlı çalışmalarında insanların tabiatı gereği içinde yaşadığı doğa ile sıkı bir ilişki içerisinde olmasından hareketle vahşi hayvanların Türk kültürüne ve Türk diline nasıl yansıdığını ortaya koymaya çalışmışlardır. Bu bağlamda kültürü en iyi yansıtan Türk atasözü ve deyimleri taranmış, bu dil unsurlarında vahşi hayvanların ne kadar yer tuttuğu, nasıl ele alındığı incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre Türk dil ve kültüründe vahşi hayvanların bir kısmının çok, bir kısmının az olsa da hemen hepsinin bir şekilde deyim ve atasözlerine yansıdığı görülmüştür. Vahşi hayvanların tarihin en eski zamanlarından bu yana Türk kültüründe ve yaşantısında önemli bir yer tuttuğu görülmüştür.

Uluçay ve Börekçi (2015) "*Ortaokul 6. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatımlarında Kullandıkları Deyimler Üzerine Bir İnceleme*" adlı çalışmalarında ortaokul 6. sınıf öğrencilerinin Türkçe ders kitaplarındaki temalara paralel olarak yazılı anlatımlarında hangi deyimleri ne ölçüde kullanabildiklerini tespit etmiştir. Araştırmada öncelikle 4 temel dil becerisi içerisinde yer alan deyimlerle ilgili kazanımlar belirlenmiş, daha sonra ise öğrencilere her temayla ilgili yazmaları için 3 soru hazırlanmıştır. Buradan hareketle temalarla ilgili

yazılarda öğrencilerin kullandıkları deyimler incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre en az deyim Zaman ve Mekân temasında, en fazla deyim ise Kişisel Gelişim temasında kullanıldığı görülmüştür. Türkçe dersinde deyim öğretiminde ders kitaplarındaki metinlerin önemli olduğu, söz varlığını geliştirmek için deyimlerden sıklıkla yararlanılması gerektiği tespit edilmiştir.

Aydın ve Topçuoğlu Ünal (2015) “*Şarkılarda Deyimlerin Öğretimi ve Anlamlandırılması*” adlı çalışmalarında yapılandırmacı yaklaşımın önem kazanmasıyla birlikte Türkçe derslerinde bilgi ve anlamaya yönelik konularda farklı yöntemlerin kullanılmasına ihtiyaç duyulduğunu belirterek öğrencilerin öğrenmede güçlük çektiği deyimler konusunu öğrencileri öğrenmeye istekli hale getirmek ve öğrenimini kolaylaştırmak için şarkıları kullanmanın etkisine değinmişlerdir. Çalışmada şarkıların deyim öğretimine etkisi incelenmiş, kullanım alanının genişlemesine katkıda bulunulmuştur. Çalışma grubu kolay örnekleme yöntemiyle belirlenmiş, deyimleri ilk kez öğrenecek olmalarından dolayı 5. sınıf öğrencileri örneklem olarak seçilmiştir. Bu bağlamda çalışma deney ve kontrol grupları ile deneysel desen kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Deney grubuna deyimler şarkılar aracılığıyla öğretilmiş, kontrol grubuna ise geleneksel yöntemle öğretim yapılmıştır. Öğretim sonunda öğrenmeleri tespit etmek amacıyla çoktan seçmeli son test uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, deyimlerin şarkılarla öğretildiği deney grubunun ortalama başarı puanının, geleneksel yolla eğitim yapan kontrol grubunun ortalama başarı puanından 21,51 puan daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu fark, şarkılarla deyim öğretiminin deney grubu üzerinde etkili olduğunu göstermektedir. Farklı bir teknik olarak şarkılar öğrencilerin ilgisini çekmiş, dersi sıradan olmaktan kurtarmış, derse katılmalarını sağlamış ve istatistiksel olarak da görüldüğü gibi başarılarını artırmıştır. Şarkılar aracılığıyla öğretimin yalnızca deyimler konusunda değil, farklı konularda da etkili olabileceği söylenebilir.

Bulak (2016) “*Van Küresin Ağzında Deyimler*” adlı çalışmasında Van Küresin Ağzının konuşulduğu Van il merkezi ve merkeze bağlı köyler ile Özalp, Saray ve Edremit ilçe merkezleri ile bu ilçelere bağlı köylerde konuşulan Van Küresin Ağzında kullanılan deyimlerden oluşan söz varlığı derlemeleri yapılmıştır. Kaynak kişileri ve cümle içinde kullanımlarıyla beraber örnek verilen deyimlerin ne durumda ve ne anlamda kullanıldıkları tespit edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre ağız özellikleri konusunda yapılan çalışmalarda yalnızca şekil özelliklerinin çalışılmaması gerektiği, söz varlığını geliştiren atasözü ve deyimlerin de çalışmalara dâhil edilmesi gerektiği savunulmuştur. Araştırmada bu kadar çok deyim tespit edilmesi, Van Küresin ağzının ifade gücünün zenginliğini ortaya koymuştur.

Kalaycı Kırılıoğlu, Kırılıoğlu, Akpınar, Şenel ve Demirel (2016) “*Şarkılarda Kadına Yönelik Şiddetin İzleri: Niteliksel Bir Çalışma*” adlı çalışmalarında toplumumuzda kadınlara yönelik olumsuz tutumları şarkılar üzerinden, şarkılar içerisinden örnekler vererek incelemişlerdir. Müzik kanalları, televizyon ve şarkı sözleri sitelerinden elde edilen anlam ve içeriğinde kadına yönelik olumsuz yargı bulunan 300 şarkıyı 4 ana tema altında incelemişlerdir. Öncelikle şiddet olgusundan, popüler kültürde kadının rollerinden, kitle iletişim araçlarında kadından söz ederek araştırma kapsamında oluşturdukları 4 ana tema ve bunun alt temaları kapsamında kadına yönelik şiddetin izlerini araştırmışlardır. Araştırma sonuçlarına göre, toplumumuzda kadına yönelik şiddetin içselleştirilmesinde şarkıların da payı olduğu düşüncesinden hareketle şarkı sözleri incelenmiş ve incelenen şarkılarda da günlük yaşamımızda sürekli dinlediğimiz, küçük yaşta çocukların bile ağzından düşürmediği, kadınlara yönelik hakaret, cinsellik, şiddet içerikli çok fazla söze rastlanmıştır. İncelenen sınırlı sayıdaki şarkı arasından bile kadına yönelik beddua ve hakaret içeren, kadının değersiz olduğunu vurgulayan, cinselliğini öne çıkaran, erkeğini rezil eden bir konumda olan çok sayıda şarkıya rastlanmıştır. Ayrıca birçok şarkıda da kadın alınıp satılabilen eşya konumundadır. Sonuç olarak kadına yönelik şiddet her alanda olduğu gibi müzik sektörü içerisindeki şarkılarda da

karşımıza çıkmaktadır. Bu yargı her alanda kendini gösterdiğinden ne yazık ki toplum tarafından normalleştirilmiştir.

Kana, Özekinci, Kızıldağ ve Uzan (2017) “*Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Günümüz Popüler Şarkıların Dili Doğru Kullanımına Etkisi*” adlı çalışmalarında Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde günümüz popüler şarkılarında geçen kelimelerin doğru telaffuzlarının öğrenilmesine etkisinin olup olmadığını araştırmışlardır. Bu doğrultuda Türkiye’nin batısında bulunan bir üniversitenin Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi’nde öğrenim gören öğrenciler örneklem olarak seçilmiş ve yabancı uyruklu öğrencilere içerisinde dil bilgisel hatalar bulunan iki adet şarkı dinlettirilmiştir. İkinci dinlemede bu hatalı kısımlar çıkarılmış ve öğrencilerin bu kısımları doldurmaları istenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, bir dilin yabancı dil olarak öğrenilmesinde müziğin önemli bir yeri vardır. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrenciler telaffuzu hatalı şarkıları ikinci dinlemelerinde duydukları hatalı kelimeleri olduğu gibi yazıya geçirmişleridir. Bu durum hem derslerinde hem de günlük hayattaki Türkçe konuşmalarında bozulmalara yol açacaktır. Bu bozulma öğrencilerin ilerleyen zamandaki öğrenmelerine olumsuz yansiyacak ve telaffuz yanlışlıklarından dolayı öğrenmeleri zor bir süreç hâline getirecektir. Bu nedenle öğretimde şarkı materyali kullanırken hatalı kelimelerin olmamasına dikkat edilmelidir.

Pasin (2017) “*Sosyal Psikolojik Açıdan Toplumsal Cinsiyet ve Atasözleri: Erkek Egemen Cinsiyetçiliğin Türk Atasözlerine Yansıması*” adlı çalışmasında atasözlerinin bir toplumun sosyokültürel yapısını yansıttığına vurgu yaparak dil ile dünya kurmanın önemini toplumsal cinsiyetçilik içeren atasözleriyle tespit etmek istemiştir. Bu amaçla toplumsal cinsiyet rolleri açısından atasözlerinin dağılımını incelemiştir. Araştırma sonuçlarına göre Türk kültüründe içinden geçilen döneme bağlı olarak kadının rolleri sürekli değişmiştir. İslam öncesinde ok atan, kılıç kuşanan maskülen tarzda bir kadın figürü karşımıza çıkarken İslamiyetle birlikte kadın figürü maskülen tarzdan aşk kadını figürüne dönmüştür. İçinde

yaşanılan toplumsal kültürün maddi öğelerinin hızla değişmekte olmasına karşın eskiden beri süregelen ataerkil toplum imgesinin aynı hızda değişmediği ve bunun da kültürel öğeler olan atasözlerine yansıdığı tespit edilmiştir.

Özdemir (2017) “*Rapin Krallarından Geçtim, Gönül Sultanlarına Bağlandım: Türkiye’de İslami ve Tasavvufi Rap Müzik*” adlı çalışmasında rap ve tasavvufi rap müziğin giderek popülerleşmesinden hareketle Türkçe rap müzik sahnesinin popüler ve underground üretimlerindeki dini söylemleri ve egemen ideolojiyle kurdukları ilişkileri doğrultusunda ele almaya çalışmıştır. Bu bağlamda İslami hip-hop müzik türü, tasavvufi rap ve İslami raptan bahsedilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, günümüz popüler kültürü egemen ideolojiden ve dinden etkilenmeye başlamıştır. Özellikle tasavvufi rap müzik örnekleri hâkim popüler kültürün egemen ideolojiden etkilenmesinin bir sonucu olarak belirilmiş, dini öğelere referanslar içermesi bakımından İslam ve rap müziğin bir araya geldiği yeni bir söylemsel alan yaratmıştır. Ancak şarkıların siyasal ve kültürel değişimlerle yeniden şekillenebileceğini söylemek mümkündür. Türkiye’de İslami rap egemen ideoloji ile birlikte gelişip yaygınlaşmaktadır. Her şeyden öte İslami rap müzik, dindar gençlerin belirgin bir Müslüman gençlik kültürü yaratmalarına olanak sağlamaktadır.

Özden ve Doğan (2017) “*Yunanistan (Batı Trakya) Türk Ağzlarında Kullanılan Deyimler*” adlı çalışmalarında, Yunanistan toprakları içerisinde yaşayan Batı Trakya Türklerinin söz varlığı üzerine yapılmış çalışmaların azlığından bahsederek bu bölge üzerine yapılmış beş ayrı çalışmanın söz varlığı bölümlerini tarayarak bölgedeki deyimler üzerinde yoğunlaşmışlardır. Araştırma sonuçlarına göre, incelenen çalışmalarda pek çok farklı deyim örneğine rastlanmıştır. Anadolu’da bulunan çeşitli bölge ağzlarında olduğu gibi, Yunanistan coğrafyasında yaşayan Türklerin konuşma dili içinde birçok zenginliği barındırması yönüyle önemli bir saha olarak düşünülmesi gerektiği belirtilmiştir.

Koçan (2017) “*Dilimi Zenginleştiriyorum: Ana Dili, Atasözü*” adlı çalışmasında 2. sınıf Türkçe Dil Bilgisi öğrenme alanlarından biri olan “Atasözlerinin anlamını bilir, günlük konuşmalarında ve yazılarında kullanır.” kazanımı ile ilişkilendirerek öğrencilere Barış Manço şarkılarıyla ilgili bir etkinlik hazırlamış, öğrencilerin atasözlerini öğrenirken farklı deneyimler yaşamasını ve öğrendiklerini kalıcı hâle getirmesini amaçlamıştır. Uygulanan etkinlikler neticesinde çıkan araştırma sonuçlarına göre etkinliğin, öğrenenlerin dilini sevmesine, zenginleştirmesine ve özgüvenle kullanmasına katkı sağladığı görülmüştür. Etkinlik, öğrenci merkezli ve sorgulamaya uygun olarak hazırlanmıştır. Etkinliğin, iletişim kurma, dinleme, katılım ve öz değerlendirme bakımlarından öğrenciyi ileri seviyeye taşıdığı görülmüştür.

Meydan (2018) “*Ferdi Tayfur Şarkılarında Coğrafi Unsurlar*” adlı çalışmasında büyük kesimler tarafından sevilerek dinlenen Ferdi Tayfur’un şarkılarında yer alan coğrafi unsurların ortaya konulmasını amaçlamıştır. Bu amaç çerçevesinde Ferdi Tayfur’un sözlerini yazdığı ve söylediği şarkı sözlerinden yararlanmış, çeşitli coğrafi unsurları tespit etmiştir. Araştırma sonuçlarına göre bir toplumun müzik, sanat, tiyatro, sinema vb. kültürünü oluşturması ve geliştirmesi oldukça önemli bir olgudur. Bu kültür içerisinde ise kendi coğrafyasından izler taşıması kaçınılmazdır. Müziğin millileşme unsuru olarak coğrafi öğeler, yaşanan coğrafya ile ilgili özelliklerin müziğe girip girmemesi, dil özellikleri ve kültürel iklim özellikleri herhangi bir müzik türü olgusunun çıkış yeri neresi olursa olsun zamanla ulusa ait bir özellik gösterip göstermediğinin bir göstergesi olarak ele alınabilir. Bu açıdan bakıldığında arabesk olarak adlandırılan müzik türünün dil ve kültürel iklim olarak Türk kültürüne mal olmakla birlikte Anadolu coğrafyasından derin izler taşımakta olduğu görülmektedir. Ferdi Tayfur şarkıları incelendiğinde de sanatçının yaşadığı beşerî ve fiziki unsurları sıklıkla yansıttığı tespit edilmiştir. Ferdi Tayfur şarkıları, sözlerindeki Türkçe söz varlığı (deyim, atasözü gibi), ağız özellikleri; yer, dağ, nehir adları, mevsimler, iklim; kültürel hayata dair sıra düşüncesi, köye

dönüş, hapisane vb. Anadolu coğrafyasının, kültürünün, düşüncesinin izlerinin görülmesi açısından milli kültürün yansıdığı eserler olarak değerlendirilmiştir.

Koç (2018) “*Arapça Öğretiminde Müziğin Rolü ve Ders Materyali Olarak Şarkı Kullanımı*” adlı çalışmasında yabancı dil öğretiminde geleneksel yöntemlerin yanında çağın getirmiş olduğu yenilikçi yaklaşımları kullanmanın öğrencinin ilgisini çektiğinden bahsetmektedir. Birden fazla duyu organına hitap eden araçların dil öğretiminde kullanılmasının hem öğrenimi hızlandığını hem de kalıcılığı arttırdığını belirtmiştir. Bu bağlamda işitsel araçların Arapça öğretiminde ders materyali olarak kullanılmasının dilin daha etkili öğrenilmesine katkı sunacağından hareketle Arapçayı yabancı dil olarak öğrenenler için ders materyali olarak müziğin (şarkı, türkü, ilahi vb.) dil öğretimindeki rolünü ele almıştır. Bu noktadan hareketle müziğin yabancı dil öğretimindeki rolünden, Arapça olarak dinlediğini anlama becerisinden, müziğin fonetik beceriye, kelime dağarcığına ve konuşma becerisine katkısından bahsetmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, şarkıların Arapça öğretiminde kullanılması öğrencilerin çeşitli dil becerilerinin (dinlediğini anlama, konuşma/telaffuz etme ve kelime dağarcığının artırılması gibi) geliştirilmesine yardımcı olduğu belirlenmiştir. Dolayısıyla öğretimde etkinlikler aracılığıyla şarkıların kullanımı öğrencilerin Arapça öğrenmesine olumlu katkılar sunacaktır.

Yılmaz Güngör (2018) “*Fransızca Yabancı Dil Öğrencileriyle Deyim Öğretimi Üzerine Bir Uygulama*” adlı çalışmasında Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fransızca Öğretmenliği Programında öğrenim gören 1. sınıf öğrencilerinin Fransızca deyimlere ne kadar hâkim olduklarını ortaya koymayı ve Alter Ego ders kitabında deyimlerin yerini ne tür etkinliklerle ve ne sıklıkta yer aldıklarını araştırarak genel bir tablo çizmeyi amaçlamıştır. Bu amaçla öncelikle yabancı dil öğretiminde deyimlerin öneminden, deyim-kültür ilişkisinden, yabancı dil öğretiminde deyim öğretiminin güçlüklerinden ve deyim öğretiminde kullanılacak yöntem-stratejilerden bahsetmiş, daha sonra çalışma grubuyla tek grup ön-

test/son-test araştırma modelini kullanarak 6 hafta boyunca, Fransızca Okuma-II dersinde, bağlamdan yararlanarak ve diyalog yazma etkinliği kullanarak öğrencilere bazı Fransızca deyimler öğretmiştir. Öğretilecek deyimlerin seçiminde günlük yaşamda ve ders kitaplarında karşılaşılabilecekleri deyimleri kullanmaya dikkat etmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, deyim öğretimi ile ilgili yapılan araştırmalarda ve Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde deyim öğretiminin yabancı dil öğrencileri için öneminden ve gerekliliğinden bahsedilmesine rağmen, yabancı dil öğretimi için hazırlanmış Alter Ego 1, 2, 3 ve 4'ün ders ve çalışma kitaplarında deyim öğretimine yeterli düzeyde yer verilmediği görülmektedir. Deyimlerin yabancı dil öğretimine yönelik kitaplarda daha fazla yer alması ve öğretiminde sınıf içinde çeşitli etkinliklerle desteklenmesi gerekmektedir.

Örge Yaşar ve Ön (2018) *“Türk Pop Müziğinde Geçen Deyim ve Atasözlerinin Dil Eğitimine Katkısı: Rober Hatemo Şarkıları Örneği”* adlı çalışmalarında dilimizi zenginleştiren ve söz varlığımızda önemli bir yere sahip olan deyim ve atasözlerinin Türk Pop Müziği içerisindeki kullanım derecesini, biçim ve kavram özelliklerini ortaya koymayı amaçlamışlardır. Bu amaçla örneklem olarak alınan Rober Hatemo'ya ait tüm albümler tek tek incelenmiş, kullanılan deyim ve atasözleri her albüm için ayrı bir tablo hâlinde sunulmuş ve sayıları belirlenmiş ve şarkılardaki örneklerine yer verilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre Türk Pop Müziği şarkılarında deyim ve atasözlerinin önemli bir yeri bulunmaktadır. Araştırma kapsamında Rober Hatemo'ya ait 9 albüm ve 69 şarkı incelenmiş, bu albümlerde kullanılan deyim ve atasözleri tespit edilmiştir. Albüm incelenmesinde 221 deyim ve 3 atasözüne rastlanmıştır. Buna bağlı olarak söz varlığını geliştiren deyim ve atasözlerinin şarkılar içerisinde bu derece yer almasının, bu kalıplaşmış ifadeleri etkili ve kalıcı bir şekilde öğrenmeye olanak sağladığı ve dil eğitimine katkıda bulunduğu görülmüştür.

Keray Dinçel ve Savur (2019) *“Yabancılarla Türkçe Deyim ve Atasözü Öğretiminde Kullanılabilecek Bir Araç: Tarkan Şarkıları”* adlı çalışmalarında, yabancılarla Türkçe

öğretiminde deyim ve atasözleri ile ilgili çalışmaların genellikle metinler aracılığıyla yapıldığından bahsederek aslında şarkıların tekrar etme, daha kolay hatırlama gibi nedenlerle deyim ve atasözlerinin yabancılara öğretiminde etkili olabileceğinden hareketle Türkçe deyim ve atasözü öğretiminde kullanılabilir bir araç olduğunu düşündükleri Tarkan şarkılarını incelemeyi amaçlamışlardır. Bu amaç çerçevesinde Tarkan'a ait 8 albüm ve 81 şarkıyı inceleyerek deyim ve atasözlerini tespit etmişlerdir. Araştırma sonuçlarına göre, Tarkan'ın incelenen albümlerinde 406 deyim ve 22 atasözü kullanımına rastlanmıştır. Tarkan'ın en fazla deyim ve atasözü kullandığı albüm, 111 deyim ve 11 atasözü ile Metamorfoz olarak tespit edilmiştir. Albümlerde kullanılan deyim sayısı ise atasözüne oranla daha fazladır. Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin deyim ve atasözlerini şarkılar aracılığıyla, günlük hayatta duyduklarında hatırlayabilecekleri ve tekrar yapabilecekleri için daha zevkli ve eğlenceli bir şekilde etkili olarak öğrenebileceklerini belirtmişlerdir.

Turanalp (2019) "*Şarkılarla Dini ve Ahlâki Değer Aktarımı: Barış Manço Örneği*" adlı çalışmasında müziğin dilinin tüm insanlar tarafından kolaylıkla algılanabilecek bir yapıya sahip olduğundan hareketle müzik notalarının ahenkli akışı ve edebiyatın sanatlı söyleyişinin bütünleşmesi ile bilişsel ve duyuşsal zeminde etkili bir araç haline geldiğinden bahsetmiştir. Müziğin bu etkisi, onun eğitim alanında kullanımını da gündeme getirmiştir. Müzik tarihinde halk müziği eserleri dışında şarkıları eğitsel bakışla kullanan sanatçılar arasında Barış Manço ismi ön plana çıkmaktadır. Barış Manço'nun şarkılarında bir mesaj iletme gayesi onun şarkılarını incelemeyi değerli kılmaktadır. Bu çalışmada, öncelikle değer, dinî değer ve ahlakî değer kavramları üzerinden değerler eğitiminde edebiyatın kullanımına değinilmiş; sonra da müziğin eğitimde kullanımı, Barış Manço'nun müzik hayatı ve felsefesi üzerinden sanatçının şarkılarındaki dini ve ahlaki değerler tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda sanatçıya ait şarkılar çeşitli dini ve ahlaki değerler kapsamında başlıklar halinde ele alınmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, Barış Manço 116 adet Türkçe sözlü şarkının kendisine ait 93 tanesi içinde

toplam 40 şarkıda dini ve ahlaki değerleri kullanmıştır. Bu tüm şarkılar içerisinde %43'lük bir orana tekabül etmektedir. Sanatçının müziği informal bir eğitim aracı olarak kullandığı, hem çocuklara hem de büyüklere hitap eden estetik kullanımla birlikte eserlerinde dini ve ahlaki değer aktarımı yaptığı görülmüştür. Bu da müziğin evrensel kodları ve zamanları aşan niteliğiyle yeniden gündeme alınması gerektiğini ve toplumun her kesimine uygulanabilecek bir eğitim anlayışının parçası haline getirilmesi sonucunu ortaya çıkarmıştır.

Çetin (2019) "*Rap Müzikte Deyimlerin Kullanımının Sagopa Kajmer Örneği Üzerinden Metinlerarasılık Bağlamında Değerlendirilmesi*" adlı çalışmasında müziğin içinde yaşanan kültürü yansıtması bakımından önemli olduğundan bahsetmiş, örnek olarak ele aldığı Sagopa Kajmer'in şarkı sözlerinden hareketle rap müzikte kültürün durağanlık yanında değişim ve dönüşüm özelliklerini deyimler üzerinden gösterebilmeyi amaçlamıştır. Bu amaç çerçevesinde metinlerarasılık kavramından, deyimler ve deyimlerin kullanımından, rap müzik ve Sagopa Kajmer'den bahsedilmiş ve 10 farklı şarkısından alınan örneklerden hareketle tespit edilen deyimler sıralanmış ve şarkılar içerisindeki kullanım şekli gösterilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, Sagopa Kajmer örneği üzerinden, rap müzik yapanların kültürün önemli bir kısmını oluşturan deyimleri şarkılarında oldukça fazla kullandıklarını söylemek mümkündür. Şarkılar içerisindeki incelemelerden hareketle deyimlerin dört farklı şekilde kullanıldığı tespit edilmiştir. Deyimlerin bir kısmı hiç değiştirilmeden, bir kısmı ise söz dizimi, anlam ve kelime açısından değiştirilerek kullanılmıştır. Rap müziğin tabiatına uygun olarak özellikle olumsuz anlamlı deyimler kullanılmıştır. Sagopa Kajmer örneğinden hareketle deyimlerin, rap müzikte bu şekilde ihtiyaç halinde farklı bağlamlarda güncellenerek kullanılmasının, bu müzik türünü dinleyen gençlere taşınmasında etkili olabileceği düşünülmektedir.

Bölüm III: Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan belgesel tarama yöntemi kullanılmıştır. “Belgesel tarama, belli bir amaca dönük olarak kaynakları bulma, okuma, not alma ve değerlendirme işlemlerini kapsar” (Karasar, 2005, s. 183). Bazı kaynaklarda belgesel tarama yerine doküman incelemesi de denilmektedir. “Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar” (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s. 187). Doküman incelemesinin en önemli özelliklerinden biri bazen “tek başına bir veri toplama yöntemi olabileceği gibi diğer veri toplama yöntemleri ile birlikte de kullanılabilir” (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s. 187) olmasıdır.

Belgesel tarama, araştırmanın amacına göre genel tarama ve içerik çözümlemesi olmak üzere iki farklı şekilde yapılmaktadır. Bunlardan genel tarama, “çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir” Köse, 2010, s. 110). Bu bağlamda genel tarama, “hemen her araştırmada izlenen ‘alanyazın’ ya da ‘literatür’ taraması olarak bilinen bir taramadır” (Karasar, 2005, s. 184). İçerik analizi ise; “bir mesajın belli özelliklerinin objektif ve sistematik bir şekilde tanınmasına yönelik çıkarımların yapıldığı bir tekniktir” (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2008, s. 253). Bunun için ilk olarak “metin veya metinlerden oluşan bir kümenin içindeki belli kelimelerin veya kavramların varlığını belirlemeye yönelik” (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2008, s. 253) çalışmalar yapılırken daha sonra da “belli bir metnin, kitabın, belgenin belli özelliklerini sayısallaştırarak belirleme” (Karasar, 2005, s. 184) çalışmaları yapılır.

Araştırmada, örnekleme adları verilen Türk Pop Müziği sanatçılarının albümleri genel tarama yöntemi ile dinlenmiş, şarkı sözleri okunmuş; içerik çözümlemesiyle de şarkılarda

geçen deyim ve atasözleri belirlenmiştir. Belirlenen deyim ve atasözleri, araştırma kapsamına alınan her sanatçının her albümü için ayrı ayrı tablolara işlenmiş, oluşturulan tablolar yorumlanmıştır.

Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı ve Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin Türk Pop Müziğinde deyim ve atasözü kullanımına yönelik görüşlerini öğrenmek amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden biri olan yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Görüşme “bireylerin; çeşitli konulardaki bilgi, düşünce, tutum ve davranışları ile bunların olası nedenlerinin öğrenilmesinde” (Karasar, 2005, s. 166) kullanılan bir tekniktir. Görüşme tekniği katılımcıların sayısına göre bireysel ve grup görüşmeleri olmak üzere ikiye ayrılırken uygulanan kuralların katılığına göre yapılandırılmış, yapılandırılmamış ve yarı yapılandırılmış görüşmeler olarak da üçe ayrılır (Karasar, 2005, s. 166-168). Yarı yapılandırılmış görüşmeler, yapılandırılmış ve yapılandırılmamış görüşmelerin birleşiminden oluşur. Bu bağlamda hem yapılandırılmış görüşmelerde olduğu gibi önceden hazırlanmış seçeneklerden birini seçmeyi hem de yapılandırılmamış görüşmelerde olduğu gibi ilgili alanda derinlemesine gidebilmeyi sağlar (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2008, s. 233-234).

Çalışma Grubu ve Materyali

Bu araştırmanın çalışma grubunu, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı öğrencileri ile Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencileri oluşturmaktadır.

Türk Pop Müziğinde deyim ve atasözü kullanımına yönelik öğrenci görüşlerini öğrenmek amacıyla Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Anabilim Dalında okuyan 16, Müzik Eğitimi Anabilim Dalında okuyan 16 öğrenci olmak üzere toplam 32 öğrenciden oluşan çalışma grubunun belirlenmesinde rastlantısal yöntem kullanılmış olup çalışmaya gönüllü olan öğrenciler katılmıştır. Bu bağlamda Türkçe Eğitimi Anabilim Dalında birinci sınıfta okuyan 2, ikinci sınıfta okuyan 3, üçüncü sınıfta okuyan 4, dördüncü

sınıfta okuyan 5 ve Yüksek Lisans ders aşamasında olan 2 öğrenci; Müzik Eğitimi Anabilim Dalında birinci sınıfta okuyan 1, ikinci sınıfta okuyan 4, üçüncü sınıfta okuyan 2, dördüncü sınıfta okuyan 9 öğrenci seçilmiştir. Öğrencilerin kimliklerini gizlemek için kız öğrenciler K1, K2, K3, K4, K5...; erkek öğrenciler ise E1, E2, E3, E4, E5... şeklinde kodlanmıştır.

Bu araştırmanın çalışma materyalini ise Türk Pop Müziği albümleri oluşturmaktadır.

Çalışma materyalinin örnekleme ise 2017-2018 akademik yılı güz yarıyılında Müzik Eğitimi Anabilim Dalında okuyan 69 öğrenciye uygulanan anket (Ek 1) sonuçlarına göre belirlenmiştir (Tablo 1).

Tablo 1

Sanatçıları Belirlemeye Yönelik Anket Sonuçları

Kadın Sanatçılar	Sayı	Erkek Sanatçılar	Sayı
Sezen Aksu	47	Tarkan	57
Sertab Erener	41	Gökhan Türkmen	25
Sıla	30	Murat Boz	22
Ajda Pekkan	26	Levent Yüksel	17
Hande Yener	22	MFÖ	17

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırma kapsamındaki çalışma materyalini:

1. Ajda Pekkan,
2. Hande Yener,
3. Sertab Erener,
4. Sezen Aksu,
5. Sıla,
6. Gökhan Türkmen,
7. Levent Yüksel,
8. MFÖ,
9. Murat Boz,
10. Tarkan adlı sanatçılara ait Türk Pop Müziği albümleri oluşturmaktadır.

Yabancı albümler ve Türk Sanat Müziği albümleri çalışmaya dahil edilmemiştir. Bununla birlikte kadın sanatçılar kendi içinde alfabetik sıraya göre; erkek sanatçılar da kendi içinde alfabetik sıraya göre verilmiştir.

Çalışma materyalini oluşturan albümlere ilişkin bilgiler Tablo 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 ve 11’de verilmiştir.

Tablo 2

Ajda Pekkan Albümlerine Yönelik Genel Bilgiler

No	Albüm Adı	Yılı	Türü	Açıklama	Yapım Şirketi
1	Moda Yolunda/Serseri	1966	45’lik		Odeon Plak
2	Seviyorum/İlkokulda Tanışmıştık	1966	45’lik		Odeon Plak
3	Bang Bang/İki Yabancı	1967	45’lik		Regal Plak
4	Dönmem Sana/İlk Aşkım	1967	45’lik		Regal Plak
5	Oyalama Beni/Saklambaç	1967	45’lik		Regal Plak
6	Boşvermişim Dünyaya/Sevdiğim Adam	1967	45’lik		Regal Plak
7	Dünya Dönüyor/Üç Kalp	1968	45’lik		Regal Plak
8	Kimdir Bu Sevgili/Onu Bana Bırak	1968	45’lik		Regal Plak
9	Özleyiş/Ve Ben Şimdi	1968	45’lik		Regal Plak
10	Boş Sokak/Çapkın	1968	45’lik		Regal Plak
11	Ajda Pekkan	1968	LP	Albüm	Regal Plak
12	Ne Tadı Var Bu Dünyanın/Mesut Ol Sen	1969	45’lik		Regal Plak
13	İki Yüzlü Aşk/Erkekleri Tanıyın	1969	45’lik		Regal Plak
14	Durdurun Şu Zamanı/Yaşamak Ne Güzel Şey	1969	45’lik		Regal Plak
15	Tatlı Dünya/Ben Bir Köylü Kızıyım	1969	45’lik		Regal Plak
16	Son Arzu/Üzgün Yüzlü Dertli Akşam	1969	45’lik		Regal Plak
17	Ay Doğarken/Sev Sen de Gönlünce	1969	45’lik		Regal Plak
18	Fecri Ebcioğlu Sunar: Ajda Pekkan Albümü	1969	LP	Albüm	Regal Plak
19	Sensiz Yıllarda/Olmadı Gitti	1970	45’lik		Philips Plaksan
20	Yağmur/Tek Yaşanır Mı	1970	45’lik		Philips Plaksan
21	Gençlik Yılları/Bilmece Bildirmece	1971	45’lik		Philips Plaksan
22	Yalnızlıktan Bezdim/Gel	1971	45’lik		Philips Plaksan
23	Sen Bir Yana Dünya Bir Yana/İçiyorum	1971	45’lik		Regal Plak
24	Olanlar Oldu Bana/Çapkın Satıcı	1972	45’lik		İstanbul Plak
25	Dert Bende/Varsın Yansın	1972	45’lik		İstanbul Plak
26	Ajda Pekkan Vol. III	1972	LP	Albüm	Regal Plak
27	Kaderimin Oyunu/Kimler Geldi Kimler Geçti	1973	45’lik		İstanbul Plak
28	Babylone, Baylone/Viens Pleurer Dans Mon Coeur	1973	45’lik	Yabancı albüm	İstanbul Plak
29	Tanrı Misafiri/İçme Sakın	1973	45’lik		İstanbul Plak

Tablo 2'nin devamı

No	Albüm Adı	Yılı	Türü	Açıklama	Yapım Şirketi
30	Seninleyim/Palavra Palavra	1973	45'lik		İstanbul Plak
31	Nasılsın İyi Misin/İnanmam	1974	45'lik		İstanbul Plak
32	Sana Neler Edeceğim/Haram Olsun Bu Aşk Sana	1974	45'lik		İstanbul Plak
33	Hoşgör Sen/Sana Ne Kime Ne	1975	45'lik		İstanbul Plak
34	Al Beni/Aşk Budur	1975	45'lik		İstanbul Plak
35	Hoş Gör Sen	1975	LP	Albüm	İstanbul Plak
36	Sana Neler Edeceğim	1975	LP	Albüm	İstanbul Plak
37	Ne Varsa Bende Var/Yere Bakan Yürek Yakan	1976	45'lik		Burç Plakçılık
38	Je T'apprendrai L'amour/Tu Pars Et Tu Reviens	1976	45'lik	Yabancı albüm	İstanbul Plak
39	Gözünaydın/Kim Ne Derse Desin	1976	45'lik		Philips Plaksan
40	Viens Dans Ma Vie/Face A Face Avec Moi	1977	45'lik	Yabancı albüm	Philips Record
41	Ağlama Yarım/Sakın Sakın Ha	1977	45'lik		Philips Plaksan
42	Süperstar	1977	LP	Albüm	Philips Plaksan
43	Ya Sonra/Yeniden Başlasın	1978	45'lik		Philips Plaksan
44	Pour Lui	1978	Albüm	Yabancı albüm	Philips Record
45	Süperstar 2	1979	LP	Albüm	Philips Plaksan
46	Pet'r Oil/Loving on Petrol	1980	45'lik		Philips Plaksan
47	Sen Mutlu Ol	1981	LP	Albüm	Yaşar Plakçılık
48	Sevdim Seni	1982	LP	Albüm	Yaşar Plakçılık
49	Süperstar 3	1983	LP	Albüm	Balet Plak
50	Ajda Pekkan & Beş Yıl Önce On Yıl Sonra	1984	LP	Beş Yıl Önce Beş Yıl Sonra Grubu ile ortak albüm çalışması.	Balet Plak
51	Süperstar 4	1987	LP	Albüm	Balet Plak
52	Unutulmayanlar	1990	CD	Albüm	
53	Ajda '90	1989	CD	Albüm	Emre Plak
54	Seni Seçtim	1991	CD	Albüm	Emre Plak
55	Ajda '93	1993	CD	Albüm	Raks Müzik
56	Ajda Pekkan	1996	CD	Albüm	
57	The Best Of Ajda Pekkan	1998	CD	Albüm	Elenor Müzik
58	Diva	2000	CD	Albüm	Universal Müzik
59	Cool Kadın	2006	CD	Albüm	Doğan Music Company
60	Aynen Öyle	2008	CD	Albüm	Doğan Music Company
61	Farkın Bu	2011	CD	Single	GNL Entertainment
62	Farkın Bu Remixes	2012	CD	Albüm	Doğan Music Company
63	Ara Sıcak	2013	CD	Single	Doğan Music Company
64	Ajda Pekkan Söylüyor	2013	CD	Albüm	Odeon Müzik

Kaynak: www.ajdapekkan.com, www.discogs.com

Tablo 3

Hande Yener Albümlerine Yönelik Genel Bilgiler

No	Albüm Adı	Yılı	Türü	Açıklama	Yapım Şirketi
1	Senden İbarete	2000	CD	Albüm	Doğan Music Company
2	Extra	2001	CD	Albüm	Doğan Music Company
3	Sen Yoluna Ben Yoluma	2002	CD	Albüm	Erol Köse Prodüksiyon
4	Aşk Kadın Ruhundan Anlamıyor	2004	CD	Albüm	Doğan Music Company
5	Hande Maxi	2006	CD	Albüm	Erol Köse Prodüksiyon
6	Apayrı	2006	CD	Albüm	Erol Köse Prodüksiyon
7	Kibir (Yanmam Lazım)	2007	CD	Single	Erol Köse Prodüksiyon
8	Nasıl Delirdim?	2007	CD	Albüm	Erol Köse Prodüksiyon
9	Hipnoz	2008	CD	Albüm	Erol Köse Prodüksiyon
10	Hayrola?	2009	CD	Albüm	Avrupa Müzik
11	Hande'ye Neler Oluyor?	2010	CD	Albüm	Poll Production
12	Handeyle Yaz Bitmez	2010	CD	Single	Poll Production
13	Teşekkürler	2011	CD	Albüm	Poll Production
14	Kraliçe	2012	CD	Albüm	Poll Production
15	Best Of Hande Yener	2013	CD	Albüm	Erol Köse Prodüksiyon
16	Hande Yener feat Volga Tamöz-Biri Var	2014	CD	Single	Poll Production
17	Mükemmel	2014	CD	Albüm	Poll Production
18	Sebastian	2015	CD	Single	Poll Production
19	Kışkışış	2015	CD	Single	Poll Production
20	İki Deli	2015	CD	Single	Poll Production
21	Hepsi Hit Vol. 1	2016	CD	Albüm	Poll Production
22	Hepsi Hit Vol. 2	2017	CD	Albüm	Poll Production
23	Love Always Wins	2018	CD	Yabancı single	
24	Cefalar	2018	CD	Single	Doğan Music Company
25	Beni Sev	2018	CD	Single	Poll Production
26	Kış Güneşi	2018	CD	Yıldız Tilbe'ye saygı albümü olan Yıldızlı Şarkılar için seslendirilmiştir.	Özdemir Plak
27	Aşk Tohumu	2019	CD	Single	Poll Production
28	Gravity	2019	CD	Yabancı single	

Kaynak: www.handeyener.com, www.discogs.com

Tablo 4

Sertab Erener Albümlerine Yönelik Genel Bilgiler

No	Albüm Adı	Yılı	Türü	Açıklama	Yapım Şirketi
1	Sakin Ol	1992	CD	Albüm	Tempa & Foneks
2	Lâ'l	1994	CD	Albüm	Tempa & Foneks
3	Sertab Gibi	1996	CD	Albüm	Sony Music Entertainment
4	Sertab	1999	CD	Albüm	Columbia Records & Sony Music Entertainment
5	Zor Kadın	1999	CD	Albüm	Sony Music Entertainment
6	Sertab Erener	1999	CD	Albüm	Columbia Records
7	Yeni	2001	CD	Albüm	Sony Music Entertainment
8	Turuncu	2001	CD	Albüm	Sony Music Entertainment
9	No Boundaries	2004	CD	Yabancı albüm	Columbia Records & Sony Music Entertainment
10	Aşk Ölmez	2005	CD	Albüm	Simya Müzik Prodüksiyon
11	The Best of Sertab Erener	2007	CD	Albüm	Columbia Records
12	Bu Böyle	2009	CD	Single	Doğan Music Company
13	Açık Adres	2009	CD	Single	Doğan Music Company
14	Rengârenk	2010	CD	Albüm	Doğan Music Company
15	Ey Şüh-i Sertab	2012	CD	Sanat Müziği albümü	GNL Entertainment
16	Sade	2013	CD	Albüm	GNL Entertainment
17	Ben Öyle Birini Sevdim Ki	2014	CD	Single	GNL Entertainment
18	Tesadüf Aşk	2015	CD	Single	Doğan Music Company
19	Kime Diyorum	2016	CD	Single	GNL Entertainment
20	Kırık Kalpler Albümü	2016	CD	Albüm	GNL Entertainment
21	Bastırın Kızlar	2018	CD	Single	Kala Müzik

Kaynak: www.sertab.com, www.discogs.com

Tablo 5

Sezen Aksu Albümlerine Yönelik Genel Bilgiler

No	Albüm Adı	Yılı	Türü	Açıklama	Yapım Şirketi
1	Haydi Şansım/Gel Bana	1975	45'lik		Melodi Plak
2	Allahaismarladık	1977	LP	Albüm	SN Müzik
3	Serçe	1978	LP	Albüm	SN Müzik
4	Sevgilerimle	1980	LP	Albüm	SN Müzik
5	Ağlamak Güzeldir	1981	LP	Albüm	SN Müzik
6	Firuze	1982	LP	Albüm	SN Müzik
7	Sen Ağlama	1984	LP	Albüm	SN Müzik
8	Git	1986	LP	Albüm	SN Müzik
9	Sezen Aksu '88	1988	LP	Albüm	SN Müzik
10	Sezen Aksu Söylüyor	1989	LP	Albüm	SN Müzik
11	Gülümse	1991	CD	Albüm	SN Müzik
12	Deli Kızın Türküsü	1993	CD	Albüm	SN Müzik
13	Işık Doğudan Yükselir	1995	CD	Albüm	SN Müzik
14	Düş Bahçeleri	1996	CD	Albüm	SN Müzik
15	Düğün ve Cenaze	1997	CD	Albüm	SN Müzik
16	Adı Bende Saklı	1998	CD	Albüm	Raks Müzik
17	Deliveren	2000	CD	Albüm	SN Müzik
18	Şarkı Söylemek Lazım	2002	CD	Albüm	Doğan Music Company
19	Yaz Bitmeden	2003	CD	Albüm	Doğan Music Company
20	Bahane	2005	CD	Albüm	Doğan Music Company
21	Kardelen	2005	CD	Albüm	SN Müzik
22	Tempo	2006	CD	Single	Stardium Müzik
23	Deniz Yıldızı	2008	CD	Albüm	Doğan Music Company
24	Yürüyorum Düş Bahçeleri'nde	2009	CD	Albüm	Doğan Music Company
25	Öptüm	2011	CD	Albüm	SN Müzik
26	Kayıp Şehir	2013	CD	Single	Doğan Music Company
27	Yeni ve Yeni Kalanlar	2014	CD	Single	SN Müzik
28	Ben Öyle Birini Sevdim Ki	2016	FM	Delibal Film Müziği	Ay Yapım
29	Biraz Pop Biraz Sezen	2017	CD	Albüm	SN Müzik
30	Demo	2018	CD	Albüm	SN Müzik

Kaynak: www.sezenaksu.com.tr, www.discogs.com

Tablo 6

Sıla Albümlerine Yönelik Genel Bilgiler

No	Albüm Adı	Yılı	Türü	Açıklama	Yapım Şirketi
1	Sıla	2007	CD	Albüm	Columbia Records
2	İmza	2009	CD	Albüm	Columbia Records
3	Konuşamadığımız Şeyler Var	2010	CD	Albüm	Columbia Records
4	Vaveyla	2012	CD	Albüm	Columbia Records
5	Joker*	2012	CD	Albüm	Columbia Records
6	Yeni Ay	2014	CD	Albüm	Columbia Records
7	Mürekkep	2016	CD	Albüm	Columbia Records
8	Muhbir	2017	CD	Single	Columbia Records
9	Acı	2019	CD	Albüm	Columbia Records

Kaynak: www.silagencoglu.com, www.discogs.com

Tablo 7

Gökhan Türkmen Albümlerine Yönelik Genel Bilgiler

No	Albüm Adı	Yılı	Türü	Açıklama	Yapım Şirketi
1	Büyük İnsan	2008	CD	Albüm	Cinan Müzik
2	Biraz Ayrılık	2010	CD	Albüm	Cinan Müzik
3	Ara	2012	CD	Albüm	Üç Adım Müzik
4	Çatı Katı	2014	CD	Single	Üç Adım Müzik
5	En Baştan	2014	CD	Albüm	Üç Adım Müzik
6	Vay Halimize	2016	CD	Single	GTR Müzik
7	Sessiz	2016	CD	Albüm	GTR Müzik
8	Taş	2016	CD	Single	Üç Adım Müzik
9	Taş	2017	CD	Single	GTR Müzik
10	Lafügüzaf	2018	CD	Single	GTR Müzik
11	Synesthesia	2018	CD	Maxi Single	GTR Müzik
12	Yılan	2018	CD	Single	GTR Müzik
13	İhtimaller Perisi	2018	CD	Single	GTR Müzik
14	Virgül	2019	CD	Maxi Single	GTR Müzik

Kaynak: www.gokhanturkmen.com.tr, www.discogs.com

Tablo 8

Levent Yüksel Albümlerine Yönelik Genel Bilgiler

No	Albüm Adı	Yılı	Türü	Açıklama	Yapım Şirketi
1	Med Cezir	1993	CD	Albüm	Tempa & Foneks
2	Levent Yüksel'in 2. CD'si	1995	CD	Albüm	Karma Müzik
3	Bi'Daha	1997	CD	Single	Karma Müzik
4	Adı Menekşe	1998	CD	Albüm	Karma Müzik
5	Aşkla	2000	CD	Albüm	Doğan Music Company
6	Uslanmadım	2004	CD	Albüm	İd İletişim
7	Kadın Şarkıları	2006	CD	Albüm	İd İletişim
8	Aşk Mümkün Müdür Hâlâ	2010	CD	Single	Esen Müzik
9	Seni Yakacaklar	2011	CD	Single	İd İletişim
10	Topyekûn	2012	CD	Albüm	Esen Müzik
11	Hayatıma Dokunan Şarkılar	2017	CD	Albüm	Poll Production

Kaynak: www.discogs.com

Tablo 9

MFÖ Albümlerine Yönelik Genel Bilgiler

No	Albüm Adı	Yılı	Türü	Açıklama	Yapım Şirketi
1	Ele Güne Karşı	1984	LP	Albüm	Balet Plak
2	Peki Peki Anladık	1985	LP	Albüm	Balet Plak
3	Vak The Rock	1986	LP	Albüm	Balet Plak
4	No Problem	1987	LP	Albüm	Balet Plak
5	Sufi	1988	45'lik	Eurovision Song Contest '88-Turkey)	OSSİ Müzik
6	Best Of MFÖ	1989	LP	Albüm	OSSİ Müzik
7	Geldiler	1990	CD	Albüm	Milletlerarası Müzik Yayınları
8	Agannaga Rüşvet	1992	CD	Albüm	Raks Müzik
9	Dönmem Yolumdan	1992	CD	Albüm	Şafak Karaman Müzik
10	M.V.A.B.	1995	CD	Albüm	S. Müzik Yapım
11	MFÖ Collection	2003	CD	Albüm	Doğan Music Company
12	Agu	2006	CD	Albüm	Doğan Music Company
13	Ve MFÖ	2011	CD	Albüm	Doğan Music Company
14	Kendi Kendine	2017	CD	Albüm	Doğan Music Company

Kaynak: www.mfo.com.tr, www.discogs.com

Tablo 10

Murat Boz Albümlerine Yönelik Genel Bilgiler

No	Albüm Adı	Yılı	Türü	Açıklama	Yapım Şirketi
1	Maximum	2007	CD	Albüm	Stardium Müzik
2	Uçurum	2008	CD	Single	Dokuz Sekiz Müzik
3	Şans	2009	CD	Albüm	Dokuz Sekiz Müzik
4	Hayat Sana Güzel	2010	CD	Single	Dokuz Sekiz Müzik
5	Aşklarım Büyük Benden	2011	CD	Albüm	Dokuz Sekiz Müzik
6	Dance Mix	2012	CD	Albüm	Dokuz Sekiz Müzik
7	Vazgeçmem	2013	CD	Single	Doğan Music Company
8	Elmanın Yarısı Hadi İnşallah	2014	CD	Film Müziği Albümü	Doğan Music Company
9	A Be Kaynana Kardeşim Benim	2015	CD	Soundtrack Albümü	Doğan Music Company
10	Janti	2016	CD	Albüm	Doğan Music Company
11	Geç Olmadan	2018	CD	Single	Doğan Music Company
12	Öldür Beni Sevgilim	2019	CD	Film Müziği Albümü	Doğan Music Company

Kaynak: www.muratboz.com, www.discogs.com

Tablo 11

Tarkan Albümlerine Yönelik Genel Bilgiler

No	Albüm Adı	Yılı	Türü	Açıklama	Yapım Şirketi
1	Yine Sensiz	1993	CD	Albüm	İstanbul Plak
2	Aacayıpsin	1994	CD	Albüm	İstanbul Plak
3	Ölürüm Sana	1997	CD	Albüm	İstanbul Plak
4	Karma	2001	CD	Albüm	İstanbul Plak
5	Bir Oluruz Yolunda	2002	CD	Single	HITT Müzik & Prdüksiyon
6	Dudu	2003	CD	Albüm	HITT Müzik & Prdüksiyon
7	Özgürlük İçimizde	2003	CD	Single	HITT Müzik & Prdüksiyon
8	Bounce	2005	CD	Yabancı albüm	
9	Ayrılık Zor	2005	CD	Single	HITT Müzik & Prdüksiyon
10	Come Closer	2006	CD	Yabancı albüm	Universal Music
11	Start The Fire	2006	CD	Yabancı albüm	
12	Metamorfoz	2007	CD	Albüm	HITT Müzik & Prdüksiyon
13	Uyan	2008	CD	Orhan Gencebay ile düet olduğu için değerlendirilmemiştir.	Uyan Derneği
14	Adımı Kalbine Yaz	2010	CD	Albüm	Doğan Music Company
15	Kara Toprak	2010	CD	Single	HITT Müzik & Prdüksiyon
16	Cuppa	2016	CD	Single	Doğan Music Company
17	Ahde Vefa	2016	CD	Sanat Müziği albümü	HITT Müzik Prd.
18	10	2017	CD	Albüm	Doğan Music Company

Kaynak: www.tarkan.com, www.discogs.com

Albümlerde geçen deyim ve atasözlerinin belirlenmesinde Türk Dil Kurumunun web sayfasında (www.tdk.gov.tr) yer alan Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü'nden yararlanılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada Türk Pop Müziği şarkılarında deyim ve atasözü kullanımını belirlemek amacıyla hangi sanatçıların çalışma grubuna alınması gerektiğine ilişkin yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır (Ek 1). Araştırmacı tarafından oluşturulmuş olan görüşme formu, demografik bilgileri içeren 2 sorudan ve 2 adet yarı yapılandırılmış sorudan oluşmaktadır.

Türkçe Eğitimi Anabilim Dalında okuyan öğrencilerin ve Müzik Eğitimi Anabilim Dalında okuyan öğrencilerinin Türk Pop Müziği şarkılarında deyim ve atasözü kullanımına yönelik düşüncelerini ortaya koymak amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan 9 açık uçlu

sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır (Ek 2). Hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu, araştırmada iç geçerliliği sağlamak için üç alan uzmanının görüşüne sunulmuştur. Alan uzmanlarından, görüşme formunda yer alan soruların anlaşılır olup olmadığını ve ilgili soruların, ele alınan araştırma konusunu kapsayıp kapsamadığını incelemeleri istenmiştir. Alan uzmanlarından gelen dönütlere göre sorular tekrar gözden geçirilmiş, gerekli düzeltmeler yapılmış ve çalışma grubuna dahil edilmeyen Türkçe Eğitimi ve Müzik Eğitimi Anabilim dallarından ikişer öğrenci ile pilot görüşme yapılmıştır. Pilot görüşmede, soruların öğrenciler tarafından anlaşılıp anlaşılmadığı sınıanmıştır. Öğrencilerden elde edilen verilerden hareketle görüşme formunda yer alan açık uçlu soruların istenilen verileri sağladığı kanısına varılarak Türkçe Eğitimi ve Müzik Eğitimi Anabilim dallarında okuyan öğrencilere Ek 2’de yer alan görüşme formu uygulanmıştır.

Verilerin Toplanması

Bu araştırmanın verileri, araştırmacı tarafından 2017-2018 akademik yılı güz yarıyılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerine Ek 1’de yer alan görüşme formunun uygulanması ve 2018-2019 akademik yılı bahar yarıyılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı ile Müzik Eğitimi Anabilim dalı öğrencilerine Ek 2’de yer alan görüşme formunun uygulanmasıyla toplanmıştır. Görüşme formları bizzat araştırmacı tarafından uygulanmıştır.

Verilerin Analizi

Müzik Eğitimi Anabilim Dalında okuyan öğrencilere Ek 1’de yer alan görüşme formunun uygulanması sonucunda elde edilen verilerden hareketle çalışma materyali olarak belirlenen: 1. Ajda Pekkan, 2. Hande Yener, 3. Sertab Erener, 4. Sezen Aksu, 5. Sıla, 6. Gökhan Türkmen, 7. Levent Yüksel, 8. MFÖ, 9. Murat Boz ve 10. Tarkan adlı Türk Pop Müziği sanatçılarının Türkçe albümleri belgesel tarama yöntemiyle incelenmiş, deyim ve

atasözlerine ilişkin elde edilen verilerden hareketle, araştırma kapsamına alınan her sanatçının her albümüne yönelik tablolar hazırlanmış ve yorumlanmıştır. Sanatçılar kendi cinsiyetlerine göre alfabetik sıralamaya göre verilmiş olup albümlerin sıralanmasında ilgili albümlerin çıkış yılı esas alınmıştır. Albümdeki şarkı adları ise yine alfabetik sıraya göre tabloya işlenmiştir. Yine sanatçılar, zaman zaman yeni bir albüm hazırlığı içinde bulduklarında albüm çıkmadan önce, albümde yer alacak bir şarkıyı single olarak piyasaya sürebilmektedir. Single olarak çıkarılan bu albümler de çalışmaya dahil edilmiştir. Bununla birlikte sanatçılar en güzel şarkılarının yer aldığı “*Best of...*” tarzında albümler çıkarmaktadır. Bu albümlerde yer alan şarkılar daha önce başka albümlerde yer almasına karşın “*Best of...*” adı altında başka bir albümde daha yer aldığı için ortak olan şarkılar albümlerine göre incelenmiştir. Kısaca, daha önce incelenen bir şarkı daha sonra başka bir albümde yer almışsa orada da değerlendirmeye dahil edilmiştir.

Araştırmada, deyim ve atasözlerinin Türk Pop Müziği şarkılarında yer alma düzeyi ile ilgili genel durumu belirlemek amacıyla % cinsinden hesaplamalar yapılmıştır. Örneklemi oluşturan sanatçıların albüm sayıları birbirinden farklı olduğu için hangi sanatçının, şarkılarında deyim ve atasözlerine daha çok yer verdiğini belirleyebilmek için albüm başına düşen deyim ve atasözü sayıları belirlenmiştir.

Türkçe Eğitimi Anabilim Dalında ve Müzik Eğitimi Anabilim Dalında okuyan öğrencilere Ek 2’de yer alan görüşme formunun uygulanması sonucunda elde edilen verilerin değerlendirilmesinde ise içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Yapılan değerlendirmeler sonucunda bulgular, 9 ana tema altında gruplandırılmıştır. İlgili temalar: 1. Kadın sanatçıların Türk Pop Müziği şarkılarında deyim ve atasözlerine yer verme düzeyi, 2. Erkek sanatçıların Türk Pop Müziği şarkılarında deyim ve atasözlerine yer verme düzeyi, 3. Araştırma kapsamında incelenen şarkılarda yer alan deyim ve atasözlerinin hatırlanma düzeyi, 4. Türk Pop Müziği şarkılarında en çok hangi deyim ve atasözlerine yer verildiğine yönelik tahmin, 5. Türk Pop

Müziği şarkılarında kullanılan deyim ve atasözlerinin geleneksel kültürün yaşatılmasına katkısı, 6. Deyim ve atasözlerinin Türk Pop Müziğinde kullanılma amacı, 7. Türk Pop Müziği şarkıları aracılığıyla deyim mi yoksa atasözlerinin mi daha kolay öğretilir olduğu, 8. Türk Pop Müziği aracılığıyla ilk kez duyulup öğrenilen deyim ve atasözleri, 9. Türk Pop Müziği aracılığıyla deyim ve atasözü öğretimine yönelik öneriler olarak belirlenmiştir.

Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin ve Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin görüşlerini daha iyi yansıtabilmek amacıyla, araştırmanın sonunda elde edilen sonuçlar ile öğrenci görüşleri karşılaştırılmıştır.

Bölüm IV: Bulgular

Bu bölümde, yapılan incelemeler sonucunda elde edilen bulgulara ve bunlara ait yorumlara yer verilmiştir.

Türk Pop Müziği Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımıyla İlgili Bulgular ve Yorum

Çalışmanın bu bölümünde deyim ve atasözlerinin; Ajda Pekkan, Hande Yener, Sertab Erener, Sezen Aksu, Sıla; Gökhan Türkmen, Levent Yüksel, MFÖ, Murat Boz, Tarkan albümlerinde yer alma düzeyine yönelik bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

Kadın Türk pop müziği sanatçıların albümlerinde deyim ve atasözü kullanımı.

Bu bölümde kadın Pop Müziği Sanatçıların albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma düzeyi ile ilgili bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

Ajda Pekkan'ın albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma durumunun incelenmesi. Bu bölümde 12-74 arasındaki tablolarda Ajda Pekkan'ın albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma düzeyine yönelik tablolar ve tablolara ait yorumlar yer almaktadır.

Tablo 12

Ajda Pekkan Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Albüm Adı	Yılı	Albümdeki Şarkı Sayısı	Değerlendirilen Şarkı Sayısı	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
Moda Yolunda/Serseri	1966	2	2	7	-
Seviyorum/İlkokulda Tanışmıştık	1966	2	2	7	-
Bang Bang/İki Yabancı	1967	2	1	4	1
Dönmem Sana/İlk Aşkım	1967	2	2	4	-
Oyalama Beni/Saklambaç	1967	2	2	8	-
Boşvermişim Dünyaya/Sevdiğim Adam	1967	2	2	4	-
Dünya Dönüyor/Üç Kalp (1968)	1968	2	2	6	-
Kimdir Bu Sevgili/Onu Bana Bırak	1968	2	2	8	-
Özleyiş/Ve Ben Şimdi	1968	2	2	4	1
Boş Sokak/Çapkın	1968	2	2	2	-
Ajda Pekkan	1968	10	8	16	-
Ne Tadı Var Bu Dünyanın/Mesut Ol Sen	1969	2	2	6	-
İki Yüzlü Aşk/Erkekleri Tanıyım	1969	2	2	4	-
Durdurun Şu Zamani/Yaşamak Ne Güzel Şey	1969	2	2	7	-

Tablo 12'nin devamı

Albüm Adı	Yılı	Albümdeki Şarkı Sayısı	Değerlendirilen Şarkı Sayısı	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
Tatlı Dünya/Ben Bir Köylü Kızıyım	1969	2	2	5	-
Son Arzu/Üzgün Yüzlü Dertli Akşam	1969	2	2	1	-
Ay Doğarken/Sev Sen de Gönlünce	1969	2	2	2	-
Fecri Ebcioğlu Sunar: Ajda Pekkan	1969	12	12	31	1
Sensiz Yıllarda/Olmadı Gitti	1970	2	2	3	-
Yağmur/Tek Yaşanır Mı	1970	2	2	2	-
Gençlik Yılları/Bilmece Bildirmece	1971	2	2	4	-
Yalnızlıktan Bezdim/Gel	1971	2	2	4	-
Sen Bir Yana Dünya Bir Yana/İçiyorum	1971	2	2	7	-
Olanlar Oldu Bana/Çapkın Satıcı	1972	2	2	10	-
Dert Bende/Varsın Yansın	1972	2	2	6	-
Ajda Pekkan Vol. III	1972	12	12	29	-
Kaderimin Oyunu/Kimler Geldi Kimler Geçti	1973	2	2	5	-
Tanrı Misafiri/İçme Sakın	1973	2	2	6	1
Seninleyim/Palavra Palavra	1973	2	2	6	-
Nasılsın İyi Misin/İnanmam	1974	2	2	1	-
Sana Neler Edeceğim/Haram Olsun Bu Aşk Sana	1974	2	2	14	1
Hoşgör Sen/Sana Ne Kime Ne	1975	2	2	11	-
Al Beni/Aşk Budur	1975	2	2	9	1
Hoş Gör Sen	1975	16	16	61	2
Sana Neler Edeceğim	1975	12	12	44	2
Ne Varsa Bende Var/Yere Bakan Yürek Yakan	1976	2	2	12	-
Gözünaydın/Kim Ne Derse Desin	1976	2	2	6	-
Ağlama Yarım/Sakın Sakın Ha	1977	2	2	10	-
Süperstar	1977	10	9	38	2
Ya Sonra/Yeniden Başlasın	1978	2	2	5	-
Süperstar2	1979	10	10	36	2
Pet'r Oil/Loving On Petrol	1980	2	1	8	-
Sen Mutlu Ol	1981	10	10	47	1
Süperstar 3	1983	10	10	26	-
Ajda Pekkan ve Beş Yıl Önce On Yıl Sonra	1984	10	10	41	-
Süperstar 4	1987	10	10	31	-
Unutulmayanlar	1989	12	12	54	1
Ajda '90	1990	13	13	43	2
Seni Seçtim	1991	14	14	67	-
Ajda '93	1993	10	10	45	1
Ajda Pekkan	1996	12	10	28	1
The Best Of Ajda Pekkan	1998	16	16	69	1
Diva	2000	20	19	65	3
Cool Kadın	2006	12	11	27	-
Aynen Öyle	2008	10	9	34	-
Farkın Bu	2011	11	9	45	-
Farkın Bu Remixes	2012	7	7	42	-

Tablo 12'nin devamı

Albüm Adı	Yılı	Albümdeki Şarkı Sayısı	Değerlendirilen Şarkı Sayısı	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
Ara Sıcak	2013	1	1	3	-
Ajda Pekkan Söylüyor	2013	14	13	39	1
Toplam				1.169	25

Tablo 12’de Ajda Pekkan tarafından 1966-2013 yılları arasında çıkarılan 59 albüm ve içeriğindeki 331 şarkı incelenmesi sonucunda albümlerde tespit edilen deyim ve atasözü sayıları gösterilmiştir. Sanatçının albümlerinde toplam 1.169 deyim ve 25 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Buradaki veriler, aynı şarkı içerisinde geçen aynı deyim ve atasözlerinin elenmesi sonucu elde edilmiştir. Bir başka ifadeyle, aynı şarkıda geçen deyim ve atasözü tekrarlarına tablolarda yer verilmemiştir. Bununla birlikte albüm içinde yer alan bir şarkının aynı albüm içerisinde remix, versiyon, akustik adı altında tekrar yer verilmiş olması hâlinde farklı versiyonları değerlendirme dışı tutulmuştur. Daha sonra albümler kendi içerisinde tek tek incelenmiş, elde edilen veriler tablolara işlenerek yorumlanmıştır.

Tablo 13

Moda Yolunda/Serseri (1966) Adlı 45’likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Moda Yolunda</i>	başından atmak, dert olmak (kesilmek), dünyayı haram etmek, ne olur (olursun, olursunuz), tekrar etmek	5	-
<i>Serseri</i>	adam olmak, terk etmek	2	-
Toplam		7	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,5	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1966a). *Moda yolunda/Serseri*. [45’lik]. İstanbul: Odeon Plak.

Tablo 13’te görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan “Moda Yolunda/Serseri” adlı 45’likte 2 şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 7 farklı deyim kullanımı tespit edilirken atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımına 5 deyim ile *Moda Yolunda* adlı şarkıda rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,5’tir.

Tablo 14

Seviyorum/İlkokulda Tanışmıştık (1966) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>İlkokulda Tanışmıştık</i>	arkasından koşmak, dünya başına yıkılmak, inkâr etmek, kopya vermek, sınıfta kalmak, yan yana	6	-
<i>Seviyorum</i>	dal budak salmak	1	-
	Toplam	7	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	3,5	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1966b). *Seviyorum/İlkokulda tanışmıştık*. [45'lik]. İstanbul: Odeon Plak.

Tablo 14'te görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan “Seviyorum/İlkokulda Tanışmıştık” adlı 45'likte 2 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 7 farklı deyim kullanımı tespit edilmiş, herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımına 6 deyim ile *İlkokulda Tanışmıştık* adlı şarkıda rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,5'tir.

Tablo 15

Bang Bang/İki Yabancı (1967) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Bang Bang*</i>		-	-
<i>İki Yabancı</i>	dalıp gitmek, şahit olmak, şaka yapmak, yan yana, <i>âşığın gözü kördür</i>	4	1
	Toplam	4	1
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	4,0	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1967a). *Bang bang/İki yabancı*. [45'lik]. İstanbul: Regal Plak.

* Şarkı sözleri yabancı olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 15'te görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan “Bang Bang/İki Yabancı” adlı 45'likte 2 şarkı yer almaktadır. *İki Yabancı* adlı şarkıda toplam 4 farklı deyim kullanımı tespit edilmiştir. Bang Bang adlı şarkı yabancı olduğu için şarkı başına düşen deyim sayısı 4'tür.

Tablo 16

Dönmem Sana/İlk Aşkım (1967) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Dönmem Sana</i>	gözleri yaşarmak	1	-
<i>İlk Aşkım</i>	başı belada olmak, geç kalmak, kim bilir	3	-
	Toplam	4	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	2,0	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1967b). *Dönmem sana/İlk aşkım*. [45'lik]. İstanbul: Regal Plak.

Tablo 16’da görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan “Dönmem Sana/İlk Aşkım” adlı 45’likte 2 şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 4 deyim kullanımı tespit edilmiştir. Albüm içerisinde herhangi bir atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 17

Oyalama Beni/Saklambaç (1967) Adlı 45’likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Oyalama Beni</i>	baştan çıkarmak, fark etmek, hâkim olmak, insafa gelmek, kim bilir, ne kadar, ne olur (olursun, olursunuz), veda etmek	8	-
<i>Saklambaç</i>	ne olur (olursun, olursunuz)	1	-
Toplam		9	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		4,5	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1967c). *Oyalama beni/Saklambaç*. [45’lik]. İstanbul: Regal Plak.

Tablo 17’de görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan “Oyalama Beni/Saklambaç” adlı 45’likte 2 şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 9 deyim kullanımı tespit edilmiştir. *Ne olur (olursun, olursunuz)* deyimini iki farklı şarkıda da yer almıştır. Albüm içerisinde herhangi bir atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 4,5 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 18

Boşvermişim Dünyaya/Sevdiğim Adam (1967) Adlı 45’likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Boş Vermişim Dünyaya</i>	boş vermek, gözünü açmak, gün geçirmek (öldürmek), yaza çıkmak	4	-
<i>Sevdiğim Adam</i>	-	-	-
Toplam		4	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,0	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1967d). *Boşvermişim dünyaya/Sevdiğim adam*. [45’lik]. İstanbul: Regal Plak.

Tablo 18’de sanatçı tarafından çıkarılan “Boşvermişim Dünyaya/Sevdiğim Adam” adlı 45’likte yer alan şarkılar hakkında bilgi verilmiştir. Şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 4 farklı deyim kullanımı tespit edilmiş, herhangi bir atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Şarkı başına düşen deyim sayısı 2’dir.

Tablo 19

Dünya Dönüyor/Üç Kalp (1968) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Dünya Dönüyor</i>	başı dönmek, haber göndermek	2	-
<i>Üç Kalp</i>	gözleri aramak, hem de nasıl, karar vermek, yol çizmek	4	-
Toplam		6	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,0	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1968a). Dünya dönüyor/Üç kalp. [45'lik]. İstanbul: Regal Plak.

Tablo 19'da görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan “Dünya Dönüyor/Üç Kalp” adlı 45'likte 2 adet şarkı yer almaktadır. Albümde yer alan şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 6 farklı deyim kullanımı tespit edilmiştir. Herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmayan albümde, şarkı başına düşen deyim sayısı 3 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 20

Kimdir Bu Sevgili/Onu Bana Bırak (1968) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Kimdir Bu Sevgili</i>	âşık olmak, gözünü yummak, oyun oynamak, peşinden koşmak	4	-
<i>Onu Bana Bırak</i>	gönül vermek, sonu gelmek, ümit vermek, (bir şeye, bir kimseye) yazık olmak	4	-
Toplam		8	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		4,0	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1968b). Kimdir bu sevgili/Onu bana bırak. [45'lik]. İstanbul: Regal Plak.

Tablo 20'de görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan “Kimdir Bu Sevgili/Onu Bana Bırak” adlı 45'likte 2 adet şarkı yer almaktadır. Albümde yer alan şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 8 farklı deyim kullanımı tespit edilmiştir. Herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmayan albümde, şarkı başına düşen deyim sayısı 4'tür.

Tablo 21

Özleyiş/Ve Ben Şimdi (1968) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Özleyiş</i>	dört bir yanı, ümidi kırılmak, <i>ölümden öte köy yoktur</i>	2	1
<i>Ve Ben Şimdi</i>	deli dolu, dile gelmek	2	-
Toplam		4	1
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,0	0,5

Kaynak: Pekkan, A. (1968c). Özleyiş/Ve ben şimdi. [45'lik]. İstanbul: Regal Plak.

Tablo 21’de görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan “Özleyiş/Ve Ben Şimdi” adlı 45’likte 2 şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 4 deyim ve 1 atasözü tespit edilmiştir. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2, atasözü sayısı ise 0,5’tir.

Tablo 22

Boş Sokak/Çapkın (1968 Yılı) Adlı 45’likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Boş Sokak</i>	ne yazık ki	1	-
<i>Çapkın</i>	kim bilir	1	-
Toplam		2	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		1,0	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1968d). Boş sokak/Çapkın. [45’lik]. İstanbul: Regal Plak.

Tablo 22’de görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan “Boş Sokak/Çapkın” adlı 45’likte 2 şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 2 deyim tespit edilmiş olup şarkı başına düşen deyim sayısı 1 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 23

Ajda Pekkan (1968) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Aşk Oyunu</i>	gün geçmek	1	-
<i>Bang Bang*</i>		-	-
<i>Boş Vermişim Dünyaya</i>	boş vermek, gözünü açmak, gün geçirmek (öldürmek), yaza çıkmak	4	-
<i>Dönmem Sana</i>	gözleri yaşarmak	1	-
<i>Dünya Dönüyor</i>	başı dönmek, haber göndermek	2	-
<i>Et Ce’t Pour Toi*</i>		-	-
<i>İlk Aşkım</i>	başı belada olmak, geç kalmak, kim bilir	3	-
<i>Saklambaç</i>	ne olur (olursun, olursunuz)	1	-
<i>Sevdiğim Adam</i>	-	-	-
<i>Üç Kalp</i>	gözleri aramak, hem de nasıl, karar vermek, yol çizmek	4	-
Toplam		16	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,0	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1968e). Ajda Pekkan. [LP]. İstanbul: Regal Plak.

* Şarkı sözleri yabancı olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 23’te görüldüğü üzere sanatçı tarafından 1968 yılında çıkarılan “Ajda Pekkan” albümünde 10 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 16 farklı deyim tespit edilirken atasözü kullanımına rastlanmamıştır. En fazla deyim kullanımı

dörder deyim ile *Boş Vermişim Dünyaya* ve *Üç Kalp* şarkılarında, en az deyim kullanımı ise birer deyim ile *Aşk Oyunu*, *Dönmem Sana* ve *Saklambaç* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2 olarak belirlenmiştir.

Tablo 24

Ne Tadı Var Bu Dünyanın/Mesut Ol Sen (1969) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Mesut Ol Sen</i>	alın yazısı, arkasından koşmak, boş yere, mesut olmak, sonu gelmek	5	-
<i>Ne Tadı Var Bu Dünyanın</i>	yorgun düşmek	1	-
Toplam		6	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,0	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1969a). Ne tadı var bu dünyanın/Mesut ol sen. [45'lik]. İstanbul: Regal Plak.

Tablo 24'te görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan “Ne Tadı Var Bu Dünyanın/Mesut Ol Sen” adlı 45'likte 2 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 6 farklı deyim kullanımı tespit edilmiştir. Herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmayan albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 25

İki Yüzlü Aşk/Erkekleri Tanıyın (1969) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Erkekleri Tanıyın</i>	yalnız kalmak	1	-
<i>İki Yüzlü Aşk</i>	dikkat etmek, ikiyüzlü, yalnız kalmak	3	-
Toplam		4	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,0	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1969b). İki yüzlü aşk/Erkekleri tanıyın. [45'lik]. İstanbul: Regal Plak.

Tablo 25'te görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan “İki Yüzlü Aşk/Erkekleri Tanıyın” adlı 45'likte 2 farklı şarkı yer almaktadır. İlgili şarkıların incelenmesi sonucunda 4 deyim tespit edilmiştir. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2'dir.

Tablo 26

Durdurun Şu Zamanı/Yaşamak Ne Güzel Şey (1969) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Durdurun Şu Zamanı</i>	akıp gitmek, geçip gitmek, gelip geçmek, rüzgâr gibi, tat almak	5	-
<i>Yaşamak Ne Güzel Şey</i>	boş vermek, ümidini kırmak	2	-
Toplam		7	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,5	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1969c). *Durdurun şu zamanı/Yaşamak ne güzel şey*. [45'lik]. İstanbul: Regal Plak.

Tablo 26'da görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan “Durdurun Şu Zamanı/Yaşamak Ne Güzel Şey” adlı 45'likte 2 farklı şarkı yer almaktadır. Şarkıların incelenmesi sonucunda 7 deyim tespit edilirken atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,5'tir.

Tablo 27

Tatlı Dünya/Ben Bir Köylü Kızıyım (1969) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Ben Bir Köylü Kızıyım</i>	kalbini çalmak, yalnız kalmak, yürekler acısı	3	-
<i>Tatlı Dünya</i>	boş yere, gözleri aramak	2	-
Toplam		5	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,5	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1969d). *Tatlı dünya/Ben bir köylü kızımı*. [45'lik]. İstanbul: Regal Plak.

Tablo 27'de görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan “Tatlı Dünya/Ben Bir Köylü Kızıyım” adlı 45'likte 2 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 5 farklı deyim kullanımı tespit edilmiştir. Şarkı başına düşen deyim sayısı 2,5 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 28

Son Arzu/Üzgün Yüzlü Dertli Akşam (1969) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Son Arzu</i>	-	-	-
<i>Üzgün Yüzlü Dertli Akşam</i>	yalnız kalmak	1	-
Toplam		1	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		0,5	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1969e). *Son arzu/Üzgün yüzlü dertli akşam*. [45'lik]. İstanbul: Regal Plak.

Tablo 28’de görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan “Son Arzu/Üzgün Yüzlü Dertli Akşam” adlı 45’likte 2 şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda yalnızca *Üzgün Yüzlü Dertli Akşam* şarkısında 1 deyim tespit edilmiştir. Herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmayan albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 0,5 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 29

Ay Doğarken/Sev Sen de Gönünce (1969) Adlı 45’likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Ay Doğarken</i>	-	-	-
<i>Sev Sen de Gönünce</i>	(bir şeye) kul olmak, sırta ermek	2	-
Toplam		2	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		1,0	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1969f). *Ay doğarken/Sev sen de gönünce*. [45’lik]. İstanbul: Regal Plak.

Tablo 29’da görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan “Ay Doğarken” adlı 45’likte 2 şarkı yer almaktadır. Albümde yer alan şarkıların incelenmesi sonucunda sadece bir şarkıda 2 deyim kullanımına rastlanmıştır. Atasözü kullanımına rastlanmayan albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 1’dir.

Tablo 30

Fecri Ebcioğlu Sunar: Ajda Pekkan (1969) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Boş Sokak</i>	ne yazık ki	1	-
<i>Çapkın</i>	kim bilir	1	-
<i>Durdurun Şu Zamanı</i>	akıp gitmek, geçip gitmek, gelip geçmek, rüzgâr gibi, tat almak	5	-
<i>Erkekleri Tanıyın</i>	yalnız kalmak	1	-
<i>İki Yüzlü Aşk</i>	dikkat etmek, ikiyüzlü, yalnız kalmak	3	-
<i>Kimdir Bu Sevgili</i>	âşık olmak, gözünü yummak, oyun oynamak, peşinden koşmak	4	-
<i>Mesut Ol Sen</i>	alın yazısı, arkasından koşmak, boş yere, mesut olmak, sonu gelmek	5	-
<i>Ne Tadı Var Bu Dünyanın</i>	yorgun düşmek	1	-
<i>Onu Bana Bırak</i>	gönül vermek, sonu gelmek, ümit vermek, (bir şeye, bir kimseye) yazık olmak	4	-
<i>Özleyiş</i>	dört bir yanı, ümidi kırılmak, <i>ölümden öte köy yoktur</i>	2	1
<i>Ve Ben Şimdi</i>	deli dolu, dile gelmek	2	-
<i>Yaşamak Ne Güzel Şey</i>	boş vermek, ümidini kırmak	2	-
Toplam		31	1
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,58	0,08

Kaynak: Pekkan, A. (1969g). *Fecri Ebcioğlu sunar: Ajda Pekkan*. [LP]. İstanbul: Regal Plak.

Tablo 30’da sanatçının çıkardığı “Fecri Ebcioglu Sunar: Ajda Pekkan” albümüne yönelik bilgiler yer almaktadır. 12 şarkıdan oluşan albümde toplam 31 deyim ve 1 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. En fazla deyim kullanımına 5 deyim ile *Durdurun Şu Zamanı* ve *Mesut Ol Sen* adlı şarkılarda, en az deyim kullanımına ise birer deyim ile *Boş Sokak*, *Çapkın*, *Erkekleri Tanıyın* ve *Ne Tadı Var Bu Dünyanın* adlı şarkılarda rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2,58 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,08’dir.

Tablo 31

Sensiz Yıllarda/Olmadı Gitti (1970) Adlı 45’likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Olmadı Gitti</i>	yüzü gülmek	1	-
<i>Sensiz Yıllarda</i>	(birini) arayıp sormak, mutlu olmak	2	-
Toplam		3	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		1,5	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1970a). *Sensiz yıllarda/Olmadı gitti*. [45’lik]. İstanbul: Philips Plaksan.

Tablo 31’de görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan “Sensiz Yıllarda/Olmadı Gitti” adlı 45’likte 2 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 3 deyim tespit edilmiştir. Herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmayan albümde, şarkı başına düşen deyim sayısı 1,5 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 32

Yağmur/Tek Yaşanır Mı (1970) Adlı 45’likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Tek Yaşanır Mı</i>	-	-	-
<i>Yağmur</i>	geri dönmek, söz vermek	2	-
Toplam		2	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		1,0	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1970b). *Yağmur/Tek yaşanır mı*. [45’lik]. İstanbul: Philips Plaksan.

Tablo 32’de görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan “Yağmur/Tek Yaşanır Mı” adlı 45’likte 2 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 2 deyim kullanımı tespit edilirken atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 1 olarak belirlenmiştir.

Tablo 33

Gençlik Yılları/Bilmece Bildirmece (1971) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Bilmece Bildirmece</i>	ders olmak, geç kalmak, yalan atmak (kıvırmak)	3	-
<i>Gençlik Yılları</i>	kalbi kırık	1	-
Toplam		4	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,0	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1971a). Gençlik yılları/Bilmece bildirmece. [45'lik]. İstanbul: Philips Plaksan.

Tablo 33'te görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan “Gençlik Yılları/Bilmece Bildirmece” adlı 45'likte 2 şarkı yer almaktadır. Şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 4 deyim tespit edilmiş, atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2 olarak belirlenmiştir.

Tablo 34

Yalnızlıktan Bezdim/Gel (1971) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Gel</i>	çiçek açmak (vermek)	1	-
<i>Yalnızlıktan Bezdim</i>	içeri girmek, sağa sola, yan yana	3	-
Toplam		4	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,0	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1971b). Yalnızlıktan bezdim/Gel. [45'lik]. İstanbul: Philips Plaksan.

Tablo 34'te görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan “Yalnızlıktan Bezdim/Gel” adlı 45'likte 2 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 4 farklı deyim kullanımı tespit edilmiş, herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Şarkı başına düşen deyim sayısı 2 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 35

Sen Bir Yana Dünya Bir Yana/İçiyorum (1971) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>İçiyorum</i>	aklından çıkmak, deli etmek, gece gündüz, sarhoş olmak	4	-
<i>Sen Bir Yana Dünya Bir Yana</i>	deli gibi, hayatını vermek, muradına ermek	3	-
Toplam		7	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,5	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1971c). Sen bir yana dünya bir yana/İçiyorum. [45'lik]. İstanbul: Regal Plak.

Tablo 35’te görüldüğü üzere sanatçının çıkardığı “Sen Bir Yana Dünya Bir Yana/İçiyorum” adlı 45’likte 2 adet şarkı yer almaktadır. İlgili şarkıların incelenmesi sonucunda 7 farklı deyim tespit edilmiş, atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,5 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 36

Olanlar Oldu Bana/Çapkın Satıcı (1972) Adlı 45’likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Çapkın Satıcı</i>	(birinin) ahını almak, (birine) dünyayı zindan (zehir) etmek (dünyayı başına dar etmek), (birinin) günahına girmek (günahını almak), güneş çarpmak, hâlden anlamak (bilmek), kalbine girmek	6	-
<i>Olanlar Oldu Bana</i>	ağına düşürmek, canı istemek, çare aramak, oldu olanlar	4	-
	Toplam	10	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	5,0	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1972a). Olanlar oldu bana/Çapkın satıcı. [45’lik]. İstanbul: İstanbul Plak.

Tablo 36’da görüldüğü üzere sanatçının 1972 yılında çıkardığı “Olanlar Oldu Bana/Çapkın Satıcı” adlı 45’likte 2 farklı şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 10 farklı deyim kullanımı tespit edilmiştir. Herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmayan albümde, şarkı başına düşen deyim sayısı 5’tir.

Tablo 37

Dert Bende/Varsın Yansın (1972) Adlı 45’likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Dert Bende</i>	boynunu bükmek, dünyaya gelmek, gelip geçmek, leke sürmek	4	-
<i>Varsın Yansın</i>	gün geçmek, hayal kurmak	2	-
	Toplam	6	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	3,0	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1972b). Dert bende/Varsın yansın. [45’lik]. İstanbul: İstanbul Plak.

Tablo 37’de görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan “Dert Bende/Varsın Yansın” adlı 45’likte 2 adet şarkı yer almaktadır. Şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 6 farklı deyim kullanımı tespit edilmiş, atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 38

Ajda Pekkan Vol. III (1972) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Ay Doğarken</i>	-	-	-
<i>Ben Bir Köylü Kızıyım</i>	kalbini çalmak, yalnız kalmak, yürekler acısı	3	-
<i>İçiyorum</i>	aklından çıkmak, deli etmek, gece gündüz, sarhoş olmak	4	-
<i>İlkokulda Tanışmıştık</i>	arkasından koşmak, dünya başına yıkılmak, inkâr etmek, kopya vermek, sınıfta kalmak, yan yana	6	-
<i>Moda Yolunda</i>	başından atmak, dert olmak (kesilmek), dünyayı haram etmek, ne olur (olursun, olursunuz), tekrar etmek	5	-
<i>Sen Bir Yana Dünya Bir Yana</i>	deli gibi, hayatını vermek, muradına ermek	3	-
<i>Serseri</i>	adam olmak, terk etmek	2	-
<i>Seviyorum</i>	dal budak salmak	1	-
<i>Sev Sen De Gönlünce</i>	(bir şeye) kul olmak, sırra ermek	2	-
<i>Son Arzu</i>	-	-	-
<i>Tatlı Dünya</i>	boş yere, gözleri aramak	2	-
<i>Üzgün Yüzlü Dertli Akşam</i>	yalnız kalmak	1	-
Toplam		29	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,41	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1972c). Ajda Pekkan vol. III. [LP]. İstanbul: Regal Plak.

Tablo 38’de sanatçının 1972 yılında çıkardığı “Ajda Pekkan Vol. III” adlı albümüne yönelik bilgiler yer almaktadır. 12 şarkıdan oluşan albümde, 29 deyim tespit edilmiştir. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 6 farklı deyim ile *İlkokulda Tanışmıştık* şarkısında, en az deyim kullanımı ise birer deyim ile *Seviyorum* ve *Üzgün Yüzlü Dertli Akşam* şarkılarında görülmüştür. Herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmayan albümde, şarkı başına düşen deyim sayısı 2,41’dir.

Tablo 39

Kaderimin Oyunu/Kimler Geldi Kimler Geçti (1973) Adlı 45’likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Kaderimin Oyunu</i>	geçip gitmek, geri dönmek	2	-
<i>Kimler Geldi Kimler Geçti</i>	bir hoşluğu olmak, hasret gidermek, (birinin) kapısını çalmak	3	-
Toplam		5	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,5	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1973a). Kaderimin oyunu/Kimler geldi kimler geçti. [45’lik]. İstanbul: İstanbul Plak.

Tablo 39’da görüldüğü üzere sanatçı tarafından 1973 yılında çıkarılan “Kaderimin Oyunu/Kimler Geldi Kimler Geçti” adlı 45’likte 2 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki

şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 5 farklı deyim kullanımı tespit edilmiştir. Herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmayan albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2,5'tir.

Tablo 40

Tanrı Misafiri/İçme Sakın (1973) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>İçme Sakın</i>	güneş doğmak, kendinden geçmek, <i>çoğu zarar azı karar</i>	2	1
<i>Tanrı Misafiri</i>	hasret çekmek, tanrı misafiri, yer vermek, yüzü gülmek	4	-
Toplam		6	1
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,0	0,5

Kaynak: Pekkan, A. (1973b). Tanrı misafiri/İçme sakın. [45'lik]. İstanbul: İstanbul Plak.

Tablo 40'ta görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan "Tanrı Misafiri/İçme Sakın" adlı 45'likte 2 şarkı yer almaktadır. Şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 6 deyim ve bir atasözü tespit edilmiştir. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3, atasözü sayısı ise 0,5 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 41

Seninleyim/Palavra Palavra (1973) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Palavra Palavra</i>	kim bilir, ne olur (olursun, olursunuz), palavra atmak (savurmak, sıkmak), rüzgâr gibi	4	-
<i>Seninleyim</i>	açık kapı bırakmak, (birine) içinden gülmek	2	-
Toplam		6	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,0	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1973c). Seninleyim/Palavra palavra. [45'lik]. İstanbul: İstanbul Plak.

Tablo 41'de görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan "Seninleyim/Palavra Palavra" adlı 45'likte 2 şarkı yer almaktadır. Şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 6 deyim tespit edilmiştir. Atasözü kullanımına rastlanmayan albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3'tür.

Tablo 42

Nasılsın İyi Misin/İnanmam (1974) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>İnanmam</i>	boş(ta) kalmak	1	-
<i>Nasılsın İyi Misin</i>	-	-	-
Toplam		1	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		0,5	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1974a). Nasılsın iyi misin/İnanmam. [45'lik]. İstanbul: İstanbul Plak.

Tablo 42’de görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan “Nasılın İyi Misin/İnanmam” adlı 45’likte 2 şarkı yer almaktadır. Şarkıların incelenmesi sonucunda sadece 1 deyim tespit edilmiştir. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 0,5’tir.

Tablo 43

Sana Neler Edeceğim/Haram Olsun Bu Aşk Sana (1974) Adlı 45’likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Haram Olsun Bu Aşk Sana</i>	çocuk gibi, (bir şey birine) haram olmak, zehir gibi	3	-
<i>Sana Neler Edeceğim</i>	başına iş açmak, elinden hiçbir şey kurtulmamak, eskisi kadar (gibi), gözü dışarıda olmak, hakkından gelmek, hayrı dokunmak, oyuna gelmek, sabrı taşmak (tükenmek), sıra(sı) gelmek, neler, yanına bırakmamak (koymamak), <i>kadının fendi erkeği yendi</i>	11	1
	Toplam	14	1
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	7,0	0,5

Kaynak: Pekkan, A. (1974b). Sana neler edeceğim/Haram olsun bu aşk sana. [45’lik]. İstanbul: İstanbul Plak.

Tablo 43’te görüldüğü üzere sanatçının 1974 yılında çıkardığı “Sana Neler Edeceğim/Haram Olsun Bu Aşk Sana” adlı 45’likte 2 adet şarkı yer almaktadır. Şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 14 deyim ve 1 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 7, atasözü sayısı ise 0,5 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 44

Hoşgör Sen/Sana Ne Kime Ne (1975) Adlı 45’likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Hoşgör Sen</i>	boş yere, esir olmak, haksızlığa uğramak, hoş görmek, kendine dert etmek, neler, şeytana uymak, yan yana	8	-
<i>Sana Ne Kime Ne</i>	canı istemek, hesap sormak, karşısına çıkmak	3	-
	Toplam	11	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	5,5	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1975a). Hoşgör sen/Sana ne kime ne. [45’lik]. İstanbul: İstanbul Plak.

Tablo 44’te görüldüğü üzere sanatçının 1975 yılında çıkardığı “Hoşgör Sen/Sana Ne Kime Ne” adlı 45’likte 2 şarkı yer almaktadır. Şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 11 deyim tespit edilmiştir. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 5,5’tir.

Tablo 45

Al Beni/Aşk Budur (1975) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Al Beni</i>	güç gelmek, yanına almak, yan yana, yardımına koşmak, yeter de artar	5	-
<i>Aşk Budur</i>	aklı başından gitmek, başı dönmek, daldan dala konmak, sarhoş etmek, <i>gönüller bir olunca samanlık seyran olur</i>	4	1
Toplam		9	1
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		4,5	0,5

Kaynak: Pekkan, A. (1975b). Al beni/Aşk budur. [45'lik]. İstanbul: İstanbul Plak.

Tablo 45'e bakıldığında sanatçının "Al Beni/Aşk Budur" adlı 45'lik albümünde 2 adet şarkı yer almaktadır. Şarkıların incelenmesi sonucunda 9 deyim ve 1 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 4,5 iken atasözü sayısı 0,5'tir.

Tablo 46

Hoş Gör Sen (1975) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Al Beni</i>	güç gelmek, yanına almak, yan yana, yardımına koşmak, yeter de artar	5	-
<i>Çapkın Satıcı</i>	(birinin) ahını almak, (birine) dünyayı zindan (zehir) etmek (dünyayı başına dar etmek), (birinin) günahına girmek (günahını almak), güneş çarpmak, hâlden anlamak (bilmek), kalbine girmek	6	-
<i>Dert Bende</i>	boynunu bükmek, dünyaya gelmek, gelip geçmek, leke sürmek	4	-
<i>Hoş Gör Sen</i>	boş yere, esir olmak, haksızlığa uğramak, hoş görmek, kendine dert etmek, neler, şeytana uymak, yan yana	8	-
<i>İçme Sakın</i>	güneş doğmak, kendinden geçmek, <i>çoğu zarar, azı karar</i>	2	1
<i>İnanmam</i>	boş(ta) kalmak	1	-
<i>Kaderimin Oyunu</i>	geçip gitmek, geri dönmek	2	-
<i>Kimler Geldi Kimler Geçti</i>	bir hoşluğu olmak, hasret gidermek, (birinin) kapısını çalmak	3	-
<i>Nasılsın İyi Misin?</i>	-	-	-
<i>Olanlar Oldu Bana</i>	ağına düşürmek, canı istemek, çare aramak, oldu olanlar	4	-
<i>Palavra Palavra</i>	kim bilir, ne olur (olursun, olursunuz), palavra atmak (savurmak, sıkmak), rüzgâr gibi	4	-
<i>Sana Ne Kime Ne</i>	canı istemek, hesap sormak, karşısına çıkmak	3	-
<i>Sana Neler Edeceğim</i>	başına iş açmak, elinden hiçbir şey kurtulmamak, eskisi kadar (gibi), gözü dışarıda olmak, hakkından gelmek, hayrı dokunmak, neler, oyuna gelmek, sabrı taşmak (tükenmek), sıra(sı) gelmek, yanına bırakmamak (koymamak), <i>kadının fendi erkeği yendi</i>	11	1
<i>Seninleyim</i>	açık kapı bırakmak, (birine) içinden gülmek	2	-
<i>Tanrı Misafiri</i>	hasret çekmek, tanrı misafiri, yer vermek, yüzü gülmek	4	-
<i>Varsın Yansın</i>	gün geçmek, hayal kurmak	2	-
Toplam		61	2
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,81	0,12

Kaynak: Pekkan, A. (1975c). Hoş gör sen. [LP]. İstanbul: İstanbul Plak.

Tablo 46’da sanatçının 1975 yılında çıkardığı “Hoş Gör Sen” adlı albümüne yönelik bilgiler yer almaktadır. 16 şarkının yer aldığı albümde, 61deyim ve 2 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Albümde, en fazla deyim kullanımına 11 deyim ile *Sana Neler Edeceğim* adlı şarkıda, en az deyim kullanımına ise 1 deyim ile *İnanmam* adlı şarkıda rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,81 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,12’dir.

Tablo 47

Sana Neler Edeceğim (1975) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Erkek Adın</i>	ezelden beri (birini), gözüm görmesin, kerem gibi	3	-
<i>Haram Olsun</i>	çocuk gibi, (bir şey birine) haram olmak, zehir gibi	3	-
<i>Hoş Gör Sen</i>	boş yere, esir olmak, haksızlığa uğramak, hoş görmek, kendine dert etmek, neler, şeytana uymak, yan yana	8	-
<i>İçme Sakın</i>	güneş doğmak, kendinden geçmek, çoğu zarar, azı karar	2	1
<i>İnanmam</i>	boş(ta) kalmak	1	-
<i>Kimler Geldi Kimler Geçti</i>	bir hoşluğu olmak, hasret gidermek, (birinin) kapısını çalmak	3	-
<i>Nasulsın İyi Misin?</i>	-	-	-
<i>Palavra Palavra</i>	kim bilir, ne olur (olursun, olursunuz), palavra atmak (savurmak, sıkmak), rüzgâr gibi	4	-
<i>Sana Neler Edeceğim</i>	başına iş açmak, elinden hiçbir şey kurtulmamak, eskisi kadar (gibi), gözü dışarıda olmak, hakkından gelmek, hayrı dokunmak, neler, oyuna gelmek, sabrı taşmak (tükenmek), sıra(sı) gelmek, yanına bırakmamak (koymamak), kadının fendi erkeği yendi	11	1
<i>Sana Ne Kime Ne</i>	canı istemek, hesap sormak, karşısına çıkmak	3	-
<i>Seninleyim</i>	açık kapı bırakmak, (birine) içinden gülmek	2	-
<i>Tanrı Misafiri</i>	hasret çekmek, tanrı misafiri, yer vermek yüzü gülmek	4	-
	Toplam	44	2
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	3,66	0,16

Kaynak: Pekkan, A. (1975d). Sana neler edeceğim. [LP]. İstanbul: İstanbul Plak.

Tablo 47’de sanatçının 1975 yılında çıkardığı “Sana Neler Edeceğim” albümüne yönelik bilgiler verilmiştir. 12 şarkının yer aldığı albümde 44 deyim ve 2 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımına 11 deyim ile *Sana Neler Edeceğim* adlı şarkıda, en az deyim kullanımına ise 1 deyim ile *İnanmam* şarkısında rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,66 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,16’dır.

Tablo 48

Ne Varsa Bende Var/Yere Bakan Yürek Yakan (1976) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Ne Varsa Bende Var</i>	aklı almamak, bıkip usanmak, boş(ta) kalmak, çekip gitmek, elden kaçırmak, gözü doymak, gücü yetmek, inkâr etmek, ne kadar varsa, yanına kâr kalmak	10	-
<i>Yere Bakan Yürek Yakan</i>	aklı fikri birinde olmak, yere bakan yürek yakan	2	-
Toplam		12	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		6,0	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1976a). Ne varsa bende var/Yere bakan yürek yakan. [45'lik]. İstanbul: Burç Plakçılık.

Tablo 48'de görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan “Ne Varsa Bende Var/Yere Bakan Yürek Yakan” adlı 45'likte 2 şarkı yer almaktadır. İlgili şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 12 farklı deyim kullanımı tespit edilmiştir. Atasözü kullanımına rastlanmayan albümde, şarkı başına düşen deyim sayısı 6'dır.

Tablo 49

Gözünaydın/Kim Ne Derse Desin (1976) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Gözünaydın</i>	gözün aydın!, olan oldu, şakası yok, tat vermek	4	-
<i>Kim Ne Derse Desin</i>	canı yanmak, zor gelmek	2	-
Toplam		6	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,0	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1976b). Gözünaydın/Kim ne derse desin. [45'lik]. İstanbul: Plaksan.

Tablo 49'da görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan “Gözünaydın/Kim Ne Derse Desin” adlı 45'likte 2 şarkı yer almaktadır. İlgili şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 6 farklı deyim kullanımı tespit edilmiştir. Atasözü kullanımına rastlanmayan albümde, şarkı başına düşen deyim sayısı 3'tür.

Tablo 50

Ağlama Yarım/Sakın Sakın Ha (1977) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Ağlama Yarım</i>	göz bebeği, haber almak, kahr (kahrını) çekmek, karalar bağlamak (giymek), şakası yok	5	-
<i>Sakın Sakın Ha</i>	dil (diller) dökmek, gözlerinin içi gülmek, neler, sakın ha!, yüzüne gülmek	5	-
Toplam		10	0
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		5,0	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1977a). Ağlama yarım/Sakın sakın ha. [45'lik]. İstanbul: Plaksan.

Tablo 50’de görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan “Ağlama Yârim/Sakin Sakın Ha” adlı 45’likte 2 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 10 farklı deyim tespit edilmiş, atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 5’tir.

Tablo 51

Süperstar (1977) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Anlamadım Gitti</i>	aklı ermek, bile bile, çıkar yol	3	-
<i>Baksana Talihe</i>	akıl ermek, boş gezmek, boş vermek, eline düşmek, içi yanmak, kalbine girmek, kördüğüm, nasip olmak, sarıp sarmalamak	9	-
<i>Daha Neler</i>	canından bezmek (bıkmak veya usanmak), karalar bağlamak (giymek), neler, öcünü almak	4	-
<i>Gözün Aydın</i>	gözün aydın!, olan oldu, şakası yok, tat vermek	4	-
<i>Hancı</i>	gözü görmemek, hesap görmek, kadeh kaldırmak, sarhoş olmak	4	-
<i>Kendi Kendimle Ben</i>	kendi kendine, yabancı gibi durmak	2	-
<i>Kim Ne Derse Desin</i>	canı yanmak, zor gelmek	2	-
<i>Mediterranie*</i>			
<i>Veda Etmem</i>	boş yere, kendini kaybetmek, veda etmek, zor gelmek	4	-
<i>Yeni Bir Gün Doğdu Bize</i>	aklına gelmek, el uzatmak, gün doğmak, kıyamet kopmak, ümit doğmak, yardımına koşmak, bugün bana ise yarın sana, iki gönül bir olunca samanlık seyran olur	6	2
Toplam		38	2
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		4,22	0,22

Kaynak: Pekkan, A. (1977b). Süperstar. [LP]. İstanbul: Plaksan. * Şarkı sözleri yabancı olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 51’de sanatçının 1977 yılında çıkardığı “Süperstar” albümüne yönelik bilgiler verilmektedir. 10 şarkılı albümde, 38 deyim ve 2 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Albümde en fazla deyim kullanımına 9 deyim ile *Baksana Talihe* adlı şarkıda, en az deyim kullanımına ise ikişer deyim ile *Kendi Kendimle Ben* ve *Kim Ne Derse Desin* adlı şarkılarda rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 4,2 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,22’dir.

Tablo 52

Ya Sonra/Yeniden Başlasın (1978) Adlı 45’likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Ya Sonra</i>	acı(sını) çekmek, hoşça kal (kalın), yola çıkmak, yüzüne bakmamak	4	-
<i>Yeniden Başlasın</i>	söz dinlemek	1	-
	Toplam	5	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	2,5	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1978). *Ya sonra/Yeniden başlasın*. [45’lik]. İstanbul: Plaksan.

Tablo 52’de görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan “Ya Sonra/Yeniden Başlasın” adlı 45’likte 2 adet şarkı yer almaktadır. İlgili şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 5 farklı deyim tespit edilmiştir. Herhangi bir atasözü kullanımı tespit edilmeyen albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2,5 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 53

Süperstar 2 (1979) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Bambaşka Biri</i>	arkasını dönmek, ayakta kalmak, geri almak, kapı(sı) açık, meydan okumak, yalnız kalmak	6	-
<i>Bir Köşede Yalnız</i>	aklını almak, (birinin) kapısını çalmak, sözünü tutmak, yalnız kalmak	4	-
<i>Dile Kolay</i>	bile bile, dile kolay, gözünden yaş boşanmak, neler, uzaktan bakmak (seyirci kalmak), ateş düştüğü yeri yakar	5	1
<i>Duramaz Ki Dünya</i>	gönlü zengin, içi içine sığmamak, kalbi çarpmak, set çekmek, yüzüne gülmek, iki kere iki dört eder	5	1
<i>Haykıracak Nefesim Kalmasa Bile</i>	farz etmek, fırsat vermek, kalbi çarpmak, sıfırdan başlamak, söz(ü) geçmek	5	-
<i>Hepsi Boş</i>	-	-	-
<i>Olsun Varsın</i>	(birine) acı vermek, akılı almamak, (bir şeyi) kendi hâlinde bırakmak, razı olmak (gelmek)	4	-
<i>Sen Olurdun Yine</i>	ölüp ölüp dirilmek, yol göstermek	2	-
<i>Ya Sonra</i>	acı(sını) çekmek, hoşça kal (kalın), yola çıkmak, yüzüne bakmamak	4	-
<i>Yeniden Başlasın</i>	söz dinlemek	1	-
	Toplam	36	2
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	3,6	0,2

Kaynak: Pekkan, A. (1979). *Süperstar 2*. [LP]. İstanbul: Plaksan.

Tablo 53’te sanatçının 1979 yılında çıkardığı “Süperstar 2” albümüne yönelik bilgiler verilmiştir. 10 adet şarkıdan oluşan albümde 36 deyim ve 2 atasözü tespit edilmiştir. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımına 6 deyim ile *Bambaşka Biri* adlı şarkıda, en az deyim

kullanımına ise 1 deyim ile *Yeniden Başlasın* adlı şarkıda rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,6 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,2'dir.

Tablo 54

Pet'r Oil/Loving On Petrol (1980) Adlı 45'likte Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Loving On Petrol*</i>		-	-
<i>Pet'r Oil</i>	(birinin, bir işin) ardına (arkasına) düşmek, dizginleri ele vermek, güneş doğmak, kanına girmek, kim bilir, ne kadar, neler, yâr olmak	8	-
Toplam		8	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		8,0	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1980). *Pet'r oil/Loving on petrol*. [45'lik]. İstanbul: Plaksan.

* Şarkı sözleri yabancı olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 54'te görüldüğü üzere sanatçının 1980 yılında çıkardığı Eurovision Şarkı Yarışması'nda seslendirdiği şarkıdan oluşan "Petrol" adlı 45'likte 2 şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkının incelenmesi sonucunda 8 deyim kullanımı tespit edilmiş, herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Şarkı başına düşen deyim sayısı 8 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 55

Sen Mutlu Ol (1981) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Affetmem Seni</i>	ilaç olmak, muhtaç olmak, tek başına, var olmak, yanında olmak, zor gelmek	6	-
<i>Bir Garip Yolcuym</i>	alın yazısı, ümidini kaybetmek, yolunu kaybetmek, hancı sarhoş yolcu sarhoş	3	1
<i>Bir Gün</i>	aklına gelmek, sahile vurmak, söz vermek, yanına almak, (bir şeyin) zamanı geçmek	6	-
<i>Dertliyim Arkadaş</i>	canından bezmek (bıkmak veya usanmak), gurbete gitmek	2	-
<i>Felek</i>	ah etmek, boş yere, boynunu bükmek, kanadı kırılmak, muhtaç etmek, perişan etmek, yola (yollara) düşmek, yüzü gülmek	8	-
<i>Gerçek ve Düş</i>	huzur vermek, sessiz sedasız	2	-
<i>Mihrabım Diyerek</i>	yer vermek, yuva kurmak, yüz vurmak	3	-
<i>Ömür Boyu</i>	ayrısı gayrısı olmamak, gelip geçmek, ömür boyu, yol çizmek, yüreği çarpmak	5	-
<i>Sen Mutlu Ol</i>	acı çekmek, dönüp geriye bakmak, ettiği yanına (kâr) kalmak, fark etmek, inim inim inlemek, kalp (kalbini) kırmak, merak etmek, mutlu olmak, ne olur (olursun, olursunuz), vaat etmek, yalnız kalmak	11	-
<i>Sonbahar Rüzgârları</i>	aklına gelmek	1	-
Toplam		47	1
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		4,7	0,1

Kaynak: Pekkan, A. (1981). *Sen mutlu ol*. [LP]. İstanbul: Yaşar Plakçılık.

Tablo 55’te sanatçının 1981 yılında çıkardığı “Sen Mutlu Ol” albümüne yönelik bilgiler verilmiştir. 10 şarkının yer aldığı albümde, 47 deyim ve 1 atasözü tespit edilmiştir. En fazla deyim kullanımına 11 deyim ile albümle aynı adı taşıyan *Sen Mutlu Ol* adlı şarkıda, en az deyim kullanımına ise 1 deyim ile *Sonbahar Rüzgârları* adlı şarkıda rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 4,7 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,1’dir.

Tablo 56

Süperstar 3 (1983) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Bir Günah Gibi</i>	gözlerinin içi gülmek, içi kan ağlamak	2	-
<i>Beyaz Ev</i>	neler	1	-
<i>Düşünme Hiç</i>	akıllı geçinmek, gün görmemek, kalp (kalbini) kırmak, kendi kendine	4	-
<i>Güneş Yorgun</i>	-	-	-
<i>Kader Rüzgârı</i>	canı yanmak, gözleri kapanmak, kendini bulmak, mutlu olmak, neler	5	-
<i>Sana Doğru</i>	dolanıp durmak, günlük güneşlik görünmek, pusu kurmak	3	-
<i>Sen ve Ben</i>	uzaktan bakmak(seyirci kalmak)	1	-
<i>Sihirli Aşk</i>	ateş gibi, çocuk gibi, gelip geçmek, sürüp gitmek	4	-
<i>Son Yolcu</i>	gözü görmemek, güneş doğmak, yanına sokulmak	3	-
<i>Uykusuz Her Gece</i>	içinden bir şeyler kopmak, kendini bulmak, sabaha kadar	3	-
	Toplam	26	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	2,6	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1983). Süperstar 3. [LP]. İstanbul: Balet Plak.

Tablo 56’da görüldüğü üzere sanatçı tarafından 1983 yılında çıkarılan “Süperstar 3” albümünde 10 şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 26 deyim kullanımı tespit edilmiştir. En fazla deyim kullanımına 5 deyim ile *Kader Rüzgârı* şarkısında, en az deyim kullanımına ise birer deyim ile *Beyaz Ev*, *Sen ve Ben* adlı şarkılarda rastlanmıştır. Atasözü kullanımına rastlanmayan albümde, şarkı başına düşen deyim sayısı 2,6 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 57

Ajda Pekkan ve Beş Yıl Önce On Yıl Sonra (1984) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Ah! Fatma</i>	alın yazısı, (birinin) başına gelmek, bir arada, (bir şey için veya bir şeye) deli olmak, yağmur yağmak	5	-
<i>Bir Gece Sahnede</i>	dans etmek, ne olur (olursun, olursunuz), perde inmek, veda etmek	4	-
<i>Bir Masal Anlatsam</i>	güneş batmak, kendini bırakmak, masal anlatmak	3	-
<i>Bir Tek Şey</i>	gelip geçmek	1	-
<i>Elimde Olsa</i>	elinde olsa, inkâr etmek, mutlu olmak, yok etmek, yolları ayrılmak	5	-
<i>O Benim Dünyam</i>	cana (canına) can katmak, güneş açmak, kanı donmak (çekilmek), (birine) karşı durmak, nefes almak, nefret etmek, (birinin) ödünü koparmak (patlatmak), yok olmak	8	-
<i>Onlar Gibi Olsak</i>	el ele gezmek, el sallamak, göz göze gelmek, güneş batmak, hayal etmek, yerinde olmak	6	-
<i>Şarkılar</i>	dilinden düşürmemek, hoşça kal (kalın)	2	-
<i>Uçan Halı</i>	deli dolu	1	-
<i>Yolculuk</i>	acı çekmek (duymak), geri dönmek, gözyaşı dökmek, gülüp geçmek, mest olmak, söz dinlemek (tutmak)	6	-
Toplam		41	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		4,1	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1984). *Ajda Pekkan & Beş Yıl Önce On Yıl Sonra*. [LP]. İstanbul: Balet Plak.

Tablo 57’de görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan “Ajda Pekkan ve Beş Yıl Önce On Yıl Sonra” albümünde 10 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda 41 deyim tespit edilmiştir. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 8 farklı deyim ile *O Benim Dünyam* şarkısında, en az deyim kullanımı ise birer deyim ile *Bir Tek Şey* ve *Uçan Halı* şarkılarında görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 4,1 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 58

Süperstar 4 (1987) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Beni de</i>	aradığını bulamamak, günü gününe uymaz	2	-
<i>Hatırlar Mısın?</i>	kim bilir, (bir yere) yolu düşmek	2	-
<i>Her Şeye Değersin</i>	çiçek gibi, içine çekilmek (kapanmak), takılı kalmak	3	-
<i>Kim Olsa Anlatır</i>	dile kolay, (bir işe) dört elle sarılmak (yapışmak), fark etmek, gelip geçmek, nefes almak, (bir şeyin) zamanı geçmek	6	-
<i>Sen Benim Şarkularımsın</i>	sır tutmak (saklamak), yıldız akmak (kaymak, uçmak)	2	-
<i>Seninle Bir Bütünüz</i>	çocuk gibi, ıslıl ıslıl, içi içine sığmamak, kim bilir, üstüne titremek	5	-
<i>Sevgiler Ölünceye Kadar</i>	dolup taşmak, gözünü (gözlerini) açmak, sözü geçmek	3	-
<i>Son Dansı Bana Sakla</i>	geç kalmak, deli dolu	2	-
<i>Yalnızlık Yolcusu</i>	deli gibi, dünyası kararmak	2	-
<i>Yeniden</i>	dans etmek, dönüp geriye bakmak, kalbi çarpmak, nasıl olsa	4	-
	Toplam	31	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	3,1	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1987). Süperstar 4. [LP]. İstanbul: Balet Plak.

Tablo 58’de sanatçının 1987 yılında çıkardığı “Süperstar 4” albümüne yönelik bilgiler yer almaktadır. 10 şarkılık albümde toplam 31 deyim tespit edilmiştir. Albümde en fazla deyim kullanımına 6 deyim ile *Kim Olsa Anlatır* şarkısında, en az deyim kullanımına ise ikişer deyim ile *Beni De*, *Hatırlar Mısın?* *Sen Benim Şarkularımsın*, *Son Dansı Bana Sakla* ve *Yalnızlık Yolcusu* şarkılarında rastlanmıştır. Atasözü kullanımı tespit edilmeyen albümde, şarkı başına düşen deyim sayısı 3,1’dir.

Tablo 59

Unutulmayanlar (1989) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Affetmem Seni</i>	ilaç olmak, muhtaç olmak, tek başına, var olmak, yanında olmak, zor gelmek	6	-
<i>Alışmak Sevmekten Daha Zor</i>	ilaç olmak, muhtaç olmak, tek başına, var olmak, yanında olmak, zor gelmek	6	-
<i>Aşk Oyun Değil</i>	başlı başına	1	-
<i>Bir Anda</i>	âşık olmak, çocuk gibi, gözlerinin içi gülmek, içinden gelmek, (bir şeyden) zevk almak (duymak)	5	-
<i>Bir Dost Bulamadım</i>	eli varmamak (gitmemek), giyinip kuşanmak, gözünden (gözlerinden) yaş (yaşlar) boşanmak, haber almak, (bir şeye, bir kimseye) yazık olmak	5	-
<i>Bir Garip Yolcuyum</i>	alın yazısı, ümidini kaybetmek, yolunu kaybetmek, hancı sarhoş yolcu sarhoş	3	1
<i>Dertliyim Arkadaş</i>	canından bezmek (bıkmak veya usanmak), gurbete gitmek	2	-
<i>Felek</i>	ah etmek, boş yere, boynunu bükmek, kanadı kırılmak, muhtaç etmek, perişan etmek, yola (yollara) düşmek, yüzü gülmek	8	-
<i>Mihrabım Diyerek</i>	yer vermek, yuva kurmak, yüz vurmak	3	-
<i>Sen Mutlu Ol</i>	acı çekmek, dönüp geriye bakmak, ettiği yanına (kâr) kalmak, fark etmek, inim inim inlemek, kalp (kalbini) kırmak, merak etmek, mutlu olmak, ne olur (olursun, olursunuz), vaat etmek, yalnız kalmak	11	-
<i>Sevdim Seni</i>	bir olmak, kabul etmek, ömrünü vermek	3	-
<i>Sonbahar Rüzgârları</i>	aklına gelmek	1	-
	Toplam	54	1
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	4,5	0,08

Kaynak: Pekkan, A. (1989a). Unutulmayanlar. [CD]. İstanbul: Yaşar Plakçılık.

Tablo 59’da görüldüğü üzere sanatçı tarafından 1989 yılında çıkarılan “Unutulmayanlar” albümünde 12 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 54 deyim ve *Bir Garip Yolcuyum* adlı şarkıda 1 atasözü kullanımına rastlanmıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımına 11 deyim ile *Sen Mutlu Ol* şarkısında, en az deyim kullanımına ise birer deyim ile *Aşk Oyun Değil* ve *Sonbahar Rüzgârları* şarkılarında rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 4,5 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,08’dir.

Tablo 60

Ajda '90 (1989) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Bana Dönme Bir Daha</i>	-	-	-
<i>Bir Yabancı Gibi</i>	er geç, geri dönmek, içini yakmak, kolay değil, söküp atmak	5	-
<i>Dinlemelisin Beni</i>	bir kalemde, güneş batmak, kalbini dinlemek, iki kere iki dört eder	3	1
<i>Doğru Mu Değil Mi?</i>	aklı fikri bir şeyde olmak, mavi boncuk dağıtmak, sıra(sı) gelmek, yalancının mumu yatıya kadar yanar	3	1
<i>Hayırdır İnşallah</i>	elini tutmak, elini uzatmak, hasret gidermek, hayırdır inşallah, ne ala memleket	5	-
<i>Her Yaşın Bir Güzelliği Var</i>	uzaklara gitmek	1	-
<i>Ne Günler Olur Ya</i>	gözleri dolmak (dolu dolu olmak), güneş doğmak	2	-
	ateş bacayı (saçağı) sarmak, çocuk olmak, şeytana uymak, yer bulmak	4	-
<i>Resmin Yok Bende</i>	hayal olmak, rüzgâr gibi, yüzü gülmek	3	-
<i>Sana Bana Yeter</i>	açgözlülük etmek, feda olsun!, gönlü zengin, hayal kurmak	4	-
<i>Yaşanası Dünya</i>	eğrisiyle doğrusuyla, eline geçmek, kendi kendine, yalan dolan, yanı sıra, yola (yollara) düşmek	6	-
<i>Yaz Yaz Yaz</i>	bile bile, (bir şeyin) üstüne gelmek, karşısına çıkmak, kendini göstermek	4	-
<i>Yazık Olur</i>	buram buram kokmak, tutsak olmak, (bir şeye, bir kimseye) yazık olmak	3	-
	Toplam	43	2
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	3,30	0,15

Kaynak: Pekkan, A. (1989b). Ajda '90. [CD]. İstanbul: Emre Plak.

Tablo 60'ta görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan "Ajda '90" adlı albümde 13 adet şarkı yer almaktadır. Albümde yer alan şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 43 deyim ve 2 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. En fazla deyim kullanımı 6 farklı deyim ile *Yaşanası Dünya* şarkısında, en az deyim kullanımı ise 1 deyim ile *Her Yaşın Bir Güzelliği Var* şarkısında görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,30 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,15'tir.

Tablo 61

Seni Seçtim (1991) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Bana Dönme Bir Daha</i>	-	-	-
<i>Bir Yabancı Gibi</i>	er geç, geri dönmek, içini yakmak, kolay değil, söküp atmak	5	-
<i>Bu Bahar</i>	ant içmek, (biriyle, bir şeyle) baş başa kalmak, âşık olmak, deli gibi, zeytin dalı uzatmak	5	-
<i>Dönüyorum</i>	geri dönmek, kolay değil, meydan okumak, razı olmak (gelmek), yüzünü kara çıkarmak	5	-
<i>Eline Gözüne Dizine Dursun</i>	ağızıyla kuş tutsa..., bulunmaz Bursa (Hint) kumaşı, elini veren kolunu alamaz, gözü doymak, gözüne dizine dursun, imkânı yok, karar vermek, uğur ola! (uğurlar olsun!)	8	-
<i>Haydi Durma</i>	dışa vurmak, içine atmak, içini dökmek, terk etmek, yerden yere vurmak, yeter ki	6	-
<i>İnanılır Gibi Değil</i>	burnunda tütme, deli dolu, dünya başına yıkılmak, içi yanmak, inanılır gibi (şey) değil, veda etmek, yüreği sızlamak, zor gelmek	8	-
<i>Kâbus Gibi Gelme Üstüme Oyun Etti Gözlerin</i>	sözünden dönmek, terk etmek, (bir şeyin) üstüne gelmek bakakalmak, boynunu bükmek, dert olmak (kesilmek), fark etmek, gözleri dolmak (dolu dolu olmak), gözü akmak, gözü dalmak, (birine) oyun etmek, yenik düşmek, yüreğine su serpmek	3 10	- -
<i>Ölüm Yok Ya Sonunda</i>	dört bir taraf (yan), (birine) hak vermek, içine atmak, ne çıkar	4	-
<i>Sevgide Seni Seçtim</i>	gözünden (gözlerinden) yaş (yaşlar) boşanmak	1	-
<i>Vazgeçme</i>	dert yanmak	1	-
<i>Yalancı Dünya</i>	arkadan vurmak, çarkı dönmek, dar gelmek, (birinin) gözünün (gözlerinin) içine bakmak	4	-
<i>Yalnızlığa Hüküm Giydim</i>	gözbebeği, hâlel gelmek, hesap sormak, hüküm giymek, önde gelmek, sen bilirsin, umurunda olmamak	7	-
Toplam		67	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		4,78	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (1991). Seni seçtim. [CD]. İstanbul: Emre Plak.

Tablo 61’de sanatçı tarafından 1991 yılında çıkarılan “Seni Seçtim” albümüne yönelik bilgiler verilmiştir. 14 şarkılık albümde; toplam 67 deyim kullanımı tespit edilmiş, herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımına 10 deyim ile *Oyun Etti Gözlerin* adlı şarkıda, en az deyim kullanımına ise birer deyim ile *Sevgide Seni Seçtim* ve *Vazgeçme* adlı şarkılarda rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 4,78 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 62

Ajda '93 (1993) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Ağlama Anne</i>	elde avuçta (ne varsa), ne olur (olursun, olursunuz), yola (yollara) düşmek	3	-
<i>Başkasını Tanımam</i>	başiboş kalmak, bir hoşluğu olmak, fark etmek, gözünü (gözlerini) açmak, hayra yormak, kuytu köşe	6	-
<i>Düşme Sakın</i>	dengi dengine, ders olmak, geri dönmek, gözüne (gözlerine) bakmak, kendi kendine, para etmek, söze son vermek, düşenin dostu olmaz	7	1
<i>Eyvah</i>	acı çekmek, akli başından gitmek, karşı koymak, tehlike çanları çalmak	4	-
<i>Gül Dostum Gül</i>	boş vermek, yüreği sızlamak	2	-
<i>Oldum Olası</i>	aklına gelmek, elini tutmak, elini uzatmak, kendini toparlamak (toplamak), oldum olası, perde inmek	6	-
<i>Oyalama Beni</i>	baştan çıkarmak, fark etmek, hâkim olmak, insafa gelmek, kim bilir, ne kadar, ne olur (olursun, olursunuz), veda etmek	8	-
<i>Sarı Bana</i>	aklı başından gitmek, (bir şey için veya bir şeye) deli olmak, inat etmek, kül gibi	4	-
<i>Yok</i>	kül gibi	1	-
<i>365 Gün</i>	derdini çekmek, dile kolay, kar gibi, söz vermek	4	-
Toplam		45	1
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		4,50	0,1

Kaynak: Pekkan, A. (1993). Ajda '93. [CD]. İstanbul: Raks Müzik.

Tablo 62’de görüldüğü üzere sanatçı tarafından 1993 yılında çıkarılan “Ajda ‘93” albümünde 10 adet şarkı yer almaktadır. İlgili şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 45 deyim ve 1 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Albüm içerisinde en fazla deyim 8 farklı deyim ile *Oyalama Beni* şarkısında, en az deyim ise 1 deyim ile *Yok* şarkısında görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 4,5 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,1’dir.

Tablo 63

Ajda Pekkan (1996) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Aşk Oyunu</i>	gün geçmek	1	-
<i>Bang Bang*</i>		-	-
<i>Boş Vermişim Dünyaya</i>	boş vermek, gözünü açmak, gün geçirmek (öldürmek), yaza çıkmak	4	-
<i>Dönmem Sana</i>	gözleri yaşarmak	1	-
<i>Dünya Dönüyor</i>	başı dönmek, haber göndermek	2	-
<i>Et Ce't Pour Toi*</i>		-	-
<i>İki Yabancı</i>	dalıp gitmek, şahit olmak, şaka yapmak, yan yana, <i>âşığın gözü kördür</i>	4	1
<i>İlk Aşkım</i>	başı belada olmak, geç kalmak, kim bilir	3	-
<i>Oyalama Beni</i>	baştan çıkarmak, fark etmek, hâkim olmak, insafa gelmek, kim bilir, ne kadar, ne olur (olursun, olursunuz), veda etmek	8	-
<i>Saklambaç</i>	ne olur (olursun, olursunuz)	1	-
<i>Sevdiğim Adam</i>	-	-	-
<i>Üç Kalp</i>	gözleri aramak, hem de nasıl, karar vermek, yol çizmek	4	-
	Toplam	28	1
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	2,8	0,1

Kaynak: Pekkan, A. (1996). Ajda Pekkan. [CD]. İstanbul: Tempa & Foneks.

* Şarkı sözleri yabancı olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 63'te görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan "Ajda Pekkan" albümünde 12 adet şarkı yer almaktadır. Albümde yer alan şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 28 deyim ve 1 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. En fazla deyim kullanımına 8 farklı deyim ile *Oyalama Beni* şarkısında, en az deyim kullanımına ise birer deyim ile *Aşk Oyunu*, *Dönmem Sana* ve *Saklambaç* şarkılarında rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2,8 iken atasözü sayısı 0,1'dir.

Tablo 64

The Best Of Ajda Pekkan (1998) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Bambaşka Biri</i>	arkasını dönmek, ayakta kalmak, geri almak, kapı(sı) açık, meydan okumak, yalnız kalmak	6	-
<i>Boş Sokak</i>	ne yazık ki	1	-
<i>Dile Kolay</i>	bile bile, dile kolay, gözünden yaş boşanmak, neler, uzaktan bakmak (seyirci kalmak), ateş düştüğü yeri yakar	5	1
<i>Haram Olsun</i>	çocuk gibi, (bir şey birine) haram olmak, zehir gibi	3	-
<i>Haykıracak Nefesim</i>	farz etmek, fırsat vermek, kalbi çarpmak, sıfırdan başlamak,	5	-
<i>Kalması Bile</i>	söz(ü) geçmek		
<i>Her Yerde Kar Var</i>	buz gibi olmak, dünya başına dar olmak (gelmek), (bir şeye, bir kimseye) yazık olmak	3	-
<i>Hoş Gör Sen</i>	boş yere, esir olmak, hoş görmek, haksızlığa uğramak, kendine dert etmek, neler, şeytana uymak, yan yana	8	-
<i>Kimler Geldi Kimler Geçti</i>	bir hoşluğu olmak, hasret gidermek, (birinin) kapısını çalmak	3	-
<i>Ne Tadı Var Bu Dünyanın</i>	yorgun düşmek	1	-
<i>Ne Varsa Bende Var</i>	aklı almamak, bıkip usanmak, boş(ta) kalmak, çekip gitmek, elden kaçırmak, gözü doymak, gücü yetmek, inkâr etmek, ne kadar varsa, yanına kâr kalmak	10	-
<i>O Benim Dünyam</i>	cana (canına) can katmak, güneş açmak, kanı donmak (çekilmek), (birine) karşı durmak, nefes almak, nefret etmek, (birinin) ödünü koparmak (patlatmak), yok olmak	8	-
<i>Palavra</i>	kim bilir, ne olur (olursun, olursunuz), palavra atmak (savurmak, sıkmak), rüzgâr gibi	4	-
<i>Uykusuz Her Gece</i>	içinden bir şeyler kopmak, kendini bulmak, sabaha kadar	3	-
<i>Üç Kalp</i>	gözleri aramak, hem de nasıl, karar vermek, yol çizmek	4	-
<i>Ya Sonra</i>	acı(sını) çekmek, hoşça kal (kalın), yola çıkmak, yüzüne bakmamak	4	-
<i>Yeniden Başlasın</i>	söz dinlemek	1	-
	Toplam	69	1
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	4,31	0,06

Kaynak: Pekkan, A. (1998). The best of Ajda Pekkan. [CD]. İstanbul: Elenor Müzik.

Tablo 64’te sanatçı tarafından 1998 yılında çıkarılan “The Best Of Ajda Pekkan” albümüne yönelik bilgiler yer almaktadır. Sanatçının en iyi şarkılarını topladığı albümde 16 şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 69 deyim ve 1 atasözü tespit edilmiştir. En fazla deyim kullanımına 10 deyim ile *Ne Varsa Bende Var* şarkısında, en az deyim kullanımına ise birer deyim ile *Boş Sokak*, *Ne Tadı Var Bu Dünyanın* ve *Yeniden Başlasın* şarkılarında rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 4,31 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,06’dır.

Tablo 65

Diva (2000) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Aşka İnanma</i>	hasret gidermek, içine işlemek, ne olur (olursun, olursunuz)	3	-
<i>Atlı Karınca “Dünya Dönüyor”</i>	başı dönmek, haber göndermek	2	-
<i>Bir Günah Gibi</i>	gözlerinin içi gülmek, içi kan ağlamak	2	-
<i>Bu Ne Biçim Hayat</i>	elinden gitmek, yüz çevirmek	2	-
<i>Dert Ortağım</i>	gün geçmek	1	-
<i>Dile Kolay</i>	bile bile, dile kolay, gözünden yaş boşanmak, neler, uzaktan bakmak (seyirci kalmak), ateş düştüğü yeri yakar	5	1
<i>Düşünme Hiç</i>	akıllı geçinmek, gün görmemek, kalp (kalbini) kırmak, kendi kendine	4	-
<i>Gözün Aydın Hancı</i>	gözün aydın!, olan oldu, şakası yok, tat vermek	4	-
<i>İki Yabancı</i>	gözü görmemek, hesap görmek, kadeh kaldırmak, sarhoş olmak	4	-
<i>İnanmam</i>	dalıp gitmek, şahit olmak, şaka yapmak, yan yana, âşığın gözü kördür	4	1
<i>Kimler Geldi Kimler Geçti</i>	boş(ta) kalmak	1	-
<i>Kim Ne Derse Desin</i>	bir hoşluğu olmak, hasret gidermek, (birinin) kapısını çalmak	3	-
<i>Mutlu Bütün Şarkılar</i>	canı yanmak, zor gelmek	2	-
<i>Sana Doğru</i>	dönüp geriye bakmak	1	-
<i>Sana Neler Edeceğim</i>	dolanıp durmak, günlük güneşlik görünmek, pusu kurmak	3	-
<i>Sensiz Yıllarda</i>	başına iş açmak, elinden hiçbir şey kurtulmamak, eskisi kadar (gibi), gözü dışarıda olmak, hakkından gelmek, hayrı dokunmak, neler, oyuna gelmek, sabrı taşmak (tükenmek), sıra(sı) gelmek, yanına bırakmamak (koymamak), kadının fendi erkeği yendi	11	1
<i>Sensiz Yıllarda CLUP</i>	(birini) arayıp sormak, mutlu olmak	2	-
<i>MİX*</i>		-	-
<i>Son Yolcu</i>	gözü görmemek, güneş doğmak, yanına sokulmak	3	-
<i>Petrol</i>	(birinin, bir işin) ardına (arkasına) düşmek, dizginleri ele vermek, güneş doğmak, kanına girmek, kim bilir, ne kadar, neler, yâr olmak	8	-
	Toplam	65	3
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	3,42	0,15

Kaynak: Pekkan, A. (2000). Diva. [CD]. İstanbul: Universal Müzik.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 65’te sanatçının 2000 yılında çıkardığı “Diva” adlı albümüne yönelik bilgiler yer almaktadır. 20 şarkıdan oluşan albümde 65 deyim ve 3 atasözü tespit edilmiştir. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 11 farklı deyim ile *Sana Neler Edeceğim* şarkısında, en az deyim kullanımının ise birer deyim ile *Dert Ortağım*, *İnanmam* ve *Mutlu Bütün Şarkılar* şarkılarında olduğu görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,42 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,15’tir.

Tablo 66

Cool Kadın (2006) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Aldatma</i>	ayna gibi, ne olur (olursun, olursunuz), ne var ne yok	3	-
<i>Amazon</i>	(bir şeyi) geri vermek, merak etmek	2	-
<i>Cool Kadın</i>	deli gibi, içi titremek, kalp (kalbini) kırmak, ne kadar, vakit daralmak	5	-
<i>Kaderimin Bir Oyunu</i>	geçip gitmek, geri dönmek	2	-
<i>Mucize</i>	kendini bir yerde bulmak, toprak olmak	2	-
<i>Olanlar Oldu</i>	ağına düşürmek, canı istemek, çare aramak, oldu olanlar	4	-
<i>Senden Sonra Tufan</i>		-	-
<i>Versiyon 2*</i>			
<i>Senden Sonra Tufan</i>	Allah'ın kulu, bin pişman olmak, farkına varmak, yerine koymak	4	-
<i>Sevdalı Başım</i>	yitip gitmek	1	-
<i>Spentelle le Stelle**</i>		-	-
<i>Vitrin</i>	içine atmak, ne kadar varsa	2	-
<i>Yok ki</i>	aklını başına almak (toplamak, devşirmek), (bir şey) elden gitmek	2	-
	Toplam	27	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	2,7	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (2006). Cool kadın. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

** Şarkı sözleri yabancı olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 66'da görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan "Cool Kadın" albümünde 12 şarkı yer almaktadır. Şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 27 deyim kullanımı tespit edilirken atasözü kullanımına rastlanmamıştır. En fazla deyim kullanımı 5 farklı deyim ile albümle aynı adı taşıyan *Cool Kadın* şarkısında, en az deyim kullanımına ise 1 deyim ile *Sevdalı Başım* şarkısında rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2,7'dir.

Tablo 67

Aynen Öyle (2008) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Aynen Öyle</i>	altını üstüne getirmek, dize getirmek, koparıp atmak, perde inmek	4	-
<i>Can Gidiyor</i>	canı gitmek, göz göre göre, mum gibi	3	-
<i>Flu Gibi</i>	aklına gelmek, ne kadar	2	-
<i>Flu Gibi (Remix) *</i>		-	-
<i>Gerisi Hikâye</i>	bile bile, canını yakmak, deli gibi, içini kemirmek	4	-
<i>Hepimiz Yaptık</i>	alın yazısı, hata etmek (eylemek, işlemek)	2	-
<i>Hiçbir Şey Eskisi Gibi Olamaz</i>	eskisi kadar (gibi), kalp (kalbini) kırmak	2	-
<i>Söz</i>	acı çekmek, çekip gitmek, geç kalmak, (birinin) gözünün yaşına bakmamak, kabul etmek, kapısına dayanmak, yakasını bırakmak, (bir şeyin) yerini tutmak	8	-
<i>Stretch</i>	dar gelmek, sahip çıkmak, samimi olmak	3	-
<i>Yan</i>	ağır gelmek, gece gündüz, geri dönmek, gözden (gözünden) düşmek, hale getirmek, inim inim inlemek	6	-
Toplam		34	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,77	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (2008). Aynen öyle. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 67’de görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan “Aynen Öyle” albümünde 10 adet şarkı yer almaktadır. Albümde yer alan şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 34 deyim tespit edilmiştir. Herhangi bir atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. En fazla deyim kullanımına 8 farklı deyim ile *Söz* şarkısında, en az deyim kullanımına ise ikişer farklı deyim ile *Flu Gibi*, *Hepimiz Yaptık* ve *Hiçbir Şey Eskisi Gibi Olamaz* şarkılarında rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,77 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 68

Farkın Bu (2011) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Asla</i>	evvel zaman içinde kalbur saman içinde, ne olur (olursun, olursunuz), peşinde (peşinden) koşmak, yolunu kaybetmek, yorgun düşmek	5	-
<i>Arada Sırada (Nencho Versiyon)</i>	aklına gelmek, akşamı bulmak (etmek), ara sıra, emin olmak	4	-
<i>Arada Sırada (Sinan Akçıl) *</i>		-	-
<i>Arada Sırada (Cem İyibardakçı) *</i>		-	-
<i>Farkın Bu</i>	-	-	-
<i>Hadi Gel</i>	(bir şeyi) geri vermek, hayrını görmek, kan akmak	3	-
<i>Heves</i>	adam gibi, eski defterleri kapatmak, geri dönmek, heves etmek, kolay değil, (bir şeye) kul olmak, yok yere	7	-
<i>Özetle</i>	geçip gitmek, geri dönmek, kabul etmek, (bir şeye) sünger çekmek, tozu dumana katmak	5	-
<i>Ucuz Roman (Düet)</i>	akıp gitmek, of çekmek, yara kapanmak, zaman zaman	4	-
<i>Yakar Geçerim</i>	(bir iş) akıl kârı olmamak, bıçak kemiğe dayanmak, gözünü yummak, (birinin) gözünün yaşına bakmamak, hâlden anlamak (bilmek), iç çekmek, inceldiği yerden kopmak, pılı pırtıyı (pılıyı pırtıyı) toplamak, ta kendisi, yüzünden düşen bin parça olmak, vebali boynuna, yerinde olmak	12	-
<i>Yine Tek</i>	ateşine yanmak, bir başına, geri dönmek, her dem, yüreği dayanmamak	5	-
	Toplam	45	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	5,0	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (2011). Farkın bu. [CD]. İstanbul: GNL Entertainment.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 68’de sanatçı tarafından 2011 yılında çıkarılan “Farkın Bu” albümüne ait bilgiler verilmiştir. 11 şarkıdan oluşan albümde, toplam 45 deyim kullanımı tespit edilmiş, atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımına 12 farklı deyim ile *Yakar Geçerim* adlı şarkıda, en az deyim kullanımına ise 3 farklı deyim kullanımıyla *Hadi Gel* adlı şarkıda rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 5’tir.

Tablo 69

Farkın Bu Remixes (2012) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Arada Sırada (Remix)</i>	aklına gelmek, akşamı bulmak (etmek), ara sıra, emin olmak	4	-
<i>Bense Hiç Korkmadım</i>	adım (adımını) atmak, yalnız kalmak, yarım kalmak, (bir şeyin) zamanı geçmek	4	-
<i>Oyalama Beni (Remix)</i>	baştan çıkarmak, fark etmek, hâkim olmak, insafa gelmek, kim bilir, ne kadar, ne olur (olursun, olursunuz), veda etmek	8	-
<i>Resim (İlker Tandoğan Remix)</i>	âşık olmak, eskisi gibi (kadar), ne yazık ki, sözüne sadık kalmak	4	-
<i>Yakar Geçerim (Ozan Çolakoğlu Remix)</i>	(bir iş) akıllı kârı olmamak, bıçak kemiğe dayanmak, gözünü yummak, (birinin) gözünün yaşına bakmamak, hâlden anlamak (bilmek), iç çekmek, inceldiği yerden kopmak, pılı pırtıyı (pılıyı pırtıyı) toplamak, ta kendisi, vebali boynuna, yerinde olmak, yüzünden düşen bin parça olmak	12	-
<i>Yan (Yasin Keleş)</i>	ağır gelmek, gece gündüz, geri dönmek, gözden (gözünden) düşmek, hale getirmek, inim inim inlemek	6	-
<i>Yaz Yaz (Hüseyin Karadayı Remix)</i>	bile bile, (bir şeyin) üstüne gelmek, karşısına çıkmak, kendini göstermek	4	-
Toplam		42	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		6,0	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (2012). Farkın bu remixes. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

Tablo 69’da sanatçı tarafından 2012 yılında çıkarılan “Farkın Bu Remixes” albümüne ait bilgiler yer almaktadır. 7 şarkılık albümde toplam 42 deyim kullanımı tespit edilmiştir. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımına 12 farklı deyim ile *Yakar Geçerim* adlı şarkıda, en az deyim kullanımına ise dörder deyim ile *Arada Sırada Remix*, *Bense Hiç Korkmadım*, *Resim (İlker Tandoğan Remix)*, ve *Yaz Yaz (Hüseyin Karadayı Remix)* şarkılarında rastlanmıştır. Herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmayan albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 6 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 70

Ara Sıcak (2013) Adlı Single’da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Ara Sıcak</i>	elinde tutmak, geri dönmek, (biri) hava almak	3	-
Toplam		3	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,0	0,0

Kaynak: Pekkan, A. (2013a). Ara sıcak. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

Tablo 70’te görüldüğü üzere sanatçının 2013 yılında çıkardığı “Ara Sıcak” adlı single albümünde 1 şarkı yer almaktadır. Şarkının incelenmesi sonucunda 3 farklı deyim kullanımı

tespit edilmiştir. Herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmayan albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3'tür.

Tablo 71

Ajda Pekkan Söylüyor (2013) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Ağlama Yârim</i>	göz bebeği, haber almak, kahr (kahrını) çekmek, karalar bağlamak (giymek), şakası yok	5	-
<i>Bilmece Bildirmece</i>	ders olmak, geç kalmak, yalan atmak (kıvırmak)	3	-
<i>Gel</i>	çiçek açmak (vermek)	1	-
<i>Gençlik Yılları</i>	kalbi kırık	1	-
<i>İki Yabancı</i>	dalıp gitmek, şahit olmak, şaka yapmak, yan yana, âşığın gözü kördür	4	1
<i>Olmadı Gitti</i>	yüzü gülmek	1	-
<i>Petrol</i>	(birinin, bir işin) ardına (arkasına) düşmek, dizginleri ele vermek, güneş doğmak, kanına girmek, kim bilir, ne kadar, neler, yâr olmak	8	-
<i>Sakın Sakın Ha</i>	dil (diller) dökmek, gözlerinin içi gülmek, neler, sakın ha!, yüzüne gülmek	5	-
<i>Sensiz Yıllarda</i>	(birini) arayıp sormak, mutlu olmak	2	-
<i>Tek Yaşanır Mı</i>	-	-	-
<i>Veda Etmem</i>	boş yere, kendini kaybetmek, veda etmek, zor gelmek	4	-
<i>Vien Da Ma Vie*</i>	-	-	-
<i>Yağmur</i>	geri dönmek, söz vermek	2	-
<i>Yalnızlıktan Bezdim</i>	içeri girmek, sağa sola, yan yana	3	-
Toplam		39	1
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,0	0,07

Kaynak: Pekkan, A. (2013b). Ajda Pekkan söylüyor. [CD]. İstanbul: Odeon Müzik

* Şarkı sözleri yabancı olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 71'de görüldüğü üzere sanatçı tarafından çıkarılan "Ajda Pekkan Söylüyor" albümünde 14 farklı şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 39 deyim ve 1 atasözü tespit edilmiştir. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 8 farklı deyim ile *Petrol* şarkısında, en az deyim kullanımı ise 1 deyim ile *Gel*, *Gençlik Yılları* ve *Olmadı Gitti* şarkılarında görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3, atasözü sayısı ise 0,07'dir.

Tablo 72

Ajda Pekkan'ın Tüm Albümlerinde Şarkı Başına Düşen Deyim ve Atasözü Sayıları

Albüm Adı	Değerlendirilen Şarkı Sayısı	Albümdeki Deyim Sayısı	Şarkı Başına Düşen Deyim Sayısı	Albümdeki Atasözü Sayısı	Şarkı Başına Düşen Atasözü Sayısı
Moda Yolunda/Serseri	2	7	3,5	-	0,0
Seviyorum/İlkokulda Tanışmıştık	2	7	3,5	-	0,0
Bang Bang/İki Yabancı	1	4	4,0	1	0,0
Dönmem Sana/İlk Aşkım	2	4	2,0	-	0,0
Oyalama Beni/Saklambaç	2	8	4,5	-	0,0
Boşvermişim Dünyaya/Sevdiğim Adam	2	4	2,0	-	0,0
Dünya Dönüyor/Üç Kalp (1968)	2	6	3,0	-	0,0
Kimdir Bu Sevgili/Onu Bana Bırak	2	8	4,0	-	0,0
Özleyiş/Ve Ben Şimdi	2	4	2,0	1	0,5
Boş Sokak/Çapkın	2	2	1,0	-	0,0
Ajda Pekkan	8	16	2,0	-	0,0
Ne Tadı Var Bu Dünyanın/Mesut Ol Sen	2	6	3,0	-	0,0
İki Yüzlü Aşk/Erkekleri Tanıyın	2	4	2,0	-	0,0
Durdurun Şu Zamanı/Yaşamak Ne Güzel Şey	2	7	3,5	-	0,0
Tatlı Dünya/Ben Bir Köylü Kızıyım	2	5	2,5	-	0,0
Son Arzu/Üzgün Yüzlü Dertli Akşam	2	1	0,5	-	0,0
Ay Doğarken/Sev Sen de Gönölünce	2	2	1,0	-	0,0
Fecri Ebcioğlu Sunar: Ajda Pekkan	12	31	2,58	1	0,08
Sensiz Yıllarda/Olmadı Gitti	2	3	1,5	-	0,0
Yağmur/Tek Yaşanır Mı	2	2	1,0	-	0,0
Gençlik Yılları/Bilmece Bildirmece	2	4	2,0	-	0,0
Yalnızlıktan Bezdim/Gel	2	4	2,0	-	0,0
Sen Bir Yana Dünya Bir Yana/İçiyorum	2	7	3,5	-	0,0
Olanlar Oldu Bana/Çapkın Satıcı	2	10	5,0	-	0,0
Dert Bende/Varsın Yansın	2	6	3,0	-	0,0
Ajda Pekkan Vol. III	12	29	2,41	-	0,0
Kaderimin Oyunu/Kimler Geldi Kimler Geçti	2	5	2,5	-	0,0
Tanrı Misafiri/İçme Sakın	2	6	3,0	1	0,5
Seninleyim/Palavra Palavra	2	6	3,0	-	0,0
Nasılsın İyi Misin/İnanmam	2	1	0,5	-	0,0
Sana Neler Edeceğim/Haram Olsun Bu Aşk Sana	2	14	7,0	1	0,5
Hoşgör Sen/Sana Ne Kime Ne	2	11	5,5	-	0,0
Al Beni/Aşk Budur	2	9	4,5	1	0,5
Hoş Gör Sen	16	61	3,81	2	0,12
Sana Neler Edeceğim	12	44	3,66	2	0,16
Ne Varsa Bende Var/Yere Bakan Yürek Yakan	2	12	6,0	-	0,0
Gözünaydın/Kim Ne Derse Desin	2	6	3,0	-	0,0
Ağlama Yarım/Sakın Sakın Ha	2	10	5,0	-	0,0

Tablo 72'nin devamı

Albüm Adı	Değerlendirilen Şarkı Sayısı	Albümdeki Deyim Sayısı	Şarkı Başına Düşen Deyim Sayısı	Albümdeki Atasözü Sayısı	Şarkı Başına Düşen Atasözü Sayısı
Süperstar	9	38	4,22	2	0,22
Ya Sonra/Yeniden Başlasın	2	5	2,5	-	0,0
Süperstar 2	10	36	3,6	2	0,2
Pet'r Oil/Loving On Petrol	1	8	8,0	-	0,0
Sen Mutlu Ol	10	47	4,7	1	0,1
Süperstar 3	10	26	2,6	-	0,0
Ajda Pekkan ve Beş Yıl Önce On Yıl Sonra	10	41	4,1	-	0,0
Süperstar 4	10	31	3,1	-	0,0
Unutulmayanlar	12	54	4,5	1	0,08
Ajda '90	13	43	3,30	2	0,15
Seni Seçtim	14	67	4,78	-	0,0
Ajda '93	10	45	4,5	1	0,1
Ajda Pekkan	10	28	2,8	1	0,1
The Best Of Ajda Pekkan	16	69	4,31	1	0,06
Diva	19	65	3,42	3	0,15
Cool Kadın	11	27	2,7	-	0,0
Aynen Öyle	9	34	3,77	-	0,0
Farkın Bu	9	45	5,0	-	0,0
Farkın Bu Remixes	7	42	6,0	-	0,0
Ara Sıcak	1	3	3,0	-	0,0
Ajda Pekkan Söylüyor	13	39	3,0	1	0,07
Toplam	331	1.169		25	
<i>Sanatçının Tüm Albümleri Dikkate Alındığında Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı</i>					<i>0,075</i>
					<i>3,531</i>

Tablo 72'ye bakıldığında Ajda Pekkan'ın albümlerinde şarkı başına düşen deyim ve atasözü sayılarına ilişkin veriler görülmektedir. Bu bağlamda sanatçının deyim oranının en yüksek olduğu albümü 8,0 ile *Pet'r Oil/Loving On Petrol*'dür. Şarkı başına düşen deyim oranının en düşük olduğu albümleri ise 0,5 ile *Son Arzu/Üzgün Yüzlü Dertli Akşam* ve *Nasılsın İyi Misin/İnanmam* adlı albümleridir.

Atasözü kullanımına bakıldığında ise en çok atasözü kullanım oranının *Özleyiş/Ve Ben Şimdi, Tanrı Misafiri/İçme Sakın, Sana Neler Edeceğim/Haram Olsun Bu Aşk Sana, Al Beni/Aşk Budur* albümlerinde olduğu görülmektedir. Bu albümlerde şarkı başına düşen atasözü oranı 0,5'tir.

İncelenen bütün şarkılar dikkate alındığında Ajda Pekkan'ın şarkılarında ortalama olarak şarkı başına 3,531 deyim ve 0,075 atasözü düştüğü görülmektedir.

Tablo 73

*Ajda Pekkan'ın Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımına Genel Bakış***Deyimler**

acı çekmek (duymak) (5), (birine) acı vermek (1), acı(sını) çekmek (3), açgözlülük etmek (1), açık kapı bırakmak (3), adam gibi (1), adam olmak (2), adım (adımını) atmak (1), ağına düşürmek (3), ağır gelmek (2), ağızıyla kuş tutsa... (1), ah etmek (2), (birinin) ahını almak (2), akıl ermek (1), (bir iş) akıl kârı olmamak (2), akıllı geçinmek (2), akıp gitmek (3), akli almamak (3), akli başından gitmek (3), akli ermek (1), akli fikri bir şeyde olmak (2), aklına gelmek (8), aklından çıkmak (2), aklını almak (1), aklını başına almak (toplamak, devşirmek) (1), akşamı bulmak (etmek) (2), alın yazısı (6), Allah'ın kulu (1), altını üstüne getirmek (1), ant içmek (1), ara sıra (2), aradığını bulamamak (1), (birini) arayıp sormak (3), (birinin, bir işin) ardına (arkasına) düşmek (3), arkadan vurmak (1), arkasından koşmak (4), arkasını dönmek (2), âşık olmak (5), ateş bacayı (saçağı) sarmak (1), ateş gibi (1), ateşine yanmak (1), ayakta kalmak (2), ayna gibi (1), ayrısı gayrısı olmamak (1), bakakalmak (1), (biriyle, bir şeyle) baş başa kalmak (1), başı belada olmak (3), başı dönmek (5), başıboş kalmak (1), (birinin) başına gelmek (1), başına iş açmak (4), başından atmak (2), başlı başına (1), baştan çıkarmak (4), bıçak kemiğe dayanmak (2), bıkkıp usanmak (2), bile bile (7), bin pişman olmak (1), bir arada (1), bir başına (1), bir hoşluğu olmak (6), bir kalemde (1), bir olmak (1), boş gezmek (1), boş vermek (7), boş yere (12), boş(ta) kalmak (6), boynunu bükmek (5), bulunmaz Bursa (Hint) kumaşı (1), buram buram kokmak (1), burnunda tütmek (1), buz gibi olmak (1), cana (canına) can katmak (2), canı gitmek (1), canı istemek (6), canı yanmak (4), canından bezmek (bıkmak veya usanmak) (3), canını yakmak (1), çare aramak (3), çarkı dönmek (1), çekip gitmek (3), çıkar yol (1), çiçek açmak (vermek) (2), çiçek gibi (1), çocuk gibi (6), çocuk olmak (1), dal budak salmak (2), daldan dala konmak (1), dalıp gitmek (4), dans etmek (2), dar gelmek (2), deli dolu (5), deli etmek (2), deli gibi (6), (bir şey için veya bir şeye) deli olmak (2), dengi dengine (1), derdini çekmek (1), ders olmak (3), dert olmak (kesilmek) (3), dert yanmak (1), dışa vurmak (1), dikkat etmek (2), dil (diller) dökmek (2), dile gelmek (2), dile kolay (5), dilinden düşürmemek (1), dize getirmek (1), dizginleri ele vermek (3), dolanıp durmak (2), dolup taşmak (1), dönüp geriye bakmak (4), dört bir yanı (3), (bir işe) dört elle sarılmak (yapışmak) (1), dünya başına dar olmak (gelmek) (1), dünya başına yıkılmak (3), dünyası kararmak (1), dünyaya gelmek (2), dünyayı haram etmek (2), (birine) dünyayı zindan (zehir) etmek (dünyayı başına dar etmek) (2), eğrisiyle doğrusuyla (1), el ele gezmek (1), el sallamak (1), el uzatmak (1), elde avuçta (ne varsa) (1), (bir şey) elden gitmek (1), elden kaçırmak (2), eli varmamak (gitmemek) (1), elinde olsa (1), elinde tutmak (1), elinden gitmek (1), elinden hiçbir şey kurtulmamak (4), eline düşmek (1), eline geçmek (1), elini tutmak (2), elini uzatmak (2), elini veren kolunu alamaz (1), emin olmak (2), er geç (2), esir olmak (4), eski defterleri kapatmak (1), eskisi gibi (kadar) (1), eskisi kadar (gibi) (5), ettiği yanına (kâr) kalmak (2), evvel zaman içinde kalbur saman içinde (1), ezelden beri (birini) (1), fark etmek (9), farkına varmak (1), farz etmek (2), feda olsun! (1), fırsat vermek (2), gece gündüz (4), geç kalmak (7), geçip gitmek (6), gelip geçmek (8), geri almak (2), geri dönmek (16), (bir şeyi) geri vermek (2), giyinip kuşanmak (1), gönlü zengin (2), gönül vermek (2), göz bebeği (2), göz göre göre (1), göz göze gelmek (1), gözbebeği (1), gözden (gözünden) düşmek (2), gözleri aramak (6), gözleri dolmak (dolu dolu olmak) (2), gözleri kapanmak (1), gözleri yaşarmak (3), gözlerinin içi gülmek (5), gözü akmak (1), gözü dalmak (1), gözü dışarıda olmak (4), gözü doymak (3), gözü görmemek (4), gözüm görmesin (1), gözün aydın! (3), gözünden (gözlerinden) yaş (yaşlar) boşanmak (5), gözüne (gözlerine) bakmak (1), gözüne dizine dursun (1), gözünü (gözlerini) açmak (2), gözünü açmak (3), gözünü yummak (4), (birinin) gözünün (gözlerinin) içine bakmak (1), (birinin) gözünün yaşına bakmamak (3), gözyaşı dökmek (1), gurbete gitmek (2), gücü yetmek (2), güç gelmek (2), gülüp geçmek (1), gün doğmak (1), gün geçirmek (öldürmek) (3), gün geçmek (5), gün görmemek (2), (birinin) günahına girmek (günahını almak) (2), güneş açmak (2), güneş batmak (3), güneş çarpmak (2), güneş doğmak (9), günlük güneşlik görünmek (2), günü gününe uymaz (1), haber almak (3), haber göndermek (4), (birine) hak vermek (1), hâkim olmak (4), hakkından gelmek (4), haksızlığa uğramak (4), hâlden anlamak (bilmek) (4), hale getirmek (2), halel gelmek (1), (bir şey birine) haram olmak (3), hasret çekmek (3), hasret gidermek (7), hata etmek (eylemek, işlemek) (1), (biri) hava almak (1), hayal etmek (1), hayal kurmak (3), hayal olmak (1), hayatını vermek (2), hayırdır inşallah (1), hayra yormak (1), hayrı dokunmak (4), hayrını görmek (1), hem de nasıl (4), her dem (1), hesap görmek (2), hesap sormak (4), heves etmek (1), hoş görmek (4), hoşça kal (kalın) (4), huzur vermek (1), hüküm giymek (1), ıslıl ıslıl (1), iç çekmek (2), içeri girmek (2), içi içine sığmamak (2), içi kan ağlamak (2), içi titremek (1), içi yanmak (2), içinden bir şeyler kopmak (2), içinden gelmek (1), (birine) içinden gülmek (3), içine atmak (3), içine çekilmek (kapanmak) (1), içine işlemek (1), içini dökmek (1), içini kemirmek (1), içini yakmak (2), ikiyüzlü (2), ilaç olmak (3), imkânı yok (1), inanılır gibi (şey) değil (1), inat etmek (1), inceldiği yerden kopmak (2), inim inim inlemek (4), inkâr etmek (5), insafa gelmek (4), kabul etmek (3), kadeh kaldırmak (2), kahır (kahrını) çekmek (2), kalbi çarpmak (4), kalbi kırık (2), kalbine girmek (3), kalbini çalmak (2), kalbini dinlemek (1), kalp (kalbini) kırmak (6), kan akmak (1), kanadı kırılmak (2), kanı donmak (çekilmek) (2), kanına girmek (3), kapı(sı) açık (2), kapısına dayanmak (1), (birinin) kapısını çalmak (6), kar gibi (1), karalar bağlamak (giymek) (3), karar vermek (5), (birine) karşı durmak (2), karşı koymak (1), karşısına çıkmak (5), (bir şeyi) kendi hâlinde bırakmak (1), kendi kendine (5), kendinden geçmek (3), kendine dert etmek (4), kendini bırakmak (1), kendini bir yerde bulmak (1), kendini bulmak (3), kendini göstermek (2), kendini kaybetmek (2), kendini toparlamak (toplamak) (1), kerem gibi (1), kıyamet kopmak (1), kim bilir (18), kolay değil (4), koparıp atmak (1), kopya vermek (2), kördüğüm (1), (bir şeye) kul olmak (3), kuytu köşe (1), kül gibi (2), leke sürmek (2), masal anlatmak (1), mavi boncuk dağıtmak (1), merak etmek (3), mest olmak (1), mesut olmak (2), meydan okumak (3), muhtaç etmek (2), muhtaç olmak (3), mum gibi (1), muradına ermek (2), mutlu olmak (7), nasıl olsa (1), nasip olmak (1), ne ala memleket (1), ne çıkar (2), ne kadar varsa (3), ne kadar (8), ne olur (olursun, olursunuz) (20), ne var ne yok (1), ne yazık ki (4), nefes almak (3), nefret etmek (2), neler (19), of çekmek (1), olan oldu (3), oldu olanlar (3), oldum olası (1), (birine) oyun etmek (1), oyun oynamak (2), oyuna gelmek (4), öcünü almak (1), (birinin) ödünü koparmak (patlatmak) (2), ölüp ölüp dirilmek (1), ömrünü vermek (1), ömür boyu (1), önde gelmek (1), palavra atmak (savurmak, sıkmak) (4), para etmek (1), perde inmek (3), perişan etmek (2), peşinde (peşinden) koşmak (3), pılı pırtıyı (pılıyı pırtıyı) toplamak (2), pusı kurmak (2), razı olmak (gelmek) (2), rüzgâr gibi (7),

Tablo 73'ün devamı

Deyimler

sabaha kadar (2), sabrı taşmak (tükenmek) (4), sağa sola (2), sahile vurmak (1), sahip çıkmak (1), sakın ha! (2), samimi olmak (1), sarhoş etmek (1), sarhoş olmak (4), sarıp sarmalamak (1), sen bilirsin (1), sessiz sedasız (1), set çekmek (1), sıfırdan başlamak (2), sınıfta kalmak (2), sır tutmak (saklamak) (1), sıra(sı) gelmek (5), sırta ermek (2), sonu gelmek (4), söküp atmak (2), söz dinlemek (4), söz vermek (4), söz(ü) geçmek (2), söze son vermek (1), sözü geçmek (1), sözünden dönmek (1), sözüne sadık kalmak (1), sözünü tutmak (1), (bir şeye) sünger çekmek (1), sürüp gitmek (1), şahit olmak (4), şaka yapmak (4), şakası yok (5), şeytana uymak (5), ta kendisi (2), takılı kalmak (1), tanrı misafiri (3), tat almak (2), tat vermek (3), tehlike çanları çalmak (1), tek başına (3), tekrar etmek (2), terk etmek (4), toprak olmak (1), tozu dumana katmak (1), tutsak olmak (1), uğur ola! (uğurlar olsun!) (1), umurunda olmamak (1), uzaklara gitmek (1), uzaktan bakmak (seyirci kalmak) (4), ümidi kırmak (2), ümidini kaybetmek (2), ümidini kırmak (2), ümit doğmak (1), ümit vermek (2), (bir şeyin) üstüne gelmek (3), üstüne titremek (1), vaat etmek (2), vakit daralmak (1), var olmak (3), vebali boynuna (2), veda etmek (8), yabancı gibi durmak (1), yağmur yağmak (1), yakasını bırakmak (1), yalan atmak (kıvırmak) (2), yalan dolan (1), yalnız kalmak (14), yan yana (14), yanı sıra (1), yanına almak (3), yanına bırakmamak (koymamak) (4), yanına kâr kalmak (2), yanına sokulmak (2), yanında olmak (3), yâr olmak (3), yara kapanmak (1), yardımına koşmak (3), yarım kalmak (1), yaza çıkmak (3), (bir şeye, bir kimseye) yazık olmak (5), yenik düşmek (1), yer bulmak (1), yer vermek (5), yerden yere vurmak (1), yere bakan yürek yakan (1), yerinde olmak (3), yerine koymak (1), (bir şeyin) yerini tutmak (1), yeter de artar (2), yeter ki (1), yıldız akmak (kaymak, uçmak) (1), yitip gitmek (1), yok etmek (1), yok olmak (2), yok yere (1), yol çizmek (5), yol göstermek (1), yola (yollara) düşmek (4), yola çıkmak (3), yolları ayrılmak (1), (bir yere) yolu düşmek (1), yolunu kaybetmek (3), yorgun düşmek (4), yuva kurmak (2), yüreği çarpmak (1), yüreği dayanmamak (1), yüreği sızlamak (2), yüreğine su serpmek (1), yürekler acısı (2), yüz çevirmek (1), yüz vurmak (2), yüzü gülmek (8), yüzünden düşen bin parça olmak (2), yüzüne bakmamak (3), yüzüne gülmek (3), yüzünü kara çıkarmak (1), zaman zaman (1), (bir şeyin) zamanı geçmek (3), zehir gibi (3), (bir şeyden) zevk almak (duymak) (1), zeytin dalı uzatmak (1), zor gelmek (9)

Atasözleri

âşığın gözü kördür (4), ateş düştüğü yeri yakar (3), bugün bana ise yarın sana (1), çoğu zarar, azı karar (3), düşenin dostu olmaz (1), gönüller bir olunca samanlık seyran olur (1), hancı sarhoş yolcu sarhoş (2), iki gönül bir olunca samanlık seyran olur (1), iki kere iki dört eder (2), kadının fendi erkeği yendi (4), ölümden öte köy yoktur (2), yalancının mumu yatsıya kadar yanar (1)

Tablo 73'e bakıldığında Ajda Pekkan'ın bütün albümlerinde 468 farklı deyim, 12 farklı atasözü kullanıldığı görülmektedir. Bu deyimlerden 273'ü, atasözlerinden ise 7'si birden fazla kez kullanılmıştır. Deyim ve atasözlerinin kaç kez kullanıldığına dair bilgiler parantez içinde verilmiştir.

Tablo 74a

Aйда Pekkan'ın Farklı Albümlerinde Geçen Aynı Deyim ve Atasözleri

Deyim/Atasözü	Albüm Adı
<p>açık kapı bırakmak, (birine) içinden gülmek adam olmak, başından atmak, dünyayı haram etmek, tekrar etmek ah etmek, ettiği yanına (kâr) kalmak, gurbete gitmek, ilaç olmak*, kanadı kırılmak, muhtaç etmek, muhtaç olmak*, perişan etmek, tek başına*, ümidini kaybetmek, vaat etmek, var olmak*, yanında olmak*, yuva kurmak, yüz vurmak, <i>hancı sarhoş yolcu sarhoş</i>, (bir iş) akıl kârı olmamak, akşamı bulmak (etmek), ara sıra, bıçak kemiğe dayanmak, emin olmak, iç çekmek, inceldiği yerden kopmak, pılı pırtıyı (pılıyı pırtıyı) toplamak, ta kendisi, vebali boynuna, yüzünden düşen bin parça olmak akıllı geçinmek, dolanıp durmak, gün görmemek, günlük güneşlik görünmek, içi kan ağlamak, pusı kurmak, yanına sokulmak (birinin, bir işin) ardına (arkasına) düşmek, dizginleri ele vermek, kanına girmek, yâr olmak arkasını dönmek, ayakta kalmak, farz etmek, fırsat vermek, geri almak, kapı(sı) açık, sıfırdan başlamak, söz(ü) geçmek <i>ateş düştüğü yeri yakar</i></p>	Ağlama Yarım/Sakın Sakın Ha
	Aida Pekkan (1968)
	Aida Pekkan (1996)
	Aida Pekkan Sövlüvor
	Aida Pekkan Vol. III
	Aida ' 90
	Aida ' 93
	Best Of Aida Pekkan
	Beş Yıl Önce Beş Yıl Sonra
	Cool Kadın
	Diva
	Farkın Bu
	Farkın Bu Remixes
	Hos Gör Sen
	Hoşgör Sen/Sana Ne Kime Ne
	Moda Yolunda/Serseri
	Olanlar Oldu Bana/Çapkın Satıcı
Ovalama Beni/Saklambac	
Pet' r Oil/Loving On Petrol	
Sana Neler Edeceğim	
Sana Neler Edeceğim/Haram Olsun Bu Ask	
Seni Sectim	
Sen Mutlu Ol	
Seninleim/Palavra Palavra	
Süperstar	
Süperstar 2	
Süperstar 3	
Süperstar 4	
Unutulmavamlar	

Tablo 74e

Aйда Pekkan'ın Farklı Albümlerinde Geçen Aynı Deyim ve Atasözleri

Deyim/Atasözü	Albüm Adı
acı çekmek (duymak)	Ağlama Yarım/Sakın Sakın Ha
aklından çıkmak, deli etmek, hayatını vermek, muradına ermek	Aida ' 90
âşık olmak	Aida ' 93
boynunu bükmek	Aida Pekkan (1968)
deli dolu	Aida Pekkan (1996)
eskisi kadar (gibi)	Aida Pekkan Sövlüvor
gece gündüz	Avnen Övle
güneş doğmak*	Aida Pekkan Vol. III
haber göndermek	Best Of Aida Pekkan
hem de nasıl	Bes Yıl Önce Bes Yıl Sonra
karşısına çıkmak	Dert Bende/Varsın Yansın
sarhoş olmak	Divā
şakası yok	Dünya Dönüyor/Üç Kalb
(bir şeye, bir kimseye) yazık olmak	Farkın Bu Remixes
yer vermek	Fecri Ebcioğlu Sunar: Aida Pekkan
yol çizmek	Gözünaydın/Kim Ne Derse Desin
yüzü gülmek	Hos Gör Sen
zor gelmek*	Hosgör Sen/Sana Ne Kime Ne
	Kimdir Bu Sevgili/Onu Bana Bırak
	Özlevis/Ve Ben Simdi
	Pet' r Oil/Loving on Petrol
	Sana Neler Edeceğim
	Sana Neler Edeceğim/Haram Olsun Bu Ask Sana
	Sen Bir Yana Dünya Bir Yana/İçivorum
	Sen Mutlu Ol
	Seni Sectim
	Sensiz Yıllarda/Olmadı Gitti
	Süperstar
	Süperstar 3
	Süperstar 4
	Tanrı Misafiri/İcme Sakın
	Unutulmavaylar

Tablo 74g'nin devamı

Deyim/Atasözü	Albüm Adı
karar vermek	Aida ' 90
kendi kendine	Aida ' 93
	Aida Pekkan Söylüyor
	Aida Pekkan (1968)
	Aida Pekkan (1996)
	Aida Pekkan Vol. III
	Al Beni/Aşk Budur
	Best Of Aida Pekkan
	Beş Yıl Önce Beş Yıl Sonra
	Bosvermişim Dünyava/Sevdiğim Adam
	Cool Kadın
	Diva
	Dünya Dönüyor/Üç Kalp
	Dönmem Sana/İlk Askım
	Gözünaydın/Kim Ne Derse Desin
	Hos Gör Sen
	Moda Yolunda/Serseri
	Nasılsm İvi Misin/İnanmam
	Ne Varsa Bende Var/Yere Bakan Yürek Yakan
	Olanlar Oldu Bana/Çapkın Satıcı
	Sana Neler Edeceğim
	Seni Seçtim
	Sevivorum/İlkokulda Tanışmıştık
	Süperstar
	Süperstar 2
	Süperstar 3
	Süperstar 4
	Tanrı Misafiri/İçme Sakın
	Ya Sonra/Yeniden Başlasın

* ilaç olmak, muhtaç olmak, tek başına, var olmak, yanında olmak ve zor gelmek deyimleri aynı zamanda *Unutulmayanlar* albümünde ikişer farklı şarkıda; geri dönmek, içine atmak, kolay değil, terk etmek deyimleri *Seni Seçtim* albümünde ikişer farklı şarkıda kullanılmıştır. Sonu gelmek, yalnız kalmak deyimleri *Fecri Ebcioğlu Sunar: Aida Pekkan* albümünde; güneş batmak deyimini *Beş Yıl Önce Beş Yıl Sonra* albümünde; canı istemek deyimini *Hoş Gör Sen* albümünde; aklına gelmek deyimini *Sen Mutlu Ol* albümünde; zor gelmek deyimini *Süperstar* albümünde, ne kadar deyimini *Cool Kadın* albümünde; fark etmek deyimini *Ajda '93* albümünde; güneş doğmak deyimini *Diva* albümünde ikişer farklı şarkıda kullanılmıştır. Bununla birlikte yalnız kalmak deyimini *İkiyüzlü Aşk/Erkekleri Tanıyın*, *Ajda Pekkan Vol. III*, *Süperstar 2* albümlerinde; yan yana deyimini *Ajda Pekkan Söylüyor* ve *Hoş Gör Sen* albümlerinde; kim bilir deyimini *Süperstar 4* ve *Ajda Pekkan (1996)* albümlerinde; neler deyimini *Hoş Gör Sen*, *Sana Neler Edeceğim*, *Best Of Aida Pekkan*, *Diva* ve *Ajda Pekkan Söylüyor* albümlerinde; ne olur deyimini *Ajda '93*, *Ajda Pekkan (1996)* ve *Oyalama Beni/Saklambaç* albümlerinde ikişer farklı şarkıda tespit edilmiştir. Gözü görmemek ve hasret gidermek deyimleri *Diva* albümünde ikişer farklı şarkıda kullanılırken geri dönmek deyimini *Farkın Bu* albümünde üç farklı şarkıda kullanılmıştır. Bununla birlikte farklı albümlerde kullanılmadığı için tabloda yer almayan aklı başından gitmek deyimini *Al Beni/Aşk Budur* albümünde, kül gibi deyimini *Ajda '93* albümünde ikişer farklı şarkıda kullanılmıştır.

Araştırma kapsamında incelenen Ajda Pekkan'ın şarkılarında 271 farklı deyim ve 7 atasözünün birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir. Tablo 74a, 74b, 74c, 74d, 74e, 74f ve 74g'de hangi deyimlerin ve hangi atasözünün, hangi albümlerde aynı anda yer aldığı gösterilmektedir. Bu bağlamda *ne olur (olursun, olursunuz)* deyimini 17 farklı albümde; *kim bilir* deyimini 16 farklı albümde; *geri dönmek* deyimini 13 farklı albümde; *boş yere, neler, yan yana* deyimleri 12 farklı albümde; *ne kadar* deyimini 11 farklı albümde; *yalnız kalmak* deyimini 10 farklı albümde; *gelip geçmek, güneş doğmak, veda etmek, yüzü gülmek* deyimleri 8 farklı albümde; *aklına gelmek, bile bile, boş vermek, fark etmek, geç kalmak, mutlu olmak, rüzgâr gibi* deyimleri 7 farklı albümde; *alın yazısı, bir hoşluğu olmak, boş(ta) kalmak, çocuk gibi, deli gibi, deli gibi, geçip gitmek, gözleri aramak, hasret gidermek, kalp (kalbini) kırmak, (birinin) kapısını çalmak* deyimleri 6 farklı albümde; *acı çekmek (duymak), âşık olmak, başı dönmek, boynunu bükmek, canı istemek, deli dolu, dile kolay, eskisi kadar (gibi), gözlerinin içi gülmek, gün geçmek, inkâr etmek, karar vermek, karşısına çıkmak, kendi kendine, sıra(sı) gelmek, şakası yok, şeytana uymak, (bir şeye, bir kimseye) yazık olmak, yer vermek, yol çizmek* deyimleri 5 farklı albümde; *arkasından koşmak, başına iş açmak, baştan çıkarmak, canı yanmak, dalıp gitmek, dönüp geriye bakmak, elinden hiçbir şey kurtulmamak, esir olmak, haksızlığa uğramak, gece gündüz, gözü dışarıda olmak, gözünden (gözlerinden) yaş (yaşlar) boşanmak, gözünü yummak, haber göndermek, hâkim olmak, hakkından gelmek, hâlden anlamak (bilmek), hayrı dokunmak, hem de nasıl, hesap sormak, hoş görmek, hoşça kal (kalın), inim inim inlemek, insafa gelmek, kendine dert etmek, ne yazık ki, oyuna gelmek, palavra atmak (savurmak, sıkmak), sabrı taşmak (tükenmek), sarhoş olmak, söz dinlemek, söz vermek, şahit olmak, şaka yapmak, uzaktan bakmak (seyirci kalmak), yanına bırakmamak (koymamak), yola (yollara) düşmek, yorgun düşmek* deyimleri ile ***âşığın gözü kördür, kadının fendi erkeği yendi*** atasözleri 4 farklı albümde; *acı(sını) çekmek, açık kapı bırakmak, ağına düşürmek, akıp gitmek, akli almamak, (birini) arayıp sormak, (birinin, bir işin) ardına (arkasına) düşmek, başı belada olmak,*

canından bezmek (bıkmak veya usanmak), çare aramak, çekip gitmek, ders olmak, dert olmak (kesilmek), dizginleri ele vermek, dört bir yanı, dünya başına yıkılmak, gözleri yaşarmak, gözü doymak, gözü görmemek, gözün aydın, gözünü açmak, (birinin) gözünün yaşına bakmamak, gün geçirmek (öldürmek), haber almak, (bir şey birine) haram olmak, hasret çekmek, hayal kurmak, (birine) içinden gülmek, kabul etmek, kalbi çarpmak, kalbine girmek, kanına girmek, karalar bağlamak (giymek), kendinden geçmek, kolay değil, (bir şeye) kul olmak, merak etmek, meydan okumak, ne kadar varsa, nefes almak, olan oldu, oldu olanlar, perde inmek, peşinde (peşinden) koşmak, sonu gelmek, tanrı misafiri, tat vermek, terk etmek, (bir şeyin) üstüne gelmek, yanına almak, yâr olmak, yardımına koşmak, yaza çıkmak, yerinde olmak, yola çıkmak, yolunu kaybetmek, yüzüne bakmamak, yüzüne gülmek, (bir şeyin) zamanı geçmek, zehir gibi deyimleri ile **ateş düştüğü yeri yakar, çoğu zarar azı karar** atasözleri 3 farklı albümde; adam olmak, ağır gelmek, ah etmek, (birinin) ahını almak, (bir iş) akıl kârı olmamak, akıllı geçinmek, akli fikri bir şeyde olmak, aklından çıkmak, akşamı bulmak (etmek), ara sıra, arkasını dönmek, ayakta kalmak, başından atmak, bıçak kemiğe dayanmak, bıkıp usanmak, (bir şeyi) geri vermek, cana (canına) can katmak, çiçek açmak (vermek), dal budak salmak, dans etmek, dar gelmek, deli etmek, (bir şey için veya bir şeye) deli olmak, dile gelmek, dikkat etmek, dil (diller) dökmek, dolanıp durmak, dünyaya gelmek, dünyayı haram etmek, (birine) dünyayı zindan (zehir) etmek, elden kaçırmak, elini tutmak, elini uzatmak, emin olmak, er geç, ettiği yanına (kâr) kalmak, farz etmek, fırsat vermek, geri almak, gönlü zengin, gönül vermek, göz bebeği, gözden (gözünden) düşmek, gözleri dolmak (dolu dolu olmak), gözünü (gözlerini) açmak, gurbete gitmek, gücü yetmek, güç gelmek, gün görmemek, (birinin) günahına girmek, güneş açmak, güneş batmak, güneş çarpmak, günlük güneşlik görünmek, hayatını vermek, hesap görmek, iç çekmek, içeri girmek, içi içine sığmamak, içi kan ağlamak, içi yanmak, içinden bir şeyler kopmak, içine atmak, içini yakmak, ikiyüzlü, ilaç olmak, inceldiği yerden kopmak, kadeh kaldırmak, kahır (kahrını) çekmek, kalbi kırık, kalbini çalmak, kanadı kırılmak, kanı donmak (çekilmek), kapı(sı)

açık, (birine) karşı durmak, kendini bulmak, kendini göstermek, kendini kaybetmek, kopya vermek, leke sürmek, mesut olmak, muhtaç etmek, muhtaç olmak, muradına ermek, ne hale getirmek, nefret etmek, oyun oynamak, (birinin) ödünü koparmak, perişan etmek, pılı pırtıyı (pılıyı pırtıyı) toplamak, pusu kurmak, razı olmak, sabaha kadar, sağa sola, sakın ha, sıfırdan başlamak, sınıfta kalmak, sırra ermek, söküp atmak, söz(ü) geçmek, ta kendisi, tat almak, tek başına, tekrar etmek, ümidi kırılmak, ümidini kaybetmek, ümidini kırmak, ümit vermek, vaat etmek, var olmak, vebali boynuna, yalan atmak (kıvırmak), yanına kâr kalmak, yanına sokulmak, yanında olmak, yeter de artar, yok olmak, yuva kurmak, yüreği sızlamak, yürekler acısı, yüz vurmak, yüzünden düşen bin parça olmak deyimleri ile ***hancı sarhoş yolcu sarhoş, iki kere iki dört eder, ölümden öte köy yoktur*** atasözleri 2 farklı albümde de kullanılmıştır.

Hande Yener'in albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma durumunun incelenmesi. Bu bölümde 75-104 arasındaki tablolarla Hande Yener'in albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma düzeyine yönelik tablolar ve tablolara ait yorumlar yer almaktadır.

Tablo 75

Hande Yener Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Albüm Adı	Yılı	Albümdeki Şarkı Sayısı	Değerlendirilen Şarkı Sayısı	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
Senden İbaret	2000	10	8	20	-
Extra	2001	7	5	9	-
Sen Yoluna Ben Yoluma	2002	19	15	61	1
Aşk Kadın Ruhundan Anlamıyor	2004	16	14	44	1
Hande Maxi	2006	6	6	11	-
Apayrı	2006	15	14	31	-
Kibir (Yanmam Lazım)	2007	1	1	5	-
Nasıl Delirdim?	2007	15	14	37	-
Hipnoz	2008	10	10	22	-
Hayrola?	2009	10	10	39	-
Hande'ye Neler Oluyor?	2010	14	11	22	1
Hande'yle Yaz Bitmez	2010	11	6	9	1
Teşekkürler	2011	12	12	25	-
Kraliçe	2012	12	8	16	-
Best Of Hande Yener	2013	32	30	103	-
Hande Yener feat Volga Tamöz - Biri Var	2014	8	1	2	-
Mükemmel	2014	24	16	37	1
Sebastian	2015	3	3	11	-
Kışkışışış	2015	1	1	3	-
İki Deli	2015	14	11	35	-
Hepsi Hit Vol. 1	2016	10	10	45	1
Hepsi Hit Vol. 2	2017	14	11	37	2
Cefalar	2018	1	1	1	-
Beni Sev	2018	2	1	3	-
Kış Güneşi	2018	1	1	2	-
Aşk Tohumu	2019	1	1	2	-
Toplam				632	8

Tablo 75'te Hande Yener tarafından 2000-2019 yılları arasında çıkarılan 27 albüm ve içeriğindeki 221 şarkı incelenmesi sonucunda albümlerde tespit edilen deyim ve atasözü sayıları gösterilmiştir. Sanatçının albümlerinde toplam 632 deyim ve 8 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Buradaki veriler, aynı şarkı içerisinde geçen aynı deyim ve atasözlerinin elenmesi sonucu elde edilmiştir. Bir başka ifadeyle, aynı şarkıda geçen deyim ve atasözü tekrarlarına tablolarda yer verilmemiştir. Bununla birlikte albüm içinde yer alan bir şarkının aynı albüm

içerisinde remix, versiyon, akustik adı altında tekrar yer verilmiş olması hâlinde farklı versiyonları değerlendirme dışı tutulmuştur. Daha sonra albümler kendi içerisinde tek tek incelenmiş, elde edilen veriler tablolara işlenerek yorumlanmıştır.

Tablo 76

Senden İbarete (2000) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Anlamadın ki</i>	boş bırakmak, keder çekmek, yüreğini dağlamak	3	-
<i>Bitmesin Bu Rüya</i>	ne olur (olursun, olursunuz)	1	-
<i>Bunun Adı Ayrılık</i>	darmadağın olmak, dert etmek (edinmek), gelip geçmek, geri dönmek	4	-
<i>Güvenemiyorum</i>	destan yazmak, ne çare, ne fayda, zor gelmek	4	-
<i>Güvenemiyorum (Remix) *</i>		-	-
<i>Haykırdım Seni</i>	geri dönmek, yol bulmak	2	-
<i>Senden İbarete</i>	-	-	-
<i>Yalanın Batsın</i>	geri dönmek, hayal kurmak, (birine) kul köle olmak	3	-
<i>Yalanın Batsın (Versiyon 2) *</i>		-	-
<i>Yoksa Mâni</i>	elinden tutmak, ne olur (olursun, olursunuz), zor gelmek	3	-
	Toplam	20	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	2,5	0,0

Kaynak: Yener, H. (2000). Senden ibarete. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 76'da görüldüğü üzere sanatçının 2000 yılında çıkarmış olduğu ilk albümü "Senden İbarete" albümünde 8 farklı şarkı ile birlikte *Güvenemiyorum* ve *Yalanın Batsın* şarkılarının farklı versiyonları da yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 20 deyim kullanımı tespit edilmiştir. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımına dörder farklı deyim ile *Bunun Adı Ayrılık* ve *Güvenemiyorum* adlı şarkılarda, en az deyim kullanımına ise 1 deyim ile *Bitmesin Bu Rüya* adlı şarkıda rastlanmıştır. Albümle aynı adı taşıyan *Senden İbarete*'te ise herhangi bir deyim ve atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2,5 olarak belirlenmiştir.

Tablo 77

Extra (2001) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Bitmesin Bu Rüya</i>	ne olur (olursun, olursunuz)	1	-
<i>Güvenemiyorum</i>	destan yazmak, ne çare, ne fayda, zor gelmek	4	-
<i>Senden İbarettir</i>	-	-	-
<i>Sürünüyorum</i>	ümit vermek	1	-
<i>Sürünüyorum (Clup mix) *</i>	-	-	-
<i>Yalanın Batsın</i>	geri dönmek, hayal kurmak, (birine) kul köle olmak	3	-
<i>Yalanın Batsın (Clup mix) *</i>	-	-	-
Toplam		9	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		1,8	0,0

Kaynak: Yener, H. (2001). Extra. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 77’de sanatçının 2001 yılında çıkarmış olduğu “Extra” albümüne ait bilgiler yer almaktadır. 5 farklı şarkının yer aldığı albümde aynı zamanda *Sürünüyorum* ve *Yalanın Batsın* şarkılarının farklı versiyonları da bulunmaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 9 deyim kullanımı tespit edilirken atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımına 4 farklı deyim ile *Güvenemiyorum* adlı şarkıda, en az deyim kullanımına ise birer deyim ile *Bitmesin Bu Rüya* ve *Sürünüyorum* adlı şarkılarda rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 1,8’dir.

Tablo 78

Sen Yoluna Ben Yoluma (2002) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Bakarım Keyfime</i>	acele etmek, adam olmak, keyfine bakmak, söz dinlemek (tutmak), terk etmek, yangından mal kaçırır gibi	6	-
<i>Bana Olanlar</i>	belâ aramak, cezasını çekmek, düşman başına	3	-
<i>Duyduk Duymadık Demeyin</i>	gece gündüz, ne hâlde, ne olur (olursun, olursunuz)	3	-
<i>Duyduk Duymadık Demeyin Alaturka*</i>		-	-
<i>Elin Diline Sakız Ederim</i>	başına taç etmek, elini vicdanına koymak, ne kadar, şansı dönmek, sabrın sonu selamettir	4	1
<i>Evlilik Sandalı</i>	aklına getirmek, dahası var, razı olmak (gelmek), terk etmek	4	-
<i>Hadi Geçmiş Olsun</i>	boy bos yerinde, geçmiş olsun	2	-
<i>Kazanamadık</i>	bir arada, boyun eğmek, çare bulmak, kalp (kalbini) kırmak, merak etmek, şansı dönmek	6	-
<i>Küs</i>	karalar bağlamak (giymek), yas tutmak	2	-
<i>Mendil</i>	âşık olmak, mendil sallamak	2	-
<i>Sen Yoluna Ben Yoluma</i>	canı gibi sevmek, ne olur (olursun, olursunuz), (bir iş veya durum) tersine dönmek	3	-
<i>Sen Yoluna Ben Yoluma (Dans Versiyon) *</i>		-	-
<i>Sözün Söz Müdür</i>	bir hâl olmak, dert çekmek, hayra alâmet, (bir işin) içinden çıkmak, teselli bulmak, yalnız kalmak	6	-
<i>Şansın Bol Olsun</i>	canı acımak, ilaç olmak, mum gibi, söz almak, yolu (yolunu) şaşırmaq, yüzü kızarmak	6	-
<i>Üzgünüm O Kadın Ben Değilim</i>	büyük konuşmak, göze almak, ısıtıp ısıtıp önüne koymak, taş gibi,	4	-
<i>Yanmışız</i>	bile bile, bin pişman olmak, hakkını vermek, mutlu olmak, nasibini almak, ne kadar, var olmak	7	-
<i>Yanmışız (Greko Versiyon) *</i>		-	-
<i>Yanmışız (Ud Versiyon)*</i>		-	-
<i>32 Kısım</i>	sen bilirsin, söz dinlemek (tutmak), yüzüne (karşı) söylemek	3	-
	Toplam	61	1
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	4,06	0,06

Kaynak: Yener, H. (2002). Sen yoluna ben yoluma. [CD]. İstanbul: Erol Köse Prodüksiyon.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 78'e bakıldığında sanatçının 2002 yılında çıkardığı "Sen Yoluna Ben Yoluma" albümüne ait şarkılar ve bu şarkılarda kullanılan deyim ve atasözlerine yönelik bilgiler görülmektedir. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 61 deyim tespit edilmiştir. Bu deyimlerden *ne olur (olursun, olursunuz)*, *terk etmek*, *ne kadar*, *söz dinlemek (tutmak)* deyimleri albüm içinde ikişer farklı şarkıda da kullanılmıştır. Albüm içerisinde herhangi bir atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albümde en fazla deyim kullanımına 7 farklı deyim ile *Yanmışız* şarkısında, en az deyim kullanımına ise ikişer deyim ile *Hadi Geçmiş Olsun*, *Küs*

ve *Mendil* şarkılarında rastlanmıştır. Bununla birlikte albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 4,06'dır.

Tablo 79

Aşk Kadın Ruhundan Anlamıyor (2004) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Acele Etme</i>	acele etmek, çekip gitmek, mahkûm etmek, yanına kâr kalmak, zaman almak	5	-
<i>Acı Veriyor</i>	acı vermek, yanına almak, yeni baştan	3	-
<i>Acısı Çıkıyor</i>	acısı çıkmak, alıp götürmek, dile kolay, geri dönmek	4	-
<i>Armağan</i>	içi ısınmak, gam yememek, yiyip içmek	3	-
<i>Aşk Kadın Ruhundan Anlamıyor</i>	canını yakmak, yarı yolda bırakmak, yüzünü çevirmek	3	-
<i>Bedenim Senin Oldu</i>	allanıp pullanmak, (birinin) kapısını çalmak	2	-
<i>Bence Mutluyduk</i>	içinden gelmek, karar vermek	2	-
<i>Bir İz Gerek</i>	buz kesmek, kan akmak, üstüne salmak, yağmur gibi	4	-
<i>Bu Yüzden</i>	aklından çıkarmamak, aradan çekilmek	2	1
	<i>gelen gideni aratır (veya gelen gidene rahmet okutur)</i>		
<i>Hoş Geldiniz</i>	canı çekmek, gözünden (veya gözlerinden) yaş (veya yaşlar) boşanmak, hoş geldiniz, kar kış	4	-
<i>Kırmızı</i>	acısı taze olmak, can çekişmek, gözlerini kaçırmak, kendini dev aynasında görmek, takdir etmek (veya eylemek)	5	-
<i>Savaş Sonrası</i>	geri adım atmak, yerinde saymak, yoluna çıkmak	3	-
<i>Savaş Sonrası (CD Extra Versiyon) *</i>		-	-
<i>Yanıdaki Var Ya</i>	koynuna girmek	1	-
<i>24 Saat</i>	bir yudum, dönüp dolaşmak, nefes almak	3	-
<i>24 Saat (CD Extra Versiyon) *</i>		-	-
	Toplam	44	1
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	3,14	0,07

Kaynak: Yener, H. (2004). *Aşk kadın ruhundan anlamıyor*. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 79'da görüldüğü üzere sanatçının 2004 yılında çıkarmış olduğu "Aşk Kadın Ruhundan Anlamıyor" albümünde 17 adet şarkı yer almaktadır. *Savaş Sonrası* ve *24 Saat* şarkılarının farklı versiyonları da albümde yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 44 deyim ve 1 atasözü tespit edilmiştir. Buna göre en fazla deyim kullanımına beşer deyim ile *Acele Etme* ve *Kırmızı* adlı şarkılarda, en az deyim kullanımına ise 1 deyim ile *Yanıdaki Var Ya* adlı şarkıda rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,14'tür.

Tablo 80

Hande Maxi (2006) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Biraz Özgürlük</i>	yüzüne vurmak (çarpmak)	1	-
<i>Deri Eldiven</i>	üzerinde kalmak	1	-
<i>Heey Çocuk</i>	geri kalmak, hâl hatır (hâlini hatırını) sormak	2	-
<i>Kelepçe (New Versiyon)</i>	kelepçe vurmak (takmak), suratından düşen bin parça olmak, yas tutmak	3	-
<i>Kim Bilebilir Aşkı? (New Versiyon)</i>	adım (adımını) atmak	1	-
<i>Yola Devam (New Versiyon)</i>	yalan dolan, yok olmak, yüreği yanmak	3	-
Toplam		11	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		1,83	0,0

Kaynak: Yener, H. (2006a). Hande maxi. [CD]. İstanbul: Erol Köse Prodüksiyon.

Tablo 80’de sanatçının 2006 yılında çıkardığı “Hande Maxi” albümüne ait bilgiler yer almaktadır. 6 şarkılık albümde 11 deyim tespit edilmiştir. Herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmayan albümde; en fazla deyim kullanımına üçer deyim ile *Kelepçe* ve *Yola Devam* şarkılarında, en az deyim kullanımına ise birer deyim ile *Biraz Özgürlük*, *Deri Eldiven* ve *Kim Bilebilir Aşkı* şarkılarında rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 1,83’tür.

Tablo 81

Apayrı (2006) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Apayrı</i>	nasihat vermek, yenilir yutulur değil (olmamak)	2	-
<i>Aşkın Ateşi</i>	duman altı olmak, fener alayı, gününü görmek, peşini bırakmak	4	-
<i>Bugün Sevgililer Günü</i>	fark etmek, nasıl olsa	2	-
<i>Düş Bozumu</i>	eskisi kadar (gibi), geçip gitmek, gözün aydın! hata etmek (eylemek, işlemek)	4	-
<i>İnsanlar Çok</i>	el ele gezmek (dolaşmak)	1	-
<i>Kanat</i>	(birinden, bir şeyden) sıdık sıyrılmak	1	-
<i>Kelepçe (Club Versiyon)</i>	kelepçe vurmak (takmak), suratından düşen bin parça olmak, yas tutmak	3	-
<i>Kelepçe (Clip Versiyon) *</i>		-	-
<i>Kim Bilebilir Aşkı</i>	adım (adımını) atmak	1	-
<i>Nasıl Zor Şimdi</i>	yazıp çizmek	1	-
<i>Sakin Olmalıyım</i>	dur durak bilmemek, eline geçmek, kalp (kalbini) kırmak	3	-
<i>Sorma</i>	acısını çekmek, adam içine karışmak, ne fayda	3	-
<i>Şefkat Gibi</i>	elde avuçta (ne varsa)	1	-
<i>Unut</i>	(birinin) yatağına girmek, yok olmak	2	-
<i>Yola Devam</i>	yalan dolan, yok olmak, yüreği yanmak	3	-
Toplam		31	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,21	0,0

Kaynak: Yener, H. (2006b). Apayrı. [CD]. İstanbul: Erol Köse Prodüksiyon.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 81’de görüldüğü üzere sanatçının 2006 yılında çıkarmış olduğu “Apayrı” albümüne ait veriler yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 31 deyim tespit edilirken atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımına dörder deyim ile *Aşkın Ateşi* ve *Düş Bozumu* şarkılarında, en az deyim kullanımına ise birer deyim ile *İnsanlar Çok*, *Kanat*, *Kim Bilebilir Aşkı*, *Nasıl Zor Şimdi* ve *Şefkat Gibi* adlı şarkılarda rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2,21 olarak belirlenmiştir.

Tablo 82

Kibir (Yanmam Lazım) (2007) Adlı Single’da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Kibir (Yanmam Lazım)</i>	canavar gibi, kurban vermek, pusuda beklemek, yol almak, zarar vermek	5	-
Toplam		5	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		5,0	0,0

Kaynak: Yener, H. (2007a). *Kibir (Yanmam Lazım)*. [CD]. İstanbul: Erol Köse Prodüksiyon

Tablo 82’de sanatçının 2007 yılında çıkardığı “Kibir” adlı single albümüne yönelik bilgiler yer almaktadır. Albümde yer alan şarkının incelenmesi sonucunda 5 farklı deyim kullanımını tespit edilmiş, atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albümde tek bir şarkı yer aldığı için şarkı başına düşen deyim sayısı 5’tir.

Tablo 83

Nasıl Delirdim (2007) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Aşkın Gücü</i>	-	-	-
<i>Fırtına</i>	-	-	-
<i>Kibir (Yanmam Lazım)</i>	canavar gibi, kurban vermek, pusuda beklemek, yol almak, zarar vermek	5	-
<i>Kibir Remix (CD Bonus Track) *</i>		-	-
<i>Kötülük</i>	-	-	-
<i>Kurtar Beni Naciye</i>	elini uzatmak, içine çekmek	2	-
	dans etmek, deliye dönmek, dönüp geriye bakmak, kolay değil, sahneye çıkmak, geri dönmek	6	-
<i>Nasıl Delirdim</i>	aklımı kaybetmek, başı ağrımak, bir yolunu bulmak, işi gücü bırakmak, uzak durmak	5	-
<i>Ne Yaparsın</i>	etrafında dört dönmek (pervane olmak), geri durmak, ne yaparsın (yapmalı) ki, (birinin) parmakla gösterilmek, zaman almak	5	-
<i>Paranoya</i>	kusura bakmamak (kalmamak), ne olur (olursun, olursunuz), yalnız kalmak	3	-
<i>Romeo</i>	sabaha kadar, tüy gibi	2	-
<i>Sen Anla</i>	başına yıkmak, işi yokuşa sürmek	2	-
<i>Seni Sevi... Yorumlar Yok (Caught Up In The Rapture)</i>	terk etmek	1	-
<i>Şu An Erken</i>	-	-	-
<i>Yalan Olmasın</i>	elinden bir iş (şey) gelmemek, hâlden anlamak (bilmek), ikna etmek, işine gelmek, karar vermek, tanıdık çıkmak	6	-
	Toplam	37	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	2,64	0,0

Kaynak: Yener, H. (2007b). Nasıl delirdim? [CD]. İstanbul: Erol Köse Prodüksiyon.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 83'te görüldüğü üzere sanatçının 2007 yılında çıkarmış olduğu "Nasıl Delirdim" albümündeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 37 deyim kullanımı tespit edilmiştir. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımına altışar deyim ile *Naciye* ve *Yalan Olmasın* şarkılarında, en az deyim kullanımına ise 1 deyim ile *Seni Sevi... Yorumlar Yok* adlı şarkıda rastlanmıştır. *Aşkın Gücü*, *Fırtına*, *Şu An Erken* ve *Kötülük* adlı şarkılarda ise herhangi bir deyim ve atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmayan albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2,64 olarak belirlenmiştir.

Tablo 84

Hipnoz (2008) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Burdayım</i>	gülüp geçmek	1	-
<i>Gece Gündüz</i>	dere tepe düz gitmek, düşman olmak, gece gündüz, gökte ararken yerde bulmak	4	-
<i>Hipnoz</i>	-	-	-
<i>İp</i>	ne çıkar, şimşek çakmak	2	-
<i>İyi Günler</i>	içini açmak, katıla katıla gülmek, savaş açmak (ilan etmek), üstüne düşmek	4	-
<i>Kumar (Putlar)</i>	-	-	-
<i>Pinokyo</i>	-	-	-
<i>Sanma</i>	büyük konuşmak, kuşkuya düşmek, önüne geçmek	3	-
<i>Yaban Gülü</i>	el(i) değmek, (birinin) sırtını sıvazlamak	2	-
<i>Yarasa</i>	aklı karışmak, bile bile, düş kurmak, işine gelmek, kalbi çarpmak, ne kadar	6	-
Toplam		22	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,2	0,0

Kaynak: Yener, H. (2008). Hipnoz. [CD]. İstanbul: Erol Köse Prodüksiyon.

Tablo 84’te sanatçının 2008 yılında çıkarmış olduğu “Hipnoz” albümüne ait bilgiler yer almaktadır. Albümdeki 10 şarkının incelenmesi sonucunda toplam 22 deyim tespit edilirken atasözü kullanımına rastlanmamıştır. En fazla deyim kullanımına 6 deyim ile *Yarasa* adlı şarkıda, en az deyim kullanımına ise 1 deyim ile *Seni Sevi... Yorumlar Yok* adlı şarkıda rastlanmıştır. Albümle aynı adı taşıyan *Hipnoz* şarkısında ve *Kumar (Putlar)* ile *Pinokyo* şarkılarında herhangi bir deyim ve atasözü kullanımı tespit edilememiştir. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2,2 olarak belirlenmiştir.

Tablo 85

Hayrola? (2009) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Arsız</i>	alev almak, kalbini çalmak, (birinin) kapısını çalmak, ödün vermek, yarım kalmak	5	-
<i>Deliler</i>	elde avuçta (ne varsa), ezbere konuşmak, fark etmek	3	-
<i>En Uzun Gece</i>	sırtını dönmek	1	-
<i>Hayrola?</i>	büyük oynamak, çocuk olmak, yerinde yeller esmek	3	-
<i>Narsist</i>	çember içine almak (çembere almak), (bir şeyin, bir kimsenin) etrafını almak (sarmak), tahrik etmek	3	-
<i>Ne Rüyası?</i>	adam olmak, çark etmek, fark etmek, içi gitmek, karar vermek, kukla gibi, park etmek, terk etmek, yol yakınen kayıp vermek, ok yaydan (yayıdan) çıkmak, savaş vermek, zaman vermek	9	-
<i>Ok Yay</i>	acısını çekmek, dallanıp budaklanmak, fişini çekmek, kılıç çekmek, taş koymak	5	-
<i>Senden Uzakta</i>	inkâr etmek	1	-
<i>Siz</i>	araya girmek, gözünü (gözlerini) kapamak, keyif sürmek, yoldan çıkmak, zirveye çıkmak	5	-
Toplam		39	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,9	0,0

Kaynak: Yener, H. (2009). Hayrola? [CD]. İstanbul: Avrupa Müzik.

Tablo 85’te sanatçının 2009 yılında çıkarmış olduğu “Hayrola?” albümüne yönelik bilgiler verilmiştir. Buna göre 10 şarkının yer aldığı albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 39 deyim kullanımı tespit edilmiştir. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımına 9 deyim ile *Ne Rüyası?* adlı şarkıda, en az deyim kullanımına ise birer deyim ile *En Uzun Gece* ve *Senden Uzakta* adlı şarkılarda rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,9 olarak belirlenmiştir.

Tablo 86

Hande'ye Neler Oluyor? (2010) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Ben Kimim?</i>	arkadan vurmak, üstünden (şu kadar zaman) geçmek	2	-
<i>Bi Gideni Mi Var?</i>	-	-	-
<i>Bodrum</i>	(birini) rezil etmek	1	-
<i>Boşa Ağlayan Kız</i>	paydos demek	-	-
<i>Böyle Olacak</i>	ağız açık kalmak, gözünü (gözlerini) açmak	2	-
<i>Çöp</i>	çekip gitmek, gelip geçmek, geri dönmek, kabul etmek, torbaya koymak	5	-
<i>Kal, Kal</i>	ayakta kalmak, başa sarmak, dalga geçmek, ışık tutmak, kendi kendine	5	-
<i>Kalpsiz</i>	boş yere, farkında olmak	2	-
<i>Neden Ayrıldık?</i>	buz gibi, gözünde olmamak, kalp (kalbini) kırmak, (bir şey birinin) ne olur (olursun, olursunuz)	4	-
<i>Sopa</i>	-	-	-
<i>Sopa (Dans Remix) *</i>	-	-	-
<i>Sopa (Club Remix) *</i>	-	-	-
<i>Yasak Aşk</i>	aklı kalmak, <i>zararın neresinden dönülse kârdır</i>	1	1
<i>Yasak Aşk (Remix) *</i>	-	-	-
Toplam		22	1
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,0	0,09

Kaynak: Yener, H. (2010a). *Hande'ye neler oluyor?* [CD]. İstanbul: Poll Production.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 86'da sanatçının 2010 yılında çıkardığı "Hande'ye Neler Oluyor?" albümüne ait veriler yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 22 deyim kullanımı tespit edilmiştir. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımına beşer deyim ile *Çöp* ve *Kal, Kal* adlı şarkılarda, en az deyim kullanımına ise birer deyim ile *Bodrum* ve *Yasak Aşk* adlı şarkılarda rastlanmıştır. Ayrıca *Yasak Aşk* şarkısında albümde geçen tek atasözü kullanılmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2'dir.

Tablo 87

Hande'yle Yaz Bitmez (2010) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Bi Gideni Mi Var?</i>	-	-	-
<i>Bodrum (Sinan Akçil Remix)</i>	(birini) rezil etmek	1	-
<i>Bodrum (Club Remix) *</i>			
<i>Çöp (Club Remix)</i>	çekip gitmek, gelip geçmek, geri dönmek, kabul etmek, torbaya koymak	5	-
<i>Sopa</i>	-	-	-
<i>Sopa (Akustik) *</i>			
<i>Sopa (Chillout Remix) *</i>			
<i>Uzaylı</i>	ateşe atmak, elinden geleni yapmak	2	-
<i>Uzaylı (Dance Remix) *</i>			
<i>Uzaylı (Club Remix) *</i>			
<i>Yasak Aşk (Club Remix)</i>	aklı kalmak, <i>zararın neresinden dönülse kârdır</i>	1	1
	Toplam	9	1
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	1,5	0,16

Kaynak: Yener, H. (2010b). Hande'yle yaz bitmez. [CD]. İstanbul: Poll Production.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 87'de sanatçının 2010 yılında çıkardığı "Hande'yle Yaz Bitmez" single albümüne ait veriler yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 9 deyim kullanımı tespit edilmiştir. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımına 5 deyim ile *Çöp* şarkısında, en az deyim kullanımına ise birer deyim ile *Bodrum* ve *Yasak Aşk* adlı şarkılarda rastlanmıştır. Ayrıca *Yasak Aşk* şarkısında albümde geçen tek atasözü kullanılmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 1,5 iken şarkı başında düşen atasözü sayısı 0,16'dır.

Tablo 88

Teşekkürler (2011) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Aşk Müziği</i>	-	-	-
<i>Aşkın Dili (Nonazayi)</i>	-	-	-
<i>Bana Anlat</i>	adı sanı belirsiz, nasıl olsa, sağı solu olmamak, sözünde durmak, yalan dolan, ziyaret etmek	6	-
<i>Ben Yokum</i>	-	-	-
<i>Böyle Biriyim</i>	salkım saçak	1	-
<i>Dön Bana</i>	karşısına çıkmak, ne olur (olursun, olursunuz)	2	-
<i>Havaalanı</i>	çekip gitmek, dert etmek (edinmek), fark etmek, geç kalmak, gözünün önünden geçmek, sözünde durmak, uçup gitmek	7	-
<i>Kalbine Bulutluyum</i>	çok gelmek, denk gelmek	2	-
<i>Keşke</i>	elinden gelmek, geri dönmek, (birine) karşı gelmek, kıyamet kopmak	4	-
<i>Teşekkürler</i>	farz etmek, ne olur (olursun, olursunuz)	2	-
<i>Unutulmuyor</i>	-	-	-
<i>Vakti Yok</i>	(birinden veya bir şeyden) cesaret almak (bulmak)	1	-
Toplam		25	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,08	0,0

Kaynak: Yener, H. (2011). Teşekkürler. [CD]. İstanbul: Poll Production. * Deyim ve atasözüne rastlanmamıştır.

Tablo 88’de görüldüğü üzere sanatçının 2011 yılında çıkarmış olduğu “Teşekkürler” adlı albümde 12 şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 25 deyim kullanımı tespit edilmiştir. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımına 7 deyim ile *Havaalanı* adlı şarkıda, en az deyim kullanımına ise birer deyim ile *Böyle Biriyim* ve *Vakti Yok* şarkılarında rastlanmıştır. *Aşk Müziği*, *Aşkın Dili*, *Ben Yokum* ve *Unutulmuyor* adlı şarkılarda herhangi bir deyim ve atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmayan albümde, şarkı başına düşen deyim sayısı 2,08’dir.

Tablo 89

Kraliçe (2012) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>An Meselesi</i>	(...-mesi) an meselesi	1	-
<i>Bir Bela</i>	-	-	-
<i>Bir Şey Var</i>	boş dönmek	1	-
<i>Görevimiz Aşk</i>	(bir şeyi) ayakta tutmak, hataya düşmek	2	-
<i>Hasta</i>	geri almak, şansa kalmak, yanında olmak	3	-
<i>Hasta (Dj Pantelis Remix)</i>		-	-
*			
<i>Hasta (Mert Hakan Remix) *</i>		-	-
<i>Intro **</i>		-	-
<i>Kraliçe</i>	doğru oturmak	1	-
<i>Kraliçe (Dj Pantelis Remix) *</i>		-	-
<i>Sana Söylüyorum</i>	boş vermek, el çekmek, (birinin) gözünün yaşına bakmamak	3	-
<i>Tribe Gir (Slippery Slope)</i>	çekip gitmek, iyi gelmek, ne denir (dersin), ne olacak, yok olmak	5	-
	Toplam	16	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	2,0	0,0

Kaynak: Yener, H. (2012). Kraliçe. [CD]. İstanbul: Poll Production.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

** Enstrümantal parça olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 89’da sanatçının 2012 yılında çıkardığı “Kraliçe” albümüne yönelik bilgiler yer almaktadır. Buna göre albümdeki farklı şarkı sayısı 9’dur. Ayrıca, albümde bulunan *Hasta* ve *Kraliçe* şarkılarının remix versiyonları da bulunmaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 16 deyim kullanımı tespit edilirken atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 5 deyim ile *Tribe Gir* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise birer deyim ile *Bir Şey Var*, *An Meselesi* ve albüme adını veren *Kraliçe* şarkılarında rastlanmıştır. *Bir Belâ* şarkısında ise herhangi bir deyim ve atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2 olarak belirlenmiştir.

Tablo 90

Best Of Hande Yener (2013) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Acele Etme</i>	acele etmek, çekip gitmek, mahkûm etmek, yanına kâr kalmak, zaman almak	5	-
<i>Acısı Çıkıyor</i>	acısı çıkmak, alıp götürmek, dile kolay, geri dönmek	4	-
<i>Acı Veriyor</i>	acı vermek, yanına almak, yeni baştan	3	-
<i>Ağla Kalbim</i>	acı vermek, düze çıkmak, gözüne (gözlerine) bakmak, iyi gelmek	4	-
<i>Ağla Kalbim Remix</i>	*	-	-
<i>Aşk Kadın Ruhundan Anlamıyor</i>	canını yakmak, yarı yolda bırakmak, yüzünü çevirmek	3	-
<i>Bana Anlat</i>	adı sanı belirsiz, nasıl olsa, sağı solu olmamak, sözünde durmak, yalan dolan, ziyaret etmek	6	-
<i>Bana Olanlar</i>	bela aramak, cezasını çekmek, düşman başına	3	-
<i>Bir Bela</i>	-	-	-
<i>Biri Var</i>	var olmak, yeri olmak	2	-
<i>Bodrum</i>	(birini) rezil etmek	1	-
<i>Çöp</i>	çekip gitmek, gelip geçmek, geri dönmek, kabul etmek, torbaya koymak	5	-
<i>Dön Bana</i>	karşısına çıkmak, ne olur (olursun, olursunuz)	2	-
<i>Duyduk Duymadık Demeyin</i>	gece gündüz, ne halde? ne olur (olursun, olursunuz)	3	-
<i>Evlilik Sandalı</i>	aklına getirmek, dahası var, razı olmak (gelmek), terk etmek	4	-
<i>Hadi Geçmiş Olsun</i>	boy bos yerinde, geçmiş olsun	2	-
<i>Hasta</i>	geri almak, şansa kalmak, yanında olmak	3	-
<i>Havaalanı</i>	çekip gitmek, dert etmek (edinmek), fark etmek, geç kalmak, gözünün önünden geçmek, sözünde durmak, uçup gitmek	7	-
<i>Kazanamadık Yazılmış Ayrılıklar</i>	bir arada, boyun eğmek, çare bulmak, kalp (kalbini) kırmak, merak etmek, şansı dönmek	6	-
<i>Kırmızı</i>	acıyı taze olmak, can çekişmek, gözlerini kaçırmak, kendini dev aynasında görmek, takdir etmek (veya eylemek)	5	-
<i>Kovuldun Evden</i>	cevapsız kalmak, haberin olsun! haber salmak (yollamak), soru sormak, taraf çıkmak (olmak)	5	-
<i>Küs</i>	karalar bağlamak (giymek), yas tutmak	2	-
<i>Öfkem Var</i>	cevap bulmak, iş işten geçmek, yanına almak, yola çıkmak	4	-
<i>Savaş Sonrası</i>	geri adım atmak, yerinde saymak, yoluna çıkmak	3	-
<i>Sen Yoluna Ben Yoluma</i>	canı gibi sevmek, ne olur (olursun, olursunuz), (bir iş veya durum) tersine dönmek	3	-
<i>Şansın Bol Olsun</i>	canı acımak, ilaç olmak, mum gibi, söz olmak, yolu (yolunu) şaşırarak, yüzü kızarmak	6	-
<i>Uzaylı</i>	ateşe atmak, elinden geleni yapmak	2	-
<i>Ya Ya Ya Ya!</i>	akıl vermek, sabaha kadar, terk etmek	3	-
<i>Yalanın Batsın</i>	geri dönmek, hayal kurmak, (birine) kul köle olmak	3	-
<i>Yüzük</i>	teslim olmak	1	-
<i>Zalim</i>	-	-	-
<i>24 Saat</i>	bir yudum, dönüp dolaşmak, nefes almak	3	-
Toplam		103	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,32	0,0

Kaynak: Yener, H. (2013). Best of Hande Yener. [CD]. İstanbul: Erol Köse Prodüksiyon.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 90’da görüldüğü üzere sanatçının 2013 yılında çıkarmış olduğu “Best Of Hande Yener” albümü sanatçının en iyi şarkılarını topladığı albümdür. Albümde 34 adet şarkı yer

almaktadır. Şarkılardan biri albümde yer alan *Ağla Kalbim* adlı şarkının remix versiyonudur. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 103 deyim kullanımı tespit edilirken atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımına 7 deyim ile *Havaalanı* adlı şarkıda, en az deyim kullanımına ise birer deyim ile *Bodrum* ve *Yüzük* şarkılarında rastlanmıştır. *Bir Belâ* ve *Zalim* adlı şarkılarda ise deyim ve atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,32'dir.

Tablo 91

Hande Yener feat Volga Tamöz - Biri Var (2014) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Biri Var</i>	var olmak, yeri olmak	2	-
<i>Biri Var (Berna Öztürk Remix) *</i>		-	-
<i>Biri Var (Çağın Kulaçoğlu & Tolga Diler Remix) *</i>		-	-
<i>Biri Var (Cemre Burak Remix) *</i>		-	-
<i>Biri Var (Ozan Öner Remix) *</i>		-	-
<i>Biri Var (Murat Uyar Remix) *</i>		-	-
<i>Biri Var (Akustik Versiyon) *</i>		-	-
<i>Biri Var (Extended Versiyon) *</i>		-	-
	Toplam	2	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	2,0	0,0

Kaynak: Yener, H. (2014a). Hande Yener feat Volga Tamöz-Biri var. [CD]. İstanbul: Poll Production.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 91'de görüldüğü üzere sanatçının 2014 yılında çıkarmış olduğu "Biri Var" albümünde 1 şarkı ve bu şarkının 7 farklı versiyonu bulunmaktadır. Albümdeki şarkının incelenmesi sonucunda toplam 2 deyim kullanımı tespit edilirken herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Albümde tek bir şarkı bulunduğu için, şarkı başına düşen deyim sayısı 2'dir.

Tablo 92

Mükemmel (2014) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Alt Dudak</i>	başına bela olmak (kesilmek), ele geçmek, (birinin) hatırı kalmak, ne denir (dersin), ne hâlde?	5	-
<i>Alt Dudak - Mert Hakan Remix</i>	*	-	-
<i>Alt Dudak - Kaan Gökman Remix</i>	*	-	-
<i>Alt Dudak - Cemre Burak Remix</i>	*	-	-
<i>Alt Dudak - Barış Mert Peker Remix</i>	*	-	-
<i>Alt Dudak - Cihat Uğurel Remix</i>	*	-	-
<i>Biletli Kes</i>	(biriyle) arası olmamak, biletini kesmek, fark etmek, içinden gelmek, şakası yok	5	-
<i>Bir Kış Masalı</i>	su gibi	1	-
<i>Bir Köşede Yalnız</i>	aklını almak, (birinin) kapısını çalmak, sözünü tutmak, yalnız kalmak	4	-
<i>Hani Bana</i>	hoş geldin, oldum olası	2	-
<i>Hani Bana - Nurettin Çolak - Levent Lodos Remix</i>	*	-	-
<i>Herkes Yoluna İyi Şanslar</i>	elinden tutmak, yalnız kalmak	2	-
<i>Karar Ver (feat. Volga Tamöz)</i>	hoşça kal (kalın), <i>yalancının mumu yatsıya kadar yanar</i>	1	1
<i>Kaybol</i>	dikilip durmak (kalmak), karar vermek, yok olmak	3	-
<i>Mükemmel</i>	bebek gibi, ne olur (olursun, olursunuz)	2	-
<i>Naber</i>	-	-	-
<i>O Kadın Gitti</i>	dağ (dağlar) gibi (kadar), gözlerine inanamamak, merak etmek, şaka gibi gelmek	4	-
<i>Sokak Kedisi</i>	-	-	-
<i>Sokak Kedisi - Cihat Uğurel Remix</i>	kapılar yüzüne (üzerine veya üstüne) kapanmak, kendine gelmek, yol çizmek	3	-
<i>Tebdil-i Aşk</i>	*	-	-
<i>Unutanlar Gibi</i>	halt etmek, kendi kendine, yok saymak, yüzüne karşı söylemek, ziyan etmek	5	-
<i>Yangın</i>	-	-	-
<i>Yangın - Çağın Kulaçoğlu Remix</i>	*	-	-
	Toplam	37	1
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	2,31	0,06

Kaynak: Yener, H. (2014b). Mükemmel. [CD]. İstanbul: Poll Production.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 92’de görüldüğü üzere sanatçının 2014 yılında çıkardığı “Mükemmel” adlı albümünde *Alt Dudak*, *Hani Bana*, *Sokak Kedisi*, *Yangın* adlı şarkıların aynı zamanda remix versiyonu da bulunmaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 37 deyim

kullanımı tespit edilirken *İyi Şanslar* şarkısında ise 1 atasözü kullanımına da rastlanmıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımına beşer deyim ile *Alt Dudak*, *Bileti Kes* ve *Tebdil-i Aşk* adlı şarkılarda; en az deyim kullanımına ise birer deyim ile *Bir Kış Masalı* ve *İyi Şanslar* şarkılarında rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2,31 olarak belirlenirken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,06'dır.

Tablo 93

Sebastian (2015) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Eve Nasıl Geldim</i>	fişini çekmek, karanlık basmak (çökmek), söz dinlemek, yuva yapmak	4	-
<i>Haberi Var Mı</i>	elini tutmak	1	-
<i>Sebastian</i>	ağız (ağzını) açmak, atıp (atmak) tutmak, gemileri yakmak, kalp (kalbini) kırmak, ne kadar, terk etmek	6	-
Toplam		11	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,66	0,0

Kaynak: Yener, H. (2015a). Sebastian. [CD]. İstanbul: Poll Production.

Tablo 93'te sanatçının 2015 yılında çıkardığı "Sebastian" albümüne yönelik bilgiler yer almaktadır. Albümde yer alan 3 şarkının incelenmesi sonucunda toplam 11 farklı deyim kullanımı tespit edilmiş, atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımına 6 farklı deyim ile albüme de adını veren *Sebastian* şarkısında, en az deyim kullanımına ise 1 deyim ile *Haberi Var Mı* şarkısında rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,66'dır.

Tablo 94

Kışkışış (2015) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Kış Kışış</i>	hayır duası etmek, mutlu etmek, yallah çekmek	3	-
Toplam		3	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,0	0,0

Kaynak: Yener, H. (2015b). Kışkışış. [CD]. İstanbul: Poll Production.

Tablo 94'e bakıldığında sanatçının 2015 yılında çıkarmış olduğu "Kışkışış" adlı single albümüne ait veriler görülmektedir. 1 adet şarkının yer aldığı albümde deyim kullanımına yönelik 3 örnek tespit edilmiştir. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3'tür. Albüm

içerisinde herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmadığı için şarkı başına düşen atasözü sayısı 0'dır.

Tablo 95

İki Deli (2015) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Bileti Kes</i>	(biriyle) arası olmamak, biletini kesmek, fark etmek, içinden gelmek, şakası yok	5	-
<i>İki Deli</i>	bir araya gelmek, işini bilmek, iyi kötü, sıkı durmak, umudunu kesmek	5	-
<i>İki Deli (Radio Edit Remix) *</i>		-	-
<i>İki Deli (Çağın Kulaçoğlu Extended Remix) *</i>		-	-
<i>İki Deli (Nurettin Çolak - Levent Lodos Remix) *</i>		-	-
<i>Karar Ver</i>	dikilip durmak (kalmak), karar vermek, yok olmak	3	-
<i>Kaybol</i>	bebek gibi, ne olur (olursun, olursunuz)	2	-
<i>Kış Kışş</i>	hayır duası etmek, mutlu etmek, yallah çekmek	3	-
<i>O Kadın Gitti Sebastian</i>	-	-	-
	ağız (ağzını) açmak, atıp (atmak) tutmak, gemileri yakmak, kalp (kalbini) kırmak, ne kadar, terk etmek	6	-
<i>Sokak Kedisi</i>	kapılar yüzüne (üzerine veya üstüne) kapanmak, kendine gelmek, yol çizmek	3	-
<i>Tebdil-i Aşk</i>	halt etmek, kendi kendine, yok saymak, yüzüne karşı söylemek, ziyan etmek	5	-
<i>Ya Ya Ya Ya Yangın</i>	akıl vermek, sabaha kadar, terk etmek	3	-
	-	-	-
	Toplam	35	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	3,18	0,0

Kaynak: Yener, H. (2015c). İki deli. [CD]. İstanbul: Poll Production.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 95'e bakıldığında sanatçının 2015 yılında çıkarmış olduğu "İki Deli" albümüne ait bilgiler görülmektedir. Buna göre albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 35 deyim kullanımı tespit edilmiştir. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımına 6 farklı deyim ile *Sebastian* adlı şarkıda, en az deyim kullanımına ise 2 deyim ile *Kaybol* adlı şarkıda rastlanmıştır. *O Kadın Gitti* ve *Yangın* şarkılarında ise herhangi bir deyim ve atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,18 olarak belirlenmiştir. Albümde herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmadığı için şarkı başına düşen atasözü sayısı 0'dır.

Tablo 96

Hepsi Hit Vol. 1 (2016) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Bilmiyor</i>	çaresiz kalmak, gözünde tütmek, izi silinmek, ne olur (olursun, olursunuz), yardım etmek	5	-
<i>Biri Kaybediyor</i>	adını koymak, başa sarmak, gemileri yakmak, teslim etmek, üstü kalsın, yarım kalmak	6	-
<i>Bu Kafayla</i>	uzak durmak, yerine koymak	2	-
<i>Deli Bile</i>	kalp (kalbini) kırmak, karar vermek, kendini avutmak, laftan anlamak	4	-
<i>Emrine Âmâde</i>	aklını çalmak, başını derde sokmak, çıtı çıkmamak, ferman dinlememek, gözüne (gözlerine) bakmak, hayatına girmek, içi erimek, iz bırakmak, (bir şey birinin), kurşun gibi, yola çıkmak	10	-
<i>Görev</i>	idare etmek, sırlıslıklam olmak, tuzu biberi, <i>kol kırılır yen (kürk) içinde kalır</i>	3	1
<i>Kavuşabilir miyiz?</i>	yara almak	1	-
<i>Mor</i>	adını koymak, ağzının tadı bozulmak (kaçmak), kafaya takmak, yerini doldurmak	4	-
<i>Seviyorsun</i>	dize gelmek, ele vermek, gece gündüz, göz (gözünün) önünde olmak, huzur bulmak, iflah olmak, yol yakinken	7	-
<i>Vah Vah</i>	fark etmek, kendini tartmak, yanlış anlamak	3	-
Toplam		45	1
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		4,5	0,1

Kaynak: Yener, H. (2016). Hepsi hit vol. 1. [CD]. İstanbul: Poll Production.

Tablo 96’da görüldüğü üzere sanatçının 2016 yılında çıkarmış olduğu “Hepsi Hit Vol. 1” albümü, şarkıcının en sevilen şarkılarını topladığı albümdür. Albümde 10 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 45 deyim kullanımı tespit edilmiştir. Albümde geçen *Görev* adlı şarkıda ise 1 atasözü kullanımına rastlanmıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımına 10 farklı deyim ile *Emrine Âmâde* adlı şarkıda, en az deyim kullanımına ise 1 deyim ile *Kavuşabilir Miyiz?* adlı şarkıda rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 4,5 olarak şarkı başına düşen atasözü sayısı ise 0,1 olarak belirlenmiştir.

Tablo 97

Hepsi Hit Vol. 2 (2017) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Alev Alev</i>	buz kesmek, inkâr etmek	2	-
<i>Alev Alev (Mert Ekren ile)</i>		-	-
<i>Bakıcaz*</i>	kalp (kalbini) kırmak, üstüne oturmak	2	-
<i>Bakıcaz (Remix) *</i>		-	-
<i>Benden Sonra</i>	gün yüzü görmemek, mutlu olmak, tarihe gömmek, yerini doldurmak, yuva kurmak	5	-
<i>Ben En Çok</i>	-	-	-
<i>Faili Meçhul</i>	ağırdan almak, ne olur (olursun, olursunuz)	2	-
<i>Leyla</i>	gözyaşı dökmek, ümidini kesmek, var olmak, yok olmak	4	-
<i>Misafir</i>	hakkını helal etmek, içi acımak, sağ olsun, bir fincan acı kahvenin, kırk yıl hatırı vardır	3	1
<i>Patates</i>	(bir şeyin) altını kısmak, bahane bulmak, benden söylemesi, fazla gelmek (kaçmak), konum atmak, dost acı söyler	5	1
<i>Sana Bir Şey Olmaz</i>	eli kolu (eli ayağı) bağlı kalmak (durmak veya olmak), içi yanmak, ne kadar, sözünü tutmak, yarım kalmak	5	-
<i>Sana Bir Şey Olmaz (Remix) *</i>		-	-
<i>Şükür</i>	aklı fikri bir şeyde olmak, anlam çıkarmak, karnı tok, sırtı pek, yanında olmak	5	-
<i>Vay</i>	başına sarmak, (birinin) başına gelmek, bir kulağından girip öbür kulağından çıkmak, (bir şeye, bir kimseye) yazık olmak	4	-
	Toplam	37	2
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	3,36	0,18

Kaynak: Yener, H. (2017). Hepsi hit vol. 2. [CD]. İstanbul: Poll Production.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 97’de görüldüğü üzere sanatçının 2017 yılında çıkarmış olduğu “Hepsi Hit Vol. 2” albümü en sevilen şarkılarını topladığı ikinci albümdür. Albümde 11 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 37 deyim kullanımı tespit edilirken *Misafir* ve *Patates* şarkılarında birer atasözü kullanımına rastlanmıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımına beşer deyim ile *Benden Sonra*, *Patates*, *Sana Bir Şey Olmaz* ve *Şükür* adlı şarkılarda, en az deyim kullanımına ise ikişer deyim ile *Alev Alev*, *Bakıcaz* ve *Faili Meçhul* adlı şarkılarda rastlanmıştır. *Ben En Çok* adlı şarkıda ise herhangi bir deyim ve atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,36 olarak; şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,18 olarak belirlenmiştir.

Tablo 98

Cefalar (2018) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Cefalar</i>	cefa çekmek (görmek)	1	-
Toplam		1	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		1,0	0,0

Kaynak: Yener, H. (2018a). Cefalar. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

Tablo 98'e bakıldığında sanatçının 2018 yılında çıkarmış olduğu "Cefalar" adlı single albümüne ait veriler görülmektedir. 1 adet şarkının yer aldığı albümde deyim kullanımına yönelik de sadece 1 örnek tespit edilmiştir. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 1'dir. Albüm içerisinde herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmadığı için şarkı başına düşen atasözü sayısı 0'dır.

Tablo 99

Beni Sev (2018) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Beni Sev (Ümit Kuzer Remix)</i>	hayal etmek, kim bilir, yer etmek	3	-
<i>Hande Yener - Beni Sev</i>	*	-	-
Toplam		3	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,0	0,0

Kaynak: Yener, H. (2018b). Beni sev. [CD]. İstanbul: Poll Production.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 99'da sanatçının 2018 yılında çıkarmış olduğu "Beni Sev" adlı single albümüne ait veriler yer almaktadır. Albümde 1 adet şarkı ve şarkının farklı bir versiyonu yer almaktadır. Albümdeki şarkının incelenmesi sonucunda toplam 3 farklı deyim kullanımı tespit edilirken atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 100

Kış Güneşi (2018) Adlı Şarkıda Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Kış Güneşi</i>	kıyamete kadar, meydan okumak	2	-
<i>Toplam</i>		2	-
<i>Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı</i>		2,0	0,0

Kaynak: Yener, H. (2018c). Kış güneşi. Y. Tilbe için (Saygı Albümü), Yıldızlı şarkılar, Vol. 2. [CD]. İstanbul: Özdemir Plak.

Tablo 100’de sanatçının 2018 yılında Yıldız Tilbe’ye saygı albümü olarak çıkarılan Yıldızlı Şarkılar albümü için seslendirmiş olduğu Kış Güneşi şarkısına ait veriler yer almaktadır. İlgili şarkının incelenmesi sonucunda 2 deyim kullanımı tespit edilmiştir. Tekli bir albüm olması nedeniyle albümde şarkı başına düşen deyim sayısı şarkıdaki deyim sayısı ile aynıdır. Albüm içerisinde herhangi bir atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır.

Tablo 101

Aşk Tohumu (2019) Adlı Single’da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Aşk Tohumu</i>	yolu (yolunu) şaşırarak, yol yürümek	2	-
<i>Toplam</i>		2	-
<i>Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı</i>		2,0	0,0

Kaynak: Yener, H. (2019). Aşk tohumu. [CD]. İstanbul: Poll Production.

Tablo 101’de sanatçının 2019 yılında çıkarmış olduğu “Aşk Tohumu” adlı single albümüne ait bilgiler yer almaktadır. Albümde yer alan tek şarkının incelenmesi sonucunda 2 deyim kullanımı tespit edilmiş, atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Tekli bir albüm olması nedeniyle albümde şarkı başına düşen deyim sayısı şarkıdaki deyim sayısı ile aynıdır.

Tablo 102

Hande Yener'in Tüm Albümlerinde Şarkı Başına Düşen Deyim ve Atasözü Sayıları

Albüm Adı	Değerlendirilen Şarkı Sayısı	Albümdeki Deyim Sayısı	Şarkı Başına Düşen Deyim Sayısı	Albümdeki Atasözü Sayısı	Şarkı Başına Düşen Atasözü Sayısı
Senden İbaret	8	20	2,5	-	0,0
Extra	5	9	1,8	-	0,0
Sen Yoluna Ben Yoluma	15	61	4,06	1	0,06
Aşk Kadın Ruhundan Anlamıyor	14	44	3,14	1	0,07
Hande Maxi	6	11	1,83	-	0,0
Apayrı	14	31	2,21	-	0,0
Kibir (Yanmam Lazım)	1	5	5,0	-	0,0
Nasıl Delirdim?	14	37	2,64	-	0,0
Hipnoz	10	22	2,2	-	0,0
Hayrola?	10	39	3,9	-	0,0
Hande'ye Neler Oluyor?	11	22	2,0	1	0,09
Hande'yle Yaz Bitmez	6	9	1,5	1	0,16
Teşekkürler	12	25	2,08	-	0,0
Kraliçe	8	16	2,0	-	0,0
Best Of Hande Yener	30	103	3,32	-	0,0
Hande Yener feat Volga Tamöz - Biri Var	1	2	2,0	-	0,0
Mükemmel	16	37	2,31	1	0,06
Sebastian	3	11	3,66	-	0,0
Kışkışış	1	3	3,0	-	3,0
İki Deli	11	35	3,18	-	0,0
Hepsi Hit Vol. 1	10	45	4,5	1	0,1
Hepsi Hit Vol. 2	11	37	3,36	2	0,18
Cefalar	1	1	1,0	-	0,0
Beni Sev	1	3	3,0	-	0,0
Kış Güneşi	1	2	2,0	-	0,0
Aşk Tohumu	1	2	2,0	-	0,0
Toplam	221	632		8	
<i>Sanatçının Tüm Albümleri Dikkate Alındığında Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı</i>					
2,859					
0,036					

Tablo 102'ye bakıldığında Hande Yener'in albümlerinde şarkı başına düşen deyim ve atasözü sayılarına ilişkin veriler görülmektedir. Bu bağlamda sanatçının deyim oranının en yüksek olduğu albümü 5,0 ile *Kibir*'dir. Şarkı başına düşen deyim oranının en düşük olduğu albümü ise 1,0 oranla *Cefalar* adlı albümdür.

Atasözü kullanımına bakıldığında ise en çok atasözü kullanım oranının 3,0 ile *Kışkışış* albümünde olduğu görülmektedir.

İncelenen bütün şarkılar dikkate alındığında Hande Yener'in şarkılarında ortalama olarak şarkı başına 2,859 deyim ve 0,036 atasözü düştüğü görülmektedir.

Tablo 103

*Hande Yener Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımına Genel Bakış***Deyimler**

acele etmek (3), acı vermek (3), acısı çıkmak (2), acısını taze olmak (2), acısını çekmek (2), adam içine karışmak (1), adam olmak (2), adı sanı belirsiz (2), adım (adımını) atmak (2), adını koymak (2), ağırdan almak (1), ağız (ağzını) açmak (2), ağız açık kalmak (1), ağzının tadı bozulmak (kaçmak) (1), akıl vermek (2), akılı fikri bir şeyde olmak (1), akılı kalmak (2), akılı karışmak (1), aklına getirmek (2), aklından çıkarmamak (1), aklını almak (1), aklını çalmak (1), aklını kaybetmek (1), alev almak (1), alıp götürmek (2), allanıp pullanmak (1), (bir şeyin) altını kısmak (1), (...-mesi) an meselesi (1), anlam çıkarmak (1), aradan çekilmek (1), (biriyle) arası olmamak (2), araya girmek (1), arkadan vurmak (1), âşık olmak (1), ateşe atmak (2), atıp (atmak) tutmak (2), ayakta kalmak (1), (bir şeyi) ayakta tutmak (1), bahane bulmak (1), başa sarmak (3), başı ağrımak (1), başına bela olmak (kesilmek) (1), (birinin) başına gelmek (1), başına taç etmek (1), başına yıkmak (1), başını derde sokmak (1), bebek gibi (2), bela aramak (2), benden söylemesi (1), bile bile (2), biletini kesmek (2), bin pişman olmak (1), bir arada (2), bir araya gelmek (1), bir hâl olmak (1), bir kulağından girip öbür kulağından çıkmak (1), bir yolunu bulmak (1), bir yudum (2), boş bırakmak (1), boş dönmek (1), boş vermek (1), boş yere (1), boy bos yerinde (2), boyun eğmek (2), buz gibi (1), buz kesmek (2), büyük konuşmak (2), büyük oynamak (1), can çekişmek (2), canavar gibi (2), canı acımak (2), canı çekmek (1), canı gibi sevmek (2), canını yakmak (2), cefa çekmek (görmek) (1), (birinden veya bir şeyden) cesaret almak (bulmak) (1), cevap bulmak (1), cevapsız kalmak (1), cezasını çekmek (2), çare bulmak (2), çaresiz kalmak (1), çark etmek (1), çekip gitmek (8), çember içine almak (çembere almak) (1), çıtı çıkmamak (1), çocuk olmak (1), çok gelmek (1), dağ (dağlar) gibi (kadar) (1), dahası var (2), dalga geçmek (1), dallanıp budaklanmak (1), dans etmek (1), darmadağın olmak (1), deliye dönmek (1), denk gelmek (1), dere tepe düz gitmek (1), dert çekmek (1), dert etmek (edinmek) (3), destan yazmak (2), dikilip durmak (kalmak) (2), dile kolay (2), dize gelmek (1), doğru oturmak (1), dönüp dolaşmak (2), dönüp geriye bakmak (1), duman altı olmak (1), dur durak bilmemek (1), düş kurmak (1), düşman başına (2), düşman olmak (1), düze çıkmak (1), el çekmek (1), el ele gezmek (dolaşmak) (1), el(i) değmek (1), elde avuçta (ne varsa) (2), ele geçmek (1), ele vermek (1), eli kolu (eli ayağı) bağlı kalmak (durmak veya olmak) (1), elinden bir iş (şey) gelmemek (1), elinden geleni yapmak (1), elinden geleni yapmak (1), elinden gelmek (1), elinden tutmak (2), eline geçmek (1), elini tutmak (1), elini uzatmak (1), elini vicdanına koymak (1), eskisi kadar (gibi) (1), etrafında dört dönmek (pervane olmak) (1), (bir şeyin, bir kimsenin) etrafını almak (sarmak) (1), ezbere konuşmak (1), fark etmek (8), farkında olmak (1), farz etmek (1), fazla gelmek (kaçmak) (1), fener alayı (1), ferman dinlememek (1), fişini çekmek (2), gam yememek (1), gece gündüz (4), geç kalmak (2), geçip gitmek (1), geçmiş olsun (2), gelip geçmek (4), gemileri yakmak (3), geri adım atmak (2), geri almak (2), geri dönmek (12), geri durmak (1), geri kalmak (1), gökte ararken yerde bulmak (1), göz (gözünün) önünde olmak (1), göze almak (1), gözlerine inanmamak (1), gözlerini kaçırmak (2), gözün aydın! (1), gözünde olmamak (1), gözünde tutmek (1), gözünden (veya gözlerinden) yaş (veya yaşlar) boşanmak (1), gözüne (gözlerine) bakmak (2), gözünü (gözlerini) açmak (1), gözünü (gözlerini) kapamak (1), gözünün önünden geçmek (2), (birinin) gözünün yaşına bakmamak (1), gözyaşı dökmek (1), güllüp geçmek (1), gün yüzü görmemek (1), gününü görmek (1), haber salmak (yollamak) (1), haberin olsun! (1), hakkını helal etmek (1), hakkını vermek (1), hâl hatır (hâlini hatırını) sormak (1), hâlden anlamak (bilmek) (1), halt etmek (2), hata etmek (eylemek, işlemek) (1), hataya düşmek (1), (birinin) hatırı kalmak (1), hayal etmek (1), hayal kurmak (3), hayatına girmek (1), hayır duası etmek (2), hayra alâmet (1), hoş geldin (2), hoşça kal (kalın) (1), huzur bulmak (1), ısıtıp ısıtıp önüne koymak (1), ışık tutmak (1), içi acımak (1), içi erimek (1), içi gitmek (1), içi ısınmak (1), içi yanmak (1), (bir işin) içinden çıkmak (1), içinden gelmek (3), içine çekmek (1), içini açmak (1), idare etmek (1), iflah olmak (1), ikna etmek (1), ilaç olmak (2), inkâr etmek (2), iş işten geçmek (1), işi gücü bırakmak (1), işi yokuşa sürmek (1), işine gelmek (2), işini bilmek (1), iyi gelmek (2), iyi kötü (1), iz bırakmak (1), izi silinmek (1), kabul etmek (3), kafaya takmak (1), kalbi çarpmak (1), kalbini çalmak (1), kalp (kalbini) kırmak (8), kan akmak (1), kapılar yüzüne (üzerine veya üstüne) kapanmak (2), (birinin) kapısını çalmak (3), kar kış (1), karalar bağlamak (giymek) (2), karanlık basmak (çökmek) (1), karar vermek (6), karnı tok (1), (birine) karşı gelmek (1), karşısına çıkmak (2), katıla katıla gülmek (1), kayıp vermek (1), keder çekmek (1), kelepçe vurmak (takmak) (2), kendi kendine (3), kendine gelmek (2), kendini avutmak (1), kendini dev aynasında görmek (2), kendini tartmak (1), keyfine bakmak (1), keyif sürmek (1), kılıç çekmek (1), kıyamet kopmak (1), kıyamete kadar (1), kim bilir (1), kolay değil (1), konum atmak (1), koynuna girmek (1), kukla gibi (1), (birine) kul köle olmak (3), kurban vermek (2), kurşun gibi (1), kusura bakmamak (kalmamak) (1), kuşkuya düşmek (1), laftan anlamak (1), mahkûm etmek (2), mendil sallamak (1), merak etmek (3), meydan okumak (1), mum gibi (2), mutlu olmak (2), mutlu olmak (2), nasıl olsa (3), nasibini almak (1), nasihat vermek (1), ne çare (2), ne çıkar (1), ne denir (dersin) (2), ne fayda (3), ne hâlde (3), ne kadar (6), ne olacak (1), ne olur (olursun, olursunuz) (16), ne yaparsın (yapmalı) ki (1), nefes almak (2), ok yaydan (yayıdan) çıkmak (1), oldum olası (1), ödün vermek (1), önüne geçmek (1), park etmek (1), (birinin) parmakla gösterilmek (1), paydos demek (1), peşini bırakmak (1), pusuda beklemek (2), razı olmak (gelmek) (2), (birini) rezil etmek (3), sabaha kadar (3), sağ olsun (1), sağı solu olmamak (2), sahneye çıkmak (1), salkım saçak (1), savaşa açmak (ilan etmek) (1), savaşı vermek (1), sen bilirsin (1), (birinden, bir şeyden) sıdki sıyrılmak (1), sıkı durmak (1), sırlıslıklam olmak (1), sırtı pek (1), sırtını dönmek (1), (birinin) sırtını sıvazlamak (1), soru sormak (1), söz almak (1), söz dinlemek (tutmak) (3), söz olmak (1), sözünde durmak (4), sözünü tutmak (2), su gibi (1), suratından düşen bin parça olmak (2), şaka gibi gelmek (1), şakası yok (2), şansa kalmak (2), şanslı dönmek (3), şimşek çakmak (1), tahrik etmek (1), takdir etmek (veya eylemek) (2), tamidik çıkmak (1), taraf çıkmak (olmak) (1), tarihe gömmek (1), taş gibi (1), taş koymak (1), terk etmek (9), (bir iş veya durum) tersine dönmek (2), teselli bulmak (1), teslim etmek (1), teslim olmak (1), torbaya koymak (3), tuzu biberi (1), tüy gibi (1), uçup gitmek (2), umudunu kesmek (1), uzak durmak (2), ümidini kesmek (1), ümit vermek (1), üstü kalsın (1), üstünden (şu kadar zaman) geçmek (1), üstüne düşmek (1), üstüne oturmak (1), üstüne salmak (1), üzerinde kalmak (1), var olmak (4), yağmur gibi (1), yalan dolan (4), yallah çekmek (2), yalnız kalmak (4), yangından mal kaçırır gibi (1), yanına almak (3), yanına kâr kalmak (2), yanında olmak (3), yanlış anlamak (1), yara almak (1), yardım etmek (1), yarı yolda bırakmak (2), yarım kalmak (3),

Tablo 103'ün devamı

Deyimler

yas tutmak (4), (birinin) yatağına girmek (1), (bir şeye, bir kimseye) yazık olmak (1), yazıp çizmek (1), yeni baştan (2), yenilir yutulur değil (olmamak) (1), yer etmek (1), yeri olmak (2), yerinde saymak (2), yerinde yeller esmek (1), yerine koymak (1), yerini doldurmak (2), yiyip içmek (1), yok olmak (7), yok saymak (2), yol almak (2), yol bulmak (1), yol çizmek (2), yol yakinken (2), yol yürümek (1), yola çıkmak (2), yoldan çıkmak (1), yolu (yolunu) şaşırmaq (3), yoluna çıkmak (2), yuva kurmak (1), yuva yapmak (1), yüreği yanmak (2), yüreğini dağlamak (1), yüzü kızarmak (2), yüzüne karşı söylemek (2), yüzüne vurmak (çarpmak) (1), yüzünü çevirmek (2), zaman almak (3), zaman vermek (1), zarar vermek (2), zirveye çıkmak (1), ziyan etmek (2), ziyaret etmek (2), zor gelmek (3)

Atasözleri

bir fincan acı kahvenin, kırk yıl hatırı vardır (1), dost acı söyler (1), gelen gideni aratır (veya gelen gidene rahmet okutur) (1), kol kırılır yen (kürk) içinde kalır (1), sabrın sonu selamettir (1), yalancının mumu yatsıya kadar yanar (1), zararın neresinden dönülse kârdır (2)

Tablo 103'e bakıldığında Hande Yener'in bütün albümlerinde 388 farklı deyim, 7 farklı atasözü kullanıldığı görülmektedir. Bu deyimlerden 142'si birden fazla kez kullanılmıştır. Deyim ve atasözlerinin kaç kez kullanıldığına dair bilgiler parantez içinde verilmiştir.

Tablo 104

Hande Yener'in Farklı Albümlerinde Geçen Aynı Deyim ve Atasözleri

Deyim/Atasözü	Albüm Adı																								
	Apayrı	Aşk Kadın Ruhundan Anlamıyor	Aşk Tohumu	Best Of Hande Yener	Extra	Hande Maxi	Hande Yener feat Volga Tamöz - Biri Var	Hande' ye Neler Oluyor?	Hande' yle Yaz Bitmez	Hayrola?	Hepsi Hit Vol. 1	Hepsi Hit Vol. 2	Hipnoz	İki DELİ	Kışkuşş	Kibir (Yanmam Lazım)	Kraliçe	Mükemmel	Nasıl Delirdim?	Sebastian	Sen Yoluna Ben Yoluma	Senden İbaret	Teşekkürler		
acı vermek*, acısı çıkmak, acısı taze olmak, alıp götürmek, bir yudum, can çekişmek, canını yakmak, dile kolay, dönüp dolaşmak, geri adım atmak, gözlerini kaçırmak, kendini dev aynasında görmek, mahkûm etmek, nefes almak, takdir etmek (veya eylemek), yanına almak*, yanına kâr kalmak, yarı yolda bırakmak, yeni baştan, yerinde saymak, yoluna çıkmak, yüzünü çevirmek		+		+																					
acısını çekmek, elde avuçta (ne varsa) adı sanı belirsiz, geç kalmak, gözünün önünden geçmek, karşısına çıkmak, sağı solu olmamak, sözünde durmak*, uçup gitmek, ziyaret etmek	+									+															
adım (adımını) atmak, kelepçe vurmak (takmak), suratından düşen bin parça olmak, yüreği yanmak	+			+																					+
ağız (ağzını) açmak, atıp (atmak) tutmak (biriyle) arası olmamak, bebek gibi, biletini kesmek, dikilip durmak (kalmak), halt etmek, kapılar yüzüne (üzerine veya üstüne) kapanmak, kendine gelmek, şakası yok, yok saymak, yol çizmek, yüzüne karşı söylemek, ziyan etmek															+					+					

Tablo 104'ün devamı

Deyim/Atasözü	Albüm Adı																							
	Apayrı	Aşk Kadın Ruhundan Anlamıyor	Aşk Tohumu	Best Of Hande Yener	Extra	Hande Maxi	Hande Yener feat Volga Tamöz - Biri Var	Hande' ye Neler Oluyor?	Hande' yle Yaz Bitmez	Hayrola?	Hepsi Hit Vol. 1	Hepsi Hit Vol. 2	Hipnoz	İki DELİ	Kışkışşş	Kibir (Yanmam Lazım)	Kraliçe	Mükemmel	Nasıl Delirdim?	Sebastian	Sen Yoluna Ben Yoluma	Senden İbaret	Teşekkürler	
var olmak				+			+					+												
yalan dolan	+			+		+																		+
yalnız kalmak																		+						
yanında olmak				+								+					+		+				+	
yarım kalmak										+	+	+												
yas tutmak	+			+		+																	+	
yeri olmak				+				+																
yerini doldurmak											+	+												
yok olmak*	+					+					+	+					+	+						
yol yakinken										+	+	+		+										
yolu (yolunu) şaşırmak			+	+																			+	
zaman almak		+		+																				

* acı vermek ve yanına almak deyimleri aynı zamanda *Best of Hande Yener* albümünde ikişer farklı şarkıda; sözünde durmak deyimini aynı zamanda *Teşekkürler* ve *Best of Hande Yener* albümlerinde ikişer farklı şarkıda; zor gelmek deyimini *Senden İbaret* albümünde iki farklı şarkıda; çekip gitmek deyimini *Best of Hande Yener* albümünde üç farklı şarkıda; fark etmek deyimini *Hayrola?* albümünde iki farklı şarkıda; geri dönmek deyimini *Best of Hande Yener* ve *Senden İbaret* albümlerinde üçer farklı şarkıda; ne kadar ve söz dinlemek deyimleri *Sen Yoluna Ben Yoluma* albümünde ikişer farklı şarkıda; ne olur (olursun, olursunuz) deyimini *Senden İbaret*, *Sen Yoluna Ben Yoluma* ve *Teşekkürler* albümlerinde ikişer farklı şarkıda; terk etmek deyimini *Best of Hande Yener*, *İki Deli* ve *Sen Yoluna Ben Yoluma* albümlerinde ikişer farklı şarkıda; yok olmak deyimini ise *Apayrı* adlı albümde iki farklı şarkıda kullanılmıştır. Bununla birlikte farklı albümlerde kullanılmadığı için tabloda yer almayan adını koymak deyimini *Hepsi Hit Vol. 1* albümünde ikişer farklı şarkıda kullanılmıştır.

Araştırma kapsamında incelenen Hande Yener'in şarkılarında 141 farklı deyim ve 1 atasözünün birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir. Tablo 104'te hangi deyimlerin ve hangi atasözünün, hangi albümlerde aynı anda yer aldığı gösterilmektedir. Bu bağlamda *ne olur (olursun, olursunuz)* deyimini 9 farklı albümde; *kalp (kalbini) kırmak, geri dönmek* deyimleri 8 farklı albümde; *fark etmek* deyimini 7 farklı albümde; *çekip gitmek, karar vermek, terk etmek, yok olmak* deyimleri 6 farklı albümde; *ne kadar* deyimini 5 farklı albümde; *gece gündüz, gelip geçmek, var olmak, yalan dolan, yas tutmak* deyimleri 4 farklı albümde; *(birini) rezil etmek, torbaya koymak, hayal kurmak, (birine) kul köle olmak, merak etmek, ne hâlde, acele etmek, başa sarmak, dert etmek (edinmek), gemileri yakmak, içinden gelmek, kabul etmek, (birinin) kapısını çalmak, kendi kendine, nasıl olsa, ne fayda, sabaha kadar, yalnız kalmak, yanında olmak, yarım kalmak, yolu (yolunu) şaşırarak, zaman almak* deyimleri 3 farklı albümde; *acı vermek, acısı çıkmak, acısı taze olmak, acısını çekmek, adam olmak, adı sanı belirsiz, adım (adımını) atmak, ağız (ağzını) açmak, akıl vermek, akli kalmak, aklına getirmek, alıp götürmek, (biriyle) arası olmamak, ateşe atmak, atıp (atmak) tutmak, bebek gibi, belâ aramak, bile bile, biletini kesmek, bir arada, bir yudum, boy bos yerinde, boyun eğmek, buz kesmek, büyük konuşmak, can çekişmek, canavar gibi, canı acımak, canı gibi sevmek, canını yakmak, cezasını çekmek, çare bulmak, dahası var, destan yazmak, dikilip durmak (kalmak), dile kolay, dönüp dolaşmak, düşman başına, elde avuçta (ne varsa), elinden tutmak, fişini çekmek, geç kalmak, geçmiş olsun, geri adım atmak, geri almak, gözlerini kaçırmak, gözüne (gözlerine) bakmak, gözünün önünden geçmek, halt etmek, hayır duası etmek, hoş geldin, ilaç olmak, inkâr etmek, işine gelmek, iyi gelmek, kapılar yüzüne (üzerine veya üstüne) kapanmak, kararlar bağlamak (giymek), karşısına çıkmak, kelepçe vurmak (takmak), kendine gelmek, kendini dev aynasında görmek, kurban vermek, mahkûm etmek, mum gibi, mutlu etmek, mutlu olmak, ne çare, ne denir, nefes almak, pusuda beklemek, razı olmak (gelmek), sağı solu olmamak, söz dinlemek, sözünde durmak, sözünü tutmak, suratından düşen bin parça olmak, şakası yok, şansa kalmak, şans*

dönmek, takdir etmek (veya eylemek), (bir iş veya durum) tersine dönmek, uçup gitmek, uzak durmak, yallah çekmek, yanına almak, yanına kâr kalmak, yarı yolda bırakmak, yeni baştan, yeri olmak, yerinde saymak, yerini doldurmak, yok saymak, yol almak, yol çizmek, yol yakinken, yola çıkmak, yoluna çıkmak, yüreği yanmak, yüzü kızarmak, yüzüne karşı söylemek, yüzünü çevirmek, zarar vermek, ziyan etmek, ziyaret etmek, zor gelmek deyimleri ile **zararın neresinden dönülse kârdır** atasözü 2 farklı albümde de kullanılmıştır.

Sertab Erener'in albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma durumunun incelenmesi. Bu bölümde 105-127 arasındaki tablolarda Sertab Erener'in albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma düzeyine yönelik tablolar ve tablolara ait yorumlar yer almaktadır.

Tablo 105

*Sertab Erener Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımı**

Albüm Adı	Yılı	Albümdeki Şarkı Sayısı	Değerlendirilen Şarkı Sayısı	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
Sakin Ol	1992	10	10	40	2
Lâ'l	1994	10	10	38	2
Sertab Gibi	1996	12	11	32	-
Sertab	1999	12	11	26	-
Zor Kadın	1999	2	2	5	-
Sertab Erener	1999	10	9	22	-
Yeni	2001	5	2	7	-
Turuncu	2001	12	12	38	-
Aşk Ölmez	2005	11	11	41	-
The Best of Sertab Erener	2007	17	11	31	-
Bu Böyle	2009	5	1	6	-
Açık Adres	2009	2	1	2	-
Rengârenk	2010	12	12	55	2
Sade	2013	11	11	35	-
Ben Öyle Birini Sevdim Ki	2014	1	1	1	-
Tesadüf Aşk	2015	1	1	10	-
Kime Diyorum	2016	1	1	3	-
Kırık Kalpler Albümü	2016	9	9	30	-
Bastırın Kızlar	2018	1	1	8	-
			Toplam	430	6

* Sanatçıya ait yabancı albüm ve Türk Sanat Müziği albümü tabloda gösterilmemiştir.

Tablo 105'te Sertab Erener tarafından 1992-2018 yılları arasında çıkarılan 19 albüm ve içeriğindeki 127 şarkı incelenmesi sonucunda albümlerde tespit edilen deyim ve atasözü sayıları gösterilmiştir. Sanatçının albümlerinde toplam 430 deyim ve 6 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Buradaki veriler, aynı şarkı içerisinde geçen aynı deyim ve atasözlerinin elenmesi

sonucu elde edilmiştir. Bir başka ifadeyle, aynı şarkıda geçen deyim ve atasözü tekrarlarına tablolarla yer verilmemiştir. Bununla birlikte albüm içinde yer alan bir şarkının aynı albüm içerisinde remix, versiyon, akustik adı altında tekrar yer verilmiş olması hâlinde farklı versiyonları değerlendirme dışı tutulmuştur. Daha sonra albümler kendi içerisinde tek tek incelenmiş, elde edilen veriler tablolara işlenerek yorumlanmıştır.

Tablo 106

Sakin Ol (1992) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Aldırma Deli Gönlüm</i>	(birine) acı vermek, boş vermek, iz bırakmak, razı olmak (gelmek)	4	-
<i>Ateşle Barut</i>	darmadağın olmak, doludizgin, dilinden anlamak, kim bilir, mum gibi, tövbesini bozmak, <i>ateşle barut bir yerde durmaz (olmaz), damlaya damlaya göl olur</i>	6	2
<i>El Ele</i>	izi silinmek	1	-
<i>O Ye</i>	(biri, birine) deli divane olmak, dırdır etmek, dolduruşa gelmek, (biriyle) gır gır geçmek, sokağa atmak, yırtık pırtık başını alıp gitmek, darmadağın olmak, izi silinmek	6	-
<i>Oyun Bitti</i>	gelip geçici olmak, iş mi?, ne olacak!, ölümlü dünya, sınırlarına hâkim olmak, vıcık vıcık	3	-
<i>Sakin Ol</i>	gelip geçici olmak, iş mi?, ne olacak!, ölümlü dünya, sınırlarına hâkim olmak, vıcık vıcık	6	-
<i>Suçluyum</i>	eskisi gibi, ne olur (olursun, olursunuz)	2	-
<i>Unutamadım</i>	çare bulmak, kim bilir, (birini) koynuna almak	3	-
<i>Vurulduk</i>	fark etmek, kırık dökük, ne kadar, (bir şeye, bir kimseye) yazık olmak	4	-
<i>Yalnızlık Senfonisi</i>	ayağa kalkmak, baş başa olmak, gözünü (gözlerini) (bir şeye) dikmek, pusu kurmak, üstüne gelmek	5	-
	Toplam	40	2
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	4,0	0,2

Kaynak: Erener, S. (1992). Sakin ol. [CD]. İstanbul: Tempa & Foneks.

Tablo 106’da görüldüğü üzere sanatçının 1992 yılında çıkarmış olduğu ilk albümü olan “Sakin Ol” adlı albümünde 10 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 40 deyim, 2 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Atasözleri *Ateşle Barut* adlı şarkıda yer almıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı altışar deyim ile *Ateşle Barut*, *O Ye* ve *Sakin Ol* adlı şarkılarda; en az deyim kullanımı ise 1 deyim ile *El Ele* adlı şarkıda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 4, atasözü sayısı ise 0,2 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 107

Lâ'l (1994) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Büyü de Gel</i>	eli değmek, (bir şeyi) geri vermek, içine atmak, laf gelmek, sakın ha!, yanına almak, yol yürümek	7	-
<i>Dargın Değilim</i>	adı anılmak, ceza çekmek, (birinin) kapısını çalmak, ne olur (olursun, olursunuz)	4	-
<i>Erkeğim</i>	bahtiyar olmak, naz etmek, terk etmek	3	-
<i>Gel Barışalım Artık</i>	yedi kat yabancı, herkes ettiğini biçer	1	1
<i>Günahın Boynuna</i>	günahı boynuna, mum yakmak	2	-
<i>Lâl</i>	bulut olmak, selam vermek	2	-
<i>Masal</i>	deli dolu, ne kadar, payına düşmek, bir varmış bir yokmuş	3	1
<i>Mecbursun</i>	başına yıkmak, bir yastığa baş koymak, ferman buyurmak, gözü açık gitmek, (birine) kul köle olmak, (bir şeye) kul olmak, yarasına tuz basmak	7	-
<i>Rüya</i>	Allah kerim, başını dik tutmak, farz etmek, ha gayret, sıkı durmak	5	-
<i>Sevdam Ağlıyor</i>	gönül almak, gözü görmemek, kadir kıymet bilmemek, zehir zemberek	4	-
Toplam		38	2
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,8	0,2

Kaynak: Erener, S. (1994). Lâ'l. [CD]. İstanbul: Tempa & Foneks.

Tablo 107’de sanatçının 1994 yılında çıkarmış olduğu “Lâ’l” adlı albümüne ait veriler yer almaktadır. 10 şarkıdan oluşan albümde toplam 39 deyim, 2 atasözü tespit edilmiştir. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı yedişer deyim ile *Büyü De Gel* ve *Mecbursun* adlı şarkılarda, en az deyim kullanımı ise 1 deyim ile *Gel Barışalım Artık* adlı şarkıda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,8 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,2’dir.

Tablo 108

Sertab Gibi (1996) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Aaa!</i>	düşman başına, gül gibi, sel gibi akmak	3	-
<i>Aslolan Aşktır</i>	göze almak, uzak durmak	2	-
<i>Bozlak</i>	çare bulmak, eli ermek, su gibi	3	-
<i>Dağ Gibiyim</i>	dağ gibi, dimdik ayakta durmak, sağ kalmak, taş gibi, terk etmek	5	-
<i>İncelikler</i>	terk etmek	1	-
<i>İyi Ki Doğdun</i>	acı çekmek (duymak), dönüp geriye bakmak, eriyip bitmek, gün gibi açık, iyi ki, son bulmak, yâr olmak	7	-
<i>Kera</i>	-	-	-
<i>Seyrüsefer</i>	boyun eğmek	1	-
<i>Uzaklara*</i>	-	-	-
<i>Yağmur Gülleri</i>	ne olur (olursun, olursunuz), yağmur yağmak	2	-
<i>Yara</i>	elini tutmak	1	-
<i>Yüz Yüzeyim</i>	altından kalkmak, gerçek yüzünü göstermek, ileri gitmek, korumaya almak, ümidini kaybetmek, yerinde saymak, (birini) zincire vurmak	7	-
Toplam		32	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,9	0,0

Kaynak: Erener, S. (1996). Sertab gibi. [CD]. İstanbul: Sony Music Entertainment.

* Enstrümantal parça olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 108’de görüldüğü üzere sanatçının 1996 yılında çıkarmış olduğu “Sertab Gibi” adlı albümünde 12 adet şarkı yer almaktadır. Şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 32 deyim kullanımı tespit edilmiş, atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı yedişer deyim ile *İyi Ki Doğdun* ve *Yüz Yüzeyim* adlı şarkılarda, en az deyim kullanımı birer deyim ile *İncelikler*, *Seyrüsefer* ve *Yara* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2,9’dur.

Tablo 109

Sertab (1999) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Aaa!</i>	düşman başına, gül gibi, sel gibi akmak	3	-
<i>Aşk</i>	kanına girmek, ölümden dönmek	2	-
<i>İncelikler Yüzünden</i>	terk etmek	1	-
<i>Makber</i>	-	-	-
<i>Sarı Bana</i>	ömür boyu, yüreği ezilmek	2	-
<i>Sır</i>	avuç avuç, yangını körüklemek	2	-
<i>Utanma</i>	çekip gitmek, kurşun gibi	2	-
<i>Uzaklara*</i>	-	-	-
<i>Vur Yüreğim</i>	ne olur (olursun, olursunuz), olan oldu, (bir şeye, bir kimseye) yazık olmak	3	-
<i>Yanarım</i>	(birine) gün geçmek, hesap sormak, kapıyı açmak, ne olur (olursun, olursunuz)	4	-
<i>Yolun Başı</i>	bir damla, elde avuçta (ne varsa), iyi ki, uçup gitmek	4	-
<i>Zor Kadın</i>	can bulmak, içi yanmak, iz sürmek	3	-
Toplam		26	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,36	0,0

Kaynak: Erener, S. (1999a). Sertab. [CD]. İstanbul: Columbia Records & Sony Music Entertainment.

* Enstrümantal parça olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 109’da görüldüğü üzere sanatçının “Sertab” adlı albümünde 12 adet şarkı yer almaktadır. Şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 26 deyim kullanımı tespit edilmiştir. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı dörder deyim ile *Yanarım* ve *Yolun Başı* adlı şarkılarda, en az deyim kullanımı ise 1 deyim ile *İncelikler Yüzünden* adlı şarkıda görülmüştür. Herhangi bir atasözüne rastlanmayan albümde, şarkı başına düşen deyim sayısı 2,36 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 110

Zor Kadın (1999) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Sır</i>	avuç avuç, yangını körüklemek	2	-
<i>Zor Kadın</i>	can bulmak, içi yanmak, iz sürmek	3	-
Toplam		5	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,5	0,0

Kaynak: Erener, S. (1999b). Zor kadın. [CD]. İstanbul: Sony Music Entertainment.

Tablo 110’da görüldüğü üzere sanatçının 1999 yılında çıkarmış olduğu “Zor Kadın” adlı albümünde 2 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda

toplam 5 farklı deyim kullanımı tespit edilmiştir. Herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmayan albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2,5'tir.

Tablo 111

Sertab Erener (1999) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Aşk</i>	kanına girmek, ölümden dönmek	2	-
<i>Gece Kraliçesi*</i>		-	-
<i>Makber</i>	-	-	-
<i>Sarı Bana</i>	ömür boyu, yüreği ezilmek	2	-
<i>Sır</i>	avuç avuç, yangını körüklemek	2	-
<i>Tek Başıma</i>	değer vermek, terk etmek	2	-
<i>Vur Yüreğim</i>	ne olur (olursun, olursunuz), olan oldu, (bir şeye, bir kimseye) yazık olmak	3	-
<i>Yanarım</i>	(birine) gün geçmek, hesap sormak, kapıyı açmak, ne olur (olursun, olursunuz)	4	-
<i>Yolun Başı</i>	bir damla, elde avuçta (ne varsa), iyi ki, uçup gitmek	4	-
<i>Zor Kadın</i>	can bulmak, içi yanmak, iz sürmek	3	-
	Toplam	22	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	2,44	0,0

Kaynak: Erener, S. (1999c). Sertab Erener. [CD]. İstanbul: Columbia Records.

* Enstrümantal parça olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 111'de görüldüğü üzere sanatçının 1999 yılında çıkardığı "Sertab Erener" adlı albümünde 10 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 22 deyim kullanımı tespit edilmiş, atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı dörder deyim ile *Yanarım* ve *Yolun Başı* şarkılarında; en az deyim kullanımı ise ikişer deyim ile *Aşk*, *Sarı Bana*, *Sır* ve *Tek Başıma* şarkılarında görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2,44'tür.

Tablo 112

Yeni (2001) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Güle Güle Şekerim</i>	âşık olmak, ateşle oynamak, karar vermek, nasıl olsa, ömür boyu	5	-
<i>Kendime Yeni Bir Ben Lazım</i>	içine atmak, yüzünü asmak	2	-
<i>Kendime Yeni Bir Ben Lazım Akustik</i>	*	-	-
<i>Kendime Yeni Bir Ben Lazım Karaoke Versiyon</i>	*	-	-
<i>Kendime Yeni Bir Ben Lazım-Akustik Karaoke Versiyon</i>	*	-	-
Toplam		7	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,5	0,0

Kaynak: Erener, S. (2001a). Yeni. [CD]. İstanbul: Sony Music Entertainment.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 112’de görüldüğü üzere sanatçının 2001 yılında çıkarmış olduğu “Yeni” adlı albümünde 2 adet şarkı ve farklı versiyonları yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 7 farklı deyim kullanımı tespit edilmiş, herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Şarkı başına düşen deyim sayısı 4 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 113

Turuncu (2001) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Aşk Olsun</i>	enine boyuna, iflah olmamak, (birinin) koluna girmek, laf etmek, söz olmak, üstüne salmak, var olmak, zayi olmak	8	-
<i>Bahçede</i>	dibe vurmak, kanat çırpamak, seyre dalmak	3	-
<i>Başta Döneceksin</i>	bir çift sözü olmak, hoş geldiniz, yalnız kalmak	3	-
<i>Güle Güle Şekerim</i>	âşık olmak, ateşle oynamak, karar vermek, nasıl olsa, ömür boyu	5	-
<i>Hani Kimi Zaman Kumsalda</i>	ara sıra, deli dolu, ömrünü tüketmek	3	-
<i>Mi Acaba?</i>	-	-	-
<i>Oysa</i>	âşık olmak, karar vermek, nasıl olsa	3	-
<i>Seni Sevmeye Hüküm Giydim</i>	dilinin ucunda, haberi olmak, kim bilir	3	-
<i>Söz Bitti</i>	arasına karışmak, canı istemek, hüküm giymek, yan yana	4	-
<i>Yağmurdan Sonra Gelen Toprağın Kokusu</i>	gözleri yaşarmak, içi yanmak, kanayan yara olmak	3	-
<i>Yaklaş</i>	âşık olmak, hayran olmak (kalmak)	2	-
	dans etmek	1	-
Toplam		38	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,16	0,0

Kaynak: Erener, S. (2001b). Turuncu. [CD]. İstanbul: Sony Music Entertainment.

Tablo 113'te sanatçının 2001 yılında çıkardığı "Turuncu" adlı albümüne yönelik bilgiler yer almaktadır. 12 şarkıdan oluşan albümde 38 deyim tespit edilmiştir. Albümde en fazla deyim kullanımı 8 deyim ile *Aşk Olsun* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise 1 deyim ile *Yaklaş* adlı şarkıda görülmüştür. Herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmayan albümde, şarkı başına düşen deyim sayısı 3,16 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 114

Aşk Ölmez (2005) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Acıt Canımı</i>	(birinin) canını acıtmak, çiçek açmak (vermek), (bir işin) ipleri birinin elinde olmak, işini bilmek, razı olmak (gelmek), rüyasına girmek, yolunu beklemek (gözlemek)	7	-
<i>Aşk Ölmez Biz Ölüyoruz</i>	kolay değil, kördüğüm, tepeden tırnağa kadar, terk etmek	4	-
<i>Beni Bağışla</i>	mutlu olmak	1	-
<i>Buda</i>	bağdaş kurmak, boş vermek, dert etmek, kalbini açmak	4	-
<i>Kim Haklıysa</i>	elde avuçta (ne varsa), fark etmek, (bir şeyden) söz etmek, yan yana	4	-
<i>Kolay Değil</i>	bile bile, deli gibi, içi içine sığmamak, iflah olmamak, kolay değil, mum gibi, yanında olmak	7	-
<i>Nerdesin</i>	cevap vermek, söz vermek	2	-
<i>Satılık Kalpler Şehri</i>	ilk göz ağrısı, kalbini çalmak	2	-
<i>Sessiz Gemi</i>	biçare, demir almak, mendil sallamak, yol almak	4	-
<i>Yavaş Yavaş</i>	âşık olmak, gözlerini kaçırmak, kenara atmak	3	-
<i>Zaferlerim</i>	uykuya dalmak, yitip gitmek, yok olmak	3	-
	Toplam	41	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	3,72	0,0

Kaynak: Erener, S. (2005). *Aşk ölmez*. [CD]. İstanbul: Simya Müzik Prodüksiyon.

Tablo 114'te görüldüğü üzere sanatçının 2005 yılında çıkardığı "Aşk Ölmez" albümünde 11 şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 41 deyim tespit edilmiş, atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı yedişer deyim ile *Acıt Canımı* ve *Kolay Değil* adlı şarkılarda, en az deyim kullanımı ise 1 deyim ile *Beni Bağışla* adlı şarkıda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,72 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 115

The Best Of Sertap Erener (2007) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Aslolan Aşktır</i>	göze almak, uzak durmak	2	-
<i>Aşk</i>	kanına girmek, ölümden dönmek	2	-
<i>Aşk Ölmez Biz Ölüyoruz</i>	kolay değil, kördüğüm, tepeden tırnağa kadar, terk etmek	4	-
<i>Dos Gardenias*</i>		-	-
<i>Every Way That I Can*</i>		-	-
<i>Hani Kimi Zaman</i>	ara sıra, deli dolu, ömrünü tüketmek	3	-
<i>Here I Am*</i>		-	-
<i>Kendime Yeni Bir Ben</i>	içine atmak, yüzünü asmak	2	-
<i>Lazım Akustik</i>			
<i>Kim Haklıysa</i>	elde avuçta (ne varsa), fark etmek, (bir şeyden) söz etmek, yan yana	4	-
<i>Kumsalda</i>	-	-	-
<i>Music (Live) *</i>		-	-
<i>One More Cup Of Coffee*</i>		-	-
<i>Private Emotion*</i>		-	-
<i>Vur Yüreğim</i>	ne olur (olursun, olursunuz), olan oldu, (bir şeye, bir kimseye) yazık olmak	3	-
<i>Yanarım</i>	(birine) gün geçmek, hesap sormak, kapıyı açmak, ne olur (olursun, olursunuz)	4	-
<i>Yolun Başı</i>	bir damla, elde avuçta (ne varsa), iyi ki, uçup gitmek	4	-
<i>Zor Kadın</i>	can bulmak, içi yanmak, iz sürmek	3	-
	Toplam	31	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	2,81	0,0

Kaynak: Erener, S. (2007). The best of Sertap Erener. [CD]. İstanbul: Columbia Records.

* Şarkı sözleri yabancı olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 115’te sanatçının, en iyi şarkılarını toplamış olduğu “The Best Of Sertap Erener” adlı albümüne yönelik bilgiler yer almaktadır. Birbirinden güzel 17 şarkıdan oluşan albümde 31 deyim kullanımı tespit edilmiş, herhangi bir atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı dörder deyim ile *Aşk Ölmez Biz Ölüyoruz*, *Kim Haklıysa*, *Yanarım* ve *Yolun Başı* adlı şarkılarda; en az deyim kullanımı ise ikişer deyim ile *Aslolan Aşktır*, *Aşk* ve *Kendime Yeni Bir Ben Lazım* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2,81’dir.

Tablo 116

Bu Böyle (2009) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Bu Böyle Mustafa Ceceli Vers.</i>	âşık olmak, mesafe koymak, samimi olmak, tuzak kurmak, uzak durmak, yalan dolan	6	-
<i>Bu Böyle Alper Erinç Akustik Versiyon *</i>		-	-
<i>Bu Böyle Alper Erinç Versiyon *</i>		-	-
<i>Bu Böyle Hakan Özer Versiyon *</i>		-	-
<i>Bu Böyle Murat Uncuoğlu- Emre Dünder Remix*</i>		-	-
Toplam		6	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		6,0	0,0

Kaynak: Erener, S. (2009a). Bu böyle. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 116'da görüldüğü üzere sanatçının 2009 yılında çıkarmış olduğu "Bu Böyle" adlı single albümü, 1 adet şarkının 5 farklı versiyonundan oluşmaktadır. Albümdeki şarkının incelenmesi sonucunda 6 farklı deyim kullanımı tespit edilmiştir. Herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmayan albümde, şarkı başına düşen deyim sayısı 6'dır.

Tablo 117

Açık Adres (2009) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Açık Adres</i>	haber almak, (bir şeye, bir kimseye) yazık olmak	2	-
<i>Açık Adres Versiyon 2*</i>		-	-
Toplam		2	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,0	0,0

Kaynak: Erener, S. (2009b). Açık adres. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 117'de görüldüğü üzere sanatçının 2011 yılında çıkarmış olduğu "Açık Adres" adlı single albümü 1 adet şarkı ve ilgili şarkının farklı bir versiyonundan oluşmaktadır. Albümdeki şarkının incelenmesi sonucunda 2 farklı deyim tespit edilmiştir. Herhangi bir atasözünün yer almadığı albümde, şarkı başına düşen deyim sayısı 2 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 118

Rengârenk (2010) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Asla</i>	acı çekmek (duymak), emin olmak, içine almak, yanına almak, yanında olmak	5	-
<i>Avare</i>	akıp gitmek, başında kavak yeli esmek, içi gitmek, sel gibi akmak, su gibi	5	-
<i>Ayrılık ve Biz</i>	ah almak, can yakmak, iç geçirmek, mutlu olmak, oyun oynamak, selam vermek, yok etmek, yol almak	8	-
<i>Bir Çaresi Bulunur</i>	çare bulmak	1	-
<i>Bir Damla Gözlerinde</i>	düşünüp taşınmak, elde avuçta (ne varsa), kendi kendine, ne olur (olursun, olursunuz)	4	-
<i>Bir Varmışım Bir Yokmuşum</i>	ıslık çalmak, kabul etmek, kolay kolay, pat diye, bir varmış bir yokmuş	4	1
<i>Bu Böyle</i>	âşık olmak, mesafe koymak, samimi olmak, tuzak kurmak, uzak durmak, yalan dolan	6	-
<i>Ego</i>	ders almak, fark etmek, görmezden gelmek, mutlu olmak, sahip olmak, yol almak	6	-
<i>İkimiz Bir Fidanın</i>	hayatını yaşamak, (bir yeri, bir şeyi) tozpembe görmek, ümit vermek, yola çıkmak	4	-
<i>İstanbul</i>	acı çekmek (duymak), (birinin) başına çorap örmek, bir kazanda kaynamak, can yakmak, dereyi görmeden paçaları sıvamak, fark etmek, günaha sokmak, yakasından düşmek, çok koşan çabuk (çok, tez) yorulur	8	1
<i>Koparılan Çiçekler</i>	iyi ki, sonu gelmek	2	-
<i>Rengârenk</i>	gözü kara, sararıp solmak	2	-
	Toplam	55	2
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	4,58	0,16

Kaynak: Erener, S. (2010). Rengârenk. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

Tablo 118’de görüldüğü üzere sanatçının 2010 yılında çıkarmış olduğu “Rengârenk” adlı albümünde 12 adet şarkı yer almaktadır. Sanatçı daha önce 2009 yılında tekli olarak çıkarmış olduğu *Bu Böyle* şarkısına Rengârenk albümünde de yer vermiştir. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 55 deyim kullanımı tespit edilmiştir. *Bir Varmışım Bir Yokmuşum* ve *İstanbul* adlı şarkılarda ise birer atasözü kullanımına rastlanmıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı sekizer deyim ile *Ayrılık ve Biz* ile *İstanbul* adlı şarkılarda, en az deyim kullanımı ise 1 deyim ile *Bir Çaresi Bulunur* adlı şarkıda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 4,58 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,16’dır.

Tablo 119

Sade (2013) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Acıtır</i>	fark etmek, hoşça kal (kalın), hoş geldiniz	3	-
<i>Cumartesi Pazar</i>	kalbini açmak, üstüne alınmak	2	-
<i>Çocukluk Bir Zamanlar</i>	bir zamanlar, dans etmek, eskisi gibi	3	-
<i>Dönmüyorsun</i>	başı dönmek	1	-
<i>İyileşiyorum</i>	canını yakmak, elde avuçta (ne varsa), ihmal etmek, iyi gelmek, (bir yere) kendini atmak, ne kadar	6	-
<i>Karalama Defteri</i>	ağır ağır, soluk almak	2	-
<i>Oyna</i>	bir hâl olmak, canı yanmak, çekip gitmek, gelip geçmek, hayırdır inşallah, tadı kaçmak (gitmek), yara kapanmak	7	-
<i>Öyle de Güzel</i>	(bir şey birinin) aklını başından almak, mecali (mecal) kalmamak, ne kadar	3	-
<i>Sade</i>	nefsine uymak	1	-
<i>Söz</i>	ne olur (olursun, olursunuz), sil baştan, şans vermek (tanımak), (bir şeyin) üstüne gelmek, üstüne gitmek, yok yere, yolunu kaybetmek	7	-
<i>Sus</i>	-	-	-
Toplam		35	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,18	0,0

Kaynak: Erener, S. (2013). Sade. [CD]. İstanbul: GNL Entertainment.

Tablo 119’da sanatçının 2013 yılında çıkardığı “Sade” adlı albümüne yönelik bilgiler verilmiştir. 11 şarkılık albümde 35 deyim tespit edilmiş, herhangi bir atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı yedişer deyim ile *Oyna* ve *Söz* adlı şarkılarda, en az deyim kullanımı ise birer deyim ile *Dönmüyorsun* ve *Sade* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,18 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 120

Ben Öyle Birini Sevdim Ki (2014) Adlı Single’da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Ben Öyle Birini Sevdim Ki</i>	yara bere içinde olmak	1	-
Toplam		1	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		1,0	0,0

Kaynak: Erener, S. (2014). Ben öyle birini sevdim ki. [CD]. İstanbul: GNL Entertainment.

Tablo 120’de görüldüğü üzere sanatçının 2014 yılında çıkarmış olduğu “Ben Öyle Birini Sevdim Ki” adlı single albümünde 1 şarkı yer almaktadır. Şarkının incelenmesi sonucunda sadece 1 deyim tespit edilmiştir. Herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmayan albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 1’dir.

Tablo 121

Tesadüf Aşk (2015) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Tesadüf Aşk</i>	adım atmak, başını taştan taşa vurmak, göz göze gelmek, gözü kara, hâli (hâlleri) duman olmak, kabuk bağlamak (tutmak), kendini bırakmak, ne kadar, yollara düşmek, zora düşmek	10	-
Toplam		10	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		10,0	0,0

Kaynak: Erener, S. (2015). Tesadüf aşk. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

Tablo 121’de görüldüğü üzere sanatçının 2015 yılında çıkarmış olduğu “Tesadüf Aşk” adlı single albümünde 1 şarkı yer almaktadır. İlgili şarkının incelenmesi sonucunda 10 farklı deyim tespit edilmiştir. Atasözüne rastlanmayan albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 10 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 122

Kime Diyorum (2016) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Kime Diyorum</i>	âşık olmak, mecali (mecal) kalmamak, taviz vermek	3	-
Toplam		3	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,0	0,0

Kaynak: Erener, S. (2016a). Kime diyorum. [CD]. İstanbul: GNL Entertainment.

Tablo 122’de sanatçının 2016 yılında çıkarmış olduğu “Kime Diyorum” adlı single albümüne yönelik bilgiler yer almaktadır. Sadece 1 şarkının yer aldığı albümde 3 farklı deyim kullanımı tespit edilmiştir. Herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmayan albümde, şarkı başına düşen deyim sayısı 3’tür.

Tablo 123

Kırık Kalpler (2016) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Aşk Beni</i>	düş kurmak, kavga etmek, teselli etmek (vermek)	3	-
<i>Gitsem</i>	acı çekmek (duymak), beddua etmek, görmezden gelmek, gözlerini kaçırmak	4	-
<i>İnsanım Nihayetinde</i>	içine kapanmak, iflah olmamak, maskesi düşmek	3	-
<i>Kâfi</i>	hâlden anlamak (bilmek), kâfi gelmek, suspus olmak, tarumar olmak	4	-
<i>Kar Beyaz</i>	aklı almamak, berbat etmek, elinden gelmek, kin tutmak, (bir şey) kir tutmak, merak etmek	6	-
<i>Kime Diyorum</i>	âşık olmak, mecali (mecal) kalmamak, taviz vermek	3	-
<i>Olsun</i>	başını alıp gitmek, kendini avutmak	2	-
<i>Şiirin Bir Üstü</i>	bir kalemde, dile gelmek, feleğin sillesini yemek (sillesine uğramak)	3	-
<i>Tek Başıma</i>	değer vermek, terk etmek	2	-
Toplam		30	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,33	0,0

Kaynak: Erener, S. (2016b). Kırık kalpler albümü. [CD]. İstanbul: GNL Entertainment.

Tablo 123'te görüldüğü üzere sanatçının 2016 yılında çıkarmış olduğu “Kırık Kalpler” adlı albümünde 9 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 30 deyim kullanımı tespit edilmiş, herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 6 deyim ile *Kar Beyaz* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise ikişer deyim ile *Olsun* ve *Tek Başıma* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,33 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 124

Bastırın Kızlar (2018) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Bastırın Kızlar</i>	bayrak açmak, caka satmak, (birinin) canını acıtmak, çile çekmek, elinden tutmak, gözyaşı dökmek, hava atmak, sabrı tükenmek	8	-
Toplam		8	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		8,0	0,0

Kaynak: Erener, S. (2018). Bastırın kızlar. [CD]. İstanbul: Kala Müzik.

Tablo 124'te görüldüğü üzere sanatçının 2018 yılında çıkarmış olduğu “Bastırın Kızlar” adlı single albümünde sadece 1 şarkı yer almaktadır. İlgili şarkının incelenmesi sonucunda 8 farklı deyim tespit edilmiştir. Herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmayan albümde, şarkı başına düşen deyim sayısı 8'dir.

Tablo 125

Sertab Erener'in Tüm Albümlerinde Şarkı Başına Düşen Deyim ve Atasözü Sayıları

Albüm Adı	Değerlendirilen Şarkı Sayısı	Albümdeki Deyim Sayısı	Şarkı Başına Düşen Deyim Sayısı	Albümdeki Atasözü Sayısı	Şarkı Başına Düşen Atasözü Sayısı
Sakin Ol	10	40	4,0	2	0,2
Lâ'l	10	38	3,8	2	0,2
Sertab Gibi	11	32	2,9	-	0,0
Sertab	11	26	2,36	-	0,0
Zor Kadın	2	5	2,5	-	0,0
Sertab Erener	9	22	2,44	-	0,0
Yeni	2	7	3,5	-	0,0
Turuncu	12	38	3,16	-	0,0
Aşk Ölmez	11	41	3,72	-	0,0
The Best of Sertab Erener	11	31	2,81	-	0,0
Bu Böyle	1	6	6,0	-	0,0
Açık Adres	1	2	2,0	-	0,0
Rengârenk	12	55	4,58	2	0,16
Sade	11	35	3,18	-	0,0
Ben Öyle Birini Sevdim Ki	1	1	1,0	-	0,0
Tesadüf Aşk	1	10	10,0	-	0,0
Kime Diyorum	1	3	3,0	-	0,0
Kırık Kalpler Albümü	9	30	3,33	-	0,0
Bastırın Kızlar	1	8	8,0	-	0,0
Toplam	127	430		6	
<i>Sanatçının Tüm Albümleri Dikkate Alındığında Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı</i>			3,385		0,047

Tablo 125'e bakıldığında Sertab Erener'in albümlerinde şarkı başına düşen deyim ve atasözü sayılarına ilişkin veriler görülmektedir. Bu bağlamda sanatçının deyim oranının en yüksek olduğu albümü 10,0 oranla *Tesadüf Aşk* adlı albümüdür. Şarkı başına düşen deyim oranının en düşük olduğu albümleri ise 1,0 oranla *Ben Öyle Birini Sevdim Ki* adlı albümüdür.

İncelenen bütün şarkılar dikkate alındığında Sertab Erener'in şarkılarında ortalama olarak şarkı başına 3,385 deyim ve 0,047 atasözü düştüğü görülmektedir.

Tablo 126

Sertab Erener Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımına Genel Bakış

Deyimler
(bir işin) ipleri birinin elinde olmak (1), (bir şey birinin) aklını başından almak (1), (bir şey) kir tutmak (1), (bir şeyden) söz etmek (2), (bir şeye) kul olmak (1), (bir şeye, bir kimseye) yazık olmak (5), (bir şeyi) geri vermek (1), (bir şeyin) üstüne gelmek (1), (bir yere) kendini atmak (1), (bir yeri, bir şeyi) tozpembe görmek (1), (biri, birine) deli divane olmak (1), (birine) acı vermek (1), (birine) gün geçmek (3), (birine) kul köle olmak (1), (birini) koynuna almak (1), (birini) zincire vurmak (1), (birinin) başına çorap örmek (1), (birinin) canını acıtmak (2), (birinin) kapısını çalmak (1), (birinin) koluna girmek (1), (biriyle) gır gır geçmek (1), acı çekmek (duymak) (4), adı anılmak (1), adım atmak (1), ağır ağır (1), ah almak (1), akıp gitmek (1), akli almamak (1), Allah kerim (1), altından kalkmak (1), ara sıra (2), arasına karışmak (1), âşık olmak (9), ateşle oynamak (2), avuç avuç (3), ayağa kalkmak (1), bağdaş kurmak (1), bahtiyar olmak (1), baş başa olmak (1), başı dönmek (1), başına yıkmak (1), başında kavak yeli esmek (1), başını alıp gitmek (2), başını dik tutmak (1), başını taştan taş vurmak (1), bayrak açmak (1), beddua etmek (1), berbat etmek (1), biçare (1), bile bile (1), bir çift sözü olmak (1), bir damla (3), bir hâl olmak (1), bir kaleme (1), bir kazanda kaynamak (1), bir yastığa baş koymak (1), bir zamanlar (1), boş vermek (2), boyun eğmek (1), bulut olmak (1), caka satmak (1), can bulmak (4), can yakmak (2), canı istemek (1), canı yanmak (1), canını yakmak (1), cevap vermek (1), ceza çekmek (1), çare bulmak (3), çekip gitmek (2), çiçek açmak (vermek) (1), çile çekmek (1), dağ gibi (1), dans etmek (2), darmadağın olmak (2), değer vermek (2), deli dolu (3), deli gibi (1), demir almak (1), dereyi görmeden paçaları sıvamak (1), ders almak (1), dert etmek (1), dırıldır etmek (1), dibe vurmak (1), dile gelmek (1), dilinden anlamak (1), dilinin ucunda (1), dimdik ayakta durmak (1), dolduruşa gelmek (1), doludizgin (1), dönüp geriye bakmak (1), düş kurmak (1), düşünman başına (2), düşünüp taşınmak (1), elde avuçta (ne varsa) (7), eli değmek (1), eli ermek (1), elinden gelmek (1), elinden tutmak (1), elini tutmak (1), emin olmak (1), enine boyuna (1), eriyip bitmek (1), eskisi gibi (2), fark etmek (6), farz etmek (1), feleğin sillesini yemek (sillesine uğramak) (1), ferman buyurmak (1), gelip geçici olmak (1), gelip geçmek (1), gerçek yüzünü göstermek (1), gönül almak (1), görmezden gelmek (2), göz göze gelmek (1), göze almak (2), gözleri yaşarmak (1), gözlerini kaçırmak (2), gözü açık gitmek (1), gözü görmemek (1), gözü kara (2), gözünü (gözlerini) (bir şeye) dikmek (1), gözyaşı dökmek (1), gül gibi (2), gün gibi açık (1), günaha sokmak (1), günahı boynuna (1), ha gayret (1), haber almak (1), haberi olmak (1), hâlden anlamak (bilmek) (1), hâli (hâlleri) duman olmak (1), hava atmak (1), hayatını yaşamak (1), hayırdır inşallah (1), hayran olmak (kalmak) (1), hesap sormak (3), hoş geldiniz (2), hoşça kal (kalm) (1), hüküm giymek (1), ıslık çalmak (1), iç geçirmek (1), içi gitmek (1), içi içine sığmamak (1), içi yanmak (5), içine almak (1), içine atmak (3), içine kapanmak (1), iflah olmamak (3), ihmal etmek (1), ileri gitmek (1), ilk göz ağrısı (1), iş mi? (1), işini bilmek (1), iyi gelmek (1), iyi ki (5), iz bırakmak (1), iz sürmek (4), izi silinmek (2), kabuk bağlamak (tutmak) (1), kabul etmek (1), kadir kıymet bilmemek (1), kâfi gelmek (1), kalbini açmak (2), kalbini çalmak (1), kanat çırpma (1), kanayan yara olmak (1), kanına girmek (3), kapıyı açmak (3), karar vermek (3), kavga etmek (1), kenara atmak (1), kendi kendine (1), kendini avutmak (1), kendini bırakmak (1), kırık dökük (1), kim bilir (3), kin tutmak (1), kolay değil (3), kolay kolay (1), korumaya almak (1), kördüğüm (2), kurşun gibi (1), laf etmek (1), laf gelmek (1), maskesi düşmek (1), mecali (mecal) kalmamak (3), mendil sallamak (1), merak etmek (1), mesafe koymak (2), mum gibi (2), mum yakmak (1), mutlu olmak (3), nasıl olsa (3), naz etmek (1), ne kadar (5), ne olacak! (1), ne olur (olursun, olursunuz) (11), nefsine uymak (1), olan oldu (3), oyun oynamak (1), ölümden dönmek (3), ölümlü dünya (1), ömrünü tüketmek (2), ömür boyu (4), pat diye (1), payına düşmek (1), pusu kurmak (1), razı olmak (gelmek) (2), rüyasına girmek (1), sabrı tükenmek (1), sağ kalmak (1), sahip olmak (1), sakın ha! (1), samimi olmak (2), sararıp solmak (1), sel gibi akmak (3), selam vermek (2), seyre dalmak (1), sıkı durmak (1), sil baştan (1), sinirlerine hâkim olmak (1), sokağa atmak (1), soluk almak (1), son bulmak (1), sonu gelmek (1), söz olmak (1), söz vermek (1), su gibi (2), suspus olmak (1), şans vermek (tanımak) (1), tadı kaçmak (gitmek) (1), tarumar olmak (1), taş gibi (1), taviz vermek (2), tepeden turnağa kadar (2), terk etmek (8), teselli etmek (vermek) (1), tövbesini bozmak (1), tuzak kurmak (2), uçup gitmek (3), uykuya dalmak (1), uzak durmak (4), ümidini kaybetmek (1), ümit vermek (1), üstüne alınmak (1), üstüne gelmek (1), üstüne gitmek (1), üstüne salmak (1), var olmak (1), vıcık vıcık (1), yağmur yağmak (1), yakasından düşmek (1), yalan dolan (2), yalnız kalmak (1), yan yana (3), yangını körüklemek (3), yanına almak (2), yanında olmak (2), yâr olmak (1), yara bere içinde olmak (1), yara kapanmak (1), yarasına tuz basmak (1), yedi kat yabancı (1), yerinde saymak (1), yırtık pırtık (1), yitip gitmek (1), yok etmek (1), yok olmak (1), yok yere (1), yol almak (3), yol yürümek (1), yola çıkmak (1), yollara düşmek (1), yolunu beklemek (gözlemek) (1), yolunu kaybetmek (1), yüreği ezilmek (2), yüzünü asmak (2), zayı olmak (1), zehir zemberek (1), zora düşmek (1)
Atasözleri
ateşle barut bir yerde durmaz (olmaz) (1), bir varmış bir yokmuş (2), çok koşan çabuk (çok, tez) yorulur, (1), damlaya damlaya göl olur (1), herkes ektiğini biçer (1)

Tablo 126'ya bakıldığında Sertab Erener'in bütün albümlerinde 280 farklı deyim ve 5 farklı atasözü kullanıldığı görülmektedir. Deyim ve atasözlerinin kaç kez kullanıldığına dair bilgiler parantez içinde verilmiştir.

Tablo 127

Sertab Erener'in Farklı Albümlerinde Geçen Aynı Deyim ve Atasözleri

Deyim/Atasözü	Albüm Adı																	
	Açık Adres	Aşk Ölmek	Bastırın Kızlar	Bu Böyle	Kırık Kalpler	Kime Diyorum	Lâ' l	Rengârenk	Sade	Sakin Ol	Sertab	Sertab Erener	Sertab Gibi	Tesadüf Aşk	The Best Of Sertab Erener	Turuncu	Yeni	Zor Kadın
acı çekmek (duymak)*					+			+					+					
ara sıra, ömrünü tüketmek															+	+		
âşık olmak*	+			+	+	+		+								+	+	
ateşle oynamak																+	+	
avuç avuç, yangını körüklemek											+	+						+
başını alıp gitmek										+								
(birinin) canını acıtmak		+	+															
bir damla, (birine) gün geçmek, hesap sormak, kanına girmek, kapıyı açmak, olan oldu, ölümden dönmek, uçup gitmek											+	+			+			
boş vermek, mum gibi, razı olmak (gelmek)		+								+								
can bulmak, iz sürmek											+	+			+			+
çare bulmak								+		+			+					
çekip gitmek									+		+							
dans etmek, hoş geldiniz									+								+	
değer vermek					+							+						
deli dolu							+								+	+		
düşman başına, gül gibi											+	+	+		+			
elde avuçta ne varsa*		+						+	+		+	+			+			
eskisi gibi									+	+								
fark etmek*		+						+	+	+					+			
görmezden gelmek					+			+										
göze almak													+		+			
gözlerini kaçırarak		+			+													
gözü kara								+						+				
içi yanmak											+	+			+	+		+
içine atmak							+								+		+	
iflah olmamak		+			+											+		
iyi ki								+			+	+	+		+			
kalbini açmak		+							+						+			

Tablo 127'nin devamı

Deyim/Atasözü	Albüm Adı																	
	Açık Adres	Aşk Ölmez	Bastırın Kızlar	Bu Böyle	Kırık Kalpler	Kime Diyorum	Lâ' l	Rengârenk	Sade	Sakin Ol	Sertab	Sertab Erener	Sertab Gibi	Tesadüf Aşk	The Best Of Sertab Erener	Turuncu	Yeni	Zor Kadın
karar vermek*, nasıl olsa*																		
kim bilir*										+								
kolay değil*, kördüğüm, (bir şeyden) söz etmek, tepeden tırnağa kadar mecali kalmamak		+													+			
mesafe koymak, samimi olmak, tuzak kurmak, yalan dolan				+	+	+		+										
mum gibi, razı olmak (gelmek)		+								+								
mutlu olmak*, yanında olmak, yol almak* ne kadar*		+																
ne olur (olursun, olursunuz)*							+	+	+	+				+				
ömür boyu												+	+				+	+
sel gibi akmak								+				+						
selam vermek, yanına almak, bir varmış bir yokmuş							+	+					+					
su gibi													+					
taviz vermek					+	+												
terk etmek*		+			+		+					+	+		+			
uçup gitmek												+	+		+			
uzak durmak				+				+					+		+			
yan yana		+													+	+		
(bir şeye, bir kimseye) yazık olmak	+									+		+			+			
yüreği ezilmek												+	+					
yüzünü asmak															+			+

* acı çekmek, fark etmek, mutlu olmak, yol almak deyimleri aynı zamanda *Rengârenk* albümünde iki farklı şarkıda; âşık olmak deyimini *Turuncu* albümünde üç, karar vermek ve nasıl olsa deyimleri ikişer farklı şarkıda kullanılmıştır. Elde avuçta ne varsa deyimini *The Best Of Sertab Erener* albümünde, kim bilir deyimini *Sakin Ol* albümünde, kolay değil deyimini *Aşk Ölmez* albümünde, ne kadar deyimini *Sade* albümünde, terk etmek deyimini *Sertab Gibi* albümünde ikişer farklı şarkıda kullanılmıştır. Ne olur deyimini ise hem *Sertab* albümünde hem *Sertab Erener* albümünde hem de *The Best Of Sertab Erener* albümünde ikişer farklı şarkıda geçmektedir. Bununla birlikte farklı albümlerde kullanılmadığı için tabloda yer almayan can yakmak deyimini *Rengârenk* albümünde, darmadağın olmak ve izi silinmek deyimleri *Sakin Ol* albümünde ikişer farklı şarkıda kullanılmıştır.

Araştırma kapsamında incelenen Sertab Erener'in şarkılarında 74 farklı deyim ve 1 atasözünün birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir. Tablo 127'de hangi deyim ve atasözlerinin, hangi albümlerde aynı anda yer aldığı gösterilmektedir. Bu bağlamda *ne olur (olursun, olursunuz)* deyimini 8 farklı albümde; *âşık olmak ve terk etmek* deyimleri 7 farklı albümde; *elde avuçta ne varsa* deyimini 6 farklı albümde; *fark etmek, içi yanmak, iyi ki, (bir şeye, bir kimseye) yazık olmak* deyimleri 5 farklı albümde; *can bulmak, iz sürmek, ne kadar, ömür boyu, uzak durmak* deyimleri 4 farklı albümde; *acı çekmek (duymak), avuç avuç, çare bulmak, bir damla, deli dolu, (birine) gün geçmek, hesap sormak, içine atmak, iflah olmamak, kanına girmek, kapıyı açmak, mecali kalmamak, olan oldu, ölümden dönmek, sel gibi akmak, uçup gitmek, yan yana, yangını körüklemek, deyimleri 3 farklı albümde; ara sıra, ateşle oynamak, başını alıp gitmek, boş vermek, (birinin) canını acıtmak, çekip gitmek, dans etmek, değer vermek, düşman başına, eskisi gibi, görmezden gelmek, göze almak, gözlerini kaçırmak, gözü kara, gül gibi, hoş geldiniz, kalbini açmak, karar vermek, kim bilir, kolay değil, kördüğüm, mesafe koymak, mum gibi, mum gibi, mutlu olmak, nasıl olsa, ömrünü tüketmek, razı olmak (gelmek), razı olmak (gelmek), samimi olmak, (bir şeyden) söz etmek, su gibi, taviz vermek, tepeden turnağa kadar, tuzak kurmak, yalan dolan, yanında olmak, yol almak, yüreği ezilmek, yüzünü asmak* deyimleri ve ***bir varmış bir yokmuş*** atasözü 2 farklı albümde kullanılmıştır.

Sezen Aksu'nun albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma durumunun incelenmesi. Bu bölümde 128-161 arasındaki tablolarla Sezen Aksu'nun albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma düzeyine yönelik tablolar ve tablolara ait yorumlar yer almaktadır.

Tablo 128

Sezen Aksu Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Albüm Adı	Yılı	Albümdeki Şarkı Sayısı	Değerlendirilen Şarkı Sayısı	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
Haydi Şansım/Gel Bana	1975	2	2	3	-
Allahısınmarladık	1977	15	15	60	2
Serçe	1978	21	20	76	2
Sevgilerimle	1980	10	10	34	1
Ağlamak Güzeldir	1981	10	10	26	-
Firuze	1982	10	10	28	1
Sen Ağlama	1984	11	11	30	-
Git	1986	9	9	25	-
Sezen Aksu '88	1988	12	12	36	1
Sezen Aksu Söylüyor	1989	12	12	25	-
Gülümse	1991	10	10	26	1
Deli Kızın Türküsü	1993	12	12	50	2
Işık Doğudan Yükselir	1995	12	11	29	1
Düş Bahçeleri	1996	11	11	43	-
Düğün ve Cenaze	1997	10	10	40	4
Adı Bende Saklı	1998	14	13	46	1
Deliveren	2000	12	12	34	2
Şarkı Söylemek Lazım	2002	13	13	40	2
Yaz Bitmeden	2003	7	5	17	-
Bahane	2005	15	15	83	2
Kardelen	2005	4	4	20	-
Tempo	2006	2	2	19	-
Deniz Yıldızı	2008	14	13	61	2
Yürüyorum Düş Bahçeleri'nde	2009	27	27	116	2
Öptüm	2011	10	9	36	-
Kayıp Şehir	2013	1	1	-	-
Yeni ve Yeni Kalanlar	2014	1	1	4	-
Ben Öyle Birini Sevdim Ki	2016	1	1	1	-
Biraz Pop Biraz Sezen	2017	16	16	62	1
Demo	2018	12	12	36	-
Toplam				1.106	27

Tablo 128'de Sezen Aksu tarafından 1975-2018 yılları arasında çıkarılan 30 albüm ve içeriğindeki 309 şarkı incelenmesi sonucunda albümlerde tespit edilen deyim ve atasözü sayıları gösterilmiştir. Sanatçının albümlerinde toplam 1.106 deyim ve 27 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Buradaki veriler, aynı şarkı içerisinde geçen aynı deyim ve atasözlerinin elenmesi sonucu elde edilmiştir. Bir başka ifadeyle, aynı şarkıda geçen deyim ve atasözü

tekrarlarına tablolarında yer verilmemiştir. Bununla birlikte albüm içinde yer alan bir şarkının aynı albüm içerisinde remix, versiyon, akustik adı altında tekrar yer verilmiş olması hâlinde farklı versiyonları değerlendirme dışı tutulmuştur. Daha sonra albümler kendi içerisinde tek tek incelenmiş, elde edilen veriler tablolara işlenerek yorumlanmıştır.

Tablo 129

Haydi Şansım/Gel Bana (1975) Adlı Single 'da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Gel Bana</i>	gülüp oynamak (söylemek)	1	-
<i>Haydi Şansım</i>	şansı dönmek, (bir iş veya durum) tersine dönmek	2	-
	Toplam	3	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	1,5	0,0

Kaynak: Aksu, S. (1975). Haydi şansım/Gel bana. [45'lik]. İstanbul: Melodi Plak.

Tablo 129'da görüldüğü üzere sanatçının 1975 yılında çıkarmış olduğu “Haydi Şansım/Gel Bana” adlı çalışması 2 adet şarkıdan oluşan ilk albümüdür. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda 3 farklı deyim kullanımı tespit edilmiştir. Herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmayan albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 1,5 olarak belirlenmiştir.

Tablo 130

Allahaismarladık (1977) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Alev Alev</i>	ateş gibi, (birinin) gözünün (gözlerinin) içine bakmak, güneş doğmak, kulağına fısıldamak, ne kadar	5	-
<i>Allah Aşkına</i>	Allah aşkına, başına kakmak (kakinç etmek), çekip gitmek, gece gündüz, (birine) kul köle olmak, palavra atmak (savurmak, sıkmak), razı olmak (gelmek), sitem etmek, şikâyet etmek, vır vır etmek	10	-
<i>Allah'a ısmarladık</i>	Allah'a ısmarladık, mutlu olmak	2	-
<i>Geçen Yaz</i>	güneş batmak, rüzgâr gibi	2	-
<i>Gözlerindeki Bulut</i>	acısını çekmek	1	-
<i>Haydi Söyle</i>	boşa gitmek, ne olur (olursun, olursunuz), sona ermek	3	-
<i>İlk Gün Gibi</i>	elini tutmak, elini vicdanına koymak	2	-
<i>Kendi Kendime</i>	başına (...) gelmek, ders almak, gözlerine inanamamak, (birini veya bir şeyi) gözü görmez olmak, perişan olmak	5	-
<i>Kusura Bakma</i>	canını vermek, eskisi kadar (gibi), gözü (gözleri) açılmak, gözüne (gözlerine) bakmak, iş işten geçmek, kusura bakmamak (kalmamak), yüzüne gülmek	7	-
<i>Olmaz Olsun</i>	bir (aynı) yastıkta kocamak, geçip gider, mutlu olmak	3	-
<i>Seni Gidi Vurdumduymaz</i>	canı istemek, deli gibi, ettiği yanına (kâr) kalmak, gününü (günlerini) saymak (beklemek), hava hoş, sabır taşı, seni gidi seni (seni seni), sırası gelmek, vurdumduymaz olmak, yalnız başına	10	-
<i>Söyle Kimsin</i>	-	-	-
<i>Uzun Lafın Kısası</i>	gece gündüz, için için yanmak, tatasına düşmek, başına gelen çekilir, uzun lafın (sözün) kısası	3	2
<i>Yalancı</i>	bir çift sözü olmak, birlik olmak, gözlerinin içi gülmek, gözü (gözleri) kararmak, (birini veya bir şeyi) gözü görmez olmak, (birinin veya bir şeyin) kurbanı olmak	6	-
<i>Yaşanmamış Yıllar</i>	açık seçik	1	-
	Toplam	60	2
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	4,0	0,13

Kaynak: Aksu, S. (1977). Allahaismarladık. [LP]. İstanbul: SN Müzik.

Tablo 130'da sanatçının 1977 yılında çıkardığı "Allahaismarladık" adlı albümüne yönelik bilgiler yer almaktadır. 15 şarkıdan oluşan albümde 60 deyim ve 2 atasözü tespit edilmiştir. Atasözlerinin ikisi de *Uzun Lafın Kısası* adlı şarkıda kullanılmıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı onar deyim ile *Allah Aşkına* ve *Seni Gidi Vurdumduymaz* adlı şarkılarda, en az deyim kullanımı ise birer deyim ile *Gözlerindeki Bulut* ve *Yaşanmamış Yıllar* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 4 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,13'tür.

Tablo 131

Serçe (1978) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Aşk</i>	çiçek açmak (vermek), güneş doğmak, içi ısınmak, kapısını çalmak, ne var ki, yağmur yağmak	6	-
<i>Akasyalar Açarken</i>	(birine) kanı kaynamak, mendil sallamak	2	-
<i>Ben Dul Bir Kadınım</i>	boyun eğmek, canı istemek, gezip tozmak, kime ne, ortalık karışmak, sahip çıkmak, selam vermek, yan yana	8	-
<i>Çocuk ve Dev</i>	bir zamanlar	1	-
<i>Gelen Gideni Aratır</i>	açık konuşmak, olan oldu, gelen gideni aratır	2	1
<i>Gölge Etme</i>	acı vermek, çekip gitmek, gölge etmek, ıstırap çekmek	4	-
<i>Gün Gelir</i>	alt tarafı, ara sıra, akli karışmak, kulakları çınlamak, yağmur yağmak, zaman zaman	6	-
<i>İçime Sinmiyor</i>	çiçek açmak (vermek), dönüp geriye bakmak, güneş doğmak, içine sinmek, mutlu olmak	5	-
<i>Kaç Yıl Geçti Aradan</i>	bir elmanın yarısı o yarısı bu, dünyası kararmak, gece gündüz, gözünden (gözlerinden) yaş (yaşlar) boşanmak, kendi kendini yemek, ne olur (olursun, olursunuz)	6	-
<i>Karam</i>	gelip geçmek	1	-
<i>Kaybolan Yıllar</i>	bir tarafa bırakmak (koymak), karar vermek, yolları ayrılmak	3	-
<i>Kime Kalmış Bu Dünya</i>	canına kıymak, gece gündüz, günün birinde, kasıp kavurmak, satıp savmak, yakıp yıkmak, yalan dolan, yolunu beklemek (gözlemek)	8	-
<i>Minik Serçe</i>	göz göze gelmek, oluk gibi akmak	2	-
<i>Neye Yarar</i>	aşka düşmek, deli gibi, karşı koymak	3	-
<i>Olmaz İlaç</i>	canına kastetmek, kanına girmek	2	-
<i>Ölürsem Yazıktır</i>	su bulanmayınca durulmaz	-	1
<i>Sen</i>	geri dönmek, tozpembe görmek, ümidini kaybetmek	3	-
<i>Sızı</i>	aç susuz kalmak, çare bulmak, gözünden (gözlerinden) yaş (yaşlar) boşanmak, hesap sormak, içi sızlamak, parasız pulsuz, sonu gelmek	7	-
<i>Silemezler Gönlümden</i>	(birinin) dilini bağlamak, dünyası kararmak, (birinin) elini kolunu bağlamak, elini tutmak	4	-
<i>Ud Taksimi*</i>		-	-
<i>Yorgun Akşamlar</i>	düğüm düğüm olmak (dügümlenmek), geçip gitmek, yüreği daralmak	3	-
	Toplam	76	2
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	3,8	0,1

Kaynak: Aksu, S. (1978). Serçe. [LP]. İstanbul: SN Müzik.

* Enstrümantal parça olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 131’de görüldüğü üzere sanatçının 1978 yılında çıkarmış olduğu “Serçe” adlı albümünde 21 şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 76 deyim, *Gelen Gideni Aratır* ve *Ölürsem Yazıktır* adlı şarkılarda birer atasözü kullanımına rastlanmıştır. Albümde en fazla deyim kullanımına sekizer deyim ile *Ben Dul Bir Kadınım* ve *Kime Kalmış Bu Dünya* adlı şarkılarda, en az deyim kullanımı ise birer deyim ile *Çocuk ve Dev*,

Karam adlı şarkılarda rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,8 olarak belirlenmiştir. Şarkı başına düşen atasözü sayısı ise 0,1'dir.

Tablo 132

Sevgilerimle (1980) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Bir Acı Kahvenin</i>	açık kapı bırakmak, kapıları açık tutmak, ne olursa olsun, (bir yere) yolu düşmek, (bir şeyin) zamanı geçmek, <i>bir acı kahvenin kırk yıl hatırı vardır</i>	5	1
<i>Çocuk</i>	buram buram kokmak, (bir şeyi) içinde duymak, kim bilir	3	-
<i>Dilimin Ucunda Kelimeler</i>	dert anlatmak, dilinin ucunda, eli ayağı titremek, gözlerini kaçırmak	4	-
<i>Dört Günlük Bir Şey</i>	ayaklarını yerden kesmek/ayakları yere değmemek, çiçek açmak (vermek), kırılıp döküldük, neler, umudu sönmek, yalan dolan, yük vurmak	7	-
<i>Hani</i>	ara sıra, gözü (gözleri) kararmak, terk etmek	3	-
<i>Hata</i>	bir başına, dans etmek, esir olmak, intikam almak, sözüm ona, (birini) zincire vurmak	6	-
<i>Küçük Yaz Çiçeği</i>	-	-	-
<i>Sensizim</i>	-	-	-
<i>Sürüklüyorum</i>	(bir şeye) gözü (gözleri) takılmak, (birinin) gözlerine mil çekmek, yüreği kanamak	3	-
<i>Çaresizliğimi</i>	buram buram kokmak, doludizgin gitmek, tek başına	3	-
<i>Uzaklarda Bir Çizgide</i>			
	Toplam	34	1
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	3,4	0,1

Kaynak: Aksu, S. (1980). *Sevgilerimle*. [LP]. İstanbul: SN Müzik.

Tablo 132'de görüldüğü üzere sanatçının 1980 yılında çıkardığı “Sevgilerimle” adlı albümüne ait bilgiler yer almaktadır. 10 şarkıdan oluşan albümde toplam 34 deyim ve 1 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 7 deyim ile *Dört Günlük Bir Şey* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise üçer deyim ile *Çocuk*, *Hani*, *Sürüklüyorum* *Çaresizliğimi*, *Uzaklarda Bir Çizgide* adlı şarkılarda görülmüştür. Şarkı başına düşen deyim sayısı 3,4 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,1'dir.

Tablo 133

Ağlamak Güzeldir (1981) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Ağlamak Güzeldir</i>	gelip geçici olmak, gözünden (gözlerinden) yaş (yaşlar) boşanmak, var olmak	3	-
<i>Ben Her Bahar Âşık Olurum</i>	âşık olmak, yol bulmak	2	-
<i>Biliyorsun</i>	(birinin) elini kolunu bağlamak, karşı koymak	2	-
<i>Düşünce</i>	hafife almak, ne mümkün	2	-
<i>En Uzun Gece</i>	-	-	-
<i>Hoşgörü</i>	çiçek açmak (vermek), geçip gitmek	2	-
<i>Köprü</i>	kuru kuruya, sözüm ona	2	-
<i>Lunapark</i>	altı üstü, bir parmak bal olmak, yorgun düşmek	3	-
<i>Yak Bir Sigara</i>	canı sıkılmak, kim bilir, kül olmak, oh demek, peşinde (peşinden) koşmak	5	-
<i>Yalnız Kullar (Tanrım)</i>	boynunu bükmek (boyun bükmek), cefa çekmek (görmek), gözünü (gözlerini) (bir şeye) dikmek, hasret çekmek, tek başına	5	-
Toplam		26	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,6	0,0

Kaynak: Aksu, S. (1981). Ağlamak güzeldir. [LP]. İstanbul: SN Müzik.

Tablo 133'te görüldüğü üzere sanatçının 1981 yılında çıkarmış olduğu "Ağlamak Güzeldir" adlı albümünde 10 şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 26 deyim tespit edilirken herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmamıştır. En fazla deyim kullanımı beşer deyim ile *Yak Bir Sigara* ve *Yalnız Kullar (Tanrım)* adlı şarkılarda, en az deyim kullanımı ise ikişer deyim ile *Ben Her Bahar Âşık Olurum*, *Biliyorsun*, *Düşünce*, *Hoşgörü* ve *Köprü* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2,6 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 134

Firuze (1982) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Ayrılıklar Bitmez</i>	gün ağarmak	1	-
<i>Bazen</i>	kim bilir	1	-
<i>Bir Zamanlar Deli Gönlüm</i>	aklı başka yerde olmak, ele avuca sığmamak	2	-
<i>Düm Tek</i>	(bir şey birinin) belini bükmek, dans etmek, gerdan kırmak, göz süzmek, kıvrım kıvrım kıvrınmak, rüzgâr gibi	6	-
<i>Firuze</i>	dönüp geriye bakmak, rüzgâr gibi, su gibi	3	-
<i>İkinci Bahar</i>	gözünden sakınmak, ikinci baharı yaşamak	2	-
<i>Neredesiniz</i>	çizgi çekmek	1	-
<i>Şöyle Yürekli Bir Sevda</i>	-	-	-
<i>Zavallı Bir Gece</i>	boyun bükmek, efkâr dağıtmak, gezip tozmak, of çekmek, teselli etmek (vermek), yiyip içmek, yolu (yolunu) şaşırmaq (bir yer) ayağının (ayaklar) altında, göz gözü görmemek, hu çekmek (demek), sabaha kadar, secde etmek, <i>ne yârdan geçilir ne serden</i>	7	-
<i>Zelzele</i>		5	1
Toplam		28	1
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,8	0,1

Kaynak: Aksu, S. (1982). *Firuze*. [LP]. İstanbul: SN Müzik.

Tablo 134’te sanatçının 1982 yılında çıkarmış olduğu “Firuze” adlı albümüne ait bilgiler verilmiştir. 10 şarkılık albümde toplam 28 deyim ve 1 atasözü tespit edilmiştir. *Zelzele* adlı şarkıda 1 atasözü kullanılmıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 7 deyim ile *Zavallı Bir Gece* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise 1 deyim ile *Ayrılıklar Bitmez*, *Bazen* ve *Neredesiniz* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2,8 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,1’dir.

Tablo 135

Sen Ağlama (1984) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Bindokuzyüzkırkbeş</i>	çaresiz kalmak, elini tutmak, terk etmek	3	-
<i>Bir Başka Aşk</i>	kendini bir şey sanmak, tatlı canından olmak, yitip gitmek	3	-
<i>Bu Gece</i>	ne var ne yok	1	-
<i>Çocuklar Gibi</i>	çocuk gibi, kalbi çarpmak, ne kadar	3	-
<i>Dağlar Dağlar</i>	ağzına almak, kadrini bilmek, yel vermek	3	-
<i>Geri Dön</i>	elini tutmak, geri dönmek, ne olur (olursun, olursunuz)	3	-
<i>Haydi Gel Benimle Ol</i>	doludizgin gitmek, kolay kolay, ne olur (olursun, olursunuz), yalan dolan	4	-
<i>Neden</i>	(biri, birine) deli divane olmak, iki gözüm, yalan dolan	3	-
<i>Sen Ağlama</i>	şiir gibi, yaş akıtmak (dökmek)	2	-
<i>Tükeneceğiz</i>	(bir şeyin, bir kimsenin) etrafını almak (sarmak), mutlu olmak, teselli bulmak	3	-
<i>Yeter</i>	damga vurmak, (birini veya bir şeyi) kendi hâline bırakmak	2	-
Toplam		30	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,72	0,0

Kaynak: Aksu, S. (1984). *Sen ağlama*. [LP]. İstanbul: SN Müzik.

Tablo 135’te görüldüğü üzere sanatçının 1984 yılında çıkarmış olduğu “Sen Ağlama” adlı albümünde 11 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 30 deyim kullanımı tespit edilmiştir. En fazla deyim kullanımı 4 deyim ile *Haydi Gel Benimle Ol* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise 1 deyim ile *Bu Gece* adlı şarkıda görülmüştür. Herhangi bir atasözüne rastlanmayan albümde, şarkı başına düşen deyim sayısı 2,72’dir.

Tablo 136

Git (1986) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Ah Mazi</i>	şiir gibi, yüreği sızlamak	2	-
<i>Ali</i>	kurşun atmak, yan yana	2	-
<i>Beni Unutma</i>	ne olur (olursun, olursunuz), payına düşmek	2	-
<i>Değer mi?</i>	-	-	-
<i>Git</i>	deli gibi, ne olur (olursun, olursunuz), rahat olmak, yalnız kalmak, yarım kalmak	5	-
<i>Kolay Değil</i>	kalp (kalbini) kırmak, ne demek, sarıp sarmalamak	3	-
<i>Sonbahar</i>	alıp başını gitmek, fildişi gibi, kilit gibi olmak, bir varmış bir yokmuş	3	1
<i>Ünzile</i>	gül gibi, inci gibi, işini bilmek	3	-
<i>Yalnızca Sitem</i>	ciğeri yanmak, geri dönmek, teslim olmak, vurgun yemek, yerine koymak	5	-
Toplam		25	1
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,7	0,11

Kaynak: Aksu, S. (1986). *Git*. [LP]. İstanbul: SN Müzik.

Tablo 136’da sanatçının 1986 yılında çıkarmış olduğu “Git” adlı albümüne ait bilgiler yer almaktadır. 9 şarkının yer aldığı albümde toplam 25 deyim ve 1 atasözü kullanımına rastlanmıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı beşer deyim ile *Git* ve *Yalnızca Sitem* adlı şarkılarda, en az deyim kullanımı ise ikişer deyim ile *Ah Mazi, Ali, Beni Unutma* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2,7 iken atasözü sayısı 0,11’dir.

Tablo 137

Sezen Aksu ‘88 Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Bir Çocuk Sevdim</i>	gülüp geçmek	1	-
<i>Bir Kuş Uçur</i>	-	-	-
<i>El Gibi</i>	çocuk kalmak	1	-
<i>Geçer</i>	aşka düşmek, (biri, birine) deli divane âşık olmak, nasıl olsa	3	-
<i>Hasret</i>	göz vurmak, ter dökmek, (bir iş veya durum), tersine dönmek, zaman almak	4	-
<i>Hayır</i>	canı sıkılmak, farkında olmak, inkâr etmek, ne olur (olursun, olursunuz), şaka yapmak	5	-
<i>Kavaklar</i>	ıslık çalmak, peşine düşmek (gitmek), yüreği sızlamak	3	-
<i>Oldu Mu?</i>	ne demek	1	-
<i>Sarışın</i>	alıp başını gitmek, deli gibi, içi erimek, içi yanmak, ne kadar, olur olmaz, terk etmek	7	-
<i>Seni İstiyorum</i>	deli gibi, inkâr etmek, ne olur (olursun, olursunuz)	3	-
<i>Sultan Süleyman</i>	fırtına kopmak (patlamak), tadı tuzu kalmamak (bozulmak), ümit etmek, <i>dünya Süleyman’a bile kalmamış</i>	3	1
<i>Unut</i>	acısını çekmek, çocuk gibi, gel zaman git zaman, iz bırakmak, ne olursa olsun	5	-
Toplam		36	1
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,0	0,08

Kaynak: Aksu, S. (1988). Sezen Aksu ‘88. [LP]. İstanbul: SN Müzik.

Tablo 137’de görüldüğü üzere sanatçının 1988 yılında çıkarmış olduğu “Sezen Aksu ‘88” adlı albümünde 12 şarkı yer almaktadır. Şarkıların incelenmesi sonucunda 36 deyim ve 1 atasözü tespit edilmiştir. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 7 deyim ile *Sarışın* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise birer deyim ile *Bir Çocuk Sevdim, El Gibi* ve *Oldu Mu?* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,08’dir.

Tablo 138

Sezen Aksu Söylüyor (1989) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Aynalar</i>	zaman vermek	1	-
<i>Belalım</i>	gözüne (gözlerine) bakmak, hasret çekmek, ömrüne ömür katmak	3	-
<i>Beni Kategorize Etme</i>	yaftayı yapıştırmak, yok olmak	2	-
<i>Bırak Beni</i>	çekip gitmek, deli etmek, ne mümkün	3	-
<i>Gamsız</i>	(birini veya bir şeyi) gözü görmez olmak, huzur bulmak, razı olmak (gelmek), suspus olmak	4	-
<i>Gidiyorum</i>	çocuk gibi, nefes almak	2	-
<i>İstanbul Hatırası</i>	-	-	-
<i>Kış Masalı</i>	su gibi	1	-
<i>Son Bakış</i>	(bir şey) akılda kalmak, iç çekmek, kurşun gibi, son bulmak, veda etmek	5	-
<i>Şinanay</i>	yandan çarklı	1	-
<i>Yıllar Sonra</i>	-	-	-
<i>Zor Yıllar</i>	izi silinmek, yitip gitmek, yorgun düşmek	3	-
Toplam		25	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,08	0,0

Kaynak: Aksu, S. (1989). Sezen Aksu söylüyor. [LP]. İstanbul: SN Müzik.

Tablo 138’de sanatçının 1989 yılında çıkardığı “Sezen Aksu Söylüyor” adlı albümüne yönelik bilgiler verilmiştir. 12 şarkılık albümde toplam 25 deyim tespit edilirken herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 5 deyim ile *Son Bakış* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise birer deyim ile *Aynalar*, *Kış Masalı* ve *Şinanay* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2,08 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 139

Gülümse (1991) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Değer mi?</i>	ömür boyu	1	-
<i>Güllerim Soldu</i>	ayaz vurmak, çiçek açmak (vermek)	2	-
<i>Gülümse</i>	tut ki	1	-
<i>Hadi Bakalım</i>	ağzını sıkı (pek) tutmak, hâkim olmak, kim oluyor?, kolay gelsin, ne kadar?, nesi var?, <i>oynamasını bilmeyen kız -yerim dar- demiş; yerini genişletmişler (bollatmışlar), gerim (yenim) dar- demiş</i>	6	1
<i>Her Şeyi Yak</i>	(birinin) canını acıtmak, içine çekmek	2	-
<i>Namus</i>	boşa gitmek, karşısına çıkmak, mum yakmak, takmamak, uslu durmak (oturmak)	5	-
<i>Ne Kavgam Bitti Ne Sevdam</i>	selam söylemek, yosun bağlamak (tutmak)	2	-
<i>Seni Kimler Aldı</i>	dar gelmek, (birinin) üstüne yürümek	2	-
<i>Tutsak</i>	gün geçmek, içinden geçmek, ne olur (olursun, olursunuz)	3	-
<i>Vazgeçtim</i>	ah vah etmek (demek), yok olmak	2	-
	Toplam	26	1
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	2,6	0,1

Kaynak: Aksu, S. (1991). Gülümse. [CD]. İstanbul: SN Müzik.

Tablo 139’da görüldüğü üzere sanatçının 1991 yılında çıkardığı “Gülümse” adlı albümünde 10 şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 26 deyim ve 1 atasözü tespit edilmiştir. En fazla deyim kullanımı 6 deyim ile *Hadi Bakalım* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise birer deyim ile *Değer Mi?* ve *Gülümse* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2,6 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,1’dir.

Tablo 140

Deli Kızın Türküsü (1993) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Âdem Olan Anlar</i>	ad koymak, adam içine karışmak, alt tarafı, arkasını sağlama almak, ateşe vermek, bir daha mı, yalelli gibi, zehir zıkkım olsun, sürüden ayrılanı (ayrılan koyunu, kuzuyu) kurt kapar	8	1
<i>Aşkları da Vururlar</i>	bir zamanlar, kalp (kalbini) kırmak, ne olur (olursun, olursunuz), teslim olmak, yara açmak	5	-
<i>Deli Kızın Türküsü</i>	elini uzatmak, gözüne (gözlerine) bakmak, haberi olmak, ne varsa (elde avuçta), yağmur yağmak	5	-
<i>Dert Fashlı</i>	açıkta kalmak (olmak), bahtı kara olmak, (birinin) başına gelmek, bir ben, bir de Allah bilir, (biri, birine) deli divane olmak, feda olsun!, sen sağ, ben selamet, ağlarsa anam ağlar, başkası (kalanı) yalan ağlar	7	1
<i>Dua</i>	hayır duası etmek	1	-
<i>Gözlerine Göz Değmiş</i>	Allah aşkına, gece gündüz, gözü değmek, (bir şeyde) gözü olmamak, insafa gelmek, (birinin veya bir şeyin) kurbanı olmak, yüz çevirmek	7	-
<i>Homini, Pufidi, Tumba</i>	atıp (atmak) tutmak, mangalda kül bırakmamak, (birine) rahat batmak	3	-
<i>Kalbim Ege'de Kaldı</i>	ağ atmak, ağıt yakmak, kadeh tokuşturmak, şerefe, yaraya tuz biber ekmek	5	-
<i>Küçüğüm</i>	çocuk gibi, iz bırakmak, ne kadar, yol almak	4	-
<i>Masum Değiliz</i>	boyu boyunca, kan ter içinde, olur olmaz	3	-
<i>Sude</i>	-	-	-
<i>Tenha</i>	basıp gitmek, devam etmek	2	-
Toplam		50	2
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		4,16	0,16

Kaynak: Aksu, S. (1993). Deli kızın türküsü. [CD]. İstanbul: SN Müzik.

Tablo 140'ta sanatçının 1993 yılında çıkardığı "Deli Kızın Türküsü" adlı albümüne yönelik bilgiler verilmiştir. 12 şarkının yer aldığı albümde 20 deyim ve 2 atasözü tespit edilmiştir. Atasözleri, *Âdem Olan Anlar* ve *Dert Fashlı* adlı şarkılarda kullanılmıştır. En fazla deyim kullanımı 8 deyim ile *Âdem Olan Anlar* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise 1 deyim ile *Dua* adlı şarkıda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 4,16 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,16'dır.

Tablo 141

Işık Doğudan Yükselir (1995) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Alaturka</i>	-	-	-
<i>Ben Annemi İsterim</i>	el ayak çekilmek, gözünde tütmek, gücü yetmek, kurdunu (kurtlarını) dökmek (kırmak), ne halde?, yarım kalmak, yiyip bitirmek	7	-
<i>Davet</i>	-	-	-
<i>Işık Doğudan Yükselir*</i>	-	-	-
<i>La İlahe İllallah</i>	-	-	-
<i>Ne Ağlarsın</i>	ne de olsa, sırta ermek	2	-
<i>Rakkas</i>	al basmak, Allah Allah!, meydana gelmek, yer yerinden oynamak	4	-
<i>Onu Alma Beni Al</i>	çeyiz düzmek, fitne fücur, gününü gün etmek, içine sinmek, kına (kınalar) yakmak (koymak, sürmek, vurmak, yakınmak, yakılmak), odun gibi, seni gidi seni (seni seni), zar zor	8	-
<i>Son Sardunyalılar</i>	-	-	-
<i>Var Git Turnam</i>	haber uçurmak, karalar bağlamak (giymek), yüreğini dağlamak, <i>dağ dağa kavuşmaz, insan insana kavuşur</i>	3	1
<i>Yaktılar Halim'imi</i>	ağıt yakmak, çılgılık çılgılığa, pusu kurmak	3	-
<i>Yeniliğe Doğru</i>	ne iyi!, ne kadar	2	-
Toplam		29	1
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,63	0,09

Kaynak: Aksu, S. (1995). Işık doğudan yükselir. [CD]. İstanbul: SN Müzik.

* Enstrümantal parça olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 141’de görüldüğü üzere sanatçının 1995 yılında çıkardığı “Işık Doğudan Yükselir” adlı albümünde 12 şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 29 deyim tespit edilmiştir. Bununla birlikte *Var Git Turnam* adlı şarkıda 1 atasözü kullanımına rastlanmıştır. Albüm içerisinde yer alan Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 8 deyim ile *Onu Alma Beni Al* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise ikişer deyim ile *Ne Ağlarsın* ve *Yeniliğe Doğru* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2,63 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,09’dur.

Tablo 142

Düş Bahçeleri (1996) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Bile Bile</i>	akıp gitmek, başını alıp gitmek, bile bile, bir arada, geri dönmek, işten (bile) değil, kendini tutmak, ne mümkün, ne var ne yok	9	-
<i>Düş Bahçeleri</i>	ters yüzüne çevirmek	1	-
<i>İki Gözüm</i>	herkes ektiğini biçer, yedi kat yabancı	2	-
<i>Kaçın Kurası</i>	anam babam, (birinin) baş (başının) belası olmak, eyvallah demek, gözü kapalı olmak, kaçın kurası, nasip olmak	6	-
<i>Le L Ele</i>	ah almak, elde avuçta (bir şey) kalmamak, (birinin) gözünün (gözlerinin) içine bakma, para pul tutmamak	4	-
<i>Onursuz Olmasın Aşk</i>	boyun eğmek, çöle dönmek	2	-
<i>Rakkas (Remix 1)</i>	al basmak, Allah Allah!, meydana gelmek, yer yerinden oynamak	4	-
<i>Seni Yerler</i>	başına bela olmak (kesilmek), benden günah gitti, satıp savmak	3	-
<i>Yalnızlık Senfonisi</i>	ayağa kalkmak, baş başa olmak, gözünü (gözlerini) (bir şeye) dikmek, pusu kurmak, üstüne gelmek	5	-
<i>Yarası Saklım</i>	bahtı kara olmak, güneş açmak, haber salmak (yollamak), yanına almak	4	-
<i>Zalim</i>	gözü yüksekte (yükseklerde) olmak, saçına kar yağmak, yanına almak	3	-
Toplam		43	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,90	0,0

Kaynak: Aksu, S. (1996). *Düş bahçeleri*. [CD]. İstanbul: SN Müzik.

Tablo 142’de sanatçının 1996 yılında çıkardığı “Düş Bahçeleri” adlı albümüne yönelik veriler sunulmuştur. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 43 deyim kullanımı tespit edilmiştir. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 9 deyim ile *Bile Bile* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise 1 deyim ile albüme de adını veren *Düş Bahçeleri* adlı şarkıda görülmüştür. Herhangi bir atasözüne rastlanmayan albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,90’dır.

Tablo 143

Düğün ve Cenaze (1997) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Allah'ın Varsa (If You Believe In God)</i>	Allah (Allah'ı) var	1	-
<i>Ayışığı (Moonlight)</i>	ölüm kalım meselesi (savaşı) yapmak (olmak)	1	-
<i>Düğün (Wedding Ceremony)</i>	dara düşmek, (bir şeyde) gözü olmamak, su vermek <i>sayılı günler (gün) tez (çabuk) geçer, zurnada peşrev olmaz, ne çıkarsa bahtına</i>	3	2
<i>Erkekler (Men)</i>	elimi sallasam ellisi, başımı sallasam tellisi, içi sıkılmak, ne var ne yok, şansına küsmek, şöyle böyle, yerini bulmak, <i>çivi çivi söker, yalnızlık Allah'a mahsustur (yaraşır)</i>	6	2
<i>Gül (Rose)</i>	(birinin) hatırı kalmak, sürgün vermek	2	-
<i>Helal Ettim Hakkımı (I Have Given It to You Whole - Heartedly)</i>	bahtiyar olmak, düğün bayram etmek, (bir şeyde) gözü olmamak, hakkını helal etmek, söz vermek, yemin billah etmek	6	-
<i>Hidrellez (Spring Festival)</i>	bahtı kara olmak, buram buram kokmak, gün ağarmak	3	-
<i>Kalashnikof (Kalashnikov)</i>	(bir yere) ayağı alışmak, çivi gibi, hoş geldin, kafasına vurmak, kıran kırana, kız gibi, kurusıkı atmak, nazara gelmek, ortalık karışmak, paşa olmak, paşa paşa	11	-
<i>Kasım Yağmurları (November Rain)</i>	gözyaşı dökmek, hatırını sormak, (birinin) kapısını çalmak, (birine) karşı durmak, ne hâlde?	5	-
<i>O Sensin (That is You)</i>	(birinin) koynuna girmek, yol vermek	2	-
Toplam		40	4
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		4,0	0,4

Kaynak: Aksu, S. (1997). *Düğün ve cenaze*. [CD]. İstanbul: SN Müzik.

Tablo 143'te görüldüğü üzere sanatçının 1997 yılında çıkarmış olduğu "Düğün ve Cenaze" adlı albümünde 10 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 40 deyim ve 4 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. *Düğün* ve *Erkekler* adlı şarkılarda ikişer farklı atasözü kullanımına rastlanmıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 11 deyim ile *Kalashnikof* şarkısında, en az deyim kullanımı ise birer deyim ile *Allah'ın Varsa* ve *Ay Işığı* şarkılarında görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 4 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 144

Adı Bende Saklı (1998) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Adı Bende Saklı</i>	evli barklı, uykusu bölünmek	2	-
<i>Adı Menekşe</i>	emanet bırakmak (etmek, vermek), izi silinmek, sokakta kalmak, (birinin) yakasını bırakmamak, yerden yere vurmak, yok etmek, yok saymak	7	-
<i>Ben Sevdalı Sen Belalı</i>	hâlden anlamak (bilmek), ne olur (olursun, olursunuz), (birini) zincire vurmak	3	-
<i>Denge</i>	alı alına, moru moruna, dengesi bozulmak, yan gelmek	3	-
<i>Erkek Güzeli</i>	baş eğmek, fazla gelmek (kaçmak), hesap sormak, sarıp sarmalamak	4	-
<i>Hazan</i>	el açmak, günahı (günahı vebali) boynuna, ölüp ölüp dirilmek, su vermek, yersiz, yurtsuz kalmak, yıllar yılı	6	-
<i>İnce Mevzu</i>	adımı koymak, hesap kitap yapmak (etmek), içinden gelmek, koca bulmak, iki kere iki dört eder	4	1
<i>Kaderim</i>	açık saçık, (birine) kasti olmak	2	-
<i>Kusura Bakma</i>	canını vermek, eskisi kadar (gibi), gözü (gözleri) açılmak, gözüne (gözlerine) bakmak, iş işten geçmek, kusura bakmamak (kalmamak), yüzüne gülmek	7	-
<i>Ruhuma Asla</i>	baş eğmek, (biri, birine) deli divane olmak, isyan bayrağı (bayrağını) açmak (çekmek)	3	-
<i>Şimal Yıldızı</i>	-	-	-
<i>Tutuklu</i>	anam babam, bana mısın dememek	2	-
<i>Ud Taksim</i>	*	-	-
<i>Yola Çıkmalı</i>	işin içinden çıkamamak, öne çıkmak, yola çıkmak	3	-
Toplam		46	1
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,53	0,07

Kaynak: Aksu, S. (1998). Adı bende saklı. [CD]. İstanbul: Raks Müzik.

* Enstrümantal parça olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 144’te sanatçının 1998 yılında çıkarmış olduğu “Adı Bende Saklı” adlı albümüne yönelik bilgiler verilmiştir. 14 şarkının yer aldığı albümde, 46 deyim ve 1 atasözü tespit edilmiştir. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı yedişer deyim ile *Adı Menekşe* ve *Kusura Bakma* adlı şarkılarda, en az deyim kullanımı ise ikişer deyim ile *Adı Bende Saklı*, *Kaderim* ve *Tutuklu* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,53 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,07 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 145

Deliveren (2000) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Deliveren</i>	<i>söz ağızdan çıkar</i>	-	1
<i>Gidiyorum Bu Şehirden</i>	ayakları geri geri gitmek	1	-
<i>Hayat Sana Teşekkür Ederim</i>	evcilik oynamak, göze almak, kısmet olmak, pupa yelken ilerlemek (gitmek...), teşekkür ederim	5	-
<i>Hoş Geldin</i>	bir (aynı) yastıkta kocamak, hoş geldiniz, nasip olmak, sefa geldin (geldiniz), seyirlik değil, ömürlük olsun	5	-
<i>Kahpe Kader</i>	Hanya'yı Konya'yı anlamak (bilmek, görmek), mutlu olmak, tokat (tokadı) yemek	3	-
<i>Keskin Bıçak</i>	altından kalkmak, dünyayı anlamak, köşe bucak kaçmak (saklanmak), tez canlı, yarım kalmak, <i>ne idik, ne olduk</i>	5	1
<i>Oh Oh</i>	dibe vurmak, kopup gelmek, yan bakmak	3	-
<i>O-kudum-da</i>	adam gibi, gelip geçici olmak	2	-
<i>Rumeli Havası</i>	vurgun yemek	1	-
<i>Sarı Odalar</i>	başını alıp gitmek, eskisi kadar (gibi), yerine koymak	3	-
<i>Yalancı Dünya</i>	ateşle oynamak, boğazına kadar, çalım atmak (yapmak), U dönüşü yapmak	4	-
<i>Yine mi Çiçek</i>	canın sağ olsun, haberdar etmek	2	-
Toplam		34	2
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,91	0,08

Kaynak: Aksu, S. (2000). Deliveren. [CD]. İstanbul: SN Müzik.

Tablo 145'te görüldüğü üzere sanatçının 2000 yılında çıkardığı "Deliveren" adlı albümünde 12 şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 34 deyim kullanımı tespit edilmiştir. Bununla birlikte *Deliveren* ve *Keskin Bıçak* adlı şarkılarda birer atasözü kullanımına rastlanmıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımına beşer deyim ile *Hayat Sana Teşekkür Ederim*, *Hoş Geldin* ve *Keskin Bıçak* adlı şarkılarda, en az ise birer deyim ile *Gidiyorum Bu Şehirden* ve *Rumeli Havası* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2,83 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,08'dir.

Tablo 146

Şarkı Söylemek Lazım (2002) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Ablam Aşktan Öldü</i>	son nefesini vermek, yara almak	2	-
<i>Dansöz Dünya</i>	akla sığmamak, devam etmek	2	-
<i>Deli Gönlüm</i>	aklı başka yerde olmak, ele avuca sığmamak	2	-
<i>Güngörmemişler</i>	atı alan Üsküdar'ı geçti, çilesi dolmak, denk gelmek, gününü görmek, tedavülünden kalkmak, yan basmak, yuvarlanıp gitmek, <i>evdeki pazar (hesap) çarşıya uymaz</i>	7	1
<i>İstanbul İstanbul Olalı</i>	akşamdan kalmış (kalma), eser kalmamak, yenik düşmek	3	-
<i>Kıran Kırana</i>	acıasını çekmek, kıran kırana, mum gibi, su vermek	4	-
<i>Nihayet</i>	kara kış, tadını çıkarmak	2	-
<i>Savaşma Seviş Benimle</i>	aralık vermek, kabul etmek, söz vermek, yemin vermek	4	-
<i>Sen Şarkı</i>	içini ısıtmak, işi yokuşa sürmek, farz etmek	3	-
<i>Seni İstiyorum</i>	deli gibi, inkâr etmek, ne olur (olursun, olursunuz)	3	-
<i>Su Gibi</i>	ele vermek, su gibi akmak	2	-
<i>Şarkı Söylemek Lazım</i>	avaz avaz bağırarak, kalp (kalbini) kırmak, kin gütmek, <i>göz görmeyince gönül katlanır</i>	3	1
<i>Tanrı İstemezse</i>	ateşe atmak, canı gitmek, (biri için) kötü söylemek	3	-
Toplam		40	2
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,07	0,15

Kaynak: Aksu, S. (2002). Şarkı söylemek lazım. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

Tablo 146'da sanatçının 2002 yılında çıkarmış olduğu "Şarkı Söylemek Lazım" adlı albümüne yönelik bilgiler verilmiştir. 13 şarkıdan oluşan albümde, 40 deyim ve 2 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 7 deyim ile *Güngörmemişler* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise ikişer deyim ile *Ablam Aşktan Öldü*, *Dansöz Dünya*, *Deli Gönlüm Nihayet* ve *Su Gibi* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,07 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,15'tir.

Tablo 147

Yaz Bitmeden (2003) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Aşktan Ne Haber</i>	akıntıya (akıntıya karşı) kürek çekmek, boş vermek, kalbini açmak, (birinin veya bir şeyin) kıymetini bilmek, ne haber? sıkı tutmak	6	-
<i>Arka Sokaklar*</i>		-	-
<i>Farkındayım</i>	canı yanmak, gemileri yakmak, terk etmek, yerine koymak	4	-
<i>Karşı Pencere*</i>		-	-
<i>Oyalanma</i>	can havliyle, izini kaybetmek	2	-
<i>Şu Saniye</i>	büyü bozulmak, elinde kalmak, içinden geçirmek	3	-
<i>Yaz</i>	açık saçık, buram buram kokmak	2	-
Toplam		17	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,4	0,0

Kaynak: Aksu, S. (2003). Yaz bitmeden. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

* Enstrümantal parça olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 147’de görüldüğü üzere sanatçının “Yaz Bitmeden” adlı albümünde 7 şarkı yer almaktadır. Şarkıların incelenmesi sonucunda 17 deyim tespit edilmiş, herhangi bir atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 6 deyim ile *Aşkdan Ne Haber* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise ikişer deyim ile *Oyalanma* ve *Yaz* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,4 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 148

Bahane (2005) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Ahdım Olsun</i>	(bir şeyden) hayır yok, gününü (günlerini) saymak (beklemek)	2	-
<i>Bahane</i>	(birinin veya bir şeyin) yüzünü unutmak	1	-
<i>Çile</i>	aşka gelmek, beşer şaşar, can yakmak, (biri, birine) deli divane olmak, huzur bulmak, sırta ermek, soluk almak, (bir şeyin) yerini tutmak, yola (yollara) düşmek	9	-
<i>Eskidendi Çok Eskiden Geçiyor Bizden De</i>	çocuk gibi bir daha mı, canı çekmek, ne yazık ki, son bulmak, yıldız akmak (kaymak, uçmak)	1 5	- -
<i>Herkes Yaralı</i>	(bir iş) akıl kârı olmamak, bir daha mı, canı yanmak, gözü kara çıkmak, hesapsız kitapsız, (birine, bir şeye) kendini adamak, ne fayda, ne kadar, olan (olup) biten, tepeden tırnağa kadar	10	-
<i>Hükümsüz</i>	ah etmek, can bulmak, ciğeri yanmak, gönlünden geçirmek (geçmek), hükümsüz kılmak, tozu dumana katmak	6	-
<i>İkili Delilik</i>	aslına bakarsan, karşısına çıkmak, ne kadar, ne olur (olursun, olursunuz), sona ermek, takati kalmamak (kesilmek), yok etmek	7	-
<i>Kalp Unutmaz</i>	araya girmek, bir daha mı, boşta kalmak, el sürmek, korumaya almak, nefes almak, üstünden (şu kadar zaman) geçmek	7	-
<i>Kımalı Kuzum</i>	elde değil, gözünde büyüme, iyi ki, (birinin veya bir şeyin) kurbanı olmak, yolunu beklemek (gözlemek)	5	-
<i>Perişanım Şimdi</i>	ağzının tadı bozulmak (kaçmak), bir daha mı, fark etmek, kalp (kalbini) kırmak, merak etmek, mutlu olmak, ümidini kesmek	7	-
<i>Pişman Olduğun Zaman Şanıma İnanma</i>	huzur bulmak, kulağı çınlamak cin fikirli, fark etmek, göz göze gelmek, gözden (gözünden) kaçırarak, sabrı taşmak (tükenmek), gülü seven dikenine katlanır	2 5	- 1
<i>Tebdil-i Mekân</i>	arada bir, eskisi kadar (gibi), idare etmek, iki satır laf etmek (konuşmak), ne çare, üstü kapalı konuşmak, tebdili mekânda ferahlık vardır	6	1
<i>Yanmışım Sönmüşüm Ben</i>	aklını almak, ayağına gelmek, dönüp geriye bakmak, el koymak, (bir şey) elden gitmek, geceyi (gecesini) gündüze (gündüzüne) katmak, içeriye atmak (almak veya tıkmak), layık görmek, tası tarağı toplamak, yoldan çıkarmak	10	-
Toplam		83	2
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		5,53	0,13

Kaynak: Aksu, S. (2005a). Bahane. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

Tablo 148’de sanatçının 2005 yılında çıkarmış olduğu “Bahane” adlı albümüne yönelik bilgiler yer almaktadır. 15 şarkılık albümde, 83 deyim ve 2 atasözü tespit edilmiştir. En fazla deyim kullanımı onar deyim ile *Herkes Yaralı* ve *Yanmışım Sönmüşüm Ben* adlı şarkılarda, en az deyim kullanımı ise birer deyim ile *Bahane* ve *Eskidendi Çok Eskiden* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 5,53 iken atasözü sayısı 0,13’tür.

Tablo 149

Kardelen (2005) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Gidemem</i>	(bir şeye) can dayanmamak, iyi gelmek, şarkı tutturmak	3	-
<i>Kapalıyız</i>	aba altından sopa göstermek, Allah bilir, asap bozmak, başına geçirmek, başkaldırmak, dolup taşmak, eninde sonunda, neler, noksan bulmak, ortaya çıkmak, paçayı kurtarmak (sıyırarak), şeytan diyor ki, yerle yeksan etmek, zokayı yutmak	14	-
<i>Kardelen</i>	ayrısı gayrısı olmamak	1	-
<i>Ünzile</i>	inci gibi, işini bilmek	2	-
Toplam		20	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		5,0	0,0

Kaynak: Aksu, S. (2005b). Kardelen. [CD]. İstanbul: SN Müzik.

Tablo 149’da görüldüğü üzere sanatçının 2005 yılında çıkarmış olduğu “Kardelen” adlı albümünde 4 şarkı yer almaktadır. Şarkıların incelenmesi sonucunda 20 deyim tespit edilirken atasözü kullanımına rastlanmamıştır. En fazla deyim kullanımı 14 deyim ile *Kapalıyız* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise 1 deyim ile albümle aynı adı taşıyan *Kardelen* adlı şarkıda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 5’tir.

Tablo 150

Tempo (2006) Adlı Single’da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Hepsi - Kaç Yıl Geçti Aradan</i>	bir elmanın yarısı o yarısı bu, dünyası kararmak, gece gündüz, gözünden (gözlerinden) yaş (yaşlar) boşanmak, kendi kendini yemek, ne olur (olursun, olursunuz)	6	-
<i>Sezen Aksu & Hepsi - Tempo</i>	aklı (başında) olmamak, başkaldırmak, eğilip bükülmek, eninde sonunda, kin beslemek (tutmak), kül yemek (yutmak), pas tutmak, su gibi akmak, tempo tutmak, yas tutmak, yaşını başını almak, yerinde saymak, yola getirmek	13	-
Toplam		19	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		9,5	0,0

Kaynak: Aksu, S. (2006). Tempo. [CD]. İstanbul: Stardium Müzik.

Tablo 150’de görüldüğü üzere sanatçının 2006 yılında Hepsi Grubu ile birlikte çıkarmış olduğu “Tempo” adlı albümünde 2 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 19 deyim kullanımı tespit edilmiştir. Atasözü kullanımına rastlanmayan albümde, şarkı başına düşen deyim sayısı 9,5 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 151

Deniz Yıldızı (2008) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Beşik</i>	acı(sını) çekmek, beşik gibi sallanmak, kendinden geçmek, resim çekmek (çıkarmak), şeytan gibi	5	-
<i>Deniz Yıldızı</i>	alı alına moru moruna, değer vermek, dünya başına yıkılmak, hoş geldin sefa geldin (geldiniz), (birinin, bir şeyin) kurbanı olmak, ne kadar, yüz sürmek	7	-
<i>Güvercin</i>	bir daha mı, çekip gitmek, kan tutmak, meydan okumak, (birine, bir şeye) pabuç bırakmamak, zabıt tutmak	6	-
<i>Hala Haber Bekliyorum Senden</i>	alıp yürümek, elden gelmemek, eli ekmek tutmak, haber beklemek, (biriyle) selam yollamak (salmak), (birine, bir kimseye) yazık olmak	6	-
<i>İzmir’in Kızları</i>	ayıptır söylemesi, bir şey (şeyler) olmak, laf aramızda, ne biçim?, yerle bir etmek, anasına bak, kızını al, kenarına (kıyısına, tarağına) bak, bezini al	5	1
<i>Kırık Vals</i>	gözü (gözleri) kamaşmak, kederli olmak, uzaktan bakmak (seyirci kalmak)	3	-
<i>Kutlama</i>	başı göğe ermek (değmek), çiçek açmak (vermek), hem de nasıl, sürgün vermek	4	-
<i>Memet</i>	dikkat etmek, ihtiyaca cevap vermek, ümit etmek, yüzüne kan gelmek	4	-
<i>Menajer</i>	akıl vermek, dost kazığı, gaz vermek, ipin ucunu kaçırmak, kanı donmak (çekilmek), karnından konuşmak (söylemek), serde ... var, sora sora Bağdat (Kâbe) bulunur	7	1
<i>On Ay*</i>		-	-
<i>Roman</i>	ıslah etmek, kalp (kalbini) kırmak, (birinin) koynuna girmek, (birine) tepeden bakmak yazıklar olsun	5	-
<i>Sor Beni</i>	kulak vermek, sır olmak, yüz sürmek	3	-
<i>Tanrı'nın Gözyaşları</i>	boynu bükük, iki büküm olmak	2	-
<i>Yol Arkadaşım</i>	basıp gitmek, dolap beygiri gibi dönüp durmak (dolaşmak), (birine) nazı geçmek, yok etmek	4	-
	Toplam	61	2
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	4,69	0,15

Kaynak: Aksu, S. (2008). Deniz yıldızı. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

* Enstrümantal parça olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 151’de görüldüğü üzere sanatçının 2008 yılında çıkarmış olduğu “Deniz Yıldızı” adlı albümünde 14 şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda 61 deyim tespit edilmiştir. *İzmir’in Kızları* ve *Menajer* adlı şarkılarda ise birer atasözü de kullanılmıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı yedişer deyim ile *Deniz Yıldızı* ve *Menajer* adlı

şarkılarda, en az deyim kullanımı ise 2 deyim ile *Tanrı'nın Gözyaşları* adlı şarkıda görülmüştür.

Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 4,69 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,15'tir.

Tablo 152

Yürüyorum Düş Bahçeleri'nde (2009) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Anadilim</i>	islah etmek, kontrol etmek, temize çekmek, teslim bayrağı çekmek	4	-
<i>Bekleyelim De Görelim</i>	arı gibi, sen bilirsün, (bir şeye, bir kimseye) yazık olmak, yol almak, yolda kalmak	5	-
<i>Bile Bile</i>	akıp gitmek, geri dönmek, işten (bile) değil, kendini tutmak, ne mümkün	5	-
<i>Büklüm Büklüm</i>	acıasını çekmek, çile çekmek, ele geçmek, savaş vermek	4	-
<i>Çakkadı</i>	dut gibi olmak, hem kel hem fodul, içine atmak, ortak olmak	4	-
<i>Elveda</i>	ciğeri yanmak, yüreği kanamak	2	-
<i>Gelsin Hayat Bildiği Gibi</i>	bir başına, can yakmak, can(ını) almak, dile kolay, eli kolu (eli ayağı) bağlı kalmak, eline geçmek, gözleri dolmak (dolu dolu olmak), (birinin, bir yerde) gözünü açmak, hayal kurmak, hesap kitap yapmak (etmek), kusur etmek, mesafe bırakmak (koymak), şafak sökmek, yok olmak, yolunu beklemek (gözlemek)	15	-
<i>Gidemem</i>	(bir şeye) can dayanmamak, iyi gelmek, şarkı tutturmak	3	-
<i>İtirafçı Olma</i>	kime ne	1	-
<i>İzmir Yanıyor</i>	içi yanmak, ne kadar, tadı (tuzu) yok, teselli etmek (vermek)	4	-
<i>Kaçak</i>	defteri kapamak (kapatmak), dünya gözüyle, gözden (gözünden) düşmek, kim bilir, sözünden dönmek	5	-
<i>Kaybedenler</i>	el yordamıyla, haber almak, itiraf etmek, itiraz etmek, iyi kötü, (kolu) kanadı kırılmak, mutlu olmak, soru sormak, yol bulmak	9	-
<i>Kibir</i>	kurban vermek, pusuda beklemek, yol almak, zarar vermek	4	-
<i>Kurşuni Renkler</i>	geç kalmak, gün ağarmak, iz sürmek, ne olur (olursun, olursunuz), yüz göstermek, zaman vermek	6	-
<i>La'l</i>	bulut olmak, selam vermek	2	-
<i>Lale Devri</i>	geç kalmak, iftihar etmek, kim bilir, mahkûm etmek, (bir şeyin) zamanı geçmek	5	-
<i>Muhabbet Kuşları</i>	(birine) öyle gelmek, üstünden (şu kadar zaman) geçmek, vay anam! (anasını!, canına!)	3	-
<i>Pardon</i>	avucunun içine almak, ne kadar, uzak(tan) bakmak (seyirci kalmak), yemin (billah) etmek, yola (yollara) düşmek	5	-
<i>Sorma</i>	ateşler içinde yanmak, başını kül etmek, boynunu bükmek, duman almak, gün ağarmak, ne halde?, uzaklara gitmek, zaman zaman	8	-
<i>Söz Bitti</i>	gözleri yaşarmak, içi yanmak, kanayan yara olmak	3	-
<i>Takvim</i>	alt etmek, kalp (kalbini) kırmak, ta kendisi, vakit geçirmek, sayılı günler (gün) tez (çabuk) geçer, su akarken testiği doldurmalı (doldur)	4	2
<i>Tören</i>	içinden gelmek	1	-
<i>Tutunamadım</i>	ayakta kalmak, bir daha (mı)? gönül gözüyle bakmak, iz sürmek, önüne düşmek	5	-
<i>Uçurtma Bayramları</i>	düşe kalka, yol almak, yol vermek	3	-
<i>Unutamam</i>	ciğeri yanmak, iki gözü iki çeşme	2	-
<i>Uslanmadım</i>	gününü (günlerini) saymak (beklemek), (birine, bir şeye) kendini adamak	2	-
<i>Yok ki</i>	aklını başına almak (toplamak, devşirmek), (bir şey) elden gitmek	2	-
Toplam		116	2
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		4,29	0,07

Kaynak: Aksu, S. (2009). *Yürüyorum düş bahçeleri'nde*. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

Tablo 152’de sanatçının 2009 yılında çıkarmış olduğu “Yürüyorum Düş Bahçelerinde” adlı albümüne yönelik bilgiler yer almaktadır. 27 adet şarkıdan oluşan albümde, toplam 116 deyim tespit edilmiştir. Albümdeki şarkılardan biri olan *Takvim* adlı şarkıda ise 2 atasözü kullanımına rastlanmıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımını 15 deyim ile *Gelsin Hayat Bildiği Gibi* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise birer deyim ile *İtirafçı Olma* ve *Tören* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 4,29 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,07’dir.

Tablo 153

Öptüm (2011) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Acıtmışım Canını Sevdikçe</i>	(birinin) canını acıtmak, yok olmak	2	-
<i>Ah Felek Yordun Beni</i>	dediğim dedik öttürdüğüm (çalduğım) düdük, keyfine bakmak, kocaya varmak, küçük dilini yutmak, tası tarağı toplamak, temize çekmek, yükünü tutmak	7	-
<i>Arkadaş Şarkısını Duyunca</i>	oyun kurmak, sahile vurmak, tokat atmak	3	-
<i>Aşka Şükredelim</i>	hapı yutmak, ne olur (olursun, olursunuz), neler, (bir şeye) kuvvet vermek	4	-
<i>Ayar</i>	analı kuzu kınalı kuzu, beşer şaşar, bir o yana bir bu yana, ne yazar, topun ağzında	5	-
<i>Ballı</i>	geri dönmek, görmezden gelmek, karaya vurmak, kim bilir, laf dinlemek, sineye çekmek	6	-
<i>Kaçırıcım Seni</i>	aklı karışmak, bir hoş olmak, sere serpe (yatmak), yorgun argın, yorgun düşmek	5	-
<i>Sayım</i>	-	-	-
<i>Unuttun Mu Beni</i>	aklına düşmek, hata etmek (eylemek, işlemek), ne çare	3	-
<i>Vay</i>	er geç	1	-
Toplam		36	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,6	0,0

Kaynak: Aksu, S. (2011). Öptüm. [CD]. İstanbul: SN Müzik.

Tablo 153’te görüldüğü üzere sanatçının 2011 yılında çıkarmış olduğu “Öptüm” adlı albümünde 10 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 36 deyim kullanımını tespit edilmiştir. Albümde en fazla deyim kullanımını 7 deyim ile *Ah Felek Yordun Beni* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise 1 deyim ile *Vay* adlı şarkıda görülmüştür. Herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmayan albümde, şarkı başına düşen deyim sayısı 3,6’dır.

Tablo 154

Kayıp Şehir (2013) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Kayıp Şehir</i>	-	-	-
<i>Toplam</i>		-	-
<i>Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı</i>		<i>0,0</i>	<i>0,0</i>

Kaynak: Aksu, S. (2013). Kayıp şehir. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

Tablo 154'te görüldüğü üzere sanatçının 2013 yılında çıkarmış olduğu “Kayıp Şehir” adlı single albümü 1 adet şarkıdan oluşmaktadır. Albümdeki şarkının incelenmesi sonucunda ise herhangi bir deyim ve atasözü kullanımına rastlanmamıştır.

Tablo 155

Yeni ve Yeni Kalanlar (2014) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Yeni ve Yeni Kalanlar</i>	diz çökmek, kadeh kaldırmak, keyif ehli, selam olsun	4	-
<i>Toplam</i>		<i>4</i>	<i>-</i>
<i>Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı</i>		<i>4,0</i>	<i>0,0</i>

Kaynak: Aksu, S. (2014). Yeni ve yeni kalanlar. [CD]. İstanbul: İstanbul: SN Müzik.

Tablo 155'te görüldüğü üzere sanatçının 2014 yılında çıkardığı “Yeni ve Yeni Kalanlar” adlı single albümü 1 adet şarkıdan oluşmaktadır. Albümdeki şarkının incelenmesi sonucunda 4 farklı deyim kullanımı tespit edilmiştir. Herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmayan albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 4'tür.

Tablo 156

Ben Öyle Birini Sevdim Ki (2016) Delibal Film Müziğinde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Ben Öyle Birini Sevdim Ki</i>	yara bere içinde olmak	1	-
<i>Toplam</i>		<i>1</i>	<i>-</i>
<i>Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı</i>		<i>1,0</i>	<i>0,0</i>

Kaynak: Aksu, S. (2016). Ben öyle birini sevdim ki. [FM]. İstanbul: İstanbul: Ay Yapım.

Tablo 156'da sanatçının 2016 yılında Delibal Film Müziği olarak çıkardığı “Ben Öyle Birini Sevdim Ki” şarkısına yönelik bilgiler verilmiştir. İlgili şarkının incelenmesi sonucunda

1 deyim kullanımını tespit edilmiştir. Herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmayan albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 1'dir.

Tablo 157

Biraz Pop Biraz Sezen (2017) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Baba Evi</i>	büyüklik göstermek, canı gitmek, hoş görmek (karşılmak), iflah olmamak, (birinin) kapısını çalmak, şarkı tutturmak, tan ağarmak (atmak, sökmek), çok muhabbet tez ayrılık getirir	7	1
<i>Ben Kedim Yatağım</i>	dalıp gitmek, ölüm gibi	2	-
<i>Benim Karanlık Yanım</i>	günah işlemek	1	-
<i>Canımsın Sen</i>	delisin sen, ele avuca sığmamak, gönlü razı olmamak	3	-
<i>Ey Benim Çocukluğum</i>	bin pişman olmak	1	-
<i>Göç</i>	görmüş geçirmiş, hak etmek	2	-
<i>Günaydın Memur Bey</i>	akıl almaz, (birinin) kemikleri sayılmak, ne fayda, yem olmak	4	-
<i>Hakkında Konuşmuşsun</i>	can havli ile, canı yanmak, laf (söz) etmek, oldu olanlar, yenik düşmek	5	-
<i>Hu Hu</i>	anasını sat! (satayım), düğüm düğüm olmak (düğümlenmek), (bir iş) elinde olmak, içine atmak, ikiyüzlü, kan kusup kızılıcak şerbeti içtim demek, oldum bittim (oldum olası)	7	-
<i>İhanetten Geri Kalan</i>	ayaz kesmek, buz gibi, derde (derdine) derman olmak, geri dönmek, yaraya tuz biber eklemek	5	-
<i>İsyancı</i>	boydan boya, kırıp geçirmek, kim bilir, yola vurmak	4	-
<i>Koca Kıçlı</i>	ağzını hayra aç!, anacığının körpe kuzusu, çenesine vurmak, eli kolu (eli ayağı) bağlı kalmak (durmak veya olmak), kim bilir, lafta kalmak, sözüm ona, vıdı vıdı etmek	8	-
<i>Kördüğüm</i>	hayvan gibi, sele kapılmak, yüzü kızarmak	3	-
<i>Köz</i>	darmaduman olmak, sineye çekmek	2	-
<i>Manifesto</i>	dize getirmek, gözünü (gözlerini) kapamak, hayal kurmak, kopup gelmek	4	-
<i>Üfle De Söneyim</i>	boğazına dizilmek, şaşırıp kalmak, yolunu bulmak	3	-
Toplam		62	1
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,87	0,06

Kaynak: Aksu, S. (2017). Biraz pop biraz Sezen. [CD]. İstanbul: İstanbul: SN Müzik.

Tablo 157'de sanatçının 2017 yılında çıkarmış olduğu "Biraz Pop Biraz Sezen" adlı albümüne yönelik bilgiler yer almaktadır. 16 şarkıdan oluşan albümde 62 deyim ve 1 atasözü tespit edilmiştir. En fazla deyim kullanımını 8 deyim ile *Koca Kıçlı* adlı şarkıda, en az deyim kullanımını ise birer deyim ile *Benim Karanlık Yanım* ve *Ey Benim Çocukluğum* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,8 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,06'dır.

Tablo 158

Demo (2018) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Ah Beni Beni</i>	üstünden (şu kadar zaman) geçmek	1	-
<i>Ahbap Çavuşlar</i>	başköşeye kurulmak, bir tek atmak, diline dolanmak, gün ağarmak, içini dökmek, (birinin) koynuna girmek, sahile vurmak, şavkı vurmak, şerefe	9	-
<i>Aldatıldık</i>	kolu kanadı kırılmak, neler, yerle yeksan etmek	3	-
<i>Anlasana</i>	art arda, çekip almak, geceyi (gecesini) gündüze (gündüzüne) katmak	3	-
<i>Aykırı Çiçek</i>	ağırdan almak, çiçek açmak (vermek)	2	-
<i>Begonvil</i>	boy vermek, önüne çıkmak	2	-
<i>Bekle</i>	ah etmek, çifte kumrular, pes etmek	3	-
<i>Delidir</i>	kendinden geçmek, sefa geldin (geldiniz)	2	-
<i>Her Şey Fani</i>	boynunu bükmek, elden ele geçmek, kesip atmak, ne olur (olursun, olursunuz), rahat bırakmak	5	-
<i>Rüzgâr Kırdı Dalımı</i>	sabaha kadar, saç baş ağarmak	2	-
<i>Yansın İstanbul</i>	eli kolu (eli ayağı) bağlı kalmak (durmak veya olmak)	1	-
<i>Yol Bitti Çoktan</i>	dolanıp durmak, gözden geçirmek, tekrar etmek	3	-
Toplam		36	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,0	0,0

Kaynak: Aksu, S. (2018). Demo. [CD]. İstanbul: İstanbul: SN Müzik.

Tablo 158’de görüldüğü üzere sanatçının 2018 yılında çıkarmış olduğu “Demo” adlı albümünde 12 şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 36 deyim tespit edilmiş, atasözüne ise rastlanmamıştır. Albümde en fazla deyim kullanımı 9 deyim ile *Ahbap Çavuşlar* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise birer deyim ile *Ah Beni Beni* ve *Yansın İstanbul* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3’tür.

Tablo 159

Sezen Aksu'nun Tüm Albümlerinde Şarkı Başına Düşen Deyim ve Atasözü Sayıları

Albüm Adı	Değerlendirilen Şarkı Sayısı	Albümdeki Deyim Sayısı	Şarkı Başına Düşen Deyim Sayısı	Albümdeki Atasözü Sayısı	Şarkı Başına Düşen Atasözü Sayısı
Haydi Şansım/Gel Bana	2	3	1,5	-	0,0
Allahaismarladık	15	60	4,0	2	0,13
Serçe	20	76	3,8	2	0,1
Sevgilerimle	10	34	3,4	1	0,1
Ağlamak Güzeldir	10	26	2,6	-	0,0
Firuze	10	28	2,8	1	0,1
Sen Ağlama	11	30	2,72	-	0,0
Git	9	25	2,7	-	0,11
Sezen Aksu '88	12	36	3,0	1	0,08
Sezen Aksu Söylüyor	12	25	2,08	-	0,0
Gülümse	10	26	2,6	1	0,1
Deli Kızın Türküsü	12	50	4,16	2	0,16
Işık Doğudan Yükselir	11	29	2,63	1	0,09
Düş Bahçeleri	11	43	3,90	-	0,0
Düğün ve Cenaze	10	40	4,0	4	0,4
Adı Bende Saklı	13	46	3,53	1	0,07
Deliveren	12	34	2,91	2	0,08
Şarkı Söylemek Lazım	13	40	3,07	2	0,15
Yaz Bitmeden	5	17	3,4	-	0,0
Bahane	15	83	5,53	2	0,13
Kardelen	4	20	5,0	-	0,0
Tempo	2	19	9,5	-	0,0
Deniz Yıldızı	13	61	4,69	2	0,15
Yürüyorum Düş Bahçeleri'nde	27	116	4,29	2	0,07
Öptüm	9	36	3,6	-	0,0
Kayıp Şehir	1	-	0,0	-	0,0
Yeni ve Yeni Kalanlar	1	4	4,0	-	0,0
Ben Öyle Birini Sevdim Ki	1	1	1,0	-	0,0
Biraz Pop Biraz Sezen	16	62	3,87	1	0,06
Demo	12	36	3,0	-	0,0
Toplam	309	1.106		27	
<i>Sanatçının Tüm Albümleri Dikkate Alındığında Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı</i>			3,579		0,087

Tablo 159'a bakıldığında Sezen Aksu'nun albümlerinde şarkı başına düşen deyim ve atasözü sayılarına ilişkin veriler görülmektedir. Bu bağlamda sanatçının deyim oranının en yüksek olduğu albümü 9,5 oranla *Tempo* adlı albümüdür. Sanatçının deyim kullanmadığı tek albüm *Kayıp Şehir* adlı albümüdür.

Atasözü kullanımına bakıldığında ise en çok atasözü kullanım oranının 0,4 ile *Düğün* ve *Cenaze* albümünde olduğu görülmektedir.

İncelenen bütün şarkılar dikkate alındığında Sezen Aksu'nun şarkılarında ortalama olarak şarkı başına 3,579 deyim ve 0,087 atasözü düştüğü görülmektedir.

Tablo 160

Sezen Aksu Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımına Genel Bakış

Deyimler

aba altından sopa göstermek (1), acı vermek (1), acısını çekmek (5), aç susuz kalmak (1), açık kapı bırakmak (1), açık konuşmak (1), açık saçık (2), açık seçik (1), açıkta kalmak (olmak) (1), ad koymak (1), adam gibi (1), adam içine karışmak (1), adını koymak (1), ağ atmak (1), ağırdan almak (1), ağıt yakmak (2), ağzına almak (1), ağzını hayra aç! (1), ağzını sıkı (pek) tutmak (1), ağzının tadı bozulmak (kaçmak) (1), ah almak (1), ah etmek (2), ah vah etmek (demek) (1), akıl almaz (1), (bir iş) akıl kârı olmamak (1), akıl vermek (1), (bir şey) akılda kalmak (1), akıntıya (akıntıya karşı) kürek çekmek (1), akıp gitmek (2), akla sığmamak (1), akli (başında) olmamak (1), akli başka yerde olmak (2), akli karışmak (2), aklına düşmek (1), aklını almak (1), aklını başına almak (toplamak, devşirmek) (1), akşamdan kalmış (kalma), al basmak (2), alı alına, moru moruna (2), alıp başını gitmek (2), alıp yürümek (1), Allah (Allah'ı) var (1), Allah Allah! (2), Allah aşkına (2), Allah bilir (1), Allah'a ismarladık (1), alt etmek (1), alt tarafı (2), altı üstü (1), altından kalkmak (1), anacığının körpe kuzusu (1), analı kuzu kınalı kuzu (1), anam babam (2), anasını sat! (satayım) (1), ara sıra (2), arada bir (1), aralık vermek (1), araya girmek (1), arı gibi (1), arkasını sağlama almak (1), art arda (1), asap bozmak (1), aslına bakarsan (1), âşık olmak (1), aşka düşmek (2), aşka gelmek (1), ateş gibi (1), ateşe atmak (1), ateşe vermek (1), ateşle oynamak (1), ateşler içinde yanmak (1), atı alan Üsküdar'ı geçti (1), atıp (atmak) tutmak (1), avaz avaz bağırarak (1), avucunun içine almak (1), ayağa kalkmak (1), (bir yere) ayağı alışmak (1), ayağına gelmek (1), (bir yer) ayağının (ayaklar) altında (1), ayakları geri geri gitmek (1), ayaklarını yerden kesmek/ayakları yere değmemek (1), ayakta kalmak (1), ayaz kesmek (1), ayaz vurmak (1), ayıptır söylemesi (1), ayrısı gayrısı olmamak (1), bahtı kara olmak (3), bahtiyar olmak (1), bana mısın dememek (1), basıp gitmek (2), baş başa olmak (1), (birinin) baş (başının) belası olmak (1), baş eğmek (2), başı göğe ermek (değmek) (1), başına (...) gelmek (1), (birinin) başına gelmek (1), başına bela olmak (kesilmek) (1), başına geçirmek (1), başına kakmak (kakinç etmek) (1), başını alıp gitmek (2), başını kül etmek (1), başkaldırmak (2), başköşeye kurulmak (1), (bir şey birinin) belini bükmek (1), benden günah gitti (1), beşer şaşar (2), beşik gibi sallanmak (1), bile bile (1), bin pişman olmak (1), bir (aynı) yastıkta kocamak (2), bir arada (1), bir başına (2), bir ben, bir de Allah bilir (1), bir çift sözü olmak (1), bir daha mı (6), bir elmanın yarısı o yarısı bu (2), bir hoş olmak (1), bir o yana bir bu yana (1), bir parmak bal olmak (1), bir şey (şeyler) olmak (1), bir tarafa bırakmak (koymak) (1), bir tek atmak (1), bir zamanlar (2), birlik olmak (1), boğazına dizilmek (1), boğazına kadar (1), boş vermek (1), boşa gitmek (2), boşta kalmak (1), boy vermek (1), boydan boya (1), boylu boyunca (1), boynu bükük (1), boynunu bükmek (4), boynu eğmek (2), bulut olmak (1), buram buram kokmak (4), buz gibi (1), büyü bozulmak (1), büyüklük göstermek (1), can bulmak (1), (bir şeye) can dayanmamak (2), can havliyle (2), can yakmak (2), can(ını) almak (1), canı çekmek (1), canı gitmek (2), canı istemek (2), canı sıkılmak (2), canı yanmak (3), canın sağ olsun (1), canına kastetmek (1), canına kıymak (1), (birinin) canını acıtmak (2), canını vermek (2), cefa çekmek (görmek) (1), ciğeri yanmak (4), cin fikirli (1), çalın atmak (yapmak) (1), çare bulmak (1), çaresiz kalmak (1), çekip almak (1), çekip gitmek (4), çenesine vurmak (1), çeyiz düzmek (1), çiğlik çiğliğe (1), çiçek açmak (vermek) (7), çifte kumrular (1), çile çekmek (1), çilesi dolmak (1), çivi gibi (1), çizgi çekmek (1), çocuk gibi (5), çocuk kalmak (1), çöle dönmek (1), dalıp gitmek (1), damga vurmak (1), dans etmek (2), dar gelmek (1), dara düşmek (1), darmaduman olmak (1), dediğim dedik öttürdüğüm (çaldığım) düdüğ (1), defteri kapamak (kapatmak) (1), değer vermek (1), (biri, birine) deli divane âşık olmak (1), (biri, birine) deli divane olmak (4), deli etmek (1), deli gibi (6), delisin sen (1), dengesi bozulmak (1), denk gelmek (1), derde (derdine) derman olmak (1), ders almak (1), dert anlatmak (1), devam etmek (2), dibe vurmak (1), dikkat etmek (1), dile kolay (1), diline dolanmak (1), (birinin) dilini bağlamak (1), dilinin ucunda (1), diz çökmek (1), dize getirmek (1), dolanıp durmak (1), dolap beygiri gibi dönüp durmak (dolaşmak) (1), doludizgin gitmek (2), dolup taşmak (1), dost kazığı (1), dönüp geriye bakmak (3), duman almak (1), dut gibi olmak (1), düğüm düğüm olmak (düğümlenmek) (2), düğün bayram etmek (1), dünya başına yıkılmak (1), dünya gözüyle (1), dünyası kararmak (3), dünyayı anlamak (1), düşe kalka (1), efkâr dağıtmak (1), eğilip bükülmek (1), el açmak (1), el ayak çekilmek (1), el koymak (1), el sürmek (1), el yordamıyla (1), elde avuçta (bir şey) kalmamak (1), elde değil (1), elden ele geçmek (1), elden gelmemek (1), (bir şey) elden gitmek (2), ele avuca sığmamak (3), ele geçmek (1), ele vermek (1), eli ayağı titretmek (1), eli ekmek tutmak (1), eli kolu (eli ayağı) bağlı kalmak (durmak veya olmak) (3), elimi sallasam ellisi, başımı sallasam tellisi (1), elinde kalmak (1), (bir iş) elinde olmak (1), eline geçmek (1), (birinin) elini kolunu bağlamak (2), elini tutmak (4), elini uzatmak (1), elini vicdanına koymak (1), emanet bırakmak (etmek, vermek) (1), eninde sonunda (2), er geç (1), eser kalmamak (1), esir olmak (1), eskisi kadar (gibi) (4), (bir şeyin, bir kimsenin) etrafını almak (sarmak) (1), ettiği yanına (kâr) kalmak (1), evcilik oynamak (1), evli barklı (1), eyvallah demek (1), fark etmek (2), farkında olmak (1), farz etmek (1), fazla gelmek (kaçmak) (1), feda olsun! (1), fırtına kopmak (patlamak) (1), fildişi gibi (1), fitne fücür (1), gaz vermek (1), gece gündüz (6), geceyi (gecesini) gündüze (gündüzüne) katmak (2), geç kalmak (2), geçip gitmek (3), gel zaman git zaman (1), gelip geçici olmak (2), gelip geçmek (1), gemileri yakmak (1), gerdan kırmak (1), geri dönmek (7), gezip tozmak (2), gölge etmek (1), gönlü razı olmamak (1), gönlünden geçirmek (geçmek) (1), gönül gözüyle bakmak

Tablo 160'ın devamı

Deyimler

(1), görmezden gelmek (1), görmüş geçirmiş (1), göz göze gelmek (2), göz gözü görmemek (1), göz süzmek (1), göz vurmak (1), gözden (gözünden) düşmek (1), gözden (gözünden) kaçırmak (1), gözden geçirmek (1), göze almak (1), gözleri dolmak (dolu dolu olmak) (1), gözleri yaşarmak (1), gözlerine inanmamak (1), (birinin) gözlerine mil çekmek (1), gözlerini kaçırmak (1), gözlerinin içi gülmek (1), gözü (gözleri) açılmak (2), gözü (gözleri) kamaşmak (1), gözü (gözleri) kararmak (2), gözü değmek (1), (birini veya bir şeyi) gözü görmez olmak (3), gözü kapalı olmak (1), gözü kara çıkmak (1), (bir şeyde) gözü olmamak (3), (bir şeye) gözü (gözleri) takılmak (1), gözü yüksekte (yükseklerde) olmak (1), gözünde büyüme (1), gözünde tütmek (1), gözünden (gözlerinden) yaş (yaşlar) boşanmak (4), gözünden sakınmak (1), gözüne (gözlerine) bakmak (4), (birinin, bir yerde) gözünü açmak (1), gözünü (gözlerini) (bir şeye) dikmek (2), gözünü (gözlerini) kapamak (1), (birinin) gözünün (gözlerinin) içine bakmak (2), gözyaşı dökmek (1), gücü yetmek (1), gül gibi (1), gülüp geçmek (1), gülüp oynamak (söylemek) (1), gün ağarmak (5), gün geçmek (1), günah işlemek (1), günahı (günahı vebali) boynuna (1), güneş açmak (1), güneş batmak (1), güneş doğmak (3), günün birinde (1), gününü (günlerini) saymak (beklemek) (3), gününü görmek (1), gününü gün etmek (1), haber almak (1), haber beklemek (1), haber salmak (yollamak) (1), haber uçurmak (1), haberdar etmek (1), haberi olmak (1), hafife almak (1), hak etmek (1), hâkim olmak (1), hakkımı helal etmek (1), hâlden anlamak (bilmek) (1), Hanya'yı Konya'yı anlamak (bilmek, görmek) (1), hapı yutmak (1), hasret çekmek (2), hata etmek (eylemek, işlemek) (1), (birinin) hatırı kalmak (1), hatırını sormak (1), hava hoş (1), hayal kurmak (2), hayır duası etmek (1), (bir şeyden) hayır yok (1), hayvan gibi (1), hem de nasıl (1), hem kel hem fodul (1), herkes ektiğini biçer (1), hesap kitap yapmak (etmek) (2), hesap sormak (2), hesapsız kitapsız (1), hoş geldiniz (2), hoş geldin sefa geldin (geldiniz) (1), hoş görmek (karşılama) (1), hu çekmek (demek) (1), huzur bulmak (3), hükümsüz kılmak (1), ıslah etmek (2), ıslık çalmak (1), ıstırap çekmek (1), iç çekmek (1), içeriye atmak (almak veya tkmak) (1), içi erimek (1), içi ısınmak (1), içi sıkılmak (1), içi sızlamak (1), içi yanmak (3), içi için yanmak (1), (bir şeyi) içinde duymak (1), içinden geçirmek (1), içinden geçmek (1), içinden gelmek (2), içine atmak (2), içine çekmek (1), içine sinmek (2), içini dökmek (1), içini ısıtmak (1), idare etmek (1), iflah olmamak (1), iftihar etmek (1), ihtiyaca cevap vermek (1), iki büklüm olmak (1), iki gözü iki çeşme (1), iki gözüm (1), iki satır laf etmek (konuşmak) (1), ikinci baharı yaşamak (1), ikiyüzlü (1), inci gibi (2), inkâr etmek (3), insafa gelmek (1), intikam almak (1), ipin ucunu kaçırmak (1), isyan bayrağı (bayrağını) açmak (çekmek) (1), iş işten geçmek (2), işi yokuşa sürmek (1), işin içinden çıkamamak (1), işini bilmek (2), işten (bile) değil (2), itiraf etmek (1), itiraz etmek (1), iyi gelmek (2), iyi ki (1), iyi kötü (1), iz bırakmak (2), iz sürmek (2), izi silinmek (2), izini kaybetmek (1), kabul etmek (1), kaçın kurası (1), kadeh kaldırmak (1), kadeh tokuşturmak (1), kadrini bilmek (1), kafasına vurmak (1), kalbi çarpmak (1), kalbini açmak (1), kalp (kalbini) kırmak (6), kan kusup kızılca şerbeti içtim demek (1), kan ter içinde (1), kan tutmak (1), (kolu) kanadı kırılmak (1), kanayan yara olmak (1), kanı donmak (çekilmek) (1), (birine) kanı kaynamak (1), kanına girmek (1), kapıları açık tutmak (1), kapısını çalmak (3), kara kış (1), karalar bağlamak (giymek) (1), karar vermek (1), karaya vurmak (1), karnından konuşmak (söylemek) (1), (birine) karşı durmak (1), karşı koymak (2), karşısına çıkmak (2), kasıp kavurmak (1), (birine) kastı olmak (1), kederli olmak (1), (birinin) kemikleri sayılmak (1), (birini veya bir şeyi) kendi hâline bırakmak (1), kendi kendini yemek (2), kendinden geçmek (2), (birine, bir şeye) kendini adamak (2), kendini bir şey sanmak (1), kendini tutmak (2), kesip atmak (1), keyfine bakmak (1), keyif ehli (1), kına (kınalar) yakmak (koymak, sürmek, vurmak, yakınmak, yakılmak) (1), kıran kırana (2), kırılıp döküldük (1), kırıp geçirmek (1), kısmet olmak (1), kıvrım kıvrım kıvrılmak (1), (birinin veya bir şeyin) kıymetini bilmek (1), kız gibi (1), kilit gibi olmak (1), kim bilir (8), kim oluyor? (1), kime ne (2), kin beslemek (tutmak) (1), kin gütmek (1), koca bulmak (1), kocaya varmak (1), kolay gelsin (1), kolay kolay (1), kolu kanadı kırılmak (1), kontrol etmek (1), kopup gelmek (2), korumaya almak (1), (birinin) koyununa girmek (3), köşe bucağın kaçmak (saklanmak) (1), (biri için) kötü söylemek (1), (birine) kul köle olmak (1), kulağı çınlamak (1), kulağına fısıldamak (1), kulak vermek (1), kulakları çınlatmak (1), kurban vermek (1), (birinin veya bir şeyin) kurbanı olmak (4), kurdunu (kurtlarını) dökmek (kırmak) (1), kurşun atmak (1), kurşun gibi (1), kuru kuruya (1), kurusıkı atmak (1), kusur etmek (1), kusura bakmamak (kalmamak) (2), (bir şeye) kuvvet vermek (1), küçük dilini yutmak (1), kül olmak (1), kül yemek (yutmak) (1), laf (söz) etmek (1), laf aramızda (1), laf dinlemek (1), lafta kalmak (1), layık görmek (1), mahkûm etmek (1), mangalda kül bırakmamak (1), mendil sallamak (1), merak etmek (1), mesafe bırakmak (koymak) (1), meydan okumak (1), meydana gelmek (2), mum gibi (1), mum yakmak (1), mutlu olmak (7), nasıl olsa (1), nasip olmak (2), nazara gelmek (1), (birine) nazı geçmek (1), ne biçim? (1), ne çare (2), ne de olsa (1), ne demek (2), ne fayda (2), ne haber? (1), ne halde? (3), ne iyi! (1), ne kadar (11), ne mümkün (4), ne olur (olursun, olursunuz) (17), ne olursa olsun (2), ne var ki (1), ne var ne yok (3), ne varsa (elde avuçta) (1), ne yazar (1), ne yazık ki (1), nefes almak (2), neler (4), nesi var? (1), noksan bulmak (1), odun gibi (1), of çekmek (1), oh demek (1), olan (olup) biten (1), olan oldu (1), oldu olanlar (1), oldum bittim (oldum olası) (1), oluk gibi akmak (1), olur olmaz (2), ortak olmak (1), ortaklık karışmak (2), ortaya çıkmak (1), oyun kurmak (1), ölüm gibi (1), ölüm kalım meselesi (savaşı) yapmak (olmak) (1), ölüp ölüp dirilmek (1), ömrüne ömür katmak (1), ömür boyu (1), öne çıkmak (1), önüne çıkmak (1), önüne düşmek (1), (birine) öyle gelmek (1), (birine, bir şeye) pabuç bırakmamak (1), paçayı kurtarmak (sıyırmak) (1), palavra atmak (savurmak, sıkmak) (1), para pul tutmamak (1), parasız pulsuz (1), pas tutmak (1), paşa olmak (1), paşa paşa (1), payına düşmek (1), perişan olmak (1), pes etmek (1), peşinde (peşinden) koşmak (1), peşine düşmek (gitmek) (1), pupa yelken ilerlemek (gitmek...) (1), pusu kurmak (2), pusuda beklemek (1), (birine) rahat batmak (1), rahat bırakmak (1), rahat olmak (1), razı olmak (gelmek) (2), resim çekmek (çıkarmak) (1), rüzgâr gibi (3), sabaha kadar (2), sabır taşı (1), sabrı taşmak (tükenmek) (1), saç baş ağarmak (1), saçına kar yağmak (1), sahile vurmak (2), sahip çıkmak (1), sarıp sarmalamak (2), satıp savmak (2), savaş vermek (1), secde etmek (1), sefa geldin (geldiniz) (2), selam olsun (1), selam söylemek (1), selam vermek (2), (biriyle) selam yollamak (salma) (1), sele kapılmak (1), sen bilirsin (1), sen sağ, ben selamet (1), seni gidi seni (seni seni) (2), serde ... var (1), sere serpe (yatmak) (1), seyirlik değil, ömürlük olsun (1), sıkı tutmak (1), sır olmak (1), sırası gelmek (1), sırta ermek (2), sineye çekmek (2), sitem etmek (1), sokakta kalmak (1), soluk almak (1), son bulmak (2), son nefesini vermek (1), sona ermek (2), sonu gelmek (1), soru sormak (1), söz vermek (2), sözüm ona (3), sözünden dönmek (1), su gibi (2), su gibi akmak (2), su vermek (3), susup olmak (1), sürgün vermek (2),

Tablo 160'ın devamı

Deyimler

şafak sökmek (1), şaka yapmak (1), şanslı dönmek (1), şansına küsmek (1), şarkı tutturmak (3), şaşırıp kalmak (1), şavkı vurmak (1), şerefe (2), şeytan diyor ki (1), şeytan gibi (1), şir gibi (2), şikâyet etmek (1), şöyle böyle (1), ta kendisi (1), tadı (tuzu) yok (1), tadı tuzu kalmamak (bozulmak) (1), tadını çıkarmak (1), takati kalmamak (kesilmek) (1), takmamak (1), tan ağarmak (atmak, sökmek) (1), tasanına düşmek (1), tası tarağı toplamak (2), tatlı canından olmak (1), tedavülden kalkmak (1), tek başına (2), tekrar etmek (1), temize çekmek (2), tempo tutmak (1), (birine) tepeden bakmak (1), tepeden tırnağa kadar (1), ter dökmek (1), terk etmek (4), ters yüzüne çevirmek (1), (bir iş veya durum) tersine dönmek (2), teselli bulmak (1), teselli etmek (vermek) (2), teslim bayrağı çekmek (1), teslim olmak (2), teşekkür ederim (1), tez canlı (1), tokat (tokadı) yemek (1), tokat atmak (1), topun ağzında (1), tozpembe görmek (1), tozu dumana katmak (1), tut ki (1), U dönüşü yapmak (1), umudu sönmek (1), uslu durmak (oturmak) (1), uykusu bölünmek (1), uzaklara gitmek (1), uzaktan bakmak (seyirci kalmak) (2), ümidini kaybetmek (1), ümidini kesmek (1), ümit etmek (2), üstü kapalı konuşmak (1), üstünden (şu kadar zaman) geçmek (3), üstüne gelmek (1), (birinin) üstüne yürümek (1), vakit geçirmek (1), var olmak (1), vay anam! (anasını!, canına!) (1), veda etmek (1), vıdı vıdı etmek (1), vır vır etmek (1), vurdumduymaz olmak (1), vurgun yemek (2), yaftayı yapıştırmak (1), yağmur yağmak (3), (birinin) yakasını bırakmamak (1), yakıp yıkmak (1), yalan dolan (4), yalelli gibi (1), yalnız başına (1), yalnız kalmak (1), yan bakmak (1), yan basmak (1), yan gelmek (1), yan yana (2), yandan çarklı (1), yanına almak (2), yara açmak (1), yara almak (1), yara bere içinde olmak (1), yaraya tuz biber eklemek (2), yarım kalma (1), yarım kalmak (2), yas tutmak (1), yaş akıtmak (dökmek) (1), yaşını başını almak (1), (bir şeye, bir kimseye) yazık olmak (2), yazıklar olsun (1), yedi kat yabancı (1), yel vermek (1), yem olmak (1), yemin (billah) etmek (2), yemin vermek (1), yenik düşmek (2), yer yerinden oynamak (2), yerden yere vurmak (1), yerinde saymak (1), yerine koymak (3), yerini bulmak (1), (bir şeyin) yerini tutmak (1), yerle bir etmek (1), yerle yeksan etmek (2), ersiz, yurtsuz kalmak (1), yıldız akmak (kaymak, uçmak) (1), yıllar yılı (1), yitip gitmek (2), yiyip bitirmek (1), yiyip içmek (1), yok etmek (3), yok olmak (4), yok saymak (1), yol almak (4), yol bulmak (2), yol vermek (2), yola (yollara) düşmek (2), yola çıkmak (1), yola getirmek (1), yola vurmak (1), yolda kalmak (1), yoldan çıkarmak (1), yolları ayrılmak (1), (bir yere) yolu düşmek (1), yolu (yolunu) şaşırarak (1), yolunu beklemek (gözlemek) (3), yolunu bulmak (1), yorgun argın (1), yorgun düşmek (3), yosun bağlamak (tutmak) (1), yuvarlanıp gitmek (1), yük vurmak (1), yükünü tutmak (1), yüreği daralmak (1), yüreği kanamak (2), yüreği sızlamak (2), yüreğini dağıtmak (1), yüz çevirmek (1), yüz göstermek (1), yüz sürmek (2), yüzü kızarmak (1), yüzüne gülmek (2), yüzüne kan gelmek (1), (birinin veya bir şeyin) yüzünü unutmak (1), zabıt tutmak (1), zaman almak (1), zaman vermek (2), zaman zaman (2), (bir şeyin) zamanı geçmek (2), zar zor (1), zarar vermek (1), zehir zıkkım olsun (1), (birini) zincire vurmak (2), zokayı yutmak (1)

Atasözleri

ağlarsa anam ağlar, başkası (kalanı) yalan ağlar (1), anasına bak, kızını al, kenarına (kıyısına, tarağına) bak, bezini al (1), başa gelen çekilir (1), bir acı kahvenin kırk yıl hatırı vardır (1), bir varmış bir yokmuş (1), çivi çiviye söker (1), çok muhabbet tez ayrılık getirir (1), dağ dağa kavuşmaz, insan insana kavuşur (1), dünya Süleyman'a bile kalmamış (1), evdeki pazar (hesap) çarşıya uymaz (1), gelen gidene aratır (1), göz görmeyince gönül katlanır (1), gülü seven dikenine katlanır (1), iki kere iki dört eder (1), ne idik, ne olduk (1), ne yârdan geçilir ne serden (1), oynamasını bilmeyen kız -yerim dar- demiş; yerini genişletmişler (bollatmışlar), gerim (yenim) dar- demiş (1), sayılı günler (gün) tez (çabuk) geçer (2), sora sora Bağdat (Kâbe) bulunur (1), söz ağızdan çıkar (1), su akarken testiye doldurmalı (doldur) (1), su bulanmayınca durulmaz (1), sürüden ayrılanı (ayrılan koyunu, kuzu) kurt kapar (1), tebdili mekânda ferahlık vardır (1), uzun lafın (sözün) kısası (1), yalnızlık Allah'a mahsustur (yaraşır) (1), zurnada peşrev olmaz, ne çıkarsa bahtına (1)

Tablo 160'a bakıldığında Sezen Aksu'nun bütün albümlerinde 781 farklı deyim, 27 farklı atasözü kullanıldığı görülmektedir. Bu deyimlerden 192'si, atasözlerinden ise 1'i birden fazla kez kullanılmıştır. Deyim ve atasözlerinin kaç kez kullanıldığına dair bilgiler parantez içinde verilmiştir.

Tablo 161

Sezen Aksu'nun Farklı Albümlerinde Geçen Aynı Deyim ve Atasözleri

Deyim/Atasözü	Albüm Adı																											
	Adı Bende Saklı	Ağlamak Güzeldir	Allahsımarladık	Bahane	Biraz Pop Biraz Sezen	Deli Kızın Türküsü	Deliveren	Deniz Yıldızı	Demo	Düğün ve Cenaze	Düş Bahçeleri	Firuze	Git	Gülümse	Haydi Şansımı/Gel Bana	Işık Doğudan Yükselir	Kardelen	Öptüm	Sen Ağlama	Serçe	Sevgilerimle	Sezen Aksu Söylüyor	Sezen Aksu ' 88	Şarkı Söylemek Lazım	Tempo	Yaz Bitmeden	Yürüyorum Düş Bahçelerinde	
acıasını çekmek			+					+															+	+			+	
açık saçık	+																										+	
ağıt yakmak						+										+												
ah etmek, geceyi (gecesini) gündüze (gündüzüne) katmak				+				+																				
akıp gitmek, işten (bile) değil, kendini tutmak																												+
aklı başka yerde olmak												+													+			
aklı karışmak																			+		+							
Allah aşkına			+			+																						
al basmak, Allah Allah! meydana gelmek, pusu kurmak, yer yerinden oynamak																+												
alı alına moru moruna	+							+																				
alt tarafı, yağmur yağmak*						+															+							
anam babam	+																											
ara sıra																					+	+						
aşka düşmek																					+							
bahtı kara olmak						+				+	+												+					
basıp gitmek						+		+																				
başını alıp gitmek, nasip olmak									+		+																	
başkaldırmak, eninde sonunda																	+									+		

Tablo 161'in devamı

Albüm Adı	Adı Bende Saklı	Ağlamak Güzeldir	Allahısमारलदक	Bahane	Biraz Pop Biraz Sezen	Deli Kızın Türküsü	Deliveren	Deniz Yıldızı	Demo	Düğün ve Cenaze	Düş Bahçeleri	Firuze	Git	Gülümse	Haydi Şansımı/Gel Bana	Işık Doğudan Yükselir	Kardelen	Öptüm	Sen Ağlama	Serçe	Sevgilerimle	Sezen Aksu Söylüyor	Sezen Aksu ' 88	Şarkı Söylemek Lazım	Tempo	Yaz Bitmeden	Yürüyorum Düş Bahçelerinde	
yok etmek	+			+				+						+														
yok olmak																												
yol almak*						+																						+
yol bulmak		+																										+
yolunu beklemek (gözlemek)				+																	+							+
yorgun düşmek		+																				+						+
yüreği sızlamak, alıp başını													+										+					+
gitmek, ne demek																												+
zaman vermek																						+						+
zaman zaman																					+							+
(birini) zincire vurmak	+																					+						+

* gün ağarmak, ciğeri yanmak, içi yanmak, kim bilir ve ne kadar deyimleri aynı zamanda *Yürüyorum Düş Bahçelerinde* albümünde ikişer, yol almak deyimini üç farklı şarkıda yer almıştır. Bununla birlikte buram buram kokmak deyimini *Sevgilerimle* albümünde, (bir şeyde) gözü olmamak deyimini *Düğün ve Cenaze* albümünde, kim bilir deyimini *Biraz Pop Biraz Sezen* albümünde, ne kadar deyimini *Bahane* albümünde ikişer farklı şarkıda kullanılmıştır. *Serçe* albümünde ise çiçek açmak, gece gündüz, gözünden (gözlerinden) yaş (yaşlar) boşanmak, güneş doğmak, yağmur yağmak deyimleri ikişer farklı şarkıda geçmiştir. Elini tutmak, ne olur (olursun, olursunuz), yalan dolan deyimleri *Sen Ağlama* albümünde ikişer farklı şarkıda; bir daha mı deyimini *Bahane* albümünde dört, deli gibi deyimini *Sezen Aksu '88* albümünde iki, mutlu olmak deyimini *Allahısमारलदक* albümünde iki, ne olur (olursun, olursunuz) deyimini *Git* albümünde iki farklı şarkıda kullanılmıştır. Bununla birlikte farklı albümlerde kullanılmadığı için tabloda yer almayan baş eğmek deyimini *Adı Bende Saklı* albümünde iki, fark etmek deyimini *Bahane* albümünde iki, geç kalmak ve iz sürmek deyimleri *Yürüyorum Düş Bahçelerinde* albümünde ikişer, (birinin) gözünün (gözlerinin) içine bakmak deyimini *Allahısमारलदक* albümünde iki, yanına almak deyimini *Düş Bahçeleri* albümünde iki ve yüz sürmek deyimini *Deniz Yıldızı* albümünde iki farklı şarkıda kullanılmıştır.

Araştırma kapsamında incelenen Sezen Aksu'nun şarkılarında 192 farklı deyim ve 1 atasözünün birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir. Tablo 161'de hangi deyimlerin ve hangi atasözünün, hangi albümlerde aynı anda yer aldığı gösterilmektedir. Bu bağlamda *ne olur (olursun, olursunuz)* deyimini 15 farklı albümde; *ne kadar* deyimini 9 farklı albümde; *geri dönmek* deyimini 7 farklı albümde; *çiçek açmak, kalp (kalbini) kırmak, mutlu olmak* deyimleri 6 farklı albümde; *acısını çekmek, çocuk gibi, deli gibi* deyimleri 5 farklı albümde; *boynunu bükmek, çekip gitmek, (biri, birine) deli divane olmak, eskisi kadar, gece gündüz, gözüne (gözlerine) bakmak, gün ağarmak, (birinin veya bir şeyin) kurbanı olmak, ne mümkün, neler, terk etmek, yok olmak* deyimleri 4 farklı albümde; *bahtı kara olmak, bir daha mı, buram buram kokmak, canı yanmak, ciğeri yanmak, dönüp geriye bakmak, ele avuca sığmamak, eli kolu (eli ayağı) bağlı kalmak (durmamak veya olmak), elini tutmak, geçip gitmek, gözünden (gözlerinden) yaş (yaşlar) boşanmak, gününü (günlerini) saymak (beklemek), kapısını çalmak, (birinin) koynuna girmek, ne halde, ne var ne yok, sözüm ona, su vermek, şarkı tutturmak, üstünden zaman geçmek, yalan dolan, yarım kalmak, yerine koymak, yok etmek, yolunu beklemek (gözlemek), yorgun düşmek* deyimleri 3 farklı albümde; *açık saçık, ağıt yakmak, ah etmek, geceyi (gecesini) gündüze (gündüzüne) katmak, akıp gitmek, akli başka yerde olmak, akli karışmak, al basmak, alı alına moru moruna, alıp başını gitmek, Allah Allah! meydana gelmek, Allah aşkına, alt tarafı, anam babam, ara sıra, aşka düşmek, basıp gitmek, başını alıp gitmek, başkaldırmak, beşer şaşar, bir (aynı) yastıkta kocamak, bir başına, bir elmanın yarısı o yarısı bu, bir zamanlar, boşa gitmek, boyun eğmek, (bir şeye) can dayanmamak, can havliyle, can yakmak, canı gitmek, canı istemek, canı sıkılmak, (birinin) canını acıtmak, canını vermek, dans etmek, devam etmek, doludizgin gitmek, düğüm düğüm olmak (düğümlenmek), dünyası kararmak, (bir şey) elden gitmek, (birinin) elini kolunu bağlamak, eninde sonunda, gelip geçici olmak, gezip tozmak, göz göze gelmek, gözü (gözleri) açılmak, (birini veya bir şeyi) gözü görmez olmak, gözü (gözleri) kararmak, (bir şeyde) gözü olmamak, gözünü (gözlerini) (bir şeye) dikmek, güneş*

doğmak, hasret çekmek, hayal kurmak, içine atmak, hesap kitap yapmak (etmek), hesap sormak, hoş geldiniz, huzur bulmak, ıslah etmek, içi yanmak, içinden gelmek, içine sinmek, inci gibi, inkâr etmek, iş işten geçmek, işini bilmek, işten (bile) değil, iyi gelmek, iz bırakmak, izi silinmek, karşı koymak, karşısına çıkmak, kendi kendini yemek, kendinden geçmek, (birine, bir şeye) kendini adamak, kendini tutmak, kıran kırana, kime ne, kopup gelmek, kusura bakmamak (kalmamak), nasip olmak, ne çare, ne demek, ne fayda, ne olursa olsun, nefes almak, olur olmaz, ortalık karışmak, pusu kurmak, razı olmak, rüzgâr gibi, sabaha kadar, sahile vurmak, sarıp sarmalamak, satıp savmak, sefa geldin (geldiniz), selam vermek, seni gidi seni (seni seni), sırra ermek, sineye çekmek, son bulmak, sona ermek, söz vermek, su gibi, su gibi akmak, sürgün vermek, şerefe, şiir gibi, tası tarağı toplamak, tek başına, temize çekmek, (bir iş veya durum) tersine dönmek, teselli etmek, teslim olmak, ümit etmek, vurgun yemek, yağmur yağmak, yan yana, yaraya tuz biber ekmek, (bir şeye, bir kimseye) yazık olmak, yemin (billah) etmek, yenik düşmek, yer yerinden oynamak, yerle yeksan etmek, yitip gitmek, yol almak, yol bulmak, yol vermek, yola (yollara) düşmek, yüreği kanamak, yüreği sızlamak, yüzüne gülmek, zaman vermek, zaman zaman, (bir şeyin) zamanı geçmek, (birini) zincire vurmak deyimleri ve sayılı günler (gün) tez (çabuk) geçer atasözü 2 farklı albümde de kullanılmıştır.

Sıla'nın albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma durumunun incelenmesi. Bu bölümde 162-174 arasındaki tablolarda Sıla'nın albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma düzeyine yönelik tablolar ve tablolara ait yorumlar yer almaktadır.

Tablo 162

Sıla Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Albüm Adı	Yılı	Albümdeki Şarkı Sayısı	Değerlendirilen Şarkı Sayısı	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
Sıla	2007	14	14	46	2
İmza	2009	9	9	39	1
Konuşmadığımız Şeyler Var	2010	11	10	27	-
Vaveyla	2012	11	11	28	1
Joker	2012	13	13	48	1
Yeni Ay	2014	10	10	32	2
Mürekkep	2016	11	11	31	-
Muhbir	2017	1	1	6	-
Acı	2019	3	2	11	1
Toplam				268	8

Tablo 162'de Sıla tarafından 2007-2019 yılları arasında çıkarılan 9 albüm ve içeriğindeki 81 şarkı incelenmesi sonucunda albümlerde tespit edilen deyim ve atasözü sayıları gösterilmiştir. Sanatçının albümlerinde toplam 268 deyim ve 8 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Buradaki veriler, aynı şarkı içerisinde geçen aynı deyim ve atasözlerinin elenmesi sonucu elde edilmiştir. Bir başka ifadeyle, aynı şarkıda geçen deyim ve atasözü tekrarlarına tablolarda yer verilmemiştir. Bununla birlikte albüm içinde yer alan bir şarkının aynı albüm içerisinde remix, versiyon, akustik adı altında tekrar yer verilmiş olması hâlinde farklı versiyonları değerlendirme dışı tutulmuştur. Daha sonra albümler kendi içerisinde tek tek incelenmiş, elde edilen veriler tablolara işlenerek yorumlanmıştır.

Tablo 163

Sıla (2007) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Bıktım</i>	denk getirmek, ima etmek, leb demeden leblebiyi anlamak, mum yakmak, özene bezene, sırta kadem basmak	6	-
<i>Cebren ve Hile İle ...dan Sonra</i>	gözü doymak, tok tutmak, zapt etmek	3	-
<i>Dön Demeyi Unuttum</i>	dile gelmek, (birine) gözünün üstünde kaşın var dememek, hesap vermek (hesabını vermek), işine gelmek, sözünden dönmek	5	-
<i>Egeli Lodos</i>	görmezden gelmek, tuz buz olmak	2	-
<i>Kenar Süsü</i>	baş eğmek, içine işlemek, muma döndürmek (çevirmek)	3	-
<i>Korkma</i>	(birini) arayıp sormak, fark etmek, hora geçmek, hurdaya çıkmak, kenar süsü, kendini dinlemek, (birini) rezil etmek	7	-
<i>Köşe Yastığı</i>	mutlu olmak, her işte bir hayır vardır	1	1
<i>Malum</i>	aklına gelmek, işi gücü bırakmak, takılıp kalmak	3	-
<i>Ne Desem İnanırsın</i>	(birini) arayıp sormak, özür dilemek	2	-
<i>Özledim Onu</i>	aklı kalmak, boyun eğmek, çocuk olmak, nazar değmek, ne dese beğenirsin?, yıldız akmak (kaymak, uçmak)	6	-
<i>Rus Ruleti</i>	(bir şeyi) geri vermek, göz (gözünün) önünde olmak, ilah gibi	3	-
<i>Sıla</i>	karşı karşıya olmak, denize düşen yılana (yosuna) sarılır	1	1
<i>Uşak Makamı</i>	(birine) kul köle olmak, sılaya gitmek	2	-
	lafı dolandırmak, sözünü tutmak	2	-
	Toplam	46	2
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	3,28	0,14

Kaynak: Sıla (2007). Sıla. [CD]. İstanbul: Columbia Records.

Tablo 163'te görüldüğü üzere sanatçının 2007 yılında çıkarmış olduğu ilk albümü olan "Sıla" adlı albümde 14 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 46 deyim tespit edilmiş, *Korkma* ve *Rus Ruleti* adlı şarkılarda da birer atasözü kullanımına rastlanmıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 7 deyim ile *Kenar Süsü* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise 1 deyim ile *Rus Ruleti* adlı şarkıda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,28 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,14'tür.

Tablo 164

İmza (2009) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Bana Biraz Renk Ver</i>	bel bağlamak, güç bela, kapıyı açmak, ne olur (olursun, olursunuz), renk vermek (katmak), üst üste gelmek, yol açmak	7	-
<i>Bitse De Gitsek</i>	alan memnun satan memnun, altı üstü, cehennem olmak, dünyaya gelmek, mutlu mesut, ne olur (olursun, olursunuz), (birini) rezil etmek, yiyip bitirmek, doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar	8	1
<i>En Doğru Zaman</i>	canı istemek	1	-
<i>İnşallah</i>	dile kolay, dizini (dizlerini) dövmek, kendini avutmak	3	-
<i>Masumum</i>	dağ (dağlar) gibi (kadar), dikiş atmak, güm güm atmak, hakkını vermek, hayatına girmek, oh demek	6	-
<i>Ne Çok (Yaban Güllü Jenerik)</i>	sil baştan, yüzüne gülmek	2	-
<i>Sevişmeden Uyumayalım</i>	kırılıp dökülmek, mecbur kalmak (olmak), yok olmak	3	-
<i>Yara Bende</i>	bile bile, kanayan yara olmak, kim bilir, neşter vurmak, sırt sırta vermek	5	-
<i>Yorulдум</i>	dostlar başına, düşman başına, kapı duvar, söz vermek	4	-
	Toplam	39	1
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim Sayısı	4,33	0,11

Kaynak: Sila (2009). İmza. [CD]. İstanbul: Columbia Records.

Tablo 164'te görüldüğü üzere sanatçının 2009 yılında çıkarmış olduğu "İmza" adlı albümde 10 şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 39 deyim kullanımı tespit edilmiş, *Bitse de Gitsek* adlı şarkıda 1 atasözü kullanımına da rastlanmıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 8 deyim ile *Bitse de Gitsek* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise 1 deyim ile *En Doğru Zaman* adlı şarkıda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 4,33 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,11'dir.

Tablo 165

Konuşamadığımız Şeyler Var (2010) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Acısa Da Öldürmez</i>	-	-	-
<i>Boş Ver</i>	mum gibi	1	-
<i>Boş Yere</i>	boş yere, göz göre göre, üst üste	3	-
<i>Cam</i>	tuzığa düşmek	1	-
<i>Gol</i>	gol atmak, hodri meydan, ne münasebet!, sağ gösterip sol vurmak, şut çekmek	5	-
<i>Kafa</i>	(bir yere) başını sokmak, dizini (dizlerini) dövmek, yere batmak, yerli yersiz	4	-
<i>Oluruna Bırak</i>	aç susuz kalmak, bayram etmek (yapmak), devam etmek, güneş doğmak, işi oluruna bırakmak	5	-
<i>Öndeyiş (Fatih Ahıskalı) *</i>		-	-
<i>Tam da Bugün</i>	geri dönmek, gülüp geçmek	2	-
<i>Vur Kadehi Ustam</i>	dibe vurmak, hücum etmek, kaşık kadar, musallat etmek, ne iyi	5	-
<i>Zamanında</i>	sofra kurmak	1	-
	Toplam	27	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	2,7	0,0

Kaynak: Sila (2010). Konuşamadığımız şeyler var. [CD]. İstanbul: Columbia Records.

* Enstrümantal parça olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 165'te sanatçının 2010 yılında çıkardığı “Konuşamadığımız Şeyler Var” adlı albümüne yönelik bilgiler yer almaktadır. 11 şarkıdan oluşan albümün incelenmesi sonucunda 27 deyim tespit edilmiş, atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı beşer deyim ile *Gol*, *Oluruna Bırak* ve *Vur Kadehi Ustam* adlı şarkılarda; en az deyim kullanımı ise birer deyim ile *Boş Ver*, *Cam* ve *Zamanında* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2,7 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 166

Vaveyla (2012) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Açık Deniz</i>	(birine) cesaret vermek, (biri, birine) deli divane olmak, iki arada bir derede (kalmak), iki büklüm olmak	4	-
<i>Aslan Gibi</i>	aslan gibi, boş bulunmak, canı çıkmak, geri dönmek, göze almak, sağlam durmak	6	-
<i>Çocuk</i>	ait olmak, geri almak, kalp (kalbini) kırmak, selam vermek	4	-
<i>Esaret</i>	-	-	-
<i>Hala</i>	kan revan içinde, (birinin) ocağına düşmek	2	-
<i>Her Şey Yolunda</i>	boş vermek, içine doğmak, iyi gelmek	3	-
<i>İssız Ada</i>	çare bulmak, sürgün gitmek (olmak)	2	-
<i>İmkânsız</i>	kırık dökük	1	-
<i>Leyla</i>	bahtı açılmak	1	-
<i>Panik Atak</i>	üzüm üzüme baka baka kararır	-	1
<i>Zor Sevdiğimden</i>	dudak (dudağıını) bükmek, emek vermek, farkında olmak, hesap sormak, meydan okumak	5	-
Toplam		28	1
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,54	0,1

Kaynak: Sila (2012a). Vaveyla. [CD]. İstanbul: Columbia Records.

Tablo 166’da görüldüğü üzere sanatçının 2012 yılında çıkarmış olduğu “Vaveyla” adlı albümünde 11 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 28 deyim tespit edilirken *Panik Atak* adlı şarkıda ise 1 atasözü kullanımına rastlanmıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 6 deyim ile *Aslan Gibi* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise birer deyim ile *İmkânsız* ve *Leylâ* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2,54 iken atasözü sayısı 0,1’dir.

Tablo 167

Joker (2012) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Alain Delon</i>	ağzı var dili yok, Allah Allah, aşağı kalır yeri (yanı) yok, dünyadan haberi olmamak, gezip tozmak, ne oluyor, tadı tuzu yok, (birinden, bir şeyden) üstü kalsın	8	-
<i>Bodrum'un Suları</i>	eline düşmek, bir varmış bir yokmuş	1	1
<i>Boş Ver</i>	mum gibi	1	-
<i>Cam</i>	tuzığa düşmek	1	-
<i>Gözlerine Teslimim</i>	(birini) koynuna almak	1	-
<i>Köşe Yastığı</i>	aklına gelmek, işi gücü bırakmak, takılıp kalmak	3	-
<i>Malum</i>	(birini) arayıp sormak, özür dilemek	2	-
<i>Masumum</i>	dağ (dağlar) gibi (kadar), dikiş atmak, güm güm atmak, hakkını vermek, hayatına girmek, oh demek	6	-
<i>Ne Desem İnanırsın</i>	aklı kalmak, boyun eğmek, çocuk olmak, nazar değmek, ne dese beğenirsin?, yıldız akmak (kaymak, uçmak)	6	-
<i>Pardon</i>	aklından zoru olmak, ayağına gelmek, baştan savma, emin olmak, iki çift laf (lakırdı veya söz) etmek, sabrı taşmak (tükenmek), teslim olmak	7	-
<i>Sevişmeden Uyumayalım</i>	kırılıp dökülmek, mecbur kalmak (olmak), yok olmak	3	-
<i>Vur Kadehi Ustam</i>	dibe vurmak, hücum etmek, kaşık kadar, musallat etmek, ne iyi	5	-
<i>Yorulдум</i>	dostlar başına, düşman başına, kapı duvar, söz vermek	4	-
	Toplam	48	1
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	3,69	0,07

Kaynak: Sıla (2012b). Joker. [CD]. İstanbul: Columbia Records.

Tablo 167’de sanatçının 2012 yılında çıkardığı “Joker” adlı albümüne yönelik bilgiler verilmiştir. 13 şarkıdan oluşan albümde; 48 deyim, 1 atasözü tespit edilmiştir. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 8 deyim ile *Alain Delon* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise birer deyim ile *Bodrum'un Suları*, *Boş Ver*, *Cam* ve *Gözlerine Teslimim* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,69 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,07’dir.

Tablo 168

Yeni Ay (2014) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Doldur</i>	şerefe	1	-
<i>Hediye</i>	bini bin paraya, can bulmak, gününü (günlerini) saymak (beklemek), içi içine sığmamak, ne kadar, ne olur (olursun, olursunuz), yakıp yıkmak	7	-
<i>Merhabalar</i>	canını yakmak, gözün aydın!, sırta kadem basmak	3	-
<i>Saki</i>	bahane bulmak, eş dost, hayrını görmek	3	-
<i>Reverans</i>	dar gelmek, değer vermek, gasp etmek, (birinin) gözünün yaşına bakmamak, önüne gelen	5	-
<i>Sevgili Kaybım</i>	ağırına gitmek, olan oldu, tahmin etmek	3	-
<i>Tamam Mıyız?</i>	dört köşe olmak, geç kalmak, ne de olsa, <i>zararın neresinden dönülse kârdır</i>	3	1
<i>Vaziyetler</i>	çilesi dolmak, hayra alamet değil, <i>bin bilsen de bir bilene danış</i>	2	1
<i>Yabancı</i>	al benden de o kadar, bile bile, yalan dolan	3	-
<i>Yeter</i>	kaya gibi, payına düşmek	2	-
Toplam		32	2
<i>Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı</i>		<i>3,2</i>	<i>0,2</i>

Kaynak: Sila (2014). Yeni ay. [CD]. İstanbul: Columbia Records.

Tablo 168’de görüldüğü üzere sanatçının 2014 yılında çıkarmış olduğu “Yeni Ay” adlı albümünde 10 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 32 deyim tespit edilirken *Tamam Mıyız?* ve *Vaziyetler* adlı şarkılarda da birer atasözü kullanımına rastlanmıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 7 deyim ile *Hediye* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise 1 deyim ile *Doldur* adlı şarkıda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,2 iken atasözü sayısı 0,2’dir.

Tablo 169

Mürekkep (2016) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Afitap</i>	fal açmak (bakmak), hapı yutmak, köşeyi dönmek, sandıktan çıkmak	4	-
<i>Bırak</i>	hafife almak, (birini veya bir şeyi) kendi hâline bırakmak	2	-
<i>Can Dostum</i>	bir olmak, sözü geçmek	2	-
<i>Engerek</i>	gurbete (gurbet ele) düşmek, yerle yeksan etmek, zembereği boşalmak (boşanmak)	3	-
<i>Günaydın Sevgilim</i>	baş etmek, söz vermek	2	-
<i>Kurşun</i>	haber salmak (yollamak), yara açmak	2	-
<i>Lacivert</i>	canına kastetmek, hayal etmek, merak etmek, ziyan etmek	4	-
<i>Münferit</i>	(birinin) başına dikilmek	1	-
<i>Müstehcen</i>	(birini) bozuk para gibi harcamak, iki seksen uzanmak, nereden nereye, üstüne salmak	4	-
<i>Yan Benimle</i>	avaz avaz bağırarak, hâlden anlamak (bilmek), hesap kitap yapmak (etmek), kapıya dayanmak, kusura bakmamak (kalmamak), yola gitmek, zil zurna	7	-
<i>Ziyan*</i>		-	-
Toplam		31	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,1	0,0

Kaynak: Sıla (2016). Mürekkep. [CD]. İstanbul: Columbia Records.

* Albümdeki Lacivert şarkısının sözleri ile aynı olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 169’da sanatçının 2016 yılında çıkardığı “Mürekkep” adlı albüme yönelik bilgiler sunulmuştur. 11 şarkıdan oluşan toplam 31 deyim kullanımı tespit edilirken herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 7 deyim ile *Yan Benimle* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise 1 deyim ile *Münferit* adlı şarkıda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,1 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 170

Muhbir (2017) Adlı Single’da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Muhbir</i>	boynunu bükmek, diline dolanmak, hüngür hüngür ağlamak, inim inim inlemek, kalp (kalbini) kırmak, oyuna getirmek	6	-
Toplam		6	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		6,0	0,0

Kaynak: Sıla (2017). Muhbir. [CD]. İstanbul: Columbia Records.

Tablo 170’te görüldüğü üzere sanatçının 2017 yılında çıkarmış olduğu “Muhbir” adlı single albümünde 1 şarkı yer almaktadır. İlgili şarkının incelenmesi sonucunda tespit edilen

deyim sayısı 6'dır. Albümde herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 6'dır.

Tablo 171

Acı (2019) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Ağrı*</i>		-	-
<i>Medet</i>	dahası var, eloğlu, iki gözü iki çeşme, medet ummak (beklemek), nasihat etmek, taş koymak, yara açmak, zır deli zır zır deli	8	-
<i>Sabır</i>	beylik söz, evvel Allah, ışıl ışıl, <i>yolcu yolunda gerek</i>	3	1
	Toplam	11	1
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	5,5	0,5

Kaynak: Sıla (2019). Acı. [CD]. İstanbul: Columbia Records.

* Enstrümantal parça olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 171'de görüldüğü üzere sanatçının 2019 yılında çıkarmış olduğu son albümü olan "Acı" adlı albümünde sadece 3 şarkı yer almaktadır. Şarkıların incelenmesi sonucunda 11 farklı deyim ve 1 atasözü tespit edilmiştir. En fazla deyim kullanımı 8 deyim ile *Medet* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise 3 deyim ile *Sabır* adlı şarkıda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 5,5 olarak şarkı başına düşen atasözü sayısı ise 0,5 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 172

Sıla'nın Tüm Albümlerinde Şarkı Başına Düşen Deyim ve Atasözü Sayıları

Albüm Adı	Değerlendirilen Şarkı Sayısı	Albümdeki Deyim Sayısı	Şarkı Başına Düşen Deyim Sayısı	Albümdeki Atasözü Sayısı	Şarkı Başına Düşen Atasözü Sayısı
Sıla	14	46	3,28	2	0,14
İmza	9	39	4,33	1	0,11
Konuşamadığımız Şeyler Var	10	27	2,7	-	0,0
Vaveyla	11	28	2,54	1	0,1
Joker	13	48	3,69	1	0,07
Yeni Ay	10	32	3,2	2	0,2
Mürekkep	11	31	3,1	-	0,0
Muhbir	1	6	6,0	-	0,0
Acı	2	11	5,5	1	0,5
	Toplam	81	268	8	
			Sanatçının Tüm Albümleri Dikkate Alındığında Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		
			3,308		0,098

Tablo 172'ye bakıldığında Sıla'nın albümlerinde şarkı başına düşen deyim ve atasözü sayılarına ilişkin veriler görülmektedir. Bu bağlamda sanatçının deyim oranının en yüksek olduğu albümü 6,0 oranla *Muhbir* adlı albümüdür. Şarkı başına düşen deyim oranının en düşük olduğu albümleri ise 2,54 oranla *Vaveyla* adlı albümüdür.

Atasözü kullanımına bakıldığında ise en çok atasözü kullanım oranının 0,5 ile *Acı* albümünde olduğu görülmektedir.

İncelenen bütün şarkılar dikkate alındığında Sıla'nın şarkılarında ortalama olarak şarkı başına 3,308 deyim ve 0,098 atasözü düştüğü görülmektedir.

Tablo 173

Sıla Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımına Genel Bakış

Deyimler

aç susuz kalmak (1), ağına gitmek (1), ağız var dili yok (1), ait olmak (1), akli kalmak (2), aklına gelmek (2), aklından zoru olmak (1), al benden de o kadar (1), alan memnun satan memnun (1), Allah Allah (1), altı üstü (1), (birini) arayıp sormak (3), aslan gibi (1), aşağı kalır yeri (yanı) yok (1), avaz avaz bağırarak (1), ayağına gelmek (1), bahane bulmak (1), bahtı açılmak (1), baş eğmek (1), baş etmek (1), (birinin) başına dikilmek (1), (bir yere) başını sokmak (1), baştan savma (1), bayram etmek (yapmak) (1), bel bağlamak (1), beylik söz (1), bile bile (2), bini bin paraya (1), bir olmak (1), boş bulunmak (1), boş vermek (1), boş yere (1), boynunu bükmek (1), boyun eğmek (2), (birini) bozuk para gibi harcamak (1), can bulmak (1), canı çıkmak (1), canı istemek (1), canına kastetmek (1), canını yakmak (1), cehennem olmak (1), (birine) cesaret vermek (1), çare bulmak (1), çilesi dolmak (1), çocuk olmak (2), dağ (dağlar) gibi (kadar) (2), dahası var (1), dar gelmek (1), değer vermek (1), (biri, birine) deli divane olmak (1), denk getirmek (1), devam etmek (1), dibe vurmak (2), dikiş atmak (2), dile gelmek (1), dile kolay (1), diline dolanmak (1), dizini (dizlerini) dövmek (2), dostlar başına (2), dört köşe olmak (1), dudak (dudağını) bükmek (1), dünyadan haberi olmamak (1), dünyaya gelmek (1), düşman başına (2), eline düşmek (1), eloğlu (1), emek vermek (1), emin olmak (1), eş dost (1), evvel Allah (1), fal açmak (bakmak) (1), fark etmek (1), farkında olmak (1), gasp etmek (1), geç kalmak (1), geri almak (1), geri dönmek (2), (bir şeyi) geri vermek (1), gezip tozmak (1), gol atmak (1), görmezden gelmek (1), göz (gözünün) önünde olmak (1), göz göre göre (1), göze almak (1), gözü doymak (1), gözün aydın! (1), (birine) gözünün üstünde kaşın var dememek (1), (birinin) gözünün yaşına bakmamak (1), gurbete (gurbet ele) düşmek (1), güç bela (1), gülüp geçmek (1), gülmek (1), güneş doğmak (1), gününü (günlerini) saymak (beklemek) (1), haber salmak (yollamak) (1), hafife almak (1), hakkını vermek (2), hâlden anlamak (bilmek) (1), hapı yutmak (1), hayal etmek (1), hayatına girmek (2), hayra alamet değil (1), hayrını görmek (1), hesap kitap yapmak (etmek) (1), hesap sormak (1), hesap vermek (hesabını vermek) (1), hodri meydan (1), hora geçmek (1), hurdaya çıkmak (1), hücum etmek (2), hüngür hüngür ağlamak (1), ıslıl ıslıl (1), içi içine sığmamak (1), içine doğmak (1), içine işlemek (1), iki arada bir derede (kalmak) (1), iki büklüm olmak (1), iki çift laf (lakırdı veya söz) etmek (1), iki gözü iki çeşme (1), iki seksen uzanmak (1), ilah gibi (1), ima etmek (1), inim inim inlemek (1), işi gücü bırakmak (2), işi oluruna bırakmak (1), işine gelmek (1), iyi gelmek (1), kalp (kalbini) kırmak (2), kan revan içinde (1), kanayan yara olmak (1), kapı duvar (2), kapıya dayanmak (1), kapıyı açmak (1), karşı karşıya olmak (1), kaşık kadar (2), kaya gibi (1), kenar süsü (1), (birini veya bir şeyi) kendi hâline bırakmak (1), kendini avutmak (1), kendini dinlemek (1), kırık dökük (1), kırılıp dökülmek (2), kim bilir (1), (birini) koynuna almak (1), köşeyi dönmek (1), (birine) kul köle olmak (1), kusura bakmamak (kalmamak) (1), lafi dolandırmak (1), leb demeden leblebiyi anlamak (1), mecbur kalmak (olmak) (2), medet ummak (beklemek) (1), merak etmek (1), meydan okumak (1), mum gibi (2), mum yakmak (1), muma döndürmek (çevirmek) (1), musallat etmek (2), mutlu mesut (1), mutlu olmak (1), nasihat etmek (1), nazar değmek (2), ne de olsa (1), ne dese beğenirsin? (2), ne iyi (2), ne kadar (1), ne münasebet! (1), ne olur (olursun, olursunuz) (3), ne oluyor (1), nereden nereye (1), neşter vurmak (1), (birinin) ocağına düşmek (1), oh demek (2), olan oldu (1), oyuna getirmek (1), önüne gelen (1), özene bezene (1), özür dilemek (2), payına düşmek (1), renk vermek (katmak) (1), (birini) rezil etmek (2), sabrı taşmak (tükenmek) (1), sağ gösterip sol vurmak (1), sağlam durmak (1), sandıktan çıkmak (1), selam vermek (1), sılaya gitmek (1), sırta kadem basmak (2), sırt sırta vermek (1), sil baştan (1), sofraya kurmak (1), söz vermek (3), sözü geçmek (1), sözünden dönmek (1), sözünü tutmak (1), sürgün gitmek (olmak) (1), şerefe (1), şut çekmek (1), tadı tuzu yok (1), tahmin etmek (1), takılıp kalmak (2), taş koymak (1), teslim olmak (1), tok tutmak (1), tuz buz olmak (1), tuzağa düşmek (2), üst üste (1), (birinden, bir şeyden) üstü kalsın (1), üst üste gelmek (1), üstüne salmak (1), yakıp yıkmak (1), yalan dolan (1), yara açmak (2), yere batmak (1), yerle yeksan etmek (1), yerli yersiz (1), yıldız akmak (kaymak, uçmak) (2), yiyip bitirmek (1), yok olmak (2), yol açmak (1), yola gitmek

Tablo 173'ün devamı

Deyimler

(1), yüzüne gülmek (1), zapt etmek (1), zembereği boşalmak (boşanmak) (1), zır deli zır deli (1), zil zurna (1), ziyan etmek (1)

Atasözleri

bin bilsen de bir bilene danış (1), bir varmış bir yokmuş (1), denize düşen yılana (yosuna) sarılır (1), doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar (1), her işte bir hayır vardır (1), üzüm üzümüne baka baka kararır (1), yolcu yolunda gerek (1), zararın neresinden dönülse kârdır (1)

Tablo 173'e bakıldığında Sıla'nın bütün albümlerinde 226 farklı deyim ve 8 farklı atasözü kullanıldığı görülmektedir. Bu deyimlerden 39'u birden fazla albümde kullanılmıştır. Deyim ve atasözlerinin kaç kez kullanıldığına dair bilgiler parantez içinde verilmiştir.

Tablo 174

Sıla'nın Farklı Albümlerinde Geçen Aynı Deyim ve Atasözleri

Deyim/Atasözü	Albüm Adı								
	Acı	İmza	Joker	Konuşamadığımız Şeyler Var	Muhbir	Mürekkep	Sıla	Vaveyla	Yeni Ay
aklı kalmak, aklına gelmek, (birini) arayıp sormak*, boyun eğmek, çocuk olmak, işi gücü bırakmak, nazar değmek, ne dese beğenirsin?, ne iyi, özür dilemek, takılıp kalmak, yıldız akmak (kaymak, uçmak)			+				+		
(birini) rezil etmek		+					+		
bile bile, ne olur (olursun, olursunuz)*		+							+
dağ (dağlar) gibi (kadar), dikiş atmak, dostlar başına, düşman başına, güm güm atmak, hakkını vermek, hayatına girmek, kapı duvar, kırılıp dökülmek, mecbur kalmak (olmak), oh demek, yok olmak		+	+						
dibe vurmak, hücum etmek, kaşık kadar, mum gibi, musallat etmek, tuzağa düşmek			+	+					
dizini (dizlerini) dövmek		+		+					
geri dönmek				+				+	
kalp (kalbini) kırmak					+			+	
sırta kadem basmak							+		+
söz vermek		+	+						
yara açmak	+					+			

* (birini) arayıp sormak deyimini aynı zamanda Sıla albümünde iki farklı şarkıda, ne olur (olursun, olursunuz) deyimini ise İmza albümünde iki farklı şarkıda kullanılmıştır.

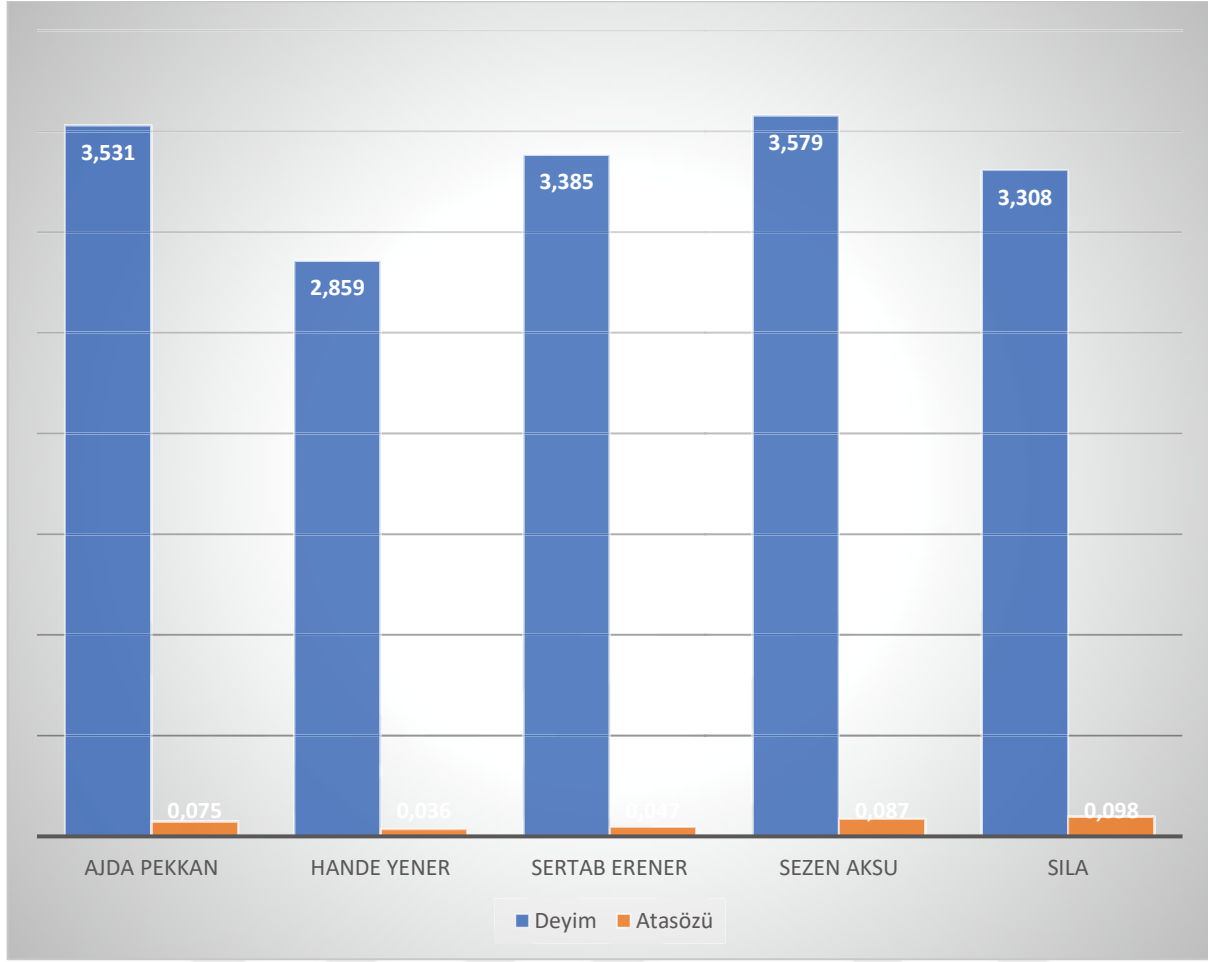
Araştırma kapsamında incelenen Sıla'nın şarkılarında 39 farklı deyim birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir. Tablo 174'te hangi deyimlerin, hangi albümlerde aynı anda yer aldığı gösterilmektedir. Bu bağlamda *söz vermek* deyimini 3 farklı albümde; *aklı kalmak*, *aklına gelmek*, *(birini) arayıp sormak*, *bile bile*, *boyun eğmek*, *çocuk olmak*, *dağ (dağlar) gibi (kadar)*, *dibe vurmak*, *dikiş atmak*, *dizini (dizlerini) dövmek*, *dostlar başına*, *düşman başına*,

geri dönmek, gülm gülm atmak, hakkını vermek, hayatına girmek, hücum etmek, işi gücü bırakmak, kalp (kalbini) kırmak, kapı duvar, kaşık kadar, kırılıp dökülmek, mecbur kalmak (olmak), mum gibi, musallat etmek, nazar değmek, ne dese beğenirsin?, ne iyi, ne olur (olursun, olursunuz), oh demek, özür dilemek, (birini) rezil etmek, sırra kadem basmak, takılıp kalmak, tuzağa düşmek, yara açmak, yıldız akmak (kaymak, uçmak), yok olmak deyimleri 2 farklı albümde de kullanılmıştır.

Kadın Türk pop müziği sanatçılarının albümlerinde deyim ve atasözü kullanım durumunun karşılaştırılması. Bu bölümde, kadın Türk Pop Müziği sanatçılarının pop müziği albümlerinde deyim ve atasözlerine yer verme durumuna yönelik Şekil 1 ile Şekil 2 ve bunlara ait yorum yer almaktadır.

Şekil 1. Kadın Türk pop müziği sanatçılarının deyim ve atasözü kullanma sayıları

Şekil 2. Kadın Türk pop müziği sanatçılarının deyim ve atasözü kullanma oranları

Şekil 1’de kadın Türk pop müziği sanatçılarının, pop müziği şarkılarında kullandıkları deyim ve atasözü sayıları; Şekil 2’de ise şarkı başına düşen deyim ve atasözü oranlarına ait bulgular yer almaktadır. Bu bağlamda şarkılarında en çok deyim kullanan sanatçı Ajda Pekkan (1.169), en az deyim kullanan sanatçı ise Sıla’dır (268 deyim). Atasözlerine bakıldığında ise en çok atasözü kullanan sanatçı Sezen Aksu (27 atasözü), en az atasözü kullanan sanatçı ise Sertab Erener’dir (6 atasözü). Ancak araştırma kapsamında albümleri incelenen sanatçıların albüm sayıları ve albümlerinde geçen şarkı sayıları birbirinden farklı olduğu için her sanatçı için ayrı hesap yapma yoluna gidilmiştir. Bu bağlamda ilgili sanatçının her albümü için şarkı başına düşen deyim ve atasözü sayıları hesaplanmıştır.

Yapılan hesaplamalar sonucunda, şarkılarında en çok deyim yer alan sanatçı Sezen Aksu olmuştur (şarkı başına 3,579 deyim). Sezen Aksu'yu sırasıyla Ajda Pekkan (şarkı başına 3,531 deyim), Sertab Erener (şarkı başına 3,385 deyim), Sıla (şarkı başına 3,308 deyim) ve Hande Yener (şarkı başına 2,859 deyim) izlemektedir.

Şarkı başına düşen atasözü oranına bakıldığında ise, şarkılarında en çok atasözü yer alan sanatçı Sıla olmuştur (şarkı başına 0,098 atasözü). Sıla'yı sırasıyla Sezen Aksu (şarkı başına 0,087 atasözü), Ajda Pekkan (şarkı başına 0,075 atasözü), Sertab Erener (şarkı başına 0,047 atasözü) ve Hande Yener (şarkı başına 0,036) izlemektedir.

Erkek Türk pop müziği sanatçıların albümlerinde deyim ve atasözü kullanımı.

Bu bölümde erkek Pop Müziği Sanatçıların albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma düzeyi ile ilgili bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

Gökhan Türkmen'in albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma durumunun incelenmesi. Bu bölümde 175-192 arasındaki tablolarda Gökhan Türkmen'in albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma düzeyine yönelik tablolar ve tablolara ait yorumlar yer almaktadır.

Tablo 175

Gökhan Türkmen Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Albüm Adı	Yılı	Albümdeki Şarkı Sayısı	Değerlendirilen Şarkı Sayısı	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
Büyük İnsan	2008	11	9	31	-
Biraz Ayrılık	2010	12	11	35	1
Ara	2012	7	6	28	-
Çatı Katı	2014	1	1	5	-
En Baştan	2014	13	13	49	-
Vay Halimize	2016	1	1	1	-
Taş	2016	2	1	4	-
Sessiz	2016	14	10	25	-
Taş	2017	1	1	4	-
Lafügüzaf	2018	1	1	5	-
Synesthesia	2018	2	2	10	-
Yılan	2018	1	1	1	-
İhtimaller Perisi	2018	1	1	4	1
Virgül	2019	3	3	12	1
Toplam				214	3

Tablo 175’te Gökhan Türkmen tarafından 2008-2018 yılları arasında çıkarılan 14 albüm ve içeriğindeki 61 şarkı incelenmesi sonucunda albümlerde tespit edilen deyim ve atasözü sayıları gösterilmiştir. Sanatçının albümlerinde toplam 214 deyim ve 3 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Buradaki veriler, aynı şarkı içerisinde geçen aynı deyim ve atasözlerinin elenmesi sonucu elde edilmiştir. Bir başka ifadeyle, aynı şarkıda geçen deyim ve atasözü tekrarlarına tablolarda yer verilmemiştir. Bununla birlikte albüm içinde yer alan bir şarkının aynı albüm içerisinde remix, versiyon, akustik adı altında tekrar yer verilmiş olması hâlinde farklı versiyonları değerlendirme dışı tutulmuştur. Daha sonra albümler kendi içerisinde tek tek incelenmiş, elde edilen veriler tablolara işlenerek yorumlanmıştır.

Tablo 176

Büyük İnsan (2008) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Aşk Lazım</i>	dili varmak, elinden tutmak, göklere çıkmak, güneş doğmak, gün geçmek, kapıları açık tutmak, söküp atmak	7	-
<i>Büyük İnsan</i>	çare bulmak, çare olmak, kendini bırakmak, ne olur (olursun, olursunuz), zaman bırakmak	5	-
<i>Büyük İnsan (Akustik) *</i>		-	-
<i>Dön</i>	çaresiz kalmak, nefes almak, rüya gibi, yarım kalmak	4	-
<i>Dön (Akustik) *</i>		-	-
<i>Efkârlıyım</i>	çekip gitmek	1	-
<i>Rastgele</i>	bile bile, gözü dalmak	2	-
<i>Sen İsen</i>	karalar bağlamak (giymek)	1	-
<i>Yan Sen</i>	aklına gelmek, canı acımak, durup dururken, geri dönmek	4	-
<i>Yorgun</i>	bile bile, canından geçmek, göz kırpmak	3	-
<i>Zilzurna</i>	kadeh kaldırmak, taş gibi, yolun açık olsun! zilzurna	4	-
	Toplam	31	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	3,44	0,0

Kaynak: Türkmen, G. (2008). Büyük insan. [CD]. İstanbul: Cinan Müzik.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 176’da sanatçının 2008 yılında çıkarmış olduğu “Büyük İnsan” albümüne ait bilgiler yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 31 deyim kullanımı tespit edilmiş, herhangi bir atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımına 7 deyim ile *Aşk Lazım* şarkısında, en az deyim kullanımına ise birer deyim ile *Efkârlıyım* ve *Sen İsen* şarkılarında rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,44 olarak, şarkı başına düşen atasözü sayısı 0 olarak belirlenmiştir.

Tablo 177

Biraz Ayrılık (2010) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Ağır Ağır</i>	çenesinin bağı çözülmek, elinden tutmak, yarım kalmak	3	-
<i>Ayıp Ettin</i>	ayıp etmek, bile bile, ileri gitmek, yüzüne gülmek	4	-
<i>Bir Öykü</i>	fark etmek, (bir şeyi) geri vermek, mutlu etmek, yok olmak, yüzüne gülmek	5	-
<i>Biraz Ayrılık</i>	ne kadar	1	-
<i>Dayanamam</i>	canı acımak, masal gibi, yarım kalmak	3	-
<i>Körebe</i>	açık saçık, delidolu, içi rahat etmek, kime ne, sözünün eri	5	-
<i>Rüya (ft. Yonca Karadağ)</i>	canını almak, içi acımak, mutlu olmak	3	-
<i>Tütün</i>	içi sızlamak	1	-
<i>Yaprak Dökümü</i>	ayağa kalkmak, boynunu bükmek, (bir işe) kendini vermek (vurmak veya çalmak)	3	-
<i>Yas</i>	dağ (dağlar) gibi (kadar), gece gündüz, nöbet beklemek (tutmak), terk etmek, yarıda kalmak, ateş düştüğü yeri yakar	5	1
<i>Yüreğim</i>	bile bile, yüreği yanmak	2	-
<i>Yüreğim (Akustik) *</i>		-	-
Toplam		35	1
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,18	0,09

Kaynak: Türkmen, G. (2010). *Biraz ayrılık*. [CD]. İstanbul: Cinan Müzik.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 177'ye bakıldığında sanatçının 2010 yılında çıkarmış olduğu “Biraz Ayrılık” albümüne ait bilgilerin sunulduğu görülmektedir. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 35 deyim kullanımı tespit edilmiştir. Albümdeki şarkılardan biri olan *Yas* adlı şarkıda 1 atasözü kullanımına rastlanmıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımına beşer deyim ile *Bir Öykü*, *Körebe* ve *Yas* adlı şarkılarda, en az deyim kullanımına ise 1 deyim ile *Biraz Ayrılık* ve *Tütün* şarkılarında rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,18 olarak; şarkı başına düşen atasözü sayısı ise 0,09 olarak belirlenmiştir.

Tablo 178

Ara (2012) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Aşk Lazım (Aytaç Özgümiş Versiyon)</i>	dili varmak, elinden tutmak, göklere çıkmak, gün geçmek, güneş doğmak, kapıları açık tutmak, söküp atmak	7	-
<i>Bitmesin</i>	çekip gitmek, olmaz olmaz	2	-
<i>Büyük İnsan (Akustik) *</i>		-	-
<i>Senden Yana</i>	ağırlık olmak, canı istemek, canını yakmak, dik dik bakmak, kan akmak	5	-
<i>Susma (Joytürk Akustik)</i>	çare bulmak, çare olmak, kendini bırakmak, ne olur (olursun, olursunuz), zaman bırakmak	5	-
<i>Yudum Yudum</i>	aklı kalmak, âşık olmak, bir avuç, çocuk olmak, dışarı atmak, göz (gözünün) önüne serilmek/gözünün önüne gelmek, uzak durmak	7	-
<i>Yüreğim (Akustik)</i>	bile bile, yüreği yanmak	2	-
Toplam		28	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		4,66	0,0

Kaynak: Türkmen, G. (2012). Ara. [CD]. İstanbul: Üç Adım Müzik.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 178’de sanatçının 2012 yılında çıkarmış olduğu “Ara” albümüne ait bilgiler yer almaktadır. Albümdeki şarkılardan *Aşk Lazım (Aytaç Özgümiş Versiyon)* ve *Susma (Joytürk Akustik)* şarkıları sanatçının ilk albümünde, *Yüreğim (Akustik)* şarkısı ise sanatçının ikinci albümünde de yer almıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımına yedişer deyim ile *Aşk Lazım* ve *Yudum Yudum* adlı şarkılarda, en az deyim kullanımına ise ikişer deyim ile *Bitmesin* ve *Yüreğim* şarkılarında rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 4,66 olarak belirlenmiştir. Albüm içerisinde herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmadığı için şarkı başına düşen atasözü sayısı 0’dır.

Tablo 179

Çatı Katı (2014) Adlı Single’da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Çatı Katı</i>	eli boş dönmek, hatır sormak, hevesini kırmak, ne olur(olursun, olursunuz), yola çıkmak	5	-
Toplam		5	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		5,0	0,0

Kaynak: Türkmen, G. (2014a). Çatı katı. [CD]. İstanbul: Üç Adım Müzik.

Tablo 179’da görüldüğü üzere sanatçının 2014 yılında çıkarmış olduğu “Çatı Katı” adlı single albümünde 1 adet şarkı yer almaktadır. *Çatı Katı* adlı şarkı sanatçının yine 2014 yılında

çıkarmış olduğu “En Baştan” albümünde de yer almıştır. Albümdeki şarkının incelenmesi sonucunda toplam 5 farklı deyim kullanımı tespit edilmiştir. Albüm tek şarkıdan oluştuğu için şarkı başına düşen deyim sayısı da 5 olarak belirlenmiştir. Albüm içerisinde herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmadığı için şarkı başına düşen atasözü sayısı 0’dır.

Tablo 180

En Baştan (2014) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Bir Başkası</i>	fark etmek, ne kadar, tavır almak (takınmak)	3	-
<i>Çatı Katı</i>	eli boş dönmek, hatır sormak, hevesini kırmak, ne olur (olursun, olursunuz), yola çıkmak	5	-
<i>Dene</i>	alev almak, kendini dinlemek, seni gidi seni (seni seni), uzaktan bakmak	4	-
<i>İlla</i>	hak etmek, ne olur (olursun, olursunuz), yardım etmek	3	-
<i>Kalbim</i>	yanı başında	1	-
<i>Kısacası</i>	bağırıp çağırmak, geçmiş olsun, keyfi bilmek, ne fayda	4	-
<i>Kurşuni Renkler</i>	geç kalmak, gün ağarmak, iz sürmek, ne olur (olursun, olursunuz), yüz göstermek, zaman vermek	6	-
<i>Oyun Bitiyor</i>	kan revan içinde, kıyamet kopmak, yerinde durmamak	3	-
<i>Oysa Ki</i>	âşık olmak, boş vermek, gözlerinin içi gülmek, ortak olmak, tek başına	5	-
<i>Platonik</i>	altını üstüne getirmek, göze almak, ne kadar, ne olursa olsun, yalan dolan	5	-
<i>Sen İstanbul’sun</i>	selam söylemek, yardım etmek	2	-
<i>Taş</i>	içine dokunmak, işi yokuşa sürmek, terk etmek, yoluna taş koymak	4	-
<i>Yaramaz</i>	(birini) ayakta tutmak, (bir şeyle) başa çıkmak, nefes almak, yeter ki	4	-
Toplam		49	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,76	0,0

Kaynak: Türkmen, G. (2014b). En baştan. [CD]. İstanbul: Üç Adım Müzik.

Tablo 180’de görüldüğü üzere sanatçının 2014 yılında çıkarmış olduğu “En Baştan” albümünde 13 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 49 deyim kullanımı tespit edilmiştir. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımına 6 deyim ile *Kurşuni Renkler* adlı şarkıda, en az deyim kullanımına ise 1 deyim ile *Kalbim* adlı şarkıda rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,76 olarak belirlenmiştir. Albüm içerisinde herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmadığı için şarkı başına düşen atasözü sayısı 0’dır.

Tablo 181

Vay Halimize (2016) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Vay Halimize (feat. GT Band)</i>	dalıp çıkmak	1	-
Toplam		1	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		1,0	0,0

Kaynak: Türkmen, G. (2016a). Vay halimize. [CD]. İstanbul: GTR Müzik.

Tablo 181’de görüldüğü üzere sanatçının 2016 yılında çıkarmış olduğu “Vay Hâlimize” adlı single albümünde sadece *Vay Hâlimize* adlı şarkı yer almaktadır. Bu şarkı, sanatçının yine 2016 yılında çıkarmış olduğu “Sessiz” albümünde de yer almıştır. Albümdeki şarkının incelenmesi sonucunda toplam 1 deyim kullanımı tespit edildiği için albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 1’dir. Bununla birlikte albüm içerisinde herhangi bir atasözü kullanımına da rastlanmamıştır.

Tablo 182

Taş (2016) Remixes Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Taş (Hakan Kabil Remix)</i>	içine dokunmak, işi yokuşa sürmek, terk etmek, yoluna taş koymak	4	-
<i>Taş (Ufuk Kevser Remix)</i>		-	-
Toplam		4	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		4,0	0,0

Türkmen, G. (2016b). Taş remixes. [CD]. İstanbul: Üç Adım Müzik.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 182’de görüldüğü üzere sanatçının 2016 yılında çıkarmış olduğu “Taş” adlı Remix albümünde 1 şarkının iki farklı versiyonu yer almaktadır. Sanatçı bu şarkıya daha önce 2014 yılında çıkarmış olduğu “En Baştan” albümünde de yer vermiştir. Albümdeki şarkının incelenmesi sonucunda toplam 4 deyim kullanımı tespit edilirken atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albüm tek şarkıdan oluştuğu için şarkı başına düşen deyim sayısı 4’tür.

Tablo 183

Sessiz (2016) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Aşktır</i>	iğne atsan yere düşmez, ne olur (olursun, olursunuz), yarım kalmak	3	-
<i>Aşktır (Male) *</i>		-	-
<i>İnsanız Ayıbı Yok Intro **</i>	geç kalmak, ne demek, yan yana	3	-
<i>Olabilir</i>	aklı başından gitmek, yazıklar olsun	2	-
<i>Olabilir (Versiyon) *</i>		-	-
<i>Olmadı</i>	aklından geçmek, göç etmek	2	-
<i>Olsun</i>	emek vermek, kendine gelmek	2	-
<i>Öyle Güzel Ki</i>	âşık olmak, ne olduğunu bilememek	2	-
<i>Sorma</i>	boş konuşmak, bozuk çalmak	2	-
<i>Vay Halimize</i>	dalıp çıkmak	1	-
<i>Vay Halimize (Akustik) *</i>		-	-
<i>Yılan</i>	haydi oradan	1	-
<i>Yudum Yudum</i>	aklı kalmak, âşık olmak, bir avuç, çocuk olmak, dışarı atmak, göz (gözünün) önüne serilmek/gözünün önüne gelmek, uzak durmak	7	-
Toplam		25	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,5	0,0

Kaynak: Türkmen, G. (2016c). Sessiz. [CD]. İstanbul: GTR Müzik.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir. ** Enstrümantal parça olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 183'te sanatçının 2016 yılında çıkarmış olduğu "Sessiz" albümüne ait bilgiler yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 25 deyim kullanımı tespit edilmiş, herhangi bir atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımına 7 deyim ile *Yudum Yudum* adlı şarkıda, en az deyim kullanımına ise birer deyim ile *Vay Hâlimize* ve *Yılan* şarkılarında rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2,5 olarak belirlenmiştir.

Tablo 184

Taş (2017) Genco Arı Remix Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Taş (Genco Arı Remix)</i>	içine dokunmak, işi yokuşa sürmek, terk etmek, yoluna taş koymak	4	-
Toplam		4	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		4,0	0,0

Kaynak: Türkmen, G. (2017). Taş Genco Arı remixes. [CD]. İstanbul: GTR Müzik.

Tablo 184’te görüldüğü üzere sanatçının 2017 yılında çıkarmış olduğu “Taş- Genco Arı Remix” adlı single albümünde 1 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkı, sanatçının daha önce 2014 yılında çıkarmış olduğu “En Baştan” ve 2016 yılında çıkarmış olduğu “Taş- Remixes” albümlerinde de yer almıştır. Albümdeki şarkının incelenmesi sonucunda toplam 4 deyim kullanımı tespit edilmiş, atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albüm tek şarkıdan oluştuğu için şarkı başına düşen deyim sayısı da 4 olarak belirlenmiştir.

Tablo 185

Lafügüzaf (2018) Adlı Single’da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Lafügüzaf</i>	canını yakmak, geri dönmek, içi erimek, lafügüzaf, ne var ne yok	5	-
Toplam		5	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		5,0	0,0

Kaynak: Türkmen, G. (2018a). Lafügüzaf. [CD]. İstanbul: GTR Müzik.

Tablo 185’te sanatçının 2018 yılında çıkarmış olduğu “Lafügüzaf” adlı single albümüne ait bilgiler yer almaktadır. Albümdeki tek şarkının incelenmesi sonucunda toplam 5 farklı deyim kullanımı tespit edilmiştir. Atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albüm tek şarkıdan oluştuğu için şarkı başına düşen deyim sayısı da 5 olarak belirlenmiştir.

Tablo 186

Synesthesia (2018) Maxi Single’da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Dene/Yaşamak İstemem</i>	alev almak, kendini dinlemek, seni gidi seni (seni seni), uzaktan bakmak	4	-
<i>Seviyorum</i>	geri almak, (birine) hak vermek, kalp (kalbini) kırmak,	6	-
<i>Sevmiyorum/Personel</i>	kendini bulmak, kendini toparlamak (toplamak), koparıp		
<i>Jesus</i>	atmak		
Toplam		10	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		5,0	0,0

Kaynak: Türkmen, G. (2018b). Synesthesia. [CD]. İstanbul: GTR Müzik.

Tablo 186’da görüldüğü üzere sanatçının 2018 yılında çıkarmış olduğu “Synesthesia” maxi single albümünde 2 şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 10 farklı deyim kullanımı tespit edilmiştir. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımına 6 deyim ile *Seviyorum Sevmiyorum* adlı şarkıda, en az deyim kullanımına ise 4 deyim ile

Dene/Yaşamak İstemem adlı şarkıda rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 5 olarak belirlenmiştir. Albüm içerisinde herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmadığı için şarkı başına düşen atasözü sayısı 0'dır.

Tablo 187

Yılan (2018) SHÖS & Bora Çifterler Remix Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Yılan (SHÖS & Bora Çifterler Remix)</i>	haydi oradan	1	-
Toplam		1	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		1,0	0,0

Kaynak: Türkmen, G. (2018c). *Yılan*. [CD]. İstanbul: GTR Müzik.

Tablo 187'de görüldüğü üzere sanatçının 2018 yılında çıkarmış olduğu “Yılan” adlı single albümünde 1 adet şarkı yer almaktadır. *Yılan* adlı şarkı daha önce sanatçının 2016 yılında çıkarmış olduğu “Sessiz” albümünde de yer almıştır. Albümdeki şarkının incelenmesi sonucunda 1 deyim kullanımı tespit edilmiştir. Atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albüm tek şarkıdan oluştuğu için şarkı başına düşen deyim sayısı da 1 olarak belirlenmiştir.

Tablo 188

İhtimaller Perisi (2018) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>İhtimaller Perisi</i>	elde avuçta (ne varsa), (birini veya bir şeyi) gözü görmez olmak, pul pul, sözü geçmek, göz görmeyince gönül katlanır	4	1
Toplam		4	1
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		4,0	1,0

Kaynak: Türkmen, G. (2018d). *İhtimaller perisi*. [CD]. İstanbul: GTR Müzik.

Tablo 188'de görüldüğü üzere sanatçının 2018 yılında çıkarmış olduğu single albümünde 1 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkının incelenmesi sonucunda 4 deyim ve 1 atasözü kullanımına rastlanmıştır. Albüm tek şarkıdan oluştuğu için şarkı başına düşen deyim sayısı 4, şarkı başına düşen atasözü sayısı da 1 olarak belirlenmiştir.

Tablo 189

Virgöl (2019) Adlı Maxi Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>İhtimaller Perisi</i>	elde avuçta (ne varsa), (birini veya bir şeyi) gözü görmez olmak, pul pul, sözü geçmek, göz görmeyince gönül katlanır	4	1
<i>Ben Unuturum</i>	canını yakmak, yeter ki, yanına kâr kalmak	3	-
<i>Masal</i>	(birinin) aklını çelmek, diz çökmek, geride kalmak, elini uzatmak, hayal olmak	5	-
Toplam		12	1
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		4,0	0,33

Kaynak: Türkmen, G. (2019). Virgöl. [CD]. İstanbul: GTR Müzik.

Tablo 189'da sanatçının 2019 yılında çıkarmış olduğu son albümü "Virgöl"e ait bilgiler yer almaktadır. İlgili albümde 3 adet şarkı bulunmaktadır. Sanatçı, albümdeki *İhtimaller Perisi* adlı şarkısını daha önce 2018 yılında single olarak da çıkarmıştır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 12 farklı deyim ve 1 atasözü kullanımına rastlanmıştır. Albümde en fazla deyim kullanımı 5 deyim ile *Masal Olsa* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise 3 deyim ile *Ben Unuturum* adlı şarkıda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 4 olarak; şarkı başına düşen atasözü sayısı ile 0,33 olarak belirlenmiştir.

Tablo 190

Gökhan Türkmen'in Tüm Albümlerinde Şarkı Başına Düşen Deyim ve Atasözü Sayıları

Albüm Adı	Değerlendirilen Şarkı Sayısı	Albümdeki Deyim Sayısı	Şarkı Başına Düşen Deyim Sayısı	Albümdeki Atasözü Sayısı	Şarkı Başına Düşen Atasözü Sayısı
Büyük İnsan	9	31	3,44	-	0,0
Biraz Ayrılık	11	35	3,18	1	0,09
Ara	6	28	4,66	-	0,0
Çatı Katı	1	5	5,0	-	0,0
En Baştan	13	49	3,76	-	0,0
Vay Halimize	1	1	1,0	-	0,0
Taş	1	4	4,0	-	0,0
Sessiz	10	25	2,5	-	0,0
Taş	1	4	4,0	-	0,0
Lafügüzaf	1	5	5,0	-	0,0
Synesthesia	2	10	5,0	-	0,0
Yılan	1	1	1,0	-	0,0
İhtimaller Perisi	1	4	4,0	1	1,0
Virgöl	3	12	4,0	1	0,33
Toplam	61	214		3	
Sanatçının Tüm Albümleri Dikkate Alındığında Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı			3,508		0,049

Tablo 190'a bakıldığında Gökhan Türkmen'in albümlerinde şarkı başına düşen deyim ve atasözü sayılarına ilişkin veriler görülmektedir. Bu bağlamda sanatçının deyim oranının en yüksek olduğu albümleri 5,0 ile *Çatı Katı*, *Lafügüzaf* ve *Synesthesia*'dir. Şarkı başına düşen deyim oranının en düşük olduğu albümleri ise 1,0 ile *Vay Halimize* ve *Yılan* adlı albümleridir.

Atasözü kullanımına bakıldığında ise en çok atasözü kullanım oranının *İhtimaller Perisi* albümünde olduğu görülmektedir. Bu albümde şarkı başına düşen atasözü oranı 1,0'dır.

İncelenen bütün şarkılar dikkate alındığında Gökhan Türkmen'in şarkılarında ortalama olarak şarkı başına 3,508 deyim ve 0,049 atasözü düştüğü görülmektedir.

Tablo 191

Gökhan Türkmen'in Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımına Genel Bakış

Deyimler
açık saçık (1), ağırlık olmak (1), akli başından gitmek (1), akli kalmak (2), aklına gelmek (1), aklından geçmek (1), (birinin) aklını çelmek (1), alev almak (2), altını üstüne getirmek (1), âşik olmak (4), ayağa kalkmak (1), (birini) ayakta tutmak (1), ayıp etmek (1), (bir şeyle) başa çıkmak (1), bağırıp çağırmak (1), bile bile (5), bir avuç (2), boş konuşmak (1), boş vermek (1), boynunu bükmek (1), bozuk çalmak (1), canı acımak (2), canı istemek (1), canından geçmek (1), canını almak (1), canını yakmak (3), çare bulmak (2), çare olmak (2), çaresiz kalmak (1), çekip gitmek (2), çenesinin bağı çözülmek (1), çocuk olmak (2), dağ (dağlar) gibi (kadar) (1), dalıp çıkmak (2), delidolu (1), dışarı atmak (2), dik dik bakmak (1), dili varmak (2), diz çökmek (1), durup dururken (1), elde avuçta (ne varsa) (2), eli boş dönmek (2), elinden tutmak (3), elini uzatmak (1), emek vermek (1), fark etmek (2), gece gündüz (1), geç kalmak (2), geçmiş olsun (1), geri almak (1), geri dönmek (2), geride kalmak (1), (bir şeyi) geri vermek (1), göç etmek (1), göklere çıkmak (2), göz (gözünün) önüne serilmek/gözünün önüne gelmek (2), göz kırpmak (1), göze almak (1), gözlerinin içi gülmek (1), gözü dalmak (1), (birini veya bir şeyi) gözü görmez olmak (2), gün ağarmak (1), gün geçmek (2), güneş doğmak (2), hak etmek (1), (birine) hak vermek (1), hatır sormak (1), hayal olmak (1), haydi oradan (2), hevesini kırmak (2), içi acımak (1), içi erimek (1), içi rahat etmek (1), içi sızlamak (1), içine dokunmak (3), iğne atsan yere düşmez (1), ileri gitmek (1), işi yokuşa sürmek (3), iz sürmek (1), kadeh kaldırmak (1), kalp (kalbini) kırmak (1), kan akmak (1), kan revan içinde (1), kapıları açık tutmak (2), karalar bağlamak (giymek) (1), kendine gelmek (1), kendini bırakmak (2), kendini bulmak (1), kendini dinlemek (2), kendini toparlamak (toplamak), (bir işe) kendini vermek (vurmak veya çalmak) (1), keyfi bilmek (1), kıyamet kopmak (1), kime ne (1), koparıp atmak (1), lafügüzaf (1), masal gibi (1), mutlu etmek (1), mutlu olmak (1), ne demek (1), ne fayda (1), ne kadar (3), ne olduğunu bilememek (1), ne olur (olursun, olursunuz) (7), ne olursa olsun (1), ne var ne yok (1), nefes almak (2), nöbet beklemek (tutmak) (1), olmaz olmaz (1), ortak olmak (1), pul pul (2), rüya gibi (1), selam söylemek (1), seni gidi seni (seni seni) (2), söküp atmak (2), sözü geçmek (2), sözünün eri (1), taş gibi (1), tavır almak (takınmak) (1), tek başına (1), terk etmek (4), uzak durmak (2), uzaktan bakmak (2), yalan dolan (1), yan yana (1), yanı başında (1), yanına kâr kalmak (1), yardım etmek (2), yarıda kalmak (1), yarım kalmak (4), yazıklar olsun (1), yerinde durmamak (1), yeter ki (2), yok olmak (1), yola çıkmak (2), yolun açık olsun! (1), yoluna taş koymak (3), yüreği yanmak (2), yüz göstermek (1), yüzüne gülmek (2), zaman bırakmak (2), zaman vermek (1), zilzurna (1)
Atasözleri
ateş düştüğü yeri yakar (1), göz görmeyince gönül katlanır (2)

Tablo 191'e bakıldığında Gökhan Türkmen'in bütün albümlerinde 143 farklı deyim, 2 farklı atasözü kullanıldığı görülmektedir. Bu deyimlerden 57'si, atasözlerinden ise 1'i birden fazla kez kullanılmıştır. Deyim ve atasözlerinin kaç kez kullanıldığına dair bilgiler parantez içinde verilmiştir.

Tablo 192

Gökhan Türkmen'in Farklı Albümlerinde Geçen Aynı Deyim ve Atasözleri

Deyim/Atasözü	Albüm Adı													
	Ara	Biraz Ayrılık	Büyük İnsan	Çatı Katı	En Baştan	İhtimaller Perisi	Lafügüzaf	Sessiz	Synesthesia	Taş (Genco Arı Remixes)	Taş (Remixes)	Vay Halimize	Virgöl	Yılan
aklı kalmak, bir avuç, çocuk olmak, dışarı atmak, göz (gözünün) önüne serilmek/ gözünün önüne gelmek, uzak durmak	+							+						
alev almak, kendini dinlemek, seni gidi seni (seni seni), uzaktan bakmak					+				+					
âşık olmak	+				+			+						
bile bile, elinden tutmak	+	+	+											
canı acımak		+	+											
canını yakmak	+						+						+	
çare bulmak, çare olmak, çekip götürmek, dili varmak, göklere çıkmak, gün geçmek, güneş doğmak, kapıları açık tutmak, kendini bırakmak, söküp atmak, zaman bırakmak	+		+											
dalıp çıkmak								+				+		
eli boş dönmek, hatır sormak, hevesini kırmak, yola çıkmak				+	+									
elde avuçta (ne varsa), (birini veya bir şeyi) gözü görmez olmak, pul pul, sözü geçmek, göz görmeyince gönü katlanır						+							+	
fark etmek, ne kadar*		+			+									
geç kalmak					+			+						
geri dönmek			+				+							
haydi oradan								+						+
içine dokunmak, işi yokuşa sürmek, yoluna taş koymak					+					+	+			
ne olur (olursun, olursunuz)*	+		+	+	+			+						
nefes almak			+		+									
terk etmek		+			+					+	+			
yarım kalmak*		+	+					+						
yeter ki					+								+	
yüreği yanmak	+	+												

* ne kadar deyimi aynı zamanda *En Baştan* albümünde iki farklı şarkıda, ne olur deyimi dört farklı şarkıda; yarım kalmak deyimi aynı zamanda *Biraz Ayrılık* albümünde iki farklı şarkıda kullanılmıştır. Bununla birlikte farklı albümlerde kullanılmadığı için tabloda yer almayan yüzüne gülmek deyimi *Biraz Ayrılık* albümünde, yardım etmek deyimi *En Baştan* albümünde ikişer farklı şarkıda kullanılmıştır.

Araştırma kapsamında incelenen Gökhan Türkmen'in şarkılarında 49 farklı deyimin birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir. Tablo 193'te hangi deyimlerin, hangi albümlerde aynı anda yer aldığı gösterilmektedir. Bu bağlamda *ne olur (olursun, olursunuz)*

deyimi beş farklı albümde; *terk etmek* deyimini 4 farklı albümde; *âşık olmak, bile bile, canını yakmak, elinden tutmak, içine dokunmak, işi yokuşa sürmek, yarım kalmak, yoluna taş koymak*, deyimleri 3 farklı albümde; *aklı kalmak, alev almak, bir avuç, canı acımak, çare bulmak, çare olmak, çekip gitmek, çocuk olmak, dalıp çıkmak, dışarı atmak, dili varmak, elde avuçta (ne varsa), eli boş dönmek, fark etmek, geç kalmak, geri dönmek, göklere çıkmak, göz (gözünün) önüne serilmek/gözünün önüne gelmek, gün geçmek, (birini veya bir şeyi) gözü görmez olmak, güneş doğmak, hatır sormak, haydi oradan, hevesini kırmak, kapıları açık tutmak, kendini bırakmak, kendini dinlemek, ne kadar, nefes almak, pul pul, seni gidi seni (seni seni), söküp atmak, sözü geçmek, uzak durmak, uzaktan bakmak, yeter ki, yola çıkmak, yüreği yanmak, zaman bırakmak* deyimleri 2 farklı albümde de kullanılmıştır.

Levent Yüksel'in albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma durumunun incelenmesi. Bu bölümde 193-207 arasındaki tablolarla Levent Yüksel'in albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma düzeyine yönelik tablolar ve tablolara ait yorumlar yer almaktadır.

Tablo 193

Levent Yüksel Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Albüm Adı	Yılı	Albümdeki Şarkı Sayısı	Değerlendirilen Şarkı Sayısı	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
Med Cezir	1993	10	10	34	-
Levent Yüksel'in 2. CD'si	1995	10	10	33	1
Bi'Daha	1997	6	1	12	-
Adı Menekşe	1998	10	10	38	1
Aşkla	2000	14	11	38	-
Uslanmadım	2004	15	13	36	1
Kadın Şarkıları	2006	12	12	33	-
Aşk Mümkün Müdür Hâlâ	2010	2	2	2	-
Seni Yakacaklar	2011	1	1	3	-
Topyekün	2012	10	10	36	-
Hayatıma Dokunan Şarkılar	2017	10	10	31	-
Toplam				296	3

Tablo 193'te Levent Yüksel tarafından 1993-2017 yılları arasında çıkarılan 11 albüm ve içeriğindeki 90 şarkı incelenmesi sonucunda albümlerde tespit edilen deyim ve atasözü sayıları gösterilmiştir. Sanatçının albümlerinde toplam 296 deyim ve 3 atasözü kullanımı tespit

edilmiştir. Buradaki veriler, aynı şarkı içerisinde geçen aynı deyim ve atasözlerinin elenmesi sonucu elde edilmiştir. Bir başka ifadeyle, aynı şarkıda geçen deyim ve atasözü tekrarlarına tablolarda yer verilmemiştir. Bununla birlikte albüm içinde yer alan bir şarkının aynı albüm içerisinde remix, versiyon, akustik adı altında tekrar yer verilmiş olması hâlinde farklı versiyonları değerlendirme dışı tutulmuştur. Daha sonra albümler kendi içerisinde tek tek incelenmiş, elde edilen veriler tablolara işlenerek yorumlanmıştır.

Tablo 194

Med Cezir (1993) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Beni Bırakın</i>	kim bilir, perde inmek	2	-
<i>Bu Gece Son</i>	düşman olmak, elini tutmak, gözü arkada kalmak, içini parçalamak (parça parça etmek), kim bilir, mutlu olmak, ne olur (olursun, olursunuz)	7	-
<i>Dedikodu</i>	anam babam, bir kalemde, kafa (kafayı) çekmek	3	-
<i>İstanbul</i>	-	-	-
<i>Kadınım</i>	içi sızlamak, inkâr etmek, mutlu olmak	3	-
<i>Med Cezir</i>	başı dönmek, kanı ısınmak	2	-
<i>Tuana</i>	akıp gitmek, ayaz vurmak, devam etmek, peşini bırakmamak, yüreği kan ağlamak	5	-
<i>Uçurtma Bayramları</i>	bir avuç, düşe kalka, ne olur (olursun, olursunuz), yol almak, yol vermek	5	-
<i>Yeniden Başla</i>	dargın durmak, güneş doğmak, şans tanımak, yol vermek, zamanla karışmak	5	-
<i>Yeter Ki Onursuz Olmasın Aşk</i>	boyun eğmek, çöle dönmek	2	-
Toplam		34	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,4	0,0

Kaynak: Yüksel, L. (1993). Med cezir. [CD]. İstanbul: Tempa & Foneks.

Tablo 194’te görüldüğü üzere sanatçının 1993 yılında çıkardığı ilk albüm “Med Cezir”de 10 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda 34 deyim kullanımı tespit edilmiş, atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 7 farklı deyim ile *Bu Gece Son* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise ikişer deyim ile *Beni Bırakın*, *Med Cezir* ve *Yeter Ki Onursuz Olmasın Aşk* şarkılarında görülmüştür. *İstanbul* adlı şarkıda ise herhangi bir deyim ve atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,4 olarak belirlenmiştir.

Tablo 195

Levent Yüksel'in 2. CD'si (1995) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Abanozdaki Emine</i>	eline düşmek, eriyip gitmek	2	-
<i>Ben Senin Bildiğin Erkeklerden Değilim</i>	önüne katmak	1	-
<i>Çekirdek Hatun</i>	dayalı döşeli, nasip etmek, yorgun argın	3	-
<i>Hayat Zaten Zor</i>	çocuk kalmak, gözünden sakınmak, hayra yormak, ne olur (olursun, olursunuz), (bir işin veya bir şeyin) ucundan tutmak, yol vermek	6	-
<i>Haydar</i>	-	-	-
<i>Karaağaç</i>	-	-	-
<i>Şingirdak Yârim</i>	bismillah demek, dize getirmek, (bir şey) elden gitmek, göze gelmek, (birini, bir şeyi) iki paralık etmek, sözünden dönmek, yoldan çıkmak	7	-
<i>Tuzum Kuru</i>	aç biilaç, adam olmak, çile çekmek, tuzu kuru, (bir şeye, kimseye) yazık etmek	5	-
<i>Yas</i>	dağ (dağlar) gibi (kadar), gece gündüz, nöbet beklemek (tutmak), terk etmek, yarıda kalmak, ateş düştüğü yeri yakar	5	1
<i>Zalim</i>	gözü yüksekte (yükseklerde) olmak, saçına kar yağmak, yanına almak, yola vurmak	4	-
Toplam		33	1
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,3	0,1

Kaynak: Yüksel, L. (1995). Levent Yüksel'in 2. CD'si. [CD]. İstanbul: Karma Müzik.

Tablo 195'te sanatçının 1995 yılında çıkarmış olduğu "Levent Yüksel'in 2. CD'si" adlı albüme ait bilgiler verilmiştir. 10 farklı şarkının yer aldığı albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda 33 deyim kullanımı tespit edilirken *Yas* adlı şarkıda 1 atasözü kullanımına da rastlanmıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 7 farklı deyim ile *Şingirdak Yârim* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise 1 deyim ile *Ben Senin Bildiğin Erkeklerden Değilim* adlı şarkıda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,3 olarak belirlenmiştir.

Tablo 196

Bi'Daha (1997) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Bi Daha Remix 1</i>	(bir şey birinin) aklını başından almak, ders almak, elini ayağını öpeyim, kapıyı açmak, kurda kuşa yem olmak, ne olur (olursun, olursunuz), oh demek, (birinin) tırnağı olamamak, ver elini	9	-
<i>Bi Daha Remix 2*</i>		-	-
<i>Bi Daha Remix 3*</i>		-	-
<i>Bi Daha Remix 4*</i>		-	-
<i>Bi Daha Remix 5*</i>		-	-
<i>İmkânsız Aşk Remix</i>	ele avuca sığmamak, ısrar etmek, söz vermek	3	-
	Toplam	12	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	6,0	0,0

Kaynak: Yüksel, L. (1997). Bi'daha. [CD]. İstanbul: Karma Müzik.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 196'da görüldüğü üzere sanatçının 1997 yılında çıkarmış olduğu "Bi Daha" adlı single albümünde 1 adet şarkı ve *Bi Daha* adlı şarkının 5 farklı Remix versiyonu yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda 12 deyim kullanımı tespit edilirken herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 6'dır.

Tablo 197

Adı Menekşe (1998) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Adı Menekşe</i>	emanet bırakmak (etmek, vermek), izi silinmek, sokakta kalmak, (birinin) yakasını bırakmamak, yerden yere vurmak, yok etmek, yok saymak	7	-
<i>Aşk Bireysel Bir Yolculuktur</i>	soru sormak	1	-
<i>Bi Daha</i>	(bir şey birinin) aklını başından almak, ders almak, elini ayağını öpeyim, kapıyı açmak, kurda kuşa yem olmak, ne olur (olursun, olursunuz), oh demek, (birinin) tırnağı olamamak, ver elini	9	-
<i>Deryalar</i>	-	-	-
<i>Elimiz Mahkûm</i>	canı istemek, canı yanmak, çekip gitmek, eli mahkûm olmak, gözü kara çıkmak, kırıp dökmek	6	-
<i>Hâkim Bey</i>	yerle yeksan olmak, söz uçar yazı kalır	1	1
<i>Hayrûnnisa</i>	Allah'ın emri, canına yetmek, daldan dala, mürüvvetini görmek, şakakları ağarmak (beyazlanmak), üzümün çöpü armudun sapı var demek	6	-
<i>İmkânsız Aşk</i>	ele avuca sığmamak, ısrar etmek, söz vermek	3	-
<i>Son İstanbul'da</i>	geçip gitmek, güneş batmak, terk etmek	3	-
<i>Şüph</i>	elde avuçta (ne varsa), içini yakmak	2	-
	Toplam	38	1
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	3,8	0,1

Kaynak: Yüksel, L. (1998). Adı Menekşe. [CD]. İstanbul: Karma Müzik.

Tablo 197’de görüldüğü üzere sanatçının 1998 yılında çıkarmış olduğu “Adı Menekşe” albümünde 10 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda 38 deyim kullanımı tespit edilmiştir. *Hâkim Bey* adlı şarkıda 1 atasözü kullanımına rastlanırken en fazla deyim kullanımı 9 farklı deyim ile *Bi Daha* şarkısında, en az deyim kullanımı ise birer deyim ile *Aşk Bireysel Bir Yolculuktur ve Hâkim Bey* adlı şarkılarda görülmüştür. Bununla birlikte albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,8’dir.

Tablo 198

Aşkla (2000) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Bir Sel Gibi</i>	elinde kalmak, içini yakmak, ne yazık ki, sel gibi akmak	4	-
<i>Daima</i>	Allah aşkına	1	-
<i>Gül Kurusu</i>	-	-	-
<i>Güllü Yar</i>	dize gelmek, gam yememek, sonu gelmek, yüzü gülmek	4	-
<i>Hayat Dediğin</i>	geçip gitmek, hâli harap olmak, iki gözüm, ne kadar, uçup gitmek	5	-
<i>Hep Seveceğim</i>	affa uğramak, omuz omuza	2	-
<i>Mutsuzsun</i>	dahası var, içi acımak, perdelerini açmak	3	-
<i>Mutsuzsun Remix*</i>		-	-
<i>Sonbahar</i>	birlik olmak, dans etmek	2	-
<i>Sonbahar Remix*</i>		-	-
<i>Son Kadınım</i>	ara sıra	1	-
<i>Sultanım</i>	ah etmek, bahtiyar olmak, fark etmek, feryat etmek, güneş görmek, hazır olda durmak, hüküm sürmek, (birine) kul köle olmak, terk etmek, un ufak olmak	10	-
<i>Sultanım Remix*</i>		-	-
<i>Şaka Yaptım</i>	aklımı başından almak, eli kulağında, iyi kötü, şaka yaptım, (birinin) üstüne gül koklamamak, yalan dolan	6	-
	Toplam	38	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	3,45	0,0

Kaynak: Yüksel, L. (2000). *Aşkla*. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 198’de sanatçının 2000 yılında çıkardığı “Aşkla” adlı albümüne ait bilgiler verilmiştir. Albümde 11 farklı şarkıyla birlikte *Mutsuzsun*, *Sultanım*, *Sonbahar* adlı şarkıların Remix versiyonları da yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda 38 deyim tespit edilirken atasözü kullanımına rastlanmamıştır. En fazla deyim kullanımı 10 farklı deyim ile *Sultanım* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise birer deyim ile *Daima* ve *Son Kadınım* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,45 olarak belirlenmiştir.

Tablo 199

Uslanmadım (2004) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Bu Aşkın Katili Sensin</i>	teslim olmak	1	-
<i>Bu Aşkın Katili Sensin Remix*</i>		-	-
<i>Fasl-ı Muhabbet</i>	can olmak, felekten bir gün (gece) çalmak, yâd etmek, yaradana kurban olayım, <i>iki gönül bir olunca samanlık seyran olur</i>	4	1
<i>Kara Güneş</i>	âşık olmak, canını vermek, kabına sığmamak	3	-
<i>Kaybedenler</i>	el yordamıyla, haber almak, itiraf etmek, itiraz etmek, iyi kötü, (kolu) kanadı kırılmak, mutlu olmak, soru sormak, yol bulmak	9	-
<i>Kırık Telli</i>	-	-	-
<i>Sadakatsiz Aşk Olmaz</i>	ah etmek, boş yere, çigeri yanmak, günaha girmek, içi sızlamak, müptelası olmak, ne kadar, yüzü kızarmak	8	-
<i>Sana Bir Kalp Bıraktım</i>	bir hâl almak (hâle girmek), eser kalmamak, yoluna çıkmak	3	-
<i>Selamsız</i>	uykuya yatmak	1	-
<i>Sen Anla</i>	sözünü tutmak, yalnız kalmak	2	-
<i>Uslanmadım</i>	gününü (günlerini) saymak (beklemek), (birine, bir şeye) kendini adamak	2	-
<i>Yarabbim</i>	-	-	-
<i>Yarabbim Remix</i>	-	-	-
<i>Zor Geliyor</i>	hesap sormak, sitem etmek, zor gelmek	3	-
<i>Zor Geliyor Remix*</i>		-	-
	Toplam	36	1
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	2,76	0,1

Kaynak: Yüksel, L. (2004). Uslanmadım. [CD]. İstanbul: İd İletişim.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 199’da görüldüğü üzere sanatçının 2004 yılında çıkarmış olduğu “Uslanmadım” adlı albümünde 12 farklı şarkı ile *Bu Aşkın Katili Sensin*, *Yarabbim* ve *Zor Geliyor* adlı şarkıların Remix versiyonları yer almaktadır. Şarkıların incelenmesi sonucunda 36 deyim ve 1 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 9 farklı deyim ile *Kaybedenler* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise birer deyim ile *Bu Aşkın Katili Sensin* ve *Selamsız* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3’tür.

Tablo 200

Kadın Şarkıları (2006) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Aşk Defteri</i>	defter açmak	1	-
<i>Ayrılamam</i>	(birinin) peşinde dolaşmak (gezmek), sona ermek	2	-
<i>Beni Benimle Bırak</i>	-	-	-
<i>Beni Unutma</i>	ne olur (olursun, olursunuz), payına düşmek	2	-
<i>Dargın Değilim</i>	adı anılmak, cezasını çekmek, kanayan yara olmak, (birinin) kapısını çalmak, ne olur (olursun, olursunuz)	5	-
<i>Deli Kızım Uyan</i>	bulut olmak	1	-
<i>Haram Geceler</i>	adı gibi bilmek, aklı başında olmamak, başı belada olmak, dalıp gitmek, nazar değmek	5	-
<i>Unutama Beni</i>	adım adım, boğazında düğümlenmek, gölge gibi, nasıl ki	4	-
<i>Ya Sonra</i>	acısını çekmek, bir ... bir (bir de), hoşça kal (kalın), iş işten geçmek, yola çıkmak	5	-
<i>Yalnızlığım</i>	kim bilir, lime lime, zorunda kalmak (olmak)	3	-
<i>Yazmamışlar</i>	(bir şey) az gelmek, dar gelmek, geri dönmek, sır vermek (sızdırmak)	4	-
<i>Yoksun Sen</i>	(bir şeyin) zamanı geçmek	1	-
Toplam		33	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,75	0,0

Kaynak: Yüksel, L. (2006). Kadın şarkıları. [CD]. İstanbul: İd İletişim.

Tablo 200’de sanatçının 2006 yılında çıkarmış olduğu “Kadın Şarkıları” adlı albümde 12 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda 33 deyim kullanımı tespit edilirken atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Albümde en fazla deyim kullanımı beşer deyim ile *Dargın Değilim*, *Haram Geceler* ve *Ya Sonra* adlı şarkılarda, en az deyim kullanımı ise birer deyim ile *Aşk Defteri*, *Deli Kızım Uyan* ve *Yoksun Sen* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2,75 olarak belirlenmiştir.

Tablo 201

Aşk Mümkün Müdür Hâlâ (2010) Adlı Sinle’da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Aşk Mümkün Müdür Halâ</i>	kim bilir	1	-
<i>Hangimiz</i>	(birinin) canını acıtmak	1	-
Toplam		2	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		1,0	0,0

Kaynak: Yüksel, L. (2010). Aşk mümkün müdür hâlâ. [CD]. İstanbul: Esen Müzik.

Tablo 201’de sanatçının 2010 yılında çıkardığı “Aşk Mümkün Müdür Hâlâ” adlı single albümüne ait bilgiler yer almaktadır. Albümde yer alan 2 şarkının incelenmesi sonucunda 2

deyim tespit edilirken herhangi bir atasözü tespit edilememiştir. Bununla birlikte albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 1 olarak belirlenmiştir.

Tablo 202

Seni Yakacaklar (2011) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Seni Yakacaklar</i>	ah etmek, hayal kurmak, zararı yok	3	-
Toplam		3	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,0	0,0

Kaynak: Yüksel, L. (2011). *Seni yakacaklar*. [CD]. İstanbul: İd İletişim.

Tablo 202’de görüldüğü üzere sanatçının 2011 yılında çıkarmış olduğu “Seni Yakacaklar” adlı single albümünde 1 adet şarkı yer almaktadır. İlgili şarkının incelenmesi sonucunda 3 farklı deyime rastlanmış, herhangi bir atasözü tespit edilmemiştir. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3’tür.

Tablo 203

Topyekûn (2012) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Beddua</i>	aklına gelmek, beddua etmek, fayda etmemek, fersah fersah, gün yüzü görmemek, içi kararmak, kendini toplamak, mutlu mesut, yanına kâr kalmak	9	-
<i>Beş Duyu</i>	elini tutmak, hâli kalmamak	2	-
<i>Gidiyorum</i>	-	-	-
<i>İtirafçı Olma</i>	kime ne	1	-
<i>Olamadım</i>	-	-	-
<i>Olsun</i>	yıldız akmak (kaymak, uçmak)	1	-
<i>Razıysan</i>	boğazında düğümlenmek, boyun eğmek, gün ağarmak, kabuk bağlamak (tutmak), of çekmek, razı olmak(gelmek), soru sormak	7	-
<i>Sardunya</i>	kim bilir, sır vermek (sızdırmak)	2	-
<i>Tehdit</i>	ısrar etmek, kan dökmek, karaya vurmak, kendini tutmak, ne var ne yok	5	-
<i>Topyekûn</i>	bir kalemde, fark etmek, havale etmek, illallah demek (etmek), (bir şeye) kul olmak, olur olmaz, tıpış tıpış yürümek, tövbesini bozmak, uzak durmak	9	-
Toplam		36	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,6	0,0

Kaynak: Yüksel, L. (2012). *Topyekûn*. [CD]. İstanbul: Esen Müzik.

Tablo 203’te sanatçının 2012 yılında çıkarmış olduğu “Topyekûn” adlı albümüne yönelik bilgiler yer almaktadır. 10 şarkıdan oluşan albümün incelenmesi sonucunda 36 deyim tespit edilmiştir. En fazla deyim kullanımı dokuzar farklı deyim ile *Beddua* ve *Topyekûn* adlı

şarkılarda, en az deyim kullanımı ise birer deyim ile *İtirafçı Olma* ve *Olsun* adlı şarkılarda görülmüştür. Herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmayan albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,6'dır.

Tablo 204

Hayatıma Dokunan Şarkılar (2017) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Beni Böyle Sev</i>	gönlüne girmek	1	-
<i>Bir Kulunu Çok Sevdim</i>	acısını çekmek, el açmak, eli kolu (eli ayağı) bağlı kalmak (durmak veya olmak), (bir şeyi) geri vermek, (birini, bir şeyi) hor görmek	5	-
<i>Hor Görme</i>	boynu bükük, deli gibi, (birini, bir şeyi) hor görmek, kim bilir, yolunu kaybetmek	5	-
<i>İtirazım Var</i>	yalan dolan, yarım kalmak	2	-
<i>Kaderimin Oyunu</i>	geçip gitmek, geri dönmek	2	-
<i>Mutlu Ol Yeter</i>	dilinden düşürmemek, fark etmek, mutlu olmak, yerini doldurmak	4	-
<i>Sus</i>	ne olur (olursun, olursunuz), (bir şeye, bir kimseye) yazık olmak	2	-
<i>Yalan</i>	geç kalmak, geri dönmek, sitemde bulunmak (sitem etmek), sözü geçmek	4	-
<i>Yalnızım Dostlarım</i>	Allah aşkına, başına bir hâl gelmek, çile çekmek, derdini çekmek, düşe kalka	5	-
<i>Yorgun Gözler</i>	gözleri kapanmak	1	-
Toplam		31	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,1	0,0

Kaynak: Yüksel, L. (2017). Hayatıma dokunan şarkılar. [CD]. İstanbul: Poll Production.

Tablo 204'te görüldüğü üzere sanatçının 2017 yılında çıkardığı "Hayatıma Dokunan Şarkılar" albümünde 10 şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda 31 deyim kullanımı tespit edilirken atasözü kullanımına rastlanmamıştır. En fazla deyim kullanımı beşer deyim ile *Bir Kulunu Çok Sevdim*, *Hor Görme* ve *Yalnızım Dostlarım* adlı şarkılarda, en az deyim kullanımı ise birer deyim ile *Beni Böyle Sev* ve *Yorgun Gözler* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,1 olarak belirlenmiştir.

Tablo 205

Levent Yüksel'in Tüm Albümlerinde Şarkı Başına Düşen Deyim ve Atasözü Sayıları

Albüm Adı	Değerlendirilen Şarkı Sayısı	Albümdeki Deyim Sayısı	Şarkı Başına Düşen Deyim Sayısı	Albümdeki Atasözü Sayısı	Şarkı Başına Düşen Atasözü Sayısı
Med Cezir	10	34	3,4	-	0,0
Levent Yüksel'in 2. CD'si	10	33	3,3	1	0,1
Bi'Daha	1	12	6,0	-	0,0
Adı Menekşe	10	38	3,8	1	0,1
Aşkla	11	38	3,45	-	0,0
Uslanmadım	13	36	2,76	1	0,1
Kadın Şarkıları	12	33	2,75	-	0,0
Aşk Mümkün Müdür Hâlâ	2	2	1,0	-	0,0
Seni Yakacaklar	1	3	3,0	-	0,0
Topyekûn	10	36	3,6	-	0,0
Hayatıma Dokunan Şarkılar	10	31	3,1	-	0,0
Toplam	90	296		3	
<i>Sanatçının Tüm Albümleri Dikkate Alındığında Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı</i>			3,288		0,033

Tablo 205'e bakıldığında Levent Yüksel'in albümlerinde şarkı başına düşen deyim ve atasözü sayılarına ilişkin veriler görülmektedir. Bu bağlamda sanatçının deyim oranının en yüksek olduğu albümü 6,0 ile *Bi'Daha* albümüdür. Şarkı başına düşen deyim oranının en düşük olduğu albümü ise 1,0 oranla *Aşk Mümkün Müdür Hâlâ* adlı albümdür.

Atasözü kullanımına bakıldığında ise atasözlerinin 0,1 oranla *Levent Yüksel'in 2. CD'si*, *Adı Menekşe* ve *Uslanmadım* albümlerinde kullanıldığı görülmektedir.

İncelenen bütün şarkılar dikkate alındığında Levent Yüksel'in şarkılarında ortalama olarak şarkı başına 3,288 deyim ve 0,033 atasözü düştüğü görülmektedir.

Tablo 206

Levent Yüksel Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımına Genel Bakış

Deyimler
acısını çekmek (2), aç biilaç (1), adam olmak (1), adı anılmak (1), adı gibi bilmek (1), adım adım (1), affa uğramak (1), ah etmek (3), akıp gitmek (1), akli başında olmamak (1), aklına gelmek (1), aklını başından almak (3), Allah aşkına (2), Allah'ın emri (1), anam babam (1), ara sıra (1), âşık olmak (1), ayaz vurmak (1), (bir şey) az gelmek (1), bahtiyar olmak (1), başı belada olmak (1), başı dönmek (1), başına bir hâl gelmek (1), beddua etmek (1), bir ... bir (bir de) (1), bir avuç (1), bir hâl almak (hâl girmek) (1), bir kalemde (2), birlik olmak (1), bismillah demek (1), boğazında düğümlemek (2), boş yere (1), boynu bükük (1), boyun eğmek (2), bulut olmak (1), can olmak (1), canı istemek (1), canı yanmak (1), canına yetmek (1), (birinin) canını acıtmak (1), canını vermek (1), cezasını çekmek (1), ciğeri yanmak (1), çekip gitmek (1), çile çekmek (2), çocuk kalmak (1), çöle dönmek (1), dağ (dağlar) gibi (kadar) (1), dahası var (1), daldan dala (1), dalıp gitmek (1), dans etmek (1), dar gelmek (1), dargın durmak (1), dayalı döşeli (1), defter açmak (1), deli gibi (1), derdini çekmek (1), ders almak (2), devam etmek (1), dilinden düşürmemek (1), dize gelmek (1), dize getirmek (1), düşe kalka (2), düşman olmak (1), el açmak (1), el yordamıyla (1), elde avuçta (ne varsa) (1), (bir şey) elden gitmek (1), ele avuca sığmamak (2), eli kolu (eli ayağı) bağlı kalmak (durmak veya olmak) (1), eli kulağında (1), eli mahkûm olmak (1), elinde kalmak (1), eline düşmek (1), elini ayağını öpeyim (2), elini tutmak (2), emanet bırakmak (etmek, vermek) (1), eriyip gitmek (1), eser kalmamak (1), fark etmek (3), fayda etmemek (1), felekten bir gün (gece) çalmak (1), fersah fersah (1), feryat etmek (1), gam yememek (1), gece gündüz (1), geç kalmak (1), geçip gitmek (3), geri dönmek (3), (bir şeyi) geri vermek (1), gölge gibi (1), gönlüne girmek (1), göze gelmek (1), gözleri kapanmak (1), gözü arkada kalmak (1), gözü kara çıkmak (1), gözü yüksekte (yükseklerde) olmak (1), gözünden sakınmak (1), gün ağarmak (1), gün yüzü görmemek (1), günaha girmek (1), güneş batmak (1), güneş doğmak (1), güneş görmek (1), gününü (günlerini) saymak (beklemek) (1), haber almak (1), hâli harap olmak (1), hâli kalmamak (1), havale etmek (1), hayal kurmak (1), hayra yormak (1), hazır olda durmak (1), hesap sormak (1), (birini, bir şeyi) hor görmek (2), hoşça kal (kalın) (1), hüküm sürmek (1), ısrar etmek (3), içi acımak (1), içi kararmak (1), içi sızlamak (2), içini parçalamak (parça parça etmek) (1), içini yakmak (2), iki gözüm (1), (birini, bir şeyi) iki paralık etmek (1), illallah demek (etmek) (1), inkâr etmek (1), iş isten geçmek (1), itiraf etmek (1), itiraz etmek (1), iyi kötü (2), izi silinmek (1), kabına sığmamak (1), kabuk bağlamak (tutmak) (1), kafa (kafayı) çekmek (1), kan dökmek (1), kanayan yara olmak (1), kanı ısınmak (1), kapıyı açmak (2), (birinin) kapısını çalmak (1), karaya vurmak (1), (birine, bir şeye) kendini adamak (1), kendini toplamak (1), kendini tutmak (1), kırıp dökmek (1), kim bilir (6), kime ne (1), (kolu) kanadı kırılmak (1), (birine) kul köle olmak (1), (bir şeye) kul olmak (1), kurda kuşa yem olmak (2), lime lime (1), mutlu mesut (1), mutlu olmak (4), müptelası olmak (1), mürüvvetini görmek (1), nasıl ki (1), nasip etmek (1), nazar değmek (1), ne kadar (2), ne olur (olursun, olursunuz) (8), ne var ne yok (1), ne yazık ki (1), nöbet beklemek (tutmak) (1), of çekmek (1), oh demek (2), olur olmaz (1), omuz omuza (1), önüne katmak (1), payına düşmek (1), perde inmek (1), perdelerini açmak (1), (birinin) peşinde dolaşmak (gezmek) (1), peşini bırakmamak (1), razı olmak (gelmek) (1), saçına kar yağmak (1), sel gibi akmak (1), sır vermek (sızdırmak) (2), sitem etmek (1), sitemde bulunmak (sitem etmek) (1), sokakta kalmak (1), sona ermek (1), sonu gelmek (1), soru sormak (3), söz vermek (2), sözü geçmek (1), sözünden dönmek (1), sözünü tutmak (1), şaka yaptım (1), şakakları ağarmak (beyazlanmak) (1), şans tanımak (1), terk etmek (3), teslim olmak (1), tıpış tıpış yürümek (1), (birinin) tırnağı olamamak (2), tövbesini bozmak (1), tuzu kuru (1), (bir işin veya bir şeyin) ucundan tutmak (1), uçup gitmek (1), un ufak olmak (1), uykuya yatmak (1), uzak durmak (1), (birinin) üstüne gül koklamamak (1), üzümün çöpü armudun sapı var demek (1), ver elini (2), yâd etmek (1), (birinin) yakasını bırakmamak (1), yalan dolan (2), yalnız kalmak (1), yanına almak (1), yanına kâr kalmak (1), yaradana kurban olayım (1), yarıda kalmak (1), yarım kalmak (1), (bir şeye, kimseye) yazık etmek (1), (bir şeye, bir kimseye) yazık olmak (1), yerden yere vurmak (1), yerini doldurmak (1), yerle yeksan olmak (1), yıldız akmak (kaymak, uçmak) (1), yok etmek (1), yok saymak (1), yol almak (1), yol bulmak (1), yol vermek (3), yola çıkmak (2), yoldan çıkmak (1), yoluna çıkmak (1), yolunu kaybetmek (1), yorgun argın (1), yüreği kan ağlamak (1), yüzü gülmek (1), yüzü kızarmak (1), (bir şeyin) zamanı geçmek (1), zamanla karışmak (1), zararı yok (1), zor gelmek (1), zorunda kalmak (olmak) (1)
Atasözleri
ateş düştüğü yeri yakar (1), iki gönül bir olunca samanlık seyran olur (1), söz uçar yazı kalır (1)

Tablo 206'ya bakıldığında Levent Yüksel'in bütün albümlerinde 240 farklı deyim ve 3 farklı atasözü kullanıldığı görülmektedir. Deyim ve atasözlerinin kaç kez kullanıldığına dair bilgiler parantez içinde verilmiştir.

Tablo 207

Levent Yüksel'in Farklı Albümlerinde Geçen Aynı Deyim ve Atasözleri

Deyim/Atasözü	Albüm Adı										
	Adı Menekşe	Aşk Mümkün Müdür Hâla	Aşkla	Bi' Daha	Hayatıma Dokunan Şarkılar	Kadın Şarkıları	Levent Yüksel' in 2. CD' si	Med Cezir	Semi Yakacaklar	Topyekûn	Uslanmadım
acıasını çekmek, geri dönmek*					+	+					
ah etmek			+						+		+
(bir şey birinin) aklını başından almak, ders almak, ele avuca sığmamak, elini ayağını öpeyim, kapıyı açmak, kurda kuşa yem olmak, oh demek, söz vermek, (birinin) tırnağı olamamak, ver elini	+			+							
Allah aşkına, yalan dolan			+		+						
bir kalemde, boyun eğmek, elini tutmak							+		+		
boğazında düğümlemek, sır vermek							+			+	
(sızdırmak)											
çile çekmek					+		+				
düşse kalka					+		+				
fark etmek			+		+					+	
geçip gitmek	+		+		+						
ısrar etmek	+			+						+	
içi sızlamak							+				+
içini yakmak	+		+								
iyi kötü, ne kadar			+								+
kim bilir*		+			+	+		+		+	
mutlu olmak*					+	+		+			+
ne olur (olursun, olursunuz)*	+			+	+	+	+	+			
soru sormak	+									+	+
terk etmek	+		+								
yol vermek*							+	+			

* geri dönmek deyimini aynı zamanda *Hayatıma Dokunan Şarkılar* albümünde iki farklı şarkıda; kim bilir, mutlu olmak ve yol vermek deyimleri *Med Cezir* albümünde ikişer farklı şarkıda; ne olur (olursun, olursunuz) deyimini *Kadın Şarkıları* ve *Med Cezir* albümlerinde ikişer farklı şarkıda kullanılmıştır. Bununla birlikte farklı albümlerde kullanılmadığı için tabloda yer almayan (birini, bir şeyi) hor görmek deyimini *Hayatıma Dokunan Şarkılar* albümünde, iki farklı şarkıda kullanılmıştır.

Araştırma kapsamında incelenen Levent Yüksel'in şarkılarında 35 farklı deyimden birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir. Tablo 207'de hangi deyimlerin, hangi albümlerde aynı anda yer aldığı gösterilmektedir. Bu bağlamda *ne olur (olursun, olursunuz)* deyimini 6 farklı albümde; *kim bilir* deyimini 5 farklı albümde; *ah etmek*, *fark etmek*, *geçip gitmek*, *ısrar etmek*, *mutlu olmak*, *soru sormak*, *terk etmek* deyimleri 3 farklı albümde; *acıasını çekmek*, *(bir şey birinin) aklını başından almak*, *Allah aşkına*, *bir kalemde*, *boğazında düğümlemek*, *boyun eğmek*, *çile çekmek*, *ders almak*, *düşse kalka*, *ele avuca sığmamak*, *elini ayağını öpeyim*, *elini*

tutmak, geri dönmek, içi sızlamak, içini yakmak, iyi kötü, kapıyı açmak, kurda kuşa yem olmak, ne kadar, oh demek, sır vermek (sızdırmak), söz vermek, (birinin) turnağı olamamak, ver elini, yalan dolan, yol vermek deyimleri 2 farklı albümde de kullanılmıştır.

MFÖ'nün albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma durumunun incelenmesi.

Bu bölümde 208-225 arasındaki tablolarda MFÖ'nün albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma düzeyine yönelik tablolar ve tablolara ait yorumlar yer almaktadır.

Tablo 208

MFÖ Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Albüm Adı	Yılı	Albümdeki Şarkı Sayısı	Değerlendirilen Şarkı Sayısı	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
Ele Güne Karşı	1984	11	11	24	-
Peki Peki Anladık	1985	9	5	15	-
Vak The Rock	1986	10	10	19	1
No Problem	1987	11	11	22	2
Sufi	1988	1	1	3	-
Best Of MFÖ	1989	18	18	45	-
Geldiler	1990	10	10	83	2
Agannaga Rüşvet	1992	11	11	51	1
Dönmem Yolumdan	1992	11	9	35	1
M.V.A.B.	1995	11	11	34	-
MFÖ Collection	2003	13	13	26	-
Agu	2006	11	11	26	-
Ve MFÖ	2011	11	11	39	-
Kendi Kendine	2017	12	12	48	-
			Toplam	470	7

Tablo 208'de MFÖ tarafından 1984-2017 yılları arasında çıkarılan 14 albüm ve içeriğindeki 144 şarkı incelenmesi sonucunda albümlerde tespit edilen deyim ve atasözü sayıları gösterilmiştir. Sanatçının albümlerinde toplam 470 deyim ve 7 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Buradaki veriler, aynı şarkı içerisinde geçen aynı deyim ve atasözlerinin elenmesi sonucu elde edilmiştir. Bir başka ifadeyle, aynı şarkıda geçen deyim ve atasözü tekrarlarına tablolarda yer verilmemiştir. Bununla birlikte albüm içinde yer alan bir şarkının aynı albüm içerisinde remix, versiyon, akustik adı altında tekrar yer verilmiş olması hâlinde farklı versiyonları değerlendirme dışı tutulmuştur. Daha sonra albümler kendi içerisinde tek tek incelenmiş, elde edilen veriler tablolara işlenerek yorumlanmıştır.

Tablo 209

Ele Güne Karşı Yapayalnız (1984) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Bodrum</i>	âşık olmak	1	-
<i>Bu Sabah Yağmur Var İstanbul'da</i>	gözleri dolmak (dolu dolu olmak)	1	-
<i>Deli Deli</i>	aklı fikri bir şeyde olmak, yolunu bulmak	2	-
<i>Ele Güne Karşı</i>	aklı fikri bir şeyde olmak, (birini) arayıp sormak, âşık etmek, bile bile, (biri, bir şey) bir yana dünya bir yana, ele güne karşı, gözü yolda (yollarda) kalmak (olmak), nasıl olsa, terk etmek	9	-
<i>Güllerin İçinden</i>	-	-	-
<i>Neye Niyet Neye Kısmet</i>	dikkat etmek, emek vermek, gün geçmek, kime niyet kime kısmet, uçup gitmek, yalnız kalmak	6	-
<i>Olmuyor Olamıyor</i>	el atmak	1	-
<i>Ondan Şikâyet Bundan Şikâyet</i>	ne istediğini bilmek	1	-
<i>Sen ve Ben</i>	-	-	-
<i>Sevdim Bir Kere</i>	kim bilir, ne denir (dersin)	2	-
<i>Yalnızlık Ömür Boyu</i>	aklına gelmek	1	-
Toplam		24	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,18	0,0

Kaynak: MFÖ (1984). Ele güne karşı. [LP]. İstanbul: Balet Plak.

Tablo 209'da grubun 1984 yılında çıkarmış olduğu ilk albüm olan "Ele Güne Karşı Yapayalnız" albümünde 11 adet şarkının yer aldığı görülmektedir. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda 24 deyim kullanımı tespit edilirken atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Albümde en fazla deyim kullanımı 9 deyim ile albümle aynı adı taşıyan *Ele Güne Karşı* şarkısında, en az deyim kullanımı ise birer deyim ile *Bodrum*, *Bu Sabah Yağmur Var İstanbul'da*, *Olmuyor Olamıyor*, *Ondan Şikâyet Bundan Şikâyet* ve *Yalnızlık Ömür Boyu* şarkılarında görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2,18 olarak belirlenmiştir.

Tablo 210

Peki Peki Anladık (1985) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Barcelona*</i>		-	-
<i>Buselik Makamına</i>	mevlasını bulmak	1	-
<i>Diday Diday Day</i>	âşık olmak, eş dost, film çekmek, sen bilirsin, yanında olmak	5	-
<i>Her Şeyden Vazgeçtim</i>	çaresiz kalmak, güneş batmak, güneş doğmak, yalnız kalmak	4	-
<i>New York Sokaklarında</i>	avuç avuç, ayırt etmek, gönül vermek	3	-
<i>Peki Peki Anladık</i>	film çekmek, sen bilirsin	2	-
<i>Race*</i>		-	-
<i>Vamos*</i>		-	-
<i>Why Don't You Call Me</i>		-	-
<i>Anymore*</i>		-	-
Toplam		15	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,0	0,0

Kaynak: MFÖ (1985). Peki peki anladık. [LP]. İstanbul: Balet Plak.

* Şarkı sözleri yabancı olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 210'da görüldüğü üzere grubun 1985 yılında çıkarmış olduğu ikinci albüm olan “Peki Peki Anladık” albümündeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 15 deyim tespit edilirken herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmamıştır. En fazla deyim kullanımı 5 farklı deyim ile *Diday Diday Day* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise 1 deyim ile *Buselik Makamına* adlı şarkıda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3'tür.

Tablo 211

Vak The Rock (1986) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Adımız Miskindir Bizim</i>	kin beslemek (tutmak), selam olsun	2	-
<i>Bazen</i>	güneş batmak, güneş doğmak	2	-
<i>Bir Ordayım Bir Burda</i>	canı çekmek	1	-
<i>Gözyaşlarımızı Bitti mi Sandın</i>	moral vermek	1	-
<i>Hep Aynı</i>	ayrısı gayrısı olmamak, yazıp çizmek	2	-
<i>Kelimeler Kâfi</i>	ne denir (dersin)	1	-
<i>Lay Lili Lili Lay</i>	-	-	-
<i>Sanatçının Öyküsü</i>	hüzün çökmek, sabaha kadar	2	-
<i>Sonunda</i>	geçip gitmek, bir varmış bir yokmuş	1	1
<i>Vak the Rock</i>	avaz avaz bağırarak, devam etmek, günlerden bir gün, içeri girmek, karın doyurmak, ortalık karışmak, şikâyet etmek	7	-
Toplam		19	1
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		1,9	0,1

Kaynak: MFÖ (1986). Vak the rock. [LP]. İstanbul: Balet Plak.

Tablo 211’de grubun 1986 yılında çıkarmış olduğu “Vak The Rock” adlı albümüne ait bilgiler yer almaktadır. 10 adet şarkının yer aldığı albümün incelenmesi sonucunda toplam 19 deyim tespit edilmiş, *Sonunda* adlı şarkıda ise 1 atasözü kullanımına rastlanmıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 7 farklı deyim ile albümle aynı adı taşıyan *Vak The Rock* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise birer deyim ile *Bir Ordayım Bir Burda*, *Gözyaşlarımızı Bitti Mi Sandın*, *Kelimeler Kâfi* ve *Sonunda* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 1,9 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,1’dir.

Tablo 212

No Problem (1987) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Ağlamakla Olmaz Sevgilim</i>	görünen köy kılavuz istemez	-	1
<i>Bazı Bazı</i>	ara sıra, gözüne (gözlerine) bakmak, yanında olmak	3	-
<i>Bulamadım Senin Gibisini</i>	gönül (gönlünü) almak, yolunu beklemek (gözlemek)	2	-
<i>Cici Bebek</i>	hoş geldiniz, mutlu etmek, sefa geldin (geldiniz)	3	-
<i>Muhabbetler Sana Doğru</i>	göz bebeği, ne kadar, tadını bulmak	3	-
<i>Niyet Neydi Akıbet Ne Oldu</i>	(birini, bir şeyi) adam etmek, felsefe yapmak, yeni başta, niyet hayır, akıbet hayır (selamet)	3	1
<i>No Problem</i>	kötü kötü düşünmek, razı olmak (gelmek), yan yana	3	-
<i>Sen Sarhoş Olunca</i>	göbek atmak	1	-
<i>Tam Ortasındayım</i>	-	-	-
<i>Uç Oldum</i>	âşık olmak, karşısına çıkmak	2	-
<i>Yalnızlar Garı</i>	farkına varmak, ne olacak!	2	-
Toplam		22	2
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,0	0,18

Kaynak: MFÖ (1987). No problem. [LP]. İstanbul: Balet Plak.

Tablo 212’de grubun 1987 yılında çıkarmış olduğu 11 şarkılık “No Problem” adlı albümüne yönelik bilgiler yer almaktadır. Şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 22 deyim ile birlikte 2 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Atasözleri *Ağlamakla Olmaz Sevgilim* ve *Niyet Neydi Akıbet Ne Oldu* adlı şarkılarda kullanılmıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı üçer deyim ile *Bazı Bazı*, *Cici Bebek*, *Muhabbetler Sana Doğru*, *Niyet Neydi Akıbet Ne Oldu* ve *No Problem* adlı şarkılarda, en az deyim kullanımı ise 1 deyim ile *Sen Sarhoş Olunca* adlı şarkıda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,18’dir.

Tablo 213

Sufi (1988) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Sufi</i>	âşık olmak, (biri, birine) deli divane âşık olmak, denize açılmak	3	-
Toplam		3	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,0	0,0

Kaynak: MFÖ (1988). Sufi. [45'lik]. [LP]. İstanbul: OSSİ Müzik.

Tablo 213'te görüldüğü üzere grubun 1988 yılında çıkarmış olduğu 'Sufi' albümünde 1 adet şarkı yer almaktadır. İlgili şarkının incelemesi sonucunda 3 farklı deyim tespit edilmiş, atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3'tür.

Tablo 214

Best of MFÖ (1989) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Bazen</i>	güneş batmak, güneş doğmak	2	-
<i>Bir Ordayım Bir Burda</i>	canı çekmek	1	-
<i>Buselik Makamına</i>	mevlasını bulmak	1	-
<i>Bu Sabah Yağmur Var İstanbul'da</i>	gözleri dolmak (dolu dolu olmak)	1	-
<i>Bodrum</i>	âşık olmak	1	-
<i>Deli Deli</i>	aklı fikri bir şeyde olmak, yolunu bulmak	2	-
<i>Diday Diday Day</i>	âşık olmak, eş dost, film çekmek, sen bilirsin, yanında olmak	5	-
<i>Ele Güne Karşı</i>	aklı fikri bir şeyde olmak, (birini) arayıp sormak, âşık etmek, bile bile, (biri, bir şey) bir yana dünya bir yana, ele güne karşı, gözü yolda (yollarda) kalmak (olmak), nasıl olsa, terk etmek	9	-
<i>Gözyaşlarımızı Bitti mi Sandın</i>	moral vermek	1	-
<i>Güllerin İçinden</i>	-	-	-
<i>Kelimeler Kâfi</i>	ne denir (dersin)	1	-
<i>New York Sokaklarında</i>	avuç avuç, ayırt etmek, gönül vermek	3	-
<i>No Problem</i>	kötü kötü düşünmek, razı olmak (gelmek), yan yana	3	-
<i>Peki Peki Anladık</i>	film çekmek, sen bilirsin	2	-
<i>Sanatçının Öyküsü</i>	hüzün çökmek, sabaha kadar	2	-
<i>Sufi</i>	âşık olmak, (biri, birine) deli divane âşık olmak, denize açılmak	3	-
<i>Vak the Rock</i>	avaz avaz bağırarak, devam etmek, günlerden bir gün, içeri girmek, karın doyurmak, ortalık karışmak, şikâyet etmek	7	-
<i>Yalnızlık Ömür Boyu</i>	aklına gelmek	1	-
Toplam		45	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,5	0,0

Kaynak: MFÖ (1989). Best of MFÖ. [LP]. İstanbul: OSSİ Müzik.

Tablo 214'te grubun 1989 yılında çıkarmış olduğu 18 şarkılı "Best Of MFÖ" adlı albümüne yönelik bilgiler yer almaktadır. Şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 45 deyim

tespit edilmiş, atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 9 deyim ile *Ele Güne Karşı* şarkısında; en az deyim kullanımı ise birer deyim ile *Bir Ordayım Bir Burda*, *Buselik Makamına*, *Bu Sabah Yağmur Var İstanbul'da*, *Gözyaşlarımızı Bitti mi Sandın*, *Kelimeler Kâfi* ve *Yalnızlık Ömür Boyu* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2,5 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 215

Geldiler (1990) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Alaturka</i>	ateşe vermek, (birine) çelme atmak (takmak veya vurmak), derisini yüzmek, dert olmak (kesilmek), diz çökmek, eline almak, fişini çekmek, foyası meydana (ortaya) çıkmak, hayatını vermek, iki yüzlü, iz sürmek, kan akmak, kan ter içinde, lazım gelmek (olmak), mağlup olmak, mezarını kazmak, ne olacak, rest çekmek, saçına ak (kır) düşmek, yol almak, yolunu beklemek (gözlemek), kel ilaç bilse kendi başına sürer	21	1
<i>Ali Desidero</i>	(birine) abayı yakmak, başı dönmek, başına (...) gelmek, bir içim su (gibi), dalavere çevirmek (dalaveresini döndürmek), elinden tutmak, eli yüzü düzgün, fidan boylu, gelip geçmek, gol atmak, gönül yakmak, gözleri parlamak (parıldamak), gözüne kestirmek, imtihan(a) çekmek, kafaya takmak, kendinden geçmek, kitap kurdu, konu komşu, ne çıkar, (birinden) ricada bulunmak, (birinde) şeytan tüyü olmak, yardım etmek, zehir gibi, bin bilsen de bir bilene danış	23	1
<i>Anında Görüntü</i>	ayak işi, bir tek atmak, bismillah demek, (birine) bıçak çekmek, bize de mi lolo, cartayı çekmek, çağanoz gibi, çingar çıkarmak (koparmak), façasını bozmak, faka basmak, fayrap etmek, hadise çıkarmak, haşadı çıkmak, hırgür çıkarmak, iki seksen uzanmak, jetonu düşmek, kaçın kurası, kafadan kontak, katakulliyeye getirmek, (birine) kıyak yapmak, laf etmek, madik atmak (etmek veya oynamak), nara atmak (basmak), sabaha karşı, uykusu kaçmak, yatağa yatmak, yolunu kesmek, zokayı yutmak	28	-
<i>Ateş-i Aşka</i>	-	-	-
<i>Bitir</i>	hayal kurmak	1	-
<i>Geçiniz</i>	geri çekilmek	1	-
<i>İlk Ben</i>	(biri) fena olmak, (bir şey birine) haram olmak, yallah çekmek	3	-
<i>Mecburen</i>	her kafadan bir ses çıkmak, olan oldu	2	-
<i>Neredeyiz</i>	arasına (aralarına) karışmak, canı istemek, hüküm giymek, yan yana	4	-
<i>Sude</i>	-	-	-
	Toplam	83	2
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	8,3	0,2

Kaynak: MFÖ (1990). Geldiler. [CD]. İstanbul: Milletlerarası Müzik Yayınları.

Tablo 215’te görüldüğü üzere grubun 1990 yılında çıkarmış olduğu “Geldiler” adlı albümünde 10 şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda 83 deyim ve 2 atasözü tespit edilmiştir. Atasözleri *Alaturka* ve *Ali Desidero* şarkılarında kullanılmıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 28 deyim ile *Anında Görüntü* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise birer deyim ile *Bitir* ve *Geçiniz* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 8,3 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,2’dir.

Tablo 216

Agannaga Rüşvet (1992) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Agannaga</i>	al takke ver külâh, bile bile lades, can yakmak, doluya koydum almadı boşa koydum dolmadı, eyvallah demek, (birinin) gözünün yaşına bakmamak, işin üstesinden gelmek, lâmi cimi yok, ne şiş yansın ne kebab, nerede akşam orada sabah, on paraya on takla (taklak) atmak, seni gidi seni (seni seni), ya herrü ya merrü, seninki can da benimki patlıcan mı?	13	1
<i>Belediye Nerede?</i>	bile bile, bir hâl olmak, boşu boşuna, hayran olmak (kalmak), kapıda kalmak, kendi kendine	6	-
<i>Bir Ben Var Bende</i>	mevlasını bulmak, yaraya merhem olmak	2	-
<i>Borsazede</i>	adını çıkarmak, canı istemek, çoluk çocuk, hislerini kaybetmek, kafayı üşütmek, örnek almak, put gibi, üst baş	8	-
<i>Çok Problem Var</i>	bir o yana bir bu yana	1	-
<i>Deneylere Doğru</i>	daha neler!, neler	2	-
<i>Hâlâ Devam</i>	âşık olmak, bile bile, çocuk kalmak, kendi kendine, ne haber, tadı damağında kalmak	6	-
<i>İdare Edip Gidiyoruz</i>	canımın içi, idare etmek, neler, on parmağında on hüner (marifet) olmak, seni gidi seni (seni seni)	5	-
<i>Patlamalar</i>	art arda, gümlüyor gitmek, kendini tutmak, ne gibi	4	-
<i>Rüşvet</i>	(birinin) bam teline basmak (dokunmak)	1	-
<i>Yaz Tatili</i>	dili damağına yapışmak (dili damağı kurumak), kafa (kafayı veya kafasını) dinlemek, kazık yemek	3	-
	Toplam	51	1
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	4,63	0,09

Kaynak: MFÖ (1992a). *Agannaga rüşvet*. [CD]. İstanbul: Raks Müzik.

Tablo 216’da grubun 1992 yılında çıkardığı “Agannaga Rüşvet” albümüne ait bilgiler yer almaktadır. Albümdeki 11 şarkının incelenmesi sonucunda toplam 51 deyim, 1 atasözü tespit edilmiştir. Albümdeki atasözü, albümle aynı adı taşıyan *Agannaga* adlı şarkıda kullanılmıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 13 deyim ile *Agannaga* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise birer deyim ile *Çok Problem Var* ve *Rüşvet* adlı şarkılarda

görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 4,63 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,09'dur.

Tablo 217

Dönmem Yolumdan (1992) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Aşkların Ortasında</i>	alıp yürümek, karşısına çıkmak, yola çıkmak	3	-
<i>Don't Wanna See It*</i>		-	-
<i>Dönmem Yolumdan</i>	arı gibi, canından bezmek (bıkmak veya usanmak), gözünü (gözlerini) açmak, gücü yetmek, mahrum kalmak,	5	-
<i>Hep Böyle Sev**</i>		-	-
<i>Heyecanlı</i>	hayale dalmak, kafasına göre, kalp (kalbini) kırmak, yalnız kalmak	4	-
<i>İçinden Deli Desen De</i>	-	-	-
<i>İnsan Karar Veremiyor</i>	dar gelmek, karar vermek	2	-
<i>Komşu Kızı</i>	gününi gün etmek, karşılık vermek, ne olacak!	3	-
<i>Pusudayım</i>	gece gündüz, (birinin) gözünün (gözlerinin) içine bakmak, hava atmak, hesabını almak, kafasına takmak, kalbine girmek, kalp (kalbini) kırmak, merak etmek, söz vermek, yüzünü kara çıkarmak	10	-
<i>Telif Hakkı</i>	teelif hakkı	1	-
<i>Zam</i>	ayyuka çıkmak, eli kolu (eli ayağı) bağlı kalmak (durmak veya olmak), işten (bile) değil, ne olur (olursun, olursunuz), varını yoğunu, ne olacak!, yediden yetmişe, <i>tok açın hâlinde bilmez</i>	7	1
	Toplam	35	1
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	3,8	0,11

Kaynak: MFÖ (1992b). Dönmem yolumdan. [CD]. İstanbul: Şafak Karaman Müzik.

* Şarkı sözleri yabancı olduğu için değerlendirilmemiştir. ** Enstrümantal parça olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 217'de görüldüğü üzere grubun 1992 yılında çıkarmış olduğu "Dönmem Yolumdan" adlı albümde 11 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 35 deyim ve 1 atasözü tespit edilmiştir. Atasözü, *Zam* adlı şarkıda kullanılmıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim 10 deyim ile *Pusudayım* adlı şarkıda, en az deyim ise 1 deyim ile *Telif Hakkı* adlı şarkıda rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,8 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,11'dir.

Tablo 218

M.V.A.B. (1995) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Acayip Haldeyim</i>	içinden gelmek	1	-
<i>Ağlamadan</i>	dili dolaşmak, peş peşe	2	-
<i>Allah Allah</i>	Allah Allah!, derde (derdine) derman olmak	2	-
<i>Belalın Oldum</i>	âşık olmak, (birine) oyun etmek, söz vermek	3	-
<i>Bilmem Nedendir</i>	ara sıra, bir şey (şeyler) olmak, şu günlerde (sırada)	3	-
<i>İstedim</i>	akıp gitmek, gölge olmak, hayal gibi, yok olmak, yol vermek	5	-
<i>Leylayım</i>	ara sıra, bıçak sırtı, boşu boşuna, kendi kendine, kendini bilmek, tıpiş tıpiş	6	-
<i>Mazeretim Var Asabiyim</i>	âşık olmak, boş konuşmak, soru sormak, (birinin) üstüne varmak, yüreği yanmak, yüzü gülmek	6	-
<i>Ben</i>	kendi kendine, yediden yetmişe	2	-
<i>Para Gelince Aşka</i>	boynunu bükmek, yan yana	2	-
<i>Rüyalar</i>	ayıp etmek, uyku tutmamak	2	-
<i>Sakın Gelme</i>		2	-
	Toplam	34	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	3,09	0,0

Kaynak: MFÖ (1995). M.V.A.B. [CD]. İstanbul: S Müzik Yapım.

Tablo 218’de grubun 1995 yılında çıkarmış olduğu “M.V.A.B.” albümüne yönelik bilgiler verilmiştir. 11 şarkının yer aldığı albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 34 deyim tespit edilmiş, atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 6 deyim ile *Leylayım* ve *Mazeretim Var Asabiyim Ben* adlı şarkılarda, en az deyim kullanımı ise 1 deyim ile *Acayip Haldeyim* adlı şarkıda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,09 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 219

MFÖ Collection (2003) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Adımız Miskindir</i>	kin beslemek (tutmak), selam olsun	2	-
<i>Ele Güne Karşı</i>	aklı fikri bir şeyde olmak, âşık etmek, (birini) arayıp sormak, bile bile, (biri, bir şey) bir yana dünya bir yana, ele güne karşı, gözü yolda (yollarda) kalmak (olmak), nasıl olsa, terk etmek	9	-
<i>Enayi Miyim Ben</i>	-	-	-
<i>Gözyaşlarımızı Bitti Mi Sandın</i>	moral vermek	1	-
<i>Muhabbetler Sana Doğru Nerdeyiz</i>	göz bebeği, ne kadar, tadını bulmak	3	-
	arasına (aralarına) karışmak, camı istemek, hüküm giymek, yan yana	4	-
<i>Olmuyor Olamıyor</i>	el atmak	1	-
<i>Sen ve Ben</i>	-	-	-
<i>Sevdim Bir Kere</i>	kim bilir, ne denir (dersin)	2	-
<i>Sude</i>	-	-	-
<i>Tam Ortasındayım</i>	-	-	-
<i>Uç Oldum</i>	âşık olmak, karşısına çıkmak	2	-
<i>Yalnızlar Garı</i>	farkına varmak, ne olacak!	2	-
	Toplam	26	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	2,0	0,0

Kaynak: MFÖ (2003). MFÖ collection. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

Tablo 219’da görüldüğü üzere grubun 2003 yılında çıkarmış olduğu “MFÖ Collection” adlı albümde 13 şarkı yer almaktadır. Şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 26 deyim kullanımı tespit edilmiş, atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albümde en fazla deyim kullanımı 9 deyim ile *Ele Güne Karşı* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise birer deyim ile *Gözyaşlarımızı Bitti Mi Sandın* ve *Olmuyor Olamıyor* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2’dir.

Tablo 220

Agu (2006) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Amanın Aman</i>	güneş doğmak, yüzüne gülmek	2	-
<i>Biz İstersek</i>	-	-	-
<i>Gündüz Rüyası</i>	uyku tutmamak	1	-
<i>Milli Park</i>	idare etmek, oyun oynamak	2	-
<i>Muaf</i>	-	-	-
<i>Ne Bileyim Ben</i>	âşık olmak, eskisi kadar (gibi), ne olur ne olmaz	3	-
<i>Olduramadım</i>	akla ziyan, bıkip usanmak, ne yapıp edip, özenip bezenmek	4	-
<i>O Neydi O</i>	boşu boşuna, kendi kendine, yok olmak	3	-
<i>Sarı Laleler</i>	dilinden anlamak, karşı koymak, uçup gitmek	3	-
<i>Silmez Gibisin</i>	baş eğmek, terk etmek	2	-
<i>Vurgun Yedim</i>	harap etmek, hoş görmek, taş yürekli, vurgun yemek, yola (yollara) düşmek, yüz sürmek	6	-
Toplam		26	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		2,36	0,0

MFÖ (2006). Agu. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

Tablo 220’de görüldüğü üzere grubun 2006 yılında çıkarmış olduğu “Agu” adlı albümde 11 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 26 deyim kullanımı tespit edilmiş, atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albümde en fazla deyim kullanımı 6 farklı deyim ile *Vurgun Yedim* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise 1 deyim ile *Gündüz Rüyası* adlı şarkıda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2,36’dır.

Tablo 221

Ve MFÖ (2011) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Bu Aşk Olur Mu?</i>	elini tutmak, söz vermek, yok olmak, yüzüne bakmamak	4	-
<i>Çözemedim</i>	düğümünü çözmek, elinden almak, yalnız kalmak	3	-
<i>Dedikodu Medikodu</i>	film çekmek, (birini veya bir şeyi) göklere çıkarmak, gülüp oynamak (söylemek), ipin ucunu kaçırmak, karnım tok, sorguya çekmek, yiyip içmek	7	-
<i>Hep Yaşın On Dokuz</i>	-	-	-
<i>Kıskanınca</i>	oruç bozmak, varını yoğunu, veda etmek, yanında olmak	4	-
<i>Masal</i>	başına (...) gelmek, güneş doğmak, kim bilir, neler, ne olur (olursun, olursunuz)	5	-
<i>Milenyum Süvarileri</i>	dedikodu yapmak, kafayı takmak, mutlu olmak, terk etmek	4	-
<i>Sensiz Olamam</i>	Allah bilir, hayra yormak, neler	3	-
<i>Sorma</i>	kendini bulmak, memnun etmek, yola (yollara) düşmek	3	-
<i>Vur Vur</i>	beş parasız kalmak, kesip atmak, yok saymak	3	-
<i>Yamuk Mu Var</i>	işine bak!, sakın ha! yallah etmek/çekmek	3	-
Toplam		39	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,54	0,0

Kaynak: MFÖ (2011). Ve MFÖ. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

Tablo 221’de görüldüğü üzere grubun 2011 yılında çıkardığı “Ve MFÖ” albümünde 11 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 39 deyim kullanımı tespit edilirken, atasözü kullanımına rastlanmamıştır. En fazla deyim kullanımı 7 farklı deyim ile *Dedikodu Medikodu* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise üçer deyim ile *Çözemedim*, *Sensiz Olamam*, *Sorma*, *Vur Vur* ve *Yamuk Mu Var* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,54’tür.

Tablo 222

Kendi Kendine (2017) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Acıyı Bal Eyledik</i>	bayrak olmak (birine), hor bakmak, kan (revan) içinde, toprak olmak	4	-
<i>Aşkın Kenarından</i>	dans etmek, gönül (gönlünü) almak, karşısına çıkmak, kendini bırakmak, oh çekmek, yok olmak	6	-
<i>Beyaz Sayfa</i>	ara sıra, beyaz sayfa açmak, mışıl mışıl uyumak, uyku tutmamak, yan yana, yüzü kızarmak	6	-
<i>Emin Misin?</i>	başını alıp gitmek, gün geçmek, içine işlemek, kolay kolay, laf olmak	5	-
<i>Güzel Şeyler De Oluyor</i>	aklı bir yerde olmak, (bir işin, şeyin) başına oturmak, kafa kalmamak, merak etmek	4	-
<i>Hayret Makamı</i>	dert anlatmak	1	-
<i>Maalesef Böyle Oldu</i>	ayakları yere değmemek, başını alıp gitmek	2	-
<i>Neden Bana Aşk Şarkısı</i>	akıp gitmek, akılı başında, âşık olmak, soru sormak, yerini doldurmak	5	-
<i>Yazan Çıkmaz</i>			
<i>Ruh Halim Yerlerde</i>	engelleri aşmak, gözü yolda (yollarda) kalmak (olmak), iz bırakmak, yanında olmak	4	-
<i>Senin Hatırına</i>	eline almak, (birinin) hatırı için, ne olacak!	3	-
<i>Türk’üz Türkü Çağırırız</i>	arı gibi, koyun gibi, yola gitmek	3	-
<i>Yıllar Sonra</i>	ayaküstü, başı belada olmak, darmaduman olmak, karşısına çıkmak, kim bilir	5	-
	Toplam	48	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	4,0	0,0

Kaynak: MFÖ (2017). *Kendi kendine*. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

Tablo 222’de grubun 2017 yılında çıkarmış olduğu “Kendi Kendine” adlı albümüne yönelik bilgiler yer almaktadır. Albümdeki 12 şarkının incelenmesi sonucunda 48 deyim tespit edilmiş, atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Albümde en fazla deyim kullanımı altışar deyim ile *Aşkın Kenarından* ve *Beyaz Sayfa* adlı şarkılarda, en az deyim kullanımı ise 1 deyim ile *Hayret Makamı* adlı şarkıda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 4 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 223

MFÖ'nün Tüm Albümlerinde Şarkı Başına Düşen Deyim ve Atasözü Sayıları

Albüm Adı	Değerlendirilen Şarkı Sayısı	Albümdeki Deyim Sayısı	Şarkı Başına Düşen Deyim Sayısı	Albümdeki Atasözü Sayısı	Şarkı Başına Düşen Atasözü Sayısı
Ele Güne Karşı	11	24	2,18	-	0,0
Peki Peki Anladık	5	15	3,0	-	0,0
Vak The Rock	10	19	1,9	1	0,1
No Problem	11	22	2,0	2	0,18
Sufi	1	3	3,0	-	0,0
Best Of MFÖ	18	45	2,5	-	0,0
Geldiler	10	83	8,3	2	0,2
Agannaga Rüşvet	11	51	4,63	1	0,09
Dönmem Yolumdan	9	35	3,8	1	0,11
M.V.A.B.	11	34	3,09	-	0,0
MFÖ Collection	13	26	2,0	-	0,0
Agu	11	26	2,36	-	0,0
Ve MFÖ	11	39	3,54	-	0,0
Kendi Kendine	12	48	4,0	-	0,0
Toplam	144	470		7	
<i>Sanatçının Tüm Albümleri Dikkate Alındığında Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı</i>			3,263		0,048

Tablo 223'e bakıldığında MFÖ'nün albümlerinde şarkı başına düşen deyim ve atasözü sayılarına ilişkin veriler görülmektedir. Bu bağlamda gruba ait deyim oranının en yüksek olduğu albümü 8,3 ile *Geldiler* albümüdür. Şarkı başına düşen deyim oranının en düşük olduğu albümleri ise 1,9 oranla *Vak The Rock* adlı albümleridir.

Atasözü kullanımına bakıldığında ise en çok atasözü kullanım oranının 0,2 ile *Geldiler* albümünde olduğu görülmektedir.

İncelenen bütün şarkılar dikkate alındığında MFÖ'nün şarkılarında ortalama olarak şarkı başına 3,263 deyim ve 0,048 atasözü düştüğü görülmektedir.

Tablo 224

*MFÖ Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımına Genel Bakış***Deyimler**

(birine) abayı yakmak (1), (birini, bir şeyi) adam etmek (1), adını çıkarmak (1), akıp gitmek (2), akla ziyan (1), akli başında (1), akli bir yerde olmak (1), akli fikri bir şeyde olmak (5), aklına gelmek (2), al takke ver külah (1), alıp yürümek (1), Allah Allah! (1), Allah bilir (1), ara sıra (4), (birini) arayıp sormak (3), arasına (aralarına) karışmak (2), arı gibi (2), art arda (1), âşık etmek (3), ateşe vermek (1), avaz avaz bağırarak (2), avuç avuç (2), ayak işi (1), ayakları yere değmemek (1), ayaküstü (1), ayıp etmek (1), ayırt etmek (2), ayrısı gayrısı olmamak (1), ayyuka çıkmak (1), (birinin) bam teline basmak (dokunmak) (1), baş eğmek (1), başı belada olmak (1), başı dönmek (1), başına (...) gelmek (2), başını alıp gitmek (2), (bir işin, şeyin) başına oturmak (1), bayrak olmak (birine) (1), beş parasız kalmak (1), beyaz sayfa açmak (1), (birine) bıçak çekmek (1), bıçak sırtı (1), bıkıp usanmak (1), bile bile (5), bile bile lades (1), bir hâl olmak (1), bir içim su (gibi) (1), bir o yana bir bu yana (1), (biri, bir şey) bir yana dünya bir yana (3), bir şey (şeyler) olmak (1), bir tek atmak (1), bismillah demek (1), bize de mi lolo (1), boş konuşmak (1), boşu boşuna (3), boynunu bükmek (1), can yakmak (1), canı çekmek (2), canı istemek (3), canının içi (1), canından bezmek (bıkmak veya usanmak) (1), cartayı çekmek (1), çağanoz gibi (1), çaresiz kalmak (1), (birine) çelme atmak (takmak veya vurmak) (1), çingar çıkarmak (koparmak) (1), çocuk kalmak (1), çoluk çocuk (1), daha neler! (1), dalavere çevirmek (dalaveresini döndürmek) (1), dans etmek (1), dar gelmek (1), darmaduman olmak (1), dedikodu yapmak (1), (biri, birine) deli divane âşık olmak (2), denize açılmak (2), derde (derdine) derman olmak (1), derisini yüzmek (1), dert anlatmak (1), dert olmak (kesilmek) (1), devam etmek (2), dikkat etmek (1), dili damağına yapışmak (dili damağı kurumak) (1), dili dolaşmak (1), dilinden anlamak (1), diz çökmek (1), doluya koydum almadı boşa koydum dolmadı (1), düğümünü çözme (1), el atmak (2), ele güne karşı (3), eli kolu (eli ayağı) bağlı kalmak (durmak veya olmak) (1), eli yüzü düzgün (1), elinden almak (1), elinden tutmak (1), eline almak (2), elini tutmak (1), emek vermek (1), engelleri aşmak (1), eskisi kadar (gibi) (1), eş dost (2), eyvallah demek (1), façasını bozmak (1), faka basmak (1), farkına varmak (2), fayrap etmek (1), felsefe yapmak (1), (biri) fena olmak (1), fidan boyulu (1), film çekmek (5), fişini çekmek (1), foyası meydana (ortaya) çıkmak (1), gece gündüz (1), geçip gitmek (1), gelip geçmek (1), geri çekilmek (1), gol atmak (1), göbük atmak (1), (birini veya bir şeyi) göklere çıkarmak (1), gölge olmak (1), gönül (gönlünü) almak (2), gönül vermek (2), gönül yakmak (1), göz bebeği (2), gözleri dolmak (dolu dolu olmak) (2), gözleri parlamak (parıldamak) (1), gözü yolda (yollarda) kalmak (olmak) (4), gözüne (gözlerine) bakmak (1), gözüne kestirmek (1), gözünü (gözlerini) açmak (1), (birinin) gözünün (gözlerinin) içine bakmak (1), (birinin) gözünün yaşına bakmamak (1), gücü yetmek (1), gülüp oynamak (söylemek) (1), gümlüyip gitmek (1), gün geçmek (2), güneş batmak (3), güneş doğmak (5), günlerden bir gün (2), gününü gün etmek (1), hadise çıkarmak (1), (bir şey birine) haram olmak (1), harap etmek (1), haşadı çıkmak (1), (birinin) hatırı için (1), hava atmak (1), hayal gibi (1), hayal kurmak (1), hayale dalmak (1), hayatını vermek (1), hayra yormak (1), hayran olmak (kalmak) (1), her kafadan bir ses çıkmak (1), hesabını almak (1), hırgür çıkarmak (1), hislerini kaybetmek (1), hor bakmak (1), hoş geldiniz (1), hoş görmek (1), hüküm giymek (2), hüznün çökmek (2), içeri girmek (2), içinden gelmek (1), içine işlemek (1), idare etmek (2), iki seksen uzanmak (1), iki yüzlü (1), imtihan(a) çekmek (1), ipin ucunu kaçırmak (1), işin üstesinden gelmek (1), işine bak! (1), işten (bile) değil (1), iz bırakmak (1), iz sürmek (1), jetonu düşmek (1), kaçın kurası (1), kafa (kafayı veya kafasını) dinlemek (1), kafa kalmamak (1), kafadan kontak (1), kafasına göre (1), kafasına takmak (1), kafayı takmak (1), kafayı üşütmek (1), kalbine girmek (1), kalp (kalbini) kırmak (2), kan (revan) içinde (1), kan akmak (1), kan ter içinde (1), kapıda kalmak (1), karar vermek (1), karın doyurmak (2), karım tok (1), karşı koymak (1), karşılık vermek (1), karşısına çıkmak (5), katakulliye getirmek (1), kazık yemek (1), kendi kendine (5), kendinden geçmek (1), kendini bırakmak (1), kendini bilmek (1), kendini bulmak (1), kendini tutmak (1), kesip atmak (1), (birine) kıyak yapmak (1), kim bilir (4), kime niyet kime kısmet (1), kin beslemek (tutmak) (2), kitap kurdu (1), kolay kolay (1), konu komşu (1), koyun gibi (1), kötü kötü düşünmek (2), laf etmek (1), laf olmak (1), lâmi cimi yok (1), lazım gelmek (olmak) (1), madik atmak (etmek veya oynamak) (1), mağlup olmak (1), mahrum kalmak (1), memnun etmek (1), merak etmek (2), mevlasını bulmak (3), mezarını kazmak (1), mışıl mışıl uyumak (1), moral vermek (3), mutlu etmek (1), mutlu olmak (1), nara atmak (basamak) (1), nasıl olsa (3), ne çıkar (1), ne denir (dersin) (4), ne gibi (1), ne haber (1), ne istediğini bilmek (1), ne kadar (2), ne olacak (6), ne olur (olursun, olursunuz) (2), ne olur ne olmaz (1), ne şiş yansın ne kebab (1), ne yapıp edip (1), neler (4), nerede akşam orada sabah (1), oh çekmek (1), olan oldu (1), on paraya on takla (taklak) atmak (1), on parmağında on hüner (marifet) olmak (1), ortalık karışmak (2), oruç bozmak (1), (birine) oyun etmek (1), oyun oynamak (1), örnek almak (1), özenip bezenmek (1), peş peşe (1), put gibi (1), razı olmak (gelmek) (2), rest çekmek (1), (birinden) ricada bulunmak (1), sabaha kadar (2), sabaha karşı (1), saçına ak (kır) düşmek (1), sakın ha! (1), sefa geldin (geldiniz) (1), selam olsun (2), sen bilirsin (4), seni gidi seni (seni seni) (2), sorguya çekmek (1), soru sormak (2), söz vermek (3), (birinde) şeytan tüyü olmak (1), şikâyet etmek (2), şu günlerde (sırada) (1), tadı damağında kalmak (1), tadını bulmak (2), taş yürekli (1), telif hakkı (1), terk etmek (5), tıpiş tıpiş (1), toprak olmak (1), uçup gitmek (2), uyku tutmamak (3), uykusu kaçmak (1), üst baş (1), (birinin) üstüne varmak (1), varını yoğunu (2), veda etmek (1), vurgun yemek (1), ya herrü ya merrü (1), yallah çekmek (2), yalnız kalmak (4), yan yana (6), yanında olmak (5), yaraya merhem olmak (1), yardım etmek (1), yatağa yatmak (1), yazıp çizmek (1), yediden yetmiş (2), yeni başta (1), yerini doldurmak (1), yiyip içmek (1), yok olmak (4), yok saymak (1), yol almak (1), yol vermek (1), yola (yollara) düşmek (2), yola çıkmak (1), yola gitmek (1), yolunu beklemek (gözlemek) (2), yolunu bulmak (2), yolunu kesmek (1), yüreği yanmak (1), yüz sürmek (1), yüzü gülmek (1), yüzü kızarmak (1), yüzüne bakmamak (1), yüzüne gülmek (1), yüzünü kara çıkarmak (1), zehir gibi (1), zokayı yutmak (1)

Atasözleri

bin bilsen de bir bilene danış (1), bir varmış bir yokmuş (1), görünen köy kılavuz istemez (1), kel ilaç bilse kendi başına sürer (1), niyet hayır, akıbet hayır (selamet) (1), seninki can da benimki patlıcan mı? (1), tok açın hâlden bilmez (1)

Tablo 225'in devamı

Deyim/Atasözü	Albüm Adı															
	Agannaga Rüşvet	Aggu	Best Of MFÖ	Collection	Dönmem Yolundan	Ele Güne Karşı	Geldiler	Kendi Kendine	MFÖ Collection	M.V.A.B.	No Problem	Peki Peki Anladık	Sufi	Vak The Rock	Ve MFÖ	
karşısına çıkmak*				+	+			+								
kim bilir				+		+		+								+
kin beslemek (tutmak), selam olsun				+											+	
kötü kötü düşünmek, razı olmak (gelmek)			+													
mevlasını bulmak	+		+										+			
moral vermek			+	+											+	
ne denir (dersin)			+	+		+									+	
ne olacak*				+	+		+	+								
ne olur (olursun, olursunuz)		+			+											
neler*	+															+
söz vermek					+							+				+
terk etmek		+	+	+			+									+
uçup gitmek		+					+									
uyku tutmamak		+														
varını yoğunu					+											+
yalnız kalmak					+	+										+
yan yana			+	+			+	+		+						
yanında olmak			+					+			+	+				+
yediden yetmişe					+											
yok olmak		+						+		+						+
yola (yollara) düşmek		+														+

* akli fikri bir şeyde olmak deyimini aynı zamanda *Ele Güne Karşı* ve *Best Of MFÖ* albümlerinde ikişer farklı şarkıda, ara sıra deyimini aynı zamanda *M.V.A.B.* albümünde iki farklı şarkıda, sen bilirsin deyimini *Best Of MFÖ* ve *Peki Peki Anladık* albümlerinde ikişer farklı şarkıda, bile bile deyimini *Agannaga Rüşvet* albümünde iki farklı şarkıda, kendi kendine deyimini *Agannaga Rüşvet* ve *M.V.A.B.* albümlerinde ikişer farklı şarkıda, film çekmek deyimini *Best Of MFÖ* ve *Peki Peki Anladık* albümlerinde ikişer farklı şarkıda, karşısına çıkmak deyimini *Kendi Kendine* albümünde iki farklı şarkıda, ne olacak deyimini *Dönmem Yolundan* albümünde iki farklı şarkıda, neler deyimini *Ve MFÖ* ile *Agannaga Rüşvet* albümlerinde ikişer farklı şarkıda kullanılmıştır. Bununla birlikte farklı albümlerde kullanılmadığı için tabloda yer almayan başını alıp gitmek deyimini *Kendi Kendine* albümünde, seni gidi seni (seni seni) deyimini *Agannaga Rüşvet* albümünde, kalp (kalbini) kırmak deyimini *Dönmem Yolundan* albümünde ikişer farklı şarkıda kullanılmıştır.

Araştırma kapsamında incelenen MFÖ grubunun şarkılarında 76 farklı deyimden birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir. Tablo 225'te hangi deyimlerin, hangi albümlerde aynı anda yer aldığı gösterilmektedir. Bu bağlamda *yan yana* deyimini 6 farklı albümde; *güneş doğmak*, *ne olacak*, *terk etmek*, *yanında olmak* deyimleri 5 farklı albümde; *bile bile*, *gözü yolda (yollarda) kalmak (olmak)*, *karşısına çıkmak*, *kim bilir*, *ne denir (dersin)*, *yalnız kalmak*, *yok olmak* deyimleri 4 farklı albümde; *akli fikri bir şeyde olmak*, *(birini) arayıp sormak*, *ara sıra*, *âşık etmek*, *(biri, bir şey) bir yana dünya bir yana*, *boşu boşuna*, *canı istemek*, *ele güne karşı*, *film çekmek*, *güneş batmak*, *kendi kendine*, *mevlasını bulmak*, *moral vermek*, *nasıl olsa*, *söz*

vermek, uyku tutmamak deyimleri 3 farklı albümde; *akıp gitmek, aklına gelmek, arasına (aralarına) karışmak, arı gibi, avaz avaz bağırarak, avuç avuç, ayırt etmek, başına (...) gelmek, canı çekmek, (biri, birine) deli divane âşık olmak, denize açılmak, devam etmek, el atmak, eline almak, eş dost, farkına varmak, gönül (gönlünü) almak, gönül vermek, göz bebeği, gözleri dolmak (dolu dolu olmak), gün geçmek, günlerden bir gün, hüküm giymek, hüüzün çökmek, içeri girmek, idare etmek, karın doyurmak, kin beslemek (tutmak), kötü kötü düşünmek, merak etmek, ne kadar, ne olur (olursun, olursunuz), neler, ortalık karışmak, razı olmak (gelmek), sabaha kadar, selam olsun, sen bilirsin, soru sormak, şikâyet etmek, tadını bulmak, uçup gitmek, varını yoğunu, yallah çekmek, yediden yetmişe, yola (yollara) düşmek, yolunu beklemek (gözlemek), yolunu bulmak* deyimleri 2 farklı albümde de kullanılmıştır.

Murat Boz'un albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma durumunun incelenmesi. Bu bölümde 226-241 arasındaki tablolarda Murat Boz'un albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma düzeyine yönelik tablolar ve tablolara ait yorumlar yer almaktadır.

Tablo 226

Murat Boz Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Albüm Adı	Yılı	Albümdeki Şarkı Sayısı	Değerlendirilen Şarkı Sayısı	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
Maximum	2007	15	11	33	3
Uçurum	2008	4	3	17	-
Şans	2009	14	13	70	1
Hayat Sana Güzel	2010	5	1	6	-
Aşklarım Büyük Benden	2011	9	9	27	2
Dance Mix	2012	9	6	17	1
Vazgeçmem	2013	2	1	3	-
Elmanın Yarıları Hadi İnşallah	2014	1	1	3	-
A Be Kaynana Kardeşim Benim	2015	1	1	1	-
Janti	2016	12	12	38	1
Geç Olmadan	2018	1	1	6	-
Öldür Beni Sevgilim	2019	1	1	5	-
Toplam				226	8

Tablo 226'da Murat Boz tarafından 2007-2019 yılları arasında çıkarılan 12 albüm ve içeriğindeki 60 şarkı incelenmesi sonucunda albümlerde tespit edilen deyim ve atasözü sayıları gösterilmiştir. Sanatçının albümlerinde toplam 226 deyim ve 8 atasözü kullanımı tespit

edilmiştir. Buradaki veriler, aynı şarkı içerisinde geçen aynı deyim ve atasözlerinin elenmesi sonucu elde edilmiştir. Bir başka ifadeyle, aynı şarkıda geçen deyim ve atasözü tekrarlarına tablolarda yer verilmemiştir. Bununla birlikte albüm içinde yer alan bir şarkının aynı albüm içerisinde remix, versiyon, akustik adı altında tekrar yer verilmiş olması hâlinde farklı versiyonları değerlendirme dışı tutulmuştur. Daha sonra albümler kendi içerisinde tek tek incelenmiş, elde edilen veriler tablolara işlenerek yorumlanmıştır.

Tablo 227

Maximum (2007) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Anla Artık</i>	-	-	-
<i>Aşkı Bulamam Ben 3</i>	müptela olmak	1	-
<i>Aşkı Bulamam Ben *</i>		-	-
<i>Beni Bana Bırak</i>	haksızlık yapmak, yol almak	2	-
<i>Derdin Var</i>	eksik olmasın! içi yanmak, yalnız kalmak	3	-
<i>Dönmem</i>	güneş doğmak, sahile vurmak	2	-
<i>Kalbini Dinle</i>	başına (...) gelmek, çekip gitmek, çıkmaza girmek, gözyaşı dökmek, oyuna gelmek, riske girmek (risk almak)	6	-
<i>Maximum</i>	boş gözlerle bakmak	1	-
<i>Maximum 2*</i>		-	-
<i>Maximum Mathew</i>		-	-
<i>Versiyon*</i>			
<i>Püf 2</i>	(birini) baş tacı etmek, el üstünde tutmak, elini çabuk tutmak, feda olsun, göz göre göre, hafife almak, kalbi küt küt atmak, mum gibi, özenip bezenmek, tahammülü kalmamak, varını yoğunu, yeri göğü (inletmek), <i>âşığın gözü kördür, çok (fazla) naz âşık usandırır, sabrın sonu selamettir</i>	12	3
<i>Seni Bana Bağlayan</i>	ayakta kalmak, bir o yana bir bu yana	2	-
<i>Seni Bana Bağlayan Akustik*</i>		-	-
<i>Umrunda Değilsin</i>	aklına gelmek, çekip gitmek, uzaklara gitmek	3	-
<i>Üzüleceksin</i>	yüreği çarpmak	1	-
	Toplam	33	3
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	3,0	0,27

Kaynak: Boz, M. (2007). Maximum. [CD]. İstanbul: Stardium Müzik.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 227’de görüldüğü üzere sanatçının 2007 yılında çıkarmış olduğu ilk albümü “Maximum” adlı albümünde 11 farklı şarkının yanında *Aşkı Bulamam Ben*, *Maximum* ve *Seni Bana Bağlayan* adlı şarkıların farklı versiyonları da bulunmaktadır. Albümdeki 11 farklı şarkının incelenmesi sonucunda toplam 33 deyim ve 3 atasözü tespit edilmiştir. Atasözlerinin üçü de *Püf* adlı şarkıda kullanılmıştır. En fazla deyim kullanımına 12 deyim ile *Püf* adlı şarkıda,

en az deyim kullanımına ise birer deyim ile *Aşkı Bulamam Ben*, *Maximum* ve *Üzüleceksin* adlı şarkılarda rastlanmıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3, atasözü sayısı ise 0,27’dir.

Tablo 228

Uçurum (2008) Adlı Single’da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Ben Aslında</i>	Allah aşkına, (birinin) başına gelmek, fark etmek, kalbi sıkışmak, kalbine saplanmak, karar vermek, ne kadar	7	-
<i>Ötme Bülbül</i>	acele etmek, ağız laf (lakırtı) yapmak, atıp (atmak) tutmak, geri dönmek, inadım inat olmak, köşesine çekilmek, vıdı vıdı etmek	7	-
<i>Uçurum</i>	derine inmek, dile kolay, içini dökmek	3	-
<i>Uçurum (Orijinal Mix)</i>	*	-	-
Toplam		17	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		5,66	0,0

Kaynak: Boz, M. (2008). *Uçurum*. [CD]. İstanbul: Dokuz Sekiz Müzik.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 228’de görüldüğü üzere sanatçının 2008 yılında çıkarmış olduğu “Uçurum” adlı single albümünde 3 farklı şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 17 deyim kullanımını tespit edilmiş, atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımını 7 deyim ile *Ben Aslında* ve *Ötme Bülbül* adlı şarkılarda, en az deyim kullanımını ise 3 deyim ile *Uçurum* adlı şarkıda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 5,66’dır.

Tablo 229

Şans (2009) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Ben Aslında</i>	Allah aşkına, (birinin) başına gelmek, fark etmek, kalbine saplanmak, kalbi sıkışmak, karar vermek, ne kadar	7	-
<i>Buralardan Giderim</i>	çekip gitmek, eskisi kadar (gibi), haber almak, huzur vermek, nasıl olsa, ne arar (onda ... ne gezer), öyle olsun, tadı tuzu yok, üstüne basa basa, <i>sayılı günler (gün) tez (çabuk) geçer</i>	9	1
<i>Görmemişim Duymamışım</i>	efkâr basmak	1	-
<i>Gümbür Gümbür</i>	ağıt yakmak, ahı tutmak, boyuna bosuna bakmadan, çatır çatır çatlamak, deli gibi, geri dönmek	6	-
<i>Hatun Yıkılır</i>	açılıp saçılmak, dozunu kaçırmak, kalbi sıkışmak, salına salına, yüreğini açmak	5	-
<i>Her Şeyi Yak</i>	daim olmak, hak etmek, (birine) malum olmak	3	-
<i>İki Medeni İnsan</i>	bölük pörçük, buram buram kokmak, hayırlısı olsun	3	-
<i>İstanbul Eğlencesi</i>	akın akın, aklını başından almak, başa sarmak, (bir şey birinin) başı dönmek, dışarı çıkmak, fıkır fıkır (kaynamak), gezip tozmak, işi yolunda (tıkırında) gitmek (olmak), kalabalığa karışmak, (bir yer) kazan (biri) kepçe, tıkır tıkır, tıklım tıklım, yüzü gülmek	13	-
<i>Ötme Bülbül</i>	acele etmek, ağzı laf (lakırtı) yapmak, atıp (atmak) tutmak, geri dönmek, inadım inat olmak, köşesine çekilmek, vıdı vıdı etmek	7	-
<i>Özledim</i>	canı yanmak, gözleri dolmak (dolu dolu olmak), (birinin) içini sarmak, kim bilir, ne çıkar	5	-
<i>Para Yok</i>	adam olmak, eş dost, inceldiği yerden kopmak, ipin ucunu kaçırmak, kendine gelmek, yolunu bulmak	6	-
<i>Sallana Sallana</i>	zar zor, zindana düşmek	2	-
<i>Sallana Sallana*</i>		-	-
<i>Uçurum</i>	derine inmek, dile kolay, içini dökmek	3	-
	Toplam	70	1
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	5,38	0,07

Kaynak: Boz, M. (2009). Şans. [CD]. İstanbul: Dokuz Sekiz Müzik.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 229’da sanatçının 2009 yılında çıkarmış olduğu “Şans” adlı albümüne ait veriler yer almaktadır. 13 farklı şarkının yer aldığı albümde toplam 71 deyim ve 1 atasözü tespit edilmiştir. En fazla deyim kullanımı 13 deyim ile *İstanbul Eğlencesi* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise 1 deyim ile *Görmemişim Duymamışım* adlı şarkıda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 5,38 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,07’dir.

Tablo 230

Hayat Sana Güzel (2010) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Hayat Sana Güzel</i>	boşu boşuna, (birinin) hoşuna gitmek, ne kadar, teselli etmek (vermek), (birinin) üstüne başına etmek, yaraya tuz biber ekme	6	-
<i>Hayat Sana Güzel (By Suat Aydoğan)*</i>		-	-
<i>Hayat Sana Güzel (By Burak Yeter)*</i>		-	-
<i>Hayat Sana Güzel (Karaoke 1)*</i>		-	-
<i>Hayat Sana Güzel (Karaoke 2)*</i>		-	-
Toplam		6	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		6,0	0,0

Kaynak: Boz, M. (2010). Hayat sana güzel. [CD]. İstanbul: Dokuz Sekiz Müzik.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 230'da görüldüğü üzere sanatçının 2010 yılında çıkarmış olduğu "Hayat Sana Güzel" adlı single albümünde 1 adet şarkı ve şarkının 4 farklı versiyonu yer almaktadır. Albümdeki şarkının incelenmesi sonucunda 6 farklı deyim tespit edilmiş, atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 6'dır.

Tablo 231

Aşkларım Büyük Benden (2011) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Aşkın Suçu Yok</i>	durumu kurtarmak, tadı tuzu kalmamak (bozulmak)	2	-
<i>Aşkларım Büyük Benden</i>	acıasını çekmek, eskisi kadar (gibi), kafa yormak, (birine) kara çalmak	4	-
<i>Bize Kıyma</i>	ele avuca sığmamak, enine boyuna, tadına doyum olmamak, terk etmek	4	-
<i>Bulmaca</i>	adı geçmek, yok olmak	2	-
<i>Geri Dönüş Olsa</i>	geri dönmek	1	-
<i>Hayat Öpücüğü</i>	akıp gitmek, başına (...) gelmek, elinde olmak, haber almak	4	-
<i>Kalamam Arkadaş</i>	altı üstü, ceza vermek, ne denir (dersin), açık yaraya tuz ekilmez	3	1
<i>Korkma</i>	kurunun yanında yaş da yanar	-	1
<i>Soyadımsın</i>	çok olmak, gözü (gözleri) açılmak, gününü (günlerini) saymak (beklemek), hayra yormak, ne kadar, terk etmek, yeri göğü inletmek	7	-
Toplam		27	2
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,0	0,2

Kaynak: Boz, M. (2011). Aşkларım büyük benden. [CD]. İstanbul: Dokuz Sekiz Müzik.

Tablo 231’de sanatçının 2011 yılında çıkardığı “Aşkларım Büyük Benden” albümüne ait bilgiler yer almaktadır. 9 şarkılık albümde toplam 27 deyim, 2 atasözü tespit edilmiştir. Atasözleri *Kalamam Arkadaş* ve *Korkma* adlı şarkılarda kullanılmıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımını 7 farklı deyim ile *Soyadımsın* adlı şarkıda, en az deyim kullanımını ise 1 deyim ile *Geri Dönüş Olsa* adlı şarkıda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3, atasözü sayısı ise 0,22 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 232

Dance Mix (2012) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Aşkın Suçu Yok</i>	durumu kurtarmak, tadı tuzu kalmamak (bozulmak)	2	-
<i>Geri Dönüş Olsa (Erdem Kınay Remix)</i>	geri dönmek	1	-
<i>Hayat Öpücüğü (Ozinga Mix)</i>	akıp gitmek, başına (...) gelmek, elinde olmak, haber almak	4	-
<i>Hayat Öpücüğü (Uğur Kirik Remix)*</i>		-	-
<i>Kalamam Arkadaş (Kıvanç K. Remix)</i>	altı üstü, ceza vermek, ne denir (dersin), açık yaraya tuz ekilmez	3	1
<i>Kalamam Arkadaş (Cihat Uğurel Remix)*</i>		-	-
<i>Kalamam Arkadaş (Kıvanç K. Radio Edit)*</i>		-	-
<i>Özledim (Gurcell Club Mix)</i>	canı yanmak, gözleri dolmak (dolu dolu olmak), (birinin) içini sarmak, kim bilir, ne çıkar	5	-
<i>Yazmışsa Bozmak Olmaz Featuring - Ozan Doğulu</i>	boş yere, uzaklara gitmek	2	-
	Toplam	17	1
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	2,83	0,16

Kaynak: Boz, M. (2012). Dance mix. [CD]. İstanbul: Dokuz Sekiz Müzik.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 232’de görüldüğü üzere sanatçının 2012 yılında çıkarmış olduğu “Dance Mix” albümünde 6 farklı şarkı ve çeşitli Remix versiyonları yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 17 deyim ve *Kalamam Arkadaş* şarkısında 1 atasözü tespit edilmiştir. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımını 5 farklı deyim ile *Özledim* adlı şarkıda, en az deyim kullanımını ise 1 deyim ile *Geri Dönüş Olsa* adlı şarkıda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2,83 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı ise 0,16 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 233

Vazgeçmem (2013) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Vazgeçmem</i>	eser kalmamak, kalbi çarpmak, kan olmak	3	-
<i>Vazgeçmem Vol 2*</i>		-	-
	Toplam	3	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	3,0	0,0

Kaynak: Boz, M. (2013). Vazgeçmem. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

* Albüm içerisindeki bir şarkının farklı versiyonu olduğu için değerlendirilmemiştir.

Tablo 233'te görüldüğü üzere sanatçının 2013 yılında çıkarmış olduğu “Vazgeçmem” adlı single albümünde 1 adet şarkı ve bu şarkıya ait farklı bir versiyonu bulunmaktadır. Albümdeki şarkının incelenmesi sonucunda 3 farklı deyim kullanımı tespit edilmiştir. Herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmayan albümde, şarkı başına düşen deyim sayısı 3'tür.

Tablo 234

Elmanın Yarısı Hadi İnşallah (2014) Adlı Film Müziğinde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Elmanın Yarısı</i>	el vermek, sırası gelmek, yardım etmek	3	-
	Toplam	3	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	3,0	0,0

Kaynak: Boz, M. (2014). Elmanın yarısı hadi inşallah. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

Tablo 234'te görüldüğü üzere sanatçının 2014 yılında çıkarmış olduğu “Elmanın Yarısı Hadi İnşallah” adlı film müziği albümünde 1 adet şarkı yer almaktadır. Sanatçı bu şarkıyı, kendisinin de yer aldığı *Hadi İnşallah* adlı filmde seslendirmiştir. Albümdeki şarkının incelenmesi sonucunda toplam 3 farklı deyim kullanımı tespit edilmiştir.

Tablo 235

A Be Kaynana Kardeşim Benim (2015) Soundtrack Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>A Be Kaynana</i>	çok görmek	1	-
	Toplam	1	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	1,0	0,0

Kaynak: Boz, M. (2015). A be kaynana kardeşim benim. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

Tablo 235'te görüldüğü üzere sanatçının 2015 yılında çıkarmış olduğu “A Be Kaynana” adlı single albümü 1 şarkıdan oluşmaktadır. Sanatçı bu şarkıyı kendisinin de yer aldığı

Kardeşim Benim adlı filmde seslendirmiştir. Albümdeki şarkının incelenmesi sonucunda 1 deyim kullanımı tespit edilmiş, herhangi bir atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 1 olarak belirlenmiştir.

Tablo 236

Janti (2016) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Adını Bilen Yazsın</i>	kibrit çakmak, yarım kalmak	2	-
<i>Bir Dünya</i>	(bir yere) yolu düşmek	1	-
<i>Can Havli</i>	gözden (gözünden) düşmek	1	-
<i>Direniyorsun</i>	-	-	-
<i>Elveda Deme</i>	yanı başında	1	-
<i>Gün Ağardı</i>	Allahtan korkmaz, bıçak gibi saplanmak, gözden çıkarmak, gün ağarmak, hakkını helal etmek, hatır sormak, yerine koymak	7	-
<i>Janti</i>	gözü kara çıkmak, kapısına gelmek, kendinden geçmek, kendine gelmek, kıyamet kopmak, kolay kolay, (birine) kul köle olmak	7	-
<i>Siyah Gün</i>	görmezden gelmek, göz göre göre, kabul etmek	3	-
<i>Temelli</i>	içinden geçmek, kırık dökük, kör kütük, ne olur (olursun, olursunuz), peşini bırakmak	5	-
<i>Üzüm</i>	güneş açmak, huyu suyu, ne olur (olursun, olursunuz), şerbet gibi, üzüm üzüm baka baka kararır	4	1
<i>Yana Döne</i>	canı acımak, gözleri dolmak (dolu dolu olmak)	2	-
<i>Yüzüm Yok</i>	derdini çekmek, diz çökmek, geri dönmek, kanına dokunmak, yüzü kalmamak	5	-
Toplam		38	1
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,16	0,08

Kaynak: Boz, M. (2016). *Janti*. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

Tablo 236’da görüldüğü üzere sanatçının 2016 yılında çıkarmış olduğu “Janti” adlı albümünde 12 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda toplam 38 deyim ve 1 atasözü tespit edilmiştir. Albümde yer alan *Üzüm* adlı şarkıda ise 1 atasözü kullanımına rastlanmıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı yedişer deyim ile *Gün Ağardı* ve *Janti* adlı şarkılarda, en az deyim kullanımı ise birer deyim ile *Bir Dünya*, *Can Havli* ve *Elveda Deme* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,25 iken atasözü sayısı 0,08’dir.

Tablo 237

Geç Olmadan (2018) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Geç Olmadan</i>	adım (adımını) atmak, ardından gitmek, geri çevirmek, içinden gelmek, kendini tutmak, kolayı var	6	-
	Toplam	6	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	6,0	0,0

Kaynak: Boz, M. (2018). Geç olmadan. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

Tablo 237’de sanatçının 2018 yılında çıkardığı “Geç Olmadan” adlı single albümüne yönelik bilgiler yer almaktadır. Albümdeki tek şarkının incelenmesi sonucunda 6 deyim tespit edilirken atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 6 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 238

Öldür Beni Sevgilim (2019) Adlı Orijinal Film Müziğinde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Öldür Beni Sevgilim</i>	canı yanmak, laf aramızda, kırık dökük, ne haber, ne kadar	5	-
	Toplam	5	-
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	5,0	0,0

Kaynak: Boz, M. (2019). Öldür beni sevgilim. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

Tablo 238’de görüldüğü üzere sanatçının 2019 yılında çıkarmış olduğu “Öldür Beni Sevgilim” adlı single albümünde 1 adet şarkı yer almaktadır. Sanatçı bu şarkıyı kendisinin de yer aldığı *Öldür Beni Sevgilim* adlı filmde seslendirmiştir. Albümdeki şarkının incelenmesi sonucunda 5 farklı deyim tespit edilmiş, herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 5’tir.

Tablo 239

Murat Boz'un Tüm Albümlerinde Şarkı Başına Düşen Deyim ve Atasözü Sayıları

Albüm Adı	Değerlendirilen Şarkı Sayısı	Albümdeki Deyim Sayısı	Şarkı Başına Düşen Deyim Sayısı	Albümdeki Atasözü Sayısı	Şarkı Başına Düşen Atasözü Sayısı
Maximum	11	33	3,0	3	0,27
Uçurum	3	17	5,66	-	0,0
Şans	13	70	5,38	1	0,07
Hayat Sana Güzel	1	6	6,0	-	0,0
Aşklarım Büyük Benden	9	27	3,0	2	0,22
Dance Mix	6	17	2,83	1	0,16
Vazgeçmem	1	3	3,0	-	0,0
Elmanın Yarıları Hadi İnşallah	1	3	3,0	-	0,0
A Be Kaynana Kardeşim Benim	1	1	1,0	-	0,0
Janti	12	38	3,16	1	0,08
Geç Olmadan	1	6	6,0	-	0,0
Öldür Beni Sevgilim	1	5	5,0	-	0,0
Toplam	60	226		8	
<i>Sanatçının Tüm Albümleri Dikkate Alındığında Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı</i>			3,766		0,133

Tablo 239'a bakıldığında Murat Boz'un albümlerinde şarkı başına düşen deyim ve atasözü sayılarına ilişkin veriler görülmektedir. Bu bağlamda sanatçının deyim oranının en yüksek olduğu albümleri 6,0 ile *Hayat Sana Güzel* ve *Geç Olmadan* albümleridir. Şarkı başına düşen deyim oranının en düşük olduğu albümleri ise 1,0 oranla *A Be Kaynana Kardeşim Benim* adlı albümüdür.

Atasözü kullanımına bakıldığında ise en çok atasözü kullanım oranının 0,27 ile *Maximum* albümünde olduğu görülmektedir.

İncelenen bütün şarkılar dikkate alındığında Murat Boz'un şarkılarında ortalama olarak şarkı başına 3,766 deyim ve 0,133 atasözü düştüğü görülmektedir.

Tablo 240

Murat Boz Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımına Genel Bakış

Deyimler
<p>acele etmek (2), acısını çekmek (1), açılıp saçılmak (1), adam olmak (1), adı geçmek (1), adım (adımını) atmak (1), ağıt yapmak (1), ağız laf (lakırtı) yapmak (2), ahı tutmak (1), akın akın (1), akıp gitmek (2), aklına gelmek (1), aklını başından almak (1), Allah aşkına (2), Allah'tan korkmaz (1), altı üstü (2), ardından gitmek (1), atıp (atmak) tutmak (2), ayakta kalmak (1), (birini) baş tacı etmek (1), başa sarmak (1), (bir şey birinin) başı dönmek (1), (birinin) başına gelmek (2), başına (...) gelmek (3), bıçak gibi saplanmak (1), bir o yana bir bu yana (1), boş gözlerle bakmak (1), boş yere (1), boşu boşuna (1), boyuna posuna bakmadan (1), bölük pörçük (1), buram buram kokmak (1), canı acımak (1), canı yanmak (3), ceza vermek (2), çatır çatır çatlamak (1), çekip gitmek (3), çıkmaza girmek (1), çok görmek (1), çok olmak (1), daim olmak (1), deli gibi (1), derdini çekmek (1), derine inmek (2), dışarı çıkmak (1), dile kolay (2), diz çökmek (1), dozunu kaçırmak (1), durumu kurtarmak (2), efkâr basmak (1), eksik olmasın (1), el üstünde tutmak (1), el vermek (1), ele avuca sığmamak (1), elinde olmak (2), elini çabuk tutmak (1), enine boyuna (1), eser kalmamak (1), eskisi kadar (gibi) (2), eş dost (1), fark etmek (2), feda olsun (1), fıkır fıkır (kaynamak) (1), geri çevirmek (1), geri dönmek (6), gezip tozmak (1), görmezden gelmek (1), göz göre göre (2), gözden (gözünden) düşmek (1), gözden çıkarmak (1), gözleri dolmak (dolu dolu olmak) (3), gözü (gözleri) açılmak (1), gözü kara çıkmak (1), gözyaşı dökmek (1), gün ağarmak (1), güneş açmak (1), güneş doğmak (1), gününü (günlerini) saymak (beklemek) (1), haber almak (3), hafife almak (1), hak etmek (1), hakkını helal etmek (1), haksızlık yapmak (1), hatır sormak (1), hayırlısı olsun (1), hayra yormak (1), (birinin) hoşuna gitmek (1), huyu suyu (1), huzur vermek (1), içi yanmak (1), içinden geçmek (1), içinden gelmek (1), içini dökmek (2), (birinin) içini sarmak (2), inadın inat olmak (2), inceldiği yerden kopmak (1), ipin ucunu kaçırmak (1), işi yolunda (tıkırında) gitmek (olmak) (1), kabul etmek (1), kafa yormak (1), kalabalığa karışmak (1), kalbi çarpmak (1), kalbi küt küt atmak (1), kalbi sıkışmak (3), kalbine saplanmak (2), kan olmak (1), kanına dokunmak (1), kapısına gelmek (1), (birine) kara çalmak (1), karar vermek (2), (bir yer) kazan (biri) kepçe (1), kendinden geçmek (1), kendine gelmek (2), kendini tutmak (1), kırık dökük (2), kıyamet kopmak (1), kibrit çakmak (1), kim bilir (2), kolay kolay (1), kolayı var (1), kör kütük (1), köşesine çekilmek (2), (birine) kul köle olmak (1), laf aramızda (1), (birine) malum olmak (1), mum gibi (1), müptela olmak (1), nasıl olsa (1), ne arar (onda ... ne gezer) (1), ne çıkar (2), ne denir (dersin) (2), ne haber (1), ne kadar (5), ne olur (olursun, olursunuz) (2), oyuna gelmek (1), öyle olsun (1), özenip bezenmek (1), peşini bırakmak (1), riske girmek (risk almak) (1), sahile vurmak (1), salına salına (1), sırası gelmek (1), şerbet gibi (1), tadı tuzu kalmamak (bozulmak) (2), tadı tuzu yok (1), tadına doyum olmamak (1), tahammülü kalmamak (1), terk etmek (2), teselli etmek (vermek) (1), tıkır tıkır (1), tıklım tıklım (1), uzaklara gitmek (2), üstüne basa basa (1), (birinin) üstüne başına etmek (1), varını yoğunu (1), vıdı vıdı etmek (2), yalnız kalmak (1), yanı başında (1), yaraya tuz biber ekmek (1), yardım etmek (1), yarım kalmak (1), yeri göğü inletmek (2), yerine koymak (1), yok olmak (1), yol almak (1), (bir yere) yolu düşmek (1), yolunu bulmak (1), yüreği çarpmak (1), yüreğini açmak (1), yüzü gülmek (1), yüzü kalmamak (1), zar zor (1), zindana düşmek (1)</p>
Atasözleri
<p>açık yaraya tuz ekilmez (2), âşığın gözü kördür (1), çok (fazla) naz âşık usandırır (1), kurunun yanında yaş da yanar (1), sabrın sonu selamettir (1), sayılı günler (gün) tez (çabuk) geçer (1), üzüm üzüme baka baka kararır (1)</p>

Tablo 240'a bakıldığında Murat Boz'un bütün albümlerinde 173 farklı deyim, 7 farklı atasözü kullanıldığı görülmektedir. Bu deyimlerden 40'ı, atasözlerinden ise 1'i ise birden fazla kez kullanılmıştır. Deyim ve atasözlerinin kaç kez kullanıldığına dair bilgiler parantez içinde verilmiştir.

Tablo 241

Murat Boz'un Farklı Albümlerinde Geçen Aynı Deyim ve Atasözleri

Deyim/Atasözü	Albüm Adı								
	Aşkларım Büyük Benden	Dance Mix	Hayat Sana Güzel	Janti	Maximum	Öldür Beni Sevgilim	Şans	Uçurum	
acele etmek, ağzı laf (lakırtı) yapmak, Allah aşkına, atıp (atmak) tutmak, (birinin) başına gelmek, derine inmek, dile kolay, fark etmek, içini dökmek, inadım inat olmak, kalbi sıkışmak*, kalbine saplanmak, karar vermek, köşesine çekilmek, vıdı vıdı etmek							+	+	
(birinin) içini sarmak, kim bilir, ne çıkar		+					+		
akıp gitmek, altı üstü, ceza vermek, durumu kurtarmak, elinde olmak, ne denir (dersin), tadı tuzu kalmamak (bozulmak), <i>açık yaraya tuz ekilmez</i>	+	+							
başına (...) gelmek	+	+			+				
canı yanmak		+				+	+		
çekip gitmek*					+		+		
eskisi kadar (gibi)	+						+		
geri dönmek*	+	+		+			+		
göz göre göre				+	+				
gözleri dolmak (dolu dolu olmak)		+		+			+		
haber almak	+	+					+		
kendine gelmek				+			+		
kırık dökük				+			+		
ne kadar	+		+			+	+	+	
uzaklara gitmek		+			+				
yeri göğü inletmek	+				+				

* geri dönmek ve kalbi sıkışmak deyimleri aynı zamanda *Şans* albümünde ikişer farklı şarkıda, çekip gitmek deyimini *Maksimum* albümünde iki farklı şarkıda kullanılmıştır. Bununla birlikte farklı albümlerde kullanılmadığı için tabloda yer almayan ne olur deyimini *Janti* albümünde, terk etmek deyimini ise *Aşkларım Büyük Benden* albümünde ikişer farklı şarkıda kullanılmıştır.

Araştırma kapsamında incelenen Murat Boz'un şarkılarında 38 farklı deyim ve 1 atasözünün birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir. Tablo 241'de hangi deyim ve atasözünün, hangi albümlerde aynı anda yer aldığı gösterilmektedir. Bu bağlamda *ne kadar* deyimini 5 farklı albümde; *geri dönmek* deyimini 4 farklı albümde; *başına (...) gelmek*, *canı yanmak*, *gözleri dolmak (dolu dolu olmak)*, *haber almak* deyimleri 3 farklı albümde; *acele etmek*, *ağzı laf (lakırtı) yapmak*, *akıp gitmek*, *Allah aşkına*, *altı üstü*, *atıp (atmak) tutmak*, *(birinin) başına gelmek*, *ceza vermek*, *çekip gitmek*, *derine inmek*, *dile kolay*, *durumu kurtarmak*, *elinde olmak*, *eskisi kadar (gibi)*, *fark etmek*, *göz göre göre*, *içini dökmek*, *(birinin) içini sarmak*, *inadım inat olmak*, *kalbine saplanmak*, *karar vermek*, *kendine gelmek*, *kırık dökük*, *kim bilir*, *köşesine çekilmek*, *ne çıkar*, *ne denir (dersin)*, *tadı tuzu kalmamak (bozulmak)*,

uzaklara gitmek, vıdı vıdı etmek, yeri göğü inletmek deyimleri ile *açık yaraya tuz ekilmez* atasözü 2 farklı albümde de kullanılmıştır.

Tarkan'ın albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma durumunun incelenmesi.

Bu bölümde 242-258 arasındaki tablolarda Tarkan'ın albümlerinde deyim ve atasözlerinin yer alma düzeyine yönelik tablolar ve tablolara ait yorumlar yer almaktadır.

Tablo 242

Tarkan Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımı*

Albüm Adı	Yılı	Albümdeki Şarkı Sayısı	Değerlendirilen Şarkı Sayısı	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
Yine Sensiz	1993	11	11	34	-
Aacayıpsin	1994	12	12	49	-
Ölürüm Sana	1997	11	11	72	2
Karma	2001	12	12	74	4
Bir Oluruz Yolunda	2002	1	1	9	-
Dudu	2003	5	5	32	-
Özgürlük İçimizde	2003	1	1	-	-
Ayrılık Zor	2005	1	1	6	-
Metamorfoz	2007	10	10	132	12
Adımı Kalbine Yaz	2010	8	8	40	-
Kara Toprak	2010	1	1	2	-
Cuppa	2016	1	1	5	-
10	2017	14	14	37	1
Toplam				492	19

* Sanatçıya ait yabancı albümler ve Türk Sanat Müziği albümü tabloda gösterilmemiştir.

Tablo 242'de Tarkan tarafından 1993-2017 yılları arasında çıkarılan 13 albüm ve içeriğindeki 88 şarkı incelenmesi sonucunda albümlerde tespit edilen deyim ve atasözü sayıları gösterilmiştir. Sanatçının albümlerinde toplam 492 deyim ve 19 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Buradaki veriler, aynı şarkı içerisinde geçen aynı deyim ve atasözlerinin elenmesi sonucu elde edilmiştir. Bir başka ifadeyle, aynı şarkıda geçen deyim ve atasözü tekrarlarına tablolarda yer verilmemiştir. Bununla birlikte albüm içinde yer alan bir şarkının aynı albüm içerisinde remix, versiyon, akustik adı altında tekrar yer verilmiş olması hâlinde farklı versiyonları değerlendirme dışı tutulmuştur. Daha sonra albümler kendi içerisinde tek tek incelenmiş, elde edilen veriler tablolara işlenerek yorumlanmıştır.

Tablo 243

Yine Sensiz (1993) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Çok Ararsın Beni</i>	bulunmaz Bursa (Hint) kumaşı, (birini) çekememek	2	-
<i>Gelip de Halimi Gördün mü?</i>	(birini) arayıp sormak, durup dururken, fark etmez, geri dönmek, gitti gider, hatır sormak, veda etmek	7	-
<i>Kıl Oldum</i>	başına güneş geçmek, kaçacak delik aramak, kendine gelmek, kıl olmak, takip takıştırmak	5	-
<i>Kimdi?</i>	hadî canım sen de, sabrı taşmak (tükenmek), terk etmek, yalan dolan, (bir şeyin) zamanı geçmek	5	-
<i>Oldu Canım Ara Beni</i>	canına tak demek (etmek), hoşça kal (kalın), kahrını çekmek, pes etmek	4	-
<i>Sarı Bana</i>	-	-	-
<i>Selam Ver</i>	(birinin veya bir şeyin) hasretini çekmek, hesap sormak, pişmanlık duymak (getirmek), selam vermek	4	-
<i>Söz Verdim</i>	gibi gelmek, kapısını çalmak, söz vermek	3	-
<i>Vazgeçemem</i>	-	-	-
<i>Yetti Artık</i>	yetti artık (gayrı), (bir şeyin) zamanı geçmek	2	-
<i>Yine Sensiz</i>	güneş batmak, umut vermek	2	-
Toplam		34	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		3,09	0,0

Kaynak: Tarkan (1993). *Yine sensiz*. [CD]. İstanbul: İstanbul Plak.

Tablo 243'e bakıldığında sanatçının 1993 yılında çıkarmış olduğu ilk albümü "Yine Sensiz" adlı albümünde 11 şarkının yer aldığı görülmektedir. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda 34 deyim tespit edilirken atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 7 deyim ile *Gelip de Hâlimi Gördün Mü?* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise ikişer deyim ile *Çok Ararsın Beni*, *Yetti Artık* ve *Yine Sensiz* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 3,09 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 244

Aacayıpsin (1994) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Bekle</i>	donup kalmak, gözü (gözleri) kamaşmak, ölüm gibi	3	-
<i>Biz Nereye?</i>	-	-	-
<i>Dön Bebeğim</i>	(bir şeye) gebe olmak, gözleri dolmak (dolu dolu olmak), gözüne uyku girmemek, (birinin) üstüne yürümek, yüreği yanmak	5	-
<i>Durum Beter</i>	canına tak demek (etmek), canına yetmek, çiçek açmak (vermek), kara kara düşünmek, keyfine bakmak, (bir şeye) tuz biber ekmek	6	-
<i>Eyyah</i>	(birini) arayıp sormak, (birinin) baş (başının) belası olmak, bile bile, deli etmek, dili tutulmak, geri dönmek, terk etmek	7	-
<i>Gitme</i>	aklına gelmek, güneş doğmak, ne olur (olursun/olursunuz)	3	-
<i>Gül Döktüm Yollarına</i>	ele vermek, eninde sonunda, gözlerinden okumak, isyan etmek, mesut olmak, naz yapmak, sabrı taşmak (tükenmek), yabana atmak	8	-
<i>Hepsi Senin Mi?</i>	ana kuzusu, caka satmak, ciğerimin köşesi, (biri, birine) deli divane olmak	4	-
<i>Kış Güneşi</i>	kiyamete kadar, meydan okumak	2	-
<i>Seviş Benimle</i>	dur durak (dur dinlen veya dur otur) yok, (bir işe) kendini vermek (vurmak veya çalmak), nokta koymak	3	-
<i>Şeytan Azapta</i>	ahı tutmak, (bir şeyin) derdine düşmek, olan oldu, şaka maka derken, şeytan azapta gerek	5	-
<i>Unutmamalı</i>	deli gibi, gönlünü hoş etmek, (birini) hoş tutmak	3	-
Toplam		49	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		4,08	0,0

Kaynak: Tarkan (1994). Aacayıpsin. [CD]. İstanbul: İstanbul Plak.

Tablo 244’te sanatçının 1994 yılında çıkarmış olduğu ikinci albümü “Aacayıpsin”’e ait bilgiler yer almaktadır. 12 adet şarkının yer aldığı albümde toplam 49 deyim kullanımı tespit edilmiş, herhangi bir atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 8 deyim ile *Gül Döktüm Yollarına* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise 2 deyim ile *Kış Güneşi* adlı şarkıda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 4,08’dir.

Tablo 245

Ölürüm Sana (1997) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Başına Bela Olurum</i>	başına bela olmak (kesilmek), bir hâl olmak, bir hoş(luğu) olmak, (birine) kul köle olmak, ömre bedel, (birine) pervane olmak	6	-
<i>Beni Anlama</i>	boş vermek, ele geçirmek, (birini veya bir şeyi) kendi haline bırakmak, ne olur (olursun, olursunuz)	4	-
<i>Delikanlı Çağlarım</i>	boş vermek, (birinin) diline düşmek, gönül bağlamak, hızlı yaşamak, kalbini çalmak, sabaha kadar, sarmaş dolaş olmak, üstüne gitmek, yola (yollara) düşmek, kısa günün kârı az olur	9	1
<i>Gecemin Ürkek Kanatlarında</i>	kanına girmek, karanlığı deşmek (yırtmak), uykuya dalmak	3	-
<i>İkimizin Yerine</i>	feda etmek, yenik düşmek	2	-
<i>İnci Tanem</i>	farz etmek, murada (muradına) ermek, ne olur (olursun, olursunuz), uzaklara gitmek, vız gelmek	5	-
<i>Kır Zincirlerini</i>	alev almak, gibi olmak, gözünü yummak, oyun oynamak, soru sormak, tadına varmak	6	-
<i>Ölürüm Sana</i>	ağına düşürmek, başı dönmek, bile bile, eli dolu, göz göre göre, gözü kara, (birine) kanı kaynamak, kapı aralamak, teslim olmak, (birinin, bir şeyin) tiryakisi olmak, yanına sokulmak, yola getirmek	12	-
<i>Salına Salına Sinsice</i>	başına bela olmak (kesilmek), bir içim su (gibi), dile (dillere) düşmek, düşman olmak, elini uzatmak, her derde deva olmak, kanına girmek, (birine) kul köle olmak, olan oldu, tarumar olmak, ümit vermek	11	-
<i>Şımarık</i>	ele güne rezil olmak, elin adamı, eski köye yeni adet getirmek, (birinin) karşısına geçmek, kucağına düşmek, (birinin) ocağına düşmek, sahip olmak, seni gidi seni (seni seni), sürme çekmek, tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır	9	1
<i>Unut Beni</i>	boynu bükük, kapıya dayanmak, mecali (mecal) kalmamak, uzak durmak, (birinin) yakasını bırakmamak	5	-
Toplam		72	2
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		6,54	0,18

Kaynak: Tarkan (1997). Ölürüm sana. [CD]. İstanbul: İstanbul Plak.

Tablo 245'te görüldüğü üzere sanatçının 1997 yılında çıkarmış olduğu "Ölürüm Sana" adlı albümde 11 şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda 72 deyim, *Delikanlı Çağlarım* ve *Şımarık* adlı şarkılarda ise birer atasözü kullanımına rastlanmıştır. En fazla deyim kullanımı 12 deyim ile albümle aynı adı taşıyan *Ölürüm Sana* şarkısında, en az deyim kullanımı ise 2 deyim ile *İkimizin Yerine* şarkısında görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 6,54 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 0,18'dir.

Tablo 246

Karma (2001) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Aşk</i>	baş edememek, (birine) gün doğmak, güneş doğmak, medet ummak (beklemek), yüzü gülmek	5	-
<i>Ay</i>	adak adamak, biçare, (biri, birine) deli divane olmak, düşe kalka, göze almak, gülüp geçmek, maskara olmak, ne çıkar, ne fayda, tadı tuzu kalmamak (bozulmak), uçup gitmek, yem olmak	12	-
<i>Gitti Gideli</i>	bir kalemde, ne çare, yadigâr kalmak	3	-
<i>Her Nerdeysen</i>	büyüklerin ellerinden, küçüklerin gözlerinden öpmek, kalbini (kalp) kırmak, öyle olsun, selam söylemek	4	-
<i>Hüp</i>	(birini) el üstünde tutmak, gözüne uyku girmemek, gözü dünyayı görmemek, içine çekmek, kapısını açmak, kıyamet kopmak, kuş sütüyle beslemek, (birine) pervane olmak, kalpten kalbe yol vardır, yalnız taş, duvar olmaz	8	2
<i>Kuzu Kuzu</i>	ateşe vermek, bağına basmak, (birinin) dizlerine kapanmak, gözüne (gözlerine) bakmak, kolu kanadı kırılmak, kuzu kuzu /kuzu gibi	6	-
<i>O'na Sor</i>	buz kesmek, (birine) hak vermek	2	-
<i>Sen Başkasın</i>	canından bezmek, dile kolay, (bir şeyi) geri vermek, gününü gün etmek, insafa gelmek, karşı koymak, nedamet duymak (getirmek), oyuna gelmek, şeytana uymak, terk etmek, (birinin) üstüne gül koklamamak, yerine koymak	12	-
<i>Taş</i>	alet olmak, canını yakmak, doğduğuna pişman etmek, düş kurmak, fırtına kopmak (patlamak), hata etmek (eylemek, işlemek), ne olur (olursun/olursunuz), ne var ne yok, peşinden yürümek, yolunu beklemek (gözlemek), zehir etmek, zır deli(zırzır deli), ziyan olmak	13	-
<i>Uzak</i>	buz tutmak, kulp takmak, uzak tutmak	3	-
<i>Verme</i>	akıl vermek, derdini çekmek, huzur vermek, ikna olmak, çoğu zarar, azı karar, zararın neresinden dönülse kârdır	4	2
<i>Yandım</i>	kalbini açmak, yola (yollara) düşmek	2	-
Toplam		74	4
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		6,16	0,33

Kaynak: Tarkan (2001). Karma. [CD]. İstanbul: İstanbul Plak.

Tablo 246'da sanatçının 2001 yılında çıkarmış olduğu "Karma" albümüne ait bilgiler yer almaktadır. 12 şarkının yer aldığı albümde; şarkıların incelenmesi sonucunda 74 deyim, 4 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. *Hüp* ve *Verme* adlı şarkılarda ikişer farklı atasözü kullanılmıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 13 deyim ile *Taş* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise ikişer deyim ile *O'na Sor* ve *Yandım* adlı şarkılarda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 6,16 olarak, atasözü sayısı 0,33 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 247

Bir Oluruz Yolunda (2002) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Bir Oluruz Yolunda</i>	bayram etmek (yapmak), birine meydanı dar etmek, bir olmak, düş kurmak, fırtına kopmak (patlamak), gol atmak, ne olur (olursun, olursunuz), yabana atmak, zır deli (zırzır deli)	9	-
Toplam		9	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		9,0	0,0

Kaynak: Tarkan (2002). Bir oluruz yolunda. [CD]. İstanbul: HITT Müzik & Prodüksiyon.

Tablo 247’de görüldüğü üzere sanatçının 2002 yılında çıkarmış olduğu “Bir Oluruz Yolunda” adlı single albümünde 1 şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkının incelenmesi sonucunda 9 farklı deyim kullanımı tespit edilmiş, atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albümde tek şarkı bulunduğundan şarkı başına düşen deyim sayısı 9’dur.

Tablo 248

Dudu (2003) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Bu Şarkılar da Olmasa</i>	çekip gitmek, gözden (gözünden) düşmek, içine dert olmak, kim bilir?, ne gezer	5	-
<i>Dudu</i>	adım atmak, ananın (anasının) ak sütü gibi (helal olsun), bildiğini okumak, çiçek gibi, el bebek gül bebek, güneş doğmak, fır dönmek, gözü kara çıkmak, hoş görmek, içi gitmek, içine atmak, insan gibi, kafa tutmak, kara kara düşünmek, nefes almak, tuz buz olmak, yanında olmak, (birine) yük olmak, zemberek kurulmak	19	-
<i>Gülümse Kaderine</i>	(kendini) ateşe atmak, ettiği yanına kâr kalmamak, (birine) gün doğmak, (birini) koynuna almak	4	-
<i>Sorma Kalbim</i>	kendini bilmek	1	-
<i>Uzun İnce Bir Yoldayım</i>	dünyaya gelmek, gece gündüz, ne halde?	3	-
Toplam		32	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		6,4	0,0

Kaynak: Tarkan (2003a). Dudu. [CD]. İstanbul: HITT Müzik & Prodüksiyon.

Tablo 248’de sanatçının 2003 yılında çıkardığı “Dudu” adlı albüme ait bilgiler yer almaktadır. 5 şarkıdan oluşan albümde tespit edilen deyim sayısı 32’dir. Albümde herhangi bir atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 19 deyim ile albümle aynı adı taşıyan *Dudu* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise 1 deyim ile *Sorma Kalbim* adlı şarkıda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 6,4 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 249

Özgürlük İçimizde (2003) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Özgürlük İçimizde</i>	-	-	-
Toplam		-	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		0,0	0,0

Kaynak: Tarkan (2003b). Özgürlük içimizde. [CD]. İstanbul: HITT Müzik & Prodüksiyon.

Tablo 249'da görüldüğü üzere sanatçının 2003 yılında çıkarmış olduğu “Özgürlük İçimizde” adlı single albümü 1 adet şarkıdan oluşmaktadır. Albümdeki şarkının incelenmesi sonucunda herhangi bir deyim ve atasözü kullanımına rastlanmamıştır.

Tablo 250

Ayrılık Zor (2005) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Ayrılık Zor</i>	canına okumak, çekilmez olmak, dile gelmek, göze almak, (birinin) harcı olmamak, ziyan olmak	6	-
Toplam		6	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		6,0	0,0

Kaynak: Tarkan (2005). Ayrılık zor. [CD]. İstanbul: HITT Müzik & Prodüksiyon.

Tablo 250'de görüldüğü üzere sanatçının 2005 yılında çıkarmış olduğu “Ayrılık Zor” adlı single albümü 1 adet şarkıdan oluşmaktadır. Albümdeki şarkının incelenmesi sonucunda 6 farklı deyim kullanımı tespit edilmiş, herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Albümde tek şarkı bulunduğundan, şarkı başına düşen deyim sayısı 6 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 251

Metamorfoz (2007) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Arada Bir</i>	aklı başına gelmek, arada bir, bile bile, esip savurmak, kabul etmek, karalar bağlamak (giymek), mangalda kül bırakmamak, talihine (kaderine)	8	-
<i>Bam Teli</i>	bal gibi, (birinin) bam teline basmak (dokunmak), boş yere, dümeni kırmak, eğrisi doğrusuna gelmek, hapı yutmak, kül olmak, saman alevi gibi, tadı kaçmak (gitmek), yanına kar kalmak, yaraya tuz biber ekmek, yol almak, yol yakinken, ateş düştüğü yeri yakar, kalpten kalbe yol vardır	13	2
<i>Çat Kapı</i>	bir daha mı, çat kapı, dili yanmak, (birinin) elini kolunu bağlamak, (birinin) fikrini çelmek, kaleyi içinden fethetmek, karşı koymak, ne mümkün, oyuna gelmek, pabuç bırakmamak, şaka maka derken, yem olmak	12	-
<i>Dedikodu</i>	alını açık yüzü ak, beyhude yere, bile bile, canını yakmak, dalına basmak, er geç, göz göre göre, gözüne (gözlerine) bakmak, (birinin) günahına girmek/günahını almak, hesap (hesabını) vermek, içi dışı bir, iki eli (birinin) yakasında olmak, kuru iftira, kuyruklu yalan, ok yaydan (yayından) çıkmak, oyuna getirmek, özü sözü bir, uzak tutmak, yüreği sızlamak, al elmaya taş atan çok olur	19	1
<i>Dilli Düdük</i>	akıllı olmak, bana (sana, ona) göre hava hoş, burnu kaf dağında (olmak), caka satmak, cırcır ötmek, dır dır etmek, (bir şeyi) dilli düdük etmek, gözünü karartmak, haddini bilmek, hükmü geçmek, ileri gitmek, kalbini açmak, kalp (kalbini) kırmak, kendi kuyusunu kendi kazmak, kendine gelmek, masal okumak (anlatmak), oyuna gelmek, pireyi deve yapmak, tepetakla etmek (devirmek), uykusu kaçmak, üstün bulmak (görmek), yangına körükle gitmek, zır deli (zırzır deli), eden bulur, inleyen ölür, gelen geçer konan göçer, iki kere iki dört (eder), kendi düşen ağlamaz, rüzgâr eken fırtına biçer, sana da kalmaz bu ölümlü dünya, söz gümüşe sükût altındır	23	7
<i>Gün Gibi</i>	(birinin) ateşine yanmak, biçare, buz gibi, gam yememek, (birine) gün doğmak, iç çekmek, imdadına yetişmek (erişmek), lafi mı olur?, ümidini kesmek, varı yoğu, vız gelmek, yüzüne gülmek	12	-
<i>Hop Hop</i>	adımını atmak, al birini, vur ötekine, (birine) asabı bozulmak, ayağını denk almak- basmak, aynı tas aynı hamam, başı dönmek, bir eli yağda bir eli balda (olmak), bir kalemde, bol keseden atmak, ciğerini (delip) delmek (geçmek), çivi gibi, elini veren kolunu alamaz, gözü açık olmak, gözünün içine baka baka, hesabını görmek, (birinin) huyuna suyuna gitmek, ipin ucunu kaçırmak, kafa tutmak, kul etmek, külahıma anlat, meydan okumak, paşa paşa, pusu kurmak, sabrı taşmak (tükenmek), şeytana uymak, tav olmak, (bir iş veya durum) tersine dönmek, vıdı vıdı etmek, yazıp çizmek, anca beraber kanca beraber	30	1
<i>İstanbul Ağlıyor</i>	buz tutmak, derbeder olmak, güneş doğmak, rüyasına (rüyalarına) girmek, yolunu beklemek (gözlemek)	5	-
<i>Pare Pare</i>	çiçek açmak (vermek), dağ (dağlar) gibi (kadar), derya gibi, dün gibi, göz kırpmak, kapıya dayanmak	6	-
<i>Vay Anam Vay</i>	canına yandığının (yandığım), sabahı zor etmek, vay anam (anasını, canına), dışı eli yakar içi beni yakar	3	1
Toplam		132	12
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		13,2	1,2

Kaynak: Tarkan (2007). *Metamorfoz*. [CD]. İstanbul: HITT Müzik & Prodüksiyon.

Tablo 251’de sanatçının 2007 yılında çıkardığı “Metamorfoz” adlı albümüne ait bilgiler verilmiştir. 10 farklı şarkının yer aldığı albümde şarkıların incelenmesi sonucunda 132 deyim, 12 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Bu bağlamda *Dilli Düdük* şarkısında 6, *Bam Teli* şarkısında 2 atasözü; *Dedikodu*, *Hop Hop*, *Vay Anam Vay* şarkılarında ise birer atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 30 deyim ile *Hop Hop* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise 3 deyim ile *Vay Anam Vay* adlı şarkıda görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 13,2 iken şarkı başına düşen atasözü sayısı 1,2’dir.

Tablo 252

Adımı Kalbine Yaz (2010) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Acımayacak</i>	boynu kıldan ince olmak, dans etmek, diz çökmek, gözü yüksekte (yükseklerde) olmak, ilik gibi	5	-
<i>Adımı Kalbine Yaz</i>	ayda yılda bir, (birini) el üstünde tutmak, hey gidi (hey), içi sızlamak, pabucu dama atılmak, yanında olmak, yedikleri içtikleri ayrı gitmemek, yoluna sapmak, yüzüne gülmek	9	-
<i>İşim Olmaz</i>	aklını (bir şeyle) bozmak, hafife almak, kolay değil, ne kadar, ömre bedel, sağı solu olmamak, yüreğini dağlamak	7	-
<i>Kayıp</i>	boğazı düğümlenmek, demek istemek, rüzgâr gibi, yarım kalmak, yolun açık olsun	5	-
<i>Öp</i>	cancığer kuzu sarması, meydana çıkmak, süttten çıkmış ak kaşık gibi olmak, şeytana uymak	4	-
<i>Sen Çoktan Gitmişsin</i>	(bir şey) elden gitmek, göz göre göre, oluruyla yetinmek	3	-
<i>Sevdanın Son Vuruşu</i>	baş eğmek, hak etmek	2	-
<i>Usta-Çırak</i>	dünden hazır (razı) olmak, (birini veya bir şeyi) görmez olmak, haberi olmak, içinden yanmak, ne olur (olursun, olursunuz)	5	-
Toplam		40	-
Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı		5,0	0,0

Kaynak: Tarkan (2010a). Adımı kalbine yaz. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

Tablo 252’de görüldüğü üzere sanatçının 2010 yılında çıkarmış olduğu “Adımı Kalbine Yaz” adlı albümünde 8 adet şarkı yer almaktadır. Albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda 40 deyim kullanımı tespit edilirken atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 9 deyim ile albümle aynı adı taşıyan *Adımı Kalbine Yaz* şarkısında, en az deyim kullanımı ise 2 deyim ile *Sevdanın Son Vuruşu* şarkısında görülmüştür. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 5 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 253

Kara Toprak (2010) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Kara Toprak</i>	bağlanıp kalmak, bağrına basmak	2	-
	<i>Toplam</i>	2	-
	<i>Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı</i>	2,0	0,0

Kaynak: Tarkan (2010b). Kara toprak. [CD]. İstanbul: HITT Müzik & Prodüksiyon.

Tablo 253'te görüldüğü üzere sanatçının 2010 yılında çıkarmış olduğu “Kara Toprak” adlı single albümü 1 adet şarkıdan oluşmaktadır. Albümdeki şarkının incelenmesi sonucunda 2 farklı deyim kullanımı tespit edilmiş, atasözü kullanımına ise rastlanmamıştır. Albümde tek şarkı bulunduğundan şarkı başına düşen deyim sayısı 2’dir.

Tablo 254

Cuppa (2016) Adlı Single'da Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Cuppa</i>	adım atmamak, bir o yana bir bu yana, dibe vurmak, gönül koymak, kalp (kalbini) kırmak	5	-
	<i>Toplam</i>	5	-
	<i>Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı</i>	5,0	0,0

Kaynak: Tarkan (2016). Cuppa. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

Tablo 254'te görüldüğü üzere sanatçının 2016 yılında çıkarmış olduğu “Cuppa” adlı single albümünde 1 şarkı yer almaktadır. Şarkının incelenmesi sonucunda 5 farklı deyim tespit edilmiş, herhangi bir atasözü kullanımına rastlanmamıştır. Albümde tek şarkı bulunduğundan, şarkı başına düşen deyim sayısı 5’tir.

Tablo 255

10 (2017) Albümünde Deyim ve Atasözü Kullanımı

Şarkı Adı	Kullanılan Deyim ve Atasözleri	Deyim Sayısı	Atasözü Sayısı
<i>Acımasız</i>	basıp gitmek, yara açmak	2	-
<i>Affedin Bizi Çocuklar</i>	aynı yolun yolcusu olmak, geri dönmek, hesap vermek	3	-
<i>Bal Küpü</i>	canı çekmek, çıra gibi yanmak, haberi olmak	3	-
<i>Ben Senin</i>	çocuk düşe kalka büyür	-	1
<i>Beni Çok Sev</i>	-	-	-
<i>Biz Çocukken</i>	-	-	-
<i>Çay Simit</i>	aralarındaki buzları erimek, gönlünü almak, içinden gelmek, kesip atmak	4	-
<i>Çok Ağladım</i>	-	-	-
<i>Her Şey Fani</i>	boynunu bükmek, kesip atmak, rahat bırakmak	3	-
<i>Hodri Meydan</i>	(birini, bir şeyi) adam etmek, başına bela almak, başını yakmak, çırasını yakmak, dimdik ayakta durmak, elinden geleni ardına koymamak, sineye çekmek, toz pembe görmek, tuzak kurmak	9	-
<i>Kedi Gibi</i>	dünden hazır (razı) olmak, kedi gibi, on ikiden vurmak, sarıp sarmalamak, seyre çıkmak, yelken açmak, yerinden oynatmak	7	-
<i>O Sevişmeler</i>	içinde kaybolmak, kendini bulmak	2	-
<i>Sevdam Tek Nefes</i>	(birini) arayıp sormak, ne halde?	2	-
<i>Yolla</i>	çelme takmak, içine atmak	2	-
	Toplam	37	1
	Albümde Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı	2,64	0,07

Kaynak: Tarkan (2017). 10. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

Tablo 255'te sanatçının 2017 yılında çıkardığı "10" adlı albümüne ait veriler sunulmuştur. 14 şarkılık albümdeki şarkıların incelenmesi sonucunda 37 deyim, 1 atasözü tespit edilmiştir. Albüm içerisinde en fazla deyim kullanımı 9 deyim ile *Hodri Meydan* adlı şarkıda, en az deyim kullanımı ise ikişer deyim ile *Acımasız*, *O Sevişmeler*, *Sevdam Tek Nefes* ve *Yolla* adlı şarkılarda görülmüştür. *Ben Senin* şarkısında 1 atasözü kullanılmış olmasına karşın deyim kullanımına rastlanmamıştır. Albümde şarkı başına düşen deyim sayısı 2,64 iken atasözü sayısı 0,07'dir.

Tablo 256

Tarkan'ın Tüm Albümlerinde Şarkı Başına Düşen Deyim ve Atasözü Sayıları

Albüm Adı	Değerlendirilen Şarkı Sayısı	Albümdeki Deyim Sayısı	Şarkı Başına Düşen Deyim Sayısı	Albümdeki Atasözü Sayısı	Şarkı Başına Düşen Atasözü Sayısı
Yine Sensiz	11	34	3,09	-	0,0
Aacayıpsin	12	49	4,08	-	0,0
Ölürüm Sana	11	72	6,54	2	0,18
Karma	12	74	6,16	4	0,33
Bir Oluruz Yolunda	1	9	9,0	-	0,0
Dudu	5	32	6,4	-	0,0
Özgürlük İçimizde	1	-	0,0	-	0,0
Ayrılık Zor	1	6	6,0	-	0,0
Metamorfoz	10	132	13,2	12	1,2
Adımı Kalbine Yaz	8	40	5,0	-	0,0
Kara Toprak	1	2	2,0	-	0,0
Cuppa	1	5	5,0	-	0,0
10	14	37	2,64	1	0,07
Toplam	88	492		19	
<i>Sanatçının Tüm Albümleri Dikkate Alındığında Şarkı Başına Düşen Deyim/Atasözü Sayısı</i>					<i>0,215</i>
					<i>5,590</i>

Tablo 256'ya bakıldığında Tarkan'ın albümlerinde şarkı başına düşen deyim ve atasözü sayılarına ilişkin veriler görülmektedir. Bu bağlamda sanatçının deyim oranının en yüksek olduğu albümü 13,2 oranla *Metamorfoz* adlı albümüdür. Şarkı başına düşen deyim oranının en düşük olduğu albümleri ise 2,0 oranla *Kara Toprak* adlı albümüdür. Bununla birlikte Tarkan'ın *Özgürlük İçimizde* albümünde deyimlere hiç yer vermediği anlaşılmaktadır.

Atasözü kullanımına bakıldığında ise en çok atasözü kullanım oranının 1,2 ile *Metamorfoz* albümünde olduğu görülmektedir.

İncelenen bütün şarkılar dikkate alındığında Tarkan'ın şarkılarında ortalama olarak şarkı başına 5,590 deyim ve 0,215 atasözü düştüğü görülmektedir.

Tablo 257

*Tarkan Albümlerinde Deyim ve Atasözü Kullanımına Genel Bakış***Deyimler**

adak adamak (1), (birini, bir şeyi) adam etmek (1), adım atmak (1), adım atmamak (1), adımını atmak (1), ağına düşürmek (1), ahi tutmak (1), akıl vermek (1), akıllı olmak (1), aklı başına gelmek (1), aklına gelmek (1), aklını (bir şeyle) bozmak (1), al birini, vur ötekine (1), alet olmak (1), alev almak (1), alını açık yüzü ak (1), ana kuzusu (1), ananın (anasının) ak sütü gibi (helal olsun) (1), arada bir (1), aralarındaki buzları erimek (1), (birini) arayıp sormak (3), (birine) asabı bozulmak (1), (kendini) ateşe atmak (1), ateşe vermek (1), (birinin) ateşine yanmak (1), ayağını denk almak- basmak (1), ayda yılda bir (1), aynı tas aynı hamam (1), aynı yolun yolcusu olmak (1), bağlanıp kalmak (1), bağına basmak (2), bal gibi (1), (birinin) bam teline basmak (dokunmak) (1), bana (sana, ona) göre hava hoş (1), basıp gitmek (1), (birinin) baş (başının) belası olmak (1), baş edememek (1), baş eğmek (1), başı dönmek (2), başına bela almak (1), başına bela olmak (kesilmek) (2), başına güneş geçmek (1), başını yakmak (1), bayram etmek (yapmak) (1), beyhude yere (1), biçare (2), bildiğini okumak (1), bile bile (4), bir daha mı (1), bir eli yağda bir eli balda (olmak) (1), bir hâl olmak (1), bir hoş(luğu) olmak (1), bir içim su (gibi) (1), bir kalemde (2), bir o yana bir bu yana (1), bir olmak (1), birine meydanı dar etmek (1), boğazı düğümlemek (1), bol keseden atmak (1), boş vermek (2), boş yere (1), boynu bükük (1), boynu kıldan ince olmak (1), boynunu bükmek (1), bulunmaz Bursa (Hint) kumaş (1), burnu kaf dağında (olmak) (1), buz gibi (1), buz kesmek (1), buz tutmak (2), büyüklerin ellerinden (1), caka satmak (2), canciğer kuzu sarması (1), canı çekmek (1), canına okumak (1), canına tak demek (etmek) (2), canına yandığının (yandığım) (1), canına yetmek (1), canından bezmek (1), canını yakmak (2), cırcır ötmek (1), ciğerimin köşesi (1), ciğerini (delip) delmek (geçmek) (1), çat kapı (1), (birini) çekmemek (1), çekilmez olmak (1), çekip gitmek (1), çelme takmak (1), çıra gibi yakmak (1), çirasını yakmak (1), çiçeği açmak (vermek) (2), çiçek gibi (1), çivi gibi (1), dağ (dağlar) gibi (kadar) (1), dalına basmak (1), dans etmek (1), (biri, birine) deli divane olmak (2), deli etmek (1), deli gibi (1), demek istemek (1), derbeder olmak (1), (bir şeyin) derdine düşmek (1), derdini çekmek (1), derya gibi (1), dır dır etmek (1), dibe vurmak (1), dile (dillere) düşmek (1), dile gelmek (1), dile kolay (1), dili tutulmak (1), dili yanmak (1), (birinin) diline düşmek (1), (bir şeyi) dilli düdük etmek (1), dimdik ayakta durmak (1), diz çökmek (1), (birinin) dizlerine kapanmak (1), doğduğuna pişman etmek (1), donup kalmak (1), dur durak (dur dinlen veya dur otur) yok (1), durup dururken (1), dümeni kırmak (1), dün gibi (1), dünden hazır (razı) olmak (2), dünyaya gelmek (1), düş kurmak (2), düşe kalka (1), düşman olmak (1), eğrisi doğrusuna gelmek (1), el bebek gül bebek (1), (birini) el üstünde tutmak (2), (bir şey) elden gitmek (1), ele geçirmek (1), ele güne rezil olmak (1), ele vermek (1), eli dolu (1), elin adamı (1), elinden geleni ardına koymamak (1), (birinin) elini kolunu bağlamak (1), elini uzatmak (1), elini veren kolunu alamaz (1), eninde sonunda (1), er geç (1), esip savurmak (1), eski köye yeni adet getirmek (1), ettiği yanına kâr kalmamak (1), fark etmez (1), farz etmek (1), feda etmek (1), fir dönmek (1), fırtına kopmak (patlamak) (2), (birinin) fikrini çelmek (1), gam yememek (1), (bir şeye) gebe olmak (1), gece gündüz (1), geri dönmek (3), (bir şeyi) geri vermek (1), gibi gelmek (1), gibi olmak (1), gitti gider (1), gol atmak (1), gönlünü almak (1), gönlünü hoş etmek (1), gönül bağlamak (1), gönül koymak (1), (birini veya bir şeyi) görmez olmak (1), göz göre göre (1), göz kırpmak (1), gözden (gözünden) düşmek (1), göze almak (2), gözleri dolmak (dolu dolu olmak) (1), gözlerinden okumak (1), gözü (gözleri) kamaşmak (1), gözü açık olmak (1), gözü dünyayı görmemek (1), gözü kara (1), gözü kara çıkmak (1), gözü yüksekte (yükseklerde) olmak (1), gözüne (gözlerine) bakmak (2), gözüne uyku girmemek (2), gözünü karartmak (1), gözünü yummak (1), gözünün içine baka baka (1), gülüp geçmek (1), (birine) gün doğmak (3), (birinin) günahına girmek/günahını almak (1), güneş batmak (1), güneş doğmak (4), gününü gün etmek (1), haberi olmak (2), haddini bilmek (1), hadi canım sen de (1), hafife almak (1), hak etmek (1), (birine) hak vermek (1), hapy yutmak (1), (birinin) harcı olmamak (1), (birinin veya bir şeyin) hasretini çekmek (1), hata etmek (eylemek, işlemek) (1), hatır sormak (1), her derde deva olmak (1), hesabını görmek (1), hesap (hesabını) vermek (2), hesap sormak (1), hey gidi (hey) (1), hızlı yaşamak (1), hoş görmek (1), (birini) hoş tutmak (1), hoşça kal (kalın) (1), (birinin) huyuna suyuna gitmek (1), huzur vermek (1), hükmü geçmek (1), iç çekmek (1), içi dışı bir (1), içi gitmek (1), içi sızlamak (1), içinde kaybolmak (1), içinden gelmek (1), içinden yanmak (1), içine atmak (2), içine çekmek (1), içine dert olmak (1), iki eli (birinin) yakasında olmak (1), ikna olmak (1), ileri gitmek (1), ilik gibi (1), imdadına yetişmek (erişmek) (1), insafa gelmek (1), insan gibi (1), ipin ucunu kaçırmak (1), isyan etmek (1), kabul etmek (1), kaçacak delik aramak (1), kafa tutmak (2), kahrını çekmek (1), kalbini (kalp) kırmak (1), kalbini açmak (2), kalbini çalmak (1), kaleyi içinden fethetmek (1), kalp (kalbini) kırmak (2), (birine) kanı kaynamak (1), kanına girmek (2), kapı aralamak (1), kapısını açmak (1), kapısını çalmak (1), kapiya dayanmak (2), kara kara düşünmek (2), karalar bağlamak (giymek) (1), karanlığı deşmek (yırtmak) (1), karşı koymak (2), (birinin) karşısına geçmek (1), kedi gibi (1), (birini veya bir şeyi) kendi haline bırakmak (1), kendi kuyusunu kendi kazmak (1), kendine gelmek (2), kendini bilmek (1), kendini bulmak (1), (bir işe) kendini vermek (vurmak veya çalmak) (1), kesip atmak (2), keyfine bakmak (1), kıl olmak (1), kıyamet kopmak (1), kıyamete kadar (1), kim bilir? (1), kolay değil (1), kolu kanadı kırılmak (1), (birini) koynuna almak (1), kucağına düşmek (1), kul etmek (1), kul köle olmak (2), kulp takmak (1), kuru iftira (1), kuş sütüyle beslemek (1), kuyruklu yalan (1), kuzu kuzu /kuzu gibi (1), küçüklerin gözlerinden öpmek (1), kül olmak (1), külahıma anlat (1), lafi mı olur? (1), mangalda kül bırakmamak (1), masal okumak (anlatmak) (1), maskara olmak (1), mecali (mecal) kalmamak (1), medet ummak (beklemek) (1), mesut olmak (1), meydan okumak (2), meydana çıkmak (1), murada (muradına) ermek (1), naz yapmak (1), ne çare (1), ne çıkar (1), ne fayda (1), ne gezer (1), ne halde? (2), ne kadar (1), ne mümkün (1), ne olur (olursun, olursunuz) (6), ne var ne yok (1), nedamet duymak (getirmek) (1), nefes almak (1), nokta koymak (1), (birinin) ocağına düşmek (1), ok yaydan (yayından) çıkmak (1), olan oldu (2), oluruyla yetinmek (1), on ikiden vurmak (1), oyun oynamak (1), oyuna gelmek (3), oyuna getirmek (1), ölüm gibi (1), ömre bedel (2), öyle olsun (1), özü sözü bir (1), pabucu dama atılmak (1), pabuç bırakmamak (1), paşa paşa (1), (birine) pervane olmak (2), pes etmek (1), peşinden yürümek (1), pıreyi deve yapmak (1), pişmanlık duymak (getirmek) (1), pusu kurmak (1), rahat bırakmak (1), rüyasına (rüyalarına) girmek (1), rüzgâr gibi (1), sabaha kadar (1), sabahı zor etmek (1), sabrı taşmak (tükenmek) (3), sağı solu olmamak (1), sahip olmak (1), saman alevi gibi (1), sarıp sarmalamak (1), sarmaş dolaş olmak (1), selam söylemek (1),

Tablo 257'nin devamı

Deyimler

selam vermek (1), seni gidi seni (seni seni) (1), seyre çıkmak (1), sineye çekmek (1), soru sormak (1), söz vermek (1), sürme çekmek (1), süttten çıkmış ak kaşık gibi olmak (1), şaka maka derken (2), şeytan azapta gerek (1), şeytana uymak (3), tadı kaçmak (gitmek) (1), tadı tuzu kalmamak (bozulmak) (1), tadına varmak (1), takıp takıştırmak (1), talihine (kaderine) (1), tarumar olmak (1), tav olmak (1), tepetakla etmek (devirmek) (1), terk etmek (3), (bir iş veya durum) tersine dönmek (1), teslim olmak (1), (birinin, bir şeyin) tiryakisi olmak (1), toz pembe görmek (1), (bir şeye) tuz biber ekme (1), tuz buz olmak (1), tuzak kurmak (1), uçup gitmek (1), umut vermek (1), uykusu kaçmak (1), uykuya dalmak (1), uzak durmak (1), uzak tutmak (2), uzaklara gitmek (1), ümidini kesmek (1), ümit vermek (1), üstün bulmak (görmek) (1), üstüne gitmek (1), (birinin) üstüne gül koklamamak (1), (birinin) üstüne yürümek (1), varı yoğu (1), vay anam (anasını, canına) (1), veda etmek (1), vıdı vıdı etmek (1), vız gelmek (2), yabana atmak (2), yadigâr kalmak (1), (birinin) yakasını bırakmamak (1), yalan dolan (1), yangına körükle gitmek (1), yanına kar kalmak (1), yanına sokulmak (1), yanında olmak (2), yara açmak (1), yaraya tuz biber ekme (1), yarım kalmak (1), yazıp çizmek (1), yedikleri içtikleri ayrı gitmemek (1), yelken açmak (1), yem olmak (2), yenik düşmek (1), yerinden oynatmak (1), yerine koymak (1), yetti artık (gayrı) (1), yol almak (1), yol yakinken (1), yola (yollara) düşmek (2), yola getirmek (1), yolun açık olsun (1), yoluna sapmak (1), yolunu beklemek (gözlemek) (2), (birine) yük olmak (1), yüreği sızlamak (1), yüreği yanmak (1), yüreğini dağlamak (1), yüzü gülmek (1), yüzüne gülmek (2), (bir şeyin) zamanı geçmek (2), zehir etmek (1), zemberek kurulmak (1), zır deli (zırzır deli) (3) ziyan olmak (2)

Atasözleri

al elmaya taş atan çok olur (1), anca beraber kanca beraber (1), ateş düştüğü yeri yakar (1), çocuk düşe kalka büyür (1), çoğu zarar, azı karar (1), dışı eli yakar içi beni yakar (1), eden bulur, inleyen ölür, gelen geçer konan göçer (1), iki kere iki dört (eder) (1), kalpten kalbe yol vardır (2), kendi düşen ağlamaz (1), kısa günün kârı az olur (1), rüzgâr eken fırtına biçer (1), sana da kalmaz bu ölümlü dünya (1), söz gümüşse sükût altındır (1), tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır (1), yalnız taş, duvar olmaz (1), zararın neresinden dönülse kârdır (1)

Tablo 257'ye bakıldığında Tarkan'ın bütün albümlerinde 414 farklı deyim, 17 farklı atasözü kullanıldığı görülmektedir. Bu deyimlerden 59'u, atasözlerinden ise 1'i birden fazla kez kullanılmıştır. Deyim ve atasözlerinin kaç kez kullanıldığına dair bilgiler parantez içinde verilmiştir.

Tablo 258

Tarkan'ın Farklı Albümlerinde Geçen Aynı Deyim ve Atasözleri

Deyim/Atasözü	Albüm Adı										10	
	Aacayıpsin	Adımı Kalbine Yaz	Ayrılık Zor	Bir Oluruz Yoluna	Cuppa	Dudu	Kara Toprak	Karma	Metamorfoz	Ölürlüm Sana		Yine Sensiz
(biri, birine) deli divane olmak, gözüne uyku girmemek	+							+				
(birine) gün doğmak						+		+	+			
(birine) pervane olmak, yola (yollara) düşmek								+		+		
(birini) arayıp sormak, geri dönmek	+							+			+	+
(birini) el üstünde tutmak		+						+				
bağrına basmak							+	+				
başı dönmek, kapıya dayanmak, vız gelmek								+	+			
biçare, bir kaleme, buz tutmak, canını yakmak, gözüne (gözlerine) bakmak, kalbini açmak, karşı koymak, oyuna gelmek, uzak tutmak, yem olmak, yolunu beklemek (gözlemek)								+	+			
bile bile, olan oldu	+									+		
caka satmak, çiçek açmak (vermek), meydan okumak, şaka maka derken	+								+			
canına tak demek (etmek)	+										+	
dünden hazır (razı) olmak, haberi olmak		+										+
düş kurmak, fırtına kopmak (patlamak)				+				+				
göz göre göre		+						+	+			
göze almak, ziyan olmak			+					+				
güneş doğmak	+					+		+	+			
hesap (hesabını) vermek									+			+
içine atmak, ne halde?						+						+
kafa tutmak						+			+			
kalp (kalbini) kırmak					+				+			
kara kara düşünmek	+					+						
kendine gelmek								+	+		+	
ne olur (olursun, olursunuz)	+	+		+				+		+		
ömre bedel		+								+		
sabrı taşmak (tükenmek)	+								+		+	
şeytana uymak		+						+	+			
terk etmek	+							+			+	
yabana atmak	+			+								
yanında olmak		+				+						
yüzüne gülmek		+							+			
zır deli (zırzır deli)				+				+	+			

Araştırma kapsamında incelenen Tarkan'ın şarkılarında 54 farklı deyimden birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir. Tablo 258'de hangi deyimlerin, hangi albümlerde aynı anda yer aldığı gösterilmektedir. Bu bağlamda *ne olur (olursun, olursunuz)* deyimini 5 farklı albümde; *güneş doğmak* deyimini 4 farklı albümde; *(birini) arayıp sormak, geri dönmek, göz göre göre, (birine) gün doğmak, sabrı taşmak (tükenmek), şeytana uymak, terk etmek, zır deli (zırzır deli)*

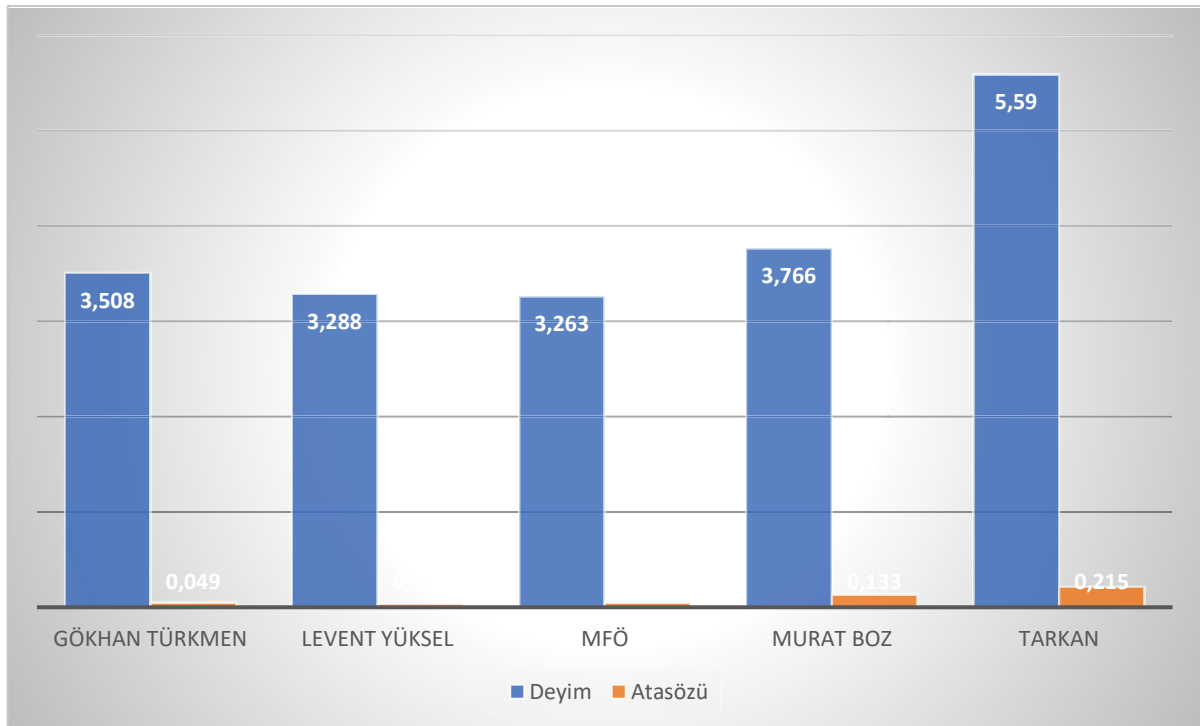
deyimleri 3 farklı albümde; *bağrına basmak, başı dönmek, biçare, bile bile, bir kalemde, buz tutmak, caka satmak, canına tak demek (etmek), canını yakmak, çiçek açmak (vermek), (biri, birine) deli divane olmak, dünden hazır (razı) olmak, düş kurmak, (birini) el üstünde tutmak, fırtına kopmak (patlamak), göze almak, gözüne (gözlerine) bakmak, gözüne uyku girmemek, haberi olmak, hesap (hesabını) vermek, içine atmak, kafa tutmak, kalbini açmak, kalp (kalbini) kırmak, kapıya dayanmak, kara kara düşünmek, karşı koymak, kendine gelmek, meydan okumak, ne halde?, olan oldu, oyuna gelmek, ömre bedel, (birine) pervane olmak, şaka maka derken, uzak tutmak, vız gelmek, yabana atmak, yanında olmak, yem olmak, yola (yollara) düşmek, yolunu beklemek (gözlemek), yüzüne gülmek, ziyan olmak* deyimleri 2 farklı albümde de kullanılmıştır.

Bununla birlikte (bir şeyin) zamanı geçmek deyimini *Yine Sensiz* albümünde iki farklı şarkıda, başına bela olmak (kesilmek) ve boş vermek deyimleri *Ölürüm Sana* albümünde ikişer farklı şarkıda kullanılmıştır.

Erkek Türk pop müziği sanatçılarının albümlerinde deyim ve atasözü kullanım durumunun karşılaştırılması. Bu bölümde, erkek Türk Pop Müziği sanatçılarının pop müziği albümlerinde deyim ve atasözlerine yer verme durumuna yönelik Şekil 3 ve Şekil 4 ve bunlara ait yorum yer almaktadır.

Şekil 3. Erkek Türk pop müziği sanatçılarının deyim ve atasözü kullanma sayıları

Şekil 4. Erkek Türk pop müziği sanatçılarının deyim ve atasözü kullanma oranları

Şekil 3'te erkek Türk pop müziği sanatçılarının, pop müziği şarkılarında kullandıkları deyim ve atasözü sayıları; Şekil 4'te ise şarkı başına düşen deyim ve atasözü oranlarına ait bulgular yer almaktadır. Bu bağlamda şarkılarında en çok deyim kullanan sanatçı Tarkan (492), en az deyim kullanan sanatçı ise Gökhan Türkmen'dir (214 deyim). Atasözlerine bakıldığında ise en çok atasözü kullanan sanatçı Tarkan (19 atasözü), en az atasözü kullanan sanatçılar ise üçer atasözü ile Gökhan Türkmen ve Levent Yüksel'dir. Ancak araştırma kapsamında albümleri incelenen sanatçıların albüm sayıları ve albümlerinde geçen şarkı sayıları birbirinden farklı olduğu için her sanatçı için ayrı hesap yapma yoluna gidilmiştir. Bu bağlamda ilgili sanatçının her albümü için şarkı başına düşen deyim ve atasözü sayıları hesaplanmıştır.

Yapılan hesaplamalar sonucunda, şarkılarında en çok deyim yer alan sanatçı Tarkan olmuştur (şarkı başına 5,59 deyim). Tarkan'ı sırasıyla Murat Boz (şarkı başına 3,766 deyim), Gökhan Türkmen (şarkı başına 3,508 deyim), Levent Yüksel (şarkı başına 3,288 deyim) ve MFÖ (şarkı başına 3,263 deyim) izlemektedir.

Şarkı başına düşen atasözü oranına bakıldığında ise, şarkılarında en çok atasözü yer alan sanatçı yine Tarkan olmuştur (şarkı başına 0,215 atasözü). Tarkan'ı sırasıyla Murat Boz (şarkı başına 0,133 atasözü), Gökhan Türkmen (şarkı başına 0,049 atasözü), MFÖ (şarkı başına 0,048 atasözü) ve Levent Yüksel (şarkı başına 0,033) izlemektedir.

Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı ve Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Türk Pop Müziğinde Deyim ve Atasözü Kullanımına Yönelik Görüşleri

Çalışmanın bu bölümünde Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı ve Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin Türk Pop Müziğinde deyim ve atasözü kullanımına yönelik görüşlerine ait bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

Görüşmeye katılan öğrencilerin demografik özellikleri. Bu bölümde, görüşmeye katılan Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı ve Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerine ait demografik özellikler hakkında bilgi verilmiştir.

Tablo 259

Görüşmeye Katılan Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Öğrenci	Okuduğu Anabilim Dalı	Sınıfı	Öğrenci	Okuduğu Anabilim Dalı	Sınıfı
K1	Türkçe Eğitimi	1	E2	Türkçe Eğitimi	2
K2	Türkçe Eğitimi	YL	E3	Türkçe Eğitimi	4
K3	Türkçe Eğitimi	3	E4	Türkçe Eğitimi	4
K4	Türkçe Eğitimi	3	E5	Türkçe Eğitimi	3
K5	Türkçe Eğitimi	3	E6	Türkçe Eğitimi	2
K6	Türkçe Eğitimi	4	E7	Türkçe Eğitimi	4
K7	Türkçe Eğitimi	4	E8	Türkçe Eğitimi	1
K8	Türkçe Eğitimi	2	E9	Müzik Eğitimi	2
K9	Müzik Eğitimi	4	E10	Müzik Eğitimi	4
K10	Müzik Eğitimi	4	E11	Müzik Eğitimi	1
K11	Müzik Eğitimi	4	E12	Müzik Eğitimi	4
K12	Müzik Eğitimi	4	E13	Müzik Eğitimi	4
K13	Müzik Eğitimi	2	E14	Müzik Eğitimi	4
K14	Müzik Eğitimi	2	E15	Müzik Eğitimi	4
K15	Müzik Eğitimi	2	E16	Müzik Eğitimi	3
E1	Türkçe Eğitimi	YL	E17	Müzik Eğitimi	3

Türkçe Eğitimi Anabilim Dalında okuyan 16 ve Müzik Eğitimi Anabilim Dalında okuyan 16 öğrenci olmak üzere toplam 32 öğrenci üzerinde görüşme yapılmıştır. Tablo 259 gözden geçirildiğinde görüşmeye katılan öğrencilerden %46,875'inin kadın, %53,125'inin erkek olduğu görülmektedir. Öğrencilerin okudukları program göz önüne alındığında %50'sinin Türkçe Eğitimi Anabilim Dalında, %50'sinin Müzik Eğitimi Anabilim Dalında okudukları görülmektedir. Öğrencilerin %43,75'i dördüncü sınıf, %21,875'i ikinci sınıf, %18,75'i üçüncü sınıf, %9,375'i birinci sınıf ve %6,25'i yüksek lisans öğrencisidir.

Öğrencilerin, kadın Türk pop müziği sanatçılarına şarkılarında deyim ve atasözlerine yer verme sıklığına göre sıralamalarına yönelik bulgular. Bu bölümde, görüşmeye katılan Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı ve Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin kadın sanatçıları şarkılarında deyim ve atasözlerine yer verme sıklığına göre sıralamalarına yönelik bilgi verilmiştir. (Tablo 260)

Tablo 260

Öğrencilerin, Şarkılarında En Çok Deyim ve Atasözü Kullanan Kadın Pop Müziği Sanatçılarını Sıralamalarına Yönelik Görüşleri

Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencileri			Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencileri		
Sıralama	Sanatçının Adı	f	Sıralama	Sanatçının Adı	f
1	Sezen Aksu	8	1	Sezen Aksu	7
2	Ajda Pekkan	7	2	Sertab Erener	5
3	Sıla	6	3	Sıla	7
4	Sertab Erener	5	4	Ajda Pekkan	10
5	Hande Yener	10	5	Hande Yener	8

Tablo 260'ta öğrencilerin kadın sanatçıların şarkılarında deyim ve atasözlerini yer verme sıklıklarına yönelik tahminlerinin frekans dağılımı görülmektedir. Buna göre Türkçe Eğitimi Anabilim Dalında okuyan öğrencilerin, deyim ve atasözlerini şarkılarında en çok kullanan sanatçı olarak Sezen Aksu'yu gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı öğrencileri, deyim ve atasözlerinin kullanılma sıklıklarına yönelik tahminlerine göre Ajda Pekkan'ı ikinci sıraya, Sıla'yı üçüncü sıraya, Sertab Erener'i dördüncü sıraya koymuşlardır. Bununla birlikte Hande Yener'in, şarkılarında deyim ve atasözlerini en az kullanan sanatçı olarak tahmin edildiği tespit edilmiştir.

Müzik Eğitimi Anabilim Dalında okuyan öğrencilere bakıldığında ise öğrencilerin, şarkılarında deyim ve atasözlerini en çok kullanan sanatçı olarak Sezen Aksu'yu birinci sıraya yerleştirdikleri görülmektedir. Tablo 260 gözden geçirildiğinde Sezen Aksu'yu sırasıyla Sertab Erener, Sıla, Ajda Pekkan ve Hande Yener'in izlediği anlaşılmaktadır.

Tablo 260'a bakıldığında Türkçe Eğitimi ve Müzik Eğitimi anabilim dallarında okuyan öğrencilerin, şarkılarında deyim ve atasözlerini en çok kullanan sanatçı olarak Sezen Aksu, üçüncü sıraya yerleştirilen Sıla ve en az kullanan sanatçı olarak Hande Yener'de hemfikir oldukları; ikinci ve dördüncü sırada yer alan sanatçılarla ilgili (Ajda Pekkan ve Sertab Erener) farklı görüşlere sahip oldukları görülmektedir.

Öğrencilerin, erkek Türk pop müziği sanatçılarına şarkılarında deyim ve atasözlerine yer verme sıklığına göre sıralamalarına yönelik bulgular. Bu bölümde, görüşmeye katılan Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı ve Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin erkek sanatçıları şarkılarında deyim ve atasözlerine yer verme sıklığına göre sıralamalarına yönelik bilgi verilmiştir. (Tablo 261)

Tablo 261

Öğrencilerin, Şarkılarında En Çok Deyim ve Atasözü Kullanan Erkek Pop Müziği Sanatçılarına Sıralamalarına Yönelik Görüşleri

Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencileri			Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencileri		
Sıralama	Sanatçının Adı	f	Sıralama	Sanatçının Adı	f
1	Tarkan	12	1	MFÖ	9
2	MFÖ	11	2	Tarkan	5
3	Levent Yüksel	10	3	Levent Yüksel	9
4	Gökhan Türkmen	7	4	Gökhan Türkmen	8
5	Murat Boz	7	5	Murat Boz	10

Tablo 261’de öğrencilerin erkek sanatçılarına şarkılarında deyim ve atasözlerini yer verme sıklıklarına yönelik tahminlerinin frekans dağılımı görülmektedir. Buna göre Türkçe Eğitimi Anabilim Dalında okuyan öğrencilerin, deyim ve atasözlerini şarkılarında en çok kullanan erkek sanatçı olarak Tarkan’ı gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı öğrencileri, deyim ve atasözlerinin kullanılma sıklıklarına yönelik tahminlerine göre MFÖ’yü (Mazhar, Fuat, Özkan) ikinci sıraya, Levent Yüksel’i üçüncü sıraya, Gökhan Türkmen’i dördüncü sıraya koymuşlardır. Murat Boz ise şarkılarında deyim ve atasözlerini en az kullanan sanatçı olarak beşinci sıraya yerleştirilmiştir.

Müzik Eğitimi Anabilim Dalında okuyan öğrencilere bakıldığında ise öğrencilerin, şarkılarında deyim ve atasözlerini en çok kullanan sanatçı olarak MFÖ’yü birinci sıraya yerleştirdikleri görülmektedir. Tablo 261 gözden geçirildiğinde MFÖ’yü sırasıyla Tarkan, Levent Yüksel, Gökhan Türkmen ve Murat Boz izlemektedir.

Tablo 261'e bakıldığında Türkçe Eğitimi ve Müzik Eğitimi anabilim dallarında okuyan öğrencilerin, sırasıyla üçüncü, dördüncü ve beşinci sırada yer alan Levent Yüksel, Gökhan Türkmen ve Murat Boz ile ilgili aynı fikirlere sahip oldukları ancak şarkılarında deyim ve atasözlerine en çok yer veren ve onu ikinci sırada izleyen sanatçı konusuna farklı düşündükleri anlaşılmaktadır. Türkçe Eğitimi Anabilim dalında okuyan öğrenciler Tarkan'ı birinci sıraya yerleştirirken Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencileri MFÖ'yü birinci sıraya yerleştirmişlerdir.

Öğrencilerin, çalışma kapsamında incelenen Türk pop müziği sanatçılarının şarkılarında yer alan deyim ve atasözlerini hatırlamalarına yönelik bulgular.

Tablo 262

Öğrencilerin, İncelenen Sanatçıların Şarkılarından Hatırladıkları Deyimler

Sanatçı	Deyim
Ajda Pekkan	bıçak kemiğe dayanmak (K1), hayra yormak (K3), inim inim inlemek (K2)
Gökhan Türkmen	içi erimek (K3)
Hande Yener	-
Levent Yüksel	yüreği kan ağlamak (E16)
MFÖ	abayı yakmak (K1), boş konuşmak (K4), gözü yolda kalmak (E1, E4), her kafadan bir ses çıkmak (E4), şeytan tüyü olmak (K1), tövbe etmek (E13), yüreği yanmak (E13)
Murat Boz	feda olmak (E3), mum gibi erimek (E3), yarasına tuz basmak (K9)
Sertab Erener	dolduruşa gelmek (K2), sinirlerine hâkim olmak (E16)
Sezen Aksu	-
Sıla	-
Tarkan	al birini vur ötekine (E9), alını açık olmak (K6), ateşe körükle gitmek (K3, K11, E1, E7, E11), atıp tutmak (K11, K12), bir eli yağda bir eli balda olmak (K13, E11), bir kalemde silmek (K8), burnu Kaf dağının ardında olmak (K3), caka satmak (K1, K2, E5, E10), damarına basmak (K7), dilli düdük (E1, E6), el üstünde tutmak (K5), eski köye yeni adet getirmek (K1), hapyı yutmak (K4), incelendiği yerden kopmak (K1, K3), iki eli yakasında olmak (K7), kendi kuyusunu kazmak (K8, K9, E1), kuşsütü ile beslemek (K5), lıkır lıkır içmek (E14), mangalda kül bırakmamak (E11), oyuna getirmek (K6), ömre bedel olmak (K2), pabucunu dama atmak (K2, K4), pireyi deve yapmak (K2, K3, K5, K8, K15, E1, E2, E6, E7, E10, E12, E16), sabahı zor etmek (K11), şeytana uymak (K1), toz duman olmak (E11), uykuları kaçmak (K3, K5, K14), zır deli (E5)

Tablo 262'de Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı ve Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin, araştırma kapsamında incelenen Türk Pop Müziği sanatçılarının şarkılarında geçen deyimleri hatırlamalarına yönelik veriler yer almaktadır. Tabloya bakıldığında K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K11, K12, K13, K14, K15, E1, E2, E3, E4, E5, E6, E7, E9, E10, E11, E12, E13, E14, E16 kodlu öğrencilerin deyimlere yönelik örnek verdiklerini; K10, E8,

E15 ve E17 kodlu öğrencilerin örnek vermedikleri görülmektedir. Bununla birlikte öğrencilerin Tarkan için 28 farklı deyim, MFÖ için 7 farklı deyim, Ajda Pekkan ve Murat Boz için üçer farklı deyim, Sertab Erener için 2 deyim, Gökhan Türkmen ve Levent Yüksel için birer farklı deyim örneği verdikleri; Hande Yener, Sezen Aksu ve Sıla'nın şarkılarında geçen deyimlere yönelik ise örnek vermedikleri tespit edilmiştir.

Tablo 263

Öğrencilerin, İncelenen Sanatçıların Şarkılarından Hatırladıkları Atasözleri

Sanatçı	Atasözü
Ajda Pekkan	Kadının fendi erkeği yendi (K1)
Gökhan Türkmen	-
Hande Yener	Gönül ferman dinlemez (K1)
Levent Yüksel	-
MFÖ	-
Murat Boz	Sabrın sonu selamettir (E3)
Sertab Erener	Ateşle barut yan yana durmaz (K2, K3, E8, E16)
Sezen Aksu	Çivi çiviye söker (K3), elimi sallasam ellisi, belimi sallasam tellisi (K3), sürüden ayrılanı kurt kapar (K3, K4), yalnızlık Allah'a mahsus (K8)
Sıla	-
Tarkan	Al elmaya taş atan çok olur (K3, K6, K10, K15, E4, E11), ateş düştüğü yeri yakar (K6, K13), dışı eli yakar, içi beni yakar (K6), eden bulur (K2), kendi düşen ağlamaz (K1, K2, K13), rüzgâr eken fırtına biçer (K1, K2, K3, K7, K11, K13, E5, E8, E12), söz gümüşse sükül altındır (K1, K3, K7, K11, K12, K15, E3, E5, E12),

Tablo 263'e bakıldığında Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı ve Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin, araştırma kapsamında incelenen Türk Pop Müziği sanatçılarının şarkılarında geçen atasözlerini hatırlamalarına yönelik örnekler yer almaktadır. Tablo 263'te K1, K2, K3, K4, K6, K7, K8, K10, K11, K12, K13, K15, E3, E4, E5, E8, E11, E12, E16 kodlu öğrencilerin atasözlerine yönelik örnek verdiklerini; K5, K9, K14, E1, E2, E6, E7, E9, E10, E13, E14, E15 ve E17 kodlu öğrencilerin örnek vermedikleri görülmektedir. Bununla birlikte öğrencilerin Tarkan için 7 farklı atasözü; Sezen Aksu için 4 farklı atasözü; Ajda Pekkan, Hande Yener ve Murat Boz için birer farklı atasözü örneği verdikleri; Gökhan Türkmen, Levent Yüksel, MFÖ ve Sıla'nın şarkılarında geçen atasözlerine yönelik ise örnek vermedikleri tespit edilmiştir.

Öğrencilerin, Türk pop müziği şarkılarında en çok hangi deyimlere yer verildiğine dair görüşlerine yönelik bulgular.

Tablo 264

Öğrencilerin, Türk Pop Müziği Şarkılarında En Çok Kullanılan Deyimlerin Hangileri Olduğuna Dair Görüşleri

No	Deyim	Sayı	Öğrenci
1	Abayı yakmak	6 kişi	K11, K12, E11, E12, E13, E15
2	Adam etmek	1 kişi	K11
3	Ağzı kulaklarına varmak	2 kişi	E1, E14
4	Ah almak	2 kişi	K14, E15
5	Aklı başında olmamak	1 kişi	E13
6	Aklını çelmek	1 kişi	K8
7	Aklını kaçırmak	2 kişi	E12, E15
8	Aşka düşmek	1 kişi	E12
9	Ateş bacayı sarmak	3 kişi	K10, K13, E9
10	Ateşle oynamak	3 kişi	K10, K14, E8
11	Avucunu yalamak	1 kişi	E1
12	Bağrı yanmak	1 kişi	K13
13	Bakış atmak	1 kişi	K8
14	Bir eli yağda bir eli balda olmak	1 kişi	K15
15	Bir içim su	1 kişi	K12
16	Boş bulunmak	1 kişi	K4
17	Burnunda tütme	1 kişi	K9
18	Burnunun direği sızlamak	1 kişi	E14
19	Burun kıvrırmak	2 kişi	E5, E7
20	Buzları eritmek	1 kişi	E10
21	Can atmak	1 kişi	K8
22	Can yakmak	5 kişi	K11, K12, E2, E12, E14
23	Canı çıkmak	3 kişi	K4, K9, E17
24	Canından bezmek	1 kişi	K1
25	Çamur atmak	1 kişi	K6
26	Darısı başına	2 kişi	E6, E7
27	Deveye hendek atlatmak	1 kişi	E9
28	Dibe vurmak	1 kişi	K9
29	Dile düşmek	1 kişi	K3
30	Diline dolamak	1 kişi	K9
31	Dillere düşmek	1 kişi	K13
32	Dizini dövme	2 kişi	E6, E7
33	Dizlerine kapanmak	1 kişi	K3
34	Duman altı olmak	1 kişi	E11
35	Ele vermek	1 kişi	E16
36	Eline düşmek	3 kişi	K1, E14, E17
37	Esip gürlmek	1 kişi	E5
38	Eski hamam eski tas	1 kişi	K15
39	Etekleri tutuşmak	1 kişi	K6
40	Etekleri zil çalmak	1 kişi	E4
41	Fır dönme	1 kişi	E4
42	Foyası meydana çıkmak	1 kişi	E1
43	Gönül almak	1 kişi	K2
44	Gözden düşmek	3 kişi	E2, E3, E6
45	Göze almak	2 kişi	K4, K10
46	Gözleri dolmak	5 kişi	K5, K7, E2, E10, E15
47	Gözlerinden okunmak	1 kişi	E16

Tablo 264'ün devamı

No	Deyim	Sayı	Öğrenci
48	Gözü dönmek	1 kişi	K8
49	Gözü yolda kalmak	4 kişi	E1, E4, E8, E17
50	Haddini aşmak	1 kişi	E3
51	Haddini bilmek	2 kişi	K5, E2
52	Hâli harap olmak	1 kişi	K1
53	Har vurup harman savurmak	1 kişi	E10
54	Havalara uçmak	1 kişi	E9
55	Huyuna suyuna gitmek	1 kişi	K14
56	Hükmü geçmek	1 kişi	E5
57	İçi içine sığmamak	1 kişi	K12
58	İçi sıkılmak	2 kişi	K3, E15
59	İçi yanmak	2 kişi	E16, E17
60	İçine atmak	3 kişi	K4, K5, E1
61	İçine dert olmak	2 kişi	K7, K15
62	İçini dökmek	1 kişi	K4
63	İhanete uğramak	1 kişi	K2
64	İki eli yakasında olmak	2 kişi	K13, K15
65	İki gözü iki çeşme	1 kişi	E8
66	İlaç gibi gelmek	1 kişi	E9
67	İnzivaya çekilmek	1 kişi	E2
68	İpin ucunu kaçırmak	2 kişi	K5, K6
69	İşi oluruna bırakmak	1 kişi	E3
70	Kafa tutmak	2 kişi	K13, K15
71	Kalbine göre	1 kişi	E17
72	Kalbini kırmak	2 kişi	K3, E13
73	Kan ağlamak	3 kişi	K6, E3, E13
74	Kan ter içinde	1 kişi	E10
75	Kazık atmak	1 kişi	E3
76	Kendi kuyusunu kendi kazmak	2 kişi	E4, E5
77	Kendini bilmek	1 kişi	K7
78	Kına yakmak	2 kişi	E8, E14
79	Kolu kanadı kırılmak	1 kişi	E10
80	Kul köle olmak	1 kişi	K1
81	Kulak asmak	1 kişi	K8
82	Kulak kesilmek	1 kişi	E7
83	Küplere binmek	2 kişi	K10, E12
84	Mangalda kül bırakmamak	2 kişi	K7, K11
85	Meydan okumak	2 kişi	K6, K14
86	Nazar değmek	1 kişi	K7
87	Nazara gelmek	1 kişi	E16
88	Ocağı sönmek	1 kişi	E11
89	Ok yaydan çıkmak	1 kişi	K12
90	Oyuna gelmek	1 kişi	E6
91	Peşinden koşmak	1 kişi	K10
92	Pireyi deve yapmak	3 kişi	K5, E9, E16
93	Ruhu bile duymamak	1 kişi	E11
94	Rüyasında görememek	1 kişi	E11
95	Sabrı taşmak	1 kişi	E5
96	Sevgi beslemek	1 kişi	K2
97	Suyu çıkmak	1 kişi	K9
98	Şeytana uymak	2 kişi	K1, E8
99	Tav olmak	1 kişi	E7
100	Uykusu kaçmak	1 kişi	K14
101	Yalan atmak	1 kişi	K2
102	Yangına körükle gitmek	2 kişi	K11, E4
103	Yas tutmak	1 kişi	K2
104	Yüreği sızlamak	2 kişi	K3, E6
105	Yüreği yanmak	1 kişi	E13

Tablo 264'te öğrencilerin Türk Pop Müziği şarkılarında en çok kullanılan deyimlerin hangi deyimler olduğuna yönelik tahminlere ait bulgular yer almaktadır. Bu kapsamda her öğrenciden beş farklı örnek vermesi istenmiştir. Verilerin değerlendirilmesi sonucunda toplamda 105 farklı deyimden 35'inin birden fazla öğrenci tarafından örnek olarak verildiği tespit edilmiştir. Birden fazla öğrencinin örnek verdiği deyimler sırasıyla: abayı yakmak (6 kişi); can yakmak, gözleri dolmak (beşer kişi); gözü yolda kalmak (4 kişi); ateş bacayı sarmak, ateşle oynamak, canı çıkmak, eline düşmek, gözden düşmek, içine atmak, kan ağlamak, pireyi deve yapmak (üçer kişi); ağız kulaklarına varmak, ah almak, aklını kaçırmak, burun kıvrırmak, darısı başına, dizini dövmek, göze almak, haddini bilmek, içi sıkılmak, içi yanmak, içine dert olmak, iki eli yakasında olmak, ipin ucunu kaçırmak, kafa tutmak, kalbini kırmak, kendi kuyusunu kendi kazmak, kına yakmak, küplere binmek, mangalda kül bırakmamak, meydan okumak, şeytana uymak, yangına körükle gitmek, yüreği sızlamak (ikişer kişi) deyimleridir.

Öğrencilerin, Türk pop müziği şarkılarında en çok hangi atasözlerine yer verildiğine dair görüşlerine yönelik bulgular.

Tablo 265

Öğrencilerin, Türk Pop Müziği Şarkılarında En Çok Kullanılan Atasözlerinin Hangileri Olduğuna Dair Görüşleri

No	Atasözü	Sayı	Öğrenci
1	Acele giden ecele gider	2 kişi	K12, E15
2	Aç gözünü, açarlar gözünü	1 kişi	E15
3	Aç ne yemez, tok ne demez	1 kişi	E4
4	Açtırma kutuyu, söyletme kötüyü	1 kişi	K6
5	Ağacın kurdu içinde olur	1 kişi	E5
6	Ağız yer, yüz utanır	1 kişi	E7
7	Aklın yolu birdir	2 kişi	E14, E17
8	Allah'ın bildiği kuldan saklanmaz	1 kişi	E12
9	Alma mazlumun ahını çıkar, aheste aheste	4 kişi	K1, K4, E10, E17
10	Armutun iyisini ayılar yer	3 kişi	K13, E12, E13
11	Arpa eken buğday biçmez	1 kişi	K15
12	Âşığın gözü kördür	4 kişi	K7, K14, E3, E6
13	Ateş düştüğü yeri yakar	11 kişi	K4, K5, K6, K7, K8, K13, K15, E2, E6, E8, E14
14	Ateş olmayan yerden duman çıkmaz	1 kişi	E3
15	Ateşle barut yan yana durmaz	2 kişi	K11, E16
16	Balık baştan kokar	1 kişi	E3
17	Başa gelen çekilir	1 kişi	E9

Tablo 265'in devamı

No	Atasözü	Sayı	Öğrenci
18	Battı balık yan gider	1 kişi	K13
19	Bir çiçekle bahar olmaz	1 kişi	E4
20	Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır	3 kişi	K3, K6, E16
21	Bugün bana ise yarın sana	1 kişi	E16
22	Çivi çiviyi söker	11 kişi	K3, K6, K7, K11, E2, E4, E5, E7, E9, E12, E13
23	Çok naz âşık usandırır	3 kişi	K2, K12, E5
24	Damlaya damlaya göl olur	1 kişi	E11
25	Davul bile dengi dengine çalar	2 kişi	K3, K4
26	Davulun sesi uzaktan hoş gelir	1 kişi	K4
27	Dışı eli yakar, içi beni yakar	2 kişi	K15, E15
28	Dikensiz gül olmaz	1 kişi	K2
29	Dost acı söyler	2 kişi	E6, E11
30	Dünya Süleyman'a bile kalmamış	1 kişi	E8
31	Düşenin dostu olmaz	2 kişi	K9, E7
32	El elden üstündür	1 kişi	E14
33	Elimi sallasam ellisi, başımı sallasam tellisi	1 kişi	K3
34	Etme bulma dünyası	2 kişi	K2, K9
35	Evdeki hesap çarşıya uymaz	4 kişi	K11, K14, E12, E13
36	Felek, kimine kavun yedirir kimine kelek	1 kişi	K15
37	Gelen gideni aratır	2 kişi	K9, E1
38	Gelini ata bindirmişler ya nasip demiş	1 kişi	K10
39	Gönül ferman dinlemez	9 kişi	K1, K6, K7, K8, K9, E1, E2, E8, E11
40	Göz görmeyince gönül katlanır	1 kişi	E4
41	Gözden irak olan gönülden de irak olur	1 kişi	E6
42	Hak yerini bulur	1 kişi	E11
43	Hatasız kul olmaz	2 kişi	E1, E3
44	Haydan gelen huya gider	1 kişi	K14
45	Her işte bir hayır vardır	2 kişi	E2, E9
46	İyilik eden iyilik bulur	1 kişi	K5
47	Kalp kalbe karşıdır	2 kişi	K8, K10
48	Kendi düşen ağlamaz	9 kişi	K1, K2, K5, K10, E3, E8, E15, E16, E17
49	Keskin sirke küpüne zarar	1 kişi	E13
50	Körle yatan şaşı kalkar	1 kişi	E5
51	Nikâhta keramet vardır	1 kişi	K13
52	Rüzgâr eken fırtına biçer	13 kişi	K3, K5, K9, K10, K12, K13, K14, K15, E8, E9, E14, E16, E17
53	Sap döner, keser döner; gün gelir hesap döner	1 kişi	E10
54	Son pişmanlık fayda etmez	4 kişi	K2, K14, E7, E10
55	Söz gümüşse sükût altındır	9 kişi	K5, K7, K10, K11, E2, E6, E7, E9, E14
56	Su küçüğün, söz büyüğün	1 kişi	E10
57	Sürüden ayrılanı kurt kapar	4 kişi	K4, K8, K12, E17
58	Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır	4 kişi	K1, K11, E1, E12
59	Üzüm üzüme baka baka kararır	1 kişi	E4
60	Yalancının mumu yatsıya kadar yanar	1 kişi	E15
61	Yalnızlık, Allah'a mahsustur	1 kişi	E5
62	Yolcu yolunda gerek	5 kişi	K1, K8, K12, E10, E11
63	Zorla güzellik olmaz	1 kişi	E1
64	Zürefanın düşkünü, beyaz giyer kış günü	1 kişi	E13

Tablo 265'te öğrencilerin Türk Pop Müziği şarkılarında en çok kullanılan atasözlerinin hangileri olduğuna yönelik tahminlere ait bulgular yer almaktadır. Bu kapsamda her öğrenciden beş farklı örnek vermesi istenmiştir. Elde edilen verilerin değerlendirilmesi sonucunda

toplamda 64 farklı atasözünden 27'sinin birden fazla öğrenci tarafından örnek olarak verildiği tespit edilmiştir. Birden fazla öğrencinin örnek verdiği atasözleri sırasıyla: rüzgâr eken fırtına biçer (13 kişi); ateş düştüğü yeri yakar, çivi çiviye söker (on birer kişi); gönül ferman dinlemez, kendi düşen ağlamaz, söz gümüşe sükût altındır (dokuzar kişi); yolcu yolunda gerek (5 kişi); alma mazlumun ahını çıkar aheste aheste, âşığın gözü kördür, evdeki hesap çarşıya uymaz, son pişmanlık fayda etmez, sürüden ayrılanı kurt kapar, tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır (dörder kişi); armudun iyisini ayılar yer, bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır, çok naz âşık usandırır (üçer kişi); aklın yolu birdir, ateşle barut yan yana durmaz, davul bile dengi dengine çalar, dost acı söyler, düşenin dostu olmaz, etme bulma dünyası, gelen gideni aratır, hatasız kul olmaz, her işte bir hayır vardır, kalp kalbe karşıdır, acele giden ecele gider (ikişer kişi) atasözleridir.

Türkçe eğitimi anabilim dalı ve müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin deyim ve atasözlerinin Türk pop müziğinde kullanılmasının geleneksel kültürün yaşatılmasına katkısı konusundaki düşüncelerine yönelik bulgular. Öğrencilerle yapılan görüşmeler incelendiğinde; Türk pop müziği şarkılarında deyim ve atasözlerinin kullanılmasının geleneksel kültürün yaşatılmasına katkı sağladığını söyleyen öğrencilerin yanında (%71,875), katkı sağlamadığını (%18,75) ve kısmen katkı sağladığını (%9,375) söyleyen öğrencilerin de olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin bu konuya yönelik görüşlerini anabilim dallarına göre ele aldığımızda ortaya çıkan tablo şöyledir:

Çalışmaya katılan Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin %68,75'i (11 kişi) Türk pop müziği şarkılarında deyim ve atasözü kullanımının geleneksel kültürün yaşatılmasına katkı sağladığını ifade etmiştir.

Türkçe Eğitimi Anabilim Dalında okuyan öğrenciler; deyim ve atasözlerinin başlı başına geleneksel kültürün yaşatılmasına önemli katkılar sağladığını ancak pop müziği aracılığıyla bu katkının çok daha önemli bir düzeye ulaştığını ifade etmektedir. Bu öğrencilerden K1 düşüncelerini:

“Atasözlerimiz ve deyimlerimiz geleneksel kültürün yaşatılmasına, nesilden nesile aktarılmasına katkı sağlar. Hele ki herhangi bir müzik türünde kullanılmaları bu aktarıma daha da çok katkı sağlar. Pop müziği türündeki şarkıların, gençlerin diline pelesenk olduğunu düşündüğümüzde öğrenmenin kaçınılmaz olacağını söyleyebiliriz.” cümleleriyle ifade ederken K5 *“Atasözleri ve deyimler kültürümüzün taşıyıcıları ve örnekleridir. Bu sebeple her ne şekilde topluma iletilmiş olursa olsun mutlaka ki önemlidir. Bu, pop müziği aracılığıyla yapıldığı takdirde daha büyük bir kitleye ulaşılmış olur. Bu sayede de pop müziği aracılığıyla geleneksel kültürümüzün diri tutulması sağlanmış olur.”* demektedir.

E1 *“Katkı sağlar. Çünkü pop müzik günümüzde çok önemli bir yere sahiptir. Hayatımızda önemli bir yeri dolduran pop müziğin içerisinde deyim ve atasözlerinin kullanılması unutulmaya yüz tutmuş olan bazı geleneksel kültür öğelerimizi topluma yeniden hatırlatmaya, hatta belki de daha popüler hale getirmeye yardımcı olur.”* diyerek halk tarafından çok bilinmeyen hatta unutilan deyim ve atasözlerinin pop müziği şarkıları aracılığıyla tekrar gündeme geleceğini vurgulayarak deyim ve atasözlerinin pop müziği şarkılarında kullanılmasının önemini dile getirmiştir.

E3 ise temel pop müziği şarkılarını sanatsal olarak değerli bulmadığı halde yine de bu şarkıların geleneksel kültürün yaşatılmasına olumlu katkı sağladığını şu cümlelerle ifade etmektedir:

“Öncelikle, pop şarkılarının sanatsal olarak değeri olmadığını düşünüyorum. Ancak bu şarkılar, özellikle çocukların ve ergenlik çağındaki gençlerin ilgisini çekmektedir. Şarkı sözleri bazen anlamsız olsa da ritimle bir araya geldiklerinde bireylerin diline dolanabiliyor. Bu nedenle pop müziği şarkılarında deyim ve atasözlerine yer verildiği takdirde geleneksel kültüre de katkı sağlanabileceğini düşünüyorum.” (E3)

Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin %25'i (4 kişi), şarkılarda deyim ve atasözü kullanımının geleneksel kültürün yaşatılmasına katkı sağlamadığını, %6,25'i (1 kişi) ise kısmen katkı sağladığını ifade etmişlerdir.

Şarkılarda deyim ve atasözlerinin anlamlarına yer verilmediği için deyim ve atasözlerine şarkı içerisinde yer verilmiş olmasının geleneksel kültürün yaşatılmasına katkı sağlamadığını düşünen E4 ve E8 bu konudaki görüşlerini şu cümlelerle ifade etmişlerdir:

“Bence sağlamaz. Çünkü bu şarkılarda deyim ve atasözleri sadece kalıp olarak yer alıyor, yani anlamları verilmiyor. Ya da bazı durumlarda yerine, anlamına göre kullanılmıyor. Bu nedenle sadece kulak aşinalığı olarak belirli bir katkı sağlayabilir. Ancak bu durum bana göre geleneksel kültürün yaşatılması için yeterli değildir.” (E4)

“Günümüzde popüler kültür ögesi olan pop müzik, doldurma ve boş kelime gruplarından oluşmaktadır. Bu yüzden o anlamsızlığın içinde geleneksel kültür öğelerimizin bulunmasına sıcak bakmıyorum. Aynı zamanda şarkılarda yer alan deyim ve atasözlerinin de anlamı üzerinde durulmuyor zaten. Bu yüzden katkı sağlamaz.” (E8)

E7 ise söz yazarının bilinçli olarak şarkıya deyim ve atasözü yerleştirmiş olması halinde bile şarkı sözlerinin yerine melodinin ön plana geçtiğini, bu durumun ise geleneksel kültürün yaşatılmasına katkı sağlayamayacağını şu sözlerle belirtmektedir: *“Genel anlamda katkı sağlayacağını düşünmüyorum. Birçoğumuz pop müzik şarkılarını mırıldandığımızda şarkı sözlerine dikkat bile etmeyiz. Belki söz yazarı kasıtlı olarak deyim ve atasözü yerleştirmiştir şarkısına ancak biz bu şarkıların sözlerine değil, melodisine kaptırıyoruz kendimizi. Bu şekilde de geleneksel kültürün yaşatılmasına katkı sağlanmış olamaz bana göre.”*

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin %75'i (12 kişi) Türk pop müziği şarkılarında deyim ve atasözü kullanımının geleneksel kültürün yaşatılmasına katkı sağladığını, %12,5'i (2 kişi) katkı sağlamadığını ve %12,5'i (2 kişi) ise kısmen katkı sağladığını ifade etmişlerdir.

Öğrencilerden K9, K14 ve K15 gençler arasında en yaygın olarak dinlenen müzik türünün pop müziği olduğunu, bu nedenle Türk Pop Müziği şarkılarında geçen deyim ve atasözlerinin geleneksel kültürün yaşatılması açısından katkı sağladığını ifade etmişlerdir.

“Evet, sağlar diye düşünüyorum. Günümüzde en çok dinlenen müzik türü, pop müziğidir. Ve pop müziği dinleyen kitle genellikle gençlerden oluşmaktadır. Genç nesil başta olmak üzere kimse artık büyüklerimiz kadar deyim ve atasözü kullanmıyor, daha doğrusu kullanamıyor. Çünkü kelime hazinemizi bireysel çabalarla geliştirebildiğimizi söylemek mümkün değildir. Bu nedenle deyim ve atasözlerinin şarkılarda kullanılması kültürümüzün yaşatılmasına önemli katkılar sağlayacaktır.” (K9)

“Türk pop müziği günümüzde en çok dinlenen müzik türlerinden biri olduğu için, toplumun çoğunluğuna hitap edebilme gücüne sahiptir. Bundan dolayı deyim ve atasözlerinin pop müziğinde kullanılması hem toplumun ilgili deyim ve atasözlerinin öğrenmesi hem de yaşatılması ve unutturulmaması açısından önemlidir. Böylece geleneksel kültürün de yaşatılmasına olumlu katkılar sağlanmış olur.” (K14)

“Ne yazık ki yeni nesil; eski türküler ve eski şarkılar yerine günümüzde pek kaliteli olarak nitelendiremediğim pop müziğini dinlemeyi tercih ediyor. Ancak dinlediğimiz şarkı türü ne olursa olsun, şarkı sözleri bir şekilde bilinçaltımıza yerleşiyor. Bu nedenle Türk pop müziğinde deyim ve atasözlerinin kullanılması, gençlerin yararına olur diye düşünüyorum. Bu açıdan bakıldığında da geleneksel kültürün yaşatılmasına katkı sağlar diye düşünüyorum.” (K15)

K11 ise Türk Pop Müziği şarkılarında deyim ve atasözü kullanımının sadece geleneksel kültürün yaşatılmasına katkı sağlamadığını, aynı zamanda şarkılara da anlam kattığını *“Sağlar. Türk Pop Müziğinde deyim ve atasözlerinin kullanılması, şarkılara da anlam katar ve şarkı sözleri daha da anlamlaşır. Bu durum, insanlarda merak duygusunu uyandırır ve insanlar için geleneksel kültürü yaşatma isteği daha fazla olur.”* cümleleriyle belirtmektedir.

Türk Pop Müziği şarkılarında deyim ve atasözü kullanımının geleneksel kültürün yaşatılmasına kısmen katkı sağladığını düşünen E10 ve E11 bu konudaki düşüncelerini şöyle ifade etmektedirler:

“Geleneksel kültürün yaşatılmasından çok, söyleyiş güzelliği sağlamak açısından şarkılarda deyim ve atasözlerinin kullanıldığını düşünüyorum. Yani bana göre asıl amaç kültürü yaşatmak değildir. Bunun yanında geleneksel kültüre katkı sağladığını kısmen de olsa düşünüyorum.” (E10)

“Geleneksel kültür, toplumumuzun genetik kodlarına işlemiştir ve değişmesi çok uzun yıllar sürecektir bir aktarım sonucunda gerçekleşebilir. Popüler müzikte kullanılan deyim ve atasözlerinin kültürün yaşatılmasına belki mikro düzeyde etkisi olabilir ama geleneksel kültürün can çekiştiği zamanlarda onun kurtarıcısı olmaz.” (E11)

Türk Pop Müziği şarkılarında deyim ve atasözü kullanımının geleneksel kültürün yaşatılmasına katkı sağlamadığını ifade eden öğrencilerden E14 düşüncelerini *“Açıkçası, pop müziğinin günümüzde sık dinlenen bir tür olduğunu düşünmüyorum. Belli bir müzik zevkine, tarzına sahip kişilerin isteyerek Türkçe pop dinlediklerini de düşünmüyorum. İster istemez maruz kaldığımız pop şarkılarının yazım aşamasında, şarkı sözlerine de çok dikkat edildiğini sanmıyorum. Bu nedenle geleneksel kültürün yaşatılmasına katkı sağlamaz diye düşünüyorum.”* cümleleriyle dile getirmektedir.

Türkçe eğitimi anabilim dalı ve müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin deyim ve atasözlerinin Türk pop müziğinde kullanılma amacı konusundaki düşüncelerine yönelik bulgular. Görüşmeye katılan Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı öğrencileri Türk Pop Müziğinde deyim ve atasözü kullanılma amacı konusundaki düşüncelerini: 1. Şarkı sözlerini nota ve kafiyelere uydurmak, 2. Şarkı sözlerini pekiştirmek, 3. Şarkıyı, kendini tekrarlayan sözlerden kurtarmak, 4. İlgi çekerek farkındalık yaratmak, 5. Boşluk doldurmak, 6. Şarkının ezberde kalmasını kolaylaştırmak, 7. Deyim ve atasözü kullanımını halk arasında

yaygınlaştırmak, 8. Şarkının popülaritesini arttırmak, 9. Şarkı sözlerinin kulağa hoş gelmesini sağlamak, 10. Duygu ve düşünceleri daha kısa yoldan anlatmak, 11. Unutulmuş olan deyim ve atasözlerini gün yüzüne çıkarmak şeklinde ifade etmişlerdir.

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencileri ise deyim ve atasözlerinin Türk Pop Müziğinde: 1. Geleneklerimizi yaşatmak, 2. Deyimlerin duyguları ifade etmekte sağladığı kolaylık, 3. Laf sokmak, 4. Ahengi sağlamak, 5. Şarkı sözlerini zengin göstermek, 6. Sıra dışı olmak, 7. Ticari ve toplumsal talebi karşılamak, 8. Şarkı sözlerini kafiyeye uydurmak, 9. Şarkı sözlerini pekiştirmek, 10. Dikkati kültürümüze çekmek amacıyla kullanıldığına yönelik görüş bildirmişlerdir.

Şarkı sözlerini nota ve kafiyelere uydurmak. Bazı öğrenciler deyim ve atasözlerinin Türk Pop Müziği şarkılarında, şarkı sözlerini nota ve kafiyelere uydurmak amacıyla kullanıldığına yönelik görüş bildirmişlerdir. Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı öğrencileri bu konudaki düşüncelerini şu sözlerle ifade etmişlerdir:

“Bence kasıtlı bir kullanım söz konusu değildir. Kafiyeye uyumunu sağlamak için tesadüfen kullanılıyor olabilir.” (K8)

“Tamamen kafiye oluşsun diye kullanılmaktadır.” (E3)

“Bazen anlamı güçlendirmek için kullanılsa da çoğunlukla kafiyeyi sağlamak amacıyla kullanılmaktadır.” (E8)

Müzik Eğitimi Anabilim Dalında okuyan E12 ise bazı önemli bestecilerin haricinde pop müziği şarkılarında deyim ve atasözü kullanımının sözleri sadece kafiyeye uydurmak amacıyla kullanıldığını *“Pop müziği alanında bazı önemli besteciler haricinde, sadece sözleri kafiyeye uydurmak amacıyla kullanılıyor. Öğretim amaçlı olduğunu düşünmüyorum.”* sözleriyle dile getirmiştir.

Şarkı sözlerini pekiştirmek. Bazı öğrenciler, deyim ve atasözlerinin Türk Pop Müziği şarkılarında, şarkı sözlerini pekiştirmek amacıyla kullanıldığına yönelik görüş bildirmişlerdir.

Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinden K2 ve Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinden E14 bu konudaki düşüncelerini şu sözlerle ifade etmişlerdir:

“Bence daha çok şarkı sözlerini pekiştirerek dinleyenlerde ilgi uyandırmak adına kullanılıyor.” (K2)

“Şarkı sözlerini pekiştirmek için kullanılıyor olabilir.” (E14)

Şarkıyı, kendini tekrarlayan sözlerden kurtarmak. Türkçe Eğitimi Anabilim Dalında okuyan K3, pop müziği şarkılarında deyim ve atasözü kullanımının şarkıyı kendini tekrarlayan sözlerden kurtarmak amacıyla kullanıldığını *“Sanatçılar duygu ve düşüncelerini etkili bir biçimde ifade etmek için kullanırlar. Bunu ana dillerinin doğası gereği yaparlar ve parçası oldukları topluma kendilerini bu şekilde kabul ettirirler. Deyim ve atasözlerinin çeşitliliği şarkılara yerlilik kattığı gibi, kendini tekrarlayan sözlerden de kurtulmanın bir yoludur. Bir başka deyişle sanatçıyı da kendini tekrarlamaktan kurtarır. Bununla birlikte deyim ve atasözlerinin öğretimi gibi bir amaçları olduğunu düşünmüyorum. Barış Manço gibi sanatçılar dışında, bunu bilinçli olarak yaptıklarına inanmıyorum.”* cümleleriyle ifade etmiştir.

İlgi çekerek farkındalık yaratmak/dikkati kültürümüze çekmek. Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinden K4, *“Pop müziğin kendi kültürümüz olmamasıyla birlikte ortaya çıkan Türk Pop Müziği bizim kültürümüz olmuştur. Kendi kültürümüze göre şekillendirdiğimiz bu türde atasözleri ve deyimleri görmemiz bize ait olma duygusu verir. Aynı zamanda ilgi çekmek, farkındalık yaratmak için de kullanılabilir.”* diyerek pop müziği şarkılarında deyim ve atasözü kullanımının tamamen ilgi çekmek, toplumda farkındalık yaratmak ve dikkati kültürümüze çekmek amacıyla kullanıldığını vurgulamıştır.

Boşluk doldurmak. Bazı öğrenciler, deyim ve atasözlerinin Türk Pop Müziği şarkılarında, sadece boşluk doldurmak amacıyla kullanıldığına yönelik görüş bildirmişlerdir. Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinden K1 ve K5, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinden ise K9 bu konudaki düşüncelerini şu sözlerle ifade etmişlerdir:

“Barış Manço gibi sanatçılar düşünülürken, öğreticilikten bahsedilebilir. Fakat popüler kültürde daha çok ritme uydurmak, nota ve kafiyelere uydurmak, söz yazmak, boşluk doldurmak kaygısının olduğu kanaatindeyim.” (K1)

“Günümüz şarkılarına baktığımızda çok fazla anlam yoğunluğu olan şarkılara sahip olduğumuz söylenemez. Bu yüzden boşluk doldurma ve anlam tamamlama amaçlı olduğu söylenebilir.” (K5)

“Çok isterdim tamamen öğretim amaçlı kullanıldığını söylemeyi ama genelde şarkı sözlerindeki boşlukları doldurmak için kullanılıyor.” (K9)

Şarkının ezberde kalmasını kolaylaştırmak. Türkçe Eğitimi Anabilim Dalında okuyan K6 ise diğer katılımcılardan farklı olarak Türk Pop Müziğinde deyim ve atasözü kullanımının ritmi sağlamak, kafiye oluşturmak amaçlarının yanında şarkının daha kolay ezberde kalmasını sağlamak amacıyla kullanıldığını “Ritmi sağlamak, kafiye oluşturmak ve özellikle de şarkının ezberde kalmasını kolaylaştırmak amacıyla kullanılıyor.” cümleleriyle belirtmiştir.

Deyim ve atasözü kullanımını halk arasında yaygınlaştırmak. Görüşmeye katılan bazı öğrenciler deyim ve atasözü kullanımını halk arasında yaygınlaştırmak amacıyla Türk Pop Müziği şarkılarında deyim ve atasözlerine yer verildiğini ifade etmişlerdir.

“Deyim ve atasözü kullanımını halk arasında yaygınlaştırmak amacıyla olabilir.” (K7)

“Şarkı sözleri, kulak aşinalığı yaratan sözlerdir. Bu yüzden daha çabuk kabul edilip benimsenir. Sanatçılar deyim ve atasözlerini halka ulaştırmak ve öğretmek amacıyla şarkıların bu özelliğinden yararlanarak deyim ve atasözlerine yer veriyor olabilir.” (E2)

Şarkının popülaritesini arttırmak. E1: “Deyim ve atasözlerinin akılda kalıcılığı sayesinde müziğin popülaritesini artırma amacıyla kullanıldığı düşüncesindeyim.” diyerek deyim ve atasözlerinin müzik popülaritesini arttırmak amacıyla Türk Pop Müziği şarkılarında kullanıldığını belirtmiştir.

Şarkı sözlerinin kulağa hoş gelmesini sağlamak/şarkı sözlerini zenginleştirmek. Bazı öğrenciler, deyim ve atasözlerinin Türk Pop Müziği şarkılarında, şarkı sözlerini zenginleştirerek şarkı sözlerinin kulağa daha hoş gelmesini sağlamak amacıyla kullanıldığını söylemişlerdir. Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinden E4, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinden ise E17 bu konudaki düşüncelerini şu sözlerle ifade etmişlerdir:

“Kulağa hoş gelmesi amacıyla kullanılıyor.” (E4)

“Söyleyişi güzelleştirmek adına kullanıldığını düşünüyorum. Anlam konusunda ise deyim ve atasözlerinin şarkı bütünlüğüne çok fazla uymadığını söyleyebilirim.” (E17)

Duygu ve düşünceleri daha kısa yoldan anlatmak/deyimlerin duyguları ifade etmede sağladığı kolaylık. Görüşmeye katılan bazı öğrenciler ise Türk Pop Müziği şarkılarında deyim ve atasözlerine yer verilmiş olmasının duygu ve düşünceleri daha kısa yoldan ve daha etkili olarak anlatmaya imkân sağlaması nedeniyle kullanıldığını dikkat çekmişlerdir. Bu öğrencilere ait görüşlerden bazıları şöyledir:

E5: “Anlatmak istediği şeyi daha kısa anlatmak için kullanılıyor.”

E9: “Anlatılması normalde uzun kelimeleri ve cümleleri gerektirecek anlamların, daha kısa cümleler halinde anlatılmasına fırsat tanıdığı için kullanıldığını düşünüyorum.”

K12: “Bence, verilmek istenen duygunun kısaca ifade edilmesi, anlatımı kolaylaştırması amacıyla kullanılıyor.”

Unutulmuş olan deyim ve atasözlerini gün yüzüne çıkarmak/geleneklerimizi yaşatmak. Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinden E7 “Unutulmuş olan deyim ve atasözlerini gün yüzüne çıkarıp genç nesile aktarabilmek amacıyla olabilir.” Diyerek bu konudaki düşüncelerini ifade ederken Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinden E15 “Odak noktasını geleneksel kültüre çekmek için deyim ve atasözlerini şarkılarında kullanan sanatçılar vardır. Barış Manço, bu sanatçılardan biridir. Ancak ben çoğu sanatçının şarkılarında deyim ve atasözlerine bilinçli bir şekilde yer verdiğini düşünmüyorum.” diyerek

Barış Manço gibi bazı sanatçıların deyim ve atasözlerine bilinçli bir şekilde şarkılarında yer verdiklerini, bazı sanatçıların ise aynı bilince sahip olmadıklarını vurgulamıştır.

Laf sokmak. Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinden K13 diğer katılımcılardan farklı olarak “*Genellikle laf sokmak amacıyla kullanıldığını düşünüyorum.*” demiştir.

Ahengi sağlamak. Şarkılarda ahengi sağlamak amacıyla deyim ve atasözlerine yer verildiğini düşünen E6 ve K14 bu konudaki düşüncelerini şu cümlelerle ifade etmişlerdir:

“*Ritm ve ahengi sağlamak amacıyla kullanılıyor.*” (E6)

“*Anlatımı güçlendirmekten ziyade ahengi sağlamak adına kullanılmaktadır. Çünkü hiç alakası olmayan bir yerde yine alakasız deyimlere yer verildiği oluyor.*” (K14)

Sıra dışı olmak. Müzik Eğitimi Anabilim Dalında okuyan E10, diğer katılımcılardan farklı olarak deyim ve atasözlerinin Türk Pop Müziği şarkılarında ilgi çekmek ve sıra dışı olmak amacıyla kullanıldığını “*Bence daha çok ilgi çekmek, sıra dışı olmak amacıyla kullanılıyor.*” cümlesiyle vurgulamaktadır.

Ticari ve toplumsal talebi karşılamak. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinden E11, “*Ben, ticari ve toplumsal talebi karşılamak adına olduğunu düşünüyorum.*” cümlesiyle, şarkı sözlerinin ticari kaygı ile kaleme alındığını düşündüğünü ifade etmiştir.

Türkçe eğitimi anabilim dalı ve müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin şarkılar aracılığıyla deyim ve atasözlerinden hangisinin öğretiminin daha kolay olduğu konusundaki düşüncelerine yönelik bulgular. Öğrencilerle yapılan görüşmeler incelendiğinde; Türk pop müziği şarkıları aracılığıyla deyimlerin daha kolay öğretilbileceğini söyleyen öğrencilerin çoğunlukta olduğu (%65,625) görülmektedir. Bu bağlamda deyimlerin daha kolay öğretilmesini sağlayan bazı etmenlerin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu etmenler; deyimlerin günlük hayatta atasözlerine oranla daha çok kullanılmaları, deyimlerin hem daha kısa hem de mastar halinde olmaları, deyimlerin benzetme yoluyla kurulması ve mecazi anlam

içermeleri, deyimlerin çekimlenebilir olması, atasözlerine göre kolay anlaşılmaları olduğu tespit edilmiştir.

Deyimlerin günlük hayatta daha çok kullanılması. Bazı öğrenciler deyimlerin, atasözlerine oranla günlük hayatta daha çok kullanılması nedeniyle deyimlerin Türk Pop Müziği şarkıları aracılığıyla daha kolay öğretilebileceğine yönelik görüş bildirmişlerdir.

“Deyimlerin öğretilmesi bence daha kolay olur. Çünkü deyimler, günlük hayatta atasözlerinden daha çok kullanılıyor ve günlük olayları her zaman atasözleriyle açıklamak çok kolay olmuyor. Fakat deyimler anlatım yönü bakımından atasözlerinden daha yaygındır.” (K2)

“Deyimlerin çok daha fazla kullanılıyor olmasından dolayı, deyimler diyebiliriz.” (K4)

Deyimlerin kısa ve mastar halinde olması. Deyimlerin atasözlerine göre daha kısa olması ve mastar halinde oldukları için daha kolay öğretilebileceğini ifade eden K5, E2 ve E6 düşüncelerini şu cümlelerle ifade etmişlerdir:

“Bence deyimler, genellikle atasözlerine göre daha kısa ve mastar halinde oldukları için atasözlerine göre daha kolay öğretilir. Atasözlerinin kalıp ifadeler olması ve uzunluğu bu durumu olumsuz etkileyebilir.” (K5)

“Deyimlerin öğretimi daha kolay olur diye düşünüyorum. Çünkü kısa ve öz oldukları için anlaşılmaları da daha kolay olur.” (E2)

“Atasözlerine göre daha az kelimeyle kuruldukları için deyimlerin öğretimi daha kolay olur.” (E6)

Deyimlerin benzetme yoluyla kurulması ve mecazi anlam içermesi. Deyimlerin, atasözlerine göre daha kolay öğrenilebileceğini benzetme yoluyla kurulmuş olmalarına ve mecazi anlam içermelerine dayandıran K12, bu konudaki düşüncelerini şöyle dile getirmektedir:

“Deyimlerin öğretimi daha kolay olur. Çünkü benzetme yoluyla kuruldukları için ve mecazi anlam içerdikleri için akılda kalmaları daha kolay olur.”

Deyimlerin çekimlenebilir olması. Türk Pop Müziği şarkıları aracılığıyla deyimlerin daha kolay öğretilebileceğini ifade eden öğrencilerden bazıları bu durumu deyimlerin, çekimlenebilme özelliğine dayandırmıştır.

“Bana göre atasözlerinin öğretilmesi daha zordur. Çünkü atasözleri kalıplaşmış olduğu için hiçbir şekilde değiştirilemiyor. Deyimler de kalıplaşmış ifadeler olmasına rağmen ek alabiliyor, yer değiştirebiliyor. Bu yüzden şarkılarda deyimlere daha fazla yer verilir. Buna bağlı olarak da deyimlerin öğretimi kolay olur.” (K7)

“Deyimlerin öğretimi daha kolay olur. Çünkü deyimler mastar haldedir ve gerektiğinde çekimlenebilir. Ancak atasözlerinde bunu yapmak mümkün değildir.” (E3)

“Deyimleri öğretmek bence daha kolay olur. Deyimler çekimlenebildiği için şarkı sözü yazmak ve kafiyeli hale getirmek daha kolay olur.” (E10)

Kolay anlaşılır olmaları. Görüşmeye katılan öğrencilerden E17 ise *“Deyimler halkın anlayabileceği düzeyde olduğu için deyimlerin öğretimi daha kolay olur.”* diyerek deyimlerin atasözlerine göre daha kolay anlaşıldığını, bu nedenle de öğretimlerinin daha kolay olduğunu ifade etmiştir.

Görüşmeye katılan öğrencilerin %21,875’i Türk Pop Müziği şarkıları aracılığıyla atasözlerinin daha kolay öğretilebileceğine dikkat çekmiştir.

Katılımcılardan E15 ve E16 atasözlerinin gerçek yaşamdan çıkarılan dersler sonrası oluştuğunu, buna bağlı olarak da şarkılarda atasözlerinin kullanılmasının daha faydalı sonuçlar doğuracağı için Türk Pop Müziği şarkıları aracılığıyla atasözü öğretiminin daha kolay olacağını dile getirmişlerdir.

E15 *“Atasözleri daha çok dikkat çeker. Gerçekliği ve yaşantıdan çıkarılan derslerin betimlenmesi olarak kişiye daha çok fayda sağlar.”*

E16 *“Bence şarkılar aracılığıyla deyimlerin ve atasözlerinin öğretilmesinde kolaylık konusunda anlamlı bir farklılık olmayabilir. Eğer olacaksa bu atasözleridir. Çünkü öğütler dinleyicilerin yaşanmışlığına dokunursa öğrenmeyi kolaylaştırır.”*

Katılımcılardan E4 ise *“Atasözleri öğüt vermesi nedeniyle anlaşılması daha kolaydır. Bu nedenle şarkılarla öğretilmesi daha kolay olabilir.”* diyerek düşüncelerini ifade etmiştir.

Görüşmeye katılan öğrencilerin %9,375’i ikisinin de kolay öğretilbileceğini; %3,125’i ise (1 kişi) ikisinin de zor öğretilbileceğini söylemiştir. Bu bağlamda K3 düşüncelerini *“Her ikisinin öğretimi de kolay olur. Bunu örneklerden görebiliyoruz. Ancak şarkılarda atasözleri deyimlere oranla daha az kullanılmaktadır. Bunu teknik olarak değerlendirmek daha doğru olacaktır. Atasözlerinin notalarla ifade edilmesi deyimlere göre daha zordur. Yapılarında değişmeye ve bozulmaya uğramaları söz konusu olabilir. Bu durumun da atasözlerinin yanlış öğrenilmesine ve yerleşmesine neden olabilir. Atasözleri ve deyimleri öğretirken şarkıların çok dikkatli seçilmesi gerekir. Burada popüler müzik yapanların da duyarlı olması gerekmektedir. Zira öğrenen, eğitim-öğretim kurumlarıyla sınırlı değildir.”* K8 ise *“Bence dile tam anlamıyla hâkim olmayan biri için ikisi de şarkılarla zor olur. Çünkü açıklamak, anlatmak gerekir. Bu nedenle kullanılmasının uygun olmadığını düşünüyorum.”* demiştir.

Türkçe eğitimi anabilim dalı ve müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin Türk pop müziği aracılığıyla ilk kez duyup öğrendikleri deyim ve atasözlerine yönelik bulgular. Öğrencilere, Türk pop müziği şarkıları aracılığıyla ilk kez duyup öğrendikleri deyim ve atasözlerinin olup olmadığı, varsa bunların hangileri olduğu konusundaki görüşleri sorulduğunda; öğrencilerin %37,5’i Türk Pop Müziği şarkılarında ilk kez duyup öğrendikleri deyim ve atasözlerinin olduğunu ifade etmişlerdir. Bunlar: al elmaya taş atan çok olur (K6, K10, K15, E4, E11), canı kaymak isteyen mandayı yanında taşır (K3), dilin kemiği yok (E15), her duyan başka söyler (E15), zürefanın düşkününü beyaz giyer kış günü (K3, E12) atasözleri ve

ağzı var dili yok (E14), caka satmak (K2, E5), can pazarı (K3), dil yarası (K3), dilli düdük (E1) deyimleridir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin %34,375'i şarkılar aracılığıyla ilk kez duyup öğrendikleri deyim ve atasözlerinin olmadığını ifade ederken K7 ve E7 bunun sebeplerini de şöyle açıklamıştır:

“Hatırladığım kadarıyla yok. Üniversite öğrencisi olmanın yanı sıra Türkçe Öğretmenliği anabilim dalında okuduğum için deyim ve atasözleri konusunda yeteri kadar bilgi sahibi olduğumu düşünüyorum.” (K7)

“Şarkılardan öğrendiğim deyim ve atasözü olduğunu düşünmüyorum. Çünkü şarkılarda genel olarak zaten insanlar tarafından bilinen atasözü ve deyimler kullanılıyor.” (E7)

Öğrencilerin %28,125'i ise Türk Pop Müziği şarkıları aracılığıyla ilk kez duyup öğrendikleri deyim ve atasözlerinin olup olmadığını hatırlayamadıklarını söylemişlerdir. Bu öğrencilerden bazıları düşüncelerini *“Geleneksel bir aile yapısında büyüdüğümünden dolayı küçük yaşlardan itibaren günlük yaşamda sıkça kullanılan deyim ve atasözlerine hakimiyetim yüksekti. Mutlaka sonradan öğrendiğim ve belki de şarkı aracılığıyla oturttuğum deyim ve atasözleri vardır. Şu an bunu hatırlayamadım. Sanırım ilk kez duyup öğrendiğim sınırlıdır.”* (K4), *“Şu anda tam hatırlayamamakla birlikte bunun çok büyük ölçüde mümkün olacağını düşünüyorum. Sonuçta tüm atasözü ve deyimleri de okulda, ailede, çevremizden vs. öğrenmedik. Hayatımızın bir parçası haline gelmiş olan şarkı dinleme aktivitesiyle mutlaka ki buna katkı sağlamışızdır.”* (K5) cümleleriyle aktarmıştır.

Türkçe eğitimi anabilim dalı ve müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin Türk pop müziği şarkıları aracılığıyla deyim ve atasözü öğretiminin başarılı olması için getirdikleri önerilere yönelik bulgular. Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı ve Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin Türkçe Pop Müziği şarkıları aracılığıyla deyim ve atasözü

öğretiminin başarılı sonuçlar getirmesi için çeşitli önerilerde bulunmuşlardır. Öğrenciler tarafından getirilen öneriler aşağıda çeşitli başlıklar altında ele alınmıştır.

Şarkı sözü yazarlarına yönelik öneriler. Görüşmeye katılan öğrencilerin çoğunluğu, şarkılar aracılığıyla deyim ve atasözü öğretiminin öncelikle şarkı sözü yazarına bağlı olduğunu ifade etmişlerdir. Buna yönelik görüş bildiren K1, K5, K7, E1, E3 ve E4'e ait görüşler şöyledir:

“Özellikle deyimlerde anlam kaymalarına neden olmayacak şekilde doğru kullanım, yerinde kullanım önemsenmeli, nota, ritim kaygısı, ticari rant kaygısı güdülmemelidir.” (K1)

“Günümüz pop müzik şarkıları ciddi anlamda boş sözlerle oluşturulmakta artık. Bunu iyileştirmek ve kültürümüze katkı sağlamak amacıyla şarkı sözü yazarları daha fazla anlamlı yapılar kurup atasözleri ve deyimleri bu sözlere dahil edebilirler. Hem bu sayede toplumun yalnızca okuldaki Türkçe derslerinde değil, günlük hayatında daha fazla karşısına çıkarıp önce merak uyandırıp sonra da öğrenmesi sağlanabilir.” (K5)

“Daha az bilinen atasözü ve deyimleri kullanarak şarkılarda yer vermek dilimizin zenginliklerini keşfetmek, kelime hazinemizi zenginleştirmek ve kültürümüzü yaşatmak için faydalı olur.” (K7)

“Öncelikle öğrenme ve akılda kalıcılığı artırmak için şarkı seçimlerinde öğretim ilkelerinin gözetilmesi gerekir. Örneğin şarkılarda kullanılan deyim ve atasözlerinin öğrenci düzeyine uygun, daha somut, güncel, çok ağır anlamlar içermeyen, açık, kendi yaşamına yakın olmalıdır. Bu şekilde, şarkılara aracılığıyla deyim ve atasözü öğretimindeki verimin artması sağlanabilir.” (E1)

“Şarkı adı deyim ve atasözleri arasından seçilmelidir, yani deyim ve atasözleri şarkı adı olarak kullanılmalıdır.” (E3)

“Şarkı sözü yazarlarının daha bilinçli olarak hareket etmesi bence en önemli adımdır. Ayrıca, deyim ve atasözlerinin de şarkı içinde anlamlarına uygun olarak kullanılmasına özen gösterilmelidir.” (E4)

Türk pop müziği sanatçalarına yönelik öneriler. Görüşmeye katılan bazı öğrenciler, şarkıyı seslendiren sanatçılara deyim ve atasözlerini doğru aktarabilmek için önemli görevler düştüğünü belirtmişlerdir. Buna yönelik görüş bildiren bazı öğrencilere ait ifadeler aşağıda sunulmuştur.

K4 “*Seslendirilen şarkılarda geçen atasözlerinin ve deyimlerin anlam ve açıklamaları şarkıcılar tarafından paylaşılabilir. Böylece yeni nesil çocuklarının deyim ve atasözü öğrenimi kolaylaşmış olur.*”

K9: “*Şarkılardaki deyim ve atasözlerinin kullanım sıklığı arttırılmalı, deyim ve atasözlerine dikkat çekmek için deyim ve atasözleri daha vurgulu söylenmeli.*”

K11 ise “*Sanatçılar topluma örnek insanlar olduğu için deyim ve atasözlerini herkesten önce onların doğru kullanması gerekir.*” diyerek şarkılarda deyim ve atasözü kullanımının tek başına yeterli olmadığını, deyim ve atasözlerinin dinleyiciler tarafından fark edilebilmesi için vurgulu söylenmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Öğretmenlere yönelik öneriler. Araştırmaya katılan öğrencilerden K2 ve K4, Türkçe öğretmenlerinin derslerde Türk Pop Müziği şarkılarına yer vererek bu şarkılar aracılığıyla deyim ve atasözü öğretimini gerçekleştirebileceklerini vurgulamışlardır. Öğrencilere ait görüşler aşağıda verilmiştir:

K2 “*Öğretmenler tarafından uygun Türkçe pop müzikler derlenerek öğrencilere eğlenceli bir öğrenme materyali oluşturulabilir.*”

K4: “*Türkçe derslerinde öğretmenin uygun gördüğü şarkılar sınıfta değerlendirilebilir.*”

Türkçe ders kitabı yazarlarına yönelik öneriler. Bazı öğrenciler, Türkçe ders kitabı yazarlarına da bu konuda önemli görevler düştüğünü ifade etmişlerdir.

K3: “*Türk Pop Müziği şarkıları aracılığıyla deyim ve atasözü öğretimine yönelik şarkılar hazırlanarak Türkçe ders kitaplarında dinleme etkinlikleri kapsamında bu şarkılara*

*yer verilmelidir.” diyerek Türk Pop Müziği şarkılarının dinleme etkinlikleri kapsamında verimli bir şekilde değerlendirilebileceğini ifade ederken **K13**: “Amaç pop müziği aracılığıyla deyim ve atasözü öğretimi olduğu için şarkılarda geçecek deyim ve atasözlerinin belirlenmesinde Türkçenin güzel kullanımına örnek olmalıdır. Bu nedenle ders kitabı yazarları dinleme etkinliklerini hazırlarken Türkçenin güzel kullanımına örnek olacak deyim ve atasözlerinin yer aldığı şarkıları kullanmalıdır.” demiştir.*

Bölüm V: Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Tartışma

Araştırmanın bulgularından hareketle yapılan tespitlere göre, Türk Pop Müziğinde deyim ve atasözü kullanımına yönelik genel durum, bu kapsamda yapılmış olan çalışmalarla karşılaştırılarak değerlendirilmiştir. Bu bağlamda bu çalışmada elde edilen sonuçlar, konuyla ilgili yapılmış benzer çalışmalarla karşılaştırılarak bu araştırmayla örtüşen ya da örtüşmeyen yönler üzerinde durulmuştur.

Araştırmada, deyim ve atasözlerinin Türk Pop Müziği şarkılarında önemli bir yere sahip olduğu sonucuna varılmıştır. Benzer bir sonuca Öрге Yaşar ve Ön (2018) “*Türk Pop Müziğinde Geçen Deyim ve Atasözlerinin Dil Eğitimine Katkısı: Rober Hatemo Şarkıları Örneği*” adlı çalışmalarında da ulaşmışlardır. Bu bağlamda iki çalışmadan elde edilen sonuçların örtüştüğü görülmektedir.

Araştırmada Tarkan’ın en fazla deyim ve atasözü kullandığı albümün 132 deyim ve 12 atasözü ile Metamorfoz olduğu belirlenmiştir. Benzer bir sonucu Keray Dinçel ve Savur (2019) “*Yabancılara Türkçe Deyim ve Atasözü Öğretiminde Kullanılabilecek Bir Araç: Tarkan Şarkıları*” adlı çalışmalarında elde etmişlerdir. Keray Dinçel ve Savur’a göre (2019) Tarkan’ın en fazla deyim ve atasözü kullandığı albüm, 111 deyim ve 11 atasözü ile Metamorfoz albümüdür. Bu bağlamda elde edilen sonuçların birbirine yakın olduğu anlaşılmaktadır.

Sonuç

Söz varlığını geliştiren ve kültürel ortaklığın göstergesi olan deyim ve atasözlerinin Türk Pop Müziği şarkıları içerisindeki kullanım derecesinin incelendiği bu çalışmada örneklem grubu olarak ele alınan 5 kadın ve 5 erkek olmak üzere 10 farklı Türk Pop Müziği sanatçısına ait toplam 208 albüm ve 1.512 şarkı incelenmiş, bunun sonucunda 5.303 deyim ve 114 atasözü tespit edilmiştir.

Örnekleme grubunda yer alan 5 kadın Türk Pop Müziği sanatçısına ait toplam 144 albüm ve içerisindeki 1.069 şarkının incelenmesi sonucunda 3.605 deyim ve 74 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Kadın sanatçılar içerisinde en fazla deyim kullanan sanatçı Ajda Pekkan (1.169 deyim) iken en fazla atasözü kullanan sanatçı ise Sezen Aksu (27 atasözü) olmuştur.

Örnekleme grubunda yer alan 5 erkek Türk Pop Müziği sanatçısına ait toplam 64 albüm ve içerisindeki 443 şarkının incelenmesi sonucunda 1.698 deyim ve 40 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Erkek sanatçılar içerisinde en fazla deyim ve atasözü kullanan sanatçı Tarkan'dır (492 deyim, 19 atasözü).

Buradan hareketle kadın sanatçıların albümlerinde erkek sanatçılara göre daha fazla deyim ve atasözü kullandığı sonucuna ulaşılabilir. Ancak kadın sanatçıların albüm sayısının erkek sanatçılardan fazla olması da bunun üzerinde belirleyici bir etken olabilir. Türk Pop Müziğinde deyim ve atasözlerinin önemli bir yeri olduğu aşikârdır. Dilin zenginliklerini oluşturan deyim ve atasözlerinin şarkılarda bu denli yer alması, şarkıların taşıdığı ritim sayesinde bildiğimiz pek çok deyim ve atasözünü kolayca hatırlamamızı sağlarken bilmediğimiz pek çok deyim ve atasözünün öğretimini de kolaylaştıracak ve kalıcı hâle getirmede etkili olacaktır.

Türk pop müziğinde deyimlerin kullanım sıklığına yönelik sonuçlar. Araştırma kapsamında incelenen 5 kadın ve 5 erkek sanatçıya ait albümlerde özellikle deyimlerin sıklıkla kullanıldığı tespit edilmiştir. İncelenen albümlere bakıldığında içerisinde herhangi bir atasözüne rastlanmayan albümler mevcut iken herhangi bir deyim yer almadığı sadece 2 albüm tespit edilmiştir [Sezen Aksu (Kayıp Şehir), Tarkan (Özgürlük İçimizde)].

Kadın Türk pop müziği sanatçılarının deyim kullanım sıklığına yönelik sonuçlar. Ajda Pekkan'a ait 59 albüm içerisinde yer alan 331 şarkıda toplam 1.169 deyim kullanımı tespit edilmiştir. Sanatçının, şarkı başına düşen deyim sayısının en yüksek olduğu albümü 8,0 oranla *Pet'r Oil/Loving On Petrol* adlı albümüdür. Sanatçının tüm incelenen şarkıları dikkate

alındığında, şarkı başına düşen deyim sayısının 3,531 olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte Ajda Pekkan'ın şarkılarında kullanılan 273 farklı deyim ise birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir.

Hande Yener'e ait 27 albüm ve içerisinde yer alan 221 şarkıda ise toplam 632 deyim kullanımı tespit edilmiştir. Sanatçının, şarkı başına düşen deyim sayısının en yüksek olduğu albümünün 5,0 oranla *Kibir* olduğu belirlenmiştir. Sanatçının tüm incelenen şarkıları dikkate alındığında, şarkı başına düşen deyim sayısının 2,859 olduğu görülmüştür. Bununla birlikte Hande Yener'in şarkılarında yer alan 142 farklı deyim ise birden fazla albümde geçtiği tespit edilmiştir.

Sertab Erener'e ait 19 albüm ve içerisinde yer alan 127 şarkıda 430 deyim kullanımı tespit edilmiştir. Sanatçının, şarkı başına düşen deyim sayısının en yüksek olduğu albümü 10,0 oranla *Tesadüf Aşk* adlı albümü olmuştur. Sanatçının tüm incelenen şarkıları dikkate alındığında, şarkı başına düşen deyim sayısının 3,385 olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte Mertab Erener'in şarkılarında 74 farklı deyim birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir.

Sezen Aksu'ya ait 30 albüm ve içerisinde yer alan 309 şarkıda 1.106 deyim kullanımı görülmüştür. Sanatçının, şarkı başına düşen deyim sayısının en yüksek olduğu albümünün 9,5 oranla *Tempo* adlı albümü olduğu tespit edilmiştir. Sanatçının tüm incelenen şarkıları dikkate alındığında, şarkı başına düşen deyim sayısının 3,579 olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte Sezen Aksu'nun şarkılarında 192 farklı deyim ise birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir.

Sıla'ya ait 9 albüm ve içerisinde yer alan 81 şarkıda 268 deyim kullanımı tespit edilmiştir. Sanatçının, şarkı başına düşen deyim sayısının en yüksek olduğu albümü 6,0 oranla *Muhbir* adlı albümüdür. Sanatçının tüm incelenen şarkıları dikkate alındığında, şarkı başına düşen deyim sayısının 3,308 olduğu belirlenmiştir. Sıla'nın şarkılarında 39 farklı deyim ise birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir.

Bu verilerden hareketle kadın sanatçılar içerisinde en çok deyim kullanan sanatçının 1.169 deyim kullanımı ile Ajda Pekkan olduğu saptanmıştır. Onu sırasıyla 1.106 deyim kullanımı ile Sezen Aksu, 632 deyim kullanımı ile Hande Yener, 430 deyim kullanımı ile Sertap Erener ve 268 deyim kullanımı ile Sıla takip etmektedir. Ancak sanatçıların albüm sayıları ve albümlerinde geçen şarkı sayıları birbirinden farklı olduğu için daha sağlıklı sonuçların elde edilebilmesi amacıyla her sanatçı için ayrı hesap yapma yoluna gidilmiştir. Bu bağlamda ilgili sanatçının her albümü için şarkı başına düşen deyim ve atasözü sayıları hesaplanmıştır.

Bu bağlamda şarkılarında en çok deyim kullanımına rastlanan sanatçının, şarkı başına 3,579 deyim kullanımı ile Sezen Aksu olduğu görülmüştür. Sezen Aksu'yu sırasıyla şarkı başına 3,531 deyim kullanımı ile Ajda Pekkan, şarkı başına 3,385 deyim kullanımı ile Sertap Erener, şarkı başına 3,308 deyim kullanımı ile Sıla ve şarkı başına 2,859 deyim kullanımı ile Hande Yener izlemektedir.

Erkek Türk pop müziği sanatçılarının deyim kullanım sıklığına yönelik sonuçlar.

Gökhan Türkmen'e ait 14 albüm ve içerisinde yer alan 61 şarkıda 214 deyim kullanımı tespit edilmiştir. Sanatçının, şarkı başına düşen deyim sayısının en yüksek olduğu albümleri 5,0 oranla *Çatı Katı*, *Lafügüzaf* ve *Synesthesia* albümleridir. Sanatçının tüm incelenen şarkıları dikkate alındığında, şarkı başına düşen deyim sayısının 3,508 olduğu belirlenmiştir. Gökhan Türkmen'in şarkılarında 57 farklı deyim ise birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir.

Levent Yüksel'e ait 11 albüm ve içerisinde yer alan 90 şarkıda 296 deyim kullanımı tespit edilmiştir. Sanatçının, şarkı başına düşen deyim sayısının en yüksek olduğu albümünün 6,0 ile *Bi'Daha* albümü olduğu belirlenmiştir. Sanatçının tüm incelenen şarkıları dikkate alındığında, şarkı başına düşen deyim sayısının 3,288 olduğu görülmüştür. Levent Yüksel'in şarkılarında 35 farklı deyim ise birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir.

MFÖ grubuna ait 14 albüm ve içerisinde yer alan 144 şarkıda 470 deyim kullanımı tespit edilmiştir. Grubun, şarkı başına düşen deyim sayısının en yüksek olduğu albümü 8,3 oranla

Geldiler albümüdür. Grubun tüm incelenen şarkıları dikkate alındığında, şarkı başına düşen deyim sayısının 3,263 olduğu belirlenmiştir. MFÖ grubunun şarkılarında 76 farklı deyim ise birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir.

Murat Boz'a ait 12 albüm ve içerisinde yer alan 60 şarkıda 226 deyim kullanımı tespit edilmiştir. Sanatçının, şarkı başına düşen deyim sayısının en yüksek olduğu albümleri 6,0 ile *Hayat Sana Güzel* ve *Geç Olmadan* albümleri olmuştur. Sanatçının tüm incelenen şarkıları dikkate alındığında, şarkı başına düşen deyim sayısının 3,766 olduğu belirlenmiştir. Murat Boz'un şarkılarında 38 farklı deyim ise birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir.

Tarkan'a ait 13 albüm ve içerisinde yer alan 88 şarkıda 492 deyim kullanımı tespit edilmiştir. Sanatçının, şarkı başına düşen deyim sayısının en yüksek olduğu albümünün 13,2 oranla *Metamorfoz* albümü olduğu görülmüştür. Sanatçının tüm incelenen şarkıları dikkate alındığında, şarkı başına düşen deyim sayısının 5,590 olduğu belirlenmiştir. Tarkan'ın şarkılarında 54 farklı deyim ise birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir.

Bu verilerden hareketle erkek sanatçılar içerisinde en çok deyim kullanan sanatçının 492 deyim kullanımı ile Tarkan olduğu saptanmıştır. Onu sırasıyla 470 deyim kullanımı ile MFÖ, 296 deyim kullanımı ile Levent Yüksel, 226 deyim kullanımı ile Murat Boz ve 214 deyim kullanımı ile Gökhan Türkmen takip etmektedir. Ancak sanatçıların albüm sayıları ve albümlerinde geçen şarkı sayıları birbirinden farklı olduğu için daha sağlıklı sonuçların elde edilebilmesi amacıyla her sanatçı için ayrı hesap yapma yoluna gidilmiştir. Bu bağlamda ilgili sanatçının her albümü için şarkı başına düşen deyim ve atasözü sayıları hesaplanmıştır. Buna bağlı olarak da sıralamanın değiştiği görülmüştür.

Bu bağlamda şarkılarında en çok deyim kullanımına rastlanan sanatçının, şarkı başına 5,590 deyim kullanımı ile Tarkan olduğu görülmüştür. Tarkan'ı sırasıyla şarkı başına 3,766 deyim kullanımı ile Murat Boz, şarkı başına 3,508 deyim kullanımı ile Gökhan Türkmen, şarkı

başına 3,288 deyim kullanımı ile Levent Yüksel ve şarkı başına 3,263 deyim kullanımı ile MFÖ izlemektedir.

Türk pop müziğinde atasözlerinin kullanım sıklığına yönelik sonuçlar. Araştırma kapsamında incelenen 5 kadın ve 5 erkek sanatçıya ait albümlerde atasözü kullanımının oldukça fazla olduğu görülmüştür. Ancak yine de atasözü kullanımı deyim kullanımına oranla daha azdır. Bunun temel nedeninin deyimlerin daha kısa ve özlü olarak anlatmak istediğimiz bir olay veya durumu tam anlamıyla karşılaması, atasözlerinin ise daha çok nasihat verme gibi amaçlarla değer yargılarını içeren cümleler şeklinde olması ve yalnızca bu gibi durumlarda kullanılıyor olması gösterilebilir.

Kadın Türk pop müziği sanatçılarının atasözü kullanım sıklığına yönelik sonuçlar. Ajda Pekkan'a ait 59 albüm içerisinde yer alan 331 şarkıda toplam 25 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Sanatçının atasözü kullanım oranının en yüksek olduğu albümleri 0,5 oranla *Özleyiş/Ve Ben Şimdi, Tanrı Misafiri/İçme Sakın, Sana Neler Edeceğim/Haram Olsun Bu Aşk Sana, Al Beni/Aşk Budur* albümleridir. Sanatçının tüm incelenen şarkıları dikkate alındığında, şarkı başına düşen atasözü sayısının 0,075 olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte Ajda Pekkan'ın şarkılarında 7 farklı atasözünün ise birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir.

Hande Yener'e ait 27 albüm içerisinde yer alan 221 şarkıda toplam 8 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Sanatçının, şarkı başına düşen atasözü sayısının en yüksek olduğu albümü 3,0 oranla *Kışkıış* albümü olmuştur. Sanatçının tüm incelenen şarkıları dikkate alındığında, şarkı başına düşen atasözü sayısının 0,036 olduğu belirlenmiştir. Hande Yener'in şarkılarında 1 atasözünün ise birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir.

Sertab Erener'e ait 19 albüm ve içerisinde yer alan 127 şarkıda toplam 6 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Sanatçının, şarkı başına düşen atasözü sayısının en yüksek olduğu albümleri 0,2 oranla *Sâkin Ol* ve *Lâ'l* albümleridir. Sanatçının tüm incelenen şarkıları dikkate

alındığında, şarkı başına düşen atasözü sayısının 0,047 olduğu belirlenmiştir. Sertab Erener'in şarkılarında 1 atasözünün ise birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir.

Sezen Aksu'ya ait 30 albüm ve içerisinde yer alan 309 şarkıda toplam 27 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Sanatçının, şarkı başına düşen atasözü sayısının en yüksek olduğu albümü 0,4 oranla *Düğün ve Cenaze* albümü olmuştur. Sanatçının tüm incelenen şarkıları dikkate alındığında, şarkı başına düşen atasözü sayısının 0,087 olduğu belirlenmiştir. Sezen Aksu'nun şarkılarında 1 atasözünün ise birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir.

Sıla'ya ait 9 albüm ve içerisinde yer alan 81 şarkıda toplam 8 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Sanatçının, şarkı başına düşen atasözü sayısının en yüksek olduğu albümleri 0,5 oranla *Acı* adlı albümüdür. Sanatçının tüm incelenen şarkıları dikkate alındığında, şarkı başına düşen atasözü oranının 3,308 olduğu belirlenmiştir. Sıla'nın aynı atasözünü birden fazla albüm içerisinde kullanmadığı görülmüştür.

Bu verilerden hareketle kadın sanatçılar içerisinde en çok atasözü kullanan sanatçının 27 atasözü kullanımı ile Sezen Aksu olduğu saptanmıştır. Onu sırasıyla 25 atasözü kullanımı ile Ajda Pekkan, sekizer atasözü kullanımı ile Hande Yener ve Sıla, 6 atasözü kullanımı ile Sertab Erener takip etmektedir. Ancak sanatçıların albüm sayıları ve albümlerinde geçen şarkı sayıları birbirinden farklı olduğu için daha sağlıklı sonuçların elde edilebilmesi amacıyla her sanatçı için ayrı hesap yapma yoluna gidilmiştir. Bu bağlamda ilgili sanatçının her albümü için şarkı başına düşen deyim ve atasözü sayıları hesaplanmıştır. Buna bağlı olarak da sıralamanın değiştiği görülmüştür.

Bu bağlamda şarkılarında en çok atasözü kullanımına rastlanan sanatçının, şarkı başına 0,098 atasözü kullanımı ile Sıla olduğu görülmüştür. Sıla'yı sırasıyla şarkı başına 0,087 atasözü kullanımı ile Sezen Aksu, şarkı başına 0,075 atasözü kullanımı ile Ajda Pekkan, şarkı başına 0,047 atasözü kullanımı ile Sertab Erener ve şarkı başına 0,036 atasözü kullanımı ile Hande Yener izlemektedir.

Erkek Türk pop müziği sanatçılarının atasözü kullanım sıklığına yönelik sonuçlar.

Gökhan Türkmen'e ait 14 albüm ve içerisinde yer alan 61 şarkıda toplam 3 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Sanatçının, şarkı başına düşen atasözü sayısının en yüksek olduğu albümü 1,0 oranla *İhtimaller Perisi* albümü olmuştur. Sanatçının tüm incelenen şarkıları dikkate alındığında, şarkı başına düşen atasözü sayısının 0,049 olduğu belirlenmiştir. Gökhan Türkmen'in şarkılarında 1 atasözünün ise birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir.

Levent Yüksel'e ait 11 albüm ve içerisinde yer alan 90 şarkıda toplam 3 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Sanatçının, şarkı başına düşen atasözü sayısının en yüksek olduğu albüm 0,1 oranla *Adı Menekşe, Levent Yüksel'in 2. CD'si ve Uslanmadım* albümleridir. Sanatçının tüm incelenen şarkıları dikkate alındığında, şarkı başına düşen atasözü sayısının 0,033 olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte Levent Yüksel'in aynı atasözünü birden fazla albüm içerisinde kullanmadığı görülmüştür.

MFÖ grubuna ait 14 albüm ve içerisinde yer alan 144 şarkıda toplam 7 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Grubun, şarkı başına düşen atasözü sayısının en yüksek olduğu albümleri 0,2 ile *Geldiler* albümü olmuştur. Grubun tüm incelenen şarkıları dikkate alındığında, şarkı başına düşen atasözü sayısının 0,048 olduğu belirlenmiştir. MFÖ grubunun aynı atasözünü birden fazla albüm içerisinde kullanmadığı görülmüştür.

Murat Boz'a ait 12 albüm ve içerisinde yer alan 60 şarkıda toplam 8 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Sanatçının, şarkı başına düşen atasözü sayısının en yüksek olduğu albümün 0,27 ile *Maximum* albümü olduğu belirlenmiştir. Sanatçının tüm incelenen şarkıları dikkate alındığında, şarkı başına düşen atasözü sayısının 0,133 olduğu belirlenmiştir. Murat Boz'un şarkılarında 1 atasözünün ise birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir.

Tarkan'a ait 13 albüm ve içerisinde yer alan 88 şarkıda toplam 19 atasözü kullanımı tespit edilmiştir. Sanatçının, şarkı başına düşen atasözü sayısının en yüksek olduğu albüm 1,2 ile *Metamorphoz* albümüdür. Sanatçının tüm incelenen şarkıları dikkate alındığında, şarkı başına

düşen atasözü sayısının 0,215 olduğu belirlenmiştir. Tarkan'ın şarkılarında 1 atasözünün ise birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir.

Bu verilerden hareketle erkek sanatçılar içerisinde en çok atasözünü kullanan sanatçının 19 atasözünü kullanımı ile Tarkan olduğu saptanmıştır. Onu sırasıyla 8 atasözünü kullanımı ile Murat Boz, 7 atasözünü kullanımı ile MFÖ, üçer atasözünü kullanımı ile Gökhan Türkmen ve Levent Yüksel takip etmektedir. Ancak sanatçıların albüm sayıları ve albümlerinde geçen şarkı sayıları birbirinden farklı olduğu için daha sağlıklı sonuçların elde edilebilmesi amacıyla her sanatçı için ayrı hesap yapma yoluna gidilmiştir. Bu bağlamda ilgili sanatçının her albümü için şarkı başına düşen deyim ve atasözünü sayıları hesaplanmıştır. Buna bağlı olarak da sıralamanın az da olsa değiştiği görülmüştür.

Bu bağlamda şarkılarında en çok atasözünü kullanımına rastlanan sanatçının, şarkı başına 0,215 atasözünü kullanımı ile Tarkan olduğu görülmüştür. Tarkan'ı sırasıyla şarkı başına 0,133 atasözünü kullanımı ile Murat Boz, şarkı başına 0,049 atasözünü kullanımı ile Gökhan Türkmen, şarkı başına 0,048 atasözünü kullanımı ile MFÖ ve şarkı başına 0,033 atasözünü kullanımı ile Levent Yüksel izlemektedir.

Araştırmaya konu olan şarkılarda deyim ve atasözünü kullanım sıklığının karşılaştırılmasına yönelik sonuçlar. Çalışma grubu olarak belirlenen 5 kadın ve 5 erkek Türk Pop Müziği sanatçısının albümlerinde geçen şarkılara bakıldığında deyim kullanımının atasözünü kullanımına oranla daha fazla olduğu belirlenmiştir. Bu bağlamda kadın pop müziği sanatçılarının deyim-atasözünü kullanımına ilişkin sonuçlara bakıldığında Ajda Pekkan'ın 1.169 deyim, 25 atasözünü; Hande Yener'in 632 deyim, 8 atasözünü; Sertab Erener'in 430 deyim, 6 atasözünü; Sezen Aksu'nun 1.106 deyim, 27 atasözünü ve Sıla'nın 268 deyim, 8 atasözünü kullandığı tespit edilmiştir.

Erkek pop müziği sanatçılarının deyim-atasözünü kullanımına ilişkin sonuçlarına bakıldığında ise Gökhan Türkmen'in 214 deyim, 3 atasözünü; Levent Yüksel'in 296 deyim, 3

atasözü; MFÖ'nün 470 deyim, 7 atasözü; Murat Boz'un 226 deyim, 8 atasözü ve Tarkan'ın 492 deyim, 19 atasözü kullandığı görülmüştür.

Kadın ve erkek Türk Pop Müziği sanatçılarının deyim ve atasözü kullanımına bakıldığından her iki grubun, deyimleri atasözlerine oranla şarkılar içerisinde daha sık kullandığı görülmektedir. Bu durumu, deyimlerin her duruma uyarlanabilir kısa ve etkili söz kalıpları olmalarıyla açıklamak mümkündür.

Türk pop müziğinde deyim ve atasözlerinin kullanım amaçlarına yönelik sonuçlar.

Günlük hayatta sıklıkla yaptığımız eylemler arasında şarkı dinlemeyi gösterebiliriz. Çoğu zaman kendimizi şarkının ritmine kaptırırken sözlerine anlam yüklemeyiz. Ancak sözlerine kulak verdiğimizde aslında Türkçenin zengin söz varlığını içerisinde barındıran birçok şarkının var olduğunu, bu çalışma aracılığıyla bir kez daha görmekteyiz. Araştırma kapsamında uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme formundan hareketle elde edilen verilere bakıldığında, Türk Pop Müziğinde deyim ve atasözü kullanım amaçlarına yönelik aşağıda sıralanan sonuçlara ulaşılmıştır.

Buna göre görüşmeye katılan Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı öğrencileri Türk Pop Müziği şarkılarında deyim ve atasözü kullanım amaçlarını:

1. Şarkı sözlerini nota ve kafiyelere uydurmak,
2. Şarkı sözlerini pekiştirmek,
3. Şarkıyı, kendini tekrarlayan sözlerden kurtarmak,
4. İlgi çekerek farkındalık yaratmak,
5. Boşluk doldurmak,
6. Şarkının ezberde kalmasını kolaylaştırmak,
7. Deyim ve atasözü kullanımını halk arasında yaygınlaştırmak,
8. Şarkının popülaritesini arttırmak,
9. Şarkı sözlerinin kulağa hoş gelmesini sağlamak,

10. Duygu ve düşünceleri daha kısa yoldan anlatmak,

11. Unutulmuş olan deyim ve atasözlerini gün yüzüne çıkarmak olarak ifade etmişlerdir.

Görüşmeye katılan Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencileri ise Türk Pop Müziği şarkılarında deyim ve atasözü kullanım amaçlarını:

1. Geleneklerimizi yaşatmak,
2. Deyimlerin duyguları ifade etmekte sağladığı kolaylık,
3. Laf sokmak,
4. Ahengi sağlamak,
5. Şarkı sözlerini zengin göstermek,
6. Sıra dışı olmak,
7. Ticari ve toplumsal talebi karşılamak,
8. Şarkı sözlerini kafiyeye uydurmak,
9. Şarkı sözlerini pekiştirmek,
10. Dikkati kültürümüze çekmek şeklinde sıralamışlardır.

Birbirinden farklı anabilim dallarında okuyan öğrencilerin Türk Pop Müziğinde deyim ve atasözü kullanım amaçlarına yönelik görüşleri incelendiğinde, aralarında farklı görüşler olmakla birlikte öğrencilerin bazı fikirlerde birleştikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda, özellikle şarkı sözlerini kafiyeye uydurmak, sözleri pekiştirmek, unutulmuş olan deyim ve atasözlerini gün yüzüne çıkarmak (Geleneklerimizi yaşatmak), şarkı sözlerinin kulağa hoş gelmesini sağlamak (Ahengini sağlamak-şarkı sözlerini nota ve kafiyelere uydurmak), ilgi çekerek farkındalık yaratmak (Sıra dışı olmak), şarkının popülaritesini arttırmak (Ticarî ve toplumsal talebi karşılamak), duygu ve düşünceleri daha kısa yoldan anlatmak (Deyimlerin duyguları ifade etmede sağladığı kolaylık) gibi fikir birliği olan görüşler tespit edilmiştir.

Bu araştırmadan elde edilen bulgu ve yorumlardan hareketle söz varlığımızı oluşturan, dilin zenginliklerini bazen gerçek bazen de mecaz anlamlarla içerisinde barındıran deyim ve

atasözlerimizin şarkılar içerisinde kullanım alanlarına bakıldığında öğrencilerin görüşlerine paralel olarak öncelikle şarkı sözlerini nota ve kafiyelerine uydurmak amacıyla kullanıldığı düşünülebilir. Bunun dışında içeriği zenginleştirmek, şarkının akılda kalıcılığını sağlamak, ahengi sağlamak, sözleri pekiştirmek gibi amaçlarla kullanıldığı söylenebilir. Buradan hareketle bu dil zenginliklerinin bazen kendimizi ritme kaptırıp sözlerine kulak vermediğimiz pek çok şarkıda farklı şekiller ve amaçlarla kullanıldığı sonucuna varmak mümkündür.

Şarkılar aracılığıyla deyim ve atasözlerinden hangisinin daha kolay öğretilebileceğine yönelik sonuçlar. Öğrencilere uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme formundan çıkan sonuçlara bakıldığında, Türk pop müziği şarkıları aracılığıyla deyimlerin daha kolay öğrenilebileceğini söyleyen öğrencilerin çoğunlukta olduğu (%65,625) görülmektedir. Bu bağlamda deyimlerin daha kolay öğretilmesini sağlayan bazı etmenlerin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu etmenlerin; deyimlerin günlük hayatta atasözlerine oranla daha çok kullanılmaları, deyimlerin hem daha kısa hem de mastar halinde olmaları, deyimlerin benzetme yoluyla kurulması ve mecazi anlam içermeleri, deyimlerin çekimlenebilir olması, atasözlerine göre kolay anlaşılmaları olduğu tespit edilmiştir.

Buradan hareketle incelenen albümlerde geçen deyim ve atasözü sayılarına da bakıldığında deyim sayısının atasözü sayısına oranla oldukça sık kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu da şarkılar içerisinde deyim kullanımının ve buna bağlı olarak şarkılar aracılığıyla deyim öğretiminin, atasözü kullanımı ve öğretimine göre daha kolay olduğunu göstermektedir.

Öğrencilerin Türk pop müziği aracılığıyla ilk kez duyup öğrendikleri deyim ve atasözlerine yönelik sonuçlar. Öğrencilere uygulanan görüşme formunda Türk pop müziği şarkıları aracılığıyla ilk kez duyup öğrendikleri deyim ve atasözlerinin hangileri olduğu sorulmuş, verilerden elde edilen sonuçlara göre, öğrencilerin %37,5'inin Türk Pop Müziği şarkılarında ilk kez duyup öğrendikleri deyim (ağzı var dili yok, caka satmak, can pazarı, dil yarası ve dilli düdük) ve atasözlerinin (al elmaya taş atan çok olur, canı kaymak isteyen mandayı

yanında taşır, dilin kemiği yok, her duyan başka söyler, zürefanın düşkününü beyaz giyer kış günü) olduğunu, %34,375'i ise şarkılar aracılığıyla ilk kez duyup öğrendikleri deyim ve atasözlerinin olmadığını ifade ettikleri görülmüştür. Oranlar birbirine yakın olmakla birlikte, şarkılar aracılığıyla daha önce duymadıkları bir deyim ve atasözünü öğrenenler öğrenciler çoğunluktadır. Öğrencilerin %28,125'i ise Türk Pop Müziği şarkıları aracılığıyla ilk kez duyup öğrendikleri deyim ve atasözlerinin olup olmadığını hatırlayamadıklarını söylemişlerdir. Buradan hareketle öğrencilerin bildikleri birçok deyim ve atasözünün yanı sıra bilmedikleri pek çok deyim ve atasözünü de şarkılar aracılığıyla ilk defa öğrendiklerini ve ritmi sayesinde unutmadıklarını söylemek mümkündür. Bununla birlikte bir kitapta okunan veya birinden duyarak öğrenilen deyim ve atasözlerine nazaran şarkılarda geçen bu söz varlığı zenginliklerinin daha kalıcı olarak öğrenildiği söylenebilir.

Öğrencilerin deyim ve atasözlerinin Türk pop müziği şarkılarında kullanılmasının geleneksel kültürün yaşatılmasına katkısı konusundaki düşüncelerine yönelik sonuçlar. Öğrencilerle yapılan görüşmeler sonucunda, Türk Pop Müziği şarkılarında deyim ve atasözlerinin kullanılmasının geleneksel kültürün yaşatılmasına katkı sağladığını söyleyen öğrencilerin yanında (%71,875), katkı sağlamadığını (%18,75) ve kısmen katkı sağladığını (%9,375) söyleyen öğrencilerin de olduğu tespit edilmiştir. Oranlara bakıldığında deyim ve atasözlerinin geleneksel kültürün yaşatılmasına katkı sağladığını söyleyen öğrencilerin çoğunlukta olduğu görülmektedir. Öğrencilerin bu konuya yönelik görüşleri anabilim dallarına göre ele alındığında, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin %68,75'inin (11 kişi) Türk pop müziği şarkılarında deyim ve atasözü kullanımının geleneksel kültürün yaşatılmasına katkı sağladığını, %25'inin (4 kişi) şarkılarda deyim ve atasözü kullanımının geleneksel kültürün yaşatılmasına katkı sağlamadığını, %6,25'inin (1 kişi) ise kısmen katkı sağladığını ifade ettikleri görülmüştür. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin ise %75'inin (12 kişi) Türk pop müziği şarkılarında deyim ve atasözü kullanımının geleneksel kültürün yaşatılmasına katkı

sağladığını, %12,5'inin (2 kişi) katkı sağlamadığını ve %12,5'inin (2 kişi) ise kısmen katkı sağladığını ifade ettikleri görülmüştür. Buradan hareketle araştırmaya katılan Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı ve Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin büyük bir kısmının (23 kişi) deyim ve atasözlerinin şarkılarda kullanılmasının geleneksel kültürün yaşatılmasına önemli katkılar sağladığını, araştırmaya katılan her iki anabilim dalı öğrencilerinden yalnızca 6 öğrencinin deyim ve atasözlerinin şarkılarda kullanılmasının geleneksel kültürün yaşatılmasına katkı sağlamadığını, 3 öğrencinin ise kısmen katkı sağladığını belirttiği tespit edilmiştir. Sonuç olarak öğrencilerin görüşleriyle de paralel olarak deyim ve atasözleri ortak kültürümüzün birer parçası olduğundan ve içerisinde kültürümüzden izler barındırdığından, deyim ve atasözlerinin Türk Pop Müziği şarkılarında kullanılmasının geleneksel kültürün yaşatılmasına ve gelecek nesillere aktarılmasına önemli katkılar sağladığını söylemek mümkündür.

Araştırmaya konu olan şarkılarda geçen deyim ve atasözlerinin söz varlığına katkısına yönelik sonuçlar. Araştırmaya konu olan 5 erkek ve 5 kadın olmak üzere 10 farklı sanatçıya ait toplam 208 albüm ve 1.512 şarkı incelenmiş, bunun sonucunda toplamda 5.303 deyim ve 114 atasözü tespit edilmiştir. Buradan hareketle tespit edilen bu deyim ve atasözlerinin şarkılardaki kullanım yerlerine bakıldığında deyimlerin daha çok dize sonlarında şarkıyı kafiyeye uydurmak ve ahengi sağlamak amacıyla kullanıldığı görülmüştür. Bunun dışında şarkı içerisinde verilmek istenen bir nasihat veya mesaj olduğunda ise sıklıkla atasözü kullanımına başvurulduğu tespit edilmiştir. Özellikle deyim kullanımının yaygın olmasının nedeni deyimlerin atasözlerine nazaran az sözle çok şey anlatabilen küçük söz kalıpları olması, atasözleri gibi nasihat etme amacının olmaması olarak açıklayabiliriz. Deyimler günlük hayattaki pek çok duruma uyarlanabildiğinden kullanımını daha kolaydır. Her iki birim de ortak kültürel değerlerimizin aynası olması ve topluma ışık tutması açısından dildeki söz varlığına katkısı yadsınamaz. Yapılan incelemeler sonucunda tespit edilen atasözü ve deyimlerin

özellikle dil eğitiminde öğretilmesi gereken ve kültürümüzü en net şekilde yansıtan söz varlığı ürünleri olarak şarkılar aracılığıyla öğretilmesi etkili ve yararlı olacaktır.

Araştırmaya konu olan şarkılarda en sık kullanılan deyimlere yönelik sonuçlar.

Araştırma kapsamında albümleri incelenen 5 kadın ve 5 erkek Türk Pop Müziği sanatçısı olmak üzere 10 sanatçıya ait albümlere bakıldığında en sık kullanılan deyimlere ilişkin sonuçlar şu şekildedir:

Kadın Türk pop müziği sanatçılarının en sık kullandıkları deyimlere yönelik sonuçlar. Ajda Pekkan'ın albümlerindeki tüm şarkıların incelenmesi sonucunda, Ajda Pekkan'ın şarkılarında toplamda 271 farklı deyimden birden fazla albümde yer aldığı belirlenmiştir. Sanatçının en sık kullandığı deyimlerin *ne olur (olursun, olursunuz)* (17 farklı albümde), *kim bilir* (16 farklı albümde), *geri dönmek* (13 farklı albümde) deyimleri olduğu tespit edilmiştir.

Hande Yener'in albümlerindeki tüm şarkıların incelenmesi sonucunda, Hande Yener'in şarkılarında 141 farklı deyimden birden fazla albümde yer aldığı görülmüştür. Sanatçının en sık kullandığı deyimlerin *ne olur (olursun, olursunuz)* (9 farklı albümde), *kalp kırmak* (8 farklı albümde), *geri dönmek* (8 farklı albümde) deyimleri olduğu tespit edilmiştir.

Sertab Erener'in albümlerindeki tüm şarkıların incelenmesi sonucunda, Sertab Erener'in şarkılarında 74 farklı deyimden birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir. Sanatçının en sık kullandığı deyimlerin *ne olur (olursun, olursunuz)* (8 farklı albümde), *âşık olmak* (7 farklı albümde), *terk etmek* (7 farklı albümde) deyimleri olduğu tespit edilmiştir.

Sezen Aksu'nun albümlerindeki tüm şarkıların incelenmesi sonucunda, Sezen Aksu'nun şarkılarında 192 farklı deyimden birden fazla albümde yer aldığı belirlenmiştir. Sanatçının en sık kullandığı deyimlerin *ne olur (olursun, olursunuz)* (15 farklı albümde), *ne kadar* (9 farklı albümde), *geri dönmek* (7 farklı albümde) deyimleri olduğu tespit edilmiştir.

Sıla'nın albümlerindeki tüm şarkıların incelenmesi sonucunda, Sıla'nın şarkılarında 39 farklı deyim bir den fazla albümde yer aldığı görülmüştür. Sanatçının en sık kullandığı deyim *söz vermek* deyimidir ve bu deyim 3 farklı albümde kullandığı tespit edilmiştir.

Buradan çıkan sonuçlara bakıldığında kadın sanatçılardan dördünün (Ajda Pekkan, Hande Yener, Sertap Erener ve Sezen Aksu) *ne olur (olursun, olursunuz)* deyimini; üçünün (Ajda Pekkan, Hande Yener ve Sezen Aksu) *geri dönmek* deyimini farklı albümlerinde birçok kez kullandığı tespit edilmiştir.

Erkek Türk pop müziği sanatçılarının en sık kullandıkları deyimlere yönelik sonuçlar. Gökhan Türkmen'in albümlerindeki tüm şarkıların incelenmesi sonucunda, Gökhan Türkmen'in şarkılarında 49 farklı deyim bir den fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir. Sanatçının en sık kullandığı deyimlerin *ne olur (olursun, olursunuz)* (5 farklı albümde) ve *terk etmek* (4 farklı albümde) deyimleri olduğu tespit edilmiştir.

Levent Yüksel'in albümlerindeki tüm şarkıların incelenmesi sonucunda, Levent Yüksel'in şarkılarında 35 farklı deyim bir den fazla albümde yer aldığı görülmüştür. Sanatçının en sık kullandığı deyimlerin *ne olur (olursun, olursunuz)* (6 farklı albümde) ve *kim bilir* (5 farklı albümde) deyimleri olduğu tespit edilmiştir.

MFÖ grubunun albümlerindeki tüm şarkıların incelenmesi sonucunda, MFÖ grubunun şarkılarında 76 farklı deyim bir den fazla albümde yer aldığı belirlenmiştir. Grubun en sık kullandığı deyim *yan yana* deyimidir ve bu deyim 6 farklı albümde kullandığı tespit edilmiştir.

Murat Boz'un albümlerindeki tüm şarkıların incelenmesi sonucunda, Murat Boz'un şarkılarında 38 farklı deyim bir den fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir. Sanatçının en sık kullandığı deyimlerin *ne kadar* (5 farklı albümde) ve *geri dönmek* (4 farklı albümde) deyimleri olduğu tespit edilmiştir.

Tarkan'ın albümlerindeki tüm şarkıların incelenmesi sonucunda, Tarkan'ın şarkılarında 54 farklı deyimden birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir. Sanatçının en sık kullandığı deyimlerin *ne olur (olursun, olursunuz)* (5 farklı albümde) ve *güneş doğmak* (4 farklı albümde) deyimleri olduğu tespit edilmiştir.

Buradan çıkan sonuçlara bakıldığında erkek sanatçılardan üçünün (Gökhan Türkmen, Levent Yüksel ve Tarkan) *ne olur (olursun, olursunuz)* deyimini farklı albümlerinde birçok kez kullandıkları görülmüştür. Bu da gösteriyor ki erkek sanatçılar arasında en çok kullanılan deyim *ne olur (olursun, olursunuz)* deyimidir.

Kadın sanatçılar arasında da erkek sanatçılar arasında da en çok kullanılan deyim *ne olur (olursun, olursunuz)* deyimidir. Buradan hareketle bu deyim günlük hayatta sıklıkla kullanılan ve bir olay veya durum karşısında sıklıkla dile getirilen bir deyim olduğu, bu yüzden de sanatçıların şarkılarında sıklıkla bu deyim yer verdiği sonucuna ulaşılabilir.

Araştırmaya konu olan şarkılarda en sık kullanılan atasözlerine yönelik sonuçlar.

Araştırma kapsamında albümleri incelenen 5 kadın ve 5 erkek Türk Pop Müziği sanatçısı olmak üzere 10 sanatçıya ait albümlere bakıldığında en sık kullanılan atasözlerine yönelik sonuçlar şu şekildedir:

Kadın Türk pop müziği sanatçılarının en sık kullandıkları atasözlerine yönelik sonuçlar. Ajda Pekkan'ın albümlerindeki tüm şarkıların incelenmesi sonucunda, Ajda Pekkan'ın şarkılarında 7 farklı atasözünün birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir. Sanatçının en sık kullandığı atasözlerinin *âşığın gözü kördür* (4 farklı albümde), *kadının fendi erkeği yendi* (4 farklı albümde), *ateş düştüğü yeri yakar* (3 farklı albümde), *çoğu zarar azı karar* (3 farklı albümde) atasözleri olduğu tespit edilmiştir.

Hande Yener'in albümlerindeki tüm şarkıların incelenmesi sonucunda, Hande Yener'in şarkılarında 1 atasözünün birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir. Sanatçının, *zararın neresinden dönülse kârdır* atasözünü 2 farklı albümde kullandığı belirlenmiştir.

Sertap Erener'in albümlerindeki tüm şarkıların incelenmesi sonucunda, Sertap Erener'in şarkılarında 1 atasözünün birden fazla albümde yer aldığı görülmüştür. Sanatçının *bir varmış bir yokmuş* atasözünü 2 farklı albümde kullandığı tespit edilmiştir.

Sezen Aksu'nun albümlerindeki tüm şarkıların incelenmesi sonucunda, Sezen Aksu'nun şarkılarında 1 atasözünün birden fazla albümde yer aldığı belirlenmiştir. Sanatçının *sayılı günler (gün) tez (çabuk) geçer* atasözünü 2 farklı albümde kullandığı tespit edilmiştir.

Sıla'nın albümlerindeki tüm şarkıların incelenmesi sonucunda, Sıla'nın şarkılarında aynı atasözünü birden fazla albümde kullanmadığı görülmüştür.

Buradan çıkan sonuçlara bakıldığında kadın sanatçılardan albümleri içerisinde atasözlerini birden fazla albümde en çok kullanan sanatçının Ajda Pekkan olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmaya konu olan sanatçılardan Sıla'nın albümlerine bakıldığında ise aynı atasözünün birden fazla albümde kullanımına rastlanmadığı görülmüştür.

Erkek Türk pop müziği sanatçılarının en sık kullandıkları atasözlerine yönelik sonuçlar. Gökhan Türkmen'in albümlerindeki tüm şarkıların incelenmesi sonucunda, sanatçının, şarkılarında aynı atasözünü birden fazla albümde kullanmadığı tespit edilmiştir.

Levent Yüksel'in albümlerindeki tüm şarkıların incelenmesi sonucunda, Levent Yüksel'in, şarkılarında aynı atasözünü birden fazla albümde kullanmadığı belirlenmiştir.

MFÖ grubunun albümlerindeki tüm şarkıların incelenmesi sonucunda, grubun, şarkılarında aynı atasözünü birden fazla albümde kullanmadığı görülmüştür.

Murat Boz'un albümlerindeki tüm şarkıların incelenmesi sonucunda, sanatçının şarkılarında 1 atasözünün birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir. Sanatçının, *açık yaraya tuz ekilmez* atasözüne 2 farklı albümde yer verdiği tespit edilmiştir.

Tarkan'ın albümlerindeki tüm şarkıların incelenmesi sonucunda, Tarkan'ın şarkılarında 1 atasözünün birden fazla albümde yer aldığı tespit edilmiştir. Sanatçının, *kalpten kalbe yol vardır* atasözüne 2 farklı albümde yer verdiği görülmüştür.

Buradan çıkan sonuçlara bakıldığında erkek Türk Pop Müziği sanatçılarından aynı atasözüne birden fazla albümde yer veren sanatçıların Murat Boz ve Tarkan olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin, kadın Türk pop müziği sanatçıların şarkılarında deyim ve atasözlerine yer verme sıklığına göre sıralamalarına yönelik sonuçlar. Araştırma kapsamında görüşleri alınan Türkçe ve Müzik Eğitimi Anabilim dalı öğrencilerinin kadın Türk Pop müziği sanatçıların şarkılarında deyim ve atasözlerine yer verme sıklığına yönelik sonuçlara bakıldığında, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalında okuyan öğrencilerin, deyim ve atasözlerini şarkılarında en çok kullanan sanatçı olarak Sezen Aksu'yu gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı öğrencileri, deyim ve atasözlerinin kullanılma sıklıklarına yönelik tahminlerine göre Ajda Pekkan'ı ikinci sıraya, Sıla'yı üçüncü sıraya, Sertab Erener'i dördüncü sıraya koymuşlardır. Bununla birlikte Hande Yener'in, şarkılarında deyim ve atasözlerini en az kullanan sanatçı olarak tahmin edildiği tespit edilmiştir.

Müzik Eğitimi Anabilim Dalında okuyan öğrencilere bakıldığında ise öğrencilerin, şarkılarında deyim ve atasözlerini en çok kullanan sanatçı olarak Sezen Aksu'yu birinci sıraya yerleştirdikleri görülmektedir. Sezen Aksu'yu sırasıyla Sertab Erener, Sıla, Ajda Pekkan ve Hande Yener'in izlediği anlaşılmaktadır. Türkçe Eğitimi ve Müzik Eğitimi anabilim dallarında okuyan öğrencilerin, şarkılarında deyim ve atasözlerini en çok kullanan sanatçı olarak Sezen Aksu, üçüncü sıraya yerleştirilen Sıla ve en az kullanan sanatçı olarak Hande Yener'de hemfikir oldukları; ikinci ve dördüncü sırada yer alan sanatçılarla ilgili (Ajda Pekkan ve Sertab Erener) farklı görüşlere sahip oldukları görülmektedir.

Araştırma sonuçlarından elde edilen bilgilere göre kadın sanatçılar içerisinde şarkılarında en fazla deyim kullanan sanatçı 1.169 deyim ile Ajda Pekkan olmuştur. Ancak şarkı başına düşen deyim sayısı oranına bakıldığında öğrencilerin görüşleriyle tutarlı olarak 3,579 ile Sezen Aksu'nun ilk sırada olduğu görülmektedir. Araştırma sonuçlarına göre deyim sayısı bakımından Ajda Pekkan'ı sırasıyla Sezen Aksu, Hande Yener, Sertap Erener ve Sıla takip etmektedir. Deyimleri en az kullanan sanatçı olarak her iki anabilim dalı öğrencilerinin hemfikir olduğu Hande Yener, deyim kullanım sayısı bakımından üçüncü sırada yer almasına rağmen yine şarkı başına düşen deyim sayısı oranına bakıldığında öğrencilerin görüşleriyle paralel olarak 2,859 ile son sırada yer almaktadır. Buradan hareketle deyimlere yer verme sıklığı bakımından ilk ve son sanatçı konusunda şarkı başına düşen deyim sayısı olarak araştırma sonuçlarıyla öğrenci görüşleri arasında bir tutarlılık olduğu görülmektedir.

Araştırma sonuçlarından elde edilen bilgilere göre kadın sanatçılar içerisinde şarkılarında en fazla atasözü kullanan sanatçı 27 atasözü ile Sezen Aksu olmuştur. Bu da öğrencilerin görüşleriyle tutarlılık göstermektedir. Şarkı başına düşen atasözü sayısına oransal olarak bakıldığında ise Sıla'nın 0,098 ile ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Araştırma sonuçlarına göre atasözü sayısı bakımından Sezen Aksu'yu Ajda Pekkan, Hande Yener, Sıla ve Sertap Erener takip etmektedir. Hande Yener ve Sıla'nın albümlerinde atasözü kullanım sayıları eşittir (sekizer atasözü). Atasözlerini en az kullanan sanatçı olarak her iki anabilim dalı öğrencilerinin hemfikir olduğu Hande Yener, araştırma sonuçlarına göre Sıla ile birlikte en az atasözü kullanan sanatçı olmuştur. Bu da araştırma sonuçları ile öğrenci görüşlerinin ortak bir paydada buluştuğunu göstermektedir. Şarkı başına düşen atasözü sayısına oransal olarak bakıldığında da Hande Yener'in 0,036 ile son sırada yer aldığı görülmektedir. Bu da şarkı başına düşen deyim sayısı ile tüm albümlerde geçen deyim sayılarının tutarlı olduğunu göstermektedir.

Öğrencilerin, erkek Türk pop müziği sanatçıların şarkılarında deyim ve atasözlerine yer verme sıklığına göre sıralamalarına yönelik sonuçlar. Araştırma kapsamında görüşleri alınan Türkçe ve Müzik Eğitimi Anabilim dalı öğrencilerinin erkek Türk Pop müziği sanatçıların şarkılarında deyim ve atasözlerine yer verme sıklığına yönelik sonuçlara bakıldığında, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalında okuyan öğrencilerin, deyim ve atasözlerini şarkılarında en çok kullanan erkek sanatçı olarak Tarkan'ı gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. Tarkan'ı sırasıyla MFÖ, Levent Yüksel, Gökhan Türkmen ve Murat Boz takip etmektedir.

Müzik Eğitimi Anabilim Dalında okuyan öğrencilere bakıldığında ise öğrencilerin, şarkılarında deyim ve atasözlerini en çok kullanan sanatçı olarak MFÖ'yü birinci sıraya yerleştirdikleri, onu sırasıyla Tarkan, Levent Yüksel, Gökhan Türkmen ve Murat Boz'un izlediği görülmektedir. Türkçe Eğitimi ve Müzik Eğitimi anabilim dallarında okuyan öğrencilerin, sırasıyla üçüncü, dördüncü ve beşinci sırada yer alan Levent Yüksel, Gökhan Türkmen ve Murat Boz ile ilgili aynı fikirlere sahip oldukları ancak şarkılarında deyim ve atasözlerine en çok yer veren ve onu ikinci sırada izleyen sanatçı konusuna farklı düşündükleri görülmektedir.

Araştırma sonuçlarından elde edilen bilgilere göre erkek sanatçılar içerisinde şarkılarında en fazla deyim ve atasözü kullanan sanatçı 492 deyim ve 19 atasözü ile Tarkan'dır. Bu sonuç Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin görüşleriyle tutarlı olmasına rağmen MFÖ'yü ilk sırada düşünen Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencileri ile bağdaşmamaktadır. Şarkı başına düşen deyim ve atasözü oranına bakıldığında, 5,590 deyim oranı ve 0,215 atasözü oranı ile yine Tarkan'ın ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Bu da deyim ve atasözü sayısı, şarkı başına düşen deyim ve atasözü sayısı ve Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin görüşlerinin birbiriyle tutarlı olduğunu göstermektedir.

Araştırma sonuçlarına göre deyim kullanımında ilk sırada olan Tarkan'ı sırasıyla MFÖ, Levent Yüksel, Murat Boz ve Gökhan Türkmen takip etmektedir. Bu da Türkçe ve Müzik Eğitimi öğrencilerinin hemfikir oldukları ve üçüncü sırada olduğunu düşündükleri Levent Yüksel'in araştırma sonuçlarına göre düşünceleriyle tutarlı bir sonuç verdiğini göstermektedir. Dördüncü sırada olduğunu düşündükleri Gökhan Türkmen beşinci sırada, beşinci sırada olduğunu düşündükleri Murat Boz ise dördüncü sırada çıkmıştır. Şarkı başına düşen deyim sayısı olarak bakıldığında yine ilk sırada Tarkan yer almaktadır. Onu sırasıyla Murat Boz, Gökhan Türkmen, Levent Yüksel ve MFÖ takip etmektedir. Şarkı başına düşen deyim sayısı ile genel deyim sayıları birbirinden farklılık göstermektedir.

Araştırma sonuçlarına göre atasözü kullanımında da ilk sırada olan Tarkan'ı sırasıyla Murat Boz, MFÖ, Levent Yüksel ve Gökhan Türkmen takip etmektedir. Levent Yüksel ve Gökhan Türkmen'in albümlerinde atasözü kullanım sayıları eşittir (3). Türkçe Eğitimi öğrencileri ilk sırada yer alan Tarkan'ı doğru tahmin etmiş ancak diğer sanatçıların sırasını doğru tahmin edememişlerdir. Müzik Eğitimi öğrencileri ise sıralamayı doğru tahmin edememişlerdir. Şarkı başına düşen deyim sayısına bakıldığında da yine ilk sırada Tarkan yer almaktadır. Onu sırasıyla Murat Boz, Gökhan Türkmen, MFÖ ve Levent Yüksel takip etmektedir. Şarkı başına düşen deyim sayıları ile genel olarak deyim kullanımına bakıldığında ilk iki sırada yer alan Tarkan ve Murat Boz sabit kalmış diğer üç sanatçı yer değiştirmiştir. Bu sıraya göre de Türkçe Eğitimi öğrencilerinin ilk sırada yer aldığını tahmin ettikleri Tarkan'ı doğru bildikleri görülmüştür.

Öğrencilerin, çalışma kapsamında incelenen Türk pop müziği sanatçılarının şarkılarında yer alan deyim ve atasözlerini hatırlamalarına yönelik sonuçlar. Araştırma kapsamında görüşleri alınan Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı ve Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin, Türk Pop Müziği sanatçılarının şarkılarında geçen deyimleri hatırlamalarına yönelik verilere bakıldığında, öğrencilerin Tarkan için 28 farklı deyim, MFÖ için 7 farklı

deyim, Ajda Pekkan ve Murat Boz için üçer farklı deyim, Sertab Erener için 2 deyim, Gökhan Türkmen ve Levent Yüksel için birer farklı deyim örneği verdikleri; Hande Yener, Sezen Aksu ve Sıla'nın şarkılarında geçen deyimlere yönelik ise örnek vermedikleri tespit edilmiştir. Türk Pop Müziği sanatçılarının şarkılarında geçen atasözlerini hatırlamalarına yönelik verilere bakıldığında ise Tarkan için 7 farklı atasözü; Sezen Aksu için 4 farklı atasözü; Ajda Pekkan, Hande Yener ve Murat Boz için birer farklı atasözü örneği verdikleri; Gökhan Türkmen, Levent Yüksel, MFÖ ve Sıla'nın şarkılarında geçen atasözlerine yönelik ise örnek vermedikleri tespit edilmiştir.

Öğrencilerin sanatçıların şarkılarında yer alan deyim ve atasözlerini hatırlamalarına yönelik bulgulara bakıldığında en çok deyim ve atasözünü hatırladıkları sanatçının Tarkan olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre en çok deyim ve atasözü kullanan sanatçı Tarkan olduğundan, öğrencilerin görüşleriyle tutarlı sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir. Bu bağlamda öğrencilerin özellikle Tarkan şarkılarını sıklıkla dinledikleri için şarkılarda yer alan sözlerde geçen deyim ve atasözlerini daha kolay hatırladıklarını da söylemek mümkündür. İlk akla gelen deyim ve atasözlerinin Tarkan şarkılarından verilmiş olması, Tarkan'ın bu söz varlıklarına sıklıkla yer verdiğinin de göstergesidir.

Diğer sanatçılara bakıldığında farklı sonuçlar olmakla birlikte öğrencilerin şarkılarında hangi deyimlerin geçtiğini hatırlayamadıkları Hande Yener, Sezen Aksu ve Sıla ile; hangi atasözlerinin geçtiğini hatırlayamadıkları Gökhan Türkmen, Levent Yüksel, MFÖ ve Sıla'nın şarkılarını çok fazla dinlemedikleri, şarkı sözlerine dikkat etmedikleri veya anımsayamadıkları sonuçlarına ulaşmak mümkündür.

Öğrencilerin, Türk pop müziği şarkıları aracılığıyla deyim ve atasözü öğretiminin başarılı olması için getirdikleri önerilere yönelik sonuçlar. Araştırma kapsamında görüşleri alınan Türkçe Eğitimi ve Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencileri Türk pop müziği aracılığıyla deyim ve atasözü öğretiminin başarılı olabilmesi için çeşitli önerilerde bulunmuşlardır.

Öğrenciler tarafından getirilen önerilere ait sonuçlara bakıldığında bu önerileri çeşitli başlıklar halinde vermek mümkündür:

Şarkı sözü yazarlarına yönelik öneriler: Görüşmeye katılan öğrencilerin büyük bir kısmı şarkılar aracılığıyla deyim ve atasözü öğretiminin öncelikle şarkı sözü yazarına bağlı olduğunu ifade etmişler ve şarkı sözü yazarlarına yönelik çeşitli önerilerde bulunmuşlardır. Bu bağlamda öğrencilere göre özellikle deyimlerde anlam kaymalarına neden olmayacak şekilde doğru kullanım önemsenmelidir, ticari rant kaygısı güdülmemelidir. Söz yazarları anlamlı sözler yazmalı bu sözler içerisinde deyim ve atasözlerine de sıklıkla yer vermelidir. Deyim ve atasözleri şarkı adı olarak kullanılmalıdır. Deyim ve atasözleri şarkılar içerisinde anlamlarına uygun olarak kullanılmalıdır.

Türk pop müziği sanatçılara yönelik öneriler: Görüşmeye katılan bazı öğrenciler, şarkıyı seslendiren sanatçılara deyim ve atasözlerini doğru aktarabilmek için önemli görevler düştüğünü belirtmişlerdir. Bu önerilere göre, şarkılarda geçen deyim ve atasözlerinin anlam ve açıklamalarının sanatçı tarafından verilebileceğini böylece çocukların bu söz varlıklarını daha kolay öğrenebileceğini belirtmişlerdir. Şarkılarda geçen deyim ve atasözlerinin sayısı artırılarak deyim ve atasözlerinin vurgulu bir şekilde söylenmesi gerektiğini vurgulamışlar, sanatçıların topluma örnek olmasından dolayı deyim ve atasözlerini herkesten önce onların doğru kullanması gerektiğinden bahsetmişlerdir.

Öğretmenlere yönelik öneriler: Görüşmeye katılan bazı öğrenciler, Türkçe öğretmenlerinin derslerde Türk Pop Müziği şarkılarına yer vererek bu şarkılar aracılığıyla deyim ve atasözü öğretimini gerçekleştirebileceklerini vurgulamışlardır. Türkçe öğretmenlerinin derslerde şarkıları uygun bir öğretim materyaline dönüştürerek söz varlığını geliştiren deyim ve atasözlerini bu yolla öğretebileceklerini belirtmişlerdir.

Türkçe ders kitabı yazarlarına yönelik öneriler: Görüşmeye katılan bazı öğrenciler, deyim ve atasözlerinin şarkılar aracılığıyla öğretimi konusunda Türkçe ders kitabı yazarlarına

önemli görevler düştüğünü ifade etmişlerdir. Buna göre, Türk pop müziği şarkıları aracılığıyla deyim ve atasözü öğretimine yönelik şarkılar hazırlanarak, Türkçe ders kitabı dinleme metinleri içerisine konulabileceğini, Türk Pop Müziği şarkılarının dinleme etkinlikleri kapsamında verimli bir şekilde değerlendirilebileceğini ifade etmişler, seçilecek deyim ve atasözlerinin Türkçenin güzel kullanımına örnek teşkil eder nitelikte olmasına dikkat edilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Öneriler

Çalışmanın bu bölümünde araştırmadan elde edilen bulgulara ve yapılan değerlendirmelere dayanarak söz varlığının incileri olan deyim ve atasözlerinin şarkılar aracılığıyla öğretimi ile kalıcı hâle getirilmesi ve bu yönde çalışmalara ön ayak olması için çeşitli öneriler getirilmiştir.

Söz yazarlarına yönelik öneriler. ▪ Bestekârlar (söz yazarları), ticari kaygı gütmeyen, Türkçenin güzel kullanımına örnek teşkil eden sözler yazarak söz varlığımızın yapı taşları olan deyim ve atasözlerine sıklıkla yer vermeli, bu dil yapılarının şarkılar aracılığıyla eğlenceli ve kalıcı olarak öğretimine öncülük etmelidir.

▪ Günümüzde sıklıkla dinlenen Türk pop müziği şarkıları boş ve anlamsız sözlerden arındırılarak dilimize katkı sağlayacak, söz varlığını içerisinde barındıran anlamlı sözler kullanılarak yazılmalıdır.

▪ Şarkılar içerisinde hemen herkesin bildiği atasözleri ve deyimlerin yanında az bilinen atasözlerini ve deyimleri kullanılarak dilimizin zenginliklerini keşfetmek ve kelime hazinemizi genişletmek için bu kültür taşıyıcılarından sıklıkla faydalanılmalıdır.

▪ Özellikle şarkıya dikkat çekmek ve akılda kalıcılığı arttırmak için şarkı adı deyim ve atasözlerinden oluşturulmalıdır.

▪ Deyimler ve atasözleri şarkılar içerisinde yapıları bozulmadan ve anlamlarına uygun olarak şarkının diğer sözleriyle anlamlı bir bütün oluşturacak şekilde kullanılmalıdır.

Türk pop müziği sanatçılarına yönelik öneriler. ▪ Türk pop müziği sanatçıları şarkıları kendileri yazdıklarında Türkçenin kurallarına uygun anlamlı sözler ve söz kalıplarıyla şarkı yazmaya özen göstermelidir.

▪ Türk pop müziği sanatçıları, söz yazarlarından aldıkları şarkıları seslendirmeden önce sözlerini iyice okumalı ve şarkının dil eğitimine de katkısı olan anlamlı sözlerden oluşmasına dikkat etmelidir.

▪ Türk pop müziği sanatçılarının seslendirdikleri şarkılarda geçen deyim ve atasözlerinin anlam ve açıklamaları sanatçılar tarafından paylaşılmalıdır. Böylelikle sıklıkla dinlenen şarkılar sayesinde bilinmeyen pek çok deyim ve atasözünün öğretimi ve akılda kalıcılığı sağlanabilir.

▪ Türk pop müziği sanatçıları şarkılarda geçen deyimler ve atasözlerini diğer sözlerden daha vurgulu söyleyerek bu söz kalıplarının günlük hayattaki kullanım sıklığına dikkat çekmelidir.

▪ Türk pop müziği sanatçıları, herkesçe tanınmış topluma örnek olması gereken insanlar oldukları için dilimizin zenginlikleri olan deyim ve atasözlerini en doğru ve güzel şekilde şarkılarında kullanmalı ve seslendirmelidir.

▪ Türk pop müziği sanatçıları özellikle dilimize yerleşmiş yabancı sözcükler kullanmak yerine dilimize ait sözcükleri yerli yerinde ve güzel kullanmaya özen göstermelidir.

▪ Türk pop müziği sanatçıları özellikle söz varlığımızın zenginliklerinden sayılan deyim ve atasözlerinden, ikilemelerden, pekiştirmelerden vb. oluşan bir albüm hazırlayarak bu albümün Türkçe derslerinde dilimizin zenginliklerinin öğretiminde materyal olarak kullanılmasına yönelik çalışmalara katkı sağlamalıdır.

Öğretmenlere yönelik öneriler. ▪ Öğretmenler, öğrencilerin günlük hayatta sıklıkla dinlediği popüler şarkıları tespit ederek bu şarkılar arasından uygun şarkıları derleyip bunları Türkçe derslerinde eğlenceli, etkili ve kalıcı bir öğrenme materyali olarak kullanmalıdır.

- Öğretmenler, derslerde öncelikle dikkat çekmek ve öğrencileri derse güdülemek amacıyla deyim ve atasözlerinin sıklıkla kullanıldığı şarkıları seçerek bu şarkıları derse girişte hep birlikte söyleyebilirler.

- Öğretmenler, konu ile alakalı popüler şarkıları hazırlayıp derste öğrenilenleri pekiştirmek ve akılda kalıcılığı arttırmak amacıyla yarışma vb. çeşitli etkinliklerde kullanabilir.

- Deyim ve atasözlerinin öğretiminde Türk pop müziği şarkılarında geçen deyim ve atasözleri öğrencilere dinletilirken görsellerle desteklenebilir, böylelikle görsel-işitsel hafıza sayesinde akılda kalıcılık sağlanabilir.

- Yabancılara Türkçe öğreten öğretmenler derslerinde, özellikle deyim ve atasözü öğretiminde öğrencilerin günlük hayatta sıklıkla maruz kaldıkları veya bilinçli olarak öğrenip dinledikleri Türk pop müziği şarkılarından yararlanmalıdır.

- Şarkılar dil edinim mekanizmasını tekrar etme yoluyla harekete geçirmesi ve ezberlemeyi kolaylaştırmasından dolayı özellikle Türkçe derslerinde sıklıkla kullanılan bir öğretim yöntemi olarak tercih edilmelidir.

- Şarkılar dinleme becerisini geliştirmesinin yanı sıra yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde öğrencilerin telaffuzlarını geliştirmesi bakımından da büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda derslerde bol nakaratlı şarkılar tekrar tekrar dinletilerek boşluk doldurma vb. etkinliklerle öğrencilerin kelimeleri doğru telaffuz etmesi sağlanabilir.

- Öğretmenler şarkılar aracılığıyla deyim ve atasözlerinin öğretimine yönelik bir çalışma kâğıdı hazırlayarak öğrencinin dinleme ve yazma becerilerini geliştirmesine imkân sağlarken bir yandan da bu söz kalıplarını şarkının bağlamına uygun olarak öğrenilmesine katkı sağlayabilirler.

Türkçe ders kitabı yazarlarına yönelik öneriler. ▪ Türk pop müziği şarkıları aracılığıyla deyim ve atasözü öğretimine yönelik şarkılar hazırlanarak Türkçe ders kitaplarında dinleme etkinlikleri kapsamında öğretim aracı olarak kullanılmalıdır.

- Ders kitabı yazarları atasözü ve deyimlerin öğretimi için materyal olarak seçilecek şarkıların Türkçenin güzel kullanımına örnek oluşturan, anlamlı ve tutarlı sözlere sahip olan şarkılar arasından seçilmesine dikkat etmelidir.

Araştırmacılara yönelik öneriler. ▪ Deyim ve atasözlerinin dil eğitimindeki yeri ve önemi, dört temel beceriyle ilişkisi hakkında pek çok çalışma yapılmış olmasına rağmen bu dil yapılarının şarkılarda kullanılmasına yönelik çok fazla çalışma yapılmamıştır. Bu noktadan hareketle bu dil yapılarının şarkılarda belirlenmesine ve şarkılar aracılığıyla öğretilmesine yönelik daha fazla araştırma yapılmalıdır.

- Söz varlığının temel yapı taşları olan deyimlerin ve atasözlerinin şarkılar aracılığıyla öğretimi konusunda tek bir sanatçıdan hareketle çalışmalar yapmak yerine genel olarak bir müzik türüne ilişkin kapsamlı çalışmalar yapılmalıdır.

- Günümüzde her kesim tarafından beğeniyle dinlenen bir müzik türü olan Türk pop müziği ve içerisinde geçen dil zenginlikleri hakkında daha fazla çalışma yapılmalıdır.

- Dilin zenginliklerini oluşturan atasözü ve deyimlerin şarkılar içerisindeki kullanımına yönelik materyal hazırlama üzerine kapsamlı çalışmalar ve araştırmalar yapılmalı, materyal geliştirme sürecine ilişkin araştırmalar kaleme alınmalıdır.

- Atasözleri ve deyimlerin seçilen şarkılar aracılığıyla öğretimi uygulamalı olarak gerçekleştirilmeli; süreç, işleyiş ve öğretimin sonucu hakkında çalışmalar hazırlanmalıdır.

- Deyimler ve atasözlerinin farklı türden şarkılarla öğretimi gerçekleştirilerek hangi türün bu söz varlıklarının öğretiminde daha etkili olduğuna yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

- Bu çalışma bağlamında farklı müzik türleri içerisinde yer alan pek çok farklı sanatçıya ait albümler deyim ve atasözleri kullanımı açısından karşılaştırmalı olarak incelenmeli ve bu incelemeler ışığında hangi müzik türü içerisinde bu söz varlıklarına ne kadar yer verildiği karşılaştırmalı olarak sunulmalıdır.

▪ Eski şarkılar ile günümüz popüler şarkıları söz varlığına katkısı açısından incelenerek elde edilen veriler karşılaştırılmalı olarak sunulmalıdır.

Kaynakça

- Açık Önkaş, N. (2010). Ana dili öğretimine yeni yaklaşımlar. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24, 121-128.
- Adalı, O. (1983). Anadili olarak Türkçe öğretimi üstüne. *Türk Dili Dergisi*, 379-380, 31-35.
- Aksan, D. (1982). Türkçe çalışmalarında ve öğretiminde dil biliminin yeri. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 30, 1(2), 43-49.
- Aksan, D. (2000). *Her yönüyle dil ana çizgileriyle dilbilim*. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları: 439.
- Aksoy, Ö. A. (1988). *Atasözleri ve deyimler sözlüğü-1 atasözleri sözlüğü*. İstanbul: İnkılâp Yayınları.
- Altaylı, S. (2010). Atasözü ve deyimler arasındaki farklar. *Karadeniz Araştırmaları*, 25, 125-134.
- Angı, Ç. E. (2013). Müzik kavramı ve Türkiye’de dinlenen bazı müzik türleri. *İDİL*, 2(10), 59-81.
- Artuç, S. (2011). Yabancılara Türkçe öğretiminde Barış Manço şarkılarıyla üst seviyeye Türk kültürüne ait değerlerin kazandırılması. *Türk Yurdu*, 102(312), <https://www.turkyurdu.com.tr/yazaryazi.php?id=845>
- Ataseven, F. (1988). Değişen sınıf içi öğretim ortamları ve şarkılarının yabancı dil öğretiminde araç olarak kullanılması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3, 189-198.
- Atasözleri ve deyimler (1989). İstanbul: Milliyet Tesisleri.
- Aydar, D. (2014). Popüler kültür ve müzik üzerine. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(33), 800-807.
- Aydın, Ç. B. ve Topçuoğlu Ünal, F. (2015). Şarkılarla deyimlerin öğretimi ve anlamlandırılması. *Uluslararası Dil Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu UDES* içinde (s. 430-442). Nevşehir: Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.

- Balaban, A. ve Güler, A. (2015). Türkçe deyim ve atasözleri perspektifinden vahşi hayvan isimleri ve Türk kültürüne yansması. *IV. Uluslararası Dil ve Edebiyat Konferansı* içinde (s. 297-318). Tirana/Arnavutluk: Hena e Plote Beder University.
- Barın, E. (2004). Yabancılara Türkçe öğretiminde ilkeler. *Türkiyat Araştırmaları*, Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, *1*(1), 19-30.
- Beşevli Solmaz, P. (2009). Popüler kültürün “müzik eğitimi”ne etkisi üzerine bir değerlendirme. *8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu* içinde (s. 1-7). Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Bulak, Ş. (2016). Van Küresin ağzında deyimler. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi (TAED)*, 837-857.
- Bulut, M. (2013). Türkçe eğitimi ve öğretiminde dil ve kültür aktarımı aracı olarak atasözleri ve deyimlerin önemi. *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, *8*(13), 559-575.
- Buran, A. (2006). Karma diller ve iki örnek: klasik Osmanlıca ve Kürtçe. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, *20*(1), 19-33.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Canbay, A. (2015). Türkiye’de müzik türleri ve gelişimleri. Z. Nacakcı ve A. Canbay (Ed.), *Müzik kültürü* (ss. 199-226). Ankara: Pegem Akademi.
- Çetin, N. (2019). Rap müzikte deyimlerin kullanımının Sagopa Kajmer örneği üzerinden metinlerarasılık bağlamında değerlendirilmesi. *Motif Akademi Halk Bilimi Dergisi*, *12*(26), 344-358.
- Çiftçi, E. (2010). Popüler kültür, popüler müzik ve müzik eğitimi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, *12*(2), 149-161.

- Çobanoğlu, Ö. (2004), *Türk dünyası ortak atasözleri sözlüğü*, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, 301.
- Çobanoğlu, Ö. (2012). Giriş. M. Yurtbaşı (Ed.), *Sınıflandırılmış Türk atasözleri* (ss. 5-21). İstanbul: Excellence Dictionaries.
- Çotuksöken, Y. (1981). *Atasözlerimiz* (2. Baskı). İstanbul: Alaz Yayınları.
- Dağpınar, A. (1998). *Tıpkı ve benzer Türk-İngiliz İngiliz-Türk atasözleri ve deyimleri*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Doğan, Y. (2012). *Dinleme eğitimi* (2. Baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Düşmez, Ö. A. (2014). *Türk atasözlerinde geçen hayvan adlarına göre kavram profilleri (Bölge ağızlarında atasözleri ve deyimler adlı eser örnekleminde)* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Elçin, Ş. (1986). *Halk edebiyatına giriş*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları: 365.
- Ergin, M. (2012). *Türk dil bilgisi*. İstanbul: Bayrak Yayıncılık.
- Eroğlu, S. (2014). 15. Yüzyıl Türk mevlit edebiyatında atasözleri ve deyimler. *TÜBAR-XXXV*, 99-149.
- Gençtarım, D. ve Voltan Acar, N. (2007). Akılcı-duygusal davranışçı yaklaşım ve Sezen Aksu şarkıları. *Eğitim ve Bilim*, 32(143), 27-40.
- Göçer, A. (2012). Dil-kültür ilişkisi ve etkileşimi üzerine. *Türk Dili*, 729, 50-57.
- Gömlüksiz, M. N. ve Elaldı, Ş. (2011). Yapılandırmacı yaklaşım bağlamında yabancı dil öğretimi. *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 6(2), 443-454.
- Gönen, S. (2006). Manzum atasözü kavramı üzerine değerlendirmeler. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 16, 249-258.
- Gönen, S. (2008). Deyimlere şekil açısından bir yaklaşım örneği. *Selçuk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Edebiyat Dergisi*, 20, 207-217.

- Güner, S. S. (2007). Çok sesli (alafranga) müziğin Türk toplumuna giriş süreci ve sarayın etkisi: Türk müziğinin tarihteki yeri. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(6) 49-70.
- Güney, N., Aytan, T. ve Şengül, M. (2014). Müziksel-ritmik zekâya yönelik etkinliklerin dil bilgisi öğretiminde akademik başarıya etkisi. *NWSA-Education Sciences*, 9(2), 120-134.
- Güven, M. (2013). Türkülerin varyantlaşması. *AÜ Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 2(8), 385-393.
- İşcan, A. (2007). Dil ve ana dil olarak Türkçe üzerine. *Erciyes Dergisi*, 30, 5-6.
- Kahyaoğlu, Y. (2016). GTSM bağlamında saz müziğinde karşılaşılan sorunlar. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 2(1), 107-111.
- Kalaycı Kırılıoğlu, H. İ., Kırılıoğlu, M., Akpınar, B., Şenel, D. ve Demirel, R. (2016). Şarkılarda kadına yönelik şiddetin izleri: niteliksel bir çalışma. *Munzur Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(8), 6-30.
- Kana, F., Özekinci, Z., Kızıldağ, İ. ve Uzan, M. F. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde günümüz popüler şarkıların dili doğru kullanımına etkisi. *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 2(1), 24-36.
- Karabağ, İ. ve Coşan, L. (2000). Türkçedeki gönül, kalp ve yürek kelimeleriyle ilgili atasözleri ve deyimler ve bunların Almancadaki karşılıkları. *Ankara Üniversitesi Dil Dergisi*, 96, 5-29.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi* (15. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Keray Dinçel, B. ve Savur, H. (2019). Yabancılara Türkçe deyim ve atasözü öğretiminde kullanılabilecek bir araç: Tarkan şarkıları. *International Journal of Language Academy*, 7(1), 39-55.

- Koç, C. T. (2018). Arapça öğretiminde müziğin rolü ve ders materyali olarak şarkı kullanımı. *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* 13(20), 561-573.
- Koçan, G. (2017). Dilimi zenginleştiriyorum: ana dili, atasözü. *Araştırma ve Deneyim Dergisi (ADEDER)*, 2(1), 29-44.
- Köse, E. (2010). Bilimsel araştırma modelleri. R. Y. Kıncal (Ed.), *Bilimsel araştırma yöntemleri* (ss. 97-120). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Mengi, M. (1987). Üniversitelerimizde ana dili öğretimine ilişkin sorunlar. *ÇÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(2), 39-44.
- Mete, F. (2014). Kültürel ortaklığın göstergesi deyimlerin öğretimi. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türkoloji Dergisi*, 21(2), 113-128.
- Meydan, A. (2018). Ferdi Tayfur şarkılarında coğrafi unsurlar. *Anadolu Kültürel Araştırmalar Dergisi*, 2(1), 79-100.
- Örge Yaşar, F. ve Ön, G. (2018). Türk pop müziğinde geçen deyim ve atasözlerinin dil eğitimine katkısı: Rober Hatemo şarkıları örneği. Genç, S. Z.; Yaşar, O., Örge Yaşar, F. (Ed.), *II. Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Sempozyumu* içinde (s. 176-187). Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Özdemir, Ö. (2017). Rapin krallarından geçtim, gönül sultanlarına bağlandım: Türkiye’de İslami ve tasavvufi rap müzik. *Kültür ve İletişim Dergisi*, 20(39), 229-247.
- Özden, M. ve Doğan, L. (2017). Yunanistan (Batı Trakya) Türk ağızlarında kullanılan deyimler. *Zeitschrift für die Welt der Türken ZfWT*, 9(2), 71-93.
- Özeren, A. (2006). Çocuklar İçin Yaratılan Müzik Yapılarının Toplumsal Müzik Bilinci ve Dil Gelişimi Açısından Rolü ve Önemi. *II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu* içinde (s. 589-599). Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi.

- Özkan, B. ve Gündoğdu, A. E. (2011). Toplumsal cinsiyet bağlamında Türkçede atasözleri ve deyimler. *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 6(3), 1133-1147.
- Pasin, G. (2017). *Sosyal ve psikolojik açıdan toplumsal cinsiyet ve atasözleri: erkek egemen cinsiyetçiliğin Türk atasözlerine yansımaları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Çağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Sağlam, M. Y. (2001). Atasözleri ve deyimlerde imgelem. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 18(1), 45-51.
- Sakar, M. H. (2009). Popüler müzik ve müzik eğitimi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(8), 385-393.
- Satır, Ö. C. ve Ortakçı, A. (2016). Çorumlu Halkevi dergisindeki müzik yazılarına dair değerlendirmeler, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(36), 345-385.
- Say, A. (2002). *Müzik sözlüğü*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. (2009). *Müziğin kitabı*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Sinan, A. T. (2006). Ana dili eğitimi üzerine bazı düşünceler. *Fırat Üniversitesi Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 75-78.
- Sinan, A. T. ve Demir, S. (2010). Dil bilimini sevdiren adam: Prof. Dr. Doğan Aksan (1929-2010). *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 5(4), 639-662.
- Sökezoğlu, D. (2010). Ritim, hareket ve şarkı öğretimi temelli müzik eğitiminin 7-11 yaş grubu çocuk yuvası öğrencilerinin sosyal gelişimleri üzerine etkisi (Afyonkarahisar ili örneği). *Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(2), 161-181.
- Tabak, G. ve Göçer, A. (2014). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılabilecek fizksel-duygusal-kültürel yöntem: kuramsal bir çalışma. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 152-162.

TDK ‘‘Güncel Türkçe Sözlük’’ (Erişim tarihi: 01.08.2019) <http://sozluk.gov.tr/>

Toptaş, B. ve Güler, E. (2016). İlk ve orta öğretim müzik kitaplarında Türk halk müziği eserlerinin içerik analizi. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 2(1), 1-20.

Turanalp, M. F. (2019). şarkılarla dini ve ahlaki değer aktarımı: Barış Manço örneği. *Bilimname XXXVII*, 2019/1, 685-724.

Uluçay, M. ve Börekçi, M. (2015). Ortaokul 6. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarında kullandıkları deyimler üzerine bir inceleme. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (ERZSOSDER)*, ÖS-II: 317-338.

Vardar, B. (2002). *Açıklamalı dil bilim terimleri sözlüğü* (1. Baskı). İstanbul: Multilingual.

Varişoğlu, B., şeref, İ., Gedik, M. ve Yılmaz, İ. (2014). Deyim ve atasözlerinin öğretilmesinde görsel bir araç olarak karikatürlerin başarıya etkisi. *Karadeniz Araştırmaları*, 41, 226-242.

Yalçın, S. K. (2005). *İlköğretim 1. ve 5. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki söz varlığı unsurlarının eğitsel açıdan değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elâzığ.

Yaşar, O. ve Öрге Yaşar, F. (2007). Çanakale atasözleri ve coğrafı analizi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(19), 95-105.

Yener Gökşenli, E. (2012). Yabancı dil olarak İspanyolca öğretiminde müziğin öğretim aracı olarak kullanımı. *Dergi Park Akademik Dergisi*, 6, 13-43.

Yılar, Ö. (2018). *Halk bilimi ve eğitim* (6. Baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık.

Yıldırım, A. ve şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yılmaz Güngör, Z. (2018). Fransızca yabancı dil öğrencileriyle deyim öğretimi üzerine bir uygulama. *Kesit Akademi Dergisi*, 8, 98-122.

Yüceol Özezen, M. (2001). Türkçe deyimler üzerine birkaç söz. *Türk Dili Dergisi*, 600, 869-879.

Yüksel, M. (2014). Türk müziğinde “dil” sözcüğünün kullanıldığı atasözü ve deyimler üzerine. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 16(1), 171-175.

İncelenen Albümler

Aksu, S. (1975). Haydi şansım/Gel bana. [45’lik]. İstanbul: Melodi Plak.

Aksu, S. (1977). Allahaısmarladık. [LP]. İstanbul: SN Müzik.

Aksu, S. (1978). Serçe. [LP]. İstanbul: SN Müzik.

Aksu, S. (1980). Sevgilerimle. [LP]. İstanbul: SN Müzik.

Aksu, S. (1981). Ağlamak güzeldir. [LP]. İstanbul: SN Müzik.

Aksu, S. (1982). Firuze. [LP]. İstanbul: SN Müzik.

Aksu, S. (1984). Sen ağlama. [LP]. İstanbul: SN Müzik.

Aksu, S. (1986). Git. [LP]. İstanbul: SN Müzik.

Aksu, S. (1988). Sezen Aksu’88. [LP]. İstanbul: SN Müzik.

Aksu, S. (1989). Sezen Aksu söylüyor. [LP]. İstanbul: SN Müzik.

Aksu, S. (1991). Gülümse. [CD]. İstanbul: SN Müzik.

Aksu, S. (1993). Deli kızın türküsü. [CD]. İstanbul: SN Müzik.

Aksu, S. (1995). Işık doğudan yükselir. [CD]. İstanbul: SN Müzik.

Aksu, S. (1996). Düş bahçeleri. [CD]. İstanbul: SN Müzik.

Aksu, S. (1997). Düğün ve cenaze. [CD]. İstanbul: SN Müzik.

Aksu, S. (1998). Adı bende saklı. [CD]. İstanbul: Raks Müzik.

Aksu, S. (2000). Deliveren. [CD]. İstanbul: SN Müzik.

Aksu, S. (2002). Şarkı söylemek lazım. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

Aksu, S. (2003). Yaz bitmeden. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.

- Aksu, S. (2005a). Bahane. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.
- Aksu, S. (2005b). Kardelen. [CD]. İstanbul: SN Müzik.
- Aksu, S. (2006). Tempo. [CD]. İstanbul: Stardium Müzik.
- Aksu, S. (2008). Deniz yıldızı. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.
- Aksu, S. (2009). Yürüyorum düş bahçeleri'nde. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.
- Aksu, S. (2011). Öptüm. [CD]. İstanbul: SN Müzik.
- Aksu, S. (2013). Kayıp şehir. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.
- Aksu, S. (2014). Yeni ve yeni kalanlar. [CD]. İstanbul: İstanbul: SN Müzik.
- Aksu, S. (2016). Ben öyle birini sevdim ki. [FM]. İstanbul: İstanbul: Ay Yapım.
- Aksu, S. (2017). Biraz pop biraz Sezen. [CD]. İstanbul: İstanbul: SN Müzik.
- Aksu, S. (2018). Demo. [CD]. İstanbul: İstanbul: SN Müzik.
- Boz, M. (2007). Maximum. [CD]. İstanbul: Stardium Müzik.
- Boz, M. (2008). Uçurum. [CD]. İstanbul: Dokuz Sekiz Müzik.
- Boz, M. (2009). Şans. [CD]. İstanbul: Dokuz Sekiz Müzik.
- Boz, M. (2010). Hayat sana güzel. [CD]. İstanbul: Dokuz Sekiz Müzik.
- Boz, M. (2011). Aşkларım büyük benden. [CD]. İstanbul: Dokuz Sekiz Müzik.
- Boz, M. (2012). Dance mix. [CD]. İstanbul: Dokuz Sekiz Müzik.
- Boz, M. (2013). Vazgeçmem. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.
- Boz, M. (2014). Elmanın yarısı hadi inşallah. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.
- Boz, M. (2015). A be kaynana kardeşim benim. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.
- Boz, M. (2016). Janti. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.
- Boz, M. (2018). Geç olmadan. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.
- Boz, M. (2019). Öldür beni sevgilim. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.
- Erener, S. (1992). Sakin ol. [CD]. İstanbul: Tempa & Foneks.
- Erener, S. (1994). Lâ'l. [CD]. İstanbul: Tempa & Foneks.

- Erener, S. (1996). Sertab gibi. [CD]. İstanbul: Sony Music Entertainment.
- Erener, S. (1999a). Sertab. [CD]. İstanbul: Columbia Records & Sony Music Entertainment.
- Erener, S. (1999b). Zor kadın. [CD]. İstanbul: Sony Music Entertainment.
- Erener, S. (1999c). Sertab Erener. [CD]. İstanbul: Columbia Records.
- Erener, S. (2001a). Yeni. [CD]. İstanbul: Sony Music Entertainment.
- Erener, S. (2001b). Turuncu. [CD]. İstanbul: Sony Music Entertainment.
- Erener, S. (2005). Aşk ölmez. [CD]. İstanbul: Simya Müzik Prodüksiyon.
- Erener, S. (2007). The best of Sertab Erener. [CD]. İstanbul: Columbia Records.
- Erener, S. (2009a). Bu böyle. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.
- Erener, S. (2009b). Açık adres. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.
- Erener, S. (2010). Rengârenk. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.
- Erener, S. (2013). Sade. [CD]. İstanbul: GNL Entertainment.
- Erener, S. (2014). Ben öyle birini sevdim ki. [CD]. İstanbul: GNL Entertainment.
- Erener, S. (2015). Tesadüf aşk. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.
- Erener, S. (2016a). Kime diyorum. [CD]. İstanbul: GNL Entertainment.
- Erener, S. (2016b). Kırık kalpler albümü. [CD]. İstanbul: GNL Entertainment.
- Erener, S. (2018). Bastırın kızlar. [CD]. İstanbul: Kala Müzik.
- MFÖ (1984). Ele güne karşı. [LP]. İstanbul: Balet Plak.
- MFÖ (1985). Peki peki anladık. [LP]. İstanbul: Balet Plak.
- MFÖ (1986). Vak the rock. [LP]. İstanbul: Balet Plak.
- MFÖ (1987). No problem. [LP]. İstanbul: Balet Plak.
- MFÖ (1988). Sufi. [45'lik]. [LP]. İstanbul: OSSİ Müzik.
- MFÖ (1989). Best of MFÖ. [LP]. İstanbul: OSSİ Müzik.
- MFÖ (1990). Geldiler. [CD]. İstanbul: Milletlerarası Müzik Yayınları.
- MFÖ (1992a). Agannaga rüşvet. [CD]. İstanbul: Raks Müzik.

- MFÖ (1992b). Dönmem yolumdan. [CD]. İstanbul: Şafak Karaman Müzik.
- MFÖ (1995). M.V.A.B. [CD]. İstanbul: S Müzik Yapım.
- MFÖ (2003). MFÖ collection. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.
- MFÖ (2006). Agu. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.
- MFÖ (2011). Ve MFÖ. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.
- MFÖ (2017). Kendi kendine. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.
- Pekkan, A. (1966a). Moda yolunda/Serseri. [45'lik]. İstanbul: Odeon Plak.
- Pekkan, A. (1966b). Seviyorum/İlkokulda tanışmıştık. [45'lik]. İstanbul: Odeon Plak.
- Pekkan, A. (1967a). Bang bang/İki yabancı. [45'lik]. İstanbul: Regal Plak.
- Pekkan, A. (1967b). Dönmem sana/İlk aşkım. [45'lik]. İstanbul: Regal Plak.
- Pekkan, A. (1967c). Oyalama beni/Saklambaç. [45'lik]. İstanbul: Regal Plak.
- Pekkan, A. (1967d). Boşvermişim dünyaya/Sevdiğim adam. [45'lik]. İstanbul: Regal Plak.
- Pekkan, A. (1968a). Dünya dönüyor/Üç kalp. [45'lik]. İstanbul: Regal Plak.
- Pekkan, A. (1968b). Kimdir bu sevgili/Onu bana bırak. [45'lik]. İstanbul: Regal Plak.
- Pekkan, A. (1968c). Özleyiş/Ve ben şimdi. [45'lik]. İstanbul: Regal Plak.
- Pekkan, A. (1968d). Boş sokak/Çapkın. [45'lik]. İstanbul: Regal Plak.
- Pekkan, A. (1968e). Ajda Pekkan. [LP]. İstanbul: Regal Plak.
- Pekkan, A. (1969a). Ne tadı var bu dünyanın/Mesut ol sen. [45'lik]. İstanbul: Regal Plak.
- Pekkan, A. (1969b). İki yüzlü aşk/Erkekleri tanıyın. [45'lik]. İstanbul: Regal Plak.
- Pekkan, A. (1969c). Durdurun şu zamanı/Yaşamak ne güzel şey. [45'lik]. İstanbul: Regal Plak.
- Pekkan, A. (1969d). Tatlı dünya/Ben bir köylü kızıyım. [45'lik]. İstanbul: Regal Plak.
- Pekkan, A. (1969e). Son arzu/Üzgün yüzlü dertli akşam. [45'lik]. İstanbul: Regal Plak.
- Pekkan, A. (1969f). Ay doğarken/Sev sen de gönlünce. [45'lik]. İstanbul: Regal Plak.
- Pekkan, A. (1969g). Fecri Ebcioğlu sunar: Ajda Pekkan. [LP]. İstanbul: Regal Plak.
- Pekkan, A. (1970a). Sensiz yıllarda/Olmadı gitti. [45'lik]. İstanbul: Philips Plaksan.

- Pekkan, A. (1970b). Yağmur/Tek yaşanır mı? [45'lik]. İstanbul: Philips Plaksan.
- Pekkan, A. (1971a). Gençlik yılları/Bilmece bildirmece. [45'lik]. İstanbul: Philips Plaksan.
- Pekkan, A. (1971b). Yalnızlıktan bezdim/Gel. [45'lik]. İstanbul: Philips Plaksan.
- Pekkan, A. (1971c). Sen bir yana dünya bir yana/İçiyorum. [45'lik]. İstanbul: Regal Plak.
- Pekkan, A. (1972a). Olanlar oldu bana/Çapkın satıcı. [45'lik]. İstanbul: İstanbul Plak.
- Pekkan, A. (1972b). Dert bende/Varsın yansın. [45'lik]. İstanbul: İstanbul Plak.
- Pekkan, A. (1972c). Ajda Pekkan vol. III. [LP]. İstanbul: Regal Plak.
- Pekkan, A. (1973a). Kaderimin oyunu/Kimler geldi kimler geçti. [45'lik]. İstanbul: İstanbul Plak.
- Pekkan, A. (1973b). Tanrı misafiri/İçme sakın. [45'lik]. İstanbul: İstanbul Plak.
- Pekkan, A. (1973c). Seninleyim/Palavra palavra. [45'lik]. İstanbul: İstanbul Plak.
- Pekkan, A. (1974a). Nasılsın iyi misin/İnanmam. [45'lik]. İstanbul: İstanbul Plak.
- Pekkan, A. (1974b). Sana neler edeceğim/Haram olsun bu aşk sana. [45'lik]. İstanbul: İstanbul Plak.
- Pekkan, A. (1975a). Hoşgör sen/Sana ne kime ne. [45'lik]. İstanbul: İstanbul Plak.
- Pekkan, A. (1975b). Al beni/Aşk budur. [45'lik]. İstanbul: İstanbul Plak.
- Pekkan, A. (1975c). Hoş gör sen. [LP]. İstanbul: İstanbul Plak.
- Pekkan, A. (1975d). Sana neler edeceğim. [LP]. İstanbul: İstanbul Plak.
- Pekkan, A. (1976a). Ne varsa bende var/Yere bakan yürek yakan. [45'lik]. İstanbul: Burç Plakçılık.
- Pekkan, A. (1976b). Gözünaydın/Kim ne derse desin. [45'lik]. İstanbul: Philips Plaksan.
- Pekkan, A. (1977a). Ağlama yarım/Sakın sakın ha. [45'lik]. İstanbul: Philips Plaksan.
- Pekkan, A. (1977b). Süperstar. [LP]. İstanbul: Philips Plaksan.
- Pekkan, A. (1978). Ya sonra/Yeniden başlasın. [45'lik]. İstanbul: Philips Plaksan.
- Pekkan, A. (1979). Süperstar 2. [LP]. İstanbul: Philips Plaksan.

- Pekkan, A. (1980). Pet'r oil/Loving on petrol. [45'lik]. İstanbul: Philips Plaksan.
- Pekkan, A. (1981). Sen mutlu ol. [LP]. İstanbul: Yaşar Plakçılık.
- Pekkan, A. (1982). Sevdim seni. [LP]. İstanbul: Yaşar Plakçılık.
- Pekkan, A. (1983). Süperstar 3. [LP]. İstanbul: Balet Plak.
- Pekkan, A. (1984). Ajda Pekkan & Beş Yıl Önce On Yıl Sonra. [LP]. İstanbul: Balet Plak.
- Pekkan, A. (1987). Süperstar 4. [LP]. İstanbul: Balet Plak.
- Pekkan, A. (1989a). Unutulmayanlar. [CD]. İstanbul: Yaşar Plakçılık.
- Pekkan, A. (1989b). Ajda'90. [CD]. İstanbul: Emre Plak.
- Pekkan, A. (1991). Seni seçtim. [CD]. İstanbul: Emre Plak.
- Pekkan, A. (1993). Ajda'93. [CD]. İstanbul: Raks Müzik.
- Pekkan, A. (1996). Ajda Pekkan. [CD]. İstanbul: Tempa & Foneks.
- Pekkan, A. (1998). The best of Ajda Pekkan. [CD]. İstanbul: Elenor Müzik.
- Pekkan, A. (2000). Diva. [CD]. İstanbul: Universal Müzik.
- Pekkan, A. (2006). Cool kadın. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.
- Pekkan, A. (2008). Aynen öyle. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.
- Pekkan, A. (2011). Farkın bu. [CD]. İstanbul: GNL Entertainment.
- Pekkan, A. (2012). Farkın bu remixes. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.
- Pekkan, A. (2013a). Ara sıcak. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.
- Pekkan, A. (2013b). Ajda Pekkan söylüyor. [CD]. İstanbul: Odeon Müzik
- Sıla (2007). Sıla. [CD]. İstanbul: Columbia Records.
- Sıla (2009). İmza. [CD]. İstanbul: Columbia Records.
- Sıla (2010). Konuşamadığımız şeyler var. [CD]. İstanbul: Columbia Records.
- Sıla (2012a). Vaveyla. [CD]. İstanbul: Columbia Records.
- Sıla (2012b). Joker. [CD]. İstanbul: Columbia Records.
- Sıla (2014). Yeni ay. [CD]. İstanbul: Columbia Records.

- Sıla (2016). Mürekkep. [CD]. İstanbul: Columbia Records.
- Sıla (2017). Muhbir. [CD]. İstanbul: Columbia Records.
- Sıla (2019). Acı. [CD]. İstanbul: Columbia Records.
- Tarkan (1993). Yine sensiz. [CD]. İstanbul: İstanbul Plak.
- Tarkan (1994). Aacayıpsin. [CD]. İstanbul: İstanbul Plak.
- Tarkan (1997). Ölürüm sana. [CD]. İstanbul: İstanbul Plak.
- Tarkan (2001). Karma. [CD]. İstanbul: İstanbul Plak.
- Tarkan (2002). Bir oluruz yolunda. [CD]. İstanbul: HITT Müzik & Prodüksiyon.
- Tarkan (2003a). Dudu. [CD]. İstanbul: HITT Müzik & Prodüksiyon.
- Tarkan (2003b). Özgürlük içimizde. [CD]. İstanbul: HITT Müzik & Prodüksiyon.
- Tarkan (2005). Ayrılık zor. [CD]. İstanbul: HITT Müzik & Prodüksiyon.
- Tarkan (2007). Metamorfoz. [CD]. İstanbul: HITT Müzik & Prodüksiyon.
- Tarkan (2010a). Adımı kalbine yaz. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.
- Tarkan (2010b). Kara toprak. [CD]. İstanbul: HITT Müzik & Prodüksiyon.
- Tarkan (2016). Cuppa. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.
- Tarkan (2017). 10. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.
- Türkmen, G. (2008). Büyük insan. [CD]. İstanbul: Cinan Müzik.
- Türkmen, G. (2010). Biraz ayrılık. [CD]. İstanbul: Cinan Müzik.
- Türkmen, G. (2012). Ara. [CD]. İstanbul: Üç Adım Müzik.
- Türkmen, G. (2014a). Çatı katı. [CD]. İstanbul: Üç Adım Müzik.
- Türkmen, G. (2014b). En baştan. [CD]. İstanbul: Üç Adım Müzik.
- Türkmen, G. (2016a). Vay halimize. [CD]. İstanbul: GTR Müzik.
- Türkmen, G. (2016b). Taş remixes. [CD]. İstanbul: Üç Adım Müzik.
- Türkmen, G. (2016c). Sessiz. [CD]. İstanbul: GTR Müzik.
- Türkmen, G. (2017). Taş Genco Arı remixes. [CD]. İstanbul: GTR Müzik.

- Türkmen, G. (2018a). Lafügüzaf. [CD]. İstanbul: GTR Müzik.
- Türkmen, G. (2018b). Synesthesia. [CD]. İstanbul: GTR Müzik.
- Türkmen, G. (2018c). Yılan. [CD]. İstanbul: GTR Müzik.
- Türkmen, G. (2018d). İhtimaller perisi. [CD]. İstanbul: GTR Müzik.
- Türkmen, G. (2019). Virgül. [CD]. İstanbul: GTR Müzik.
- Yener, H. (2000). Senden ibaret. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.
- Yener, H. (2001). Extra. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.
- Yener, H. (2002). Sen yoluna ben yoluma. [CD]. İstanbul: Erol Köse Prodüksiyon.
- Yener, H. (2004). Aşk kadın ruhundan anlamıyor. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.
- Yener, H. (2006a). Hande maxi. [CD]. İstanbul: Erol Köse Prodüksiyon.
- Yener, H. (2006b). Apayrı. [CD]. İstanbul: Erol Köse Prodüksiyon.
- Yener, H. (2007a). Kibir (Yanmam Lazım). [CD]. İstanbul: Erol Köse Prodüksiyon.
- Yener, H. (2007b). Nasıl delirdim? [CD]. İstanbul: Erol Köse Prodüksiyon.
- Yener, H. (2008). Hipnoz. [CD]. İstanbul: Erol Köse Prodüksiyon.
- Yener, H. (2009). Hayrola? [CD]. İstanbul: Avrupa Müzik.
- Yener, H. (2010a). Hande'ye neler oluyor? [CD]. İstanbul: Poll Production.
- Yener, H. (2010b). Hande'yle yaz bitmez. [CD]. İstanbul: Poll Production.
- Yener, H. (2011). Teşekkürler. [CD]. İstanbul: Poll Production.
- Yener, H. (2012). Kraliçe. [CD]. İstanbul: Poll Production.
- Yener, H. (2013). Best of Hande Yener. [CD]. İstanbul: Erol Köse Prodüksiyon.
- Yener, H. (2014a). Hande Yener feat Volga Tamöz-Biri var. [CD]. İstanbul: Poll Production.
- Yener, H. (2014b). Mükemmel. [CD]. İstanbul: Poll Production.
- Yener, H. (2015a). Sebastian. [CD]. İstanbul: Poll Production.
- Yener, H. (2015b). Kışkışşş. [CD]. İstanbul: Poll Production.
- Yener, H. (2015c). İki deli. [CD]. İstanbul: Poll Production.

- Yener, H. (2016). Hepsi hit vol. 1. [CD]. İstanbul: Poll Production.
- Yener, H. (2017). Hepsi hit vol. 2. [CD]. İstanbul: Poll Production.
- Yener, H. (2018a). Cefalar. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.
- Yener, H. (2018b). Beni sev. [CD]. İstanbul: Poll Production.
- Yener, H. (2018c). Kış güneşi. Y. Tilbe için (Saygı Albümü), Yıldızlı şarkılar, Vol. 2. [CD]. İstanbul: Özdemir Plak.
- Yener, H. (2019). Aşk tohumu. [CD]. İstanbul: Poll Production.
- Yüksel, L. (1993). Med cezir. [CD]. İstanbul: Tempa & Foneks.
- Yüksel, L. (1995). Levent Yüksel'in 2. CD'si. [CD]. İstanbul: Karma Müzik.
- Yüksel, L. (1997). Bi'daha. [CD]. İstanbul: Karma Müzik.
- Yüksel, L. (1998). Adı Menekşe. [CD]. İstanbul: Karma Müzik.
- Yüksel, L. (2000). Aşkla. [CD]. İstanbul: Doğan Music Company.
- Yüksel, L. (2004). Uslanmadım. [CD]. İstanbul: İd İletişim.
- Yüksel, L. (2006). Kadın şarkıları. [CD]. İstanbul: İd İletişim.
- Yüksel, L. (2010). Aşk mümkün müdür hâlâ. [CD]. İstanbul: Esen Müzik.
- Yüksel, L. (2011). Seni yakacaklar. [CD]. İstanbul: İd İletişim.
- Yüksel, L. (2012). Topyekûn. [CD]. İstanbul: Esen Müzik.
- Yüksel, L. (2017). Hayatıma dokunan şarkılar. [CD]. İstanbul: Poll Production.

İnternet Kaynakları

- www.ajdapekkan.com (Erişim tarihi: 25.08.2017)
- www.discogs.com (Erişim tarihi: 19.09.2018)
- www.gokhanturkmen.com.tr (Erişim tarihi: 23.07.2018)
- www.handeyener.com (Erişim tarihi: 13.10.2017)
- www.mfo.com.tr (Erişim tarihi: 09.11.2018)

www.muratboz.com (Erişim tarihi: 03.02.2019)

www.sertab.com (Erişim tarihi: 02.01.2018)

www.sezenaksu.com.tr (Erişim tarihi: 16.04.2018)

www.silagencoglu.com (Erişim tarihi: 05.06.2018)

www.tarkan.com (Erişim tarihi: 27.02.2019)

www.tdk.gov.tr

Ek 1

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ‘TÜRK POP MÜZİĞİ’ İÇERİSİNDE EN ÇOK
DİNLEDİKLERİ SANATÇILARI BELİRLEMeye YÖNELİK FORM

Bu form, Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalında okuyan öğrencilerin ‘Türk Pop Müziği’ içerisinde en çok dinledikleri 5 erkek ve 5 kadın sanatçıyı belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Buradan çıkan veriler, “*Türk Pop Müziğinde Deyim ve Atasözü Kullanımına Yönelik Bir Değerlendirme*” adlı yüksek lisans tezinde kullanılacaktır.

Soruları içtenlikle yanıtladığınız için teşekkür ederim.

Gözde ÖN

Türkçe Eğitimi Bölümü - Tezli Yüksek Lisans

A. Cinsiyetiniz: () Kadın () Erkek

B. Türk Pop Müziği denildiği zaman aklınıza gelen ilk 5 kadın sanatçı kimdir?

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

C. Türk Pop Müziği denildiği zaman aklınıza gelen ilk 5 erkek sanatçı kimdir?

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Ek 2

TÜRKÇE VE MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ‘TÜRK POP MÜZİĞİ’
İÇERİSİNDE ALBÜMLERİ İNCELENEN SANATÇILARIN ŞARKILARINDA GEÇEN
DEYİM VE ATASÖZÜ KULLANIMI TAHMİNLERİNİ BELİRLEMeye YÖNELİK
FORM

Değerli Öğrenciler,

Bu araştırma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı’nda “*Türk Pop Müziğinde Deyim ve Atasözü Kullanımına Yönelik Bir Değerlendirme*” adlı yüksek lisans tez çalışması için yapılmaktadır. Araştırmanın amacı deyim ve atasözlerinin Türk Pop Müziği şarkılarında hangi düzeyde yer aldığını belirlemek, Müzik ve Türkçe öğretmenliği anabilim dallarında okuyan öğrencilerin bu konudaki düşüncelerini ortaya koymaktır.

Görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. Bu bağlamda birinci bölüm, formu dolduracak öğrencilerin kişisel bilgilerini öğrenmek amacıyla hazırlanmıştır. Formun ikinci bölümünde ise öğrencilerin deyim ve atasözlerinin Türk Pop Müziği şarkılarında kullanımına yönelik görüşlerini öğrenmek amacıyla açık uçlu sorular yer almaktadır.

Sorulara vereceğiniz cevaplar, araştırmanın sağlıklı sonuçlanabilmesi açısından önemlidir. Bu nedenle cevaplarınızın gerçek görüşlerinizi yansıtmaları önem taşımaktadır. Verdiğiniz kişisel bilgileri araştırmacı dışında kimse görmeyecek ve araştırma raporu yazılırken adınız hiçbir şekilde araştırma raporunda yer almayacaktır. Anlayışınız ve desteğiniz için sizlere çok teşekkür ederim.

Dr. Öğr. Üyesi Funda ÖRGE YAŞAR

Tez Danışmanı

Gözde ÖN

Yüksek Lisans Öğrencisi

A. Kişisel Bilgiler

Cinsiyetiniz: () Kadın () Erkek

Anabilim Dalınız: () Türkçe Öğretmenliği () Müzik Öğretmenliği

Sınıfınız: () 1 () 2 () 3 () 4

B. Görüşme Soruları

1. Aşağıda adı geçen kadın sanatçıları şarkılarında deyim ve atasözlerine yer verme durumuna yönelik düşüncelerinize göre sıralayınız. Bunun için şarkılarında deyim ve atasözlerine **en çok yer verdiğini düşündüğünüz sanatçıya 1, en az yer verdiğini düşündüğünüz sanatçıya 5** vererek en çoktan en aza doğru bir sıralama yapınız.

Sezen Aksu ()

Sertap Erener ()

Sıla ()

Ajda Pekkan ()

Hande Yener ()

2. Aşağıda adı geçen erkek sanatçıları şarkılarında deyim ve atasözlerine yer verme durumuna yönelik düşüncelerinize göre sıralayınız. Bunun için şarkılarında deyim ve atasözlerine **en çok yer verdiğini düşündüğünüz sanatçıya 1, en az yer verdiğini düşündüğünüz sanatçıya 5** vererek en çoktan en aza doğru bir sıralama yapınız.

Tarkan ()

Gökhan Türkmen ()

Murat Boz ()

MFÖ ()

Levent Yüksel ()

3. Bu sanatçıların şarkılarından aklınızda kalan deyim ve atasözleri var mı? Varsa bunlar hangileridir?

4. Türk pop müziği şarkılarında en çok geçtiğini tahmin ettiğiniz 5 deyim ve 5 atasözü yazınız.

Deyim:

Atasözü:

.....
.....
.....
.....
.....

5. Geleneksel kültürümüzün bir parçası olan deyim ve atasözlerimizin popüler kültür ögesi olan pop müziğinde kullanılması, geleneksel kültürün yaşatılmasına katkı sağlar mı? Açıklayınız.

6. Sizce deyim ve atasözleri Türk pop müziğinde hangi amaçla kullanılmaktadır? Açıklayınız.

7. Sizce şarkılar aracılığıyla deyimlerin mi yoksa atasözlerinin mi öğretimi daha kolay olur?

Açıklayınız.

8. Türk pop müziği şarkıları aracılığıyla ilk kez duyup öğrendiğiniz deyim ve atasözleri var mı?

Varsa bunlar hangileridir?

9. Türk pop müziği şarkıları aracılığıyla deyim ve atasözü öğretiminin başarılı olması için önerileriniz nelerdir?

Ek 3

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı : 68203582-044-E.135081
Konu : Anket Çalışması (Gözde ÖN)

17.11.2017

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 14.11.2017 tarihli ve 33813216-044-E.134083 sayılı yazımız.

Enstitümüz Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Gözde ÖN'ün "Türk Pop Müziğinde Deyim ve Atasözleri Kullanımına Yönelik Bir Değerlendirme" başlıklı tez çalışması kapsamında Fakültemiz Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören öğrencilere anket uygulama istemi uygun görülmüştür.

Bilgilerimizi ve gereğini rica ederim.

e-imzalıdır

Prof.Dr. Salih Zeki GENÇ
Dekan

Dağıtım:

Gereği:

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne

Bilgi:

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölüm Başkanlığına

Not: 5070 sayılı elektronik imza kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Anafartalar Kampüsü 17100
2862171303

Bilgi için: Alp ARSLAN
Teknisyen

Ek 4

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
 Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı : 68203582-044-E.1900024525
 Konu : Gözde ÖN'ün Anket Uygulama
 İzni

12/02/2019

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 30.01.2019 tarihli ve 12083109-044-E.1900017926 sayılı yazımız.

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Yüksek Lisans Programı öğrencisi Gözde ÖN'ün, "Türk Pop Müziğinde Deyim ve Atasözü Kullanımına Yönelik Bir Değerlendirme" başlıklı tezi kapsamında Fakültemiz Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalında ve Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim gören öğrencilere anket uygulama istemi Fakültemiz Bilimsel Araştırmaları Değerlendirme Kurulu tarafından incelenmiş ve uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-İmzalıdır

Prof. Dr. Salih Zeki GENÇ
 Dekan

DAĞITIM LİSTESİ

Gereği:
 Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü

Bilgi:
 Eğitim Bilimleri Enstitüsü
 Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü

Belge Doğrulamak İçin: <https://ubvsa.conu.edu.tr/ERMS/Record/ConfirmationPage/Index> adresinden 4T73AAF kodu gerek belgeyi doğrulayabilirsiniz.

Adres : Anafartalar Kampüsü 17100

Bilgi İçin İletişim

Alp Arslan - Teknikyen

Telefon :

Belgeçer No :

İnternet Adresi :

e-posta : alparslan@conu.edu.tr

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: Gözde Ön

Doğum Yeri: Biga

Doğum Tarihi: 09.05.1994

EĞİTİM DURUMU

Lisans Öğrenimi: Celal Bayar Üniversitesi- Demirci Eğitim Fakültesi/Türkçe Öğretmenliği
(2012)

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi-Eğitim Fakültesi/Türkçe Öğretmenliği (Yatay Geçiş)-
2016

Yüksel Lisans Öğrenimi: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi- Türkçe ve Sosyal Bilimler
Eğitimi Anabilim Dalı/ Türkçe Eğitimi Bilim Dalı

Bildiği Yabancı Diller: İngilizce

BİLİMSEL FAALİYETLERİ

a) Yayınlar-Diğer

Örge Yaşar, F. ve Ön, G. (2018). “Türk Pop Müziğinde Geçen Deyim ve Atasözlerinin Dil
Eğitimine Katkısı: Rober Hatemo Şarkıları Örneği”. Genç, S. Z.; Yaşar, O.; Örge Yaşar, F.
(Ed.), II. Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Sempozyumu içinde (s.176-187). Çanakkale:
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.

b) Bildiriler-Uluslararası

Kana, F. ve Ön G. (2017). “Türkçe Öğretmeni Adaylarının Görsel Okuryazarlık Hakkındaki
Düşünceleri: Bir Durum Çalışması”. VII. Uluslararası Eğitimde Araştırmalar Kongresi,
Çanakkale, 27-29 Nisan 2017.

Örge Yaşar, F. ve Ön, G. (2018). “Türk Pop Müziğinde Geçen Deyim ve Atasözlerinin Dil Eğitimine Katkısı: Rober Hatemo Şarkıları Örneği”. II. Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Sempozyumu, Çanakkale, 30 Ekim-1 Kasım 2018.

İŞ DENEYİMİ

Ekim 2015- Ocak 2016	Stajyer Öğretmen, Şemsettin Fatma Çamoğlu Ortaokulu ÇANAKKALE/MERKEZ
Ocak 2016- Haziran 2016	Stajyer Öğretmen, Cevatpaşa Ortaokulu ÇANAKKALE/MERKEZ
Mart 2018- Haziran 2018	Sınıf Öğretmeni, Bakacak İlkokulu BİGA/ÇANAKKALE
Şubat 2019- Haziran 2019	Sınıf Öğretmeni, Kocagür İlkokulu BİGA/ÇANAKKALE

İLETİŞİM

0533 482 00 75

gozdeon17@hotmail.com

gozdeon1794@gmail.com